

صحيته	١٨٢ باب ضمان الاجير
٠٠٢ باب اقرار المريض	١٩٣ باب فسخ الاجارة
٠١٣ فصل في مسائل شتى	٢٠٢ فروع
٠٢١ فروع	٢٠٣ مسائل شتى
٠٢٣ كتاب الصلح	٢٠٥ فروع
٠٣٥ فصل في دعوى الدين	٢١٠ فروع
٠٤٠ فصل في التخرج	٢١٣ كتاب المكاتب
٠٤٥ كتاب المضاربة	٢١٧ باب ما يجوز للمكاتب ان يفعله
٠٥٣ باب المضارب يضارب	٢٢٢ باب كتابة العبد المشترك
٠٥٩ فروع	٢٢٤ باب موت المكاتب وعجزه وموت المولى
٠٦٠ فصل في متفرقات	٢٢٩ فروع
٠٦٦ فروع	٢٣٠ كتاب اولاد
٠٦٨ كتاب الايداع	٢٣٤ فصل في ولاء المولات
٠٨٣ فروع	٢٣٧ كتاب الاكراه
٠٨٥ كتاب العارية	٢٤٤ فروع
٠٩٧ فروع	٢٤٧ فروع
٠٩٩ كتاب الهبة	٢٤٨ كتاب الحجر
١١٣ باب الرجوع في الهبة	٢٥٤ فصل بلوغ الغلام بالاحتلام
١٢١ فروع	٠٠٠ واحبال والازال
١٢٦ فصل مسائل متفرقة	٢٥٥ كتاب المأذون
١٣٠ فروع	٢٦٨ فروع
١٣٣ كتاب الاجارة	٢٦٩ كتاب الغصب
١٤٦ فروع	٢٨٦ فروع
١٥٠ فروع	٢٨٧ فصل غيب
١٦٢ فروع	٣٠٠ كتاب الشفعة
١٦٨ باب اجارة الفاسدة	٣٠٦ باب طلب الشفعة
١٨١ فروع	٣١١ فروع

٣١٧ باب ما ثبتت هي فيه اولاً تنبت	٣٦١ كتاب الذبايح
٣٢٠ باب ما ينطلمها	٣٧٥ كتاب الاضحية
٣٣١ كتاب القسمة	٣٩١ كتاب الخطر والاباحة
٣٤٥ فروع	٤٠٤ فصل في اللبس
٣٤٧ كتاب المزارعة	٤١٢ فروع
٣٥٦ كتاب المساقاة	٤١٣ فصل في النظر والمس

الجلد السابع من ترجمة الطحاوي
على الدر المختار

(بسم الله الرحمن الرحيم)

(باب اقرار المريض)

مريضك اقراره دأرباب دقة نصابدر كندويه خاص بعض احكامي اولمغين مصنف والاجتباب على حدة كندو همچون باب وضع يور ديرو مرض صحتدن صكره اولديغندن تاخير شايان اولدى يعني مرض الموت وحده مرفى طلاق المريض وسيمى في الوصايا مصنف رحمه الله تعالى بويده كه مريضله مرض موله مريض مراد ايدر انك تعريفى طلاق المريضده مورو ايتديكه قائما نماز ادا سته قادر اوليساندر وصا ياده ده قريبا كلور كه مرض موت كندوده خانه سنك حوايج ضروريه لري همچون طشيره خروج ايده مامكدر ايمدى بومر تبه مريض اوليان كسندك اقرارى حال صحتده كه اقرار مثلا ودر (قراره بدن لاجني نافذ من كل ماله) بائر عمر ولو بعين فكذلك الا اذا علم تملكه لها في مرضه قيقيد بالثك ذكره المص في معينه فليحفظ مريضك وارثي اوليان اجني كسديه دين اقرارى مالئك كليستدن نافذدر كه هر تقدّر دين مالك بجهل سني احاطه ايدرسده حضرت عمر رضي الله تعالى عنهدن روايت اولنان بر مريض بر مقدار دين اقرار ايدرسه ترك سنك جيعستدن كندونك اوزرينه لازم اولور اثر و خبرينه بناء اقرارى بر عيني اولورسه ينه بويده در الامر لهك اتي تملكى مقرر مرضي حالنده اولورسه كه ابتداء بوجه تبرع اقرار ايتش اولوب ذاتنده ملكي اولديغني حكاية و اقرار اولورسه ثلثله قيقيد اولور كه وصيت كي ثلثدن معتبر اولور (واخر الارث عنه ودين الصحة)

(مطلقا)

مطلقا اقرار مشروحدن ومطلقا كه كرك يينه اليه وكرك اقرار به تين ايتسون ويا كرك ورثه وكرك سائر كسديه اولسون وعين ويادين اولسون صحت حالنده كه ديندن تاخير اولور قضاء دين حوايج اضليه دن اولوب وكندوده تفرغ ذمت وميله جنك مابيننده كه حائل وماعني رفع اولمغين حق ورثه نك اوزرينه تقديم اولور (وما لزمه في مرض بسبب معروف) بيته او بمعاينة قاض (قدم ما قر به في مرض موله ولو) المقر به (وديعه) وعند الشافعي الكل سواء بر كسديه مرض حالنده يينه ويا علم قاضيله معروف استقراض وياشرا مثلا بر سبيله بر مقدار دين لازم اولسه مرض موشده اقرار ايتديكي دينك اوزرينه تقديم اولور اقرار ايتديكي نسته هر تقدّر وديعه ومال مضاربه مثلا و كندو همچون ملكيتي متحقق اوليان مقوله دن اولور سده زيرا معاينة يينه اليه سبي ثابت اولغله اقرارنده تمت منتفيه صحت دينيه مساوي اولدى لكن معاينة قاضيله دينك ثبوت علم قاضيله قضائك جواز ينه مبني اولش اولور او ايسه مرجو حدر امام شافعي رحمه الله تعالى نژدنده اقرار مشروحدرك كليسي برابر در (والسبب المعروف) مالمس تبرع كنكاح مشاهدان بمهر المثل اما الزيادة فباطلة وان جاز النكاح عتبه سبب معروف شاهدرك مشاهده ايلد كاري نكاح مثلا تبرع قيقيددن اوليان شيدرا كر اقرار ايتديكي مبلغ مهر مثل ايسه يوق مهر مثلدن زائد اولورسه نكاح هر تقدّر جائز اولور سده زياده يي اقرارى باطلدر اكر زياده يي ورثه مجير اولماز لسه (وبيع مشاهد واتلاف كذلك) اي مشاهد دخی سبب معروف شاهدرك حضورنده مشاهده اولنان بيع واتلاف اقرار در (وكي المريض ليس له ان يقضي دين بعض الغرماء دون بعض ولو كان ذلك اعطاء مهر و ايفاء اجرة فلا يسلّم لهما) مريض همچون غرمانك بعضك ديني ادا بعض اخر كني عدم ادا جائز اولدى هر تقدّر اعطاي مهر و ايفاي اجرة اولور سده غرمانك جله سنك حتى يندنه كه ماله تعلق ايتكين انلردن سلامت بولمغر ل بلكه غرمانك كليسي مساوي لدر (الا) في مسئلتين ادا قاضي ما استقرض في مرضه اونقدغن ما اشتري فيه لو مثل القيمة كافي البرهان وقد علم ذلك اي ثبت كل منهما بالبرهان لا باقاره للهمة الا ايكي مسئله ده كه مريضك مرض حالنده استقراض ايتديكي ديني قضاو غن مثليه اشترا ايتديكي شينك ثمنني تاديه سي مشروع اولور اكر موزوران يينه اليه معلوم ومستبان اولوب تمت محلاي اولغله مجرد اقرار به ثابت اولورسه ايمدى بوضورتلرده غرمایه غدر اولور مثلا بر عبد اشترا ايدوب ثمنني تركه دن ايفاء كده عبد تركه اولش اولور استقراضده ينه بويده در (بخلاف) اعطاء المهر ونحوه ما اذا لم يؤد حتى مات فان البايع اسوة للغرماء في الثمن اذا لم تكن العين في المبيعة في يده اي يد البايع فان كانت كان اولي مهر و اوزرنده كه اجرة اعطاسي وشول بر غن

میبعکه انی ادا ایتدین مرض وفات ایدہ صورت مشروحہ نک خلافتہ در کہ اشبو ارای متضمن
 نمندہ غریبہ مساویدر اگر عین میبعہ بدندہ بولماز سہ بدندہ اولور سہ کندوسی اکاسار
 غرمادن احق واولیدر عین بیع اولوب نمندن بایعک حتی تادیہ اولور آرترسہ
 زیادہ سی ترکیبہ وضع اولور اکاسرہ غرمائلہ برابرقصائی چکشیرر (وإذا اقر)
 المریض (بدین ثم اقر بدین تحاصا وصل او فصل) للاستواء برمریض بر مقدار بدین
 اقرار بعدہ بر مقدار دخی اقرار ایدوب دیندرہ صحت ویا مرض حالندہ اولقدہ مساوی
 اولور رسد وصل ویا فصل ایتسون مفک ذمتندہ اولقدہ مساوی اولدیغندن دیندر
 مساوی اولور لر (ولو اقر بدین ثم بودیعة تحاصا) برکسہ مقدما بر مقدار بدین
 اقرار ایدوب مثلا فلان کسہ یه بیک غروش دینم وارد در دیوب بعدہ فلانکدہ بیک
 غروش ویدیعی سہ وارد در دیسہ ایکسی مساوی اولور لر ایدنی بعدا وفات بیک غروش
 ترک ایتسہ دانیلہ مودع علی السویہ حصہ دار اولوب بشر یوز غروش اخذ ایدرز
 (وبعکسہ الودیعة اولی) صورت مشروحہ نک عکسندہ کہ مقدما ویدیعی مؤخر
 دینی اقرار دہ ویدیعی صاحبی بیک تماما اخذہ مستحق اولور داین اندن برشی مطالبہ
 ایدہ من (و ابراء مدیونہ و هو مدیون غیر جائز) ای لایجوز (ان کان اجنبیا وان)
 کان (وارثا فلا) یجوز (مطلقا) سواء کان المریض مدیونا اولاً للتمیة (دیونی
 ترکسہ مستغرق اولوب ویا وارث مجیزی اولیان زید مر یضک مدیون اجنبیسنک
 ذمتی ابراسی جائز دکلدر واکر مدیونی وارثی اولور سہ مدیون اولسون
 ویا اولسون مطلقا جائز دکلدر وارثہ وصیت قیلندن اولغلہ تہمت محالی اولدیغندن
 (و حیلہ صحتہ ان یقول لاحق لی علیہ کافادہ بقولہ) وقولہ لم یکن لی علی هذا المطلوب
 شیء) یشمل الوارث وغیرہ (یصح قضاء لادیانہ) فترفع بہ مطالبۃ الدنيا لامطالبة
 الاخرۃ حاوی) ابرای مشر محک صحتک حیلہ سی مر یضک بنم فلان کسہ نک
 اوزرنده برحقم یوقدر دیمیدر نکم ماتنی مرحوم ککندو قولیلہ افادہ ایدر کہ
 مر یضک بنم اشبو کسندہ بر شیم یوقدر قوی قضاء صحیحدر دیانہ دکلدر یعنی بونکله
 دنیا جہ مطالبہ مرتفع اولور مطالبہ اخرویہ اولز اگر واقعہ ذمتندہ برنسہ سی
 واریسہ مطلوب وارثہ وغیر بسنہ شامل اولور (والا المهر فلا یصح علی الصحیح
 بزازیہ ای لظہور انہ علیہ غالباً) الامر یضہ نک بنم زوجہ اوزرنده برحقم یوقدر
 دیمہ سندہ قول صحیح اوزرہ مہردن ابرا اولسی صحیح اولز مہرک غالباً زوجک
 اوزرنده اولستک ظہورینہ بناء (بخلاف اقرار البنت فی مرضہا بان الشئ
 الفلانی ملک ابی اوامی لاحق لی فیہ اوانہ کان عندی عاریۃ فانہ یصح وتسمع دعوی
 زوجها فیہ کابسطہ فی الاشیاء قائلہ فاغتم هذا التحریر فانہ فی مفردات کتابی بر فزک
 مرض موتندہ فلان شی بابامک ویا انامک ملکیدر بنم اندہ حقم یوقدر ویا اولشی

بنم عندمہ عاریہ در دیمسی صورت مشروحہ نک خلافتہ در کہ اشبو ارای متضمن
 اقراری صحیح اولور زوجینک اونسہ حقندہ دعواسی مسوعہ اولز نکم صاحب
 اشباہ بنم اشبو ذکر و بیان ایتدیکم مضامینی غنیمت بیلکوز بونم کتابک کندوبہ خاص
 اولان مفرداتند در دیہ رک مسئلہ مر سومہ بی بسط وتفصیل ایلدی (وان اقر المریض
 لوارثہ) بمفردہ اومع اجنبی بعین اودین (بطل) خلافا للشافعی ولنا حدیث لاوصیۃ
 لوارث ولا اقرار لہ بدین) برمریض فقط وارثندہ ویا جنبیلہ برابر کندولرینہ بر عین
 ویا بدین اقرار ایلسہ اقراری باطل اولور وارث ایچون وصیت ودین اقراری یوقدر
 مضمونی حدیث شریفہ بناء امام شافعیچوندر اختلاف عین اقراری وارثہ بونم
 عندمہ ویدیعی ویا عاریہ در دیو اقرار ایدر حدیث شریفہ عین ہر تقدیر مذکور
 دکلسہ دہ دینہ قیاسلہ اودخی مشروع اولدی (الان یرصدقہ) بقیۃ (الورثۃ) (و
 الاسار ورثہ مر یضک مقر لہ اولان وارثہ اقراری تصدیق ایدرز سہ اقراری باطل اولز
 فلوم یکن وارث اخرو اوصی لزوجتہ اوہی لہ صحت الوصیت اما غیرہما فیرث الکمل
 فرضا اوردا فلا یحتاج لوصیۃ شرعیۃ لایۃ (زوجانک غیر ی ورثہ ذوی الارحامدن
 اولسہ دخی ترکہ نک کلیسنی فرضیتلہ ویا ردیتلہ ویا عصبہ اولہ رق اخذ ایدر وصیتندہ
 اصلا یحتاج اولز (وفی شرحہ للوہبانیۃ اقر بوقف ولا وارث لہ فلوعلی جہۃ عامۃ صح
 تصدیق السلطان اواناہ وکذا لوقوف خلافا لماز عمہ الطرسوسی فلیحفظ) شرعیۃ لای
 وہبانیہ شرحندہ ذکر ایدر کہ کند ویاچون وارث اولیان برمریض بر شیک وقفیتلہ
 اقرار ایتسہ امدی اقراری کبری بناسی کبی جہت عامہ یه اولور سہ پادشاہ ویا نائینک
 تصدیق صحیح اولور بونم لاشیاری ذاتندہ کند و یه بیت المالدن یا بقی مشروع اولغین
 مجدد وقف ایدر سہ حکم یه بویلہ در کہ تصدیق سلطانلہ مالک کلیسندن تنفیذ
 اولور جہت عامہ اولور سہ اختلاف طرسوسینک زعم ایتدیک تصدیق سلطانہ
 اعتبار اولنیموب ثلثدن تنفیذ قولیچوندر (ولو) کان ذلك (اقرارا بقبض دینہ)
 اوغصبہ اورہنہ ونحو ذلك (علیہ) ای علی وارثہ او عبد وارثہ او مکاتب لایصح لوقوعہ
 لمولاء) اقرار مشروح ہر تقدیر مفرک وارثک ویا وارثک عبدینک ویا مکاتبینک اوزرنده کہ
 دیتی ویا وارثک کند و دن غصب ایتدیک نسنہ بی ویا رهنی ویا نذر مثلاً ویا فاسد ابع اولنان
 میبعنی ومرض حالندہ ایتدیک ہبہ دن رجوع وقبضنی اقرار ایدر سہ صحیح اولز اقراری
 مولاسیچون اولغین شارح متنک ولو صلہ سنی شرطیہ قلعلہ جواب تقدیر ایلدی
 (ولو فصلہ ثم بری ثم مات جاز کل ذلك لعدم مرض الموت اختیار) برمریض اقرار
 مشروحی ایتد کدنصرہ صحت بولوب بعدہ وفات ایدر سہ اقرار لک کلیسی جائز اولور
 مرض موت اولمامغین ورثہ نک حتی تعلق ایتدیکندہ بناء (ولومات المقر لہ ثم المریض
 وورثۃ المقر لہ فی ورثۃ المریض جاز اقرارہ کافقرارہ للاجنبی وسجی عن الصیرفیۃ)

مسئله مر سوهده مفرله صكره مريض فوت اولوب مفرلهك ورته سیده مريضك
ورته سندن اولورسه مثلا برجل اوغلونك اوغلونه بر مقدار شی اقرار ایدوب بعده
اوغلونك اوغلوبا سنی ترك ایدرك وفات ایدوب صكره مفرده فقط او اوغلونی و یاری
مفرلهك والدی اولان ایکی اوغلونی ترك ایدرك فوت ایتسی کی وارث اولدن
خروجنه بناء اكا اقراری جائز اولور اجنبیه اقراری (بخلاف اقراره) ای لوارنه
(بودیعه مستهلكه) فانه جائز (وارنه و دیعه مستهلكه کی اقراری صورت مشروحه كن
خلافه دركه بوجازدر تحت اولامغین (و صورته ان يقول كانت عندی و دیعه
لهذا الوارث فاستهلكتها جوهره) اقرار مر سوهك صورتی مريضك بنم عنده
اشبو وارثك شو مقوله و دیعه سی واریدی بن انی استهلاك واضاعه ایلدم دیسیدر
(و الحاصل ان الاقرار للوارث موقوف الا فی تلك مذكورة فی الاشباه منها اقراه
بالامانات كلها) حاصل كلام وارنه اقرار سائر وارثه كن اجازت لرینه موقوفدر
الاشباهه ذكر اولتان اوج نوع اقرار اجازته محتاج دكلدر انلردندر مريضك
وارثك عندنده کی اما تترك كلیسی عین و یادی و یمال شركت وعادیه باجمعهم
قبض لرینی اقراری (و منها النفی كلا حق قبل ابی او امی و هذه الحلیة فی ابراء المریض
وارنه (مواضع تلك دندر بابام و انام طرف لرنده بنم ایچون حق یوقدر یعنی اشبو حلیه
مريضك وارثی ابراسی حلیه سیدر (و منه هذا الشیء افلائی ملك ابی او امی كان
عندی عاریة و هذا حیث لا قرینة و تعامه فیها فلیحفظ فانه مهم) اول اولان منه غیر كنك
سابق لرنده كه مثالیو تنشی ایدی یعنی مريضك اشبوشی فلالی بابامك و انامك ملكیدر
بنم عنده عاریه در دیعی بو عاریه اولدیغه قرینه بولندیغه نظر در لکن بونك
مواضع مشروحه دن اولسی ظاهر دكلدر بلکه وارنه اقرار اولغه عامه معتبراته
مخالقدر و بویحك تمام وتفصیلی اشباهه در (افریه) ای فی مرض مونه (لوارنه
یومر فی الحال بتسلیم الی الوارث فاذا مات یرده) بزازیه بر شخص مرض مونه
وارینه برنسه اقرار ایدرسه در حال تسلیمه امر اولور مرضندن افاقت بولمیه
اقرار كنك صحتنه بناء وفات ایدرسه كندودن ماعدا وارثی اولوب تصدیقه
ایتزسه انی رد ایدر (و فی القنیة تصرفات المریض نافذة و انما تنقض بعد الموت) قنیه ده
مستور دركه مريضك تصرف لری نافذ در صحتی احتماله بنی انجق منتقض اوله حق
تبعات قیلندن اولان تصرف لری بعد الوفات منتقض اولور نکاح کی نقض احتمالی اولیان
منتقض اولور (و العبرة لكونه وارثا وقت الموت لا وقت الاقرار) فلو اقر لایه مثلا
ثم ولد له صح الاقرار لعدم ارثه) اعتبار مريضك كندویه اقرار ایتدی کی كسندن وفاتی
وقتنده وارث اولوب اقراری وقتنده اولامسند در امدی بر مريض مثلا قنداشنه
بر مقدار نسه اقرار ایدوب بعده دنیا به بروادی كله اقراری صحیح اولور عدم

(ارینه)

ارینه بناء (الاذا صار وارثا) وقت الموت (بسبب جدید كالتزویج و عقد الموالاة)
فیجوز كما ذكره بقوله) الامقرله موت وقتنده تزویج و عقد الموالاة کی سبب جدید
الیه وارث اولورسه حین مونه وارث اولسكن ضرری اولیوب مقدمه اقراری
جائز اولور نكتم صورت مشروحه بنی مان علیه الرحمه كندو قولیه ذكر و بیان ایدوب
یوردر كه (فلو اقر لها) ای لایه (ثم تزوجها صح بر كسنه بر اجنبیه عورته بر مقدار
شی اقرار ایلایوب انی بعده نکاح ایلسه اقراری صحیح اولور (بخلاف اقراره لایه
المحبوب) بکفر او ابن (اذا زال حجب) باسلامه او بموت الابن فلا یصح لان ارثه بسبب
قدیم له جدید مريضك كفر و یا بئله محجوب قنداشنه اقراری صورة مشروحه كنك
خلافه در حجبی اسلامیه و یا اوغلونك وفاتیه زائل اولورسه پس بونده اقراری صحیح
اولز ارثی سبب قدیمه اولوب جدیدیه اولامغین (و بخلاف الهبة) لها فی مرضه
(والوصیة لها) ثم تزوجها فلا تصح لان الوصیة تمليك بعد الموت و هی ح وارثة
دخی اجنبیه عورته برنسه بنی مرض حالده هبه و تسلیم و وصیت بعده تزوج صورة
سابقه كنك خلافه دركه بونده اقراری صحیح اواز وصیت بعد الموت تمليك اولوب
عورنده مونه وارثه اولمغین (افریه انه كان له علی ابنة المیة عشرة درهم
قد استوفیتها وله) ای المقر (ابن بكر ذلك صح اقراره) لان المیت لیس وارث (و
برجل مرض مونه فوت اولان قزینك ذمتنده كه اون درهم حقنی اخذ واستیفا
ایتدم دیو اقرار ایدوب مقرر قوم اوغلوبا سنیك استیفا حق ایتدیكنی انكار ایلسه
میت وارث اولدیغندن مر قومك اقراری صحیح اولور (كالو اقر مر آتیه فی مرض
مونه بدین ثم ماتت قبله ترك) منها (وارثا) صح الاقرار (وقیل لا) قاله بدیع الدین
صیرفی (نكتم بر كسنه مرض مونه عورتیه بر مقدار دین اقرار ایدوب بعده عورت
كندودن مقدم وفات ایدوب مفرده عورتك بعض اوره سنی ترك ایدیچی اولدیغی
حاله فوت اولسه اقراری صحیح اولدیغی مثالیو كه عورتك ورته سی بعد الاثبات زوجك
ورته لرندن اقرار ایتدیكى مبلغدن حصه لرینی اخذ ایدر بر بعضیكه بدیع الدین اقرار
مشروح صحیح اواز دیدیلر (ولو اقر فیه لوارنه ولاجنی بدین لم یصح خلا للمحمد
عمادیة) مرض مونه وارینه واجنبی دیگر كسسته به بر مقدار دین اقرار ایلسه صحیح
اولز امام محمد ایچوندر اختلاف بوسابق الذكر شارحك اومع اجنبی بدین اوعین
قولنی تكرار در (وان اقر لاجنبی) مجهول نسبه (ثم اقر بنوبة) و صدقه و هو من اهل
التصديق (ثبت نسبه) مستند الوقت العلق (و زید مجهول النسب عمر و اجنبیه بر مقدار
شی اقرار ایدوب بعده اوغلوبا سنیك بنونه ننی اقرار ایدوب اودخی كندو نفسندن تعیره
مقدر ارباب تصدیقندن اوله رق كندو فی تصدیق ایلسه وقت علوقه انا سنیك كندویه
حاله اولدیغی حیندن نسبی زیددن ثابت اولور (و) اذا ثبت (بطل اقراره) لما مر (و)

امدی عروک زیدن نسی ثابت اولیجی اقراری باطل اولور مارا الذکر واره اقرار مضمونینه منی
 و لولم یثبت بان کذبہ او عرف نسبه صحیح الاقرار لعدم ثبوت النسب شرعاً لایله معزیا
 للینایع (عروک زیدی تکذیبینه و یانسبک معرفته منی نسی ثابت اولزسه اقرار
 ثابت اولور نسب ثابت اولمغین و) (ولو اقر لن طلقها ثلاثاً) یعنی یبایا (فیه) ای
 فی مرض موته (فلها الاقل من الارث والین) ویدفع لهما ذلك بحکم الاقرار
 لا بحکم الارث حتی لاتصیر شریکه فی اعیان التركة شرعاً لایله (برمرض مرض
 موته باینا اوج طلاق تطلیق ایدیکی عورتته بر مقدار دین اقرار واثانی عدته
 وفات ایدرسه عورتینه حصه ارثیه سیله دیندن قنسی اقل ایسه اخی اخذ واردر
 اقرار اولنان مبلغ کندویه اقرار حکمیه دفع اولور ارث حکمیه دفع اولمغین عورة
 اعیان ترکده شریک اوله من ارث اولسه شریکه اولور ایدی و) (وهذا اذا) کانت
 فی العدة و) (طلقها بسؤالها) فاذا امضت العدة جاز لعدم التهمة عزيمة (اشبوحکم
 مشروح عورتک عدته اولوب و زوجک کندوی تطلیق کندونک سنوایله
 اولدیغنه نظر ادر ایدی اقراری عدتک انقضاستدینک اولور سه نمت محالی
 اولمغین اقرار صحیح اولور و) (وان طلقها بلاسؤالها فلها الميراث بالغام بالغ ولا یصح
 الاقرار لها) لانها وارثة اذ هو فار واهله اکثر المشایخ لظهوره من کتاب الطلاق
 مریض مذبور زوجہ سنک طلاقنی استدعا ایتدیرک تطلیق ایدرسه زوجہ میراثی
 بالغام بالغ تماماً اخذ ایدر زوجی فار اولمغین ایدی عورتده وارثه اولدیغندن کندویه
 اقرارده صحیح اولز اکثر مشایخ بو مسئله نک بو مقامده بیانی اہمال ایتدیر کتاب
 الطلاق ظہوریتہ بناء و) (وان اقر لغلام مجهول) النسب فی مولده اونی بلده هو فیها
 وھما فی السن بحیث (یواد مثله لثله انه ابه و صدقہ الغلام) (لوعیذا والام یحیی تصدیقه
 کا مروح) (ثبت نسبه ولو) المقر (مریضاً) اذا ثبت (شارك) الغلام (الورثة)
 برکسہ یاشده کندو مثلاً بآدن انک کی ولدک تولدی ممکن ومتصور اولور مولدیکہ
 مسقط رأسی اولان ویا انک کندوده اولدیغنی بلدهه نسی معلوم اولیان غلام ایچون
 کندونک اوغلو اولدیغنی اقرار واعتراف ایدوب غلامده بمنز اوله رق کندوی
 تصدیق ایدرسه مقر هر قدر مریض اولسده نسی کندودن ثابت اولوب غلام
 ورثہ به مشارک اولور مشارک ترکہ ثبوت نسبک ضرور یاتندن اولمغین واکر غلام بمنز
 اولزسه بیچہ منزله سنہ تنزیل اولمغله تصدیقته محتاج اولزنتہ کیم ماسبقده مرور
 ایلدی لایق اولان شرحک وح کلمسک حذیفدر زیرا ذکر اولدیغنی تقدیر جہ شرط
 جوابیز قالور و) فان انتفت هذه الشروط يؤخذ المقر من حيث استحقاق المال
 کالواقره باخوة غیرہ کامر عن الینایع کذا فی الشرع لایله فیحرر عند الفتوی و
 اشبو شروط ثلثه دن بری منقی اولمغله کندوسی منقیه اولور سه مقرماله استحقاق

جهتندن مؤاخذه اولور که کندویه مقرله مالی ادا لازم اولور غیرک اخوتنی اقرار
 ایتدیکی کی نته کیم یبایعدن نقلاً ماسبقده مرور ایتدیکه مقرلهک تکذیبیه یاخود
 نسبک معرفتیه نسب ثابت اولوب اقرار صحیح اولور لکن بو سالف الذکر وان
 اقر لاجنی ثم اقر بئوته مسئله سنده جاریدر بزم بیانی صد دنده اولدیغنز مسئله به
 بردر لو مناسبی یوقدر زیرا بواقرار نسبدر اقرار مال دکلدر شارحک عبارہ سنده
 رکاکت واردر شارح فلواتنی احدثه الشروط وقد اقر له بما لا يؤاخذ به المقر دیسه
 یک واضح اولور زیرا اقرارک صحتده مانع نسبک ثبوتی اولمغله ثابت اولیجی مقر به لازم
 اولور و) (و الرجل) (صح اقراره) ای المریض (بالولد والدين) قال فی البرهان
 وان علیا قال المقدسی وفيه نظر لقول ازیلعی لواقر بالجد وابن الابن لا یصح لان فیہ
 حل النسب علی الغیر (بالشروط) (الثلثة) (المتقدمة) فی الابن سالف البیان ابن
 مسئله سندن تقدم ایدن شروط ثلثه ایلہ برجل مریضک ولد ووالدین اقراری صحیح
 اولدی برهانک قولته نظرا هر قدر عالی اولور ایسدهه مقدسی زیلعینک برجل
 برکسہ نک کندونک جدی ویا اوغلو اولدیغنی اقرار ایدرسه صحیح اولز بونده نسی
 غیرہ حل واردر قولته منی وان علیا قولنده نظر واردر دیدی جامع الفصولینده
 مر سومدر که برکسہ برعورتی فرمدر دیو اقرار ایلسه ترکسک نصف انک ونصف
 اخری عصبه سنک اولور بنت اقراری مشروع اولمغین اما اوغلو مک قزیدر دیو
 اقراری جائز دکلدر ابنته تحمیل نسب اولمغین و) (و صح) (بالزوجة بشرط خلوها
 عن زوج وعدته وخلوه) ای المقر (عن اختها) مثلاً (واربع سواها) برجلک
 برعورتک زوجہ سی اولدیغنی اقراری صحیح اولدی عورتک زوجدن وعدتندن
 خلوی ومقرک او عورتک همسیره سی وکندودن ماعدادرت منکو حدسی اولق
 مثلاً وکندو ایلہ ینلرینی جمع جائز اولیان نسواندن خالی اولسی شرطیه و) (و صح)
 (بالمولی من جهة العتاقة ان لم یکن ولاؤه ثابتاً من جهة غیره) ای غیر المقر عتق اولان
 عبدک برکسہ نک عتاقه جهتندن مولاسی اولدیغنی اقراری صحیح اولور اکر کندونک
 ولایسی غیری طرفندن ثابت اولزسه زیرا بونده تحمیل نسب یوقدر و) (و المرأة صح)
 (اقرارها بالوالدين والزوج والمولی) الاصل ان اقرار الانسان علی نفسه حجة علی غیره
 برعورتک فلانجه ذات بنم بابامدرو یا نامدرو یا زوجدرو یا مولامدرو بواقرار صحیح اولور
 بو خصوصده اصل وقاعده بودر که انسانک کندی نفسنه اقراری جتندر غیر حقده
 دکلدر و) قلت وما ذکره من صحة الاقرار بالا مرکالاب هو المشهور الذی علیه
 الجمهور و) شارح رحمه الله تعالی دیر که ماتن مرحومک ذکر و بیان ایتدیکی
 برکسہ ابوتی اقرار کی امومتینده اقرار صحیحدر مضمونی انحق جمهور قولی
 اولان قول مشهوردر مقرر اولسون ویا عورة اولسون و) وقد ذکر الامام القنابی

فی فرائضه ان الاقرب بالام لا یصح وکذا فی ضوء السراج لان النسب للاباء لا للامهات
وفیه جل الزوجیة علی الغير فلا یصح انتهى حاله ان الامام اعتسب فی فرائضه
تالیفیه وضوء السراج به ذکر ابتدیکه بر کسبه نک بر عورتی انامدر دیو اقراری
صحیح دکلدر زیر انساب ابا ایچوندر امهات ایچون دکلدر و بونده زوجینی غیره
جلده واردر امدی اقرار مشروح صحیح اولمز پس بوکا بعض اشکال اراد ایشلر که
ولیک امه انساننی بر اخذ انکار ایدیه من نسب بابا ایچون دیمه نک معناسی نسبه
ودعوی نسبه اعتبار اب دیمکدر ومضرة نسبی غیره جلده در زوجینی غیره جلده
دکلدر و لکن الحق صحته بجامع الاصله فکانت کالاب فلیحفظ و لکن حق
اولان اصلالت جامعیه که کندویه نسبت اولمقده امومت اقرار نک صحیحدر امدی
امده اب کی اولور و (و) کذا صحیح (بالولدان شهدت) امرأه ولو (قابله)
تعیین الولد اما النسب فبالقرائن شمی ولو معتد بحدت ولا دنها فبیحیة تامة کامر فی
باب ثبوت النسب (او صدقها الزوج ان کان لها زوج) او کانت معتد (منه)
بنه بوبله بر عورتک بر ولدی بندر دیو اقراری صحیح اولدی اگر زوجیه ولادنده
تصادف ایدوب تعیننده زوج انکار ایدرسه انده بر قابله عورة شهادة ایدرسه
قابله قیدی احترازی دکلدر بشقه عورتده شهادة ایتسه اولور نبسی فراشله ثابت
اولور مقرة مرسومه ولادی انکار اولسان معتد عورة اولورسه دعواسنک ثبوتی
حجة تامة که ایکی شاهدک شهادتیه اولور نته که باب ثبوت النسبه مرور ایلدی
ویا خود مقرة مزبوره نک زوجی کندوبی تصدیق ویا کندودن معتد اولورسه
اقراری صحیح اولور و (و) صحیح (مطلقا ان لم تکن كذلك) ای مزوجة ولا
معتد (او کانت) مزوجة (وادعت انه فی غیره) فصار کالوادعاه منها لم یصدق
فی حقها الا بتصدیقها مر قومد نک اقراری مطلقا که شهادة وتصدیق زوج
اولسون ویا اولسون صحیح اولور اگر مزوجه ومعتد اولسازسه زیر بونده ولدی
کندی نفسنه الزام وار غیره تحمیل نسب مثالو برشی بوقدر بوايسه کندویه نافذدر
ویا خود عورت ارده اولوب ولدی زوج اخردن اولدیغنی ادعا ایدرسه بنه اقراری
صحیح اولور نته که زوج ولدی اشبو زوج مدندر دیو دعوا ایتدکه زوجدسی
حقنده تصدیق اولمیبو ایچون زوجد نک کندو نکده تصدیقیله اولدیغنی کی
اولور و قلت بی لولم یعرف لها زوج غیره لم اراه فبحرر و شارح رحمه الله تعالی
دیر که مسئله مشروحه مقرة مشروحه نک زوج مر قومدن غیر زوجی اولماسی
صورتی باقیه قالدی اکا متعلق کلامی بنه کوره مدم یعنی ولد زوج اخردن دیو
عورة ادعا ایدوب زوج معلوم اولسه ظاهر اولان نسب کندودن ثبوتدر معلوم
کسبنده تحمیل نسب اولسامغین ولد کندویه وارث اولور زوج اخری معلوم

(اولدیغنی)

اولدیغنی نهایی ولدک زندان اولمیدر حاله که اود بنی ثابت دکلدر زانان اولدیغنی
تقدیرجه بنه عورته وارث اولور ولد زناتک ولعسانک فقط آنالردن میراث اخذری
مشروع اولمغین پس توقف محلی اولمز و (ولایه فی تصدیق هؤلاء الا فی الولد
اذا کان لا یعب عنه نفسه) لما مر انه ح کالتاع و اشبو سالف الذکر اقرار رده مثلا فلان
بنم بابامدر دیو اقرارده انکده ابوقنی اقرار ایدوب واقعی بنم بونک باباسیم و کندو
بنم او غلومدر دیو تصدیقنندن لازمدر کندولری باشلر بنه مستقل هر بر لری برادم
اولمغه غیرک اقراری کندولر بنه لازم اولز الاولد کندو نفسندن تعیمه قادر اولمزسه
انده تصدیقنه حاجت مس ایتر زیر ماسبقده مرور ابتدیکه بوقدرجه متاع کی
بندیه بولدیغنی کسبنه نک اولور و (ولو کان المقر له عبد الغير اشترط تصدیق مولاه)
لان الحق له مقوله غیر کسبنه نک عبدی اولورسه سیدک مقرر کلامنی تصدیقندن
لازمدر اصل حق کندونک اولمغین مثلا اشبو عبد بنم او غلوم ویا بابام ویا زوجم
ویا بوجار به بنم زوجم دیو اقرارده مولانک تصدیقندن لازمدر و (وصح التصدیق)
فی المقر له (بعد موت المقر) لبقاء النسب والعدة بعد الموت و نسبی ویا زوجینی اقرار
ایدن شخصک وفاتندنصکره مقر لهک تصدیق صحیح اولور بعد الموت نسب وعدة
باقی اولمغین والعدة قولنده منقهم اولان بومقامده زوجیتندن مراد زوجک وفاتندر
امدی زوج مقر متوفانک اقراری صحیح اولیحق زوجده کندودن مهر ومیراث الور
و (التصدیق ازواج بعد موتها) مقرة لانقطاع النکاح بموته و لهذا لیس له غسلها
بخلاف عکسه و الا عورة زوجینی مقرة اوله رق فوت اولوب بعده زوج تصدیق
ایدرسه امام اعظم رحمه الله تعالی قنده تصدیق صحیح اولمز زوجنه نک وفاتیهله
نکاح بعلاقه منقطع اولدیغنیو نک زوجنهک همشره منی و کندودن ماعدادرت
عورتی تزوج جائز اولور حتی زوجنه کندوبی غسل مشروع اولمز عکسی بونک
خلافنده در که زوجنهک وفاتنده غسل بولمیحیق زوجیه کندوبی غسل جائزدر
بونده عدة اولمغه نکاح علاقیه منقطع اولسامغین صواب اولان بموته خمیز نک
نابیندر قلم ناسخنن سهو اولمق کسک امامین بونده در تصدیق تجوز زیور دیلر
و (ولو اقر رجل) (علی غیره) لم یقل من غیر ولاد کانی الدرر لفساده بالجد الابن
کا قال (کالاخ والعلم والجد و ابن الابن لا یصح) الاقرار (فی حق غیره) الا بیهان و
بر رجل براخر شخصه بونم قنداشم ویا عم و یا و غلومک او غلودیک مثالو کندودن
غیر تحمیل نسب اولور برنسب اقرار ایلسه غیر حقنده اشبو اقراری صحیح اولمز
الاقرار مشروحه اقامه بینه اولنورسه صحیح اولور ماتن مر حومک مثلا خسرو کی
من غیر ولاد دیمدیکی اکا جدایله و ابن الابنله سؤال وارد اولدیغنه مبنیدر لکن مثلا
خسروک ولاددن مرادی ولاد قریب ایلله ابن در دیو جواب مکندر و بومنه اقرار

اثني كما في باب ثبوت النسب فليحفظ برهان قيلند در مقرر عليك ورثه زدن
ايكي وارثي اقرار ايدر لسه امدى حكم كند و لسه غير يارينه ده تجاوز ايدر اما برى
اقرار ايدر لسه كند و به خاص اولور مقرر لك ورثه لسه اقرار لى بر فاده و رمز نهاى
كند و لك تصديق كى اولور لسه كه باب ثبوت النسبه مرور ايدى و كذا لوصدقه
المقرر عليه والورثه وهم من اهل التصديق كى بويه ارباب تصديق اولان مقرر عليه
نسب اوزر لسه حل اولان كسبه و يا ورثه مقرر تصديق ايدر لسه اقرارى صحيح اولور
ارباب تصديق عاقل بالغ نصاب شهادتى اتمام ايدن كسبه در ي (و يصح فى حق
نفسه حتى يلزمه) اى المقر (الاحكام من النفقة والحضانة والارث اذا تصادق عليه)
اى على ذلك الاقرار لان اقرار هما حجة عليهما مقرر ايله مقرر عليه اقرار مشروح اوزر
تصادق ايدر لسه مقرر كند و نفسى حقه اقرارى صحيح اولور كه مقرر احكام اقرار
لازم اولوب مقرر مقرر ذى رحم محر مندن اولور لسه نفقه سى وحضانه سبكه مقرر لها
كند و دن فساد خوفى اولان بنت بالغه اولور لسه مقرر صمى و بر يينه وارث اولور لى لازم
اولور مقرر ارباب تصديق اولور لازم اولور لى محضونك صغير اولور لى غندن حضانه
بنت بالغه ضمه تفسير اولور تصادق لى صور تنده اقرار مقرر حقه صحى
اقرار لى كند و لى عليهما حجة اولور لى مبنى در ي (فان لم يكن له) اى لهذا
المقر (وارث غيره مطلقا) لاقربا كذوى الارحام ولا بعيد كولى الموالاة عيه وغيره
اى لورثه والا لان نسب لم يثبت فلا يراد بالوارث المعروف) اى امدى مقرر سومك
مقرر لك غيرى مطلقا كه ذوى الارحام كى قريب ومولاي موالاة كى بعيد و ارباب اولور لسه
مقرر كند و به وارث اولور لكن كند و به وصيت كى اولور لى انجق كند و سى وارث
اولور اصول وفروع و انتقال ايتروا كرمقر مقرر لك غيرى وارثى اولور لسه
نسب ثابت اولور لى معروف و ارباب مقرر اولور لى وارث اولور لى و المارد غير الزوجين
لان وجودهما غير مانع قاله ابن الكمال مقرر لك ارباب مانع اولان وارثين
مراد زوجانك غيرى اولان وارثين انك وجود لى مقرر لك ارباب مانع اولور لى
زير انسى ثابت اولور لى غندن من وجه وصيت ومن وجه ارث كى اولور لى ثم للمقران
يرجع عن اقراره لانه وصيته من وجه زيلعى اى وان صدقه المقر له كافى البدائع
لكن نقل المص عن شروح السراجيه ان بالتصديق ثبت التسب فلا ينفق الرجوع
فليحذر عند الفتوى بوند نصكره اقرار مشروح وصيت من وجه اولور لسه مقرر
اقرارندن رجوع مشروح اولور لى مقرر هر نقدر كند و تصديق ايدر لسه نده كه
بدايعه مذكور در لكن مصنفك سراجيه شرح لى نقل ايتديكى اقرار مقرر
لك تصديق اولور لسه نسب ثابت اولور امدى رجوعك بر نفعى اولور پس حين فتواده
تحرير ماده دن لازمدر كه اقرار بالنسبه غير تحمیل نسب اولوب تصديق اولور لسه

(بونده)

بونده رجوع صحيح اولور بوق اخوة عمت كى غير تحمیل نسب اولور لسه هر نه قدر
تصديق مقرر بوند دخی يينه رجوع مشروح در ي (ومن مات ابوه فاقربا باه شار كه
فى الارث) فيستحق نصف المقر (ولم يثبت) لما تقرر ان اقراره مقبول فى حق نفسه فقط) اى
بر كسبه لك باباسى وفات ايدوب بر رجله قنداشمدر ديو اقرار ايلسد ارباب اكا مشارك
اولور كه مقرر مقرر نصيبك نصفه مستحق اولور لكن نسبى سابت اولور اقرارى
انجق كند و حقه مقبول اولور ديو تقرر بر اولان مضاده بناء مقرر قلت بقى لواقرار اخ
بايى هل يصح قال الشافعية لان مادى وجوده الى نفيه اتنى من اجله ولم اره
لاعه تناصرا و ظاهر كلامهم نعم فليراجع مقرر شارح رحمه الله تعالى دير كه بر مسئله باقى
قالد يكه متوفانك قنداشى بر لوى بونم متوفانك اقرارك وجودك صحى انك نفييند كه
صحيح اولور مقرر علماء شافعية اولور لى بر ارباب اقرارك وجودك صحى انك نفييند كه
عدم صحته مؤدى اوله انك اصليكه وجودك صحى متنى اولور ديدى عند الشافعية
مقرر وارث اولور لى شرط اولور لى بزم امام لى بزم بوكا دار صريح كلام كوره مقرر
لكن كلام لى لك ظاهرندن منقهم اولان اقرار مشروحك صحت در زير مقتضى
كلام لى اقرار ايدن نصاب شهادة اولور لسه نسب ثابت اولور هر نه قدر ورثه دن
اولور لسه ده نصب اولور لسه كند و نفسى حقه اقرار لى معمول به اولور هر نه قدر
نسب ثابت اولور لسه ده مقرر (وان ترك) شخص (ابن و له على اخر مائه فاقربا باه قبض
ايله خمسين منها فلا شى للمقر) لان اقراره بنصرف الى نصيبه (وللاخر خمسون)
مقرر بعد حلفه لانه لا يعلم ان اباه قبض شطر المائه قاله الاكل مقرر بر كسبه ايكى اولور لى
ترك ايدوب كند و لك بر شخص اوزر نده بوز غروش اولور لى اوغلو لك برى باباسنك
انك اللى سنى اخذ ايتديكى اقرار ايلسه اقرارى كند و لك نصيبه منصرف اولور لى
مديونك كند و سى بر نسته مطالبه ايله من ديكر اوغلو باباسنك اذن اللى غروش
اخذ ايتديكى علمى يتديكنه عين ايتد كند نصكره اللى الور ينى قنداشنك اقرار يينه
مبنى ايدر امدى نكول ايدر لسه مقرر كند به اللى مشارك اولور مقرر قلت وكذا الحكم
اواقران اباه قبض كل الدين لكنهما يخالف لى الغريم ذيلعى مقرر شارح رحمه الله
تعالى دير كه حكم يينه بويه در ابن مقر باباسنك دينك كليسى قبض ايتديكى اقرار
ايدر لسه لكن بصورتده حالف غريم ايجون حلف ايتش اولور پس نكول ايدر لسه
مديون دينك كليندن خلاص اولور بوقبه حصه سنى تاديه ايدر استغفر الله العظيم
والله تعالى اعلم

(فصل فى مسائل شتى)

مسائل متفرقة حاوى فصلدر (اقرت الخرت المكلفة بدى) لآخر (فكذبها)

زوجها صحیح) اقرارها (فی حقها ایضا) عند ابی ح [❦] عاقله و بالغه اولان کسی قری
بر عورة برکسیده بر مقدار دین اقرار یندکده زوجی کندوبی تکذیب ایلسه اقراری
کندو حقندہ صحیح اولدیغی کبی امام اعظم رحمه الله تعالی حقندہ زوجی حقندہ
دخی صحیح اولور [❦] (فجس) المقررة (وتلازم) وان تضرب الزوج [❦] امدی مقررة
مرسومه حبس و ملازمت اولور هر قدر زوجی متضرر اولور سده [❦] و هذا احدی
المسائل الست الخارجه من قاعدة الاقرار حجة قاصرة على المقر ولا تعدی الی غیره
وهی فی الاشباه [❦] اشبو مسئله مشروحه اشباهه ذکر اولان اقرار حجة قاصرة در
مقرک غیرینه مضرتی تجاوز ایتز قاعده سندن خروج ایدن التي مسئله دندر ایکنجیسی
بر باب منزلی ایجار ایدن زید عمره بر مقدار دین اقرار ایلسه که انجی انک اداسی منزل
مرقومه [❦] نمندن ممکن اولسه امدی عمر و ایچون حقنی تحصیل ایچون انی بیع
مشروع در هر قدر مستأجری بکر متضرر اولور سده او چنجیسی بر شخصک
تحت نکاحندہ که مجهولة النسب بر عورة کندوسی زوجینک باباسنک قری اولدیغی
اقرار باباسیده کندوبی تصدیق ایلسه نکاح جاری منفسخ اولور زوجینک قز قزداشی
اولغین دردنجیسی برکس بیع ایتدیکی جاریه سنک ولدنی بندردیو دعوی و اقرار
ایدوب و کندونکده بر قزداشی اولسه ولدنک نسبی کندودن ثابت اولغله قزداشی
میراندن محروم اولور اقراری غیره تعدی ایش اولغین بشنجیسی بر عبد مکاتب
قزداشکنک حال حیاتندہ بر حره عورتک ولدنی بندردیو اقرار ایلسه اقراری صحیح
ومیرانی ولدینک اولوب قزداشکنک اولز انجیسی برکس بر سنیدی بیع ایدوب بعده تلجی بیع
ایتمدم دیو اقرار مشتریده تصدیق ایلسه کندو بایعینه عیبیه اول میعی رد ایدر
[❦] و ینبغی ان ینخرج ایضا من کان فی اجارة غیره فاقرا لاخر بدین فانه له حبسه وان
تضرر المستاجر وهی واقعة الفتوی ولم نرها صریحة [❦] لایق و سزاوار اولان بودر که
قاعده مشروحدن مسائل مذکور مثلو غیرک اجاره سنده اولان برکس بر اخرکسیده
بر مقدار دین اقرار ایلسه انکچون کندوبی حبس واردر هر قدر مستأجری متضرر
اولور سده مسئله سنده اخراج در شارح علیه الرحمه اشبو فتوی بزله واقع اولدی
لکن صریحا مسئله سنی کوره مدم در [❦] (وعند همالا) لاتصديق فی حق الزوج
فلا یحبس ولا تلازم درر [❦] امامین هماین نزدلنده عورة زوج حقندہ اقرارندہ
تصدیق اولغله حبس و ملازمت اولمز زوجک معاشره حقنی ابطاله مؤدی اولغین
نهایی قاضی کندویه اداسیله امر ایدوب دین ایچون بیعی جائز اولان اشیاسنی بیع
ایدر [❦] قلت و ینبغی ان یعول علی قولهما افتاء وقضاء لان الغالب ان الاب یعلمها
الاقرار له اولهض اقرار بها ینتوصل بذلك الی منعها بالحبس عنده عن زوجها کما وقفت
علیه مرار احین ابتلیت بالقضاء کذا ذکره المصنف [❦] شارح عاید الرحمه بیورر که

مسئله مشروحه افتاء وقضاء لایق اولان امامین علیهما الرحمه قولرینه اعتماد
ایتمکدر زیرا غالباً باباقرینه کندوسی و یاسائر بعض اقرار ایچون بر مقدار شی اقرار
ایتمکی تعلیم و تعریف ایدر که حتی او وسیله ایله کندو خانه سنده حبسیله زوجندن
منعنه تحصیل ایده نیکیم قضاء ایله ابتلازم و قشندہ بومثلو حبله کرار امر اواقف
و مطلع اولدق مصنف مرحومه بویجه ذکر و بیان ایلدی لکن شارحک بولکلامندہ
نظروار زیرا ذکر ایتدیکی علتیه بابایه خاصدر مدعا ایسه عامدر اقرارک اجتنیه و حبسک
قاضی نزدندہ اولدیغنه کوره جاری اولمز بولکا نظرا معتمد علیه امام اعظم رحمه الله
تعالی قولی اولور [❦] مجهولة النسب اقرب بالرق لانسان) و صدقها المقرله (وله الزوج
والولاد منه) ای الزوج (وکذبها) زوجها (صح فی حقها خاصة) فولد علق
بعد الاقرار رقیق خلافا لمحمد [❦] مجهولة النسب بر عورة کندودن اولادی اولان
زوجک تحت نکاحندہ ایکن بر انسانک جاریه سی اولدیغی اقرار اودخی کندوبی
تصدیق زوجی کندوبی تکذیب ایلسه کندوسی حقندہ اقراری صحیح اولور که
اقرارندن صکره رحمته دوشن ولد رقیق اولور رقیقنه حکم اولغله ولدیده رق
اولدی امام محمد رحمه الله تعالی ایچوندر اختلاف زوجک انی تزوجی اولادینک
حربی شرطیله اولغین زوجک اشبو حقنی ابطاله قولنده تصدیق اولغامغین
[❦] (لا فی) حقنه) بر علیه انتقاص طلاقها کما حقته فی الشربلایله (وحق الاولاد) [❦]
زوجی و اولادی حقارندہ مزبورہنک اقراری صحیح اولمز لکن طلاقنک انتقاصیکه
ایکی اولسیله زوجی حقندہ اقراری صحیح اولمز کلامنه سؤال وارد اولور که اوج ایکن
ایکی اولمز اولور جاریه اولدیغنه منی حتی عد تیدخی ایکی حیض اولمز اولور
ننه که شربلایله ده تحقیق ایلدی [❦] (وفرع علی حقه بقوله) فلا یطل النکاح)
و علی حق الاولاد بقوله (والولاد حصلت قبل الاقرار وما فی بطنها وقتہ احرار)
لحصولهم قبل اقرارها بالرق [❦] مصنف علیه الرحمه لای حقه قولنه نکاح باطل اولمز
قولیله و حق الاولاد قولیسه اقراردن مقدم حاصل اولان اولاد و حین اقرارده
قارندہ بولنان حرر در مضمونیه مسئله تفریع ایندیردی اولاد مرسومه رک حربی
رقیله اقرارندن مقدم حصولرینه میندر [❦] (مجهول النسب حرر عبده ثم اقر بالرق
لانسان و صدقه) المقرله (صح) اقراره (فی حقه) فقط (دون ابطال العتق) [❦]
مجهول الذب بر ذات کندو عبنتی عتق ایدوب بعده برکسہنک عبیدی اولدیغی اقرار
مقرله کندوبی تصدیق ایلسه فقط کندو حقندہ اقراری صحیح اولوب انک عبیدی
اولور کندونک عتق ایتدیکی عبدک عتقنی ابطال حقندہ صحیح اولمز [❦] (فان مات
العتیق برث وارثه ان کان) له وارث یستغرق التركة (والافیرث) الكل و الباقی کما فی
شربلایله (المقوله) [❦] امدی مارالذکر عتق اولنان عبد وفات ایدر سده ترکہنک

کلیسه مستحق وارثی بولورسه کندویه وارث اولور یوق اصلا وارثی اولوبوب
ویا کلیسی اخذ ایدر وارثی اولورسه احد زوجین کی پس میراثک کلیسی ویا باقیسی
مقرله آلور (فان مات المقرم العتیق فارته لعصبه المقر) اولامقر ثانیاعتیق وفات ایدر
عتیق میراثی مقرک عصبه سیجونددر کندوسی وفات ایتکله والاثره انتقال ایتکین
ولوجنی هذا العتیق سعی فی جنایه لانه لاعاقله عتیق مذکور برجنایت ایده جک
اولورسه جنایتیجیون کندوسی سعی ایدر عاقله سی اولامعین زیرا کندوی عتیق ایدن
رق اولدی ولوجنی عایه مجبارش العبد وهو کالمملوک فی الشهادة لان حرية بالظاهر
وهو يصلح للدفع لالاستحقاق سالف الذکر عتیقک اوزرینه جنایت وقوعبولسه
که کندوی برکسه قتل ایلسه قاتله عید ارش واجب اولور وشهادت حقنده کندوسی
مملوک کیدر کندونک حریتی معنیقک اعتاقی وقتنده ظاهر حریتنه نظر اولدیفنه
بناء ظاهر حاله دفعه صالح اولور استحقاقه اولور (قال) ورجل لآخر (لی علیک الف
فقال) فی جوابه (الصدق او الحق او البقین اونکر) کقوله حقاً ونحوه (اوکر
لفظ الحق او الصدق) کقوله الحق الحق الحق او حقاً حقاً (ونحوه او قرن بها البر) کقوله
البرحق او الحق براحق (فاقرار) زید عمره نیم سنک اوزر کده بیک غروشم واردر دیکده اوده
جوابنده ادعیت تقریر یله نصیله الحق ویا الصدق ویا البقین ویا مثلاً مدعاک مثلاً مبتدای
مخدوف تقدیر یله رفعه ویا نکره اوله رق حقاً ویا تکرار یله منکر او یا معرفه الحق الحق
ویا حقاً حقاً امثالی کلام تکلم ایلیوب ویا الفاظ مشروحه هله البرحق ویا الحق برقوی
کی برلفظنی مقارن قیلسه امدی جواب مذکور میبلغ مرسومی اقرار اولور بومقامده
بر احسان معنانه در (ولو قال الحق حق او الصدق صدق او البقین بقین)
لایکون اقرار لانه کلام تام بخلاف مامر لانه لایصلح الابداء فجعل جواباً وکانه قال
ادعیت الحق الخ جوابده الحق حق ویا الصدق صدق ویا البقین بقین دیرسه بو
اقرار اولماز کلام تام اولمغین مارالذکر جوابده الصدق الخ قوی بونک خلافتدر که
زیرا او ابتدای کلام اولغله صالح اولامعین جواب قیلندن کویا سن حق دعوی ایتدک
دیمش اولدی (قال لامتہ یاسارقه یازانیة یا مجنونة یا ابقه اوقال هذه السارقة فطعت
کذا وباعها فوجد بها واحد منها) ای من هذه العیوب (لاتردیه) لانه نداء او شتمه
لاخبار برکسه کندو جاریه شتم بوجه شتم یاسارقه یازانیة یا مجنونة یا ابقه دیوب
ویا اشوبسارقه شومثلواش ایشلدی دیوب بعده کندوی بیع ایلسه امدی انده عیوب
مشروحه لردن بری بولسه انکله اوجاریه رد اولمز بایع کندویه یاسارقه قوی اخر
کنک ماعداسندمدای اخیرده شتم اولوب عینی اخبار واقرار اولامعین (بخلاف
هذه سارقة او هذه ابقه او هذه زانیة او هذه مجنونة) حیث ترد باحد هالانه اخبار وهو
لتحقیق الوصف اشوب جاریه سارقه ویا ابقه ویا زانیة ویا مجنونة در قوی صورة

مشروحه نك خلافتدر که اوصاف مذکوره ای اخبار مرسومه رایج لیان کنسه
جاریه مشروحه بی اشترا ایدرسه انکله بریله ای رد ایدر قول مرقوم تحقیق وصف
ایچون اولان اخبار اولمغین (و بخلاف یا طالق او هذه المطلقة فطعت کذا) حیث
تطلق امر أنه لمتکنه من اثباته شرعاً فجعل ایجاباً لیکون صادقا بخلاف الاول
در (دخی زوجک عورتنه یا طالق ویا اشوب مطلقه شومقوله فعل ابتدی دیرسه یته
صورة مرقوم نك خلافتدر که عورتی بوش اولور شرعاً زوج اثباته مقتدر اولغله
قولنده صادق اولسون دیو قوی ایجاب قیلندی اما مقدمکه جاریه صورتی بونک
خلافتدر که سید جاریه ده اوصاف مشروحه ای اثباته قادر دکلدر (اقرار
السكران بطریق محظور) ای ممنوع محرم (صحیح) فی کل حق فلو اقر بقود اقیم
علیه الخدی سکره ویا السرقة یضمن المسروق کما منبسطه سعدی افندی فی باب حد
الشرب سکرانک محظور و ممنوع اولان طریق اقراری هر برحقده صحیح و مشروعه در
سکرانه شرعاً تکلیف وخطاب توجه ایتدیکندن الله جلیل لاتقر بوا الصلوة واتم
سکاری قولیه کندولیه خطاب وسکراری حالنده نمازدن نهی بیوردی امدی
بر سکران بغیر حق برکسه قتل ایتدم دیو اقرار ایدرسه سکراری حالنده اوزرینه حد
اقامه واجرا اولنور صحوی حالنده انتظارده بر فائده بی مفید اولامعین سرقه اقرارنده
مسروق ضامن اولور نته ککه باب حد الشربده سعدی افندی بیان ایلدی
(الافی) ما یقبل الرجوع کازدة (وحد الزنا وشرب الخمر وان) (سکر) (بطریق مباح)
کشره مکرها (لا) یعتبر بل هو کالانغاء الافی سقوطاً لقضاء وتمامه فی احکامات الاشباه
الاسکرانک ردة وحد زنا وشرب خمر مثلاً کندودن رجوعی قبول ایدر شیلرده
اقراری صحیح اولمز مثلاً سکراری حالنده شرب خمر ایتدیکنی برکسنه اقرار ایلسه اقراری
صحیح اولمز حد اجرا اولمز مکرها شربی سکراری مباح طریق یقیله اولورسه اقرارینه اعتبار
اولمز بلکه سکراری انما کی اولور الا برکون وبرکیجمدن زیاده ده نمازک قضاستک
سقوطنده سکر انما کی دکلدر انغاده قضا ساقط اولور سکر د اولمز بوشک تمام وتفصیلی
اشباهک احکاماتنده در (المقرله اذا کذب المقر بطل اقراره) لما تقررانه برتد بارد
(الافی) ست علی ما هنا تبعاً لاشباه (القرار بالحرية والنسب وولاء العتاقة والوقف)
مقرله مقری تکذیت ایدرسه مقرک اقراری باطل اولور دایله مرتدا اولور دیو تقریر اولان
مضمونه بناء اشباهه تبعیله متنده ذکر اولندیفی اوزره الی محله اقرار باطل اولمز حریتله
اقراراده که برکسنه ینده که عبیدته اشوب عید حر در دیو اقرار ایتدکده حریتی ثابته
اولور عید هر نقدر کندوی تکذیب ایدرسه اقراری باطل اولمز ونسبده که باب دعوی
النسبده تقدم ایتدیکنی اوزره برار یله عورة برولدن کندولیک اولدیغنی ادعا اودخی
کندو نفسندن تعیره مقتدر صغیر اولدیغنی حالده کندولرینی تصدیق واقرار ایلیوب

بعده رجوع ورد آید، چنانکه اولسه اقراری باطل اولز و ولاعتاقه بی ووقفی بر رجل
برکسته ایچون اقرار اودخی رد ایتدکنصکره تصدیق ایلسه تصدیق صحیح اولور
ردیله مرتد اولز چو فی الاسعاف لوقف علی رجل فقبله ثم رده لم یرتد وان رده قبل
القبول ارتد چو اسعافده مسطوردرکه بر شخص برکسته بر نسنه وقف ایتدکنده
قبول ایدوب بعده رد آید، چنانکه اولسه مرتد اولز قبل القبول رد ایدرسه مرتد اولور
عند البعض اولز چو (والطلاق والرق) وکلها لا یرتد ویزاد المیراث بزایه والنکاح
کافی متفرقات قضای البحر وتمامه نه چو دخی طلاق ورق و میراث و نکاح کلیسی
مقرلهک ردیله مرتد اولز امدی وارثک مورثدن ارثی ردینه عمل اولمز واحد زوجین
زوجیتی اقراری بعده تصدیق ایلسه صحیح اولور نتکم قضاء بحکم متفرقات مذکوردر
وتمامی انده در چو واستثنی مسئلتین فی الایراء وهما ابراء الکفیل لا یرتد وبراء المدیون
بعد قوله ابرئنی فبراء لا یرتد فالمستثنی عشرة فلیحفظ بحر صاحبی چو ابرادن فقها نیک الایراء
یرتد بارد قولندن ایکی مسئله بی استثنا ایلدیکه انلردن بری کفیل حق صاحبک
کفیل اولدیغی مبلغدن ویاقتدن ابراسیدر بواسطه قیلندن اولغله مسقطله تمام
اولور امدی بعد الایراء طالب کفیلی موجب کفالتیله مطالبه ایدمه مز بریده مدیونک
داینه ابرئنی قولندنصکره کندوب ابرا ایلسه ردیله مرتد اولز بی ابرا ایله قوی
قبول مقامنه قائم اولغله امدی رد ایله مرتد اولسان مسائل اون اولور چو وفی وكالة
الوهابیة ومتی صدقه فیها ثم رده لا یرتد بارد چو وهبایه نکره وکالتنده مذکوردرکه
چنانکه بر مقرله کندو ایچون اقرار اولنان عین یاو دین و ابرا و وکالت ووقف اقرارنده
مقری تصدیق ایدوب صکره رد آید، چنانکه اولسه ردیله مرتد اولز فیها ضمیرک مرجعی
و کالتد امدی وایسه عقد غیر لازم اولغله نیجدر دایله مرتد اولز شویله تصویر اولنورکه
بر رجل برشی معنی شرابه برکسته بی وکیل ایدوب اودخی وکالتی بعد القبول اوشی
عن مثله اشترای ایتدکنصکره وکالتک ردنی دعوا ایلسه دعواسی مقبوله اولز چو وهل
یشترط لصحة الرد مجلس الایراء خلاف چو ابرای ردک صحتنه مجلس ابرا شرط اولسنده
میان فقهاده اختلاف واقع اولدی بعضی شرط و بعضی ردکدر دیدیلر چو والضابط
ان ما فیه تملیک مال من وجه یقبل الرد والافلاک ابطال شفعة وطلاق وعتاق
لا یقبل الرد وهذا ضابط جید فلیحفظ چو اشبو رد ایله مرتد اولوب اولیان ابراده
ضابط وقاعده بودرکه شول برابر که کندوده من وجه تملیک مال اولور ردی قبول
ایدر ابطال شفعه وطلاق وعتاق کبی کندوده نوعا ما تملیک مال اولیان شیر ردی
قبول ایتد اما مدیونک ذمتنده که دین دایک کندوبه تصدیق وهبه و ابراسی اسقاطات
پوعندن اولغله بلا قبول بو مثللو شیر تمام اولور و اشبو قاعده حفظ وضبط ایت کوزل
شیدر چو (صالح احد الورثة و ابراه ابراهاما) او قال لم یبق حق من ترکة ابی عند الوصی

اوقبضت الجميع ونحو ذلك (ثم ظهر فی) بدو صیه من ترکة شی لم یکن وقت الصلح
وتحققه (تسمع دعوی حصته منه علی الاصح) صلح البرازیة) بروارث برکسته ایله
مثلا باباسنک اناسک اوزرنده اولان ترکسنگ جمعیتی قبض ایتدم دیواقرار و مصالحه
اولوب بعده براخر رجلدن بر مقدار دین دعوا ایلسه ویاخود بابامک ترکسنگی جیعا
قبض ایتدم وصینک عندنده ترکدن بر حقم قالیوب کندونک ذمتی ابرای عامله ابرا
ایتدم امثالی کلامندنصکره حین مصالحه ده ذکر اولنیمان ترکدن بر نسنه وصینک
یندنه ظاهر واثباته متحقق وتمامان اولسه قول اصح اوزره انندن حصه سنی دعواسی
مسموعه اولور چو ولا تناقص لمل قوله لم یبق لی حق ای عما قبضته علی ان الایراء عن الاعیان
باطل وح فالوجه عدم صحة البراءة کافاده ابن النخبة واعتمده الشرنبلالی و سنحقیقه فی الصلح
وارث مشرو حک قولنده تناقض یوقدر زیر الم یبق لی حق قوی بنم قبض ایتدیکم شیرلردن
حقم قالدی دیمکه محمولدر وارثک وصیتی ابراسی اعیاندن ابرابطل اولدیغنه معنی دعوا سنده
تناقض ایتش اولماغین وجه وجیه ابراسنک عدم صحتی اولدی تنکیم ابن النخبة
مضمون مشرو حی افاده و بیان ایدوب شرنبلالیده اکا اعتماد ایلدی بز دخی قریا
صلحه تحقیق ایدره زانشاء الله تعالی چو (اقر) رجل (بمال فی صک واشهد علیه)
به (ثم ادعی ان بعض هذا المال) المقربه (قرض وبعضه رباعیه فان اقام علی ذلك
ینته تقبل) وان کان متناقضا لا نعلم انه مضطر الی هذا الاقرار شرح وهبایة چو
بر رجل تمسکه بر مقدار مال اقرار واشهاد ایتدکن صکره انک بعضی قرض
وبعضی ربادر دیو دعوی واقامة ینته ایلسه مقبوله اولور هر نقدر تناقض ایتش
اولور سه ده زیر اقرار مشروح مضطر اولدیغی ظاهر و باهر در چو قلت وحرر شار
حها الشرنبلالی انه لا یفتی بهذا الفرع لانه لا عذر لمن اقر غایة ان یقال بانه یحلف المقرله
علی قول ابی یوسف المختار للفتوی فی هذا ونحوها هه چو شارح رحمه الله تعالی دیر که
وهبایه شارحی شرنبلالیه تحریر ایتدیکم فرع مرسومه افتا اولمز زیر اقر مشرو حک
تسائنه بر عذر یوقدر نهایی امام ابو یوسف علیه الرحمته بومثللو مواضعده
فتوی به مختار اولان قوی اوزره مقرله مفرک دعوا سنده صادق اولدیغند یمین ویریلور
دیو افتا اولمقدر چو قلت وبه جزم المصنف فیما مر فتدیر چو شارح مرحوم بیورر که
ماسبقده مصنف مرحوم مضمون مشرو حله جزم ایلدی چو (اقر بعد الدخول)
من هنا الی کتاب الصلح ثابت فی نسخ المتن ساقط من نسخ الشرح (انه طلقها
قبل الدخول انی تطلیق ایتشدم دیو اقرار ایلسه دخوله بناء تمام مهر اقرار یله نصف
مهر کندوبه لازم اولور بوندن کتاب الصلحه دک متن نسخه لردن ثابت شرح
منح الفقار دن ساقطدر ظاهر اولان شبهه محلی اولوب صریحا زانی درت کره اقرار
ایتدیکندن حد ایجاب ایتد چو (اقر الشروط له الربع) او بعضه (انه) ای ربع الوقف

(يستحقه فلان دونه صح) وسقط حقه ولو كتاب الوقف بخلافه غلة وقف
ويا بعضي كندويه مشروط ارباب مرتزقه دن بر كسه اقرار ايتسه كه غلة وقفه
فلان مستحق بن مستحق دكم ديواي مقررله كندوي تصديق ايدرسه اقراري
صح اولوب كندونك حتى ساقط او اور اولاديك و ذريتك حقاري ساقط اولز
وقيه لري هر تقدري مقررله اقرارينه بخالف اولور سده ده (ولو جعله لغيره) او اسقطه
لا احد (لم يصح) واكر غلة وقف من غير اسقاط كندونك غيري ايجون قيله
ويا خود اسقاط ايدوب بنم بوقفده حقم بوقدر ديوب لكن برا حده تعينه فلان كدر
ديسه بجهوله اسقاط اولغله اقرار مشروح صح اولز (وكذا المشروط له النظر
على هذا) كما مر في الوقف وذكره في الاشياء ثم وهنا وفي الساقط لا يعود فراجع
مشروط له النظر كه متوليه ارباب مرتزقه مثلا و در كه وقفه مرور ايتديكي كي
متولي توليته فلان كسه مستحق بن دكم ديسه ايتديكي بو اقراري صح اولور
بو مسئله بي اشياء صاحبي اشباهه وقفه و اقرارده والساقط لا يعود قاعده سنه
ذكر و بيان ايتديكي بس اكا مراجعت ايتديكيوز (القصص المرفوعة الى القاضي
لا يؤخذ رافعها بما كان فيها من اقرار وتناقض) لما قدمنا في القضاء لا يؤخذ
بما فيها (الا اذا اقر) بلفظه صريحا (عرض حال امثال مكتوباته حكما مرفوعا عطا
اولنان قصه و مضمون ايله اني تقديم ايدن مدعي مشتل اولديني اقرار و تناقضه
مؤاخذه اولز قضاه مرور ايدن انك حاوي اولديني شير ايله مؤاخذه اولز مفاديه
مبنى الامراحة مضموني تلفظ و تكمله اقرار ايدرسه بونده مؤاخذه اولور (قال له
على الف في علمي او فيما اعلم او احسب او اظن لاشي عليه) خلافا لثاني في الاول قلنا هي
للك عرفانم لوقال علمت لزمه اتفاقا (بر كسه فلانك بنم اوزر مده بنم علم و ظن ايتديكيه
نظرايك غروش واردر ديسه كندويه برشي لازم اولز اولكيه في علميه امام ثايجوندر
اختلاف جواب مقامنده مشار اليه دبرز كه عرفده اولكيد سائر لري مثلا و شك
ايجوندر بلي علمت مضموني بن يلورم تعبير ايدرسه مبلغ مرسوم كندويه اتفاقا لازم
اولور (قال غصبتا الفا) من فلان (ثم قال كاعشرة انفس) مثلا (و ادعي الغاصب)
كذا في نسخ المتن وقد علمت سقوط ذلك من نسخ الشرح و صوابه و ادعي الطالب
كما عبره في الجمع وقال شراحه اي المغصوب منه (انه هو واحد) غصبها (لزمه
الالف كلها) (بر كسه بزل فلانك بيلك غروش غصب ايتديك ديوب بعده مثلا بزل
اون رفيق ايدوك ديوغيري كندويه شريك قيلسه بردانه دخي اولسه اولور غاصبه
مغصوب منه اولمق كرك مقرر يالكز كندوسي غصب ايتدي ادعا ايدرسه بيلك
كليسي كندودن لازم كلور متلك نسخله نده بره سوال محرر مذكور در شرحك
نسخله نده ساقط اولديغندن معلوم كن اولدي صواب اولان عباره بجمعك عباره سي كي

و ادعي الطالب تعبير بدر شراح طالبي مغصوب منه له تفسير بيور ديور و از مده زفر
بعشرها (مقرر مشروح اقراري كندوايله غيريه مضاف قيلديغندن حصه سجه
لازم كله امام زفر مقرر بيلك عشري لازم كلور بيور ديور قلنان هذا الضمير
يستعمل في الواحد والظاهر انه يجبر بفعله دون غيره فيكون قوله كاعشرة رجوعا
فلا يصح (امام مشار اليه جواب مقامنده دبرز كه اشبو غصبنا ده كه ناخبري
انا رسلك نظم مجيدنه كه كي واحدده مستعملدر هر تقدري مجاز ايسده ظاهر اولان مقرر
كندو فعلندن خبر و ربوب غيرك فعلني عدم اخبار ايدن امدى كاعشرة قولي
اقرارندن رجوع اولغين صح اولز (نعم اوقال غصبنا ده كذا صح اتفاقا لانه لا
يستعمل في الواحد) بلي مقرر جله من ردن بيكي غصب ايتديك ديسه اتفاقا كاعشرة
قولي صح اولور قول مشروح برده استعمال اولغين (قال) رجل (اوصي
اني بثلث ماله زيد بل لعمر و بل لبكر فالثالث الاول وليس لغيره شي) (بر رجل بابام
مالك ثلثي زيده بلكه عمره و بلكه بكره وصيت ايتدي ديسه امدى مالك ثلثي زيده
وصيت اولور سائر لزمه برنسنه لازم اولز (وقال ذفر لكل ثلثه وليس للا بن شي)
امام زفر عليه الرحمه سالف الذكر موصي له ارك هر برر بيجون مالك ثلثي و از دران مقرر
برشي بوقدر بيور ديور (قلنا نفاذ الوصية في الثلث وقد اقر به للاول فاستحقه فلم
يصح رجوعه بعد ذلك للثاني بها بخلاف الدين لنفاذه من الكل من المجموع والله اعلم)
امام موصي اليه رده دبرز كه ثلثه وصيت نافذ اولغله مقدمكنه اقرار اولوب
اكا مستحق اولديغندن مقرر صكره ايدن رجوع ايدوب ايكجه ثلث وصيتي صح
اولدي اما دين اقراري بونك خلافته در كه مزال مشروح اوزره دين اقرار ايلسه
اوچك هر برينه اقراري صح اولور مالك طوبندن دين نافذ اولغين مسئله مشروحونك
كليسي بجمندن مقرر حقيقة حاله الله جليل بك عالمدر (فروع) اقر بشيئي ثم
امري اخطا لم يقبل الا اذا اقر بالطلاق بناء على افتاء المفتي ثم تبين عدم الوقوع لم
يقع ديانة قنية (بر كسه مقدما برشي اقرار بعده اقرارنده خطاسني ادا ايتسه قولي
مقبول اولز الا اقراري مفتينك افتاسنه مبني طلاقه اولوب صكره عدم وقوعي تبين
ايتسر اولورسه ديانة طلاق واقع اولز بين يدي القاضي قولنده تصديق اولغين اقرار
المكره باطل الا اذا اقر السارق مكرها فافتي بعضهم بصحة ظهورية (مكرهك
اقراري باطلدر الاسارق سرقتي كرها اقرار ايدرسه اقراري باطل اولز بعضا صحيله
اقتا ايتديك اقرار بشيئي محال وبالدين بعد الابراء منه باطل ولو بمهر بعد هبتها
على الاشبه نعم لو ادعي دين بسبب حادث بعد الابراء العام وانه اقربيه يلزمه ذكره المص
في فتاواه (مثلا محرمة وفات ايدن كسه به صفرده بكاشوقدر قرض ايتدي ديومحال
اولان برشي و غير بيلك كندونك ذمتي ايدن ابرا ايتديكي ديني اقراري باطلدر هر تقدري

زوجه نك مهرنی زوجینه هبه سندن صكره اقرار ایدرسهده ینه قول اشبه اوزره
زوجك مهر مشروحي قرارى باطلدر بلی غریم بعد الابراه العام حق حادث سبيله
دیگردین دعوا میدونده اتی اقرار ایلسه کندویه اداسی لازم اولور ابرای عامه نصكره
حد و ثنه بناء مصنف مرحوم مضمون مشروحي فتا واستنده ذکر ایلدی بوقلت ومغاده
انه لواقر بقاء الدین ایضا فحکمکه کالاول وهی واقعه الفتوی فثامل بشارح رحمه
الله تعالی دیر که سبب حادثه تقييد مفادی انك کبی ابرا اولنان دینك بقاسنی اقرار
ایلسه امدی بونکده حکمی مقدمکه مثلاً اقرارك بطلانیدر بوقل الفعل فی المرض احط
من فعل الصحة بركسه نك حال مرضنده کنندودن صدور ایدن دین اقراری وتزوجی
وعتی وهبه ومجباتی مثلاً فعلی صحتی حالنده که فعلندن احطدر که اندن اشاعیدر
مثلاً مرضنده اقرار ابتدایی دین صحنده اقرار اولنان دیند نصكره تادیه اولنور وتزوجی
مهر مثلاً نافذ اولور زیاده سی باطل اولور صحنده که بونك خلافته هر عتی هبه
ومجباتی ثلثدن معتبر اولور بوقل الا فی مسئله اسناد الناظر النظر لغيره بلا شرط فانه صحیح
فی المرض لانی الصحة تنه وعامه فی الاشباه الامتولینك تولیتی واقفك شرطی اولقصر
غیر اسناد وتفویضی مسئله سی مرضی حالنده صحیح صحتی حالنده غیر صحیحدر متولینك
تفویضی واقف شرط ایدرسه صحت حالیه مرضی مساوی اولور که بهمه حال
متولینك تفویضی معتبر اولور تنه بونده نهایت بولدی بونك تمامی اشاهده در وارثه
اقرارك مرض ویاصحت حالنده اولدیغنده اختلاف ایتسدر قول مرض حالنده
دینكدر بوقل الوهبایة بوقل (اقر بقر المثل فی ضعف موته فینه الايهاب من قبل
تهدر) وهبایه مسطوردر که بركسه مرض موندنه زوجه سندمهر مثلی اقرار ایتدکه
ورثه لری بوندن اقدم زوجه حال حیاتنده مهرینی هبه ایتدی دیو اقامه یننه
ایتسدر یننه لهدر اولور که مقبوله اولماز بختلکه یا تا کندوی تطبیق ایتدک نصكره
مهر مشروحه تجید نکاح اولمش اوله (واسناد بیع فیه للصحة اقبلر) وفی القبض
من ثلث التراث بقدر بركسه مرض موندنه اقرار ایتسه که اشو نسنه بی حال صحنده
بیع وقبض ثمن ایتدم دیو پس مشتری کندوی تصدیق ایدرسه بیع حقه تصدیق
اولنور قبض ثمنده تصدیق اولماز الا ثلثدن معتبر اولور (ولیس بلا تشهد مقرانعه)
ولوقال لا تخیر فخلط تسطر بركسه بنم فلان كسه به بیک غروش دینم وار دیو
شهادة ایتد دسه او کسبی مبلغ مرسومی اقرار ایتمش عد ایتز یعنی سزرك بنم اوزرمده
بومقوله شهادتكر بوقدر دینك اولور واکر لا بشهر مقامنه لا تخیر درسه یعنی بنده بومقدار
شی اولدیغنی خبر ویرمك درسه بونده فقهامیانلرند اختلاف وقوع بولمش دیو
تحریر وتسطر اولنور امام کرخی وعامة مشایخ بلخ بو دخی اقرار عد اولماز بیوردیلر
قنبه ومنیه صاحبزای و مشایخ بخاری صواب اولان بو اقراردر بیوردیلر (ومن قال

(ملکی)

ملکی ذاولذا کان منشأ * ومن قال هذا ملك ذافهو مظهر) بركسه بنم اشبو ملکم
فلانكدر ديسه منشی اولور که اتی عملك وهبیبی انشا ایتمش اولغله ائده شرائط هبه
اعتبار اولنور اشبو نسته فلان شخصك ملکیدر دیان ذات اتی مظهر در که مفرد
مخبر اولمش اولغله هبه قیلندن اولز کابك اولنده تفصیلی سبقت ایتدیکنه بنده
(* وقال لا دعوی لی الیوم عندذا * فایدعی فی بعد منها فیکر) بر رجل بنم فلانله
بو کون دعوام بو قدر ديسه ائدن صكره حق حادث ظهور ایتدکجه اوکونه
واندن مقدم مرور ایدن ایامه متعلق دعوا بی اوکستندن ایدنه من امدی ایدرسه
دکدر که شرع شریف اتی قبول ایتوب انکار ایدر والله تعالی اعلم واستغفر الله
العظیم ومنه الهدایة التوفیق

(كتاب الصلح)

مناسبه ان انکار المقر سبب الخصومة المستدعية للصلح صلحك اقراره مناسبی
مقر انکارینك صلحی مقتضیه اولان خصومته سبب اولمسیدی علامه شریف
حوی وجه مناسبی اوله بیان ایدر که صلح بعض عن اقرار اولوب وصلحه اقرارك
هر بررینك قاطع نزاع اولمیدر بوقل (هو) لغته اسم فی المصالحة لغته مصالحه دن
اسمدر که مصالحه اسمدر بوقل (وشرعا) عقد رفع النزاع) وبقطع الخصومة بوقل
شرعه صلح زاعی رفع ایدوب خصومتی قطع ایدن برعه در بوقل (ركنه الايجاب)
مطلقا (والقبول) فیما تبیین بصلحك رکنی تعین قبول ایدوب ویا ایتیمان شیده
ایجاب تعین قبول ایدن شیده قبولدر شی معینده صلحك قبولك شرط اولمی
بونده صلحك اسقاط قیلندن اولدیغندن مجرد مسقطه تمام اولدیغنه میندر زرا
اعیانده اسقاط جائز اولز بوقل اما فیما لا تبیین کالدر اهم فیم قبول عنایه ومیجی
دراهم کی تعین قبول ایتیمان شیده صلح بلا قبول فی المطلوب تمام اولور کندوسی
ابتدا صلحه طالب اولورسه مثلاً زید عمرو دن بر مقدار دراهم مثلاً نسته دعوا
ایتدکده عمرو نصفنه صلح اولغله طالب اولغله زید نصفنه سنکه مصالحه اولدم
دیسه بونده عمروك قبول ایتدم دیمسی شرط دکدر بواسقاط قیلندن اولغله
بالکر مسقطه تمام اولور لکن بو مدعی علیهك اقراری صورتده ظاهر اولور
بوقل (وشرطه العقل لا البسوغ والحرية فصح فی صبی ماذون ان عری) صلحه
(عن ضررین) بصلحك شرطی عقل وحریتدر بلوغ شرطندن اولمامغین ضرر
بندن عاری وخالی اولانکه نفع محض مشتمل صبی ماذونك صلحی صحیح اولور بوقل (و)
صح (من عبد ماذون ومکاتب) لوفیه نفع عبد ماذونك ومکاتبك کندوده نفع

اولان صلحی صحیح و مشروع اولدی (و) شرطه ایضا (كون المصالح عليه معلومان كان يحتاج الى قبضه و) كون (المصالح عنه حق يجوز الاعتياض عنه) شرط سابق مثلاً صلحك شرطی كندونك اوزرینه صلح اولسان نسمهك قبضه محتاج اولنور مقوله دن اولورسه انك معلوم اولوب و مصالح عنك كندودن اعتياض جائز اولور مقوله دن حق اولسیدر یعنی مصالحك محل صلح اولان مدعی علیه ثابت حتی اولوب حق الله تعالی اولمالی امدی بو مقوله اولیان مثلاً خرمیتده و احرامده و حرمده كه صیددن بدل صلحی عوض قیلق مشروع اولمز و صلح اولسان نسمه مال و یا منفعت اولسه ده اولور مثلاً بدل صلحی برسنه عبدینك خدمتی و یا دابه سینه ركوب قیلق كی اجاره نوعندن اولور قبضه حاجت مس ایتمسان مثلاً مدعی بر رجلك یدنده كه داردن برحق دعوا یدوب مدعی علیه انك یدنده كه دكاندن بر مقدار حق دعوا ایتك مثلاً اولورسه بونده مصالح علیهك معلومیتی لازم اولمز پس بونده بلا بیان هر بری حقنی متار كه اوزره صلح اولسه ساقط اولور ساقطك جهالتی نزاعه مفضی اولمافین مصالحكه مدعینك مدعی علیه ذمتده ثابت حتی اولدیغی زوجة مطلقك زوجله كندوسی میانزده كه صبی كندونك فراشندن حاصل اوغلو مدرد بود دعوا سنده زوجك انك دعوا ی مشروع سنی ترك ایتسی ایچون بر مقدار شی اوزره مصالحه سیدر بو صلح باطلدر نسب صینك حتی اولوب كندوزینك حتی اولمافین اندن اعتیاضی صحیح اولدی كهیل بالنفك كفالندن بر ایچون مصالحه دخی باطلدر مدعی علیهك اوزرینه كه مجرد اصیك نفسی طالعیه تسلیم اولوب ولایت مطالبده والینكدر (ولو) كان (غیر مال كالقصاص والتعزیر معلوما كان) المصالح عنه (او مجهولالا) یصح لو المصالح عنه (بما لا يجوز الاعتياض عنه) وینه بقوله (كحق شفعة وحق قذف و كفالة بنفس) قضاص و تعزیر مثلاً مصالح عنه هر نه قدر مال اولمز ایسده صلح مشروع اولور معلوم اولسون و یا مجهول اولسون زیرا بونده محل استیفا حقتده مملوك اولدیغندن محله حق ثابت اولغله صلحه كندودن اعتیاضه مالك اولور تعزیرده صلحك جوازی حق عبد اولان ماذون القذف سیده كه صلح كی اما اجنبیدی تقیل كی حق الله تعالی اولان شیده تعزیردن مصالحه ظاهر اولان مشروع اولما مقدر مصالح عنك مجهول اولدیغی لاعلی التعمین بر مقدار مال دعوا یدوب اندن مصالحه كیدر حق شفعه حد قذف كفالت بالنفس مثلاً مصالح عنه كندودن اعتیاض جائز اولیان نسمه اولورسه صلح جائز اولمز مثلاً مشرتنك شفعله بر مقدار شی اوزره شفعه دعوا سنی ترك اوزره مصالحه سی باطلدر حد قذفی عفو كفالت نفسدن تبرئة ذمت ایچون صلح مشروع دكلدر (و یطل به الاول والثالث وكذا

الثانی لو قبل الرفع للحاكم) صلحه شفعه و كفالت نفس حتی باطل اولور كه شفعه طالب راضی اولماریه حقاری ساقط اولغله تكرار دعوا ایده من ر ایكنجیكه قذفه ینه بویه در حاكمه مر افعه دن مقدم مصالحه اولورسه صلح باطل حد ساقط اولور مر افعه دن صكره اولورسه حد ساقط اولمز لا حد زانی و شرب خمر مطلقاً مر افعه اولسون و یا اولسون حد زنا و شرب صلحه باطل اولمز یعنی والی وقاضی شارب خمر دن و یا زایندن بر مقدار مال اخذله عفو اوزره مصالحه اولسه مشروع دكلدر (و طلب الصلح كاف عن القبول من المدعی علیه ان كان المدعی به مالتعین بالتعین) كالدر اهم والدنا نیر دعوا قتلان نفسنه در اهم و دنا بر امثال تعینله متعدی اولیان مقوله دن اولورسه مدعی علیهك صلحه طالب اولسی صلح ایتد كرنده كافیدر مدعی صلح اولدم دیو صلحی ایجاب ایتد كه تكرار كندونك قبولنه حاجت مس ایتمز و طلب الصلح علی ذلك لانه اسقط الیه و هو یتیم بالمسقط امدی مدعی علیه صلحه طالب اولدقه صاغ اولورسه تكرار كندونك قبولنه محتاج اولدیغی مدعینك صلحی مسی مدعی ساقط تعزیر ظنی اسقاط اولوب انكده مسقطله تمام اولدیغنه منیدر (وان كان مما یتعین بالتعین) فلا بد من قبول المدعی علیه (لانه كالبيع بحر) مدعی علیه یتعین بالتعین نوعندن اولورسه بیع كی اولدیغندن كندوده ایجاب قبول لازم اولفین مدعینك ایجاب ایتدیگی صلحی مدعی علیهك قبولندن لا بددر امدی مجرد بر كسنه بر شینك بیعنه طالب اولسی یا بیعك بعث دیمسیله تمام اولماز مشرتنكده اقرار یله اشتریت دیوب قبولندن لازمدر (و حكمه وقوع البراءة عن الدعوى) و وقوع الملك فی مصالح علیه و عنه لومقر ایچو صلحك اوزرینه ترتب ایدن اثر مدعی علیهك دعوا دن بری اولوب مدعینك صلح اولسان مبلغدو مدعی علیهك دعوا قتلان مبلغی مقرایسه انك ذمتده قتلانه مالك اولسیدر (وهو صحیح مع اقرار او سكوت او انكار) صلح مدعی علیهك دعوا قتلان نسمه ی اقرار و یا سكوت و یا انكار یله برابر صحیح اولور الله جابلك و الصلح خیر قول شریفنه و رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم لكل صلح جائز فیما بین الاثنین الا صلحا احل حراما ارحم حراماً قول منی فارینه بنه صلحك صحت و مشروعتك معناسی مدعینك بدل صلحه مالك اولوب مدعی علیهك اتی استزاده قادر اولوب مدعینك بعد الصلح دعوا سنی بطلایندر (فالاول حكمه) كیع ان وقع عن مال بمال (وح قجری فیه) احكام البیع (كالشفعة والرد بعیب وخیار) رؤیت و شرط اوله كه صلح عن اقرارك حكمی مال دعوا سندن ماله اولورسه بیع كید كه كندوده شفعه و عیبله و خیار رؤیت و شرطله رد امثال احكام بیعده جاری اولور پس برداری مقابلنده دار ایله مصالحه اولسه انلرده شفعه جاری اولور و بدل صلح بر عبد اولسه شرعاردنی بحباب ایدر عیبله و خیار رؤیت و شرطله رد ایدر (و یفسده جهالة البدل) المصالح

عليه لاجهالة المصالح عنه لانه يسقط ﴿﴾ صلى كندونك اوزرته مصالحه اولئان
بدلك جهالتى فساد و برر كندون صلح اولئان مدعى به ساقط اولغله انك جهالتى
ضرر ايتز ﴿﴾ وتشرط القدرة على تسليم البدل ﴿﴾ بدلك تسليمه قدرة شرط قيلندى
 ﴿﴾ (وما استحق من المدعى) اى المصالح عنه (رد المدعى حصته من العوض)
اى البدل ان كلا فكللا او بعضا فبعضا ﴿﴾ كندون ناشى صلح اولئان مد عادن
مستحق چيقلان مبلغك عوضدن خصه سنى مدعى رد ايدر مستحق چيقلان بعضى
ايسه بوق كليسه كلنى رد ايدر ﴿﴾ وما استحق من البدل يرجع (المدعى) (بمحصته من المدعى)
كما ذكرنا لانه معاوضة ﴿﴾ وهذا حكمها بدلدن مستحق چيقلان شيدى ذكر ايتدى كمر مثلا
مدعى كلا وبعضا مد عادن حصه سبيله رجوع ايدر زرا صلح معاوضد در معاوضه نك
حكيمده بودر ﴿﴾ (و) حكمه (كاجارة ان وقع) (الصلح عن مال بمنفعة) كخدمة عبدوسكنى
دار) فشرط التوقيت فيه ان اخرج اليه والا كصغ ثوب ﴿﴾ صلحك حكمى اجاره كيدا كر
صلح مال دعواسندن خدمت عبدوسكنى داركى منفعت بدليله اولورسه امدى بونده
توقيتك مدة بيانه محتاج اولورسه كندوده توقيت شرط قيلنوروا كر صبغ ثوب
وبرحله دك ركوب دابه كى توقيت محتاج اوليان نسته مصالحه اولورسه مدة بياتى
شرط قلئانز (ويطل بموت احدهما وهلاك المحل في المدة) صلى كندو تفسيحون
ايدن مصالحينك برينك وفاتيله ومدته قبل الاستيفاء محلاك كلا كيله كه مثلا برسنه خدمتى
اوزره مصالحه اولوب انكده هلاكيله صلح باطل اولور امدى مدعى بدل صلحك بعضى
قبض ايتز اولورسه مدعى بهك باقيله رجوع ايدر ﴿﴾ وكذا لو وقع عن منفعة بمال
او منفعة عن جنس اخر ان كمال لانه حكم الاجارة ﴿﴾ يينه بويله صلح مدعينك دعوا قيلد ينى
منفعتك مثلا دارينك اجاره سندن مال ويا جنس اخر دن مثلا خدمت عبده منفعتى
ومقابلى اولورسه برينك موتى ويا محلاك مدته هلاكيله صلح باطل اولور اجاره حكيمده
اولغين اما كندو جنسندن اجاره دار مقابلى صلح اولورسه اصلا صحيح اولساز كندو
جنسندن منفعت مقابلى اجاره نك عدم صحتى كى ﴿﴾ (والاخير ان) اى الصلح بسكوت
وانكار (معاوضة فى حق المدعى وفداء يمين وقطع نزاع فى حق الاخر) ﴿﴾ اخيرا نك سكوت
وانكار صور قلندى واقع صلح مدعى حقننه معاوضد در كه كندوز غنده حقندن عوض
اولور مدعى عليه حقننه فداء يمين وقطع نزاع در صلح اولسد كندوبه يمين لازم اولوب
نزاع باقى قالور ﴿﴾ (روح) فلا شفعة فى صلح عن دار مع احدهما اى مع سكوت وانكار ﴿﴾
بوتقد يرجه عن انكار ويا سكوت دار دعواسندن صلحه شفعه دعواسى اولز
 ﴿﴾ لكن للشفيع ان يقسم مقام المدعى فبدل بحجة فان كان للمدعى يينة اقامها ﴿﴾
 ﴿﴾ الشفع عليه واخذ الدار بالشفعة لان باقامة الحججة ان الصلح كان فى معنى البيع
لكن مسئلة مرسومة شفع ايجون مدعى مقامنه قائم اولوب انك مجتبه مكر

ياسا كت اولان مدعى عليه اوزره اثبات دعوايه متصل ومقتدر اولور بس مدعينك
يينه سى اولورسه شفع انى مدعى عليه اوزره اقامه ايدوب دارى شفعه ايله اولور زرا
اقامة مجتبه صلح بيع معنا سنده اولور ﴿﴾ وكذا لو لم يكن له يينة فخلف فنكل شربلا ليه ﴿﴾
ينه بويله مدعينك يينه سى اولوب شفع مدعى عليه يمين عرض ايتكله نكول ايتسه
دارى شفعه دعواسيله اخذ ايدر ﴿﴾ (وتجب فى صلح) (وقع) (عليها باحدهما) اوب اقرار
لان المدعى ياخذها عن المال فيؤاخذ به ﴿﴾ دعوا قلئان نسته مدعى عليه اقرار
ويا انكار ويا سكوت ايتسون انك مقابلنده مدعيه بردار اوزره مصالحه اولسد لانه
شفعه واجبه اولور مدعى انى مالندن عوض اخذ ايتش اولغله زعيمه شفع كندوبى
مؤاخذ ايدر المالدله ال كلسى ضمير دن عوضدر عن ماله تاويلنده در اوب اقرار قولنده
مستدر كدر صلح عن اقرارده قجرى فيه الشفعة قولى بوندن مفتى اولغين ﴿﴾ (وما استحق
من المدعى رد المدعى حصته من العوض ورجع بالخصومة فيه) فيخصم المستحق
لخو العوض عن الغرض ﴿﴾ مدعائك بعضى مستحق چيقلورسه مدعى بدل صلح
اوله رقى اخذ ايتديكى شيدن انك حصه سنى رد ايدر واکا خصومتله رجوع ايدوب
مستحقه كندوسى مخصوصه ايدر عوض غرضدن خالى اولد يه چونكه مدعليهك عوض
وبرسى انجق مدعينك خصومتى كندو نفسندن دفع ومدعائك يندى بلا خصومة
احد باقى قالمسته مبنى ايدى امدى مستحق چيقلد قدمه صودى حاصل اولوب مدعينكده
كندوده دعواسى قالمافين مستحقه رجوع ايتدى ﴿﴾ (وما استحق من البدل يرجع
الى الدعوى فى كله او بمضعه) هذا اذا لم يقع الصلح بلفظ البيع ﴿﴾ بدل صلح مستحق
چيقلورسه مدعى مدعائك كليسنده ويا بعض سنده دعوايه رجوع ايدر لكن بوصلح
بيع لفظيله اولورسه اولور ﴿﴾ فان وقع به رجع بالمدعى نفسه لا بالدعوى لان اقدامه
على المباينة اقرار بالملكية عينى وغيره ﴿﴾ صلح بيع لفظيله وقوع بواورسه كه بونك مقابلى
انى سكايع ايتدم درسه نفس مدعايه رجوع ايدوب دعوايه رجوع ايتز مباينة ايتدم اى
ملكيتى اقرار اولغين ﴿﴾ (وهلاك البدل) كلا او بعضا (قبل التسليم له) اى للمدعى
(كاستحقاقه) كذلك (فى الفصلين) اى مع اقرار او مع سكوت وانكار ﴿﴾ بدلك
كليسنك ويا بعض سنده مدعيه تسليمندن مقدم هلاكى صلح عن اقرار ويا عن انكار
وسكوت اولسون جيع سنده مستحق چيقلسى كيدر امدى صلح عن اقرار اولورسه
مدعايه بوقيه دعوايه رجوع ايدر ﴿﴾ وهذا لو ابدل يمينين والام بطل بل يرجع بماله
عينا ﴿﴾ حكم مشروح بدل صلحك تعينيله متعين اولور شى او ادينى صورته در بدل
صلح دراهم ودانير امثالى تعينيله متعين اولور مقوله دن اولزسد هلاكيله صلح باطل اولز
بلكه انك مثيله مدعى كندوبه رجوع ايدر عتود وفسوخده دراهم ودانير تعين ايتز
حتى كندوز يينه اشارتله عقد اولنسه عمد كندول يينه تعلق ايتز ملل يينه تعلق ايتكله

ذمتهم اولغين انده هلاك متصور اولدى (صالح عن) كذا نسخ المتن والشرح وصوابه
على (بعض ما يدعيه) اي عين يدعيها لجواز في الدين كما سيجي فلو ادعى عليه دارا
فصالحه على بيت معلوم منها فلو من غيرها صح قهستاني (لم يصح لان ما قبضه من عين
حقه) دعوا ابتدكي عينك بعضى اوزره صلح اولسه صحيح اولز قبض ابتدكي
عين حقك بعضى اولغه عينده بعض استيفا وبعض اسقاط مشروع دكلدر بلكه
بودينه اولور من وشرح نه خهل ينك عبار زنده عن ايله وقوع بولشدر صواب اولان
على در شارح رحمه الله متك الفاظ عموم من اولان مأكلمسنى عينه تفسير وتخصيصى
دينده صلح مشروحك جوازينه منبدر تكم قريبا كلور امدى بر كسنة بر كسنة دن
بردار دعوا ايتكده اذن من بر بيت اوزره مصالحه اولسه صحيح اولز دارم بورك
غيرندن بيت معلوم ازره صلح اولسه صحيح اولور شارح عليه الرحمة به اولى اولان
فلو من غيرها قولنى لم يصح قولدن وعلتندن تاخير ايدى منها ايله تقيدك مفهوى
اولوب ولو ايله جوابى اولان لم يصح قولنك ميانك ميانك ايله اقبيله كه فلو من غيرها صح
فصلدن سالم اولغين (و حيلة صحته ماذ كره بقوله (الزيادة شى)) اخر كشوب
ودرهم (فى البدل) فبصر ذلك عوضا عن حقه فيما بقى (او) يلحقه به البراء عن عواى
الباقى (لكن ظاهر الرواية الصحة مطلقا شرى لالة ومشى عليه فى الاختيار وعزاه
فى العزيم للبرازية صلح مشروحك محتك حيله وطريقى مصنف مر حومك الازيادة
شى الخ قوله ذكر ابتدكي مضمونه در كه الا انده مدعى عليه بدله كندونك اوزرينده
مصالحة اولنان بعضك اوزرينده قياتدن ثوب مثلياتدن درهم مثلو بر نسته زياته ايدرسه
مزيد حقندن باقى قلانندن عوض اولغه و يا خود صلحه باقيسنك دعوا سندن ابرائى
الحاق ايدرسه صلح صحيح اولور لكن ظاهر روايتده صلح مرسوم مطلقا كه حيلة مشروحه
اولسوب اولسون صحيح زيرا صلح مشروحه ابراء عينه دعوا به ملاقى اولغه دعوا دن
ابرا صحيح اولدى (وفى جلاله الشيخ الاسلام وجعل ما فى المتن رواية ابن سماعه (و) شيخ
الاسلامك جلاله نام تالفنده متنده مذكور مضمونى ابن سماعه روايتى قارى (و) قولهم
البراء عن الاعيان باطل معناه بطل البراء عن دعوى الاعيان ولم يصح ملكا للمدعى
عليه ولذا الوظفر بتلك الاعيان حله اخذها لكن لاتسمع دعواه فى الحكم (و)
ابن سماعه روايتده وارد اولان سؤاله جواب مقامنده شارح رحمه الله تعالى دير كه فقها نك
البراء عن الاعيان باطل قوللر ينك معناسى اعيانندن ابرا باطل اولور كه مدعى عليك
ملكى اولز حتى كا ظفر بولدقده كندويه اتى اخذ حلال اولور لكن حكمده كه محكمده
دعواسى مسموعه اولز اولى اولان عن دعوى الاعيان قولندن دعوى لفظنك
سقوطيدر اعيان دعوا سندن ابرا مشروع اولغين (و) اما الصلح على بعض الدين فيصح
وبرا عن دعوى الباقى اى قضاء لادبانه لفظظفرد اخذ قهستاني وتماه فى احكام

الاشباه من الدين وقد حققته فى شرح الملتقى (و) اما دعوى ابتدكي دينك بعضى
اوزره صلح صحيح اولور كه قضاء باقيسنى دعوا دن برى اولور دبانته اولماغين غريم
حقنه ظفر بولدقده اتى اخذ ايدر بومحك تمامى اشباهك احكام ديننده درانده خائيه دن
نقلا مذكور در كه عين مقصوبه دن ابرا انك ضمانندن ابرادر امدى عين غاصبك
يدنده امانت اولور عين موجوده اولورسه واكر مستهلكه ايسه ابرا صحيح اولغه انك
قيمتندن برى اولور اتنى امدى فقها نك اعيانندن ابرا باطل قوللر ينك معناسى ابرا
ايله عين مدعى عليك ملكى اولز نهايتى يدنده امانت اولور استهلاك اولمش اولورسه
ضمانى ساقط اولور شارح رحمه الله تعالى دير كه بوبخى بن ملتقى شرحنده تحقيق
ابتدم و (صح) الصلح (عن دعوى المال مطلقا) ولو باقرار او منفعة (و) عن دعوى
(المنفعة) ولو بمنفعة جنس اخر (و) مال ومنفعة دعوا سندن صلح مطلقا كه عن اقرار
وانكار وسكوت وبالمال وبامنفعة مقابلى صحيح اولور عن اقرار اولورسه متصالحين
حقنده بيع اولور عن انكار وسكوت اولورسه مدعى حقنده بيع اولور منفعت مقابله سندن
اولورسه اولور موجه ايله مستاجر ميانك زنده وقوع عيافته اولان مصالحه مثلو (و)
عن دعوى (الرق و كان عتقا على مال) ويثبت الولاء لو باقرار والا لالا يثبت درر
قلت ولا يعود بالينة رقيقا (و) رقيق دعوا سندن صلح صحيح اولوب مال اوزره
عتق اولمش اولور عبدك رقيقى اقرار ايله اولورسه ولاده سيدك واكر صلح عن انكار
وياسكوت اولورسه والا ثابت اولز عتقى انكار ايدوب حرية اصل دعوا ايتكمن
الابعد الصلح مدعى بينه اقامه ايدرسه انجق ولانك ثبوتى حقنده بينه سى مقبولة اولور
شارح عليه الرحمة دير كه بينه ايله رقية عودت ايتز صلحه معلق اولغين (و) وكذا فى كل
موضع اقام بينة بعد الصلح لا يستحق المدعى لانه باخذ البدل باختياره نزل بايعا
فلحقه ب (و) بينه بويله هر محله كه مدعى بعد الصلح مدعا سته اقامه بينه ايدرسه اكاستحق
اوله من كندو اختيار ايله بدل اخذ ايله بايع منزله سسته تنزيل اولغين علامة حوى دير كه
مدعى كاذب اولورسه الدينى بدل كندويه دبانة حلال اولز اتنى (و) عن دعوى
الزوج (النكاح) على غيره من زوجة (و كان خلعاً) ولا يطيب لو مبطلا ويحل لها
الزوج لعدم الدخول (و) زوجك غيرك تحت نكاحنده اوليان عورته بنم منكوحه مسك
دبو دعوا سندن دنى صلح مشروع اولوب صلح خلع اولور واكر دعوا سندن مبطل
اولورسه بدل خلع دبو اخذ ابتدكي نسته كندويه طيب اولز وكندويه زوج اخره
وارمق حلال اولور دخول بولنماغين عدنده ايجاب ايتز وعن دعوى الزوج تركيبندن
الزوج لفظنى اسقاط ايسه افاده به ضرر ايتز ايدى (و) ولو ادعته المرات فصالحها لم
يصح وقايه وتقايه ودرر وملتقى و صححه فى المجتبى والاختيار و صحح الصحة فى درر
البحار بر عورت براره بنم زوجك دبو دعوا ايتككه زوج عدم زوجتى اوزره اتككه

مصالحة اولسه از صحیح اولمز زیر اعور تک دعوی مشروحه سنی ترکی فرقت عدا اولسه
 بوعرض ایجاب ایدر شی دکدر مجتبا واختیار صاحبی صلح مذکور صحیح
 ابتدیل در البجارده صحت صحیح اولدی کویامهر تده زیاده ایدوب بعده اصل مهری
 اوزره مخالفه کی ایتش اولور دیدی (و) وان قتل العبد الماذون له رجلا عدا لم یجز
 صلحه عن نفسه (لأن ليس من تجارته فلم يلزم المولى لكن يسقط به القود ويؤخذ
 بالبدل بعد عتقه) (و) کندویه تجارته اذن وریلان عبد عدا برکسته یی قتل ایله
 امدی کندو نفسندناشی اولیای مقتوله مال ویرمک اوزره مصالحه اولسه بوعرض
 تجارتی نوعندن اولمغین صحیح اولیوب مولای حقه نده نافذ اولمز لکن قود بونکاه
 ساقط اولور بعد العتق کندوسی بدلیله مؤأخذ اولور (و) وان قتل عبده ای
 للماذون رجلا عدا ومصالحه الماذون (عنه جاز) لانه من تجارته والمکاتب کالحر (و)
 عبدا مؤذونک عبدي برکسته یی عدا قتل ایتمکله مقتولک ویرایله ماذون عبد قاتلدناشی
 کندولرینه بر مقدار مال دیت ویرمک اوزره صلح اولسه جائز و مشروع اولور تجارتندن
 اولغله کویا کندوی مال ایله استخلاصی اشتراکی اولور مکاتب حرکی اولغله
 نفسندناشی صلح جائز اولور بومولادن خروجنه بناء (و) والصلح عن المغصوب
 الهالك على أكثر من قيمة قبل القضاة بالقيمة جائز (کصلحه بوعرض) هلاک اولان
 مال مفصوبدن فیتیه قضا وحکم اولمز دن اقدم فیتندن اکثر مبلغ اوزره صلح جائز در
 عرض بدلی صلحک جائز اولدیغی کی مفصوب موجود اولورسه فیتنه اعتبار اولمز
 فیتیه حکم نصرکه اکثر صلح اواز (و) فلا تقبل بينه الغاصب بعده (الصلح على
 ان قيمة اقل مما صلح عليه ولا رجوع للغاصب) على المغصوب منه بشي (لوتصادقا
 بعده انها اقل بحر) امدی بمدا المصالحه غاصبک فیتک مصالحه اولان شیدن
 اقل اولسی اوزره بینه اقامه سی مقبوله اولمز بعد المصالحه مفصوبک فیتک اقلیتنده
 غاصبه مفصوب نه تصادف ایتسار غاصب مفصوب منه بر شیله رجوع ایده من
 (ولو اعتق مؤسر عبدا مشتركا فصالح) المؤسر (الشريك على اکثر من نصف
 قيمة لا يجوز) لانه مقدر شرعا فبطل الفصل اتفاقا (كالصلح في المسئلة) (الاولی)
 على اکثر من قيمة المغصوب (بعد القضاء بالقيمة فانه لا يجوز لان تقدير القاضي
 كالشارع كرفاه حالی اولان کسه عبد مشترکی عتق ایتمکله شریکله فیتک نصفندن
 اکثر اوزره مصالحه اولسه جائز اولمز عتقه فیت شرعا مقدر ومنصوص اولغله زیاده
 اتفاقا باطل اولدی ته که مسئله اولدی فیتیه قضا نصرکه مفصوبک فیتندن اکثر
 اوزره صلح جائز اولدیغی کی زیر قاضینک تقدیری شارعک تقریری کبدر (و) وكذا
 لو صالح بمرض صح وان كانت القيمة أكثر من قيمة مفصوب تلف لعدم الربا بینه بویه
 مصالحه عرض مقابلی اولورسدینه صحیح اولور فیتی هر نه قدر تلف اولان مفصوبک

(فیتندن)

فیتندن اکثر اولورسدینه ربا احتمالی اولمغین (و) صح (فی) الجنایة (العبد) مطلقا
 ولوفی نفس مع اقرار (باکثر من الدية والارش) اوباقل لعدم الربا عدا جنایتده صلح
 مطلقا که کرک نفسده وکرک مادون النفسده ویا اقرار ویا انکار ویا سکوتله اولسون دیتدن
 مادون النفسده ارشدن اکثره ویا اقله صحیح اولور ربا اولمغین زیر بونده واجب مال
 اولیان قصاصدر (و) (فی الخطاء) كذلك (لا) تصح الزيادة لان الدية في الخطاء
 مقدرة حتى لو صالح بغير مقدارها صح كيف كان بشرط المجلس لئلا يكون ديناً بدين
 بینه بویه خطاء جنایتده زیاده صحیح اولمز خطاده دیت شرعا تقدیر اولتمشدر ابلدن
 اخماس بوز التوندن یک دینار کومشدن اون یک درهمدر بونارک اوزر لرینه زیاده
 قیلنماز حتی تقدیر اولنارک ماعداسی عروض وابلک غیری حیوانات اوزره مصالحه
 اولسه مجلس صلحه بدل صلحی قبض شرطیه نه کیفیتله اولورسه اولسون صحیح
 اولور مجلسک شرطیتی دینکه دیتدن دینه که کندونک اوزرینه صلح اولنان ذمتده که
 مبلغه افتراق اولسون ایچوندن (و) وتعيين القاضي احدها بصير غيره بجنس اخر (و)
 قاضینک دینه تقدیر اولنان شیلردن برینی مثلاً الی تعیینی سائر لیکه التوله کومشی
 جنس اخر قیلار مثلاً قاضی بوز ایل ایله حکم ایتد کد نصرکه اندن کومشدن زیاده ایله
 که اون یک درهمدن زیاده یه صلح اولسه جائز اولور (و) ولو صالح على جرفسد فنلزم
 الدية في الخطاء ويسقط القود لعدم ما يرجع اليه اختيار بحر اوزره مصالحه اولسه
 فسادینه بناء خطاده دیت لازم اولور عمدده خر ایله مصالحه ده رجوع ایده جک
 برشی اولمغین قودده مجانا ساقط اولور اما جهاتله صلح فاسد اولورسه دیتله رجوع
 ایدر (و) (وکل) زید (عمر وابل صلح عن دم عمد او علی بعض دین یدعه) علی اخر من
 مکیل اوهوزون (زیه بدل المؤکل) لانه اسقاط فکان الوکیل سفیرا بحر زید جانی دم
 عمددن ویا خود برکسه دن دین اوله برق دعوا ابتدی کی مکیل موزوندن بعضی اوزره
 صلحه عرووی توکیل ایله بدل صلح مؤکله لازم اولور صلح مزبور قاتلدن قصاصی
 مدعی علیه دن بعض دینی اسقاط اولغله وکیل سفیر اولدی توکیل مدعی علیه دن
 اولغین اولی اولان عبارده یدعه علیه اخر تعیه ایدی (و) (الا ان يضنه الوکیل)
 فیواخذ بضمانه (کا لو وقع الصلح) من الوکیل (عن مال بمال عن اقرار) فیلزم
 الوکیل لانه ح کبیع (الا صورة مرسومة وکیل بدل صلحی ضامن اولورسد
 ضمانته بناء مؤأخذ اولورته که عن اقرار صلح وکیلده مال دعوا سند مال ایله اولدقه
 وکیلله لازم اولدیغی کی وکیلده مؤکلدن مطالبه ایدر بوقدیر جبه بیع کی اولور که
 عقد بیعیده حقوق مباشره راجع اولغله بوده انک کی اولور (و) اما اذا كان عن انكار
 (لا) يلزم الوکیل مطلقا بحر درر مسئله مشروحه ده صلح عن انكار اولورسه وکیلله
 مطلقا که کرک دم عمدده وکرک دینده برشی لازم اولمز (و) (صالح عنه) (فضولی) (بلا)

امر صح ان ضمن المال او اضاف (الصلح الى ماله او قال على) هذا او (كذا وسلم) المال
صح وصار متبرعا في الكل الا اذا ضمن يامره عزمي زاده مدعى عليك امر نسيز
كند و نشانى بر فضولى مصالحه اولسه صح اولور اكر ماله ضامن اولوب و ياخود
صلحى كند و ماله مضاف قلوب مدعيه كند و مالدن سنكله بيك غروشه صلح
اولم ديوب و ياخود بر مقدار نقد و باعينه اشارت له شونك اوزر يته و ياخود على الاطلاق
شومقدار مثلا بيك غروشه صلح اولدوم ديوب اشو دردنجى صورته بدل صلح اولان
مالى تسليم ايدرسه صلح صح اولور حقيقه تسليمه رضاسى تمام اولور ضامن اولوب
و يا ماله مضاف قيلدن بوفائق اولور صور مشروحه نك كلسند كندوسى تبرع
ايتمش اولور الا امر به ضامن اولور سه انده متبرع اولماز (ولا) يسل في الصورة
الراية (فهو موقوف فان اجازه المدعى عليه جاز وزمه) البذل (ولا بطل) صورة
رايه ده فضولى بدل صلحى تسليم ايترسه صلح موقوف اولور اكر مدعى عليه اجازه
و بررسه جائز اولور كندويه بدل صلح لازم اولور بوقسه باطل اولور اشو عدم تسليم
صورتنى مثلا خسرو بشنجى عد ايتدى (و الخلع في ما ذكرنا من الاحكام) الحصة
كالصلح (و زوج طرفندن خلع فضولىدن سالف الذكر احكام خسه نك جيعسند
صلح كيدر كه ضامن اولوب و يا ماله مضاف قلوب و يا اشاره ايدرسه صح اولوب
كندودن بدل خلع لازم اولور اطلاق و تسليم صورته صح اولوب بوقسه اجازه
توقف ايدر (و ادعى وقفية دار ولا ينفقه فصالحه المنكر لقطع الخصومة جاز و طاب
له) البذل (لو صادقا في دعواه و قيل) قاله صاحب الاجناس (لا) يطيب لانه بيع
معنى و بيع الوقف لا يصح (و بر شخص بردارك و قفيتى دعوا و يته سنى اولم امعين
منكر ايله خصوصى قطع همچون بر مقدار شيه مصالحه اولسه جاز اولور
دعوا سنده صادق ايسد بدله كندويه طيب اولور صاحب اجناس بو معناده
بيع اولوب و قفكه بيعى مشرووع اولم امعين مدعيه بدل طيب اولماز ديدى (كل صلح
بعد صلح فالتانى باطل) جوهر بر صلحك صلحدن صكره اولدى پس ايكنجى صلح باطل
اولور اكر مقدمكه على سبيل الاسقاط وقوع بولشه اما عوضه اولوب صكره
عوض اخر اوزره مصالحه وقوع بولسد بيع كى ايكنجى جائز اولكى منفسخ اولور
البوا السعود (و كذا) النكاح بعد النكاح و الحوالة بعد الحوالة (الصلح بعد
الشراء) يته بويله بود دفعه نكاحن صكره تكرار نكاح باطلدر انجق مهر اول لازم
اولوب عقد اول منفسخ اولماز مسئله مختلف فيدر جامع الفتوى ده مذكور در كه بر كسند
بر عورتى بيك غروش مهر ايله تزوجن صكره ايكنجى بيهك تزوج ايتسه مهر ايكنجى
بعضار بيكنر ديدلر منيه ده مذكور در كه مهر معلوم اوزره تزوجن صكره مهر
اخر اوزره ده تكرار عقد اولسه قول اصح مهر تسميه قلند ان مهر لك ايكنسك

مجموعه در حواله دن صكره حواله يته بويله در كه بر كسند حواله يته بر دفعه قبول
ايتد كند صكره بردنجى ديكر بر كسند دندنجى قبول ايتسه صكره كه باطله در بردفه
مقدمكك ذمتنه ثابت اولان دين حواله ثابته ايله غيرك ذمتنه انتقال ايتز بد
الشراء صلح دنجى باطلدر كه مثلا بر كسند بر دارى اشرا ايتد كند صكره مشترى بايعدن
دار مذكور بندر ديو دعوا ايكنين بر مقدار شى اوزره مصالحه اولسل صلح باطلدر
تناقضه مبنى ز را ائدن استشرا ملكيته دليلدر (و الاصل ان كل عقد اعيد فالتانى
باطل الا في ثلث مذكورة في بيع الاشياء الكفالات والشراء والا جارة فلتراجع) (و
بونده اصل وقاعده بودر كه هر بر عقد كسند تكرار اعاده اولنه ايكنجى باطلدر
الاشباهك يوعنده ذكر اولنان اوج شيد كه كفالتد دكلدر پس بر كسند بردفه
مديونندن كفيل اخذ ايتد كدن صكره بردنجى ائدن ديكر كفيل الله صحيدر ثابتنك
كفالتله اولمكه كفالتدن خلاص اولز شراده يته بويله در كه زياده و نقصان ثمن
اولك غيرله بر نسته ي تكرار اشترابيع اولى فسخدر ثاق صحيدر ثمن اوليله اولور سه
اعتبار مقدمه كند در منفسخ اولماز اجازه بيع منافع قيلندن اولمله اوده شرا كيدر
(اقام) المدعى عليه (بيته بعد الصلح عن انكار ان المدعى قال قبله) قبل الصلح
(ليس لي قبل فلان حق فالصلح ماض) عن انكار صلحدن صكره مدعى عليه قبل
الصلح مدعى بيم مدعى عليه طرفنده حقم بوقدر ديدى ديو اقامه يته ايله صلح
صحت اوزره باقيدرينه سى مقبوله اولز اقرارن صكره كندويه حقه ثبوتى احتماله
بنسب (ولو قال) المدعى (بعده ما كان لي) قبل المدعى عليه (حق بطل) الصلح
بحر قال المص وهو مقبلا طلاق العسادية ثم تقتل عن دعوى البرازية انه لو ادعى
المك بجهة اخرى لم يطل فيحرر (مدعى بعد الصلح بيم مدعى عليه جابنده بر حتم
بوق ايدى ديرسد صلحى باطل اولور مصنف مرحوم ديركه بو عماديه نك اطلاقى
تقييد در ز بر عماديه ده مسخوردر كه ادعى بكر فصالحه ثم ظهور بعده ان لاشي عليه
بطل الصلح انتهى امدى بو عباره ده كه ثم ظهر بعده قولى اى بعد الصلح بالاقرار
اليه تقييد واجبدر يعنى بعد الصلح مدعينك شفاها ان لاشي عليه اقرارنن لازمدر كه
حتى صلح باطل اوله بو خسه صلحدن مقدم بر منوال مشروح اقرار ايتدى ديو
بيته اقامه سيله صلح باطل اولماز بعده مصنف بر ازيه نك دعوا سندن نقل ايتديكى
بعد الاقرار جهة اخر ايله ملكيت دعوا سى ايدرسه صلح باطل اولماز (والصلح عن
الدعوى الفاسدة يصح وعن الباطلة لا) دعواى فاسده كه كندوده تناقص واقع
اولان دعوا دن صلح صح اولور دعواى باطله كه مسلمدن خر و خنزير دعوا سى
مثلا ودعوا دن صلح صح اولماز (و الفاسدة ما يمكن تصحيحها بحر) دعواى فاسده
صحى ممكن اولان دعودر مثلا تناقص توفيق كى امدى باطله مالا يمكن تصحيحى

اولسون وحررق الاشياء ان الصلح عن انكار بعد دعوى فاسدة الا في
دعوى مجهول فبما نرى في حفظه اشباهه نحرر اولنوركه دعوى فاسده ونصكره
عن انكار صلح فاسد در الاجهول دعواسنده جائز در وقتل اشتراط في صحة الدعوى
لصحة الصلح غير صحيح مطلقا فيصح الصلح مع بطلان الدعوى كما عتده صدر
الشريعة اخر الباب واقره ابن الكمال وغيره في باب الاستحقاق كما مر فراجعه في بعض
مطلقا صلح صحت دعوانك صحتك اشتراط في صحيح دكلدر ديدلرك كحق مجهول دن
وكرك غير مجهول دن بناء عليه دعوى باطل اوله رق كندودن صلح صحيح اولدى
تدكه صدر الشريعة بانك اخذه بوكا اعتماد يدوب ابن كمال وسائر لى باب
الاستحقاقه بونى اقرار ايلدى مرور ايتديكي مثلا ومان من حرم قول مشروحي
بدينه وقيل يصح مطلقا ديه او صح واحضر ايلدى (وصح الصلح عن دعوى
حق الشرب وحق الشفعة وحق وضع الجذوع على الاصم) حق شريكه نصب
ما ومرتوى وشفعه ودرك وضعى حقلى دعواسنك صلح قول صح اوزره صحيح
اولدى يعنى بمن دفعيكون حق شفعه دعواسندن صلح مشروع اولور ديمت اما
تأيت اولان شفعه حقندن صلح جائز دكلدر سالف الذكر مال اولماغيين كندودن
اعتياضك عدم جوازي مفادنه مبنى (الاصل انه متى توجهت اليين نحو الشخص في
اي حق كان فافتدى اليين بدراهم جاز حتى في دعوى التزير مجتبي بخلاف دعوى
حدونب درر كچ بوند اصل وقاعده بودركه تنفى حقه اولورسه اولسون بر شخصه
يمن توجه يدوب انى دراهمه اقتدا ايتسه جائز اولور حتى تعزير دعواسنده كه
مثلا بر كسندى تكفير وياتليل وياخود كندويه برسوله رى ايتدى ديد دعوايتمككه
كندويه يمن توجه ايتككه انى بر مقدار دراهمه اقتدا ايلسد جائز اولور اما حدونب
دعواسى مزبور لك خلافتنه در كه هر قدر حد قذفدن ابرا و بر عورتك بدمر ديد دعوا
ايتديكي ولد دعواسنى متاركه ايجون صلح كى اولورسده (الصلح ان كان بمعنى
المعاوضة) بان كان دينا بعين (ينقض بنفسهما) اى بفسخ المتصالحين) كچ صلحه
معاوضه معناسى اولورسه كه مثلا دينه عينه او اورسه متصالحين نقضه منقض
اولور (وان كان لا بمعناها) اى المعاوضة بل بمعنى استيفاء البعض واسقاط البعض
(فلا تصح اقاله ولا نقضه لان الساقط لا يعود قتيه وصيرفيه فليحفظ) كچ معاوضه معناسى
اوليوب بلكه استيفائى بعض واسقاط بعض قيلندن اولورسه اقاله ونقض صحيح
اولر ساقط عودت ايتماكين (ولو صلح عن دعوى دار على سكنى بيت منها
ابدا او صلح على دراهم الى الحصاد او صلح مع المودع بغير دعوى الهلاك لم يصح
في الصور الثلاث سراجيه) كچ بر رجل دعوى ايتديكي داردن بريته ابا ساكن
اولق اوزره وياخود حصاده دك بر مقدار دراهم اوزره وياخود وديعه ده بلا دعوى

الهلاك مودعه مصالحة اولسه اشو صور ثلثه ده صلح صحيح اولاز كچ قيد مدم دعوى
الهلاك لانه لو ادعاه وصالحه قتل اليين صح يفتى خانيه وديعه بى مصنف مرحوم
مودعك هلاك دعواسى ايتماصيله تقيدى انى دعوى وقبل اليين مصالحة اولسر
صحيح اولديفته مبتدري (ويصح) الصلح (بمدحلف المدعى عليه دفعا للزاع)
باقامة البينة) كچ مدعى عليه يمن ايتد كند نصكره مصالحة صحيح اولور مدعينك اقامة
بينه ليله نزاعن دفع ايجون كچ ولو برهن المدعى بعده على اصل الدعوى لم تقبل
الافى الوصى عن مال اليتيم على انكار اذا صلح على بعضه ثم وجد البينة فانهما تقبل
ولو بلغ الصبي فاقامها تقبل ولو طلب بنيه لا يحلف اشباه كچ مدعى بعد الصلح اصل
دعوى اوزره اقامة بينه ايلسه مقبولة اولر الاوصى وبابا عن انكار يتيك مالن دن مالك
بعضى اوزر صلح اولوب بعده بينه بولنسه مقبولة اولور وياخود صي بالغ اولوب
اقامة بينه ايلسه بيه مقبولة اولور بعد الصلح وصى وياتيم مدعى عليه يمن ويره مزور
اما خصم مالى مقر اولوب وياتيم موجوده اولورسه مالت بعضى اوزره صلح صحيح
اولماز يتيه نفع اولماغيين (وقيل لا) جزم بالاولى في الاشياء وبالثانى في السراجيه وحكا
هما في القينة مقدما وللأول كچ عند البعض صلح مشروع صحيح اولماز اشباهه قول
اول الله سراجيه ده قول ثانى ايله جزم يدوب قتيه ده اولكى قول تقديمه ايكسنديه
حكاية ايلدى (طلب الصلح والابراء عن الدعوى لا يكون اقرارا) بالدعوى عندا تقديم
وخالفهم المتأخرون والا ول اصح بزايه مدعى عليهك دعوان صلح و ابرايه طالب
ولسى دعوايكه مدعا بهى وعند المتقدمين اقرار اولر متأخرين مقدمينه مخالفت
ايتديلر اصح اولان اولكيدر والا براده كه واو ومعناسنده در كچ (بخلاف طلب الصلح
عن المال (والابراء عن المال) فانه اقرار اشباه) كچ مالن صلح ويا ابرايه طالب اولق
مسئلة متقدمة نك خلافتنه در كه بونفس مالى اقرار عد اولنور زيرا دعوان صلح ويا ابرادن
مقصود نزاعى قطع وجسم اولمغيين مال وحقك ثبوتى افاده وابتعاد ايتز كچ (صلح
عن عيب) اودين (وظهر عدم اوزال) العيب (بطل الصلح) وتردما اخذه اشباهه در
بر شخص ميعنده كه عيبدن ويا ديندن ساشى صلح اولوب بعده انك عدمى ظاهر
اولوب وياخود عيب بالكليه زائل اولور صلح باطل اولوب اخذ ايتديكي نسته بى
حسندر ايدرو الله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

(فصل في دعوى الدين)

دين دعواسى حقنده صلح ياتنده بر فصل وحسدر امدى اولى اولان في الصلح
عن دعوى الدين ديمك ايتدى مصنف عليه ارجه مقدما بوجه عموم دعاودن صلحي
بيان نصكره بوفصله خاصة ديندن ماصلحي يانه آغاز وشروع ايلدى كچ (الصلح
الواقع على بعض جنس ماله عليه) من دين او غصب (اخذ لبعض حقه وخط لباقيه

لامعاوضه) للرباء) برکسته نك اخر کسته ده که دین و یا غصب حقندن انك بعضی
اوزره وقوع بولان صلح حقنك بعضی اخذ باقیستی حظ و قنیزلدر رباه احتمالنه مبنی
معاوضه عد اولمز (وخ) فصیح الصلح بلا اشتراط قبض بدله عن الف حال علی
مائة حالة او علی مؤجل) بوتقدیرجه پشین برکسته دن اخذی لازم کلان یک غروش
حقندن بدل صور یستی قبض شرطنیز بوز غروش پشین و یا یک غروش و رسه
صلح صحیحدر بدل صورتی دلدیکی بدل اولیوب بعضی اخذ و بعضی اسقاط اولد یغنه
منیدر (وعن الف جیاد علی مائة ز یوف) یک دراهم جیاد دن بعضی وصفتی
اسقاطله یوز ز یوف درهمه صلح صحیحدر (ولا یصح عن دراهم علی دنانیر مؤجله
لعدم الجنس فکان صرفاً فلم یجز نیسته) جنیت اولامغین معاوضه و صرف اولغله
نیستی جائز اولد یغندن دراهم دن دنانیر مؤجله اوزره صلح صحیح دکلدر (او عن
الف مؤجل علی نصفه حالا) الا فی صلح المولی مکاتبه فیجوز زیلعی) و یا خود
یک غروش مؤجل حقندن پشین نصفی اوزره صلح اوله صحیح اولماز حط اولتان مبلغ
آجله عوض اولغله ربوا حرام اولد یغندن الا مولیک مکاتبی صلحه بر مقدار مؤجلدن
نصفی اوزره صلح جائز اولور بونده سید بدل تکابنک بعضندن تجاوز ایت کله
کویا مکاتبه بدلی احسن صفتله که حالا پشین تادیه سیله اکا مکافات ایتش اولدی
او عن الف سود علی نصفه یضاً یک یا خود یک سیاهدن نصفی بیاض اوزره
صلح اوله ز صحیح اولور عقد مدایند، بیضه استحقاق اولامغین عقد معاوضه ایل
مسحق اولد یغنی شی اوزره مصالحه اولمش اولغله (والاصل ان الاحسان ان وجد
من الدائن فاسقاط وان منها معاوضه) بونده اصل بودر که احسان و تنقیص
دانیکه حق صاحبی جانبندن بولنورسه که حقندن قدر اووصفا و وقادون و نقصان
اولورسه اسقاط و احسان اولور و اگر دانبه مدیون طر فلرندن اولوب صلحه دانیک
مسحق اولد یغنی وصف داخل اولوب مثلاً سود بداینه بیض کی و یا مؤجل تعجیل
مثلاً اولورسه معاوضه اولور (قال) لغریه (اولی خـ مائة غدا من الف لی
علیک علی انک بری من) النصف (الباقی فقیل) وادی فیه (بری) (برکسه یک
غروش مدیونی اولان کسه به یارنکه کون انک بشیوزنی بکا ادا ایل باقیسندن بری
اولق اوزره دیوب اودخی قبول و مبلغ مشروعی اوکند، تادیه ایدرسه دیندن بری
و خلاص اولور (وان لم یؤده ذلك فی الغد عاده دینه) کا کان لغوات التقید
بالشروط و وجهها خمسة احدها هذا) غده ادا ایتزه شرط فوت اولد یغندن
کا کان دینی عوده ایدر صورتی مسئله بش وجه اوزره توجیه اولور بری صورت
مرسومه در (و) الثاني (ان لم یوقت) بالغد (لم یعد) لانه ابراه مطلقاً ایکنجیمی
غدا ایل تقید ایتیوب مثلاً بشیوزی ادا ایل باقیسندن بری اولق شرطیله دیسه

بو مضموندن ابراه مطلق اولغله دینی عوده ایتز و الثالث) (وکذا اوصالنه من دینه
علی نصفه يدفعه الیه غداً و هو بری بمفضل علی انه ان لم يدفعه غداً فاکل علی
کان الامر) کالوجه الاول (کا قال) لانه صریح بالتقید) او چنجیمی ذکر اتی
مضموندر که بند بویه بر رجل مدیونیه حقنك نصفی یارنکی کون و یروب ماعداسندن
بری اولوب ادا ایتزه دینك کلیسی از رینه اولق اوزره مصالحه اوله امر دیدیکی کی
وجه اول کی اولور تقید ایل تصریح بنه و الرابع) (فان ابراه عن نصفه علی
ان یعطیه مابقی غدا فهو بری ادی الباقی) فی الغد (اولا) لبدائه بالابراه لابلاداه) (و
در دنجیمی مدیونی دینك نصفندن باقیستی یارنکی کون و یرمک اوزره ابراسیدر
بس او کونده باقیستی تادیه ایتسون و یا ایتسون بری اولور تکلمه ابراه ایل بدایه دیوب ادا ایل
ایتدیکنه مبنی (و) الخامس (لو علی بصریح بشرط کان ادیت الی) کذا (او اذا
اومتی لا یصح) الابراه لما تقرر ان تعلیق الشرط صریحاً باطل لانه تملیک من وجه
بشبی صریح شرطله تعلیقله فلان وقته دک ادا ایدرسک دیسه ابراه صحیح اولز ادا
شرطله تصریحله ابراه تعلیق باطلدر من وجه تملیک اولد یغنه مبنی مضمون مقرردر
مخده مصنف مرحوم تحقیق مقام ایدر که ادا شرطی صریحاً اتیان صورتده
ابرانک عدم صحتی ابراه تملیک و اسقاط معناری اولوب اسقاطی شرطله تعلیقده
بر ضرر اولوب تملیکی شرطه تطلیق فسادی نتیج اولغله طرفینه رعایتله تعلیق ادا
شرطدن ان و یا ادا و یا مبنی امثالی کله زری صریحاً ذکر ایل اولورسه صحیح اولماز تصریح
اولیوب علی ان یعطیه مثلاً عبارته ایل تعیر ایدرسه صحیح اولور دیدی (وان قال)
المدیون (لاخر سر الاقول لك مالک حتی تؤخر عنی او تحطه) عنی (ففعّل)
الدائن التاخير ام الحط (صح) لانه لیس بکراهه علی مدیون داینه سراسکا اولان
دینی اقرار و اعتراف ایتم حتی ان بر مده تاخیر و تاخیل و یا بر مقدارنی حط و تنزیل
ایتدیکه دیمکله اودخی اتی ایتسه او فعلی صحیح و مشروع اولور مکره اولامغین
بعد التاخیل و عدی کلیدن حالا و یا حط ایتدیکی مباحی تماماً طالیه ایده من (ولو علن
ماقاله سر اخذ منه کلک الحال) سرا دیدیکی مقالی مقدما اعلان ایتش اولورسه
فی الحال کندودن کلیسی الور اما مقدما حط و یا تاخیر اوزره اتفاق ایتد کد نصکره
اسرار ایتدیکنی اعلان ایتسه صلحی نقض ایده من لکن بودانک حین اسرار
و مصالحه ده سکوت ایتدیکنه نظرادر یوخسه حط و اقرار ایدرسه صحیح اولور
(ولو ادعی الفاً وحجده فقال اقرلی بها علی ان احط منها مائة جاز بخلاف علی ان
اعطیک مائة لانه رشوة) مدعی بیکی دعوی ایتد کده مدعی علیه انکار ایتدیکه
مدعی یوزنی حط ایتم اوزره اتی تماماً اقرار ایل دیسه اشبو حط صحیح و جائز اولور
ابرای صریحاً تطلیق اولیوب معنی اولد یغندن اما سکا یوز غروش اعطا ایتدیککم

اوزره اقرار ايله دیرسه بوصورة مشروحه نك خلافته در كه رشوة اولغله مشروع
اولماز ایدی اقرار ایدیه جك اولور سه اقراری صحیح اولور داینه برشی لازم اولماز
چو ولوقال ان اقررت لی حططت لك منها مائة فاقصر صحیح الاقرار لا الحطيجتي چو تمام
حقى اقرار ایدرسك اندن یوزی سكا حط ایدرم دیسیله اقرار ایدرسه اقراری
صحیح اولور حط صحیح اولماز حط صریح شرطه تعلیق اولنان ابرا اولغین چو (الدين
المشترك) بسبب متحد كنن مبيع ببع صفقة واحدة ودين موروث اوقیة مستهلك مشترك
(اذا قبض احدهما شيئا منه شاركه الاخر فيه) انشاء اوتبع الغريم كما باتى چو صفقة
واحدة ايله بيع اولنان مبيعك ثمنى ويا دين موروث ويا مستهلك مشترك قيمتى مثالاو سبب
متحد ايله اولان دين مشتركدن دایك بری بر مقدار شی قبض ایلسه داین اخر دیرسه
اول مقبوضه مشارك اولور ویا خود غریبندن اوه مقدار نسته ده كندوسی مطالبه ایدر
نتكیم بومضون مفاد قریبا كلور مبيع ایكى كسك نك مشترك اولدقلری عین واحد
اولسون ویا هر بری برینك اولوب صفقة واحدة ايله بلا تفصیل ثمن بیع اولنان ایكى
عین اولسون صفقة واحدة ايله تقييد ایكى كسك مایینده مشترك اولان بر عبدك
نصفی برینك بشیوزده وديكرينك نصف اخرينى بشیوزده بر رجله بیع ایدوب
ایكى سی بردن بیکه بر سنداخذى صورتده احتراز درامدی بونده سبكه صفقه مختلف
اواغله احدهما اخرك قبض ایتدیكنه مشارك اوله من چو (وح) فلو صالح احدهما
عن نصيبه على ثوب) ای علی خلاف جنس الدين (اخذ الشريك الاخر نصفه الا ان
يضمن) له (ربع) اصل (الدين) فلا حق له في الثوب چو بتقديره سالف الذكر
شريكريك بری مديونته نصيبندن بر ثوب اوزره كه دينك خلاف جنسه مصالحه
اولسه شريك اخر اولثوبك نصفنى الور الامصالح اصل دينك ربعى شريكنه ضامن
اولور سد بتقديره ثوبده بر حق اولماز شريك مصالح ثوبك نصفنى و بر مكله دين
ربعى ضمانده بخير اولمش اولدى چو (ولولم يصالح بل اشترى بنصفه شيئا) الشريك
(از ربع) انقبض النصف بالمقاصة (اوتبع غريمه) في جميع ما مر لبقاء حقه في ذمته چو
احد شريكين مصالحه اولوب بلكه دينك نصفته بر نسته اشترى ايتسه شريكى
كندويه انك ربعى تضمين ايتدر بر مقاصد ايله نصفى قبضه بناء ثوبك نصفنى و بر مكه
كندويه بخيرك اولمز شرا ايله كويا دينك نصفنى قبض ايتمش اولور اما صلح بونك
خلافته در ویا خود شريك سالف الذكر صلح ویا شرا صورتلريك جيعسنده حتى
غريمك ذمتده باقى اواغله انك ارقه سنده دشوب اندن مطالبه ایدر چو (واذا ابرأ احد
الشريكين الغريم عن نصيبه لا يرجع) لانه اتلاف لا قبض چو شريكريك برى غريمى
كندو نصيبندن ابرا ايدسه اتلاف اولوب قبض اولمديغندن شريكى كندويه بر شيله
رجوع ايدمه من چو (وكذا) الحكم (ان) كان للمديون على احدهما دين قبل وحبوب

دينه ساعليه حتى (وقعت المقاصة بين السابق) لانه قاض لا قابض چو حكم يه
بويلجه در رجوع ايدمه من مديونك شريكريك دينى كندونك اوزر يه واجب اولماز دن
مقدم انكريك برينك اوزر يه دينى اولغله دين سابقته مقاصده واقع اولسه زيرا بودينى
قضاوا دا ايتمش اولور بر نسته قبض ايتمش اولماز چو (ولو ابرأ) الشريك المديون (عن
البعض قسم الباقي على سهامه) ومثله المقاصة چو يه بويله شريكريك برى مديونى
دينك بعضندن ابرا ايتسه باقىسى سهامى اوزره تقسيم اولنور مثلا مديونده ايكسك
يكرمى غروشى اولغله برى حصه سك نصفندن ذمتى ابرا ايلسه كندوسى بشله
شريكى اوله مطالبه ايدر تقاصده بونك كيدر كه بوديندن مقدم شريكريك
برينك مديونه بر مقدار دينى اولغله اكا تقاص اولنان مبلغك ماعداسنى لحسب السهام
مبائلزده تقسيم اولنور چو ولواجل نصيبه صح عندك الثاني چو احدهما حصه سنى تاجيل
ايدرسه امام ثانى نژدنده صحیح اولور چو والفصب والاستيجار بنصيبه قبض لا التزوج
والصلح عن جنابة عمد چو غصب وحصه سنده مطلوبدن بر نسته استيجارى قبضدر كه
احد شريكين مديونك بر نسته سنى غصب ايدوب وعنده هلاك اولسه قبض منزله سنده
تنزيل اولغله شريكى انده مشارك اولور شرا فاسد ايله بر نسته اشتراسى و بر نسته
مديون ايجون حق حادث اولغده غصب كيدر تقاص اولور مديونه اولان عورنى
حصه سنده بدل تزوج و عدا جنبايدين صلح قبض دكلدر مقابلنده شركه قابل بر
نسته مالك اولماغين چو وحيلة اختصاصه بها قبض ان يهبه الغريم قدر دينه ثم
يبر به او ويبيعه به كفا من تمر مثلا ثم يبر به ملتقط وغيره ومرة في الشركة چو احدهما شريكينك
قبض ايتديكنه اختصاصك حيلة شرعية سى مديونك كندويه دينى مقدارى
مبلغى هبه ايدوب انكده كندونك ذمتى ابرا ايدوب ویا خود غريمه احد شريكين
دينن نصيبى مقدار يته مثلا غمردن بر قبضه سنى بيع وقبض ثمن ايتد كندو كره مديونك
ذمتى ابرا ايتيله در بونده مقبوض ثمن مبيع مقدم كنده موهوب اولمش اولور دين
اولماز كه شريك اخر رجوعه مقدر اوله بومثله ملتقط وسائر معتبرانده مسطور وشركت
بخشنده بونده دخى مرور ايتشددر چو (صالح احد ربى السلم عن نصيبه على ما دفع من
رأس المال فان اجازة الشريك) الاخر (نفذ عليهما وان رده رد) لان فيه قيمة
الدين قبل قبضه وانه باطل چو ايكى رب سلم برى مسلم فيهدن حصه سندن رأس
مالدن و برديكى مبلغ اوزره مصالحه اولسه كه سلمى فسخ ايلسه امدى شريكى كندونك
فسخه اجازة و بر رسه فسخ ايكسنده نافذ اولور كه اخذ اولنان نصف رأس مال
ايكسك اولوب باقى تلان طعام مبائلزده مشترك اولور و اگر شريكى رد ايدرسه صلح
رداوانوب مسلم فيه حالى اوزره باقى قالور بونده قبل القبض دينى تقسيم اولغله بوايد
باطلدر چو نعم لو كانا شريكى مفاوضة جاز مطلقا بجر چو بلى رب سلم شركه مفاوضه

ایله شریکر اولان ذواتدن اولورلر سه صلح مزبور مطلقا که کرک کند و نصینده
و کرک جمیعینده جائز اولور والله تعالی اعلم و استغفر الله العظیم

(فصل في التمارج) *

تخارج خروجدن تفاعلدر شرعا تخارج ورثه نك بعضسك تركه دن كندويه بر مقدار معلوم المال اعطاسي اوزره اخراجيله بر بر ريله مصالحه زید ربو بولده الراض جائز و مشروعه رحتی روایت اولنور که عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنه حضرت تلمیذک درت منکوحه سی واریدی مرض موثرنده برینی تطلیق ایدوب عدتی منقضیه اولمدین کندولری ارتحال دار بقا ایتمارایله حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه اتی اوج عورتیله وارثه قیلدیغدن تركه نك ثمنینك ربعدن علی روایة اونوز اوج بیك التونه علی روایة اونوز اوج بیك درهده مرقومه بی مصالحه ابتدیلر واشبو تخارجك بعض شرطلری وار که اتانی کلامده ذکر اولنور ﴿و﴾ (آخر جت الورثة احد هم عن) التركة وهي (عرض او) هي (عقار) بمال اعطوه له (او) اخر جوه (عن) تركته هي (ذهب بفضة) دفعو حاله (او) علی (العكس) او عن نقدين بهما ﴿و﴾ (صح) فی الكل صرفا للجنس بخلاف جنسه (قل) ما اعطوه (او كثر) ﴿و﴾ تركلری عرض و یا عقار اولان ورثه وارثك برینی كندويه بر مقدار مال و بر مكله و یا تركلری ذهب اولان بر مقدار قضیه و بر مكله و بر نك اكسیله و یا التون و كوش نقد تركدن کندولرینه اخراج ایتمه و بر دیگرلری از اولسون و یا چوق اولسون نقدینه نظر اجنسی خلاف جنسه صرفله صور مشروحدك کلیسنده صلح و تخارج صحیح اولور ﴿و﴾ لکن بشرط التقابض فیما هو صرف ﴿و﴾ لکن تخارج مرسومك سختی صرف قیلندن اولان شیلرده تقابض شرطیله در ﴿و﴾ (و) فی اخراجه عن (نقدين وغيرهما باحد النقدين لا یصح الا ان یكون ما اعطى له اكثر من حصه من ذلك الجنس) خرز أعن اربا ﴿و﴾ نقدين وغيریلرندن احد نقدیتله تخارجده صلح صحیح اواز الا كندويه و بریلان اوجسندن حصه سندن اکثر اولور سه ربادن خرز ایچون صحیح اولور ﴿و﴾ و لابد من حضور النقدين عند الصلح و علمه بقدر نصیبه شربلایله و جلالیه ﴿و﴾ حین صلحه نقدینك حضورندن و حصه سینك مقدارینه عانندن لازمدر ﴿و﴾ او موض جازه مطلقا عدم اربا تخارج عرض مقابلی اولور سه مطلقا که تركدن اولسون و یا اولسون جائز اولور و بر اوبالماغین ﴿و﴾ و کذا لوانكر وارثه لانه ليس یبدل بل لقطع المنازعة ﴿و﴾ ینه بویه وارثه ارث ادعا ایدن كسنه نك وارث اولدیغنی انكار ایتمه ردخی تخارج طریقله صلحلری جائز اولور زیرا انكار ایتدیكاری تقدیرجه صلح بدل مقابلی اولماز بلکه نزاعی قطع ایچون

اولور ﴿﴾ و بطل الصلح ان اخراج احد الورثة وفي التركة ديون بشرط ان يكون الديون
لبقيتهم ﴿﴾ لان تملك الدين من غير من عليه الدين باطل ﴿﴾ تركه لزمه ديون اولاد وارث
ديون سائر ارباب اولاد شرطي له بريني اخراج ايتسار صلح باطل اولور زيرا
ما زال ذكر اخراج اولاد وارث دين اولاد حصه سني على طريق التخرج اخذ
ايتديكي عين مقابلته سائر ورثه به تملك ايتسار اولور بوايه باطلدر امدى ديندن
اولاد حصه سني باطل اوليحق سائر زنده جمعا باطل اولور ﴿﴾ (ثم ذكر لصحة حيلة
فقال) (وصح لو شرطوا ابراء الغرماء منه) اي من حصه لان تملك الدين فن عليه الدين
فيستقط قدر نصيبه عن الغرماء ﴿﴾ بعد اذن مصنف كتاب عليه رجة الملك الوهاب
تخرج مشروحه سخته بعض حيله ذكر ايدوب بيورديكه صلح مرقوم صحيح اولور
اكر ورثه اخراج اولاد وارث غرمای ديندن كندوبه اصابت ايدن حصه سندن
ابراسني شرط ايدر لسه زيرا بوديني دين كندونك اوز زنده اولاد كسنيه تملكدر
امدى ديندن نصيبى مقدارى غرمادن ساقط اولور ﴿﴾ (اوقضوا نصيب المصالح
منه) اي الدين (تبرعا) منهم (واحالهم بحصة) و يا خود ورثه صلح و اخراج اولاد
وارث ديندن حصه سني تبرعا كندو كيسه زندن ادا و وارث كندو زيني حصه سيله
غرمایه حواله ايدر لکن بونده ورثه به ضرر اولور زيرا مصالحه حواله ايتديكي مبلغه
ورثه به رجوع ايدر ﴿﴾ (اواقرضوه قدر حصته و صالحه عن غيره) بما يصلح بدلا
(واحالهم بالفرض على الغرماء) و قبلوا الخواله و هذه احسن الخيل ابن كمال ﴿﴾ كندوبه
ديندن حصه سني مقدارى مبلغى فرض و روي سائر تركه دن بدايته صالح اولور شيثله
مصالحه اولوب مصالحه بدل فرضله كندو زيني غرمایه حواله كندو زنده حواله بي قبول
ايدر ز سدا شبو صورت اخره صور حيك احسيدر اول كنده اراسيله مصالحه ايكنجيده
تبرعله ورثه به ضرر اولفين ﴿﴾ والاوجه ان يبعوه كفامن تر او نحوه بقدر الدين ثم يحلهم
على الغرماء ابن ملك ﴿﴾ ورثه به زياده وجهه و يسير و خفيف اولاد حيله ورثه لمصالحه
رخيص القيمة بر قبضه تر مثلوا نسته بي ديندن حصه سني مقدارى ثمنه بيع ايدوب بعده
مصلح كندو زيني غرمایه حواله ايتد ليدر ﴿﴾ (وفي صحة صلح عن تركه بمجمولة) اعنيها
ولادين فيها (على مكيل او موزون) متعلق بصلح (اختلاف) و الصحيح الصحة زيلعى
لعدم اعتبار شبهة الشبهة ﴿﴾ كندوده دين اوليان تركه بمجموله دن مكيل موزون اوزره
صلحك سخته ميان فقهاء اختلاف وقوع بولشدر صحيح اولاد فقيه ابو جعفر ك
صحتي قوليدر زيرا عدم سخته قائل اولدر تركه دن مكيل و يا موزون اولوب مصالحك اذن
نصيبه بدل صلحن اقل اولقى احتماليه نظرا باشه سينه مبنيدر بوايه كندوبه
اعتبار اوليان شبهة شبهه قيلنددر ﴿﴾ وقال ابن الكمال ان في التركة جنس بدل الصلح لم يحز
والاحاز وان لم يدر فعلى الاختلاف ابن كمال ﴿﴾ مسئله مشروحه دن تركه بدل صلح جنسندن

نسته بولورسه صلح جائز اولز ابدل كندونك حصسه اصابت ايدن قدردن زائد اولورسه
اولورواكر تركه بدل صلح جنسندن نسته بولورسه صلح جائز اولوب اولديني معلوم
اولورسه مسئله اختلاف اوزره در (ولو) التركة (بمجهولة وهي غير مكمل اوموزون
في يد البقية) من الورثة (صح في الاصح) لانها لا تنفي الى المنازعة لقيامها في يدهم
حتى لو كانت في يد المصالح او بعضها لم يجر ما لم يعلم جميع ما في يده للحاجة الى التسليم ابن
ملك) تركه بمجهولة مكمل ويا موزون اولوب سار ورته نك ينده بولورسه قول احمد
ونده صلح صحيح اولور تركه بدل زنده بولغله جهاتي نزاعه مفضي اولمافين حتى تركه نك كليسي
ويا بعضي مصالح ينده تسليمه حاجت مس ايتديكندن ينده بولن تركه نك جميعي
معلوم اولد فجه صلح جائز اولز بيع كبي اولغله (ولو بل الصلح والقسمه مع احاطة
الدين بالتركة) تركه نك تركه نك احاطه سيله كه ديون تركه نك از يد اوله رق ورته نك
بويله سار زرينك صلح اولوب اتني بر مقدار بدل ايله ميانلرندن اخراجلري و تركه نك
ميانلرنده تقسيملري باطل اولدي كندولري تركه نك مالك اولد قلزندن غريم ايجون
قسمتي ابطال مشروعدر (ولو) الا ان يضمن الورثة الدين بلا رجوع او يضمن اجني
بشرط براءة الميت او يوفي من مال اخر (ولو) الا ورثة دينه بلا رجوع التركة وياخود اجني
ميتك براتني شرطيله ضامن اولورلرسه وياخود وارث اخر مانندن تاديه وتوفيد
ايرسه صلح وتقسيم باطل اولز (ولا) ينفى (ان يصالح) ولا يقسم (قبل القضاء)
للدين (في غير دين محيط) دين غير محيطه دخاني تاديه وتوفيددن مقدم تركه نك
تقسيم والدين مصالحه لايق وسزاوارد كلدر بلهكه مكروهدر (ولو فعل الصلح)
والقسمه (صح) لان التركة لا تخلو عن قليل دين فلو وقف الكل تضرر الورثة فيوقف
قدر الدين استحسانا وقايه لئلا يحتاجوا الى نقض القسمه بغير صورة مرسومة ورته
صلح وقسمتي يابسدر صحيح اولور تركه نك آزر ديندن خالي اولمافين تقسيم عوق وتوقيف
اولنديني تقديرجه ورته متضرر اولور زامدي استحسانا دين مقداري توقيف
اولور كه تقسمي نقضه محتاج اولمافين قياس عدم جواز در تركه نك هر بر جزئي دينه
مشغول اولغله ورته نك ملكلر ينده داخل اولمافين (ولو اخر جوا واحدا) من الورثة
(فحصه تقسيم بين الباقي على السواء ان كان اعطوه من مالهم غير الميراث) تركه نك ورته
ايجارندن بريني على طريق الصلح والخارج اخراج ايتسدر امدى اعطا ايتدكارى
بدل كندو ماللرندن اولوب ميراث اولورسه حصسه سني ميانلرنده على السويه تقسيم
اولور بدل على وجه السويه استيفا ايتسدر (وان كان) المعطى (بماورثوه فعلى
قدر ميراثهم) يقسم بينهم (واكر اعطا اولنان مبلغ تركه نك اولورسه ميراثندن
حصه لري مقارارى اوزره ميانلرنده تقسيم وافراز اولور سراجيه ده وشرحنده
مذكور در كه بر كه تركه نك بر مقدار شينه صلح اولوب چيقارسه اولاول مسئله نبي

(فرائض)

فرائض قاعده سنجه صحيح ايدوب بعده انك حصسه سني طرحدن صكره باقى تركه نك
ورته نك سهاملر ينده تقسيم ايتلي مثلا بر عورت فوت اولوب زوجنى واناسنى وعمسى
ترك ايتكله زوج حصه اريشه سندن ذمتده كه مهر اوزره مصالحه اولوب ميانلرندن
چقسه باقى تركه ام ايله عم ييننده سهاملر ينده اثلاثا تقسيم اولنوب ايكي سهمى ايله بر
سهمى عمدو بريلور امدى زوج ميراثندن سهمه حال بر نسته اخذ ايتجه نك اول امر دن
كندوسى معلوم منزله سنده فرض اولنوب صحيحده ادخال اولورسه اولمازى
الجواب اولماز زير زوجى كان لم يكن يوق عد ايدوب تركه مهر ك ماعداسى قيلنسه انك
فرضي نك اصل مال ايكن نك مايتقى اولق لازم كلور بوايسه خلاف اجماعدر زوج
اصحيحده ادراج اولنديني تقديرجه مسئله اوچدن كلور بريني ام ايكنى عم اولور
ادراج اولندقد مسئله اليتن كلكله ام ايكي عم بر سهم اصابت ايدوب باقى ميانلرنده
بر وجه مشروح تقسيم اولغله انا حصسه سني تمام اخذ ايتش اولور ايتهي ملخصا
بوجوه قيد الخصاص بكونه عن انكار فلو عن اقرار فعلى السواء (ولو خصاص بخارجده كه
تفصيل مشروحك جرياني صلحك عن انكار اولمافين تقييد ايلدى يعنى ورته مصالحك
وارث اولديني منكر اولورلرسه ديمك امدى صلح عن اقرار اولورسه تقسيم على
السويه اولور كه اعطا اولنسان مال تركه نك اولسون ويا ماللرندن اولسون بيع
منزله سنده اولغله كونا جمله سى بردن اشتر ايتش اولورلر پس مدفوع يينلرنده متساوى
اولورسه تقسيمه متساوى اولور (ولو صلح بعضهم عن بعض الاعيان صحيح) ورته نك
بعضنك اعيانك بعضنك صلي صحيحدر كليسندن صحيح اولنديني مثلا (ولو
لم يذكر في صلح الخارج ان في التركة دين ام لا فالصلح صحيح) صلح بخارجده تركه نك
دين اولوب ويا اولنديني ذكر وبيان اولورسه صلح مشروح صحيح وسنديه شايد
اولور دروننده كه مضامين اقرار اولنور انكله عمل اولنور دين لفظنده صواب اولان
نصبرده ان اليان اياهم نظام مجيدنده اولنديني مثلا (وكذا ولم يذكر في الفتوى فيفتي
بالصحة ويحمل على وجود شرائطها جميع الفتاوى) ينده بويله حين استفادة تركه نك
دين اولوب ويا اولنديني ذكر اولمافين مفتي فتوا سنده بلايان فتوى ورسه كندويه
تفتيش وتفحص واجب دكلدر صحتيله افتا اولنوب شرائطنك وجوديه حمل اولنور
(والموصى له) بمبلغ من التركة (كوارث فيما قد مناه) من مسئله الخارج (ولو تركه
ميتدن بر مقدار شينه وصيت اولان كسه خارج مسئله سنده تفصيلا ذكر اولنديني
وجه اوزره وارث كييدر (صالحوا) اى الورثة (احدهم) وخرج من بينهم (ثم
ظهر للميت دين او عين لم يعلموها هل يكون ذلك داخلا في الصلح) المذكور (قولان اشهر
هما) بل بين الكل (ولو تركه كندولرندن بريله مصالحه ايدوب اتني يينلرندن اخراج
ايتد كند نصكره مقدما معلوملري اوليان ميتك غير اوزرنده بر مقدار حتى ويا عيني ظهور

ایسته صلح سابقه انزده داخل اولوری الجواب بونده ایکی قول وارد شهری داخل اولوب اول ظهور ایدن شیر میانلرنده مشترک اولمقدرداخلدر دینلره نظر دین ایسر صلح فاسد اولور کانه اوشی ابتدای صلحه موجود عد اولور اوایسه فاسد اولور اتههی منع و القولان حکما فی الخانیة مقدمات عدم الدخول وقد ذکر فی اول فتاواه انه یقدم ماهو الاشهر تکان هو المعتمد کذا فی البحر و خانیه صاحبی خانیه ده عدم دخول قولنی تقدیمه ایکیسینده حکایه ایلدی خالو که فتاواسنک اولنده کندولری قول اشهری تقدیم ایدرم دیو ذکر و وعدا تمش ایدی امدی قول معتمد عدم دخول اولور و قلت وفی السیر ازیه انه الاصح ولا یبطل الصلح و شارح علیه الرحه بیورر که برآزیه ده اصح اولان عدم دخولدر و صلحه باطل اولور دیو مر سومد و (وفی الوهبانیة نظم) (وفی مال طفل بالشهود فلم یجز و ما بدعی خصم ولا یتنور) و هبانیة مذکوردر که طفلك شاهدزایله ثابت اولان مالده صلح مشروع اولندی زیرا بونده یتیم بر منفعت یوقدر مفهوم مخالی بینه اولدینی تقدیر جهه صلحک جواز بدر مصراع ثانی مصراع اولدن منهم اولان فلم یجز الصلح فی ذلک اوزره معطوفدر یعنی بر شخص بر یتیم بر مقدار مال دعوا ایدوب تنور مدعی ایده مسینه صلح جائز اولور دیمک زیرا بونده مدعی اقامه یتیم دن عاجز اولیحق کندویه انجق خصمه استخلاف حتی ثابت اولور بابا و وصی و صغیره ایسه استخلاف یوقدر (و صحیح الابرار من کل عائب و ولوزال عیب عنه صالح یهدر) هر بر میدن بر اشد ناشی صلح صحیح و مشروع اولدی امدی برکنه اشتراک ایدی عینک مثلاً بیاض عین عیندن بر مقدار مال ایله مصالحه اولوب بعده اوعیب زائل اولسه صلح باطل اولور بدل صلحی رد ایدر سلامت عوده ایتیمکن اشتراک اولنان جاره نیک تطلیق اولمشی مثلاً و هر بر زائل اولان عیده یتیم بوله در (ومن قال ان تحلف فتبرأ فلم یجز و او مودع کلاً جنی بصور) بر مدعی خصمه اگر سن عین ایدرسک دعوا ایدیکم شیدن بر سیک دیوب اودخی عین ایتسه بوسلح جائز اولور برای صریح شرطه تعلیق صحیح اولور مفهوم سابقه مبنی امدی مدعی بعد الخلف اقامه یتیم ایتسه مقبوله اولور اقامه یتیم دن عاجز اولسه تکرار عین و بر مقدمه استخلاف حضور قاضیه اولما مغبین قطع خصومت ایدم یکندن حلف مشروح هر نه قدر اجنبی کی مدعی طرفندن تقدیر و تصویر اولورسه دخی یتیم صلح جائز دکدر ولومودع تر کیننده که او کله سی و صیده در صورت مسئله ایکی خصم میانلرنده عقد مصالحه ایتسه که مدعی دعوا سنه عین ایدرسه مدعی علیه مدعی بی ضامن اوله پس بوسلح باطرا دی مدعی عین ایتسه مدعی علیه مال نادیه لازم اولماز یتیم که کالاجبی لفظی مبتدای محذوفه خبردر تقدیر کلام و ما ذکر من المدعی علیه و المدعی کالاجبی سبکننده در امدی اجنبیه استخلاف حتمه تصور مسئله مثلاً مدعی علیه اگر مدعی غیر فلا نجه

ذات عین ایدرسه مدعیکن دعوا ایدیکی سنه بی ادا ایدرم دیوب اودخی ایتسه صلح باطل اولوب خایفه کنده ائی نادیه لازم اولماز والله تعالی اعلم واستغفر الله العظیم

(کتاب المضاربة)

مثلاً مسکین بر طرفدن بدک وجودنی اقتضایکم ملائسه سیله مضارب به مصالحه کیدر دیدی سید حوی مشارالیهک کلامنده تامل وارد در زیراً صلح عن مال اولورسه بیع قبیلندن اولمغه جانبیندن مبادله ایجاب ایدر دیو اعتراض ایلدی علامه طحطاوی علیه رحمة الباری جواب مقامنده بیورر که مناسبتده من کل الوجوه مشابیه لازم دکدر بونده صلحک عن انکار و سکوت اون قسملری اعتبار اولندی دیدی و هی لغة مفاعلة من الضرب فی الارض و هو السیر فیها و مضارب به لغته بایک غیرندن سیر که مسافرة فی الارض معنایسنه اولان ضرب فی الارضدن مفاعله در الله جلیل و اخرون یضربون فی الارض یتبعون من فضل الله یوردی و یسافرون فی الارض للتجارة معنایسنه در بوعقدک مضارب به ایله تسمیه سی مضاربک کندوده غالباً ربح طلبیجون ار ضده مسافر یتیمه میندر و (و شرعاً عقد شرکت فی الریح بمال من جانب) رب المال (و عمل من جانب) المضارب و شرعده مضارب به رب المال طرفندن مال ایله مضارب جانبندن عمل ایله ربحده شرکت عقدیدر ربحده شرکت اولوب یالکر رب المالك اولورسه بضاعه مضاربک اولورسه قرض اولور عمل کله سی من جهة الاعراب عقدک اوزر یتیم عطفله مرفوع مالک اوزر یتیم عطفله مجروردر لکن مجروری و جبهدر بمال ده که بأمقدر و تکنون فعلته متعلقدر مرفوع اولدیغنه نظر مضارب به عقد و عمل اولمق ایجاب ایدر بوا یسه ذکر ائی ورکنها ایجاب والقول قولنه منافیدر هندیه نیک عباره سی اما تفسیرها شرعاً فهی عبارة عن عقد علی الشراكة فی الریح بمال من احد الجانبین و عمل من الاخر در اتههی بو مجروری باید ایدر (ورکنها ایجاب والقول) مضارب به نیک ایجاب و قبولدر (و حکمها) انواع لانها (ایدا ع ابتداء) و مضارب به نیک حکمیکه اوزر یتیمه ترتیب ایدن اثرانظر مختلفه ایله چند نوعدر ابتدائی ایدر زیراً لا علی وجه المبادلة والوثيقة صاحبک اذنیله بر مالی قبضدر ثنی تسمیه اولنان سوم شرأ طریقله قبض اولنان سنه ده مبادله رهنده وثیقه اولمغه بونلر مضارب به نیک خلافته درل و من حیل الضمان ان یقرضه المال الادر همام یعقد شرکت عتبان بالدرهم و بما اقرضه علی ان یعملا و الریح بینهما یم عمل المستقرض فقط فان هاک فالقرض علیه و مال مضارب به نیک ضمانی لازم کله سنک حیل سی رب المالك رأس مالی مضارب به قرض ایدوب الا بودر هی قرض ایتوب بعده اول در همله قرض ایتدیکی مبلغه شرکت

عنان ايله عقد شرکت ايدوب ايكسى بردن ايشايوب ربح يئازنده على السويه تقسيم اولونق اوزره مقاوله بعده فقط مستقرض مالى اعمال ايلسه ايمدى مال هلاك اولسه قرض مستقرضك اوزرينه لازم اولور شرکت عنانده رأس مالجه ربحي اخذ لازم كدر مناصفة شرطلى مشر وعدر (توكيل مع العمل) اتصرفه بامره (مضارب رأس مالى اعمال ابتدكه رب المالك امر به تصرف ايتديكندن حكى توكيلدر (شركة ان ربح وغصب ان خالف وان اجاز رب المال بعده) لصبر ورته غاصبا بالمخالفة (رب ايدرسه شركة مضارب رب المالك امر به مخالفت ايدرسه غصبدر غيرك مائه تعدينه بناء مضارب ضامن اولور رب المال بعد المخالفة هر تقدرا اجازه ويرسده به غصبدر مخالفتنه بناء غاصب اولمغن (وجارة فاسدة ان فسدت فلا ربح) للمضارب (ح بل له اجر) مثل (عمله مطلقا) ربح اولاه مضاربه فساد كيدرسه حكى اجازه فاسده در كه بونده مضارب ربحه حصه دار اوله ماز بلكه كندو ايجون عمليك اجر مثلى وار دركار ايتسون ويا ايتسون عقدك صحى معدوم اولمغه مسمايه مستحق اوليوب مجانا باد هو اعمله راضى اولمغن اجر مثلى واجب اولدى امام ابو يوسف عليه از حمدن مرويدرك اجازه فاسده اولديغه نفرا ربح ايتسه مضاربه اجرة اولماز فاسده نك صحى اوزره رجحان اولسون ايجون (لايزاد على الشروط) خلافا لحمد والثقة (الافى وصى اخذ مال يتيم مضاربه فاسدة) كشرطه لنفسه عشرة دراهم (فلا يثيب له) فى مال اليتيم (اذ اعلم) اشباه فهو استثناء من اجر عمله (اجارة فاسده كه مثلاً اجر مثل مشروطك اوزرينه بونده ده زياده قينماز امام محمد ايله ائمة ثلث ايجون در اختلاف الوصى اولديغى يتيمك مالى بروصى مضاربه فاسده ايله اخذ ايدوب انده عمل ايدرسه كندويه يتيمك مالندن اجرة نامند برشى لازم اولماز بس استثنائى مشروح متك من اجر عمله قولندن استنادر بوندن فهم اولئان وصيه رجحن بر مقدار شى كندويه اولق اوزره يتيمك مالندن بروجده مضاربه اعمال وغيره مضاربه به ويرمك مشر وعدر (و) الفاسدة (لا ضمان فيها) ايضا (كصححة) لانه امين (مضارب امين اولمغه بلا نعد صحى سنده ضمان اولديغى كى فاسده سنده دخی بوقدر (ودفع المال الى اخر مع شرط الربح) كله (للمالك بضاعة) فيكون وكيل متبرعا (ربحك كليسى مالكك اولق شرطيله بر كسبه سرمايه ويرمك اصطلاح شرعه بضاعة در ايمدى مضارب رجحن كندو ايجون برنسه شرط ايتماكين عملنده وكيل متبرع اولور (ومع شرطه للعامل قرض) لقله ضرره (ربحك كليسى عاليجون اولق اوزره رأس مالى ويرمك قرضدر ضررى قليل اولمغن تبينده مرسومدر كه ربحك كليسى مضاربك اولق اوزره مشارطه صورتنده مضاربك مستقرض عد اولمسى ربحك كليسه استحقاق انجق

رأس مالك كندونك اولمسنه توقف ايدرز برار ربح مالك فرعيدر ثمر شجر ك ولد حيوانك اولديغى مثلاً و بس رب المال ربحك كليسى مضاربه شرط ايتكله اقتضاء كه لازم متدبجه سنه رأس مالك كليسى اكتمليك ايتش اولور ايمدى بونك مقتضاسى رأس مالك عدم رديدر زيراهبه مثلاً وتليك ردى ايجاب ايتز شوقدر وار كه مضاربه لفظيله تعبير رأس مالك ردى ايجاب ايتديكندن فقها فرض قيلد يار بوسورتده مضاربه قرض وتليك ايكسينيده مشمل اولمغه كويا ايكسينيده عمل اولندي و قرض عيندن حقى قطع ايدوب بدلدن ايتيوب هبه ايكسينيده حقى قطع ايتكله قرض ايكي تبرعك ادنى واهونى اولوب واضرارى اقل اولمغن اعتباره كندوسى شايد اولدى انتهى (وشروطها) امور سبعة (كون رأس المال من الايمان) كما مر فى الشركة (وهو معلوم) لا ما قد بن (وكفت فيه الاشارة) مضاربه نك شرطى شارحك ذكر آتى ومن شروطها قولنى ختمه بديدر اولا رأس مالك مال شركتده مرور ايتديكى مثلاً ائمان مقوله سى عاقدينك معلومى اولان دراهم و دنانيردن اولميدر معلوميتده اشارة كفايت ايدرمثلا قدرى معلوم اوليان بر مقدار دراهم دفعيله مضاربه صحى اولور (والقول فى قده وصفته للمضارب بينه واليئنة للمالك) ايمدى مقدارنده وصفته قول بيميله مضاربك بينه رب المال كدر (واما المضاربة بدين فان على المضارب لم يجز وان على ناك جازوكره) مضاربك ذمتنده كه دين اوزره عقد شركت مضاربه جازر دكلدر كندونك ذمتنده كه دين مضمون عليه اولمغه رأس مال اوله من رأس مالك مضاربك عندنده امانت اولمسى مضاربه نك شرطندروا كدر دين او خنجي كسدنك ذمتنده اولوب انى قبض ايدوب ومضاربه اعمال اوزره مقاوله ايدرزسد جازر مع الكراهه اولور كويا قبضه توكيل ايتش اولمغه قبل العقد كندويه متفقى حاوى شرطى متضمن اولديقندن مكروه اولدى (ولو قال اشترى عبدا نسيته ثم بعه ومضارب ليشه ففعل جاز كقوله انصايب او مستودع او مستبضع عمل بمسا فى يدك مضاربة بالتصف جاز مجتبى) بر كسده بر رجله بنم ايجون ثمن مؤجل ايله بر عبد اشترى ايله بعده انى بيع ايدوب ثمنله مضاربه ايله ديتكله اودخى ايشلسه جازر اولور مالى غصب ايدوب ويا استيداع ويا استبضاع ايدن كسبه به يد كده اولان مالى بروجده مضاربه اعمال ايت قولنده جازر اولديغى كى ايمدى بونلر كندوده مضاربه جاريه اولان شيلردن اولور (وكون رأس المال عينا لادينا) كاسطه فى الدرر (مسما الى المضارب) ليكنه التصرف (دررده بسط وبيان اولنديغى كى مضاربه تصرف ممكن اولسون ايجون دين اوليوب عين اوله رقى رأس مالك مضاربه تسليم اولمسى دخی شرط قيلندى زيرا عمل كندونك طرفندن اولمغه انجق بروجده كمال كندويه تسليمه وجوده كلور ايمدى هر كجه مالك رب المال نژنده اولمسى ويا رب المالك معاملتى شرط ايتسدر

مضاربه فاسده اولور اما بوجه اعانه على ضرر ايتز (بخلاف الشركة) لان العمل فيها من الجانبين (شرکتده عمل ايکي طرفدن اولغله مضاربه نك خلافتده در که بونده شرکتده تصرف شریکرتنک برینک بونده اولق شرط قیلنسه شرکت منعقد اولماز طرفینک وجودی شرط اولان عمل منتفی اولغین منع اتھی (و کون الربح بینهما شایعا) فلو عین قدر افسدت (و ربحک رب المال الیه مضارب میانلرنده مثلا انصافا و بائلا شایع اولقلنی دخی شرطدر که حتی از وجوه وینلرنده ربحده مشارکت تحقق ایده مقدار معین تخصیصیله مثلا برینه یوز درهم و یا نصفله اون درهم دینلنسه مضاربه فساد کیدر (و کون نصیب منهما معلوما) عند العقد (و ربحدن هر برینک حصه سنک عقد وقتده معلوم اولسی دخی شرطدر زیار رب معقود علیه اولدیفندن جهالتی عقدک فسادینی ایجاب ایدر (و من شروطها کون نصیب المضارب فی الربح حتی لو شرط له من رأس المال اومنه ومن الربح فسدت مضاربه نك صحتک شرطلرنندن مضاربک نصیبک ربحدن اولسی حتی کندویه رأس مالدن و یا انکله برابر ربحدن بر مقدار شی شرط قیلنسه مضاربه فساد کیدر عقدک اقتضا ایتدیکی شروطدن اولغین (و فی الجلاله کل شرط بوجبه جهالة فی الربح او یقطع الشركة فیه یفسدها) کجلا لیه نام کلبده مرسومدر که هر و شرطکه اوتر دیدیه الیه ربحک نصفنی و یا ثلثنی شرط قیلق مثالور ربحده جهالتی و یا خود متعاقبتنک برینه دراهم مسما شرط ایتک مثلو ربحده شرکت قطعی موجب اولدی مضاربه بی فساد و بر (و الا بطل الشرط و صح العقد اعتبار بالوکالة) من بور شرطلرک بری اولیوب مثلا خسراتی مضاربه شرط ایتک مثلا نسبه شرط قیلنور سد شرط باطل عقد صحیح اولور و کالتی مشتمل اولدیفنه مبنی (و لو ادعی المضارب فسادها فالقول رب المال و بعکسه فله المضارب) مضارب مضاربه نك فسادنی دعوا ایدر سد قول رب المال کدر عکسنده قول مضاربکدر تعبیرده اخصرو اوضح اولان و القول لمدعی الصحة منها دیمک ابدی (والاصل ان القول لمدعی الصحة في العقود اذا قال رب المال شرطت ثلث الربح الا عشرة وقال المضارب الثلث فالقول رب المال ولو فيه فسادها لانه ينکر زیاده بدعیها المضارب و مافی الاشباه فیه اشتباه فافهم) اصل وقاعده ودر که عقودده قول صحت دعوا ایده نکدر الامضاربه ده رب المال ربحک ثلثنی مضارب ایچون قیلدم الا اون درهمی دکل دیومضاربده ثلثنی بئدر درسه قول رب المال اولور هر نقدر بونده مضاربده نك فسادی و ارایسده ده زیار بونده ممکنکه انجق اون درهم ربح ظهور ایتکله انی استثنای ربحده شرکتی قطعه مؤدی اوله و بونده رب المال مضاربک دعوا ایتدیکی زیاده بی منکر در اشباه صاحبک القول قول مدالمدعی الصحة اذا قال رب المال شرطت لك الثلث و زیاده عشرة وقال المضارب الثلث فالقول للمضارب

(قولنده)

قولنده اشتباه وار که مشارالیه بوفرعی قاعده مشروحه دن خارج ظن ایلدی حالو که ایده داخلدر زیار بوضوئده دخی مضارب صحت دعواسی ایتکله حکم مشروح قاعده مرسومده مطابقدر (و علك المضارب فی المطلقه) التي لم تقيد بمكان او زمان او نوع (البیع) ولو فاسدا (بتقذونسنة متعارفة) مضارب رب مکاله و یا زمانله و یا نوع معاهله الیه تقیید اوتتمیان مضارب به مطلقه ده تقدالیه و یا تسیدی متعارفه اجل غیرطویل الیه هر نقدر فاسده اولور سد بیعه مالک اولور بیعه فلا نجه شخص الیه اخذ و عطایات دیمکده تقیید درامدی مضارب رب المالک تقییدنک خلافتیه عمل ایدر سد جاز اولماز ضرر ایدر سد ضمانتی لازم اولور اعل برأیک دیسون و یا دیسون غبن فاحشله بیع و شرا مخالفت و تبرع قیلنندن مضاربک ماموریتی انجق تجارتیه در تبرعه دکلدر غبن فاحشله اجل غیر متعارفه بیعی اصول و فروعنک غیر نیز جازدر که مشتریدن دعوا اولنر کندویه فان لازم کاور بیعی شارحک ولو فاسدا الیه تقییدی فاسده مباشرته رخصت دکلدر حرام اولغین بلکه مخالفت عد اولنیموب غاصب اولیوب مالک ایدنده امانت اولمندنه عدم خروجی مراددر نقد و یا نسبه الیه تقیید میانلرنده اختلاف اولنسه مضاربده ده قول مضاربک و کالنده مؤککدر (والشراء والتوکيل والفسر براو مجرا و لو دفع له المال فی بلده علی الظاهر) و شرابه بیع و شرا الیه توکیل و براو مجر اسافرنه مالک اولور قول ظاهر اوزره رب المال مضارب مال هر نقدر کند و عملکنده و پرسده ده زیار غالبا انسان دائما غرنده مکث و اقامت ایتماکین بوجه مضارب به سرمایه اعطاسی انک ابدندن خروجنه رضاستندالدر (والابضاع) ای دفع المال بضاعة (و اولرب المال ولا تفسده) المضارب کایچی (و مضارب رأس مالی علی وجه البضاعة که ربح کندویه اولق شرطیله غیره و بر مکده مالک اولور هر نقدر و ردیکی کسنه رب المال اولور سده ده بومضارب فساد کتمز تنکم قریبا کلور امام زفر رحمہ الله تعالی بونده فساد کیدر دیدی بونده رب المال کند و تفسیچون تصرف ایتکله ایده و کبل اولغله صالح اولدیفندن مالی استرداد ایتش اولغین جمهور فقها مضاربده ده تصرف مضاربک حتی اولغله رب المال تصرفنه مضارب جانبندن وکیل اوله یلمور بیوردیلر و علك الايداع والرهن والارتهان والاجارة والاستيجار) فلو استاجر ارضا بیضاء ليزرعها أو یغرسها جاز ظهیریه (والاحتیال) ای قبول الحوالة (بالتن مطلقا) علی الايسر والاعسر لان کل ذلك من ضیع التجار (و مضارب مال مضارب به برکسنه نك نزدینه امانت وضع ایتکله و رهن اولغله و اجاره و استيجاره و بیسرحالی اولوب و یا ایلیمان کسنه بی ثمنی حواله بی قبوله مالک اولور زیار بونلرک کایسی تجار ضیع و عملدر (ولا علك) المضاربة) والشركة والخلط بمال نفسه (الاباذن او اعل برأیک) اذا الشی لا یتضمن مثله (و مضارب مال مضارب به بی غیره مضارب به

وشركة ويرمكده وكنند ومانه خلط ايدوب قارشدرمغه مالك اوله من الامضاربك
اذنى ويا عمل برأيك قوليه من جورله مالك اولور زير برشى كند و مثلى متضمن اوله من
(و) لا الاقراض والاستدانة وان قيل له ذلك اى اعمل برأيك لانهم ليسا من ضيع
التجار فلم يدخلوا في التميم (مالم ينص) المالك عليهما (فيلكهما) مضاربه
رب المال هر تقدر كنند ورايكه بيلديك كى عمل ايله ديسه دخی اقرا استدانه به مالك
اوله من مادام مال صاحبي انرا ايله تنصيص وتصريح ايتد كجه پس انرا ايله تصريح ايدوب قرض
واستدانه ايت ديرسه انره مالك اولور من بورر ضيع تجار دن اولما مغمين تميمده داخل اولمدير
(وان استدنان كان شركة وجوه و) فلو اشترى بمال المضاربة ثوبا وقصر بالماء او حل
متاع المضاربة (بمال) وقد قيل له ذلك فهو متطوع (لانه الاستدانة بهذه المقالة
مضارب اخذ وعطاسنده مضاربه ايجون رب المالك اذيله بعض استدانه ايلسه
مضاربه لرى شركة وجوه اولمش اولور بو تقديرجه مضاربه مال مضاربه ايله برتوب
اشتراوانى صوايله قصر ليوب ويا خود متاع مضاربه بهي كند و ماله حل ونقل ايدوب
حالبو كه كند و به مارالذكر اعمل برأيك كلامى ديمش اولور سه امدى من بورر مضارب
متطوع اولور مقالة مشروحه ايله استدانه به مالك اولما مغمين (وانما قال بالماء لانه
لو قصر بالنشاء فعلم كصنع (مصنف مرحومك وقصر بالماء ديمسى نشسته ايله
قاصر لدقه انك حكى صبح كى اولديغه منيدر (وان صيغه احمر قشريك بما زاد)
الصبيغ قد خل في اعمل برأيك كاخلت (واكر قرمز به بويارسه مضارب صبغك
زياده ايتديكى مبلغه شريك اولمغه اعمل برأيك قولنده خلط كى صبغده داخل اولور
(و) كان له (حصه) قيمة (صبغدان بيع و حصه الثوب) ايض (في مالها) مال
مصبوغ بيع اولتانه نمندن صبغك قيمتك حصه سى مضاربك اولوب بياض اوله رق
توبك حصه سى مال مضاربه به وضعله ربحده مشارطه لرى اوزره اجرا ايدرلر (ولولم
يقل اعمل برأيك لم يكن شريكاي غاصبا (رب المال مضارب به اعمل برأيك ديمش
اولر سه صورة مشروحه مضارب شريك اوليوب غاصب اولمغه مال مضاربه
عنده امانت اولمقدن خروج ايدوب هلاكى صورتنده كند و به ضمانى لازم كاور
وانما قال احمر لامران السواد نقص عند الامام فلا يدخل في اعمل برأيك بحر (مصنف
مرحومك صبغى احمر ايله تقيدى امام اعظم رحمه الله تعالى زنده سابق الذكر
سوادك نقص اولديغه مبنى اعمل برأيك قولنده عدم دخوله بناء در سواد في زماننا
نقصان عند اولنما مغمين حجرة كى اعمل برأيك قولنده سارا الوانده دخول اتمكده
اختلاف في الزمان قبلندن اولور (ولا) تلك ايضا (تجاوز بلد اوسلعة او وقت
اوشخص عينه للمالك) لان المضاربة تقبل التقييد المفيد ولو بعد العقد مالم يصير المال
عرضا لانه ح لا يملك عزله فلا يملك تخصيصه كما سيجى (بته بويله مضارب مالك

(تعين)

تعين ايتديكى بلده بهي ويا سلعه بهي ويا سيف وخريف كى وقتى ويا شخصى تجاوزه مالك
اوله من مضاربه فائدهلى تقيدى قبول اتمكده زير اتمكده امكنه وامته واولقاتك
اختلافه مختلف اولور تقييد هر تقدر عقد دن صكره رأس ماله تصرف دن مقدم
اولور سه ده مادام رأس مال عرض اولمديده زير عرض اولديغى تقديرجه عزليه
مالك اولديغى مثالاو تقييد وتخصيصنه قادره اوله من ته كه قريه كاور (قيد نابالمفيد
لان غير المفيد لا يعتبر اصلا كتهيه عن بيع الحال (شرح رحمه الله تعالى دير كه تقييد
مفيد ايله تقييد من حال ائين نماله يعندن نهى كى قيد غير مفيد ايله تقييده اصلا اعتبار
اولديغه منيدر (واما المفيد في الجملة كدوق من مصرفان صرح بالنهى صح والا
لا (امام مصرف دن چارشوده تجارة ايله ديمك مثالوق الجملة مفيد اولور قيد ايله تقييده
نهى ايله تصريح ايدوب سوقك غيرنده اخذ واعطاه تيمه ديرسه تقيدى صحيح ومشروع
اولور بوقيسه اولماز (فان فعل ضمن) بالمخالفت (وكان ذلك الشراء) (پس مضارب
تجاوز مشروعى ايلسه مخالفتنه بناء اندن ظهور ايدن ضررى ضامن اولور وشرا
وربى كند و نك اولوب خسراتى كند و نك اوزرينه اولور (ولولم يتصرف فيه حتى عاد
للق عادت المضاربة) مضارب تجاوز مر سوبى ايشليوب مثالا تعين اولنان بلده بهي تجاوز
ايدوب اخر بلده بهي واروب مال مضاربه ده تصرف ايتيوب به وفافه عودت ايدوب
تعين اولنان بلده به رجوع ايدر سه عقد مضاربه به رجوع ايدر نماندن برى اولور وديعه ده
مودع مخالفت بعده مخالفتى تركله عودت ايتد كه ضماندن برى اولديغى مثالاو (وكذا لو
عادى البعض اعتبار للجزء بالكل (بته بويله جزئ لك حكمتى اجرايه مبنى مال مضارب نك
بعضنده عودت ايتسه كه بعضنده تصرف تعين اولنان محلك غيرنده اولوب بعضنى
محل معيند رايته مضارب به عوده ايدر (ولا) يملك (ترويج مامالها ولاشراء من يعنى)
(على رب المال بقراءة او عين) مضارب مال مضارب به دن عبد ويا جارية قى تزويجه
وقرايت باعين سبيله رب المالك اوزرينه عتق اولور مملوكى شرايه مالك اولمز (بخلاف
الوكيل بالشراء) فانه يملك ذلك (عند عدم القرينة) المفيدة للوكالة كاشترى عبدا
ايه او استخدمه او جارية اطأها (بتم انى بيع ويا استخدام اتم ايجون بكا بر عبد
وياوطم ايجون بر جارية اشتر ايت ديمك كى وكالتى تقييد ايدر قرينه منعدم اولمقدنه
وكيل بالشراء مضارب مر سومك خلافتنه در كه بومز بورر مالك اولور وكيل مطلق
اطلاق اوزره جارى اولمغن (ولا من يعنى عليه) اى المضارب (اذا كان في المال
ربح) هو هنان تكون قيمة هذا العبد اكثره من كل رأس المال كايستطاع العبد فليحفظ
دخلى مضاربك اوزرينه عتق اولور مثلا ذورحم محرمنى مضارب اشتر ايه قادر اولمز
اكر ماله ربح اولور سه كه او عبدك قيمتى رأس مالك كليستدن اكثر اولور سه تكيم
مضمون مشروعى عيني مرحوم بسط وتفصيل ايلديكه ماله ربحك ظهور دن

مراد عبد مشترک قیمتک رأس مالدن اکثر اولمیدر رأس مالد ربح اولسون
وبالولسون زیر اعدک قیمتی رأس مال قدری ویا اندن اقل اولور سه انده مضاربک ملکی
ظاهر اولمز بلکه عبد رأس مال ايله مشغول اولور حتی بیک غروش مضارب من یعق
عليهی اشترایسه کندونک اوزرینه عتق اولمز ﴿فان فعل﴾ شراء من یعق علی
واحد منها (وقع الشراء لنفسه) مضارب کندو ايله رب المالدن بریک اوزرینه
عتق اولمه جق مملوکک شراسنی ایشله شرا کندو نفسی ایچون واقع اولور اشترای
اولنان عبدک مننی رأس مالدن تادیه ایش اولور سه مضارب اتی ضامن اولور
﴿وان لم یکن﴾ ربح کا ذکرنا ﴿صح﴾ للمضاربة ماسبقده ذکر اولندیغی مالومال
مضارب ده ربح موجود اولور سه شرا مضارب ایچون اولور ربح صحیح اولور ﴿فان
ظهر﴾ الربح (زیاده قیمت بعد الشراء عتق حظه ولم یضمن نصیب المالك) لعقته لا یضعفه
(وسعی) العبد (العتق فی قيمة نصیب رب المال) بعد الشراء عبدک قیمتک زیاده لندیکنه
مبنی ربحی ظاهر اولور سه مضاربک ربیحدن نصیبی عتق اولور ومضاربک صنع سیز
عتق اولدیغدن مضارب مالکک نصیبی ضامن اولماز وعتق اولنان عبد رب المالک
حصدهست قیمتده سعی ایدر ﴿ولو اشترى الشريك من یعق علی شریکه او الارب
او الوصی من یعق علی الصغیر نفذ علی العاقد﴾ اذلا نفر فیه للصغیر ﴿شریک
شریکک اوزرینه عتق اولمه جق مملوک ویا خود بابا ویا وصی صغیرک اوزرینه عتق
اولور مملوک اشترایسه عقد مشروطه صغیر نظر ونفع اولماغین شرا مرسوم
عاقد اوزره نافذ اولور شریک مسئله سنده عتق فقدان استر با حذر ﴿والمأذون
اذا اشترى من یعق علی المولی صح وعتق علیه ان لم یکن مستقرا بالدين والالا
خلافا لهما یلی﴾ عبد مأذون مویستک اوزرینه عتق اولدجق مملوک اشترایسه
شراسی صحیح اولوب وکندونک اوزرینه عتق اولور اگر رقبه وکسینی مستغرق
دینی اولور سه یوق دین مشروطی اولور سه کندونک اوزرینه عتق اولمز امامین
ایچوندر اختلاف مشار الیهما عتق اولور یور دیار ﴿مضارب معه الف بالنصف
فاشترى امة فولدت ولداسا ویا له﴾ ای للالف (فادعاه موسرا فصارت قسمته)
ای الولد وحده کا ذکرنا (الف والنصفه) ای خسمائة نفدت دعوته لوجود المالك
بظهور الربح المذكور فعتق بک بدنده بیک غروش رأس مال اولان مضارب بالنصف
برجاریه اشترایدوب اتی وطی ایتکله بیک غروش ذکر بولد کتوروب وموسرا اولور
اتی بدندر دیو دعوی ایلایسه پس ماسبقده ذکر ایتدیکنر مثاویالکروادک قیمتی
زیاده لنوب بیک بشوز غروش اولور سه دعواسی نافذه اولور سالف الذکر بشوز
غروش ربح ظهور ایتکله اکا مالکیت بولدیغنه مبنی عتق اولور ﴿سعی رب المال
فی الالف وریق﴾ ان شاء المالك (اواعقته) انشاء ﴿شارح رحمه الله تعالی شرط مقدرك

جوانی نفدت کله سنی قیلغله لایق اولان سعی قولک اوزرینه برحرف عطف زیاده
ایتمک اندی که حتی اتک اوزرینه عطف اولمه ایدر رب المال درسه عبد کندو ایچون
بیک ایکوز الیه سعی ایدر اگر درسه اتی عتق ایدر ﴿ورب المال بعده قبضه الف﴾
من الولد (تضمن المدعی) ولو معسر الا انه ضمان تملك (نصف قیمتها) ای الامة
لظهور نفوذ دعوته فیها رب المال ولدن رأس مالی اولان بیک قبض ایتد نصرکه
مدعی هر تقدیر معسر اولسد حتی ضمان تملك اولغله جاریه نک قیمتک نصفی کندوبه
تضمن ایتدیر واند ملکتک ظهور یله نفوذینک ظهور یله بیه ویا حمل علی انها
تزوجها ثم اشترها حلاله بک مضاربک حالی صلاحه حلاله مقدما جاریه بیایک
کندوبه ترجیح ایدوب بعده حامله اولور ق کندودن اشتراسنه حل اولور ﴿ولو صارت
قیمتها الف والنصفه صارت ام ولد وضمن للمالك الف وربعه لوموسرا ولو معسرا فلا
سعیه علیها لان ام الولد لا تسعی تمام فی البحر والله تعالی اعلم﴾ جاریه نک قیمتی زیاده لنوب
بیک بشوز او اور سه ام ولد اولوب مضارب موسرا او اور سه مالک بیک ایکوز مالی ضامن
اولور ام ولد سعی ایتام بیک کندوبه سعایه لازم اولمز برام ولدک قیمتی زیاده اولغله کندوده
ربح ظاهر اولدیغدن مضارب ربیحدن بعضنه مالک اولغله انده دعوتی نافذه اولوب
کندوبه رب المالک رأس مالی اولان بیک ربیحدن حصدهی اولان ایکوز مالی لازم اولوب
ولدک کلیسی بو تقدیرجه ربح اولور والله تعالی اعلم واستغفر الله العظیم

﴿باب المضارب يضارب﴾

باب بلا اضافه تنویر مبتدای محذوفه خبر اولوب المضارب مبتدای مضارب
جمله سی خبر ویا خود بلا تنویر اضافهی مضارب حال ویا صفتدر الف واللام جنس
ایچون اولغله نکره قوه سندن اولغین ﴿لما قدم المفردة شرع فی المركبة فقال﴾ مضارب
(المضارب) اجر (بلاذن) المالك (لم یضمن بالدفع مالم یعمل الثاني ربح) الثاني (اولا)
علی الظاهر ﴿مصنف دقت بینه اعلی الله تعالی فی الجنة سمک بیا وقتاکه مضاربة
مفرد بی بیان وتقدیم ایتدیه مرکه سنی بیه اغاز وشرع برله بیوردیکه مضارب
مالکک اذنی اولقسز اخر کسته به مال مضارب دن بوجه مضارب بر مقدار سرمایه
ویر سه مادام مضارب ثانی انده عمل ایدوب اتی ماله بوز مد فیه ضرر ایدر سه ضایع
اولمز قول ظاهر اوزره مضارب ثانی انده تصرف ایدوب کار ایتسون ویا ایتسون
ظاهرک مقابلی امام حسنک سودمند اولسد فیه ضامن اولمز امام زفرک مجرد دفعیه
ضامن اولور تصرف ایتسون ویا ایتسون قولریدر لکن مضاربة مشروطه نک
مرکب اولدیغی بک ظاهرجه دکدر بلکه هر بررری بشقه بشقه بر مضارب در
وثانی اولکنه تابع اولغله تأخیری ایتدیه بیه لان الدفع ایداع وهو ملکه فاذا عمل
تبین انه مضاربة فیضمن الا اذا كانت الثانية فاسدة فلا ضمان وان ربح صورة

مشروحه عدم ضمان دفعك ايداع قبيلندن اولوب اكاده مضاربك مقتدر اولديغه مبنيدر امدى مضارب ثانی مال مضارب به ده عمل ابدوب متصرف اولغله عقد ثانیك مضارب به اولديني متين اولديغندن ضمان اولور مالد رب المالك رضاسی اوليه رقی تصرف ايتديكندن مخالفت ايتش اولغين الامضارب به ثانیه فاسده اولورسه هر تقدير ربح ايتسه دخی ضمان ايجاب ايتز بل للثانی اجر مثله علی المضارب الاول وللأول الربح المشروط بلکه مضارب ثانی ايجون مضارب اول اوزره اجر مثل لازم اولوب مضارب اوله ده ربح مشروط لازم اولور (فان ضاع) المثل (من يده) اي للثانی (قبل العمل) الموجب للضمان (فلا ضمان) علی احدی امدی مال موجب ضمان اولان عملدن مقسم مضارب ثانیك ينده ضایع اولسه بر احمده ضمان لازم اولور (وكذا) لا ضمان (او غصب المال من الثاني و) انها (الضمان علی الغاصب فقط) يته بويله مضارب ثانیك يندن مال غصب اولسه ضمان بر احمده لازم اولور الا انحق غاصبه لازم اولور (ولو استهلكه الثاني او وهبه فالضمان علیه خاصة) مضارب ثانی مال مضارب به بی استهلاك و یا بر اخره هبه ايلسه ضمان خاصة كندويه لازم اولور (فان عمل) حتى ضمانه (خير رب المال ان شاء ضمن) المضارب (الاول رأس ماله وان شاء ضمن الثاني) پس مضارب ثانی عمل ابدوب رأس مالى متاعه وزمعه كندويه ضمان لازم كلد كده رب المال بخير در درسه مالى مضارب اوله تضمين ايتدير درسه ثانیه تضمين ايتدير زيرا مضارب اول رب المالك اذ نسز مالى غيره و بره كله غاصب اولوب مضارب ثانی صاحبك اذ نسز غيرك مالى قبض ايتش اولور (و اختار اخذ اربح ولا يضمن ليس له ذلك بخر) رب المال مضارب ثانیك ربحی اخذی اختيار ابدوب تضمين ايتدر ميه جك اولسه كندويه او مشروعه اولور (فان اذن) المالك بالدفع (ودفع بالثلث وقيل) للأول (ما رزق الله فيتنا نصفان فللمالك النصف) عملا بشرطه (وللأول السدس الباقي وللثاني الثلث) المشروط بل رب المال مضارب ثانیه و برلكه اذن و بر وب مضارب اوله مقدما مالك طرفندن الله جليلك رزق ايتديكي ربح ميه مزده مناصفة اولسون دينش اولورسه شرطه بناء مالك ايجون نصف ربح مضارب اوله سدس ثانیك ثلث مشروط و بريلور (ولو قيل ما رزقك الله بكاف الخطاب) والمسئلة بحالها (فلا تاتي ثلثه والباقي بين الاول والمالك نصفان) باعتبار الكاف فيكون لكل ثلث بل مضارب اوله كاف خطابله ما رزقك الله دينوب مسئله ده صورة مشروحه اوزره اولسه مضارب ثانیه ربحك ثانی باقى اول ايله مالك میاننده كاف خطاب اعتباری ايله ايكی نصف اولغله هر بر ر ايجون ربحدن ثلث اولور (ومثل ما ربحت من شئ او ما كان لك فيه من ربح) ونحو ذلك بل مضمون مرسوم كيد مالك مضارب اوله ايتديكك كاردن و یا عملكده سنكچون اولان

(ربحدن)

ربحدن و بونك امثال كلامی وكذا لو شرط للثاني اكثر من الثلث او اقل فالباقي بين المالك والاول يته بويله مضارب اول ثانی ايجون ربحدن ثلثدن اكثر و یا اقل شرط يلسه باقى مالكه اول میاننده نصفيت اوزره اولور (ولو قال له ما ربحت) ينها (نصفان ودفع بالنصف فللثاني النصف واستويا فيما بقي) لانه لم يربح سواه بل رب المال مضارب به مقدار سود مند اولور سك ييتزده نصفيت اوزره در ديوب اودخی ثانیه نصفيت اوزره درسه ثانی نصفه مستحق اولوب كندولريده باقى فلان نصفی برابرجه تقسيم ايدر لاندن غيری ربح ايله مديكندن (ولو قيل ما رزق الله في نصفه او ما كان من فضل الله فيتنا نصفان فدفع بالنصف فللمالك النصف وللثاني كذلك ولاشي للأول) لعله ماله للثاني بل رب المال رزاق حقيقى جانب معنويستدن رزق اولان ربحك نصفی بكا اولسون و یا حق سبحانه وتعالىك فضل و احساندن اصابت ايدن ربح میاننده ايكی نصف اولسون ديوب اواده ثانیه نصفيت اوزره مضارب به و برسه ربحك نصفی رب المالك نصف اخری ثانیك اولوب اول كندو حصه سی اولان نصف ثانیون قيلغله كندوسی ربحدن حصه ياب اولور (ولا شرط الاول للثاني ثلثه) والمسئلة بحالها (ضمن الاول للثاني سدسا) بالتسمية لانه الزم سلامة الثلثين مسئله مشروحه ده مضارب اول ثانیه سدسی تسميه سنه مبنی ضمان اولور ثلثانك سلامتته التزامنه مبنی (وان شرط) المضارب (للمالك ثلثه و شرط لعبد المالك ثلثه وقوله على ان يعمل معه) عادى وليس بقيد (و) شرط لنفسه ثلثه صحيح) وصار كانه اشترط للمولى ثلثي الربح كذا في عامته الكتب بل مضارب ربحك ثلثي مالكه و ثلثي مالك عبدی كندو ايله برابر ايشك اوزره اكا و ثلثي كندو نفسه شرط ايله صحيح اولور ربحك ايكی ثلثي مولايه شرط ايتش كي اولور عبيك مضارب به برابر عملی شرط فيلسی عادتا كندو ايله عملنه مبنيدر بوقه قيد دكلدر كندويه معين اولغله عملی لازم اولور اكثری كتبه بويله مسطور در (و في نسخ المتن والشروح ها خلطه فاجتنب بويله مقامده متك و شرحك نسخك لنده فرشلق واردر متك بعض نسخه سنه ولو شرط للثاني ثلثه ولعبد المالك ثلثه على ان يعمل معه ونفسه ثلثه صحيح واقع اولشدر بونك فسادى ظاهر در كه كندوده درت ثلث مجتمع اوليور و مضارب ثانی بوغيك كندويه ثلث تقدير اوليور شرحكه فتح انفارك عبار مسنده كه خلط بودر كه عباره سی وقوله على ان يعمل معه عادى وليس بقيد بل يصح الشرط ويكون لسيده وان لم يشترط عمله لا يجوز وقوعه بولشدر بونده ده لا يجوز قولى خلطدر صواب اولان انك حذفدر صحن ماسبقدن معلومدر (ولو عقد ها المأذون مع اجني و شرط المأذون عمل مولاه لم يصح ان لم يكون) المأذون (عليه دين) لانه كاشراط العمل على المالك بل عبد مأذون اجني بر كسته ايله

عقد مضاربه و مضارب به اغاسنك برابر غلنى شرط ابله صحيح اولم از اكر اوزرنده
دين اولم زه زيرا بو غلى مالكه شرط كيدر منك و متك عبارته زنده كاف محدوفدر
ظاهر اولانده اودر (والاصح) لانه ح لا ى لك كسبه و اكر عبيد اوزرنده دين
اولورسه عقد مشروح صحيح اولور بو تقدیر چه سيد عبدك كسبه مالك اولم اغاسن
مال مضارب به ده غله مقتدر اولور كندو مالنده عمل اتمش اولم اغاسن (و اشتراط
عمل رب المال مع المضارب مفسد) للعقد لانه يمنع التخلية فيمنع الصحة مضارب به ده
رب المالك برابر غلنى شرط اتمك مالك تخلیه سنه مانع اولغله عقد مفسد و صحت
مانع اولور زيرا مضارب به ده مضاربك عملندن لازمدر امدى عدم تخلیه ايله مضارب به
عمل ممكن اولم (و كذا اشتراط عمل المضارب مع مضارب به او عمل رب المال مع
المضارب الثانى) كسبه بويه مضاربك مضارب به بويديكى كسبه ايله و يا خود رب
المالك مضارب ثانيله عملك اشتراطى عقد مضارب به بى فساد و بربر بخلاف
مكاتب شرط عمل مولا كمالو مضارب مولا و اغاسنك كندو ايله برابر غلنى شرط
ايدن مكاتب مسئله سى صورة سالفه نك خلافت در كه بونده فساد بوقدر مولا مكاتبك
كسبه مالك اولم من كندويه مافى الينده احرار معاملة سى اولور نك كه مكاتب
اغاسيله مضارب به ابله صحيح اولدينى كى (ولو شرط بعض الزيج للمساكين
الصحح اوفى الرقاب) اولم امرأة المضارب او مكاتبه صحح العقدو (لم يصح الشرط
ويكون) المشروط (رب المال) مضارب به ده ربك بعضى مساكين و يا حج
و يافك رقاب و يا مضاربك عورتى و يا مكاتبه چون اولغله شرط قلند عقد صحيح
اولوب شرط صحيح اولوب مشروط رب المالك اولور (ولو شرط البعض لمن
شاء المضارب فان شاء لنفسه او رب المال صحح) الشرط (والا) بان شاء لاجنبى (لا)
يصح (ربك بعضى مضاربك ديلىدى كسبه ايجون شرط قلند امدى
مضارب او بعض كندى نفسى و يارب المال ايجون ديلوب برابر ايجنى كسبه ايجون
ديرسه اشتراط صحيح اولوب مال رب المالك اولور ايجون عمل شرط اولم اغاسن
ومنى شرط البعض لاجنبى ان شرط عليه غله صحح الشرط والا فحانكه ربك
بعضى ايجون شرط قلند كندويه غاده شرط قينورسه شرط صحيح اولور
عمل شرط قلنورسه شرط صحيح اولوب ربح مزبور رب المالك وعقد صحيح اولور
قلت لكن فى القهستانى انه يصح مطلقا شارح رجه الله تعالى ديركه اجنبيه
عمل شرط قينسون و يا قينسون ربك بعضى كندو ايجون قينلى اوزره عقد
مضارب به صحيح اولور شوقدر واركه اجنبينك مضارب به خصوصنده عمل شرط
قينورسه مشروطله كندو ايجون اولور بوق ابله عمل شرط اولم زه مشروطله
رب المال ايجون او اور مسكوت عنه منزله سنده اولور و المشروط لاجنبى ان شرط

عله و الا للمالك ايضا وعزاه للذخيرة خلافا للبرجندى وغيره فتدبر ربحون اجنبى چون
رب مقدار شى شرط قينلند قند كندونك غلبه شرط اولورسه اكا مستحق اولور
بوقه رب المال ايجون شرط قينلان كندونك اولدينى مثالا اودنى كندونك اولور
مضمون مشروعى قهستانى زخيريه عزو ايتديكه اذن نقل ايتدى مسئله مر سومده
خلاف برجندى كندر لكن انك اختلافى احد متعاقدينك عبيته ربحون حصه
قيلديغه نظرادر اجنبى حقه دكلدر ملتقى شرحه مراجعته معلوم اولور فتدبر
اكا اشاره اولق كرك (ولو شرط البعض لقضاء دين المضارب اودين المالك جاز
ويكون للمضروطه قضاء دينه ولا يلزم بدفعه لزماته بحر) ربك بعضى
مضاربك و يارب المالك دينى قضا و تاديه ايجون شرط قينلور جاز و شروع اولوب
مشروطله ايجون اذن دينى ادا اولور غرمالينه انى دفع و تاديه ليه كندو ليه
ضمن لازم كز (وتبطل) المضاربة (بموت احدهما) لكونه وكالة
مضارب به وكالت قينلندن اولغله مضارب به رب المالك ربك موتيله مضارب به باطله
اولور امدى رب المالك و فائدتصكره مضارب مال مضارب به ايله برنسنه شرانسه
و يا مسافره قادر اوله من عدل حكى اولم اغاسن اما متاع مضارب به بى بيع ايدر (و كذا بقتله
و حجر بطرأ على احدهما و يحنون احدهما مطابق قهستانى) كسبه بويه احد متعاقدينك
ربى نك اخرى قتيله و برينه حجر و منع طارى و حادث اولوب و ربك جنون مطبقة
مجنون اولم ايله ده مضارب به باطله اولور جنون هر نه قدر سقه كى اسباب حجر دن ايله ده
تكرارى مطبقة تقييد ايجوندر (و فى البراز يقات المضارب والمال عروض باعها و وصية
واومات رب المال فقد تبطل فى حق التصرف ولو عرضا تبطل فى حق المسافرة
لا التصرف قله بيعه عرض و تقييد) برنايه ده مر سومدر كه مضارب و فوات ايتدوب مالد
عروض اولورسه انى ميتك و صيسى و يا خود و صيسىه برابر رب المال بيع ايدر زيرا حق
تصرف هر نه قدر مضاربك ايله ده اصل ملك رب المالك اولغله ايكى كسبه يبنده مشترك
مال منزله سنده اولغله امر ايكسبه مفوض اولدى مال مضارب به عامادا اولم قجه
مضاربك ورته سى و يا غرملرى برشيه وضع يد ايله من زغيرك مالى اولم اغاسن رب المال فوت
اولوب مال نقد اولورسه تصرف حقه مضارب به باطله اولور و ديه اولم سنده باطله
اولم امدى كندويه او عرضى تقديله و يا عرضيه بيع مشروع اولور امدى مضارب
بر بلده به كلوب بر مقدار متاع اشترايتد كد تصكره رب المال و فوات ايتدوب و كندونك علم
و خبرى اولم برق متاع مشروعى براخر لدميه كتورسه مضاربك نطه سى كندونك
نفس مالندن لازم اولوب و اثنائى زاهده مال هلاك اوله جق اولم كندويه ضمان لازم
كور اما بعد الوفاة رب المالك شهرته كتور را يكن هلاك اولم ضمان لازم اولم كندويه
انده تسليم لازم اولم اغاسن (و) بالحكم (للموكل المالك من تدافان عاد بعد لحوقه مسلما

فالمضاربة على حالها) حكم بالمحاكمة لا عناية بمضاربة مالك دار حربه لحوقه
حكمه بطله اولوريس بعد الحقوق مسلم اولورق عوده ايدرسه مضاربة حالي اوزره
ابقا اولور لحاقه حكم اولسون ويا اولسون قبل الحكم لحوق غيبت منزله سنده اولوب
(بعد الحكم مضاربك حتى اولفين بخلاف الوكيل) لانه لاحق له بخلاف المضارب
وكيل مضاربك خلافته دركه مؤكل مرتد اولوب دار حربه لحوقه حكم اولندقدن
صكره وكالت باطله اولوب اسلامه عوديله عوده ايتز محل تصرف مؤكل ملكندن خروج
ايدوب وكيك حتى تعلق ايتماكين اول اولان بخلاف المضارب قوليك حذفيدر
(ولوارتد المضارب فهي على حالها فان مات او قتل اولحق بدار الحرب وحكم بالمحاكمة
بطلت) وما تصرف نافذ وعهدته على المالك عند الامام بحر معاذ الله تعالى مضارب
مرتد اولورسه مضاربة حالي اوزره باقية دركه انده تصرف ايدوب بر مقدار ربح حاصل
اولسه ميانلرند مشترك اولور امدى مضارب وفات ايدوب ويا قتل اولوب ويا دار حربه
لاحق اولوب ولحوقه حكم اولنسه مضاربة باطله اولوب وتصرف نافذ اولوب امام اعظم
رحمه الله تعالى زنده بيع وشرا سنده اوزرينه تاديه سي لازم اولان عهده سي مالك
اوزرينه لازم اولور (ولوارتد المالك فقط) اي ولم يلحق (تصرف) اي المضارب
(موقوف) مالك مجرد مرتد اولوب دار حربه لاحق اولنسه مضاربك تصرفي
موقوف دركه امام اعظم رحمه الله تعالى قتله اسلاميله نافذ اولوب احكام مضاربة نك
جميع سنده ردى عدم منزله سنده تنزيل اولنور موتيله وقتيله مضاربك بطلانى ردى
وقندن اعتبار اولنور مضاربك تصرفي كندو ايجون اولغله كويا كندوسى تصرف
ايتش اولور مرتدك تصرف سنده وقوف در مادم دار حربه لاحق اولد قجه (وردة المرأة غير
مؤثرة) عورتك مرتد اولسى تصرف سنده مضاربة سنده كرك مال صاحبي وكرك مضاربة
اولسون تاثيرى اولز الا اولخالده مرتد وهلاك اولوب ويا خود دار حربه لاحق ولحوقه
حكم قاضى ملاصق اولورسه اولوقته ردتك تاثيرى اولور وينعزل بعزله) لانه وكيل
(ان علمه) بخبر جلين مطلقا اوفضولى عدل (اورسول مير مضارب رب المالك عزليه
منعزل اولور اتى عادل غير عادل ايكي كسته نك ويا بر فضولى عدل ويا ارباب تميزدن
بر رسولك خبريله بيلورسه زير مضارب وكيكدر (والا) يعلم (لا) ينعزل مضارب رب
المالك كندوبى عزلى بيلورسه مجرد ايك عزليه منعزل اولز (فان علم) بالعزل ولو حكما
(وامال عروض) هو هنا ما كان خلاف جنس رأس المال فالدرهم والدينار جنسان
(باعها) مضارب عزلى بيلوب وعزلى رب المالك موتى كى هر نه قدر حكماده اولورسه
اولسون وموتيه دار حربه لحوقه حكم برله ارتدادى وجنون مطبقة جنونيتى مثلوا
حكيمده اولورسه اولسون ماله عروضكه رأس مالك خلاف جنسى اولورسه مضارب
اتى بيع ايدر در اهله تاثير بوتقدير جرح جنس عدا اولنور (ولونسته وان نهان عنها) بيع

و بر سه دخى اولسه اولور هر نه قدر رب المال نسمة سيدن كندوبى نهي ايتش اولور سنده
(ثم لا تصرف في ثمنها) ولوقى تقدم جنس رأس ماله ويبدل خلافة به استحسانا
لوجوب رد جنسه ويطهر الربح بعد العلم مال مضاربك ثمنه ورأس مالى
جنسندن تقسده تصرف ايدى من اما استحسانا بخلاف جنسى جنسینه تبديل ايدر
رأس مالك جنسى رد واجب اولوب وربح ظاهر اولسون ايجون (ولا يملك المالك
فسخها في هذه الحالة) بل ولا تخصيص الاذن لانه عزل من وجه نهائيه مال مضارب
عروض اولديغى رب المال مضاربك فسخه واذا نيتي تخصيصه قادر اوله من تخصيص
من وجه عزل اولفين (بخلاف احد الشريكين اذا فسخ الشركة وماله امانة) صح
ايكي شريك برى عقد شركتى شركة مالى اتمعه ايكن فسخ ايلسه مضاربك نك
خلافته دركه فسخى صحيح اولور بعد الفسخ حاصل اولان ربح عاملك اولور (افتقا
وفي المال ديون وربح يجبر المضارب على اقتضاء الديون) اذح يعمل بالآخرة (مالك
مضاربة ديون وربح اولورق مضاربك رب المال مفترق اولوب مضاربك فسخ
ابتد كده مضارب كويا اجرتله عمل ايدر اجير كى اولغله ربح اولد قدر ربح كندوبه اجرة
اولديغدن طويله جبر اولنور (والاربح) جبر لانه ح متبرع (حين مفارقتلرند
ربح وبنزسه بوتقدير جرح مضارب متبرع اولفين ديونى طويله جبر اولنور ردى هر تقدر
كندوبه واجب ايسده رأس مال ايله رب المال ييتى تخليه ايله ردايتش اولور تسليمي
لازم دكلدر واهب موهوبى تسليميله جبر اولنور (و) يؤمر بان (يؤكل المالك عليه)
لانه غير العقد) مضارب رب المالى مديوندن ديونى قبضه توكيله امر اولنور مالك
عافدك غيرى اولفين (وح فالوكيل بالبيع والمستبضع كالمضارب) يؤمر بالتوكيل
متبرع ديونى طويله جبر اولنور ايتماغيين بيعه وكيل وروجه بضاعة ثمن اخذ ايدن كسته
مضارب كى مالكي توكيله امر اولنور (والسماير يجبر على التقاضي) وكذا الدلال
لانها يعملان بالاجرة) سمسارين اولينك كسره من غير استيجار بر متاعى طالبه
اجرة ماموليله جلب ايدوب كتورن كسته در يعنى بومقوله كسته ودلال اجرة ايله عمل
ايدر مقوله دن اولدقرندن كتور دكلرى اتمعه نك ثمن ييتى تقاضى وتاديه اوزره جبر
اولنور ز قهستانى سمسار ينده متاع اولوب دلال اولان كسته در ديو فرق ايتشدر
(فرع) استاجر على ان يبيع ويشترى لم يجز لعدم قدرته عليه الخلية ان يستاجر مدة
للخدمة ويستعمله في البيع زيلعى) بر كسته بر كسته بي بيع وشرا ايتكه استيجار ايلسه
جائز اولنور باعله مشتريك مساعده لى لازم اولفين مستاجر كاك قدرتى اولديغنه مبنى
بومسئله ده جيله خدمت ايجون بر كسته بي مده معلومه ايله استيجار ايدوب اتى بيعده
استعمال ايتكدر (وما هلك من مال المضاربة يصرف الى الربح) لانه تبع (فان ذاد الهالك
مال مضاربك دن هلاك اولان ربح تابع اولغله اكا صرف اولنور (فان ذاد الهالك

على الربح لم يضمن) ولو فاسدة من عمله لانه أمين) هلاك اولان مبلغ ربح اوزره زائد اولورسه مضارب برشي ضامن اولور مضارب بهر تقدّر فاسده اولوب وهلاك كندونك عملدن اولورسه ده زيرا كندوزي امين اولغله هلاك هر تقدّر معلوم اولمسه ده قول عينيه مقبولدر) وان قسم الربح وبقيت المضاربة ثم هلاك المال اوبعضه تراد الربح لياخذ المالك رأس المال وما فضل فهو بينهما وان نقص لم يضمن) لئلا مضارب به ده ربح تقسيم اولنوب مضارب به ميانلنده باقيه قالوب بعده مالك كليسي ويا بعضي هلاك اولسه مال كك رأس مالي تماماً اخذيجون ربحي ايكيسيده رد ايدرز ربحدن برشي اترسه اني ميانلنده تقسيم ايدرز نقصان اولورسه ضامن اولور سالف البيان امين اولديغندن) (ثم ذكر مفهوم قوله وبقيت المضاربة فقال (وان قسم الربح وفسخت المضاربة والمال في يد المضارب ثم عقدها فهلك المال لم يتراد اوبقيت المضاربة) لانه عقد جديد وهي الحيلة النافعة للمضارب) بوندنصكره مصنف والا جناب عليه رجة المالك الوهاب وبقيت المضاربة قوانينك مفهوم مخالفتي بيان رله بيورر كدر ربح ميانلنده تقسيم اولنوب ومضارب به فسخ اولنوب مال مضاربك يندمه اوله رقي تكرار عقد مضارب به ايدوب مال هلاك اولسه ربحي رد ايتزل عقد جديد اولديغندن مضارب به باقيه قالور بوربحك عدم استردادينه مضارب به حيلة نافعه در بوضورتده قسمت اولي منتهضه اولماز والله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

(فصل في المنقرات)

مضارب به متعلق مسائل متفرقة في حاوي فصول در) المضاربة لا تنفذ دفع كل المال اوبعضه) تقييد الهداية ببعض اتفاق عناية (الى المالك بضاعة لامضاربة) لئلا مضاربك رأس مالك كليسي ويا بعضي بضاعة طريقبه كدر بحك كليسي اورطقل اولق اوزره استعانه ايله مال كك ويروب مضاربة ويرك مضارب بهي فساد ويزمن سابق الذكر برشي كندومثلي متضمن اولمامعين يعني بضاعة ويرمضاربة ويزمن امدى هدايه كك مالك بعضني ويرسه ديوتقيدي اتفاق اولور احترازي اولماز) (واخذ) اي المالك المال) بغير امر المضارب وباع واشترى بعلمت ان كان رأس المال نقدا) (لانه عامل لنفسه) رب المال مال مضارب بهي مضاربك امر نسز اخذ وانكله بيع وشرا ايلسه مضارب به باطله اولور اكر رأس مال نقد اولور ايسه كندونفسيجون عمل ايتش اولغله) (وان صار عرضاه) لان النقص الصريح لا يعمل فهذا اولي عناية) بمرأس مال عرض اولورسه مضارب به باطله اولماز عرض اولديغي تقدّر رجه مضارب به ده صراحة نقص عمل ايدمه ز پس اشبو مضاربك اذ نسز اخذى صورتيكه ختمنا فسخ اوله جعفر

(بونده)

بونده عمل تأثير ايتامسي بطريق الاوليدر) ثم ان باع بعرض بقيت وان بقده بطلت لئلا مضارب بوندنصكره رب المال رأس مال اولان عرض عوض مقابل بيع ايدرسه مضارب به باقيه قالور اكر نقد مقابل بيع ايدرسه باطله اولور مال كك كندونفسيجون عمل ايتديكنه مني) (واذا سافر) ولو يوما (فطعامه وشرا به وكسوته وركوبه) بفتح الراء ما ركب ولو بركاه) مضارب مسافر ايدمه جك اولورسه سفر نده ايجاب ايدن طعام وكسوته وبتديكي هر تقدّر كرايله وسفر بر كوكلك مسافه اولورسه ده كوكب رانك قحيله مايركب به معنائه در انك ضيله مصدر در) (وكل ما يحتاج عادة) اي في عادة التجار بالمعروف (في مالها) لو صححة لو فاسدة لانه اجير نفقة له كسب تضع ووكيل وشريك كافي وفي لاخير خلاف) وهر بر تجار عادتندن كندويه حاجت مس ايدن غسل ثياب ودهن سراج وخطب وحام وحلاق اجرقي كي نسته مضارب به مالندين ايجاب ايدر صححة اولوب فاسده اولورسه زيرا كندوسي اجر تجيد رفاسته ده مستبضع ووكيل وشريك كي اولغله كندويه نفقه اقتضا ايتز بونلده معتبر اولغله نفقه سي لازم اولور اندشاشي نفسي حبس ايتكله ديدلر) (وان عمل في المصر) سواء ولد فيه او اتخذه دارا (نفقة في ماله) كدواه على الظاهر) مضارب اخذ واعطاسي بر شهرده ايدرسه نفقه سي كندو مالندين ايجاب ايدر قول ظاهر اوزره مريض اولدقده دواسي كندو مالندين اولديغي كي سمرده كرك كندونك مسقط رأس اولان ولادة ايتديكي بلده اولسون ويالنده توطن ايدوب اني دار اتخذا ايتديكي محل اولسون) اما اذا نوى الإقامة بمصر ولم يتخذ دارا فله النفقة ابن مالك مالم ياخذ مالا لانه لم يحتبس بماله) مضارب بر بلده ده اقامته نيت ايدوب اني دار اتخذا ايلسه نفقه سي كندو مالندين لازم اولور مادام كندوسي انده مال مضارب بهي اخذ ايدوب واندن مسافرة ورحلت ايتديكه زيرا انده مال مضارب به ايجون حبس اولنمدي) ولو سافر بماله وماله او خلط باذن او بمالين لرجلين اتفاق بالخصصة) مضارب كندونك ومضارب به نك ماله سفر ايدوب وياخود رب المالك اذيله مضارب به اخر مال خلط وياخود ايكى كسسته نك مال ريني بر برينه خلط ويا سفر ايله حصه ليجوده صرف واتفاق ايدر) (واذا قدم رد ما بقى مجمع ويضمن ازائد على المعروف) سفر ندين قدوم ايدمه باق قلان طعام وكسوته مال مضارب بهي رد ايدر وقدّر معروفندن زياده صرف واتفاق ايتديكي مبلغ مضارب ضامن اولور) ولو اتفق من ماله ليرجع في مالهاله ذلك ولو هلك لم يرجع على المالك) مضارب مال مضارب بهي رجوع ايجون كندو مالندين بمقدار نسته اتفاق ويا نفقه ايجون استدانه ايلسه كندو ايجون فعل مشروح جائز ومشروع در وحتى صغيره اتفاق كندو مالندين ايتديكي كي انفاقده تدبير كندولر ينكدر رجوعندن اقدم مال مضارب به هلاك اولورسه مال كك رجوع ايدمه من

مجل نفقه فوت اولغه (وياخذ المالك قدر ما نفقه المضارب من رأس المال ان كان
ثم ربح فان استوفاه وفضل شي من الربح (اقتسامه) على الشرط لان ما نفقه يجعل
كالهالك والهالك يصرف الى الربح كما مر (رب المال مضاربك رأس مال دن صرف
وانفاق ايتديكي مبلغ ميانلرنده ربح اولورسه اندن اخذ واستيفار بحدن بر شي
ارترسه شرطلري اوزره (وياخذ المالك قدر ما نفقه المضارب من رأس المال ان كان
فيلغله هلاك اولان ربحه صرف اولديغي نته كه ما سبقه مرور ايتديكي (وان لم يظهر
ربح فلاشي عليه) اي المضارب ربح ظاهر اولورسه مضاربه صرف ايتديكي شيدن
بر شيك ضمني لازم اولور (وان باع المتاع مراحه حسب ما انفاق على المتاع من
الجلان واجرة السمسار والقصار والصابغ ونحوه) مما اعتبد ضمه (ويقول) البايغ
(قام على بكذا) مضارب مضاربه متاعندن بروجده مراحه بر نسته بيع ايدجك
اولورسه اكا صرف اولتان جمال وسمسار وقصار وصابغ اجرتي امثالي بين التجار
ضمني معناد اولان مضارفي حساب برله اوزرته سرمايه سي شوبهايه قائم اولدي دير
(وكذا يضم الى رأس المال ما يوجب زيادة فيه حقيقة او حكما او اعتاده التجار) كاجرة
السمسار هذا هو الاصل نهايه (ياخذ المالك قدر ما نفقه المضارب من رأس المال ان كان
زيادة ثمنى موجب اولان واجرة سمسار مثلوا تجار كعادتلري اولان مضارفي مضارب
مال مضارب به ضم ايدر بونده اصل وقاعده بودر (لا) يضم (ما نفقه على نفسه)
لعدم از زيادة والعادة (مضارب كندونفسه صرف وانفاق ايتديكي مبلغ مال
مضارب به حين بيعه ضم ايدم من زيادة وعاده معدوم اولغين (مضارب بالنصف
شري بالفها بزا) اي ثابا (وباعه بالفين وشري بهما عباد افضا عاف يده) قبل نقدهما
لبايغ العبد (غرم المضارب) نصف الربح (ربهما) (غرم) (المالك الباقي) كاري
يار به عقد مضارب به ايدن كسه بيك غرو شيله بر مقدار ثوب اشترى واني ايكي بيكه بيع
وانكله بر رأس عبد اشترى اول ايكي بيكي بايع عبده نقد وتسلمتندن مقدم مضاربك
بندمتمدى وتقصيرتمت ضايغ وهلاك اولسه مضارب ربحك نصفيكه ايكي بيك
ربيعى اولان بشيوز رب المال باقسيكه بيك بشيوزى غرامت وزبان چكرلر لكن بايع
عبد ايكي بيكي مضارب بدن الوب بعده مضارب بيك بشيوزى رب الماله رجوع ايدر
عبدك اوج ربيعي كندونك ربيعي مضاربك اولغله (و) يصير (ربيع العبد) ملكا
(للمضارب) خارجا عن المضارب لكونه مضمونا عليه ومال المضاربة امانة وبينهما
تتاف (وباقيدهما ورأس المال) جميع ما دفع المالك (الفان وخمسائة) (ما را الذكر
عبدك ربيعي مضارب بدن خارج اولديغي حالده مضاربك ملكي اولور شارحك لكونه
مضمونا عليه قولى خارجا عن المضارب قوليك عليك ايدر يعنى عبدك ربعتك مضارب بدن
خارج اوله رق مضاربك ملكي اولديغي انك مضمون عليه اولوب مال مضاربك

امانت اولوب امانته ضمان ميانلرنده منافات اولديغنه مبتددر ربك باقيسى اوج ربيع
مضارب له رب المالك اولوب رأس مال كيه مال كك سرمايه اوله رق ويرديكي مبالغ جمعا
ايكي بيك بشيوز اولور بيكي مقدما ويرديكي بيك بشيوزى مؤخر بايع عبده اعطا
ايتديكيدر (ولكن) (ربح) المضارب في بيع العبد (على الفين) فقط لانه شراء (ياخذ
لكن مضارب عبد مر سومي بيعه انجق ايكي بيكه مراحه ايدر ايكي بيكه شراسته بناء
(ولو بيع) العبد (بصعقها) باربعة الاف (فخصتها ثلثة الاف) لان ربعة للمضارب والربح
منها نصف الالف بينهما) لان رأس المال الفان وخمسائة (صورة مشروحه ده عبد
ايكي فات بهاسي درت بيكه بيع وفروخت اولورسه مال مضاربك حصة سي اوج بيك
اولور ربيعي مضاربك اولغله ورأس مال ايكي بيك بشيوز اولديغندن اندن ربح ميانلرنده
بيك نصفى اولور (ولو شري من رب المال بالف عبد اشترى) رب المال (بنصفه
ربح بنصفه) رب المالك بشيوز غروشه اشترى ايتديكي عبدى مضارب بيك غروشه
كندودن اشترى ايدر سه بشيوز سرمايه اوقويه رق بطريق المراحه بيع ايدر زيرا
عقد مراحه عقد امانت اولغله كندوبى خيانتدن شبه خيانتدن تنزيه وتبعيد واجب
اولور عقد اولكه رب المالك مقدما بشيوز شراسي كندونفسه يحن واقع اولمشدى
عقدنايكه مؤخر مضاربك كندودن شراسي اودخى كندوايجون واقع اولمشدى
مضاربك شراسي رب المالك ملكندن عبدى بالكلية اخراج ايتز شوقدر وار كه عقد
ثانينك صحتي بدو تصرفك ثبوتى قائده زياده سيچوندر امدى عقدناينك عدم وقوعى
شبهه سي باقى قالمغه مضاربك مراحه ثمن اول اولان بشيوز بيعى لازم اولدى (وكذا
عكسه لانه وكيله ومنه علم جواز شراء المالك من المضارب وعكسه (صورة مر سومه نك
عكسيكه مضاربك بشيوز اشترى ايتديكي رب المال كندودن بيكه اشترى ايدر سه رب المال
بروجه مراحه انجق بشيوز بيع ايدر مضارب كندونك وكيل اولغله مضمون مشروحن
مالكك مضارب بدن مضاربك مالك كندن اشترى نك جوازي معلوم ومستبان اولدى
(ولو شري بالفها عبد اقيمه الفان فقتل العبد جلا خطاء ثلثة ارباع الفداغ
على المالك وربعه على المضارب) على قدر ملكهما (مضارب مال مضارب بدن بيك
غروشه ايكي بيك غروش قيمتو بر عبد اشترى ايدوب اولدخى خطأ بر جلي قتل ايلسه
پس رجلك ديني وبروب عبدك تخلصنى مراد ايدر لسه ملكلري مقدار نجه فدانك
اوج ربيعي مالكك اوزرينه وبر ربيعي مضارب لازم اولور (والعبد يخدم المالك
ثلثة ايام والمضارب يوما) خروجه عن المضاربة بالفداء للتافى كما مر (عبد مر سومه
ندا وير ملكه مضارب بدن جروجينه مبنى اوج كون رب الماله بر كون مضارب به خدمت
ايدر مرور ايدن ضمانته امانتك تنافسته بناء زيرا مضارب ربيع عبدى ضامن اولدى
(ولو اختار المالك الدفع والمضارب الفداء فله ذلك لتوهم الربح) مذكور عبده

مالك دية نفس عبدي ويرمى اختيار ايدوب مضارب فذا اعطا ايدوب عبدي تخلص
ايده جك اولسه اولور وتقدرجه ربح توهمنه ميني (اشترى بالفها عبدا وهلك
الثن قبل النقد) للبايع لم يضمن لانه امين (مضارب مال مضاربه دن بيك غروشه
برعبدا اشترا ايدوب عنتي بالعه ادا دن مقدم من هلاك اولورسه مضارب اتى ضامن
اولمز امين اولديغندن (بل (دفع المالك) للمضارب) (الف اخرى ثم وثم) اى كلامك
دفع اخرى الى غير نهاية بلکه صورة مشروحه ده رب المال مضاربه مقدمه رأس
مال دن غيرى ديكر بيك غروشدن و بربرچانكه الى غير التمايه هره وقتكه هلاك اولسه
تكرارينه ويرغم ورم تركينه معطوف حذف اولنوب عاطف كندو مثلاً وعاطفه داخل
اولشدر (ورأس المال جميع مادفع) رأس مال رب المالك مضاربه ثم وثم بيكر بيكر
ويرديكي مبالغك جميع سيدري بى مضارب ربح ناميله نسبه اخذايده من مادما رب المال
سرمايه وثمان عبد ديه رك ويرديكي مبالغك طوبونى اخذ واستيفاء ايتديكه (مخلاف
الوكيل لانيدنا يداستيفاء لاماده (مسئله مشروحه ده مشترينك وكيلى عن عبدي
بعد الشرا قبض ايدوب بايعينه تسليم اتزدن مقدم هلاك اولورسه بومضاربك ينده
قبل النقد ثمنك هلاك كنده خلافتدر كه ثمنه تكرار مؤكليته رجوع ايده من زير اوكليك
تاينا كه بعد الشرا ثمن قبض يداستيفاء اولور يدامانت اولمز يدامانت اولسى انجق
قبل الشرا ثمن قبض ايدورسه انده اولور يعنى قبل الشرى وكيلى ثمن قبض ايدوب
هلاك اولورسه بعد الشرى بردي ثمنه مؤكليته رجوع ايدور (مع الفان فقال)
للمالك (دفع الى الف ورجحت الف وقال المالك دفعت الفين فالقول للمضارب)
لان القول فى مقدار المقبوض للقباض امينا او ضمينا كما لو انكره اصلا (مضاربك
ينده ايكي بيك غروش بولمغه رب الماله سن بكايك غروش ويرديك بيكه من ربح ايدوم
جعا ايكي بيك اولدى ديوب مال كده بن سكارأس مال اوله رق ايكي بيك ويردم ديوب
زاع ايتدكلرنده قول مضاربك اولورسه بوضك مقدارنده امين وياضمين قول قابضك
اولمغه زيرامقبوضك مقدارنى معرفته كندورلى احقدرته كه قبضى قطعاً انكار ايتدكده
قول كندورلىك اولدينى مثلاً و يدمده بولان ايكي بيكك بيكي مال مضاربه ويكي
فلا نجه كسندك بجم عندمه امانتدر ويا بجم كندو خالص مالدر ديوب رب المال
بيكي سرمايه ويكي ربحدر درسه يته بوله قول مضاربكدر (ولو كان الاختلاف
مع ذلك فى مقدار ربح فقط) لانه يستفاد من جهته سرمايه ده اختلاف ايدوب
مثلاً رب المال سرمايه ايكي بيك ورجحك ثلثى سكا شرط ايدوم ديوب مضارب
رأس مال بيك ورجحك نصفى كك اولمق اوزره مقاوله اولدى ديرلرسه
فقط ربحك مقدارنده قول رب المال كدر مقدار ربح كندونك طرفندن استفاده
اولنديغنه ميني امارأس مالك مقدارنده قول قابضك اولمغه قول مضاربكدر

(وايهما اقام يئنه تقبل وان اقامها فالينته يئنه رب المال فى دعواه الزيادة فى رأس
المال) رب المال ايله مضارب دن ققيسى دعوا رينه اقامة يئنه ايدرلرسه يئنه لى مقبوله
اولور ايكي سى برذن اقامة يئنه ايدرلرسه رأس ماله زياده دعوا سنده يئنه مقبوله
رب المالك يئنه سيدر زياده بى مثبته اولمغن (ويئنه المضارب فى دعواه الزيادة فى
الربح) ربحه زياده دعوا سنده مضاربك يئنه سى مقبوله در (قيد الاختلاق
بكونه فى المقدار لانه لو كان فى الصفة فالقول رب المال (مسئله ده اختلافك
مقدارده اولمليه تقييد وتصوير اولنديغنى صفتده اولديغنى تقدرجه قول رب المالك
اولديغنه مبيددر (فلذا قال) (مع الف فقال هو مضاربة بالنصف وقد ربح الف
وقال المالك هو بضاعة فالقول للمالك) لانه منكر (بنا برين مصنف والاجنباب
بيوركه بر كسندك ينده بيك غروش بولمغه بوفلان كسندك كسارى ياره
مضاربة سرمايه سيدر ويك غروش ربح ايتددر ديوب رب المال اشو مال مضاربه
مالى دكلدر بلکه بضاعة كندويه ويرلشدر كارك طوبوندر ديوب اختلاف ايتددر
قول مال صاحبكدر منكر اولديغندن (وكذا الوقال) اى المضارب (هى قرض وقال
رب المال هى بضاعة او ودية او مضاربة فالقول رب المال والينته يئنه المضارب)
لانه يدعى عليه التملك (والمالك ينكر) يته بوله مضارب ينده كه مالى قرضدر كارك
جمله سى بتدرا دعا ايدوب رب المال بضاعه ويا وديعه در ربحك طوبوندر ويا
مضاربه در ديه قول رب المال كدر مضارب كندويه تملك ايتدك ادعاسى ايدوب
كندوده انكار ايتديكندن يئنه مضاربك يئنه سيدر اقال فعلنك فاعلى واضع
ايدتددر اولنسه شارحك المضارب تقدرندن اول اولوردى بضاعه وديعه دعوا زنده
عدم مضاربه به اتفاق يئنه ميني (واما لو ادعى المالك القرض والمضارب المضاربة
فالقول للمضارب) لانه ينكر الضمان وايها اقام الينته قبلت (مالك قرض مضارب
مضاربه دعوا زى ايدرلرسه مضارب ضمانى انكار ايتديكندن قول كندونك اولور
وتقضى دعوا سنده اقامة يئنه ايدرلرسه يئنه سى مقبوله اولور (وان اقاما فئنه رب
المال اول) لانها اكثر اثباتاً (ايكسده اقامة يئنه ايدرلرسه رب المالك يئنه سى اثباتاً
اكثر اولمغه قبوله اول اوليدر (واما الاختلاف فى النوع فان ادعى المضارب العموم
او الاطلاق وادعى المالك الخصوص فالقول للمضارب لتمكه بالاضل (مضاربك
رب المالك معاملاتك نوعنده اختلاف ايدوب مضارب عموم ويا اطلاق ادعا ايدوب
جميع معاملاتك ويا مطلق اخذ وعطايه رخصت ويردك ديوب مالك خصوص
ادعا ايدوب مثلاً فقط بغدادى ويا محبوب تجارتته رخصت واذن ويرمشدريم ديه
اصله تمسكته ميني قول مضاربكدر (ولو ادعى كل نوعاً فالقول للمالك والينته
للمضارب فيقيمها على صحة تصرفه ويلزمها نفق الضمان (مضاربك رب المالك

هر بری تجارتدن بر نوع ادعاسيله مثلاً بری عطارلق و دیگرى برزلق ادعا ايلسه
قول مالکک اولور ايکسیده تخصیص اوزره اتقاق ايدوب اذن کندونک طرفندن
اولغله يينه مضاربکدر نفی ضمانه احتیاجند بنا بر مالک يينه محتاج دکلدر امدی
مضارب کندو تصرفن صحتنه اقامه يينه اتمش اولور نهایتی اکا نفی ضمان لازم
کامکله لازم ملزوم مقامنه بوجه کنایه قائم اولور و لو وقت الینات قضی بالماخرة
والافینة المالک رب المال ايله مضاربک يیندری توقیت اولنوب هر بری مده
بیان ایدر لسه قفسنک مدتی صکره ايسه انکله قضا و حکم اولور صکره که شرط
اولکنی تقض ایتکین و اگر زمان بیسان ایتزرایسد مالکک يينه سی مقبوله اولور ثابت
اولسان نسندی اثبات اتمش اولغین (فروع) دفع الوصی دل الصغیر الی نفسه
مضاربة جاز و قبله الطرسوسی بان لا یجعل الوصی لنفسه فی الریح اکثر مما یجوز لامثاله
و غامده فی شرح الوهبانیة و می یتیک مالی کندو نفسه مضارب به به ویرسد جائز
و مشروع اولور طرسوسی جواز مشروعی و صینیک کندو نفسیون رب یحبدن
امثالندن اکثر قیامه قله تقید ایلدی مثلاً کندو مثلاً تجارتده رب یحبدن نصف قیابوب
کندونک قیاتی کی بو بخش تمام تفصیل و هبانیة شرحنده مسطور در و فیهامات
المضارب ولم یوجد مال المضاربة فیما خلف عادیة فی ترکة و هبانیة شرحنده
مذکور در که مضارب وفات ایدوب مخلصانده مال مضارب به موجود اولر لسه ترکة
یند دین اوله زق عوده ایدر مودع و مستعیر و هر برینده مال امانت اولان کندونک
بویله در قبل الیاب فوت اولوب مال معلوم اولد قید ترک سنده دین اولور تجهیلله
انی استهلاك اتمش اولغین ورثه هلاک و تسلیم دعواسنده تصدیق اولنر اما متوفا
حال حیثینده مال مرسومی تعیین و بیان ایدر سنده ویرسد و باوصیک ینده
امانت اولغله هلاک و یا صاحبند تسلیم قولنده تصدیق اولور میت حال حیثینده
قول مشروحنده تصدیق اولد یفی مذکور و فی الاختیار دفع المضارب شیئا للعاشر
لیکف عند ضمن لانه لیس فی امور التجارة لکن صرح فی جمع الفتوی بعدم الشبان
فی زماننا فی اختیار نام کتایبه مرسومدر که مضارب عاشر که کمر کجی
امثال ظلیه دفعا للشر بر مقدار شی ویرسد امور تجارتده اولغین انی ضامن
اولور لکن جمع الفتا واده فی زماننا عدم ضمانه تصریح اولندی قال و کذا
الوصی لا ینما یقصدان الاصلاح و سيجی اخر الو دیمه فی جمع الفتاوی صاحبی و صیده
مضارب کیدر دیر یعنی دفع مشروحن مرام و مقصودزی اصلاح و دفع
شر اولغین عدم ضمان قولی مرجح و مقبولدر ابدین مال و مرجعی حفظ اولان
شیده ضامن اولماز و دبعه نك اخرنده بوکا دار بخش قریبا کلور و وفیه لوشری
بمالها متاعا فقال انا امسه حتى اجدر بها کثیرا اواراد المالک یعنه فان فی المال

ریح اجبر علی بیعه امله باجر کامر الا ان یقول للمالك اعطیک رأس المال و حصتك
من الریح فیجبر المالك علی قبول ذلك فی مجمع الفتا واده مذکور در که مضارب مال
مضارب به ايله بر مقدار متاع اشتری ایدوب و بن انی امساك ایدوب فروخت ایتیم حتی
بر چوق ریح ایتیکه دیوب رب المالد انک یعنی مراد ایلسه پس مالد ریح وجود
ایسه مضارب به بیعه جبر اولنور علی اجرته اولدیغنه بنا تنکیم ماسبقده مرور ایلدی
الا مضارب رب الماله رأس مالکی و رب یحبدن حصه که و بریرم دیرسه رب المال انک
قبولله جبر اولنور و فی البرازیه دفع الیه الفانصفها هبة و نصفها مضاربة فهلکت
یضمن حصه الهبة انتهى قلت و المفتی به انه لا ضمان مطلقا فی المضاربة لانها امانة
ولا فی الهبة لانها فاسدة و هی تمك بالقبض علی المتمد المفتی به کاسیجی فلان ضمان
فیهما فی برزایه مده مسطور در که برکسه برکسه نصفی هبه و نصف اخرى مضارب به
اولق اوزره بیک غروش ویرد که هلاک اولسد هبه حصه سی اولان بشیوزی قابض
ضامن اولور شارح رحمده الله تعالی دیر که مفتی به اولان صورة مشروحه مده مطلقا که
کرک مضارب سنده امانت اولدیغندن و کرک هبه سنده فاسده اولوب قول معتمد
و مفتی به اوزره قبضه نملیک اولغله ضمان یوقدر تنکیم قریبا کلور و به یضعف
قول الوهبانیة (نظم) (واودعه عشر اعلی ان خمسة له هبة فاستهلك الخمس
بخسر شارح علیه الرحه دیر که بزم قول مشروحه جزایله و هبانیة نك برکسه برکسه به
بشی هبه اولق اوزره اون درهم ایداع ایدوب ایددی مودع اولشی استهلاك ایلسه
انی ضامن اولور قولى تضییف اولنور ناظم مرحومك بیت مرسومه صکره که
ذکر ایتدیکی بیت بلاغت مشحونی کشف و ایضاحند مدار اولغله انکدخی بمقامده
ذکر و بیانی مناسب کورلدی بیت بودر (بیت) (له سبعة قالوا ونصفا ان اتوت
له الخمسة الاخری و فی الشرع بشر) یعنی مار الذکر اون درهمک بشی مودع
کندوسی استهلاك ایدوب و دیگر بشده بلا تعد کندوسی هلاک و تلف اولور سده
فقها جوابده بیوردر که مودع مرقومه یدی بحق درهی تضییف اولنور تصویر
مثله بودر که برر جل بر شخصه اون درهم و یروب بونک بشی سکا به و بشی عندکه
اماندر دیوب قابضده انک بشی استهلاك ایدوب بشیده حتف انفه کندوسی
بلا تقصیر قابض یدی بجوخی ضامن اولور زیرایش هبه اولان درهم قابل القسمة
اولان مشاعی هبه اولغله هبة فاسده اولدیغندن قابضه ضمانی ایجاب ایتدی ایددی
استهلاك اولان بشک نصفی هبه دن نصف اخرى و دبعه دن اولغله تمامنک ضمانی
لازم کلدی بلا تعد هلاک اولان بشک نصفی هبه دن اولغین انک ضمانی ایجاب
ایتمکله یدی بجوق مضمون اولدی لکن یوقول صحیح اوزره در قول صحیحده هبة
فاسده موهوب له قبضه مالک اولور زیر و اهب کندوسی قبضه تسلیط ایتکله

ضمان ايجاب ايتز وديعه ده بلا تعد هلاك اوامله انده ده ضمان اولنظن ايدر مکه
استهلاک اولنان بشک امانت اولان ايکي مجوعی تضمين اولنور و الله تعالى اعلم
واستغفر الله العظيم

(کتاب الابداع)

ابداع اصلنده اوداع ایدی و اوسا کن ماقبلی مکسور و اویاه دوندی ابداع اولدی
ابداع برسنه بی برکسه نک نزدینه امانت قومقدر حفظ امانت موجب سعاده دارین
خیانت موجب شقاوة داریندر حدیث الامانة تاجر الغنی و الخيانة تاجر الفقر وارد
اولمشد یعنی برشیده امین اولان کسه اول شینه امانت اوزره اولوب اکا خیانت
ايتزه اوفعلی کندوبه غناجر ايدر که اغنیادن اولسنه سبب اوور خیانت صاحبنه
فقر جر ايدر که فقرادن اولسنه مؤدی اولور روایت اولنور که ذایخا فقر فاقه به
مبتلا اولوب حضرت یوسف علی نبینا وعلیه الصلاة والسلامه عدم وصلت حزن
وتاسفندن کوزلی نایینا اولدقده مشار الیه علیه الصلاة والسلام راست راهنده
مشار الیها قائمه اولوب ندا ابدیکه ایه الماک اسمع کلامی یعنی ای پادشاه بنم کلامی
دکله ایدی یوسف علیه الصلاة والسلام اول محله واقف اولدقده بیوردیلر که
امانت ملوک مقامنه اقامت ایدوب خیانت ملوک مقامنه اقعاد ایلدی
پس یوسف علیه الصلاة والسلام بوکدر دیوسوال بیوردقده ذلخادر دیو جواب
ویرالمیرله رسما کندولینی تزویج بیوردیلر ایتهی ابداع استبداع ایکیسی برعنا به در
زیدک عنده امانت برمال وضع اولدقده اودعت زیدمالا واستودعنه ایه دینور
مودع ومستودع دالیرک کسریله امانت مال وضع ایدن صاحب مالدر مودع
ومستودع دالیرک قحیله کندونک عنده مال وضع اولنان امیندر وديعه معنانه
اوله رق قحله مودع ومستودع مالهده اطلاق اولنور ۛۛۛ لاخفاء فی اشتراک مع ماقبله
فی الحکم وهو الامانة ۛۛۛ ابداعه ماقبلیکه ضاربه الیه امانت اولق حکمنده اشتراکرنده
خفا یوقدر یعنی ایکیسیده امانتدر ۛۛۛ (هو) لغة من الودع ای التزک ۛۛۛ ابداع لغته
تزک معنانه اولان ودع دن مشتق ایدی مزید مجردن مشتق اولمش اولور وشرعا
ۛۛۛ تسلیط الغیر علی حفظ ماله ۛۛۛ ابداعه (کان انفق زق رجل فاخذه رجل
بغیبة ماله ثم ترکه ضمن لانه بهذا الاخذ التزم حفظ دلالة بحر ۛۛۛ شرعه ابداع بر غیر
کسه بی انسانک کندومالتک حفظنه سراحة ویدالالة مسلط ومولی قیلیدر دلالة
تسلیط بررجلک مثلا بال طامونک مفتق اولوب کندونک عینی حالنده براخرکسه
طلومک فتقنی اخدا بدوب تلفندن حفظ اید کندنصرکه ای ترک التمسی کی ایدی صورة

(مشروحه ده)

مشروحه ده مزبور طلومک برتقنی اخذیه آخذ دلالة حفظی التزام ایدمش اولور
مالکک خضوننده اخدا بدرسه هر حاله ضامن اولنر شارح رحمه الله تعالى تسلیطی
دالک قحیله مودع طرفندن قیلندی موضوع مسئله ایه بودکدر الیق اولان ته بلده لانه
بهذا سلطه علی حفظ دلالة دیمک ابدیکه حتی کسریله مودع جانبندن اوله ۛۛۛ (والودیعه
وتزک عند الامین) ۛۛۛ وديعه امین اولان ذاتک نزدنده حفظ ايجون ترک اولنان نسنه در
فتهادن برجندی فقط کله سنیده زیاده ابدیکه حفظ وانتفاع ايجون ترک اولنان
عاریه خروج اید ۛۛۛ وهی اخص من الامانة حقه المص وغيره ۛۛۛ وديعه امانتدن
اخصدر تنکم مصنف وسائر علماء فجام تحقیق ایتدیلر که امانت مضمون اولیان
عاریه ومستاجر وموصی لهک خدمته بولان خدمتله وصیت اولنان ملوک امالی
شیاره اسمدن بونلرک جله سنه شاملدر وديعه ايجاب قبول الیه حفظ ايجون ترک اولنان
نسنه در امدی عموم وخصوصله متغایر وتمامی زردر وديعه مودع وفاقه عودت
ایدرسه ضماندن بری اولور امانتده اولماز وفاقه عودت مثلامودع برسنه سنی برکسنه نک
نزدینه ابداع ایتدکده کندو خانه کرده حفظ ایدیکوز دیمکله برمدت کندو خانه سنده
حفظ اید کندنصرکه ای بر غیر کسه نک خانه سنده حفظ بعده یند کند خانه سنه کتور مکدر
کویا محالفندن موافقه عودت ایتمش اولور ۛۛۛ (ورکنها الايجاب صریحا) کاودعتک
(اوکنایه) کفوله لرجل اعطی الف درهم واعطی هذا الثوب مثلا فقال اعطیتک
کان وديعه بحر لان الاعطاء یحمل الهبة الودیعه ادنی وهو متیقن فصار کنایه ۛۛۛ
وديعه نک رکنی مودعک مودعه شونی سکا ابداع ایتدم دیمسی کی صریحا ویا مودعک
برجمله مثلا بکایک درهم ویا شویوی ویردیوب انکده ویردم دیمسی کی کنایه
ایجابله اولور ایشو صکره که صورته اعطانک هبه به ده احتمال اولوب لیکن وديعه
ادنی ومتیقن اولمغه کنایه وديعه اولدی بوند کنایه دن مراد کنایه تطلاق کی کندوبه
و غیریه احتمال اولنور یوقسه بیانینک بیان ایتدیکری لازم دن ملزومه انتقال اولنان
کایه دکادر واثقاده مشروحو قدر و بوعباره دن وديعه احتمالده بیه رجحه در ۛۛۛ (اوفلا)
کااو وضع ثوبه بین یدی رجل ولم یقل شیئا فهو ابداع ۛۛۛ ویاخود ایداعله رکنی فعلا
ایجادرتکم برکسنه ثوبی بررجلک اوکنه قویوب برسوز سولمه ایشو فعل ابداع
اولدیغی مثلا ۛۛۛ (والقبول من المودع صریحا) کقلبت (اودلالة) کالوسکت عند
وضعه فانه قبول دلالة کوضع ثياب فی جام برأی من الثياب دخی ابداعک رکنی
مودع جانبندن قبول ایتدم دیمک کی صریحا ویاخود حضورنه وضع اولدقده
سکوت ایتک کی دلالة قبولدر سکوت مشروح دلالة حایه الیه قبولدر جامده اثواب
محافظه سنیه مول اولان کسنه نک کورجندی محله اثوابی وضع کی ثبابی موجود
ایکن حاجیه ضمان لازم اولماز لاغائب سه حاجی مودع المش اولور ۛۛۛ وکفوله لرب الخان

این ارتباطها فقال هناك كان ايداعا خاتيه دخی مودعدن دلالت قبول صاحب دابه نك خانجيه دابه بی قنخی محله ربط ایدهم دید که فلان محله ربط ایله قوی کی امدی قول مر سوده که ایداعده ایجاب وقبول دلالت در و هذافی حق وجوب الحفظ و امانتی حق الامانت قسم بالایجاب وحده حتی لو قال للغاصب اوریتک المفعوب بری عن الضمان وان لم یقبل اختیار اشوب ایجاب قبولک لزومی حفظک وجوبی حقیقه در اما امانت اولسی یا لکز ایجاب اولور که مضمون اولماز امدی غاصب مال صاحبته غضب ایدیکی نمندی سکا ایداع ایدوم دید ضماندن بری اولور هر قدر قبول ایتز سده و شرطها کون المال قابلا لاثبات الیدعیه (فلو اودع الا بقی اولطریق الهواء لم یضمن) و دبعه نك شرطی مالک کندونک اوزرینه اثبات ید که وضع اولنقه قابل اولسیدر پس عبد آتی و یا هواده طیران ایدن قوشی ایداع ایلد مودع ضمان اولور و (و کون المودع مکلفا بشرط اوجوب الحفظ علیه) فلو اودع صیبا فاستهلكها لم یضمن ولو عبد المحجور ضمن بعد عقد مودع مکلف اولسی اوزرینه حفظک و حوب بشرط در امدی بر رجل بر صبی به بر سنه ایداع ایلیوب اوده ای استهلاك ایلد ضمان اولماز مودع عبد محجور اولور سه استهلاك ایدیکی و دبعه بی بعد العتق ضمان اولور و (وهی امانته هکذا حکمها مع وجوب الحفظ والاداء عند الطلب والاستعجاب قبولها) و دبعه امانت ربو قضیه ده عام خاص اوزره محجور الانسان حیوان مثا و بونک عکسی جائز کلدن زبر او دبعه مال صاحبک کندو مالتی قصدا بر غیر کسندک نزدده امانت اولور ق استخفافدن عبارتدر امانت بعض من غیر قصد اولور و دبعه خاصه امانت عامدر و دبعه عقد ایله اولور امانت اعمدر عقد ایله و عقد ستر اولور بر کسندک نوبنی ربح بر اخر کسندک اوزرینه القا ایلد بونده امانت بولنور و دبعه بولنماز اشوب و دبعه نك امانت اولسی و دبعه نك حکمنی بیاندر حفظک وجوبی و صاحبی مطالبه اید که اداسی و عذبت وضع اولنقه حق اولد قدده استجاب ایله بله بونده و تعا و نواعلی البر والتقوی امریت امتثال ایله اخوان دینه معاونت برله اجر جزیه نیل واردر و (فلا تضمن بالهلاك) الا اذا كانت الودیعه باجر اشباه مغریا للزلیعی (مطلقا) سواء امکن الخرز عند ام لاهاک معهاشی اولا حدیث الدارقطنی لیس علی المستودع غیر المغل ضمان) امدی امانتده مطلقا که کرک کندودن خرز ممکن اولان شله ضایع اولسون و یا خرز ممکن اولیان شله تلف اولسون و یا کند ایله برابر برشی هلاک اولسون و یا اولسون هلاک ایله ضمان لازم اولماز و دبعه نك امانت اولد یعنی ائمه حدیثدن دارقطنیک روایت ایدیکی ارباب خیانتدن اولیان نزدده و دبعه هلاک اولان کسند اوزرینه ضمان اولدی حدیث شریف واجب الاتباع مضمونه بناء در و (واشراط الضمان علی الامین) کالما فی الخانی (باطل و بهیفتی) خلاصه و صدر الشریعه

(جامعی)

جامعی و خانجی امثالی امانت اوزره ضمانی شرط قلیق باطلدر الحق بقول ایله قوی و برینه و (و للمودع حفظها بنفسه و عیاله کاله) و هم من یسکن معه حقیقه او حکما لامن عیون مودع کندو مالتی بالذات کندوسی و عیالیه محافظه ایدیکی مثالا و دبعه بی دخی بر منوال مشروح حفظ و حراست ایدر عیال کتاب و زننده بر کسند ایله حقیقه و یا حکما برابر ساکن اولان ذواتدر نفقه و مؤتلفی کندونک اوزرینه اولقی لازم کلدن امدی کندو ایله معاساکن اولان اجنبی بر ذاته و دبعه بی دفعیه مودع ضمان اولماز بو خصوصه اعتبار مساکنه در الازوجه ایلد ولد عیفر و عبده دکل لحو فلود فعه اولد المیز و زوجنه و لایسکن معهما ولا ینفق علیهما لم یضمنه خلاصه شارح رحمه الله تعالی مصنفک او حکما قولینک اوزرینه مسئله تفریع ایدر بر که پس مودع و دبعه بی حفظنه مقدر ارباب تمیزدن اولان و لدینه و زوجنه و ربوب کندوسی اذرا ایله برابر ساکن اولیوب دیگر محله ده اقامت و کندو رینه انفاقد ایتسه ضمان اولور زبر بونکر حکما کندو ایله ساکن عد اولنور و (و کذا اورفتها زوجه لان العیة للمساکنه لا للنفقة و قیل یعتبران معاینی) ید بویه مودع عندنده بولنم و دبعه بی زوجنه دفع ایدور سه کندو بی ضمان لازم کلد اعتبار مساکنه ایلوب نفقه ایلد ایلد بولنم به ضلر ایکسند بر دن اعتبار اولنور دیدر و (و بشرط کونه) ای من فی عیاله (امینا) فلو علم خیانته ضمن خلاصه عیالنده اولان کسندک امین اولسی شرط قیلدری امدی خیانتی تبین ایدر سه ضمان اولور (و) جاز و (من فی عیاله الدفع من فی عیاله) عیالنده بولنم کسند کندونک عیالنده که کسند به و رسه جائز اولور و (واونها عن دفع الی بعض من فی عیاله فدفع ان وجد بامنه) بان کان له عیال غیره ابن ملک و (ضمن والا لا) مودعک عیالنده بولنم کسند به و رمدن مودع بی ایلیوب اودخی و رسه پس اکا و رمدن و افتراق اولوب مثلا کندو به دفعندن نم اولنم عیالک غیر عیالی اولوبده منی عنه و رمدن اولور سه ضیاعی صورتنده ضمان اولور بوق اندن غیر عیالی اولور سه اکا دفعیه ضمان اولور و (وان حفظها بغيرهم ضمن) و عن محمدان حفظها بمن یحفظ مال کویله و ما ذونه و شریکه مفاوضه و عنانا جاز و علیه القوی ابن ملک و اعتمده ابن الکمال و غیره و اقره المص و دبعه بی مودع عیالنده که ذواتک غیر ایلد محافظه ایدر سه ضمان اولور امام محمد رحمه الله تعالی و رضی عنهدن مر ویدر که مودع و دبعه بی و کیلی و عبد ماذونی و شرکه مفاوضه و عنانله شریکی امثالی کندونک مالتی حفظ ایدر امانتله موصوف کسند ایلد محافظه ایدر سه جائز اولور قوی بونک اوزرینه در ابن کمال و سایر علماء با کمال بقوله اعتماد ایدر سه صنفده بونی اقرار ایلدی و (الاذا خاف الحرق او الفرق و کان غالبا محیطا) فلو غیر محیط ضمن و (فسلمها الی جاره اوالی فلك اخر) الامودع منزلی احاط ایدر یک غلبه یا بقدر و یا و دبعه نك صویه غرقندن خوف ایدوب و دبعه بی قومشوسته و یا اخر سفینه تسلیم

ايدرسه اجانبه دفعيله ضمان ايجاب ايتروا كريك جوق غالب اوازسه ضامن اولور
الا اذا امكنه دفعهالن في عياله او القاهافوقعت في الجرا تداء او بالتد حرج ضمن زبلي
الاحرق وياغرق او اتند مودعك عيالتده اولان كسنيه دفع ممكن ايكن اجانبه ويروب
وياني سفينه اخرايه القايله ابتداء ويا يوار لغله درياه دوشرسه ضامن اولور الاف
كندونك فعليله اولغين (فان ادعاه) اي الدفع بخاره او فاك اخر (صدق ان علم
وقوعه) اي الحرق (بيته) اي بدار المودع اكر مودع قومشوسنه وباسفينة اخرايه دفعي
ادعا ايدرسه دعواسنده تصديق اولتور اكر خانه سنده حرقك وقوعي معلوم اولورسه
(والا) يعلم وقوع الحرق في داره (لا) يصدق الابينة فحصل بين كلامي الخلاصة
والهداية التوفيق وبالله التوفيق (لا) اكر خانه سنده حرقك وقوعي معلوم اولورسه دفع
قولنده تصديق اولتور انجى بينه تصديق اولتور امدى خلاصتك تصديق اولتور
هدايهك اولتور انجى بينه توفيق ممكن اولديكه تصديق اولنديغي حرقك وقوعي
معلوم اولديغنه نظرا تصديق اولنديغي عدم معلوميته كوره در (ولو منعه الوديعه
ظلماء بطله) ردوديعه فلو لحملها اليملم ضمن ابن ملك (بنفسه) ولو حكما كوكيله
بخلاف رسوله ولو بعلا متد منه على الظاهر (قادر اعلى تسليمها ضمن) مودع
وديعه سنك ردني بالذات كندوسى مطالبه ايتد كده مودع تسليمه مقتدر ايكن ظلم
صاحبني منع ايلسه ضامن اولور وديعدي صاحبني حاد من امتناع ايدرسه ضامن اولماز
مؤات رد مال صاحبني لازم اولغين وبنفسه مطالبه سى هر نه قدر وكيكك مطالبه سى
كبي حكما دخي وكيكك خلاصه در (والا) بان كان عاجزا او خاف على نفسه او ماله بان كان
مدفونا معهما بان ملك (لا) ضمن كطلب الفظالم (واكر منعي ظلماء رليوب رذدن او خالده
عاجز اولسيه اولوب ويا كندونفسه ويا كندوايله مودعك مالى مدفون اولوق كبي مالندن
خوف ايدرسه ضامن اولور وديعدي رذده ظلماء مانع اولماق ظالمك وديعه سنى غير ظلم
ايتد ايجون طلبى كبي امدى بوصورته منع ايتسه ظالم وضامن اولور (فلو كانت
الوديعه سيفا اراد صاحبني ان ياخذ ليضرب به رجلا فله المنع من الدفع) الى ان يعلم
انه ترك الرأى الاول وانه ينتفع به على وجه مباح جواهر (امدى وديعه سيف
اولوب صاحبني اتي السوب انكله بر رجله ضرب مراد ايلسه مودع ايجون اتي
دفعدن منع واردر اولتي ترك ايدوب مباح اولان طريق اوزره انكله منتفع اوله جنى
معلوم اولنه دك (كالو اودعت) امرأة (كتابيه اقرار منها للزوج بمال او قبض
مهرها منه) فله منع منها ان لا يذهب حق الزوج خايه ته كه بر عوده كندودن زوجنه بر
مقدار مال اقرارني ويا خود زوجندن مهر بني قبض ايتديكي حاوي برسندى بر كسنيه ك
عنديه ايداع ايتد كده مودع ايجون اتي او عسورتن منع واردر زوجك حتى
باطل اولوق ايجون وهر بر بونك امثال شيل بونك كيدر (ومنه) اي من المنع

ظلم (موت) اي موت المودع (مجهلا فانه ضمن) قصير ديني تركه الا اذا
علم وارثه يعلمها فلا ضمان (مودعك ظلماء بغير حق منعي قبيلتنددر عندده بولنان
وديعهني مجهلا كه بيان ايتدين وفاتي يعني حين موتنده بيم نزدنده فلانجه ذاتك
شوم قوله وديعه سى واردر ديو وصيت اعلان ايترسه ضامن اولور كه تركه سندن
ذين اولغله اخذ اولتور تجهيليله استهلاك اولنديغندن دين سخت كبي اولغين مودع
غرمابه حصه دار اولور الا مودع وارثك وديعهني بيلديكي بيلورسه ضمان ايجاب
ايتروا ولو قال الوارث انا علمتها وانكر الطالب ان فسرهما وقال هي كذ وانا
علمتها وهلكك صدق هذا ومالوك انت عنده سواء (وارث بن وديعهني بيلورم
ديوب طالب انكار ايتد كده وارث اتي تفيديو بيان ايدوب وديعه شو مقوله شيدر
بن اتي بيلور ايدم وهلاك اولدي ديرسه قوائده تصديق اولتور بو صورة ووديعهك
مورثك عندده اولديني برابر در (لا) في مثله وهي ان الوارث اذا دل السارق
على الوديعه لا يضمن والمودع اذا دل ضمن خلاصه الا اذا منعه في الاخذ حال
الاخذ (لا) بر مسئله ده كه وارث وديعهني سارقه دلالت ايدوب كوسترسه ضامن
اولماز مودع دلالت ايدرسه ضامن اولور الامودع بعد الدلالة سارق اخذ ايدجك
اولدقه اخذنه مانع اولورسه اوده ضامن اولماز (كافي سائر الامانات) فانها
تقلب مضمونه بالموت عن تجهيل كشريك ومفاوض (في عشر على مانع
الاشباه) مسئله مشروحه ده عن تجهيل موتك موجب ضمان اولديني شريك
ومفاوض امثالي ارباب اماناتك عن تجهيل وفاتلريه اماتلري مضمونه اولديني
مثلا در الاشباهه ذكر اولنديغي اوزره اون محله امات مضمون اولماز (منها
ناظر اودع غلات الوقف ثم مات مجهلا) فلا يضمن (اشباهه ذكر اولن ان
مجهلا فوله ضمان ايجاب ايتيان امات مسئله لنددر بر متوليكه وقفك غله سنى
بر محله ايداع ايدوب بعده محل وديعهني بيان ايتدين وفات ايتسه ضامن اولور
قيد بالغلة لان الناظر اومات مجهلا لمال البدل ضمنه اشباه اي الثمن الارض المستبدله
مصنف مرحومك مسئله غله ايله تقييدى متوليك مال بدليكه وقف اولان ارض
مستبدلهك مني مجهلا فوت اولسه ضامن اولديغنه مبنيبر وضايعى معلوم اولورسه
ضامن اولور بوندن منفهم اولان دراهم ودنانايله وقفك امتبداليك جواز بدر
عقار ايله اولوق ايجاب ايتروا قلت فلعين الوقف بالاولى كالدراهم الموقوفة على
القول بجوازه قاله المص وافر ابنه في الزواهر وقيد مونه بحساب الفجاءة فلو بمرض
ونحوه ضمن لممكنه من يسانها فكان مانعا لها ظلماء فيضمن وردما بحشه في انفع
الوسائل فتنبه شارح رحمه الله تعالى دير كه وقوف دراهم جائز در ديديكلى قول
اوزره دراهم موقوفه مثالا عين وقفك مجهلا فوتنده عدم ضمان اولوتيله ثابتدر

بومصونی مصنف علیه الرحمه دیدی وزواهر نام تالیفنده اوغلوده اقرار ایدوب
و بمشاکه فقها نك تنصيص وتصريحی اولمسنز کندو محترمانلردن بحث اوله رق
متولینک مجهلا فوتنی موت مفاجاه ايله تقييد ایلدی امدی وفاتلری بر مرض مالاو
نسنيه ابتلا ايله اولورسه ضامن اولور بیان واعلامه قدرتی اولغله کانه مجهلا
فوتيله اتی ظلمامانع اولغین کندویه ضمان ترتب ایتدی انفع الوسائل نام کتابده
بحث مشروعی رد ايله کؤک مسجد و کؤک ذریت وقفی اولسون هر حالده مجهلا
فوتيله ضمان ایجاب ایدر دیدی (و) منها (فاضل مات مجهلا لاموال التیامی)
زادنی الاشباه عند من اودعها ولابد منه لانه لو وضعها فی یتیم ومات مجهلا ضمن
لانه مودع مسائل مشروحه در اموال یتیمی مجهلا فوت اولان قاضینک
عدم ضمانی مسئله سی اشباهه عبارت مر سومی عند من اودعها ايله تقييد ایلدی
یعنی قاضی ایداعه مجبور اولوب ایداع ایلدی کی کسبه بی بیان ایتدین فوت اولسه
ضمان ایجاب ایتدینک اولور زیرا قاضی اموال یتیمی کندو خانه سنه وضع
ایدوب ومجهلا فوت اولسه ضامن اولور کندوزی مودع اولغین (و) بخلاف مالو
اودع غیره لان لا قاضی ولایة ایداع مال الیتیم علی المعتمد کافی تنویر البصار
فلیحفظ قاضینک مال یتیمی غیر کسبه نك عندیه ایداعی کندو نفسه ایداعنک
خلافه در که انده ضمان ایجاب ایتدین قول معتمد اوزره کندویه یتیم مالی ایداع ولایتی
اولغله نته که تنویر البصار نام کتابده مر سومی (و) منها (سلطان اودع بعض
الغنیمة عند غار ثم مات مجهلا) مسائل مر قومه دندر بادشاه عالیه حضرت تریک
قبل القسمة مال غنیمتک بعضی بر قاضینک نزدینه ایداع مجهلا وفاتی ووصینک
و بابانک صغیرک مالی مجهلا فوتلری و وارثک مورثک نزدینه که و دیعه بی ویر کسبه
ربحک القبا ایتدی و کندونک خبری اولیه رق خانه سنه وضع اولتان صبی
مجبورک نزدینه وضع اولتان نسنيه مجهلا وفاتلری ضمان ایجاب ایتیان مسائل
عشره دندر (و) و لیس منها مسئله احدا المتضا وضین علی المعتمد لما نقله المصنف
هنا (و) شرکة مفاوضه ايله شریکریک برینک مجهلا فوتی قول معتمد اوزره
مسائل عشره دندر مصنف والا جنابک بومقامده اندن اولدیفته بنه (و) وقی
الشرکة عن وقف الخبایة ان الصواب انه یضمن نصیب شریکه بموته مجهلا
و خلافه غلط (و) مضمون مشروعی صاحب بحر شرکته نقل ایلدی خایه نك
وقفندن نقل ايله مر سومی که صواب اولان شریک مفاوضه وعناشر نك نصین
مجهلا فوتيله ضامن اولور و بونک خلا فیکه خایه ده مسطور در که مضارب مرضی
حانده بیک غروش ربح ایتسم دیو اقرار ایدوب بعده بلا بیان وفات ایتسه کندویه
ضمان ایجاب ایتدینک کندویه وصولی اقرار ایتسم اولورسه ضامن اولور ایتدی

بوقلت واقره محشوها فی المستثنی تسعة فلیحفظ (و) شارح رحمه الله تعالی دیر که صواب
مر سومی اشباهک محشیری اقرار ایتلریله واندن شریک خروج ایتکله مستثنا طقوز
باقی قالدی (و) وزاد الشریک لانی فی شرحه الوهبیة علی العشرة تسعة الجدد ووصیه ووصی
الفاضل وسدنة من المحجورین لان الحبر یشمل سبعة فانه لصفر ورق وجنون وغفله وودین
وسفیه وعة (و) شریک لانی مرحوم وهبیه اوزره اولان شرحنده مار الذکر استثنای اولتان
اولنک اوزرینه طقوز دخی زیاده ایدوب ده ده بی واوزرینه ذکر اولتان معطوفلری ذکر ایلدی
لکن ده دمنک احکامی بابانک حکمی کی اولوب ابوب کندور دن اولیان بعض مستثنی انده
اولامغین جدک حکمی بابانک منقهم اولغله بوزاند عدالتیز وجدک وقاضینک وصیدی
اوندن معدود وصیده داخل در بونلرده زائد اولمز و حجر منع یدی نوعکه صغر ورقیت
وجنون وغفله و دینک کفر ونقصان عقل و معنویه شامل اولغین البتده محجور
ایله طقوز اولور (و) والمعنوه کصی (و) معنوه که کبر سنله عقلنه نقصان طاری اولان
کسبه صبی کیدر لکن شریک لانی کلامی ذکر دن صکره بوکا حاجت مس ایتد
تکرار اولغین (و) وان بلغ ثم مات لا یضمن الا ان یشهد وانها کانت فی یده بعد بلوغه
لزواله المانع وهو الصبا (و) عندیه و دیعه وضع اولتان صبی بالغ اولدندن صکره وفات
ایتسه ضامن اولمز الا بعد البلوغ و دیعه نك یدنه اولدیفته شاهدلر شهادة ایدر زسه
ضمان مانع اولان صباوة زائل اولغین ضامن اولور معنوهک افاقنده بونک کیدر
بوقان کان الصبی والمعنوه ما ذونا لهما ثم ماتا قبل البلوغ والافاقه ضما کذا فی شرح
جامع الوجیز قال فبلغ تسع عشرة ونظم عاطفا علی یتی الوهبیة یتیم وهی (و) صلیله
معنوه تجارة ویا و دیعه بی قبوله کندوزی اذن ویرمشر اولوب صکره قبل البلوغ
وفات ایدر زسه ضامن اولور ز جامع الکبیرک وجیز نام شرحنده بویلمه مذکور در
شریک لانی شریکیده شتسیانده اذ خال ايله مستثنای اون طقوز اولدی دیوب وهبیه نك
ایکی یتیمک اوزرینه عطفله ایکی یتدخی نظم ایتدی که آیات اربعه بونلدر که ایکی اولی
ابن وهبانکدر (نظم) (وکل امین مات والعین یحصر) و ما وجدت عینا فدینا تصیر
یحصر یجمع معنایه در فاعل ضمیری امینه راجعدر عین مقدم مفعولدر وجدنک
نائب فاعلی ضمیر عینه راجعدر محصور له معنای یتیم هر بر امینکه امانتی جمع واخذ
ایده رک وفات ایدوب امینده عینا تر که سنه موجود اولزیه اوزرینه ضمانی لازم
اوله رق دین اولور (سوی متولی الوقف مفاوض) و مودع مال القیم وهو المورث
حکم مشروح متولی وقفله شریک مفاوضک و مال غنیمتی ایداع ایتدی امین نصب
اولتمش سر عسکرک ماعداسنده در که بونلرک مجهلا فوتلریله ضمان ایجاب ایتدینک لکن
شریک مفاوضده که قول معلومک اولدی که عدم ضمانی قولی ضعیفدر (و) صاحب
دارالفتا الریح مثل ما (لو القاه مملک بهالیس یشمس) دخی روز کارک خانه سنه برنسته

القاسی کی صاحب خانه کنندونک علم و خبری اولم سز مال صاحبك بر كسك نك
دارينه بر شي القاسی كيدر يعني اشو ايكي صورته مجهلا و قانرله صاحب خانه به
ضمان ايجاب اتمز ملاك مالك جعيدر (كذا والدجد و قاض و صيهم * جيمع و محجورا
فوائد يسطر) يته بويله با وده و قاضی و بولنك جله سته نصب ايند كرى وصى
و انواع سبه سيله محجور و مورثك نزنده وديعه بولنان وارث مجهلا فوتلرله
كندولر يته يسطر قول مبتداى محذوقه خبر در و هذا يسطر سبكنده در يعنى بر منوال
مشروح حفظه ايجون مسطور در ديك ناظمك كلامنده و محجور انصبه در لکن اولی
اولان سابق ولا حق مثالو رفعدر * (و كذا الو خاطها المودع) بنجسها او بغيره
(بماله) اومال اخر ابن كال (بغير اذن) المالك (بحيث لا يميز) الابكافة او حنطة بشعر
و دراهم جيماد بزوف مجتبی (منها) لاستهلا كه باخلط * يته بويله مال صاحبك
اذنى اولم سز وديعه مودع كند و جنسندن و يا جنسك غيرندن كند و ماليته و يا
غيرك ماله بقداى اربه به در و اجلى اعلى دراهمى كچمز زوف اقبه يه خلط كى انجق
كافت و مشقته تميز و افراز اولور خلطه خلط ادرسه استهلا كنه بئ ضامن اولور
امامين همين رحمة الله تعالى جنسي جنسه خلطه ديكره شريك اولور مكيلات
و موزونانده نيم افراز عد اولمقله قسمته عين حفته و معنى وصلت اولمقين درسه
هلاکى جانبده ميله ضمانتى اختيار ايدر يورديلر * لکن لا يباح تناولها قبل اداء
الضمان * لکن خلط صورته قبل اداء الضمان مستودعك وديعه ي اكل و تناولى
مباح و مشروع اولور فقهها مفسوبك تناولك ابا حنبله بال فعل مضمونى ادايه قصر
ايمديلر بل كده مفسوبك تناولى يا بالذات اى غاصبك ضامن اولوب و يا قاضيك تضمينه
و يا مفسوب منهنك غاصبك ذمتى ابراسيله در * و صحح البراء * و اشبو خلط صورته
مال صاحبك مودعك ذمتى ابراسى صحيح اولور و عين و ديندن حتى ساقط اولور
* ولو خلطه بردى ضمه لانه عيبه (جيدى رديه خلط ادرسه تعيب اتمز اولمقله
جيدك مثلى مستودع ضامن اولور * و بوعك شريك اعدده مجتبی * مسئله مشروحك
عكسند كرده اولان وديعه ي كند و جنسندن جبده خلط ايله تعيب اولمدينندن
مستودع شريك اولور * (وان باذنه اشركا) شركه املاك (كالو اخلط بغير ضعه
كان انشق الكيس لعدم التعدي * مستودع وديعه ي مالك اذيله كند و ماله
خلط ادرسه شركه ملكه ايكي شريك اولور ر كيه منشق اولوب مختلط اولق مثالو
كندونك ضامن اختلاطنده شريك اولمقلرى كى عدم تعديه مبنى ضامن اولور
* ولو خلطها غير المودع ضمن الخاط ولو صغير او لا ضمن ابوه خلاصه * وديعه ي
مودعك غيرى خلط ادرسه اولمغير ضامن اولور هر تقد ر خالط صغير اولور سه ده
كند و مى ضامن اولور باباسى ضامن اولماز امواله و باسه تعدى قبيلندن اولمقين نته كم صغير

غيرك سرچسنى كسر ايله ضمانتى كند و يه ايجاب اينديكى مثالو * (و او انفق بعضها
فردم ثله فخلطه بالباقي) خلط لا يميز معه (ضمن) الكل خلط ماله بها * مستودع وديعه نك
بعضنى كند و مصارفه صرف ايدوب بعده انك مثلى رد ايدوب باقى سنده بر خلط ايله خلط
ايله كه باقى انكله تميز اولور پس وديعه ي كند و ماله خلط ايمكده كليسى ضامن اولور
* فلو تاقى التميز او انفق ولم يرد او اودع وديعتين فانفق احدهما ضمن ما انفق
فقط مجتبی * ايمدى باقىك تميزى ممكن و متصور اولوب و يا خود بر مقدارنى اتفاق
ايدوب مثلى رد ايتيوب باقىده هلاك اولسه و يا خود ايكي نسندي ايداع ايدوب انك
برينى اتفاق ايتسه فقط اتفاق اينديكى ضامن اولوب باقىك حفظنده او لمقله
اى ضامن اولماز * و هذا اذا لم يضره التبعض * لکن اشبو اتفاق ايدوب مثلى عدم
رد صورته فقط اتفاق اينديكى ضمان وديعه ي تبعضك ضررى اولمدينده نظر ادر
ما يضره التبعضده اخذ اينديكليه مابقي نك نقصاننى و يا خود جله سنى ضامن اولور
* (واذا تعدى عليها) فلبس ثوبها او ركب دابعتها او اخذ بعضها (ثم رد)
عينه الى يده (حتى زال اتعدى زال) ما يؤدى الى (الضمان) اذا لم يكن من ثمة العود
ايله اشباه من شروط ائيه * مستودع وديعه ي تعدى ايدوب مثلا وديعه اولان
ثوبى كيوب و بادا به ثوب و يا بعضينى اخذ ايدوب بعده عينيله وديعه ي مودعك
بينده رد و تسليم ايدوب حتى تعدى زائل اولسه ضمانه مؤدى اولان شى زائل اولور
وا كرنسند اكا عود اولور سده ايمدى ثوب وديعه ي نههارا لبس نيكه ليلا نزاع
ايلوب بعده او كچه سرفت اولسه ضماندن برى اولور مضمون مشروح اشباهده
شروط نيتندن منقولدر * (بخلاف المستعير والمستاجر) فلو اذله لم يبرأ لعملمها
لانفسهما * عاربه و اجاره ايله نسنه اخذ ايدن كسه وديعه اخذ ايده نك خلافتنه در كه
تعدى ازاله ايتسه مثلا بردا به ي بر معين محله دك استيجار ايدوب بعده اول محلى تجاوز
ايتد كد نسكره اكا عوده ايتسه ضماندن برى اولماز مستعير ايله مستاجر ك انلرى عاقرى
نفسارى ايجون اولمقين عند البعض اجاره ذهاب و مجي * ايجون او اورسه برى اولور
بوق مجرد ذهاب ايجون او اورسه برى اولور اول مكانه وصول ايله عقد منتهى اولوب
عود ايله ميانلرنسه عقد عوده اتمامكين شربلا نيك و دررك تصر بخاربه نظرا اجاره
و اعاره مدتلى باقى ايسه مستاجر ايله مستعار وديعه كيدر و يعنى به اولان صورة
مشروحده مستاجر ايله مستعيرك ضمانلريد * بخلاف مودع و وكيل بيع او حفظ
او اجاره او استيجار و مضارب و مستبضع و شريك عتانا او معاوضه و مستعير رهن
اشباه * عنديه وديعه وضع اولنان كسه و برنسنه ي بيع و فخرت ايتكاه و يا حفظ ايتكه
و يا اجاره و يا استيجاره يه و كيل و مضارب و مستبضع و عتانا و يا معاوضه شريك
و برنسنه ي رهن ايتك ايجون استعاره ايدن ذوات سالف الذكر مستاجر ايله مستعيرك

خلافه در که مثلا بر ثوبی بیه وکیل اولان کسه انی بر مقدار استعمال ایدوب بعده
ترك ايتد کدنصرکه بلا تعد ضایع وهلاك اولسه وکیل مشروح ضامن اولمز حفظ وکیل
مدته اجاره نك بعضيتك حفظي ترك بعده حفظ ايتسه و بردابه اجاره سنه وکیل
مؤكلك دابه سنه بنوب بعده ترك ايتسه و بر منزل استجار ايجون مؤكل وکیل بر مقدار
دارهم و بر مكله وکیل انی بر دكان اجاره سنه و بر وپ بعده اولدراهمی بیهها
استردادن صكره هلاك اولسه و مضاربة و عتانا و مفاوضه شريك و رهن ايجون
مستعيرد زنده بولان كرك مال مضاربه و كرك سائرینی كندی مصارف ایتسه صرفه
مخالفت ایدوب بعده وفاقه عودتقریله بیه امین اولمقریله هلاکی صورتلر زنده ضمان ايجاب
ایتمز و الحاصل ان الامین اذا تعدی ثم ازاله لا يزول الضمان الا في هذه العشرة
لان یده كيد المالك و خلاصه كلام امین مال امانته تعدی و تقصیر ايتد کدنصرکه
انی ازاله ايتكله ضمان زائل اولمز الا مار الذکر اشو اون صورتده اولور زيرا امینك
یدی مال صاحبك یدی كیدر و ولو كذب فی عوده لا وفاق قالقول له و قيل للودع
عمادیه و صاحب مال وفاقه عودتی قولنده امینی تكذیب ایتسه قول كندونك در
بعضر قول مودع كدر دیدلر كندودن ضمانتی نفی ایتدیکنه مبنی لکن ظاهر كلامی
قول اوله اعتماد در و (و) خلاف (اقراره بعد جموده) ای جمود الایماع حتی
لو ادعی هبة او بیعالم یضمن خلاصه و قید بقوله (بعد طلب) ربها (ردها) فلو سئله
عن حالها فجحدھا فهلك لم یضمن بحر و دخی منقولادن اولوب و حین انكارده
مكائیدن نقل اولنوب و مطالبه اولان محله كندودن خوف اولنوب و دیعه نك
صاحبی ردنی طلب ايتد کدنصرکه مودع ایداعی انكار ایدوب سن بكا بر سنه ایداع
ایتمدك دیوب و بعد الجمود احضار ایتد کدنصرکه اقراری بعد التعدی ردك خلافه در که
انكله ضمان زائل اولمز اما ایداعی انكار ایتوب بنده رشيتك یوقدر دیوب بعده ردنی
و بلا تعد هلاکئی ادعا ایتسه دعوی سنده تصدیق اولور و ایداعی انكار ایتسه بیع و بیع
دعواسی ایتسه ضامن اولمز مصنف دقت بناهك بعد طلب ردها قولیه كلامی
تقیدی صاحب و دیعه نك و دیعه نك حاملندن سؤال ایدوب عند كرده که و دیعه نك
حال و شانی ندر مصون و محفوظیدر دیدكده انكار ایدوب بعده هلاك اولسه ضامن
اولدیغه مبنیدر بونده و ذکراتی كلامنده شارح رحمه الله تعالی به اولان فلو سئله
قولنده فابدلیته لانه لو سئله دیمك ایدی و قید بقوله (و نقلها من مكانها وقت
الانكار) ای حال جموده لانه لو لم یقلها و فقه فهلك لم یضمن خلاصه و مصنف
علیه السلام كندو كلامی وقت انكارده جمودی حالنده و دیعه نك مكائیدن نقلیه
تقیدی حین جموده مكائیدن نقل اولدیغی تقدیر جه هلاکی صورتنده ضامن اولدیغه
بنادر و قید بقوله (و كانت) الودیعه (منقولا) لان العقار لا یضمن بالجمود عندهما

خلافا لمحمد فی الاصح غصب الزیلعی و كانت منقولا قولیه تقیدی مناسبدر زيرا امین
هم امین رحمه الله تعالی علیهما اقتدعه عقارك جمودیله ضمان لازم كمر مشار الیهما قول اصحده
امام محمد علیه رحمه به مخالفت ایتدیلموسى الیه ضمانه قائلدر متك و نقلها من مكانها
قولند نصرکه و كانت منقولا قیدینه حاجت من ایتز ایدی و بونی انك اوزرینه تقدیم
ایلسه اولی اولور ایدی (و قید بقوله) (ولم یكن هناك من یخاف منه علیها) فلو كان
لم یضمن لانه من باب الحفظ و اول و دیعه نك مطالبه اولدیغی محله انك اوزرینه
خوف اولور مثلا بر ظالمك اكا تعدیسی مثالی كسسته بولمز سه قیدیه تقید ایلدی
تقیدیه مناسبدر زيرا و مقوله كسسته وجود ایتك انك حضورنده و دیعه نك انكار حفظ
قیلنددر (و قید بقوله) (ولم یحضرها بعد جموده) لانه لو حیدها ثم احضرها
فقال له ربها دعها و دیعه فان امكنه اخذها لم یضمن لانه ایداع جدید والا
ضمنها لانه لم ینم (ازد اختیار) و دیعه نك مودع انكار ایتد کدنصرکه انی احضار
ایتمكده تقید ایلدیکی انی انكار ایتد کدنصرکه احضار ایدوب و دیعه صاجیده كندویه
ینه عند كده و دیعه اولدرق ترك ایتله دیوب و كندویه انی اخذمكن اولور سه امدی
ایداع جدید اولمقره ضامن اولدیغه مبنیدر یوق كندویه اخذی ممكن اولور سه ردی
اتمام ایتدیکندن بوتقدیرجه و دیعه نك ضامن اولور (و قید بقوله) (لما لكها)
لانه لو حیدها لغير لم یضمن من اخفظ فاذا تمت هذه الشروط لم یبرأ باقراره الا بعد
جدید و لم یوجد و دیعه نك مال صاحبیه انكاریه تقیدی انك غیرینه انكاری حفظ
قیلندن اولمقره انده ضامن اولدیغه یخوندرامدی اشو مشروط مشروط و دیعه نك
ردنی مال صاحبی استد كده انی انكاری و اول حیده مكائیدن نقلی و منقولادن اولوب
و حین مطالبه حه حضورده و دیعه نك تسلط ایدر كندودن خوف اولور كسسته نك
موجود اولیوب و انی بعد الجمود احضار ایتوب و جمودی مال كسسته و لمقدار بونلر تماما
بولور رسه مجرد اقراریه ضامن بری اوله من الاعقد جدید ایله اولور و ایتسه ناموجود در
(و لو حیدها ثم ادعی ردها بعد ذلك و رهن علیه قبل) و بری (و مودع و دیعه نك
مقدما انكار ایتد کدنصرکه انك ردنی ادعا و دعواسنه اقامه یتنه ایتسه یتنه سی مقبوله
اولوب و دیعه نك بری و خلاص اولور (و كالمورهن انه ردها قبل الجمود و قال غلطت
فی الجمود اونسیت او ظننت انی دفععتها) قبل برهانه (و تكتم مودع منكر و دیعه نك
قبل الانكار ردینه ایتان یتنه بره انكار مده بن غلطو یا نسیان و یا انی و ردم ظن ایتشدم
حالا سكه چون بنم عنده مده و ریه موجود اولدی قولنده بن صادق دیسه برهانی مقبول
اولور (و لو ادعی هلاكها قبل جمودها حلف المالك ما یعلم ذلك فان حلف ضمنه وان
نكل بری و كذا العاریة منها) مودع و دیعه نك انكارندن مقدم هلاکئی دعوا ایدر سه
پس ایتان یتنه دن عاجز اولور سه قاضی مال صاحبیه و دیعه نك بلا تعد ضیاعنه علی

لاحق اولديغنه مودعك طلبيله يمين و بررامدى يمين ايدرسه كندويه تضمين ايتديرر بوق
تقول ايدرسه ضماندن برى اولور عاربه ده وديعه كيدر كه مستعير قبل الانكار هلاكني
ادعا ايدرسه قاضى عدم علمه يمين و برر بوق و يمين قيمتها يوم المجودان علم والا يوم
الايداع عماديه يوم سجدوده كه قاضى معلوم ايسه مودع اتى ضامن اولور بوقيه
يوم ايداعده كه قاضى ضامن اولور بوق بخلاف مضارب حجبم اشترى لم يضمن خانه
انكار ايدوب صكره اقرار ايدوب مضارب مودع مشروحك خلافته در كه ضامن
اولماز يعنى بعد المجود وقبل الشرا مال مضاربه ضيع اولسه ديمك بوق (و) (اودع
(له السفر بها) ولولها حل درر (عند عدم نهي المالك و) عدم (الخوف عليها)
بالاخراج) كندو ايجون حل و مؤنت اولوب كراهه محتاج اولور سه ده مودع ايجون
انكله سفر مسوغ و مشروعه در مادام مالك كندوبى سفردن منع ايتيوب و اخراجيله
اكا ضرر خوفى اولماز سه بوق فلونها اوخاف فان له بدمن السفر ضمن والا فان سافر
بنفسه ضمن و باهله لا اختيار بوق امدى مودع مستودعى وديعه ايله سفردن نهى
ايدوب و با انكله سفرده ضياعى خوفى اولور سه بس كندو ايجون سفردن بدو افتراق
اولور سه ضامن اولور بوق با روره وديعه ايله مسافره ايجاب ايدرسه امدى بنفسه
فقط كندوسى سفر ايدرسه ضامن اولور اهل و عياله محافظه امكانى اولمغين و اكر
مسافرتى اهل و عياله برار اولور سه ضامن اولور بوق (ولو اودع اشيئا) مثليا او قيدا (لم يجز)
ان يدفع (يدفع المودع الى احدهما - تنفي غير صاحب) ايكي كسسه متلى و با قاضى
برسندي بر كسسه نك نديسه ايداع ايله از مودع ايجون بريك حصصنى اخرك غيبتى
حالنده كندويه دفع و تسليم جائز دكلدر لكن قيمده دفعك عدم جوازي اتا ايتدر
مثليه اماميك اختلافلى وارد در كه مشار اليه نذر نده هر برر بريك نصيبلى
ديكر كعلم و خبرى اولمفسر كندويه دفع مشروعه در بوق و اودع هل يضمن فى الدرر
نعم فى البحر الا شحسان فكان هو المختار بوق و برديكى صورته مودع ضامن اولور مى
در رده اولور بوقه استبحر انا اولور ديوسط و درر ايجون مختار اولان قول بودر و اوبو
دفع تقسيم عداوتى حتى باقى مودعك عندنده هلاك اولسه غائب اخذه خصصه سياه
رجوع ايدرومأ خوددن حصصه سياه نه عماده بولور سه اخذ ايدر بوق (فان اودع رجلا
عند رجلين ما يقسم اقسما و حفظ كل نصفه) كرتنهين و مستبضهين و وصيين و عدلى
رهن و وكيلى شرا بوق برر بريك ايكي رجلا عندنده قابل قسمت اولان برسندي ايداع ايله
اتى تقسيم ايدوب برر بريك نصفنى حفظ ايدر مثلا ايكي مرتنهين و مستبضهين و وصيين
وايكي كسسه عندنده رهن و لان ايكي دنك و شرايه وكيل اولان ايكي كسسه بوق (و) (و) (و)
دفعه) (احدهما) (الصاحبه من) (الدافع) ايكي مودعك برى وديعه نك نصفنى
رفيقه و برسه اول و برن ضامن اولور مدفوع اليه ضمان ايجاب ايتار بوق (بخلاف

ما لا يقسم) لجواز حفظ احدهما باذن الاخر بوق تقسيمه مقسومه عيب طارى اولان
تقسيم قبول ايمان وديعه مشتركة مكيلات موزونات امثالى قابل قسمت اولان وديعه نك
خلافته در كه احدهما نك اخرك دفعيله ضمان ايجاب ايتار احدهما حفظى اخرك اذيله
اولق جائز اولديغندن بوق (ولو قال لا تدفع الى عيالك او احفظ فى هذا البيت فدفعها
الى ما لا بد منه او حفظها فى بيت اخر من الدار فان كانت بيوت الدار مستوية فى الحفظ
او اخرز (لم يضمن والا ضمن) لان النقيض مفيد بوق صاحب وديعه مودعه وديعه بى عيال كده
اولان كسسه بى و برمه و ياخود اشبو ييتده حفظ ايله ديوب اودخى وديعه بى عيالندن
ما لا بد منه ذاته و ياخود داردن بيت اخرده حفظ ايسه امدى بيوت حفظده مستويه
و ياتعين اولناندن حفظ اولنان زباده محرز اولور سه دفعى صورتنده هلاك اولديغنه
نظر ايمان ايجاب ايتار دارحرز واحد اولمله تقيدده برقاذه اولمغين و اكر بيوت دار
حفظده مستويه و عيال ما لا بد منه اوليوب كندونك غيبتى عيال اولور سه ضامن اولور
بودن تقيد مفيد اولمغين بوبايده اصل وقاعده بودر كه هر بر شرطكه كندويه مراعات
بمكن اولوب قائمه بى منتج اولور مع بر درر والا هدر درر بوق (ولا يضمن مودع المودع)
قيضمن الاول فقط ان هلكت تعد مفارقه وان قبلها الا ضمان بوق عندينه وديعه وضع
اولنان كسسه نك عندينه وديعه وضع ايتديكى مودع ثانى ضامن اولور امدى فقط
مودع اول ضامن اولور اكر كندونك وديعه دن مفارقتدن صكره هلاك اولوب و صاحب
وديعه نك اذنى اوليه رق و حرق كى ضرور تسر عيالنده اولنان كسسه بى و برديسه
كوبيا كندوسى حفظى ترك ايتش اولمغين ثابته ضمانك لازم كلديكى مالى اميدن اخذ
ايدوب و حفظى ترك ايتديكنه منيدر لكن بوامام اعظم رحمه الله تعالى قنده در
امامين هماين مالك مودع نديدن قنقنى ديلاسه اتى تضمين ايتديرر يورديلر
و اكر مالدن مفارقتدن مقدم هلاك و قوع بولور سه ضمان ايجاب ايتار مجلسه اولدجه
حفظى فوت اولمغين مودع ثانى استهلاك و تعدى ايدرسه اتفاقا ضامن اولور بوق و اوقالى
المالك هلكت عند ثانى وقال بل ردها وهلكت عندى لم يصدق بوق مال صاحبه
وديعه مودع ثابته عندنده هلاك اولدى ضمان ايجاب ايدرديوب مودع اول خير
اويله دكل بلكه ثابى بكارد ايلدى و بيم عندنده اولدى ضمان ايجاب ايتار ديسه تصديق
اولتماز بوق فى الفصب نه يصدق لانه امين سراجيه بوق مودع دن غصب صورتنده امين
اولديغندن مودع تصديق اولور يعنى وديعه مودع دن غصب اولنوب و هلاك اولمله
مال صاحبه تضمين مراد ايتكله مودع بكارد ايتدى و عندنده هلاك اولدى ديد كده
مالك بلكه غاصبك نذر نده هلاك اولدى ديسه قول مودع كدر امين اولمغين بوق و فى المجتبى
انصار اذا غلطه فدفع ثوب رجل اغيره فقطعه فكلاهما ضامن بوق مجتبى نام كتايده
مرسومه در كه قصارى غلط ايدوب بليدر ك بر كسسه نك ثوبى براخر كسسه بى و برمه

اولدخی کسوب و یحیوب تلف ایله ایلمی بدن ضامندر که مال صاحبی قفسنی
درسه اکا تضمین ایتدیر بر نهایی قصار ضامن اولورسه قاطع رجوع ایدر قاطع ضامن
اولورسه رجوع ایدر من و عن محمد اصحاب الودیعة شیء فامر المودع رجلا ليعالجها
فقطبت من ذلك فاربها تضمين من شاه لكن ان ضمن المعالج رجوع على الاول ان لم
يعلم انها غيره والالم يرجع انتهى بحمد الله تعالى ورضي عنهما من رويده
وديعه بریشی اصابت ایتکله معالج سیه امر ایتدیکندن اندن متار اودیه هلاک اولسه
صاحبی دیلد بکنه تضمین ایتدیر مودعه ایتدیکی امر اولندیغی نسنه فی فعلیه تعذیه
میندر معالج که سبب هلاک مباشرت بناء در شو قدر وار که معالج ضامن اولورسه
مودعه رجوع ایدر انک غیرک مالی اولدیغی بطدیه یوقیه رجوع ایده من (بخلاف
مودع الغاصب) فیضمن المودع رجوع على الغاصب وان علم على الظاهر در رخلا فالما
نقله القهستانی والباقرانی والبرجندی وغيرهم قنبه مودع غاصبه غاصبك عنده
ودیه وضع ایتدیکی کسنه مودع مودعک خلافت در که مال صاحبی غاصبه مودعدن
قفسنی درسه اکا تضمین ایتدیر مودع غاصب حکمده در ایدر و بقاء مال
صاحبک کندونک مالی اخذیه رضاسی معدوم اولماین نهایی مودع ضامن اولدقه
غاصبه رجوع ایدر قول ظاهر اوزره هر نه قدر انک مال مقصوب اولدیغی معلومی
اولورسه ده ملاحسرو قهستانی باقائیک بر جندیک نقل ایتدیکی عدم رجوع
فیه مخالفت ایتدی (معه الف ادعی رجلا کل من مال له اودعه اياه فکل) عن الحنف
(لم يافهولها وعليه الف اخرينهما) (برکسنه ک بنده که بیک غروشی ایکی کسنه
نک هر بری بخر عنده که ابداع ایتدیر مودع و ایتان یینه دن عجز لینه بناء کندوی مخلف
ایتدیکنده حافدن نکول ایله اویک بروجه اشتراک ایتکک اولوب بیکدخی
ایکسچون اوزرینه لازم اولور نکول کویا اقرار و ایلذل عد اولماین و ولوحلف لاحدهما
ونکل للاخر فالالف لمن نكله مدعی علیه بواجون عین و دیگر بچون نکول ایله
بیک نکول اولتان کسنه اچون اولور (دفع الی رجل الف و قال ادفعها الیوم الی فلان
فلم يدفعها حتی ضاعت لم یضمن) اذ لا يلزمه ذلك (برکسنه بر رجله بیک غروش
و بروب و بکون فلان کسنه بی اتی تسلیم الیه دیوب اوده تسلیم ایتدیر حتی ضایع اولسه
ضامن اولز کندوبه اتی تسلیم لازم اولماین (کا قال له احمل الی الودیعة فقال افع
ولم يفعل حتی مضی الیوم) و هلتک لم یضمن لان الواجب علیه التخلية عمادیه (ک
نتکم صاحب و دیع مودعه و دیع بی بکون بکا کتور تسلیم الیه دیوب اودخی بک اود دیوب
بعده کتور میوب حتی اوکون مرور ایدوب مالد ضایع اولسه ضامن اولدیغی مثلاً
زیرا کندوبه واجب اولان و دیع الیه کندونک ماینتی تخلیه در یوخسه تسلیم دکادر
(قال) رب الودیعة (لمودع ادفع الودیعه الی فلان فقال دفعت و کذبه) فی الدفع

(فلان وضاعت) الودیعه (صدق المودع مع یمنه) لانه امین سراجیه (ک و دیع
صاحبی مودعه و دیع بی فلانجه ذاته و بر دیوب اودخی و بر دم دید که فلان کندوی
تکذیب ایدوب بکابرشی و بر مدک دیوب و دیعده ضایع اولسه مودع امین اولدیغدن
یمینله تصدیق اولور (قال) المودع (ابتداء لادری کیف ذهب لا یضمن علی
الاصح کالوقال ذهب ولا ادری کیف ذهب) فان القول قوله (ک مودع اول امرده
ودیع بی یلم نه کیفیه کندی دیسه قول اصح اوزره ضامن اولماز نه که کندی و لکن
نه کیفیت اوزره کندی یلم دیسه ضامن اولدیغی مثلاً وزیر اقول کندونک قولیدر بخلاف
قوله ادری اضاعت ام لم تضع اولادری وضعها اودقته فی داری اوفی موضع
اخر فانه یضمن مودعک یلم ضایع اولدی و یا اولدی و یا یلم و دیع بی کند و داره می
و یا اخر محله می وضع و یادفن ایتدیر قولی قول مشروحک خلافت در که بونده ضامن
اولور و ولوم بین مکان الدفن انک نه قال سرقت من مکان المدفون فیه لا یضمن
وتماه فی العمادیة دفن محلی بیان ایتدیر کندفن اولدیغی مکادن سرقت اولدی
دیسه ضامن اولماز اشیو بحثک تمام و تفصیلی عمادیه در (فروع) هدا المودع
او الوصی علی دفع ان خاف تلف نفسه او عضوه فدفع لم یضمن خاف الحسن او القید
ضمن) مودع و باوصی مالک بعضنی و برک اوزره تهدید اولسه امدی نفسک
و باعضویتک تلفندن خوف ایتکله مالی و برسه ضامن اولماز جس و باقید خوفندن
و برسه ضامن اولور و ان خشی اخذ مالک فیه هو عذر کالو کان الجابر هو الاخذ
بنفسه فلا ضمان عمادیه و اگر مودعک مالک کلینک اخذندن خوف ایدر سهس
مودع و دیع بی و برسه معذور در که ضمان ایتدیر تکم جابر بالذات اخذندن کسنه
اولدقه ضمان ایتدیر کی خیف علی الودیعة الفساد دفع الامر للحاکم لیبعه
ولوم برفع حتی فسد فلا ضمان و دیع نه کسادندن خوف اولورسه قاضینک بیعی
اچون امر کندوبه دفع و افاده اولور دفع اولماین حتی فساد کیدر ضمان ایتدیر
بلده قاضی و لئلا یسه مودع بیع ایدوب ثمتی حفظ ایدر و لو انفق علیها بالامر قاضی
فهو مبتزع مودع و دیع به قاضینک امری اولمدین بر مقدارشی صرف و اتفاق
ایله پس تبرع ایتدیر اولور قرأ من مصحف الودیعة او ازهن فهاک حاله القرأه
لا ضمان لانه لا یله هذا التصرف صیرفه مودع و دیع و یارهن اولان مصحف
شریفندن قرأه ایتکله قرأه حالته هلاک اولسه ضمان ایتدیر بومثالو تصرفه
کندوبه رخصت اولماین احتیاط مال صاحبک اذنیله اولمقدر قال و کذا الوضع
السراج علی المنارة صیرفه صاحبی دیدیکه یته بوله و دیع اولان سراجی نور محلی
اولان قندیل و شمعدان وضع اولنه حتی موضعه وضعیه هلاک اولسه مودعه ضمان
اچوب ایتدیر و فیها اودع صکا و عرف اداء بعض الحق و مات الطالب وانکر الوارث

الاداء حبس المودع الصك ابداً صيرفيه مسطور در كه بر كسته كندوده بعض
حق ادا وتسليم اولديني مشعر صك وسندي ايداع ايدوب حق صاحبي وفات
ايتمكه وارث اداسني انكار ايدرسه صك عنديته وديعه وضع اولنان مودع صكي
و برمدن امتناع ايدرسه ابدا حبس اولنور اضرار ايتش اولغله لكن سند وارثه عرض
اولديني تقدير جه ادا اولنان مبلغ اقرارى محقق اولورسه بوجه مجرد سند ابدا
حق ثابت اولنور وفي الاشياء لا يبرأ مدين الميت بديع الدين الى الوارث وعلى الميت
دين بوجه اشباهه مذكور در كه دين تركه سندن از ادا و له رق فوت اولان كسسه نك
اوزرنده حال دين ثابت ايكن مديون ديني كندويه اميت اولنيمان وارثيند دفعيله ديندن
برى وخلاص اولنور ليس للسيد اخذ وديعه العبد سيد ايجون عبدك وديعه وضع ايتديكي
نسبه مودعك سندن اخذ بوقدر هر قدر عبد غير ماذون اولورسه ده غيرك مالى
اولسي احتماله بناء الاسيد كندونك مالى اولديعه اقامه بيند ايدرسه اخذينه مقتدر
اولور بوجه العامل لغيره امانة لاجر له الا الوصى والناظر اذا عملا قلت فعلم منه ان
لاجر للناظر في المسقف اذا احيل عليه المستحقون فليحفظ بوجه غير ايجون امانت
عمل ايدن كسسه ايجون اجرة ايجون ايتز الا قاضينك اجرته نصب ايتديكي وصي
وناظر وقف عمل ايدرسه اجر مثله بيند مستحق اولورل شارح رحمه الله تعالى دير كه
اشبو واذ عملا قولندن معلوم ومستبان اولديكه مسقفاندين اولان وقفده ارباب
مرتر قه نك غلاته حواله قيلنورسه ناظر ك عملي اولمافين اجرته مستحق
اولن الا واقف طرفندن كندويه تخصيص اولنش وظيفه اولورسه اني اخذ ايدر
بوجه الوهبانية (ودافع انف مقرضا ومقارضا وبيع القراض الشرط جازو محذر) بوجه
وهبانية مذكور در كه بر كسه بر كسه بشيوزى قرض و بشيوزى مضاربه به
اوله رق بيك غروش ويروب مضاربه به اولان بشيوزك ربخنى خاصة رب الماله شرط
ايله جائز اولور مضاربه به ربخن كليسي رب المال ايجون اولغله فاسده اولديغندن
مضاربه به اولان بشيوز بضاعه اولور و قرض اولان بشيوزك ربخ و عمامي مستقرضك
اولور لكن رسول اكرم و نبي افخم صلى الله تعالى عليه وسلمك جرنفعي اولان قرضندن
نهيته بناء كندودن حذر اولنور امدى شرط مشروحك صحتي معلوم اولديسه بيكدن
حاصل اولان ربخ وخسران ايكي سي ميانلرنده مشترك اولور بيكده شريك اولدقلى
ايجون بضاعه ربخك كليسي رب المال ايجون اواق شرطيله ويريلان سرمايه در
(وان يدعى ذو المال قرضا وخصمه قراضا رب المال قد قيل اجدر) متعاقدينك
بينده اختلاف واقع اولوب رب المال قرضدر خصمي مضاربه در ديو دعوا ايتسدر
قولى قبول اولنن رب المال اجدر واليقدر دينلدى امدى مال عمل اولنن دن مقدم
هلاك اولورسه ضمان ايجاب ايتز بعد العمل اولورسه ضمان اولور قد قيك مقابل

قولى مضاربك اولن قولىدر (وفي العكس بعد البيع قال قول قوله) كذلك في الا
بضاع ما يتغير) صورة مشروحه نك عكسند كه مال ربخ ايتد كندكرم مضارب
قرض رب المال مثلاً مضاربه بالثلث در ديو دعوى ايلسه ل قول بيند رب المال كدر
مضاربه بيند لازمدر بضاعه دعوا سندن حكم بيند بويله در بلا تعير كه رب المال بضاعة
و بر دم مضارب قرض الدم دعوا سني ايتسه قول رب المال كدر (وان قال قد ضلعت
من البيت وحدها) يصح ويسمى بغير تصور) مودع يتدن يالكز وديعه ضايغه
اولدى ديرسه قولنده تصديق اولنور و ممكن متصور كه سارق همان عجله سندن اني
اخذ ايد و استخلا فده اولنور يصح يصدق معانسته در نك كه اولنجه ترجمه اولدى
(وتارك في قوم لا امر صحيفة) فرا حوا و راحت يضمن المتاخر) بر كسه بر جماعتك
حضورنده كندوده خطا اولان بر قطعه قرطاسيله تقسيم قبول ايمان نسبه بين ترك
ايدوب كند كه انكرده بورا قوب خالى قوبوب كتمليه اولننى ضايغ اولسه جماعه
مرسومه دن اك صكره كه قلان ضامن اولور حفظه كندوسى متعين اولمافين ضمانده
تعين ايلدى جمله سى بردن قالقوب كنديلرسه جميعا ضامن اولورل وديعه قابل
قسمت اولور بر شى ايسه ابتدا قالقوب كيدن حفظ ايجون اني تقسيم ايتديكندن
تقديم ايتش اولور و زنه رعايه تارك توينستر تلاوة اولنور (وتارك نشر الصوق صيفافعت
لم يضمن و قرض الفار بالعكس يوتر) ياز مودعنده يو كك نشرنى ترك ايتمكه اني
كوه تعير اولنور فاره اكل ايتمكه ناف اولسه مودع ضامن اولنر بوجه حفظنده قصور
دكلدر يضمن ميمك تشديد بيله در فاره نك اكل و اتلافنده بونك عكسى روايت
اولنديكه وديعه وضع اولنان محل كندوده ثقب و منفذ اوليان بربر اولوب فاره اني
ناف ايدوب و يا ياقوب و يا متجس اولور رسد ضمان ايجاب ايتز بوق موضع وديعه
كندوده ثقب بولنان بر محل اولغله فاره نك مضرتنه مطاع اولوب مال صاحبه خبر
و بر رسد ضامن اولور بوقده اولنر (اذالم يسد الثقب من عمله) ولم يعلم المالك ماهي
نقير) يعنى مودعك فاره نك دلوكنه مطاع اولد قد نصكره اني سد ايتوب و مال صاحبه
فاره نك مضرتنى اعلام ايتز سه صحيفه مسئله ستنك خلافتنه در كه ضامن اولور ولم
يعلم تركيننده كه واو او معانسته در بوجه و قلت بقی لو سد هامة فقطحه الفار و افسده لم
يذكر و يذبح تفصيله كما مر قبه بوجه شارح عليه الرحه دير كه شومسئله ذكر اولنموب باقى
قالديكه فاره نك دلوكنى بر دفعه مودع سد ايدوب قباد قد نصكره تكرار فتح ايدوب
اني افسد ايلسه صورة مشروحه مثلاً تفصيلندن لازمدر كه بيند ياسد و يا اعلامدن
لازمدر والله تعالى واستغفر الله العظيم

اولئان نسنه وياز كاندرديو مفسر در حق سبحانه وتعالى حضرت تاري منع ماعونكه
عدم اعاره اوزره مانعلري ذم يور مسيله اعاده مجمود ومشروع اولديني ثابت اولدى
سنه كه امام بخارى عليه رجة الباري حضرت تاريك روايت بيورد يني رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ابى طلحه رضى الله تعالى عنه دن مندوب نام بر فرسى
استعاره ايدوب واكار كوييله در واجاءله كه امت مرحومه جوازينه اجماع وافاق
ايتلر در آخر هاعن الوديعه لان فيها تملك وان اشركا في الامانة مصنف
مرحومك عاريه يي وديعه دن تاخير ايتديكي امانت اواقده هر نقدر ايكيسي مشترك
ايسدهه لكن عاريه ده تملك وابداع اولديغنه منيد ر امدى عاريه وديعه به نسبتله
مر كبدن مفرد منزله سنده اولور ۴۳ حال مركب مفرد دن مؤخر در ۴۴ ومحاسنها
النباة عن الله تعالى في اجابة المضطر لانها لا تكون المحتاج كالقرض فاذا كانت
الصدقة بعشرة والقرض ثمانية عشر عاريه تملك محاسن وفضائل مستعير مضطر ك
استدعائه اجابته الله جلجلدن يابندر زيرا عاريه قرض مثلاو انحق محتاج اولان كسه
ايچون اولور بنا برين صدقه تملك برى اوله قرضك كه اون سكر ايله مجازات اولنشد
بلفني در كه حديث شريفده قرضك بر در همى صدقه تملك ايكي در هميله حاصل اولان
جز ايله مجزيدر امدى برينديكر مى ثواب اولور رشوقدر وار كه صدقه دن متصدق برى
عودة ايتز قرضدن برى عودة ايتملكه انك مقابلنده كه برده ساقط اوايدنه اون سكر
باقى قالدى ونظم مجيده ام من يجب المضطر اذا دعاه بيورلشدر امدى معير مستعير
اعانه ايتملكه كانه الله عظيم الشانن نائب اولمش اولور هر نقدر حقيقته معيرك فعلى
الله جلجلده اراده وخلقيله اولغله كندودن اولوب نيابت منعدم اولور سده تخلقوا با
خلق الله امرينه امثالا وخلق الله ايله تخلق ايتمش اولور ۴۵ (هى) لفقه مشددة وتخفف
اعاره الشى قاموس وشراعا (تمليك المنافع مجانا) افاد بالتمليك لزوم الايجاب والقبول ولو
فعل عاريه تشديله تخفيفله ده اولور لغته صاحب قاموسك يياته نظر اعاره الشيكه بر نسنه يي
عاريه ويرمك معناسنده در مشدد اولديغنه نظر اعاره دن اسم اولان عاريه منسوب اولور
شراعه مجانا كه با دها اوله رق منعتلري تملكدر مصنف عليه الرجد تملك تعبيريله
هر نقدر تعاطى كي فعلا ده اولور سده ايجاب قبولك زومنى افاده ايلدى ۴۶ وحكمها
كونها امانة عاريه ت اوزرينه ترتب ايدن ازامات اولميدر كه بلا تعد هلاك
اولور سده عدم ضمان تعديله اولور سده ضماندر ۴۷ وشرطها قابلية المستعار للانتفاع
وخلوها عن شرط العوض لانها تصير اجارة عاريه تك شرطى عاريه اولئان
نسنه تك انتفاعه قابل اولميدر امدى خر وخزير مثلاو شيك مسلم اولان كسه تك
عاريه المسى مشروع اولاز وانتفاع عيني استهلا كده اولمالى بس دراهم ودنانير
وميكلات وموزونات مثلاو نسنلري على وجه الاطلاق استعاره قرضدر واكرهبة

بياتيله مثلا دراهم ود نانيري كندوايله بر مير ان عيار لئلك ويا دكان زينتللك ويا غير بسنده
استعمال اولئاز وعوض شرضندن خلوى دخی شرطدر زيرا عوض شرطيله اعاره
اجاره اولور حتى فقها تك تصریحلى وار كه اعاره لفظيله اجاره منعده اولور
۴۸ وصرح في العمادية بجواز اعارة المشاع وابداعه ويعد يعنى لان جهالة العين لا تنفي
الى المنازعة لعدم لزومها ۴۹ عماديه ده مشاعك اعاره وابداع ويعد جوازيله تصریح
اولدى زيرا جهالة عين منازعه به مفضى اولاز منازعه لازم اولمايغين ۵۰ وقالو
اعلف الدابة على المستعير فقها استعاره اولئان دابه تك على مستعيرك اوزرينه در
بيورديلر ۵۱ وكذا نفقة العبد اما كونه فعلى المعير وهذا اذا طلب الاستعارة فلو قال المولى
خذ من غيران يستعيره فنفقته على المولى ايضا لانه وديعة ۵۲ يته بويله عبد مستعارك
نفقه سى مستعيرك كسوه سى معيرك اوزرينه لازمدر اكر كندوسى استعاره يي طاب
ايتسد امدى بلا استعارة مولى اشبو عبدى ال واستخدم ايله ديرسه بس كوسى كي
نفقه سيده اغاسنك اوزرينه لازم اولور بوصور تده وديعه اولغين علت سر دنده
فهم اقرب اولان لانه اباحة للانتفاع ديمك ايدى زيرا وديعه ايله انتفاع مشروع
دكلدرو ياخود لانه وديعة اباح له الملك الانتفاع بهاديشده ده اولور ايدى ۵۳ (وتصح
باعرتك) لانه صريح (واطعمتك ارضى) اى غلتها لانه صريح مجازا من اطلاق
اسم المحل على الحال (ومحلتك) بمعنى اعطيتك (ثوبى او جاريق هذه) اعاره سكا
اشبونسنه يي اعاره ايتدم ديمكله صحیح اولور عبارة مشروحه عاريه ده صريح اولغين
دخی اطعمتك ارضى ديمكله ده صحیح اولور يعنى تر لامك غله سى سكا اطعام ايتدم
زراعت واستغلال ايله ديمك بودنى محلك اسمنى حاله اطلاق قيلندن اوله رق مجازا
صریحدر صريح اصولين عندنده ما انكشف المراد منه في نفسه در بوكه كوره حقيقته
مجازه شامل اولور محلتك ثوبى ويا جاريق ديمك اعطيتك معناسنده در اعاره بونكله ده
صحیح اولور ۵۴ (ومحلتك على دابتي هذه اذالم يرد به) بمحلتك ومحلتك (الهبة) لانه
صريح فيفيد اعارة بلانية والهبة بهاى مجازا ۵۵ دخی اعاره سنى اشبودابه اوزره
حل ايتدم ديمكله ده صحیح اولور اكر مارالذكر محلتك ومحلتك لفظلريله هبه مراد
ايتديسه زيرا بودنى عاريه ده صريح اولغله بلانية انى وينله مجازا هبه يي افاده ايدر
۵۶ (واخدمتك عبدى) واجرتك دارى شهر ا مجانا ۵۷ دخی عبدى سكا خادم قيلدم
ودارى برماه سكا مجانا ايجار ايتدم ديمكله ده اعاره صحیح اولور ۵۸ (ودارى) مبتدا
(لك) خبر (سكنى) تميز اى بطريق السكنى ۵۹ دخی بنم دارم سكن بوندن سنكدر
ديمكله ده اعاره اولور (ودارى لك عمري) مفعول مطلق اى اعمرتها لك عمري
(سكنى) تميزه يعنى جعلت سكناها لك مدة عمرك ۶۰ دخی دارم سكنى سى مدة عمر كده
سك ايچون قيلدم ديمكله ده اعاره صحیح اولور عمري مفعول مطلقدر ويا ظرف اولسه ده

اولور مدة عمرك معانسته اوله رق سکناده تمیزیدر (و) اندم زومها (رجع المعیر
متی شاء) و او موقتہ اوفیه ضرر فیتطل و تبقی العین باجر المثل کن استعارامه لترضع
واند و صار لا یأخذ الا ثدیها فلها اجر المثل الی العظام و تمامه فی الاشباه عاریه نك
زومی اولمافین معیرهنه وقت درسه رجوع ایدر عاریه بروقتله موقتہ اولوب مثلا
برماه و یبرهفته مدته اولق مثلا اولوب و یا خود کندویه رجوعده ضرر اولورسه
اعاره باطله اولوب عین مستعار بندہ اجر مثلیله ابقا اولور مثلا بر جاریه بی ولدنی
ارضاع ایچون استعاره ایدوب ولدده انک ممسندن غیرى ممدی المامسی کی امدی
مدتہ فطامه دن او جاریه نك اجر مثلی اخذ ایدر بوجنک تمامی اشباهه در که انده
ایکی مثله دخی ذکر ایدر مثلاً بر غازیہ اعاره ایتدیکی فرسی قبل المدة کندویه کراویاشرا
ایله فرس اخذی ممکن اولیان محله عاریه دن رجوع ایتسه فرس مرقومی اخذ
ایده من بلکه اجر مثلی الور و زراعت ایچون استعاره اولتان ارضی زراعت ایله
حصاد وقتی اریسوب کانی بولمقجه معیر مستعیر دن ترلاسی آله من نهایی اجر مثلیله
ترك اولور و فیها معیر بالقتیه تلزم العاریة فیما اذا استعار جدار غیره لوضع جذوة
فوضعها ثم باع المعیر الجدار لیس المشتري رفعها وقیل نعم الا اذا شرطه وقت البیع
اشباهه فقیه عزو ایله مذکور در که برکسه بر غیر کسه نك جدارى اوزرینه درک
وضیچون استعاره ایدوب و وضع ایتدکن صکره معیر جدارى بیع ایله مشتريچون
جذوع موضوعه بی رفع یوقدر بعضا حین یبعده مشتري انی شرط ایتدیه
دفع وارذر دیدیلر حقرسه داب ایچون ارض استعاره سیده جدار مشر و حد استعاره سی
کیدر و وارنده مشتري کیدر شوتدر وار که وارث به حال رفعه امر ایدر بقت
و بالقیل جزم فی الخلاصة والبرازیه و غیرهما و اعتمده محشبه فی تنویر البصار و ایتدیه
ابن المنصف فکانه ارتضاء فلیحفظ شارح رحمه الله تعالی بیورر که قیل قولیه
خلاصه و برزیه و سائر زنده جزم ایتدیلو تنویر البصار دره اشباهه محشی قول
مرسومه اعتماده ایدوب و مصنف مرحومک او غلو کندویه اعراض ایتامکاد کو با قول
مشر و حد راضی اولمش اولدی (و لا تضمن بالهلاک من غیر تعدد) و شرط الضمان
باطل کشرط عدده فی ازهن خلا فالجوهرة عاریه قلنان نسته بلا تعدد ولا تقصیر
هلاکیه تضمین اولمز و ضمانتی شرط باطلدر رهنده عدم ضمانتی شرط باطل اولدیغی
مثلا صاحب جواهر ایچوندر اختلاف مشارالیه ضمان شولیه مضمونه اولمنه قائل
اولشدر تعدی صورتنده اجماعا ضمان ایجاب ایدر (ولا تجر ولا ترهن) لان الشی
لا یضمن ما فوته (کالودیعه) فانها لا تجر ولا ترهن بل ولا تودع ولا تعار بخلاف العاریة
علی المختار استعاره اولتان نسته و دیعه کی اجاره و رهن اولز زیر ایتسی مافوتنده که
شی مضمون اولز اجاره لزومه بناء اعاره دن اقوادر امدی مستعیر اجاره به مالک اوله

مالا یلزمک زومی و یا مالک مکه اجاره نك عدم زومی لازم کاور امارهن هلاک و یا استهلاك
وقتند رهنک دینی ابقا اولوب غیرک مالندن بلا اذن کندود دینی ابقای مشر و حد اولدیغنه
مبیدر و دیعه دهعت مشر و حدیه بناء اجاره و رهن بلکه و دیعه و عاریه اولز و دیعه ده برشی
کندو مثلی مضمون اولدیغنه مبنی عاریه ده تعلیمک منافع اولمغه اقوی اولدیغندن و قول مختار
اوزره عاریه و دیعه نك خلافتدر که اعاره و ایداع اولور معنی به قولده بودر و اما المستاجر
فیواجرو بودع و یعارو لا برهن اما اجاره اولنسان نسته موجرنک غیره اجاره اولنور
موجرینه اجار اولماز رهنه قدر نك تخلل ایتسه ده مالکی تعلیمک ایجاب ایتدیکنندن
ایداع و اعاره سی مشر و حد اولمغه مستاجر دیلدیکی کسینه بی اجار ایتدیکی دابه
بندیر لکن ابتدا که راکب تعین ایدر و رهن اولماز و اما الرهن فکالودیعه اما رهنک
کندوسی و دیعه کی ایجار و رهن و ایداع و اعاره اولماز (وفي الوهبانية نظم تسع مسائل
لا یملک فیها تعلیمک لغيره بدون اذن سواء قبض اولا فقال و هبانیه ده ناظم مرحوم
طهوز مسئله بی نظمه بیان بیور دیلر که کندوده غیر کسینه بی بلا اذن تعلیمک بر احد
قادر اولز اولیشی قبض ایتسون و یا ایتسون بیورر که (نظم) و مالک امر لا یملک بدو
ن امر وکیل مستعیر و موجر مالک امر مبتدا لا یملک جله سی سفته وکیل جزدر معنای بیت
بلا امر کندوده مالک اولدیغی امری غیره تعلیمک قادر اولیان کسینه وکیلدر که اصیلک
امر و اذ نسز وکیل اولدیغی ماده به غیرى توکیل ایده من کندولرینه تفویض اولنه تصرفی
اولوب توکیل اولمافین و ناس رأی و تدبیره متفاوت اولوب اصل کندونک رأیه راضی
اولوب غیرک کسینه راضی اولدیغندن اما توکیل اذن و برسه اولور و مستعیردر که مثلا
بر دابه بی استعاره ایدن کسه انی غیرى کسیه اعاره ایده من الا امر یله ایدر و جیمک
قتحیه موجر که مستاجر موجرک امر نسز استیجار ایتدیکی نسته بی غیره تعلیمک قادر
اوله ماز (رکوبا و لیس فیهما مضارب و مرتهن ایضا وقاض یا مر) یعنی رکوب
ولیس ایچون استعاره و استیجار اولتان دابه و ثوبی بلا اذن غیره و برمک یوقدر زیر بوئلر
مستعیمک اختلا فیله مختلف اولور مقوله دندرو مضاربیه طریقله ایچه اخذ ایدن کسینه
رب المالك رضاسی اولمقسر غیرى کسینه مضاربیه و بره من و مرتهن رهنک اذنی اولمقسر
رهنی غیره و بره من و بروده هلاک اولور سد ضامن اولور و بادشاه عالمپناه حضرتلری
طرفندن استخلاف اولتان قاضی کندویه طرف سلطنت سینه دن امر و فرمان
اولمقسر غیرى استخلاف ایده من (نظم) و مستودع مستبضع و مزارع اذالم
یکن من عنده البذر یدر (نزدینه و دیعه وضع اولتان کسینه و دیعه بی غیرک عنده
ودیعه قویه من و بضاعه طریقله مال اخذ ایدن کسینه رب المالك اذ نسز غیره بضاع
ایده من و برارضی مز ارعه طریقله اخذ ایدن کسینه اگر بذر کندو طرفندن اولوب
رب الارض جائیدن اولور سه غیره و ارضی مز ارعه به و بره من اما بذر مز ارعه طرفندن

اولورسه غیره من ارعیه ورر ﴿قلت والماشرة﴾ (وما للمساقي ان يساقی غیره) وان
اذن المولى له ليس ينكر) شارح رحمه الله تعالى دبر که او تجسی مفادیت اودر که
مسافات طریقه باغ ویاغچه طوتان کسته ایچون انی غیره مسافاته ویرمک یوقدر
واکرمال صاحبی اذن ویررسه انکار اولور که مشروع اولور ﴿فان اجر﴾ المستعیر
(اورهن فهلکت ضمنه المعین) لاتعدی (ولارجوع له) للمستعیر (على احد) لانه بالضمان
ظهر اجره لك نفسه ونصدق بالاجرة خلا فالثانی ﴿مستعیر عاریه بی اجاره ایدوب
وبارهن ایتمکله هلاک اولورسه تعدیسه بناه معیر کندوبه تضمین ایتدیرر مستعیرده
براحده رجوع ایدوبه من زیر مستعیرک ضمایله ظاهر اولدیکه مستعیر کندوبملکنی ایجار
ایتدی نهایی غاصب منزله سنده اولغله اجرتی تصدق ایدر امام ثانی ایچوندر
اختلاف ﴿او﴾ ضمن (المستاجر) سکت عن المرهن وفي شرح الوهبانية الخامسة
لا يملك المرهن ان يرهن فيضمن ولما لك الخبر ويرجع الثاني على الاول ﴿وباخود مستاجر
تضمین ایتدیرر مرتهنك ضما تندن مصنف علیه ارجه سکوت ایتدی انی بیان ایتدی
شرح وهبانية ده نقطه که مسائلک بشجسی مرتهنك رهنی ایتمکله قادر اولورهن ایدوبه جک
اولورسه ضامن اولورمال صاحبیچون بخیر لك وارددرلرسه مستعیر دن ودرلرسه
مرتهندن اولور ثابته مرتهندن اولدیبی تقدیرجه مرتهن مستعیر رجوع ایدر
﴿ورجع﴾ المستاجر (على المستعير اذا لم يعلم بانه عارية في يده) دفعا لضرر الغرماء
مستاجر ضامن اولدیبی تقدیرجه مستعیر رجوع ایدر اکرانک ایدوبه که عاریه اولدیبی
معلوم اولورسه تقریر ضرر رزنی دفع ایچون ایدوبه عاریه اولدیبی یله رک استجار ایتمش
اولورسه تقریر منعدم اولغین رجوع ایدوبه من ﴿وله ان يعير ما اختلف استعماله اولا
ان لم يعين﴾ المعير (منقضا) ﴿مستعیر ایچون استعاره ایتدیکی نسته بی عاریه ویرمک واردرا کر
معیر انتفاع اولغجه شی بیان ایتماش اولورسه مثلا استعاره قیلطان دابه بی رکوب
وباچه لیچون دیمک کی عاریه ده کرک مستعیرک اختلافیه مختلف اولسون ویا اولسون
﴿و﴾ (يعير) (ما لا يختلف عين) اختلاف لالتفاوت وعزاء فی زواهر الجواهر ﴿﴿
للاختیار﴾ واکر انتفاع اولغجه مثلا رکوب ویا جمل کی نسته بی معیر تعیین و بیان
ایتمش اولورسه مستعیرک استعمالیه مختلف اولیان مقرله دن اوورسه انی مستعیر ایچون
اعاره مسوغ ومشر وندر مختلف اولور مقرله دن اولورسه استعمالده تفاوت اولغین
انی اعاره ایدوبه من زواهر الجواهر صاحبی مضمون مشروچی اختیاره عز وایلدی
﴿ومثله﴾ ای کالمعار المجر) وهذا عند عدم التبی فلو قال لا تدفع لغيرك فدفع
فهلاك ضمن مطلقا خلاصه ﴿اجاره اولنان نسته اعاره اولنان نسته کیدر یعنی
اعاره اولنور لکن موجرک نهی اولورسه پس نهی ایدوب سنک غیریکه ویرمه دیوب
اودخی ویرسه هلاکی صورتنده ضامن اولور مطلقا که کرک مستعیرک استعمالیه

مختلف اولسون ویا اولسون ﴿فن استعار دابة او استاجرها مطلقا﴾ بلا
تقييد (محمل) ماشاء (ويعيره) (للمحمل) (وركب) عملا بالاطلاق ﴿بلا تقييد مطلقا
بر دابه استعاره ویا استجار ایدن کسته دیدیکی نسته بی جمل ایدر و جمل ایچون
غیره اعاره ایدر و عملا بالاطلاق یزده ﴿وایافعل﴾ (اولا) (تعین) مرادا (ضمن بغیره)
ان عطبت حتی لو البس او اركب غیره لم يركب بنفسه بعده هو الصحيح کافی ﴿
انتفاع ایدوبه جکی شیک قنسیله ابتدا بداه ایدرسه او مراد اولغله تعیین ایتمکله
دیگری ایتمکله تلف اولورسه ضامن اولور حتی کندوب نفسیچون استعاره
ایتدیکی ثوبی غیره الباس ودابه بغیرن ارکاب ایلسه صکره کندوسی بنده منجی
صحيح اولان قول بودر ﴿وان اطلق﴾ المعير او الموجر (الانتفاع في الوقت والنوع
انتفع ماشاء) ای وقت شاء لم امر ﴿معیر ویا موجر نه وقتده ونه نوعه انتفاع
النه جفتی بیان ایچوب بروجه اطلاق اعاره ایجار ایتمش اولورسه قننی وقتده درسه
انده انتفاع ایدر مرور ایدن اطلاقه عمله بناه ﴿وان قيده﴾ بوقت اونوع او بها
(ضمن بالخلاف الى شرفه) لا الى مثل او خير ﴿بر مستعیر استعاره ایتدیکی نسته بی
بر وقتله تقييد ایدوب مثلا برو یا ایکی کون فرسکی بکا عاریه ویر دیسه ویا بر نوعه
ویا ایکیله تقييد ایدرسه فقط اندن شرایله مخالفله ضامن اولور بر کونه ویا فلان
محل دیوب اندن زیاده کتورمک کی او مثلا ویا اندن خیر لو ایله مخالفت ایدرسه
ضامن اولور تقييد ایتدیکی وقتده کتورمزه او وقتدنصکره استعمال ایتسون
ویا ایتسون هلاکله ضامن اولور بر محل تعیین ایدرسه اول محل تجاوز ایدوبه واکا
کیدر وکلور وفلان محله دک دیوب بر محل تسمیه ایترسه اولدیبی شهر دن طشره
چقاره من ﴿وکذا تقييد الاجارة بنوع او قدر﴾ مثل العارية ﴿اجاره بی بر نوع
ویا قدر ایله تقييد ده بویه عاریه بی تقييد کیدر مخالفله ضمن ایجاب ایدر
﴿عاریه الثمن والمکبل والموزون والمعدود المتقارب﴾ عند الاطلاق (قرض)
ضرورة استهلاك عينها ﴿دراهم ودينار ومكيات موزونات ویمورطه وحوز امثالی
معد ودمقاری بروجه اطلاق عاریه اولق قرضدر زیر او مثلاو شیر ایله انتفاع
انجق عینلرینک استهلاکله اولور استهلاکده اکا مالک اولغله اولور اوده قرضله
اولور بموق ویک وابرشیم ومسک وکافور امثالی منافعلری اوزره اعاره وقوعبولیان
عطریاتی اعاره دخی قرضدر ﴿فیضمن﴾ المستعير (بهلاكها قبل الانتفاع) لانه
قرض حتی لو استعارها ليعير الميزان او وزن الدكان كان عارية ﴿سالف الذکر
ثمن امثالی شیر ایله انتفاعدن مقیم کندوزی هلاک اولسه قرض او ایلله مستعیر
ضامن اولور وانی مقرضینه یعنی جائز اولور کندوبملکنی بیع ایتمش اولغین مقرضندن

انی اشترای ایلنه صحیح اواز کندو ملکنی اشترای ایش اولمغین ذمتده که عاریه بی
مقرضه که معیندن اشترای ایدرسه صحیح اولور ذمتده اولغله مقدور التسلم اولمغین
بدلی ادادن مقدم مفترق اولور لسه عقد فاسد اولور دیندن دینله مفترق اولور لیه
مجلسده بدلی نقد و تسلیم ایدرسه صحیح اولور حتی کندور لیه میازی عیار ایدوب
ویاد کانی زینت لک ایچون دراهم دنا بر استعاره ایلنه عاریه اولور یزین یانک
فحیله زان یزیندن حدیث شریفده * ما دخل ازق فی شیء الا زانه * وارد اولمشر
اوده بو قیلدنر معیدر * ولو اعار قصعة ثريد فقرض ولو بينهما مباسطة
قاباحة * برکسته بر رجله ترید چولمکنی اعاره ایدرسه انی قرض ایش اولور انک
مثلی و یا عینی استرداد ایدر و اگر میانلرنده مباسطه که تکلیف سزک اولورسه ایاحه
واخلال اولغله ضمان ایجاب ایتز * و تصح عاریة السهم ولا یضمن لان الرمی
یحری بحری الهلاک لاحیر فیہ * اوق عاریه سی صحیح اولور که ضمان ایجاب ایتز
زیرا رمیه اذن اولغله من غیر تعد هلاک مجراسته اجرا اولنبدیه ضمان اولدی * (ولو
اعار رضا البناء والغرس صحیح) لا علم بالمنفعة (وله ان یرجع متى شاء) لما تقررانه غیر
لازمة * برکسته بر قطعه ارضی بنا و یا اشجار غرس ایچون اعاره ایلنه منفعت
معلوم اولغله صحیح و مشروع اولور و لازم اولدیفندن هر نه وقتکه درسه معیر
رجوع ایدر * (و یکلفه قلعهما الا اذا کان فیہ مضرة للارض فیتکران بالقيمة
مقلوعین) لثلاث ارضه * بصورة مشروحه ده معیر مستعیر بنا ایلنه غرسک قلع لریله
تکلیف ایدر الا ارضه قلعده مضرة اولورسه ارضی اتلاف ایتسون دیو بنا ایلنه
غروس مقلوعا قیتلریله ترک اولنغله صاحب ارض انک قیتلرینی ضامن اولوب
واذر مستقلا کندونک اولور و اگر قلعدن ارضه ترتب ایدن نقصانه رب الارض
راضی اولورسه اذری قلع ایتدیرر ضمه الله جبر اولنر * (وان وقت) العاریة (فرجع
قبله) کلفه قلعهما و (ضمن) المعیر للمستعیر (ما نقص) البناء والغرس (بالقلع) بان يقوم
قائما الى المدة المضروبة و تعتبر القيمة يوم الاسترداد بحری معیر عاریه و بریدیکی ارضند وقت بیان
ایدوب قبل حلول اولوقت رجوع ایدرسه بنا ایلنه غرسک قلع لریله مستعیر تکلیف ایدوب
و قلعله بنا و غرسه طاری اولان نقصانی معیر مستعیر ضامن اولور که توفیت اولن دیغی
مدته دک مستحق القلع اوله رق قائما تقویم اولنوب و صاحب ارضک استردادنی مراد
ایتدیکی کونده که قیمتی اعتبار اولنوب ماینلرنده که تفاوتی ضامن اولور لکن خلف
وعد اولغله رجوعی مکروه در المسلمون عند شروطهم * حدیث شریفده بنا بعد حلول
الوقت همه حال قلع ایتدیرر نهایی قلعنده ارضه مضرة اولورسه مقلوعا قیتلریله ترک
اولورته که مرور ایلدی * (واذا استعارها لیدر عهالم توخذ منه قبل ان یحصدا الزرع

وقتها اولاً) فتترك باجر المثل مراعاة للطرفین * برکسته بر قطعه ارضی زراعت ایچون
استعاره ایلنه مدته بیان اولنسون و یا اولنسون اکن ایریشوب حصاد وقتی اولدین
اول ارض بوندن التزنها بی طرفینک حقنه مراعاة اجر مثلیله ترک اولنور * (ولو قال
المعیر اعطیک البذر و کلفتک ان کان لم یثبت لم یجز لان بیع الزرع قبل نیاته باطل و بعد نیاته
فیہ کلام اشار الی الجواز فی المعنی نهایی * امدی معیر مستعیر سنده بذر و مصارفکی
و یروب حاصلاته مالک اولیم دیسه پس بذر بتماشسه جائز اولما قبل النبات زرع بیع باطل
اولمغین بعد النبات بیعنده سوز و ارکه مغتیده انک جوازسته اشاره ایلدی * (و مؤنة
الرد علی المستعیر فلو كانت مؤنة فامسکها بعده فهلکت ضمناً) لانه مؤنة الرد علیه
نهایی (الا اذا استعارها لیرهنها) فتكون کالاجارة رهن الخانیه * عاریه ده مؤنة
رد مستعیرک اوزرینه در کندی نفیع ایچون قبض ایتکله روی کندویه واجب اولدی پس
موقه اولوب وقتک حلولندنصره امساک ایتکله هلاک اولورسه ضامن اولور مؤنه رد
کندونک اوزرینه اولمغین الا عاریه بی استعاره سی انی رهن ایتک ایچون اولورسه اجاره
کی اولغله مؤنه رد معیره اولور و جره اولدیغی کی * (وکذا موصی له بالخدمة مؤنة الرد
عليه) موصی له خدمته ده بویه مؤنه رد کندونک اوزرینه در منتفع کندوسی
اولغله ردیده کندویه واجب اولدی * (وکذا الموخر والغاصب والمرتهن) مؤنه
الرد علیهم لحصول المنفعة لهم * اجاره نه سنه و یروب و برشی غصب و بارهن ایدن
ذواته بویه در که مؤنه رد کندور لیک اوزر لینه ترتب ایدر منفعت کندور لینه
عاند اولمغین * (وهذا هو الاخراج باذن رب المال والا فؤنة رد مستاجر و مستعار علی الذی اخرج
اجارة البرازیه) * اشبو مؤنه ردک موجرک اوزرینه اولدیغی اجاره اولنان نسته نک
اخراجی رب المالک اذنیله اولدیغنه نظر ادر یوقسه استیجار و استعار اولنان شیک
مؤنه ردی اخرج ایدن کسسته نک اوزرینه دکدر * (بخلاف شركة ومضاربة وهبة قضی
بالرجوع مجتبی) * شرکت و مضاربة و کندوده رجوعله حکم اولنان هبه مار الذکر
کندونک اخرجته رب المالک اذنی منعدم اولان شیلرک خلافته در که بونلرده مال
شرکتک ردی مؤتی رب المال در قضی باز رجوع عباره سنده قضی فیها بالرجوع
دیسه اولی ایدی * (وان رد المستعیر الدابة مع عبده او اجیره مشاهرة) لامیامو
(او مع عبده مطلقا) يقوم علیها ولی فی الاصح (او اجیره) ای مشاهرة کامر فهلکت
قبل قبضها (برئ) لانه انی بالتسليم المتعارف * مستعیر استعاره ایتدیکی دابه بی
کندو عبده و یا مؤنه اولمیان ماهیسته لی اجیره و یا عاریه صاحبک قول اصحده
مطلقا عبده که اودابه نک خدمتی و محافظه سی اوزره سیاسی مثلوقام اولسون
و یا اولسون و یا ماهیسته لی اجیره رد ایدوب قبضدن مقدم هلاک اولسه ضماندن بری
اولور تسلیم متعارفی ایتانه مبنی بوعیه لی اجیر عیالندن عد او انما غله کندویه

تسليمه ضماندن خلاص اولمز اجير سنويه اولورسه بالطريق الاولى برى اولور
 (بخلاف نفيس) كجوهرة (بخلاف الردمع الاجنبى) اى (بان كانت العارية
 موقته فقت مدتھا بمقتضى العارية) لتعديه بالامساك بعد المدة عاداتا ايدى
 غلته تسليم اولئمان انجو وجواهر امثال اشياء نفيسة واجانبه رد دواى عبدينه
 ردك خلافتھ در يعنى عاريه موقته اولوب بعد مضي المدة اتى مستعير اجنبى كسبه
 ايله معيره بعث وتسير ايلرسه بعد المدة امساك ايله تعد بسنه مبنى ضامن اولور (والا
 فالمستعير يملك الابداع) فيما يملك الاعارة (من الاجنبى) به يفتى زلجلى فتعين حل
 كلامهم على هذا واكر عاريه مسئلة مشروحه ده بعد مضي المدة اجنبية دفعيله
 تصوير اولئبوب بلکہ مطلقا ضامن اولور دينسه صحيح اولمز زيرا قبل مضي المدة
 اجانبه دفعيله ضمان ايجاب ايتز مستعير اجانبه اعاريه مالك اولديغى شيدہ ايداعده
 مالك اولور انحق بوقول ايله فتوى ويريلور امدى اجانبه دفعيله ضمان ايجاب ايدر
 كلامرينى اشومعنى المدة دفعه حل تين ايتدى (بخلاف رد ودیعة ومغصوب
 الى دار المسالك فانه ليس تسليم (ويريعه) ومغصوب مال صاحبك دارينه رد
 مسئلة مشروحه نك خلافتھ در كه ضمان خلاص اولمز تسليم بولئمان مغيين زيرا
 ايداع مودعك بالذات كندون حفظيچون اولور غيرك حفظنه راحتي اولم
 مودعه ايداع ايتز ايدى وغاصب مغصوبه كندويدنى اثبات مال صاحبك يدنى
 ازاله ايله تعدى ايتش اولمغه كندويدنى ازاله وانك يدنى اثبات كندويه لا بد ولازم
 اولوب اوده انحق بالذات كندونك حقيقة تسليمه اولور (واذا استعار ارضا
 بيبضاه) للزراعة يكتب المستعير انك (اطعنتى ارضك لازرها) فيخصص للابعم
 البناء ونحوه (بر رجله بر قطعه ارض حاليه يى زراعت انجو استعاره ايلسه مستعير
 بنائه عام وشامل اولسون ديور وجه تخصيص معيره سن اشو ارضكى بكا زراعت
 انجون اطعام ايتد ككه استغلاله مكنت وقدرة ويردك ديوسند كتب ايدر اطعام مالا
 ياكله اسناد اولند قده استغلال مراد اولور فائده كتابت طول مدتله مستعيرك
 انكارندن اميت وياخود معيرك فوييله ورثه سنك مستعيردن اجرة مطالبه سى
 خوفندن خلاصدر (العبد الماذون يملك الاعارة) عبد وياصي ماذون صنع تجار دن
 اولان اعاريه مالك اولور (والمجور اذا استعار واستهلكه بضمن بعد العتق)
 مجور اولان (عبد امثالى ذواة بر سنه يى استعاره واستهلاك ايلسه بعد العتق اتى
 ضامن اولور (ولوا عار) عبر مجور عبد المجور (مثله فاستهلكها ضمن)
 الثاني للحال) بر عبد مجور كندى كى عبد مجوره بر سنه اعاريه ايتككه عبد ثانى اتى
 استهلاك واتلاف ايلسه فى الحال اتى ضامن اولور (ولو استعار ذهباً فقلد
 صيبا فسرق الذهب منه) اى من الصبي (فان كان الصبي بضبط) حفظ

(ما عليه) من اللباس (لم يضمن) والا ضمن لانه اعارة والمستعير يملكها
 بر كسبه بر قور التوى استعاره وبر صينك بويئنه قلا ده ايتككه اذن سرت
 اولسه امدى صبي اوزرنده بولئمان البسه واشيا سنى حفظ ايدر مقسوله دن
 اولورسه ضامن اولمز بواعاره اولوب مستعير ده اكامل ك اولمغيين مضيع اولمز
 بوقسيه اولور مضيع عد اولمغه شارحه اولى اولان حفظ بدلينه يحفظ دينك ايدى
 برده لانه اعارة قولى لم يضمن عبارته علت اولمغيين اولى اولان اتى والا ضمن قوليك
 اوزرينه تقديم ايدى (وضعها اى) العارية (بين يديه فقام فضاكت لم يضمن
 لوانام جالسا) لانه لا يعد مضيعا لها (وضمن لوانام مضطجعا) لتركه الحفظ بر مستعير
 عاريه الدينغى نسته يى قارشوسنه وضع ايدوب نام اولمغه ضايغ اولورسه امدى نوم جلوس
 حالته اولورسه اتى مضيع عد اولمغه ضامن اولمز مضطجعا اولورسه حفظنى ترك
 ايتش اولمغه ضامن اولور (ايس للاب اعارة طفله) لعدم البذل وكذا القاضى
 والوصى (بابا انجون صغير او غلوتك مالى اعاريه بوقدر بدلنده برش اخذ اولمغه
 ضرر محض اولمغيين قاضى وصيده يئنه بويله در (طلب) شخص (من رجل نورا
 عارية قتل اعطيك غد افلما كان الغد ذهب الطالب واخذ بغير اذنه استعمله فمات)
 الثور (لا ضمن عليه) خايته عن ابراهيم بن يوسف لكن فى المجتبى غيره انه يضمن
 بر شخص بر جلدن بوجه عاريه براوكوز طلب ايتككه يارنى كون سكا وبرهم ديور وعد
 ايتديكندن طالب اوتسى كون كلوب وبلاذن الوب استعمال ايتككه او كوز تلف
 اولسه اوزرينه ضمان ايجاب ايتز لكن مجتبا وسائر معتبراته ضامن اولور ديومذ كورد
 (جهاز ايتنه بما يجهز به مثلها ثم قال كنت اعرتها الامتعة ان العرف مسترا) بين
 الناس (ان الاب يملك ذلك) الجهاز ملكا اعارة لا يقبل قوله انه اعارة لان الظاهر
 يكن به بر كسبه كيره قزينه كندوايله او مثلا قز جيفز جهاز لنور جهاز ايله تجهيز
 ايتد كد نصكره اتى بن عاريه ايتشدم ديه پس عرف وعادة ناس اومق وله بابا اوقدر
 جهازى بوجه تملك جهاز اوله رقى وروب اعاريه ايتككه ايسه ظاهر حال كندوبى
 تكذيب ايتككه اتى اعاريه در قولى مقبول اولمز اما قزك صغرى حالته بابا كندو انجون
 بر مقدار جهازه متعلق امتعه اشترى ايتش اولورسه ورثه اكامل داخله ايدى من ر خاصته
 قزك اولور (وان لم يكن) العرف (كذلك) اوتارة وتارة (قال قولله) به يفتى كالو
 كان اكثر مما يجهز به مثلها فان القولله اتفاقا (واكر عرف بين الناس منوال مشروح
 اوزره اوليوب وياخود بعضا بر دفة اوليوب وبعضا اولورسه قول كندونك اولور
 انحق بوقول ايله فتوى ويريلور نته كه جهاز اومقوله قز كندوايله تجهيز اولنور
 مقدار دن اكثر اولديغى صورته اتفاقا قول كندونك اولديغى كى بعضا بابا جهازك
 عاريه در قولنده عند التجهيز عاريه در دواشهاد ايتد ككه تصديق اولمز ديدنر عند

البعض مطلقا تصديق اولنور زيرا كندولى دافع اولمغه مادام تليكي اقرارا بتدبكه
قول كندونكدر ابعض اربابا كرام و اشراف ناسدن ايسه قولى قبول اولنور
يوقسه قول كندونكدر ديدلر (والام) وولى الصفيرة (كالب) فيمادكر
انا وصفيه منك وليسى مارالذكر بابا حقه عرقى اعتبارده بابا كيدر لكن علامه
عبدالبرولى صغيره بي جهازا بله تزويج ايتد كده بنم عندمده غالب حالى جهازى عارية
ورمكدر ابوينك شفقتلرينك و فرته مبنى ولى انله قياس اولنور ديدى و فيما يدعيه
الاجنبى بعد الموت لا يقبل الابينة شرح و هيايته و تقدم فى باب المهر و اجنيبك بعد الموت
دعوا بتديكى شيدى كه متوفاه جهازى بوجه عارىه ايتشدرم قولنده انجق بينه ايله
تصديق اولنور كندوا بچون ورثه به معلوملى اولمغه تحليفه و اردر (وفى الاشباه
(كل امين ادعى ايصال الامانة الى مستحقها قبل قوله) بمينه (كالمودع اذا ادعى الرد
والوكيل ولناظر) اذا ادعى الصرف الى الموقوف عليهم يعنى من الاولاد والفقراء
وامثالهما و اشباهه مذكوردر كه مودعك و ديعدى ردى دعوا سى مثلو هر برومى
و وكيل و متولى كى امين يدزنده بولان امانتك مستحقلرينه ايصال و ايفالرينى دعوى
قيلرسه قول يمينيله قبول اولنور مثلا وكيل بالبيع اولان كسند مبيعك و ايتدك هلاكى
و يامبعك مؤكله ردى و ياناظرلك وقفك موقوف عليهم اولان اولاد و فقر و علما و اشراف
كى ارباب مرتزقيه صرفى دعوا زى مثلا ولكن بعض فضلا بيوريلر كه اشبه مسئله ده
لايق اولان متولى زمانه متولى لرى مثلا و خبانه و ارتكابه معروف و مشهور اولمغه تقيد
اولمقدر بلكه بونكه افتا اولمقدر حموى و اما اذا ادعى الصرف الى وظائف المرتزقة
فلا يقبل قوله فى حق ارباب الوظائف لكن لا يضمن ما انكر و له بل يدفعه ثابنا من مال
الوقف كالبسطه فى حاشية اخى زاده و متولى وقف امام و فراش و قاد امثالى ارباب
مرتزقنك وظيفد لرينه صرف ادعاسى ايدرسه بونلر حقننه قولى مقبول اولمازل لكن
انكار ايتديكلى مبالغى متولينك كندوسى ضامن اوليوب بلكه ثابنا انله مال و قفدن
و برتنه كه حاشية اخى زاده به بسط و تفصيل اولندى اولاد ايله بونلر ميانلر نده فرق اولادك
استحقاقى عمل مقابله سنده اولمغه صله محض اولوب امامك كه اجرة قيلندن
اولميدر اجرتى ناديه ده مستاجر كولى بينه ايله مقبواه اولور و قلت و قد مر فى الوقف
عن المولى ابى السعود و استحسنه النص و اقره ابنه فليحفظ و شارح عليه الرحه ديركه
وقفده تفصيل مشروح مولانا ابو السعود دن نقل مرور ايليوب و انى مصنف مرحوم
استحسن و فرزند ارجندى اقرار برله اشباه حاشيه سنده و هو تفصيل حسن خصوصا
فى زمانه ايدى انتهى (وسواء كان فى حياة مستحقها او بعد موته الا فى الوكيل بقبض الدين
اذا ادعى بعد موت المؤكل انه قبضه و دفعه فى حياته لم يقبل قوله الابينة سالف الذكر
امينك اما تى مستحقه ايصالى دعوا سى كرك انك حال حياتده اولسون و باعد وفاته اولسون

قولى مقبولدر الا قبض دينه و وكيل مؤكلك و فاند نصكره دى و بوندن قبض ايدوب و حال
حياتده كندويه تسليم ايتدم دعوا سى ايدرسه قول انجق بينه ايله قبول اولنور (بخلاف
الوكيل بقبض العين) و كوديعه قال قبضتها فى حياته و هلكت و انكرت
الورثه او قال دفعتها اليه فانه يصدق لانه يبنى الضمان عن نفسه و ديعه مثلا و
عنى قبضه و وكيل دينى قبضه و وكيل خلافته در يعنى عنى بن حياتندن قبض ايتدم
و هلاك اولدى و يا كندويه تسليم ايتدم ديوب ورثه ده انكار ايتدم بوضورته و وكيل
كندونفسندن ضمانى نفى ايتكله تصديق اولنور و بخلاف الوكيل بقبض الدين لانه
يوجب الضمان على الميت و هو ضمان مثل المقبوض فلا يصدق وكالة الولوالجية
و وكيل بقبض الدين صورة مشروحه نك خلافته در كه قولنده تصديق اولنور زيرا
بوميتك اوزرينه ضمانى موجودر كه مقبوضك مثليتك ضماندركه انكله مديونك
اوزرنده كه مبلغه تقاص واقع اولمغه تصديق اولندى و قلت و ظاهره انه لا يصدق
لا فى حق نفسه ولا فى حق المؤكل و قد افنى بعضهم انه يصدق فى حق نفسه لا فى حق المؤكل
و حل عليه كلام الولوالجية فيتسامل عند الفتوى و شارح رحمه الله تعالى بيورر كه
ولوالجية نك كلامك ظاهرى بودر كه وكيل مشروح كندو حقه تصديق اولنور ب
ميته و يردم دعوا سيله مقبوضندن برى اوله من و مؤكل حقه ده تصديق اولنور
بعض فقها نفسى حقه تصديق اولنور كندوسى برى اولور مؤكل حقه تصديق
اولنور ديوقتوى و يردلر ولوالجية نك كلامى بونك اوزرينه حل اولنور حين فتواده
تأمل اولنور لكن والوالجية نك عبارتك ظاهرى لانه يوجب الضمان على الميت تعليقه
بناء خاصه مؤكل حقه عدم تصديقدر (فروع) اوصى بالعارية ليس للورثة
الرجوع و بر كسند برنسندك عارىه و بر سيله وصيت ايدوب ثلثه مساعد اوله رق
وصيت ايدن كسندك و فاند نصكره ورثه قبول ايتشارسه كرك موقته و كرك مطلقه
اولسون ورثه ايجون ائدن رجوع بوقدر و العارية كالاجارة تنفسح بموت احدهما
عارىه اجاره مثلا و احد متعاقدينك برينك موتيله منفسحه اولور امدى معيرك ورثه سيجون
مرجوع و اردر مستعير ايجون انك انتفاع مشروع دكلدر حتى بعد الوفاة استعماله
هلاك اوله ضامن اولور و مات و عليه دين و عنده و ديعه بغير عينها فالتركة بينهم
بالخصص و بر كسند اوزرنده بر مقدار دين و نذرنده غيرى معين و ديعه اوله رق مجهلا
فوت اولسه امدى تركه ديونى و فانتزسه حصه لرنجه تركه غرما و معير ميانلر نده تقسيم
اولنور و استاجر بغيرا الى مكة فعلى الذهاب و فى العارية على الذهاب و المجبى لان
رد هاعليه و بر كسند مكه به دك بر بغيرى استيجار ايتسه فقط مكه به دك كنهك استيجار
ايتش اولور عارىه نك ردى مستعيرك اوزر ينه لازم اولوب اوده انجق مجبيله ممكن
اولمغه استعارده عقد كدوب و كلمكه واقع اولور اما اجاره ده و مورودنه مالكك اوزرينه

لازم اولور و استعاره ذاب للذهب فامسكها في يده فهلكت ضمن لانه اعارها للذهب
لا الامساك و بر كسته بر محله كتمك همچون بردابه في استعاره و خانه سنده امساك اتمك
هلاك اولسه ذهب همچون استعاره ايدوب امساك همچون ايتامك كن تعدي اتمش اولغه
ضامن اولور و استقرض ثورا فاعار عليه الاتراكم ضمن لانه عارية عرفا و بر كسته
بر او كوزي استقرضك استعاره ايدوب بر زار اكده كندونك اوزر ينه اعاره و نجا
ايتكله ضايع اولسه ضامن اولز عارية اولغه بلا تعديلا كنه ميني و استعار اضالييني
ويسكن و اذا خرج فالبناء للمالك فالحالك اجر مثلها مقدار السكنى و البناء للمستعير لان
الاعارة تمليك بلا عوض فكانت اجارة معني و فسد بجهالة المدة و بر كسته بر قطعه
ارض اوزر ينه بنا احداث ايدوب اتمساكن اولوب حين خروجك بنا صاحب ارضك
اولق اوزر مقاوله اتمساكن امدى مالك همچون مستعيرك ساكن اولديني مدنك اجر مثل
وارد بر بناده مستعيرك اولور اعاره داننده بلا عوض تمليك اولغه معناده اجاره اولديده
مدة مجهولة اولغه فساد كنديكندن اجر مثل اجاب ايلدى و كذا الو شرط الخراج
على المستعير لجهالة البدل و يه بويله ارضك خراجنى مستعير و رمك اوزر شرط
اتمساكن بدلك جهالتنه ميني يه اجاره فاسده اولور خراج معيرك اوزر ينه لازم اولغه
مستعيرك اوزر ينه اولسنى شرطه منافع بدل اتمش اولدى و الحيلة ان يوجر الارض
سنتين معلومة بيدل معلوم ثم يامر به باده الخراج منه و خراجك مستعير اوزر اولسك
صحتك حيلة سى اعاره مراد ايدن ذاتك ارضى بدل معلوم مقابلى مدة معلومة به ايجار
وبدل مشروحن خراجى ادايله كندويه امر اتمكدر امدى بوصورته جائز اولور زيرا
كندونك اوزر ينه كه خراجى كويا كندونك مستعيرده كه مالنسندن ادايه اتى وكيل
اتمش اولور و استعار كتابا فوجد فيه خطا اصلحه ان علم رضا صاحب و بر كسته
استعاره ايتديكي كتابه خطا بولسه پس صاحبك رضاسنى فهم ايدرسه اتى اصلاح
ايدر عدم رضاسنى معلومى اولور رسه اصلاح اتمز غيرك مالنسده بلا اذن تصرف اتمش
اولغين و قلت ولا ياتم بتركه الا في القرآن لان اصلاحه واجب بخط مناسب و شارح
دير كه قرآن عظيم الشانك غيرنده اصلاحى تركه بر كسته اتم اولز قرآن كريمى كندونه
مناسب خطله اصلاحى واجب اولغه و في الوهبانية و هبانية ده مر سوده كه
(نظم) (وسفر رأى اصلاحه مستفيره) (يجوز اذا مولاه لا يثار) بر كتابى استعاره ايدن
ذات فضائل سماتك خفاسى بولغه اصلاحى رأىله راغبنا حنات اولسه امدى
كتاب صاحبي ائدن ماثر اوليوب اكازاضى اولور جائز و مشروع اولور خط مناسبه
اصلاح اتمش صاحب كتاب عاقله راضى اولملى و اگر خطى حسن اوليوب كتابك خطنه
او يزمسه اصلاحى بر قطعه ورقه به تحرير و بر علامته درون كتابه وضع اتلى كه صاحبي
كوزله خطله اصلاح ايليه زيرا اصلاح كنده حسناندند (وقى معاينها) بعض

نسخه ده بيت مشروحك يعقبنده اشنو و في معاينها تركيبي وقوع بولشد ريعنى و هبانية نك
مستور المرام و معاينها كي فهم استخرا جنديه عاجز اوله حق كلام ديمك (واى معير
ليس ملك اخليا) (اعاروفى غير الزمان التصور) يعنى قننى عار به و برن كسته كه اعاره
ايتديكي نسنه مراد ايتديكي وقتيه اخذ استزداده قادر اوليه شول بر معير كه زراعت
ايچون بر قطعه ترلاسنى اعاره ايديه وقت حصاد اير شمكسيز ترلاسنى مستعير دن الله مر
نهایتى رجوعى وقتندن مزارعه اجر مثل اجاب ايدر دخی اخذ و رجوع رهانك
غيرنده متصور در كه رهن ايچون بر نسنه استعاره ايدن كسته به معير قبل فك الزهن
مر تهنن اخذيله رجوع ايديه مر (وهل واهب لابن مجوز رجوعه) وهل مودع
ماضيع المال خسير) نسا او غلونه بر نسنه هب ايدن كسته ايچون هب سندن رجوعى
جائز و مشروع اولور مى الى رفيق اولان او غلونه بابامى بر نسنه هب ايديه جك اولسه
رجوعى صحيح اولور رفيق اولديغندن بن بوشية مالك اوله ميوب اصل هب سندن اولمش
اولغه قرابت منعدم اولوب هب اجنيه اولغين كندويه حق رجوع ثابت اولور و بر مودع
نزدينه و ديعه وضع اولنان مالى تعدي و تقصير ايله ضايع اتميه رك كندويه ضمان و خسران
لازم كاورى الجواب كلور شول بر مودعكه بر كسته كندويه بيك غروش ايداع و اتى
ورنه مدن فلا نجه ذاته تاديه و تسليم ايله ديو وصيت اتمكله بعد وفاته امر ينه امثال
برله ديديكى وارنه ادا اتمش اولور سه مبلغ مشروحى سار و رنه به ضامن اولور غايتى
كندوده و بر ديكى وارنه رجوع ايدر والله تعالى اعلم و استغفر الله العظيم

(كتاب الهبة)

هبه به دار كسب مستطابدر اشوبه به صفة كمالدن اولغه حق سبحانه و تعالى احضر ترى
ذات جللىنى ام عندهم خزان رحمة ربك العزيز الوهاب و نظم مجيدنده انكله توصيف
يورد يلبوقوا كه اتى ايشار سه اشرف صفاته موصوف اولوب كندى ذاتى كرم
وازاله شمع نفس و موهوب لهك قلبه سرور ادخاله ميانلنده مودة و محبت ابرائيله
تزين و توشيح اتمش اولغه و من يوق شمع نفسه فاولئك هم المفلحون و عذكر عنه ماسدق
اولور هبه فى الاصل مصدر در اصلى هانك سكونيله و هيدرو او حذف اولغيله
ائدن عوض اخريته هاء تايث اعطا اولمشدر امدى وزنى عدة كى علة اولور لامله
ومن ايله و نفسه متعدى اولور و وجه المناسبة ظاهر و ماقبله عارية به وجه
مناسبتى ظاهر در كه او بلا عوض منفعتى و بلا عوض عيني تمليكدر (هو) لغة التفضل
على الغير و لو غير مال هب لئنه غيرة كسته به تفضلدر كه انعام احسان اتمكدر هر نه قدر
مالك غير ايله ده اولور سه به كه نظم مجيدده فهبلى من لدنك وليا و يهب لمن يشاء انا

و به بن شاه الذکور * وارد اولشد و لو غیر مال بدین و لو بغیر مال دینسه اولی اولور ایدی
 (و شرعا) تملیک المعین مجانا ای بلا عوض لان عدم العوض شرطیه (اصطلاح
 شرعه هبه مجانا که بلا شرط العوض عینی تملیکدر یو خسه کدوده عدم عوض
 شرطدر دینک مراد دکلدر که حتی عوض شرطیه اولان هبه ایله تعریفه نقض
 وارد اوله (و اما تملیک الدین من غیر من علیه الدین فان امره بقبضه صحت رجوعها
 الی هبه العین) * اما دینی اوزرنده کک غیرینه تملیکه هبه وانک قبضیه امر ایدر ایه
 عینی هبه ایتمکه راجع اولغله هبه مشروحه صحیح اولور کویا ابتدا نیابة واهب ایچون
 بعده کدو نفیچون هبه اوله رق قبض ایتمش اولور (و سیبها ارادة الخیر للواهب)
 دنیوی کموض و محبة و حسن نیت و اخروی (هبه نیک سببی عوض و موهوب لهدن
 محبت وجود سخا ایله ذکر جیل کبی واهبه دنیوی و نیت صالحه به مقارنه اولورسه
 ثواب کبی اخروی خیر اراده سیدر بعض موهوب لهک شریفی دفعده اراده اولور بوده
 منافع دنیویه دن اولور (قال الامام ابو منصور یجب علی المؤمن ان یعلم ولده الجود
 و الاحسان کایجب علیه ان یعلم التوحید و الايمان اذ حب الدین رأس کل خطیئة نهیه)
 امام ابو منصور یورر که هر مسلم اوزره ولدینه جود و احسانی و فضائل رجحانی
 تعلیم فرزند تو حید و ایمانی تعلیم فرض اولدینی مثللو امدی تعلیم مشروح ترک
 اولغله حب دنیا اوزره نشئت ایدر سه پک فطایعت اوزره مجبول اولمش اولور زیر اهر بر
 خطیئة و عصیانک باشی حب دنیا در تعلیم مر سومه افه مشرحه دن خلاص بولور
 (و هو مندوبه و قبولها سنة قال صلی الله تعالی علیه وسلم تهاد و انجابوا) * برکنسه به
 برنسنه هبه سی مندوبه وانک قبولی سنندر اگر مال حرامدن و یا صوکنده امتنان کبی
 بر مضرتی فهم اولنر سه رسول اکرم و بنی افخم صلی الله تعالی علیه وسلم مها دات
 ایدیکوز که حتی بر یکزه محبت و مودت ایدر سه یوردیلر تهاد واکله سی (الک فحیه در
 ضمی خطادر بونده اصل و قاعده بودر که امر صیغه سنه و اوجع لاحق اولنده مضارعنک
 اخری یتهادی کبی الف اوزره ختم اولور سه و اوک ماقبلی مفتوح اولور و اگر برمی کبی
 یا ایله بدعوا کبی و او ایله ختم اولنور سه ماقبلی مضعوم اولور (و شرائط صحتهافی الواهب
 العقل و البلوغ و المالك) فلا تصح هبه صغیر و رقیق و لو مکاتب (و واهب طرفنده هبه نیک
 صحتک شرطی عقل و بلوغ و ملکدر امدی مجنونک و صغیرک و رقبه سنده نوعا مارقت
 بولنان مدبر و یا مکاتب و یا ام ولد کیلرک هبه زی صحیح اولنر عقل حکما ده اولسه اولور
 سکران کبی امدی سکرانک هبه سی مشروعه اولور (و) شرائط صحتهافی (فی الموهوب
 ان یکون مقبوضا غیر مشاع بمیرا غیر مشغول) کایتفتح (هبه اولنان سننده اعتبار ایله
 صحتک شرطی قابل قسمت اولوب مشاع اولیان شیارده مقبوض و کدونک غیرندن
 متمیز اولوب و غیر یله مشغول اولما قدر امدی واهب کدوده زری اولان ارضی هبه

ایدوب زرعتی ایتماسی و یا عکسی جائز اولنر و کدوده واهبک متاعی بولنان داری و ظرفی
 هبه مشروعه اولنر هندی ده مذکوردر که موهوبک حین هبه ده وجودی شرائط هبه دندر
 امدی قبل العقد موجود اولیان مثلا بوسنه نخلمدن حاصل اوله حق خرمایی و یا قیونمک
 ولاده ایدر جکی قوزوی هبه ایتدم دیسه جائز اولنر و مالک متقوم اولمسی پس مال اولیان
 خرمیة و دم و صید حرم و خنزیر امثالی مال اولیان شیلرک هبه سی جائز اولنر و بروقه مضاف
 اولنماسی مثلا یارن و یای باشند شوشی سکا هبه ایتدم دینک کبی بنا برین رقباکه
 مثلا وفات ایدر رسم دارم سنک اولسون یوق سن بدن مقدم وفات ایدر سن بنم اولسون
 دینک باطله در احدهما اخرک موتینه مترقب اولور (و رکها) (هو) (الایجاب و القبول)
 کایجی (هبه نیک رکنی ایجاب و قبولدر ته که قریب کلور زیر اوده بو عقد اولغله سائر
 عقود کی ایجاب و قبول ایله منعقد اولور اما قبضک ازوی ملکک شوئیچوندر (و حکما
 نبوت الملك للموهوب له غیر لازم) فله الرجوع و الفسخ (هبه نیک اوزرنه ترتب ایدن
 شی لازم اولیه رق ملکک موهوب لهه شوئیچون امدی واهبه کراحت تحریمیه ایله
 هبه سندن رجوع وانی فسخ وارد فرسخک رجوع اوزره عطنی خاصک عام اوزره
 عطنی قبیلندندر فسخ رجوعه دلالت ایدن الفاظ اولغین و الا دمع حزه حر فلرینک
 دلالت ایلدیکی مواضع سبعة اینه ده هبه لازم اولغله انده رجوعی مشروع ادمالماز (و عدم
 صحة شرط الخیار فیها) دخی هبه نیک حکمی کدوده خیار شرطینک عدم صحیتدر
 اولی اولان متک عبارت سنده و عدم صحتهافی الخیار الشرط تعیری ایدی تفریع ای
 قرینه سیله زیر امتک مفادی هبه نیک صحیح اولوب شرطک باطل اولسیدر بویاسه
 خلاف واقعدر (و فلو شرطه صحت ان اختار قبل تفرقهما) امدی موهوب له خیار
 شرط ایدوب قبل التفرق اختیار ایدر سه هبه صحیح اولور (و کذا الواراه صح البراء
 و بطل الشرط خلاصه) واهب موهوب لهک ذمتی موهوبه دأر دعوا دن ایدر سه
 ابراسی صحیح شرطی باطل اشو عبارده صواب اولان کذا کله سنی اسقاطدر منک
 عباره سی مثللو یو خسه تشبیه صحیح دکلدر (و) حکما انها (لا تبطل بالشروط الفاسدة)
 فهبه عبد علی ان یعتهق تصح و بطل الشرط (دخی هبه نیک حکمی شروط فاسده ایله
 عدم بطلاندر پس برکنسه نیک عبدنی عتی شرطیه براخر هبه سی صحیح اولوب
 شرطی باطل اولور (و تصح بايجاب کوهبت و نخلت و اطعمتک هذا الطعام) و هبت و نخلت
 و اطعمتک هذا الطعام امثالی ایجاب اشعار ایدر الفاظه هبه صحیح منعقد اولور نخلت
 عینک کسریله بلا مطالبه طبیب نفسله برشی اعطایندی معانسته در محیط برهائیده مذکور
 در که اطعمتک هذا الطعام فاقبضه در سه بوطرف هبه در فاقبضه دیمز سه یا هبه و یا عاریه در
 انتهی (ولو) (ذلك) (علی وجه المزاج) (ایجاب مشروح هر نه قدر بوجه مزاج
 ولور سه ده سنه هبه صحیح اولور (و بخلاف اطعمتک ارضی فانه عاریته لرقبته و اطعام لغتها

محر سکا اشبو ارضی اطعام ایتدم اطعمتک هذا الطعامک خلافتہ در که بورقیه
ارضی اعاره و غله سنی اطعامدر نه که ماسبقده مرور ایلدی (اولا ضافه الی ما)
ای الی جزء یعبره عنه الکل کوهبتک فرجها و جلته لک (لان الله الکلام للتلیک)
ویا خود ایجاب اشبو جاریه نیک فرجی سکا هبه و یا سنجون قیلدم دیمک کی
کندو ایل کلدن تعبیر اولان جسته اضافتله اولورسه ینده هبه صحیح اولور لام
تلیک ایچون اولوب و جعل تلیکدن عبارة اولغین تعبیرده پک واضح اولان ولوبالا
ضافته دیمک ایدی یعنی ایجاب هر نه قدر اضافتله صادر اولورسه ده مضمونی بخلاف
جعلته باسمک فانه لیس هبه و اهبک اشبو نسنه سنک اسمکه قیلدم دیمکی هبه
اولماغین صوره مشروحه نیک خلافتده در بواشبو مسئله ده که ایکی قولک بریدر که غیه
اظهریدر هندی ده مسطور در که صغیرک باباسی بر مقدار باغ و یا اشجا غرس ایدوب
بعده آتی اوغولوم ایچون و یا اوغولوم نامنه قیلدم دیسه هبه ایتمش اولور اکثر مشایخک
کندونک اوزرینه اولدینی قول اظهر بودر و کذاهی لک حلال الا ان یکون قبله
کلام یفید الهبه خلاصه ینده بویه برکسته جاریه سکا حلالدر دیسه صوره
مشروحه نیک خلافتده اولوب هبه اولور حل نکاح احتماله الا بوندن اقدم هبه اولسنی
افاده ایدر مثلاً بونی بکا هبه ایدر مسک و یازره برنسته هبه ایتمورسک امثالی برکلام
سبقت ایدر سه هبه اولور (و اعترک هذا لیشی و حلتک علی هذه الدابة ناولا)
بالجل الهبه کامر و اهبک برکسته اشبو نسنه سکا عمری ایتدمکه مده عمر که
سنکچون تلیک ایتدم و جلله هبه ینت ایدر کسنی اشبو دایه حل ایتدم قوی هبه
در نه که عار به ده مرور ایلدی رسول الله علیه السلام حضرت تری سعادتله
یور مشرکه من عمر عمری فیه العمر له ولور شد من بعده یعنی برکسته برنسنه برکسته
عمری قیلده که حال حیاتنده کندو ایچون اولوب بعد وفاته انن رجوع شرط
ایتسه اوشی معمرله ایچون اولوب بعد وفاته ورته سیچون اولور تلیک صحیح رجوع
شرطی باطل اولغین زیرا هبه شروط فاسده الیه باطله اولور (و کسوتک هذا اثوب
و داری لک هبه) او عمری تسکنا لان قوله تسکنا مشوره لان الفعل لا یصح تفسیر
الاسم نقدا اشار علیه بان یسکنه فان شاء قبل مشورته وان شاء لم یقبل
دخی اشبو ثوبی سکا کسوه ایتدم قولیه هبه صحیح اولور تلیکه دلالت ایتکله الله
جلیک او کسوتهم قول شریفندن مراد تلیکدر کفارة منافعه ادا اولماغین و فلان
کسنه فلان کسنه به بر کورک کوردی دینور تلیکی وقتنده اعاره وقتنده دینور هبه
اولدینی حالده دارم سنک ایچوندر دیمک دخی هبه در و لک ده که لام تلیک ایچوندر
هبه کلهسی ظرف مستقرک ضمیرندن حالدر و یا خود دارم سنک ایچون عمر دارنده
ساکن اولورسک تعبیریه ایجاب بولمقله هبه بولنور فعل اسم تفسیر اولمقله صالح و قابل

اولماغین تسکنا قول مشوره قیلندن اولدیغندن موهوب لهه ملکنده اولان
دارده ساکن اولمقله بوجه مشوره اشاره ایلدی امدی در سه مشوره سنی قبول ایدر
دیلسه ایتز (لا) لوقال (هبه سکنی اوسکنی هبه) بل تکنون عاریته اخذ بالمیقن
دازی لک هبه سکنی و یا سکنی هبه دیسه هبه اولور بلکه اخذ بالمیقن عاریه اولور هبه
لفظی حال سکنی تمیز در تسکنا تلیک منفعتده محکم اولمقله هبه لفظی کرک تقدیم و کرک
تأخیر ایتسون عاریه اراده اولنور و حاصله ان اللفظ ان انباء عنه تلیک الرقبه فیه
المنافع فعاریه او احتمال اعتبار النية نوازل و مضمون مشروحه حاصل و خلاصی
بودر که بولمقله لفظ تلیک رقبه دن مبنی و مجرا اولوب اکا دلالت ایدر سه هبه اولور
تلیک منافعدن انباء ایدر سه عاریه در ایکی سنده محتمل اولور سه نیتینه اعتبار اولنور
نیتی قنسی اولور سه او اولور و فی البحر اغرسه باسم انی الا قرب الصحة و مجرد
مسطور در که برکسته بر آخر کسنه اشبو باغی بنم اوغولومک نامنه غرس الیه دیسه
فهمه اقرب اولان اول باغک اوغولونه هبه اولسنک صحیدر لکن هندی ده قاضخانندن
نقل الیه قول مشروحه هبه نیک عدم صحیله تصریح اولمشدر (و) تصح (بقول)
ای فی حق الموهوب له اما فی حق الواهب فتصح بالايجاب وحده لانه متبرع حتی لو حلف
ان یمسک عبده لفلان فوهب ولم یقبل بر دیکسه حث بخلاف البیع و موهوب له حقنده
هبه نیک قبولیه صحیح اولور لکن فیه ستانیده قبول شرط دکلدر حتی برکسته مالکی
اخذادن کسنه اولسون دیو بر طریق اوزره وضع ایتسه بلاقبول اشبو هبه جائز
اولور دیو مصر حدر اما و اهب متبرع اولوب بر عده فقط ایجاب کفایت ایتکله کندونک
حقنده هبه مجردا ایجاب صحیح اولور حتی برکسته عبدنی فلان کسنه هبه ایتکه
بین ایدوب پس کندویه هبه ایتد کده قبول ایتش عینه بار اولور عکسنده که حالف هبه
ایتموب موهوب له قبول ایتسه حاث اولور بیع بونک خلافتده در که فلانه شونی بیع
ایدرم دیو بین ایتکله بیع ایدوب فلان قبول ایتسه حاث اولور عقد معاوضه اولمقله بیع
انجق ایجاب و قبول الیه تمام اولور مادام قبول بولمقله بیع ایتدی دینور (و) تصح
(بقض بلاذن فی المحبس) فانه هنا کالقبول فاخص بالمحبس و هبه مجلس هبه ده
بلاذن الواهب موهوب لهک قبضیه صحیح اولور زیرا قبض بومقامده قبول کی
اولمقله مجلسه مختص اولدی بناء برین قبل القبض اکامالک اولور قبض قبولندن معنی
اولور و ایجاب بر مقصود موهوب لهه ملکی اثبات اولمقله دلالت و اهب کندوی قبضه
تسلیط ایتش اولور (و بعد به ای بعد المجلس بالاذن) بعد المجلس هبه انجق اذله
صحیح اولور و فی المحیط لو کان امره بالقبض حين و هبه لایقید بالمجلس و مجور القبض
بعده و محیطده مر سومدر که و اهب هبه سی وقتنده موهوب لهه موهوبی قبضیه
امر ایدر سه قبض مجلسه تقید اولنور صکره ده قبض ایتسه جائز اولور (و التمكن من القبض)

كالبض فلو وهب لرجل ثيابا في صندوق مقفل ورفع اليه الصندوق لم يكن قبضا
لعدم تمكنه من القبض عاداتا موهوب لهك قبضه تمكنه قدرتي قبض كيدر
امدى بركنه برجله كلبلى صندوقه كهوز اثوابى هبه ايدوب وصندوقه كندوبه
رفع اولسه بونده قبضه تمكن منعدم اولفله بوقبض عد اولفدى عقلا هره قدر قابض
اطلاق صحيح ايسده (وان مفتوحا كان قبضا تمكنه منه) فانه كالتخية في البيع
اختيار وفي السرر والمختار صوته بالتخية في صحيح الهبة لافاسدها سالف الذكر
صندوقه مفتوح اولورسه موهوب لهك اثوابى قبضه اقتداره بناء صندوقك كندوبه
رفع وتسليم قبض اولورز برا بويعه كه تخليه كيدر در دره مذكور در كه قول مختار
هبهك صحيح قسمته تخليه اله قبضك صحيح فاسدند دكلدر وفي التفت ثلثة
عشر عقد الاتصح بلاقبض كنف نام كتابه مسطور در كه اون اوج نوع عقدا
قبض صحيح اولور هبه وصدقه ورهن وامام محمد ومن تبعه قولنده وقف وعمرى ونحله كه
عطيه وجنينكه بطنه كه ولد و صلح وسلمه راس مال وسلمه بذلك بعضى زبوف
اولورسه قبل الافتراق اتى قبض ايتسه سملدن حصه سى باطل اولور و صرف ومكيلات
نوعندن بغدادى واره كهى مختلف الجنس اولان باقرو قورشون امثالى موزوناتدن اولان
شلى بررى مقابله سنده بعهده تفاضل مشروعه نسه نام مشروعه در اتتهى جلى من النسخ
ظاهر كلامى جينك بعد الولادة قبضيه هبهك صحيح در لكن مصنف مرحوم
ذكر اتى كلامه عدم صحته تصريح بيورديلر (ولونها عن القبض لم يصح قبضه
مطلقا) ولوفى المجلس لان الصريح اقوى من الدلالة هاه موهوب لهى
موهوب قبضدن نهى ايدسه مطلقا كه هره قدر مجلسه دخى اولورسه ده اتى
قبض صحيح اولور مريح دلالتدن اقوى اولفين امرى تصريحى ايجابندن رجوعى ايجاب
ايدر (وتتم الهبة بالقبض) لكامل (ولو الموهوب شاغلا ملك الواهب مشغولا به) هه
قبض كامل اله تمام اولور هره قدر هبه اولنان سنه واهبك ملكنى شاغل اولوب مثلا
واهبك ملكى اولان دارنى وياجوالنى مشغول قىلان متاعنى وياطمانى هبه كهى ملكته
مشغول اولملى مثلا دروننده متاعى اولان دارى هبه كهى متقولانده قبض كامل كندوبه
مناسب شى اله در مثلا قولنده جيينه وضع اولنور مقوله نستدرى قولنده وجيينه وضعه
عقارده قبض كامل مثلا دارده مفتاحنى قبض كهى كندوبه لايق شبه در وقابل قسمت
اولان شيد تقسيمه در والاصل ان الموهوب ان مشغولا يملك الواهب منع تمامها
وان شاغلا لا فلوجر اباقيه طعام الواهب اودار افها متاعه اودابه عليها سرجه
وسلمها كذلك لا تصح ويعكس تصح في الطعام والمتاع والسرج فقط لان كلامها
شاغل الملك الواهب لا مشغول به اشبو مسئله ده اصل اصيل وقاعده وتفصيل
بودر كه هبه اولان سنه واهبك ملكيه مشغول اولورسه اوشغل تمامه مانع اولوب

ولخالده قبضى قبض عدا ولتماز واكر واهبك ملكنى كندوسى مشغول قىلجى اولورسه
تمامه مانع اولورس كندوبه واهبه طعامى اولان طغارجفى ويا متاعى اولان دارنى
ويا اورنده ايرى اولان فرسنى هبه ايدوب واولخالده تسليم ايلسه هبه سى صحيحه اونز هبة
مشر وحهك عكسده كه جوابه كه طعامى وخانه ده كه متاعى ودابه كه سر جى
هبه ايدوب واولخالده تسليم ايدسه فقط طعامه و متاعه و سر جده هبه صحيحه
اولور من بورلك هر بربرى واهبه ملكنى شاغل كه مشغول قىلجى اولوب كندوسى
انكله مشغول اولمافين دروننده واهبك طعامى اولان جراب كهى جراب جيك كسريه
در اطراف كلامندر لا تفتح الجراب والخزانة ولا تكسر القنديل والقصة لان
شغله بغير ملك واهبه لا يمنع تمامها كرهن وصدقة لان القبض شرط تمامها وتمامه
فى العمادية هبهك عدم تماميتك موهوبك واهبه ملكيه مشغول اولمىلة تقيد
اولد ينى واهبك غيريك ملكته مشغوليتى هبهك تمامه مانع اولد يفته مبيدر زبرا
قبض هبهك تمامك شرطيدر نيك بركنه دروننده كه طعامه بر جوالى و متاعه
برخانه بى بردن رجله هبه وتسليم ايدك نصكره مثلا متاع مستحق جقله امدى
هبه دارده وجوالده تامه در مقدمه واهبك يد حقيقة كندوزيك اوزرينه جميعا
ثابت اولفله انلرى موهوب لهى تسليم صحيح او اوب بعده متاعه مستحق جقله دارده
وجوالده هبه تمامدر زبرا واهبك داره و متاعه ايكسده بردن يد حقيقة ثابت اولفله
موهوبى موهوب لهى تسليم صحيح اولدى صكره متاعه مستحق جقله كندونك
ملكى اولد ينى تين ايتدبسه ضررى بوقدر نيك رهن وصدقه انحق قبض كامله
تمام اولوب راهنك ومتصدقك ملكته مشغول اواسى مضر شاغل غير مضر
اولد ينى مثلا امدى اشبو تشيد شارحك اصل شروحه راجع اولور وفي الاشياء
هبة المشغول لا تجوز الا اذا وهب الاب اطفله قات وكذا الدار المعارة التى وهبتها
زوجها على المذهب لان المرات و متاعها فى بدائز ووج فصيح التسليم اشباهه
مسطور در كه مشغولك هبه سى جائز مشروعه دكلدر الا بابا صغير ولد يفته اتى هبه ايدسه
اولور شارح در كه مذهب مختار اوزره داره ماره ده بيه بويه در كه مثلا بركنه بر باب
منزلى ديكر بركنه به اعاره بعده مستعير ويا معبر بر مقدار متاع غصب ايدوب اكا وضع
ايدك نصكره معيدارى مستعيره هبه ايلسه هبه سى صحيحه اولور شاغل واهبك
متاعيك غيرى اولفين دخى امتعه اشيا سيلة زوجيه برابر برخانه ده ساكنه اولان عورة
خانه سنى زوجنه هبه ايلسه جائزه اولور عورة متاعيله زوجيك ينده اولفله كويا
دار موهوب لهك ينده اولديه تسليم صحيح اولدى مذهب مقابلى هبه مشروحدك
امام ثانى قنده عدم جوازى قوليدر واهبك يدى دارده ثابت اولفين موقد غيرت
بيت الوهبانية فقات شارح در كه مسئله مشروحه حقنده اولان ابن وهبانك بيتى

تغير ايدوب دينم * ومن هبت للزوج دار لها بها * متاع وهم فيها تصح الحرر *
يعني شول برعورتكه كندونك دروننده متاع اولوب و كندوده زوجيله برابر ساكن
اولديني دارني زوجينه هب ايله صححه اولور انجق نحر اولونجق معتد قول بودر
اصل بيت بودر * ومن هبت للزوج دار لها بها * متاع وهم فيها فقولان يزيد
* وفي الجوهره وحيلة هبة المشغول ان بودع الشاغل اولاعند الموهوب لهم سلمه الدار
مثلا تصح لتغلبها بالتساع * جوهره نام كتابه مرسومدر كه مشغول هبه نك
حيله سي ابتدا واهي مشغول اين متاع موهوب لهد ابداع و كند و ايله انده
بيني تخليه و نصكره مثلا داري كندوبه تسليم ايتكدر امدى داركوبا كندونك متاعيله
مشغول اولوش اولمغه هبه صححه اولور بونك عكسده كه متاعى هبه ايدوب داري
ايتديكي صورتده متاعله كندونك ميانلريني تخليه الهه صححه اولور دار ايله متاعى
ايكسنى بدن جيبا هبه و ميانلريني تخليه ايتكده ايكيى حقه هبه صححه اولور
* (في يده) متعلق بتم (محوز) مفرغ مقسوم و متاع لا بيتي منتفعابه بعدان (بقسم)
كيت و حرام صغير بن لانها (لا) تتم بالقبض (فيما يقسم) * موهوب لهد ينده موجود
واهيك ملكندن محوز كه مفرغ مفرغ مقسوم مثلا تخلصن قطع اولنان خرما و ارضندن
بجبلان زرع كبي و تقسيمه قابليتي اولوب بعد التقسيم كندوايله انتفاع اوليان صغير
يت و حرام امثالي مشاع شيلده هبه قبض كامل الهه تمام اولور زير قابل قسمت اولان
شيلده مشاع قبضه هبه تمام اولور ايدى اشجارده كه ميوه ي و غنمك اوزرند كه بوي
هبه ده قبض كامل الهه هبه تمام اولور قابل قسمت اوليان عبد امثالي نسته نك حصه
شايعه سنى هبه قبض كامل الهه تمام اولور ليحق اكله انتفاع انجق مهابات و اجاره الهه
اولور * (ولو) و هبه (الشريكه) اولاجني لعدم تصور القبض الكافي كافي عامة الكتب
فكان هو المذهب * و اهاب قابل قسمت اولان مالى هر قدر شريكه و باجنيد هبه
ايتده قبل القسمة تمام اولور و ملك افاده ايتز قبض كامل تصور اولنماغي نته كه
عامه كنده مسطور در امدى مذهب مختار بواولمش اولور شارحه اولان اولان
جنبي قولنى اسقاط ايدى زير انده اختلاف يوقدر شريكه در * وفي الصبر فية عن
الغابى و قيل يجوز لشريكه وهو المختار * صبر فية ده عتايدين تقلا مرسومدر كه
بعضر قابل قسمت اولان نسته قبل التقسيم شريكه هبه جاز اولور ديدلر مختار اولانده
بودر لكن ظاهر عباره زندن مستبان اولان قول اولك مرجع اولميدر * (فان قسمه
وسله صح) زوال المانع * امدى و اهاب مشاعا هبه ايتديكي قابل قسمت اولان موهوبى
تقسيم و موهوب لهد تسليم ايدرسه اشاعه مانع زائل اولمغه هبه مشروحه صححه
اولور كه اكامله اولور * (ولو سلمه شايعا لا يملكه فلا ينفذ تصرفه فيه) فيضمنه و نفذ
تصرف الواهب در * و اهاب مشاعا هبه ايتديكي نسته شايعا كه كليسى موهوب

له تسليم ايدرسه موهوبه مالك اولور قبض كامل بولنماغي امدى انده تصرفى نافذ
اولور اتلاف ايدرسه ضامن اولور و واهيك انده تصرفى نافذ اولور * لكن فيها
عن الفصول الهبة الفاسدة تفيد الملك بالقبض و به يفتى ومثله في البرازية على خلاف
ما صححه في العمادية لكن لفظ الاكدم لفظ الصحيح كالبسطه المص مع بقية احكام المشاع *
لكن هبه حقه فصوانن تقلا مرسومدر كه هبه فاسده قبضه ملك افاده ايدر انجق
بو قول ايله فتوى و بربلوب عماديه ده صحيح اولنان قولك خلافي اوزره بزازيده دخی
قول مشر و حك مثلى مذكور در لكن فتوى لفظى صحيح لفظندن زياده ايكدر در
ننه كه صنف مرحوم مشاعك سائر احكام ليله برابر بويش بسط و تفصيل بيورديكه
قابل قسمت اولسون و بالوسون مشاعه يي جاز در شريكه مشاعك اجاره سى مشروع
اجانبه غير مشر و عد ر قوا بو قول اوزره در اجانبه اجاره فاسده اولمغين اجر مثل
لازم اولور رهنى اعاده و ايداعى احكام لرى مثلا و فصولك كلامك ظاهري مشاعك
قبل القسمة هبه سى فاسد اولمقدر حالبو كه ايله دكلدر بلكه صححه غير تامه در لكن
لفظ الفتوى اكد قولى قوليك صحته برابر اولمى توهمنى دفع ايچون اسندرا كدر
* و هل للقریب الرجوع في الهبة الفاسدة قال في الدرر نعم و تعقبه في الشربلالية
بانه غير ظاهر على القول المفتى به من افادته الملك بالقبض فليحفظ * هبه فاسده رجوعى
مشروع اوليان قريب ايچون هبه سندن رجوعى جاز اولور مى مثلا خسرو درر نام
تاليف بنامنده اولور بيورديلر قبضه هبه فاسده ملك افاده ايتز ايدر دين قوله كوره دليل
هلاكي صورتده قيمتي ضامن اولور ديدلر مقرر در بس عدم هلاكي صورتده استرادديك
زوى بالطريق الاوليدر لكن شربلالية ده بوكا اعتراض ايتديكه هبه فاسده قبضه
ملك افاده ايدر ديدلر قول مفتى اوزره مثلا خسروك قولى غيرى ظاهر در
* (و المانع) تمام القبض (شروع مقارن) للعقد (لا طارى) * كان يرجع في بعضها
شايعا فانه لا يفسدها اتفاقا * قبضك تمام اولمسته مانع عقده مقارن اولان شيوعدر
بو خنده اولنان نسته كه بعضندن شايعا و اهاب رجوعى مثلا و شيوع طارى دكلدر
زير الشبوصكره دن عارض اولان شيوع اتفاقا هبه ي فساد و يرد * (والاستحقاق)
شيوع (مقارن) لا طارى * فيفسد الكل حتى لو وهب ارضا و زرعها وسلمهما فاستحق
الزرع بطات في الارض لاستحقاق البعض الشايع فيما يحتمل القسمة * استحقاق شيوع
مقارن اولوب عارض اولمديغندن هبه كليسى فساد و يرد حتى بواهب ارضه زرعك
ايكسنى بدن هبه و تسليم ايتكده نصكره يالكر زرع مستحق چقلسه هبه ارضه
دخی باطله اولور قابل قسمت اولان شيد بعض شايع مستحق چقيلديغنه بنا زير ارض
زرعه شى واحد كي اتصال حكمنده در * (والاستحقاق) اذا ظهر بالينة مستند الى ما قبل
الهبة فيكون مقارنا لها لا طارنا كما زعمه صدر الشريعة وان تبعه ابن الكمال فسه *

استحقاق بین ایل ظاهر و ثابت اولوب و ایهک و بامو هوب لهک اقرار لیه اولورسه
 هبه دن مقدم مستند اولغله هبه به مقارن اولور صدر التریعه نیک دیدیکی مثللو
 طاری عدالتمیز این کال هر نه قدر کندویه تابع اولدیه ده و ایهک اقراری لغو اولور
 غیرک ملککی اقرار اولغین مو هوب لهک اقراری معتبر اولغله هبه باطله اولور (ولا تصح
 هبه لبن فی ضرع و صوف علی غنم و نخل فی ارض و تمر فی نخل) لانه کشاع (واو فصله)
 وسله (جاز) زوال المانع و هل یکنی فصل الموهوب له باذن الواهب ظاهر الدرر نعم
 مده که سودی قیونک اوزرنده که یوی ارضه که خرما اشجارنی و اشجارده که خرما یی
 هبه صحیح دکلدر بونلر مشاع کی اولغین پس محللرندن فصل ایدوب و تسلیم ایدر
 زوال مانعه مینی جائز اولور مو هوب لهک و ایهک اذنیله فصل و حسی کفایت ایدرمی
 درک کلامک ظاهری بل ایدر (بخلاف دقیق فی برودهن فی سمس و سمن فی لبن)
 حیث لا یصح اصلا لانه معدوم فلا یمکن الابعاد جدید) بغدادیه که اونو کجود که
 شریکی لبند که ساده یاغی هبه مارالذکر مده که لبی غنمده که صوفی هبه نک
 خلاف در که کرک افراز و تسلیم ایتسون و کرک ایتسون اصلا صحیح اولور زیر بونلر معدوم
 حکمده اولغله انحق کندولرینه عقد جدید الیه مالک اولور زراحتظه حقیقه اخریه تحویل
 اولغله دقیق اولدی سائر لیده بونک کی بهد التحول عین اخری ایل اولدی (و ملک)
 بالقبول (بلا قبض فی دمو هوب له) ولو بقبض او امانه لانه ح عامل لنفسه هبه اولنان
 نسته داننده مو هوب لهک یدنده بونلورسه قبض جدید سز مجرد قبول ایتد که کند و نفی چون
 یدنده وجودی هر نه قدر غصب و امانته اولورسه در زراحت قبول ایتد که کند و نفی چون
 ایش اولور (والاصل ان القبضین اذا تجانسا تاب احدهما عن الآخر و اذا اختلفا برتاب
 الاعلی عن الادنی لا یمکن) مسئله مشر و حده اصل و قاعده بودر که ایکی قبض
 متجانس اولوب مثلا بر رجیک عنده و دیمه اولان نسنی مال صاحب کندویه و برسد
 امدی اشوبکی قبضک لیکسیده قبض امانت اولغله تکرار دیکر قبضه محتاج اولدیرق
 اعاره سی صحیح اولوب ادرهما اخرک مقامند قائم اولور متغایر اولور علی ادنی مقامند
 قائم اولور مثلا بر کسند بر اخر کسند بر نسنی اخذ و غصب ایدر کد نصرکه رب المال
 اتی غاصب هبه ایتسه قبض اخره محتاج اولدیرق هبه صحیح اولور زراعت لاده که
 قبضه هبه ده که قبضدر اذ ناده که قبضه غصبه که قبضک شلیدر هبه ده ضمانده
 زیاده عکسکه اذنا اعلاما مقامند قائم اولور مثلا بونده عاریه نسنده بونان کسندیه
 اتی معیر یس ادنی که اعاده ده که قبض اعلاما کسیده که قبض اولر سماعین انک مقامند
 قائم اولور تکرار قبضدن لازمدر (و هبه من له ولایة علی الطفل فی الجملة) و هو کل من یعوله
 فدخل الاخ و الم عند عدم الاب لوفی عیالهم (تم بالعقد) لو الموهوب معلوما و کان
 فی یده اوبد مودعه لان قبض الولی ینوب عنه فی الجملة که هر نه قدر مالنده تصرفی

اولورسه ده بر طفل اوزره ولایتی اولان کسند که کندونک عیالنده اولوب مؤنت
 و مصارفنی کوروب و کوزدن هر بذاتک هبه سی مجرد عقد ایله تمام اولور اگر مو هوب
 معلوم اولوب و کندونک و یازدینه و دیعه وضع ایتدیکی کسند نک یدنده موجود ایتسه
 ولینک قبضی کندونک قبضی مقامند قائم اولغین امدی بابا اولدیغی صورتده که
 کند و انجون صفیک مالنه ولایت تصرف اولان کسند اولدیغنه نظر اولیده ماخ و عم داخل
 اولدی اگر صغیر کندولر نک عیالنده اولورسه (ولا اصل ان کل عقدیتولاه الواحد
 یکنفی فیه بالاجاب) بونده اصل بودر که هر بر عقد که کندویه بر کسند صاحب اولور
 انده فقط الاجاب کفایت ایدر مثلا بابانک صغیر او غلونه بر نسنی بیعی مثللو (وان وهب له
 اجنبی ثم یقبض ولیه) و هو احد اربعة الاب ثم وصیه ثم الجدم و صبه وان لم یکن فی حجرهم
 صبیله اجنبی برشی هبه ایدر سه مالنه تصرف کندویه جائز اولان ولیسکه درت اذاتک
 بری اولان بابا بعده کندونک نصب ایتدیکی وصی بعده جده بعده انک وصیسی صغیر هر نه قدر
 مزبور ک حجر و حضانه زننه اولورسه ده قاضینک و وصینکده ولایتی وارددر (وعند
 عدمهم بقبض من یعوله که به) و اومه واجنبی) و اومه لقطا (لوفی حجرهما) والالافوات
 الولاية) سالف لذکر اولیادن بری موجود اولور سه صغیرک عسی و اتاسی واجنبی
 کی کندوی کوروب کوزدن کسند نک قبضیه تمام اولور اگر کندولر نک حجر تریه زننده
 بونلورسه یدزی اوزرنده نایته اولغله تصرف نافع کندولرینه مفوضدر حتی یدلرندن
 بر احد نزاع ایدر مز و اگر صبی حضانه زننده اولورسه ولایتی فوت اولغله قبضیه هبه تمام اولور
 اجنبی هر نه قدر ملقه طکه مثلا جامه دن قالدر مش اولورسه ده اولسون (و بقبضه لو
 عیز) یعقل التحصیل (ولو مع وجود ایه) محتجی لانه فی النافع المحض کالبالغ حتی
 لو وهب له اعمی لانیفعله و قلعه موده مؤنه لم یصح قبوله اشباه (صبی میر اولوب تحصیل مالی
 فهم ایدر سه مو هوب قبضیه هبه تمام اولور باباسی هر نه قدر موجود اولورسه ده زراعتی ضرر
 احتمالی اولیان تصرف نافعده بالغ کیدر معاملات نافذه در حتی کندویه بر نفعی اولوب
 مؤنت و مصارفی لاحق اوله حق بر نایینه عیده هبه اولسه قبول صحیح اولور (قلت لکن
 فی البرجندی اختلف فیما لو قبض من یعوله والاب حاضر فیکفل لایحوزوا الصحیح و جواز
 اتهمی) شارح و عند عدمهم قولی اوزره استدرک ایدوب دیر که بر جندی نام کتابنده
 مسطور در که صغیرک باباسی حاضر ایتد کندونک نفقه و مؤنتی کوروب و کوزدن کسند
 صغیر هبه اولنان نسنی قبض ایتسه بونده میان فقها ده اختلاف واقع اولدی
 بعضلر غیر جائزدر دیر لکن انحق صحیح اولان جواز ایدر (و ظاهر القهستانی ترجیحه
 و عزاه لفخر الاسلام و غیره علی خلاف ما اعتمد المص فی شرحه و عزاه للخلاصة لکن متنه
 یحتمله بوصل و لو بامه و الاجنبی ایضا فتمل) قهستانیک کلامک ظاهری قبض
 مشروحک جوازی ترجیحدر و مشار الیه جواز مرسومی فخر الاسلامه و سائر لینه

خيرني وشرني يلوب ارباب نميزدن اولان قزك كندونك بالذات هبه اولنان اشياي
قبض صحيح اولديغي كي باباسنك دني بوجه ولايت قبض صحيح اولور زيرا كندونك
نائبك قبض صحيح اوليحق كندونك كه بالطريق الاولى اولورا نواسر عيالنده اولديغي
ذوات الحق بابانك وفاتد نصكره قبضه قادر اولور بوجه بالغه هبه اولنان نسنه
الحق كندوسي قبض ايدر زوج ويا بابادن بري قبض ايدم من (وقبله) اي الزفاف
(لايصح) اعدم الولاية زفادن مقدم صغيره نك زوجينه ولايت اولمغين قبض
صحيح اولور (وهب اثنان دار اولواحد صح) لعدم الشيع (وبعكه) لكبيرين
(لا) عنده للشيع فيما يحتمل القسمة) ايكي كسسه برداري هر نقر قابل قسمة
اولور سده بر كنده هبه ايتدل صحيح اولور ايكي سي بردن تسليم موهوب لهده
تسليم اتمكه شيع منعدم اولمغين صورة مشروحنك عكسده كه برواهبك ايكي
موهوب له كيره هبه سنده قابل قسمة اولان شديده امام اعظم زنده بر نصفي
لاعلى التعيين هر رزق هبه اتمش اولمغه شيعه ميني هبه مشروحه صحيح اولور
امامالا يحتملها كاليت فيصح اتفاقا قيدنا بكبيرين لانه لو هبه لكبير وصغير في عيال
تقيد ايلدك وتفيد من ده مناسب زيرا كير ايله كير عيالنده بولنان صغيره ويا بري صغير
و بري كير اولنان او غاونه هبه ايتسه اتفاقا صحيح اولور زيرا صغيره هبه سي اول امر ده
منعقد در باباسنك قبض كندونك قبض كي اولمغه امدى كير مستقلى قبوله محتاج
اولور صغيره هبه قبول مقدم اولمغه شيع ممكن اتمكين اشوبه نك مشروعتينك
حبله سي ابتدادار كيره تسليم او انوب بعده ايكسده بردن هبه اتمكه در اشوبه حيله
مثلو هر بر كندو ايله بر حرامدن تخلف ويا بر حلاله توصل اولنور حيله ز شرع احسن
ومقبولدر (وقيد نابالهيته لجواز اذهن والا جارة من اثنين اتفاقا) مثله هبه ايله
تقديم دني مناسب در رهله اجاره نك ايكي كسسه اولسي اتفاقا جائز اولمغين شيع
منفع اولور كور من مسكه راهن بيلدك برينك حقني ادا ايتسه رهنك كليسي ديكرينك
يدنده قالور (واذا تصدق بعشرة) دراهم (او هبه الفيقرين صح) لان الهبة للفقير
صدقة والصدقة براد بها وجد الله تعالى وهو واحد لله شيع (صدقة ايله ده الحق
رضاء الله مر ادا اولنوب فقيره انك نائي اولمغه اتمده شيع بولندي (لالفين)
لان الصدقة على الفنى هبه فلا تصح للشيع اي لا تملك حتى او قسمها او سلمها صح
مارا ذكر اون در همي ايكي غينه تصدق و هبه مشروعه كلدر غينه صدقه هبه عد
اولمغه شيعه بنه صحيح اولنور كه تملك اولنور حتى اتى تقسيم وتسليم ايلسه صحيح اولور
(فروع) و هبلر جلين درهما ان صحيحا صح وان مغشوشا لانه بما يقسم لكونه
في حكم العروض) بر كسسه ايكي رجله بر درهم هبه ايلسه امدى درهم صحيح
خالص اولور سده صحيح اولور مشاع لا يقسم هبه اولمغين واكر مغشوش اولور سده

صحيح اولور ما يقسم قبيلندن اولمغه عروض حكمنده اولديغنه بنه (وهه در همان فقال رجل
وهبت لك احد همان او نصف همان استويا لم يجز وان اختلفا جاز لانه مشاع لا يقسم ولذا لو
وهب لك هما جاز مطلقا) ايكي درهمه مالك اولان كسسه بر رجله اشوبايكي درهمك
برني ويا بونلر نصفني سكا هبه ايتدم ديسه امدى در هملى وزنا وجوده مساوى اولور زسد
جاز اولور قابل قسمة اولان مشاعى هبه اولمغين قابل قسمة اولديغي تقسيمه جبر اولديغنه
مبديروا كرى اقل ويا جودا واما غله مختلف اولور زسد جاز اولور مشاع لا يقسم اولمغه
بنه برين در هملك ثلثي هبه ايلسه كرك مستوي وكرك مختلف اولور سونلر مطلقا جاز اولور تجوز
هبه حائطين داره و بين دارلجاره وهبت اليك من الدار) بر كسندنك كندونك داريله
جارنك داري مايننده بوانسان ديوارى جاره ودارندن بر يتي هبه سي جائز اولور
فهذا ايدل على كون سقف الواهب على الحائط او اختلاط البيت بحيطان الدار لا
يمنع صحة الهبة مجتبي والله تعالى اعلم) امدى اشوبه تجوز هبه حائط اه كالامى من حيث
الاطلاق دلالت ايدرك واهبك سقفك حائط اوزره اولوب ويايتك دارك ديوار زيه
مختلط اولسي هبه نك صحنه مانع اولور كه بعد القبض مالك او اور والله تعالى اعلم
واستغفر الله العظيم

(باب الرجوع في الهبة)

هبة من رجوع دار مسائلدر بونده هبه دن موهوب مر ادر رجوع اعيانه اولوب
اقواله اولمغين هبه ده هبه كيدر كندون رجوع اولنور (صح الرجوع فيها
بعد القبض) اما قبله فلا تملك الهبة (مع انتفاء مانع) الا في بعد القبض موهوبه رجوع
صحيح اولور ذكر اتى دمع خرقه حرفه ليله كندويه رمز اشارة اولنان موانعك منتفى
اولمغله بر اقبل القبض هبه تمام اولوب واهبك ملكندن خروج ايتز كه حق رجوع ايد
(وان كره) الرجوع غير عاويل تنزيها نهايه) رجوع صحيح ومشروع اولور هر نه قدر
نحر بماعند البض تنزيها مكره اولور سده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
سعادته يور مشركه لا يحيل رجل ان يعطى عطية او هبه ف يرجع فيها الا لو
الدفيا يعطى ولده ومثل الذي يعطى العطية ثم يرجع كمثل الكلب ياكل فاذا اشبع
فانهم عاد في قبته * يعني بر اجد حلال ورا اولور كه بر كسسه بر عطيه ي اعطاو يا موهوب
هبه ايدوب بعده اندن رجوع ايد هه الابايا اولادينه وريديكي نسنه ي لدى الحاجة
رجوع ايدر عطيه ي وروب رجوع ايدن كسسه نك حال شاني شول بر كلك خالنه
مشاهدرك بونسنه ي اكل ايدر شبع حاصل اولدقه اني قبي ايدوب بعده اكر رجوع
ايدر كره نك غير مبي اولمغه ذاهب او انلر بو حديث شريفه تملك ايتشاردر تنزيهي

اولسه قائل اولنلر من وهب هبة فهو احق بها ما لم ينسب منها حديث منيفته اعتماد
 ابتكر در يشبها تحتية نك ضمي وثامثلة نك قبحه انا بيشيدن مضارع مجهول
 مجزوم در عوض معانسه در يعنى شول بر كسته كه بر نسته بي هبة ايد مدام اندن كندويه
 بر عوض واصل اولد قبحه اكا كندوسى احق در (ولو مع اسقاط حقه من الرجوع)
 فلا يسقط باسقاطه خايه واهب هرنه قدر رجوع دن حقى اسقاط ايد رسده به
 اسقاط اولوب بر جوعى صحيح اولور و في الجواهر لا يصح الا بر اذن الرجوع جوهر
 الفتوى ده مسطور در كه رجوع دن ابراه صحيح اولور ولو صالحه من حق الرجوع على
 شى صح و كان عوضا عن الهبة لكن يحى اشتراطه في العقد رجوع حقه بر نسته
 اوزره صالحه اواسد ز صلح صحيح اولوب بدل صلح اولان نسته موهوب دن عوض اولور
 لكن عوضك حين عقده اشتراطى يحى قريبا كلور (و يمنع الرجوع فيها) حروف
 (دمع خرقه) يعنى لموانع السبعة الا تيه هبة دن رجوعه دمع خرقه حرفلى مانع
 اولور كه ذكر اتى كندوزى ايله ر من اولنان موانع سبعة مراد در بو حرفلى هبة
 مشروحه اوزره نظير ترتيب امام نسفى رحمة الله تعالى عليه كدر بعضيلر غير بنسكدر
 ديديلر بر جندى تركيب مشروحه دن مراد همان موانع سبعة بي روجه سهوات ضبط در
 بو خسه كندودن بر معنای معتد به حاصل دكلدر ديدى نهايتى تكلفه دمع خرقه منع فعلند
 فاعل اولوب خرقه صحاح جوهر نك بيانى اوزره خرقهم بالبل ديسور اصبتهم
 بهامعناسته اولور ق ديدى كه مثلا واصابت معناسى اراده سبه رجوعه موهوبه
 اصابت ايدن كوزياشى مانع اولور دنله به اولور بو كا كوره دمع تنويله فاعل خرقه فعل
 ماضى مفعول شميرى موهوبه راجع اولور مثلا خسرو در رده خرقاطمن معناسه اولور
 ملا سبه سبه خازق سنان ديك اولور كه كانه موهوبك اشك سرشكى اوق كى اطرافى
 مجروح كى ايلدى معناسى اراده ايلدى بشقه اشارت در دى وارد ر خزع قدمه اى تخلف
 ودفاع خدمه وزعق خدمه اى صحاح (فالدال از ياده) في نفس العين الموجهة ز ياده
 القيمة المتصلة وان زالت قبل الرجوع كان شتم شاخ دال هبة اولنان نسته نك ذاتنده
 ز ياده قيمتى موجه اولان باو غرس و سمن امثالى ز ياده متصلة به اشارت در كه ز ياده متصلة
 رجوعه مانع در مثلا عبد صغيرك شاب اولوب بعده شيخ اولسى كى ز ياده متصلة
 هرنه قدر زائل اولسه دى به رجوعه مانع در اما نقصان قيمتى موجب اولان مثلا
 جاريه نك حامله اولوب وطوبك قطع اولسى امثالى شيلر رجوعه مانع دكلدر لكن
 حمل ز ياده قيمتى موجب اولور سه رجوعه مانع اولور اما ز ياده متصلة نفس تين موهوبه
 اولوب سر نده اولور سه به رجوعه مانع اولور لكن في الحاتية ما يخالفه واعنده
 القهستاني فليتب له لان الساقط لا يعود لكن خايه ده شارحك وان زالت قبل
 الرجوع قوليد مخالف قول مذكور در كه بعد الكبر والشيوخ رجوع ايد مره ايد ر امدى

مثلا مشروحه مشايخ دن ايكى قول مروى اولور قهستاني خايه نك قولنده اعتماد
 بر له ديديكه بوندن متفهم اولان بعد البنا انهدم صورتى كى مانع اولان ز ياده مرتفع
 اولور سد حق رجوع عوده ايد ر نته كه محيطه بو بولج مر سومدر انتهى لكن بو كا
 فليتب له قوليله اعتراضه ايا و اشاره ايدوب الساقط لا يعود قوليله ده اكا عت سر د ايد ر
 يعنى مسئلة مر سومده حق رجوعك عودتنى لانسلم زير برشى بر دفعه ساقط اولجق
 بر دى عوده ايد مر لكن بو كاده ممكنه بوزوال مانع قيلند مثلا كندو انجون حق
 حضانه سى اولان عورة اجانبه تزويجيه حق حضانه ساقط اولوب بعده باينا تطبيق
 اولنيله زوال مانع بنا حق حضانه سنك عودتنى كى (كينا و غرس) ان عدا ز ياده فى
 كل الارض والاربع و اوعدا فى قطعة منها امتنع منها فقط زيلنى رجوعه مانع ز ياده
 متصلة ارض موهوبه ده كه احداث اولنان ابيسه و اشجار امثاليدر امدى مارالذكر
 بنا ايله غرس ارضك كليستند ز ياده عدا اولور رسه ز ياده مانع در بوقيسه عدم مانع نته
 مبنى رجوع ايد ر و اگر ارض دن بر قطعه ده ز ياده اولنمش عدا اولور رسه فقط اندن رجوعى
 امتنع اولور (و سمن) و جمال و خياطة و صيغ و قصر ثوب و كبر صفيرو سماع اصم و ابصار
 اعشى و اسلام عبد و مدا و امة و عفو جنابة و تعليم قرآن و كتابه و قراءه و نقطه مصحف باع رابه
 و حمل ثمر من بغداد الى باخ مثلا و نحوها كى ز ياده متصلة دى ستمكه ضعيف ناتوان حيوانك
 سمروب و لحم و توانا اولسى كى وزشت ر و چركنك حسن و جمال پيدا هى و بزي
 و قماشى انواب دكسى و بويادسى و قاهتى طوبلك قصير و صغيرك كيه اولوب و اصمك مستمع
 اعمالك ابصارى و عبدك اسلامى و موهوب لهك و اهيك عندند ايكى موجود اولان مرضه
 مداواتى و عبد موهوب دن واقع اولان جناسيتى و اينك عفوى و قرآن كريمى و كتابتى
 موهوب لهك موهوبه تعليمى و يافران عظيم الشانك بعضنى قرائتى تعليمى و مصحف
 شريفى اعرايله نقطه كهر كه ليوب نقطه لك و مثلا خرمايى بغداد دن بلخه حمل و نقل
 امثالى شيلر هبدن رجوعه مانع در (و فى البرازيت و الحبل ان زاد خيرا منع الرجوع
 وان نقص لا) برازيه ده مسطور در كه جملكه حامله اولور جاريه به و باسار حيواناته
 خير يكه حسن و سماتى ز ياده ايد رسد رجوعى مانع اولور بوق خيرى نقصان ايدوب
 ضعف ايراث ايد رسد رجوعه مانع اولور و باختلاف فى از ياده فى المتولدة كبر القول
 للواهب و فى نحو بناء و خياطة و صيغ للوهوب به خايه و حاوى و مثله فى المحيط لكن
 استنى مالوكان لا يبنى فى مثل نك المدة و اهيك موهوب له ز ياده ده اختلاف ايدوب
 پس تولد اولور مثلا حيوانات مقوله سندن اولانده كبرنده اختلاف ايدوب موهوب له
 سن بونى بك صغرى حالنده هبة ايندك بنم عذمده بيودى ديوب واهب كبير
 اولور بى حالده هبة ايندك ديوز ياده فى انكار ايد رسد قول واهبك در بنا و خياطة و بوياء
 مثلو شيلر ده واهب مبنيد و يا بخيطة هبة ايندم ديوب موهوب له خيرين احداث ايندم

دیسہ قول موهوب لہکدر خانہ و حاویدہ بولجہ مر سومدر و بونک مثلی محیطہ مذکور در لکن صاحب محیط او مثلاً بونک او منندہ بنا اولنمسی صورتی استنا ایلدی زیرا او مثلاً بونک او منندہ احداث و ایجاد عادی عادتاً مستحیل اولجق موهوب لہک کذب بین ایتش اولور (لا ینع) از یازدہ المنفصلہ (کولدوارش و عقر) و ثمرہ فیرجع فی الاصل لا از یازدہ لکن لایرجع بالام حتی یستخی الولد عنها کذا نقلہ الفہستانی لکن نقل البرجندی و غیرہ انہ قول ابی یوسف فلیتنبہ لہ واد وارش جنایتکہ مثلاً عبد موهوبک بدی قطع اولنمقلہ موهوب لہ قاطعدن ارش اخذ ایتسہ و عقد جاریہ و میوہ امثال زیادہ منفصلہ ہبہدن رجوع مانع اولز امسی و اہب اصلہ رجوع ایدر زیادہ ہبہدن از ارش عقد موهوب لہک اولور لکن و اہبہ ہبہ ایدری جاریہ موهوب لہدن و اکثر دیکدی تقدیر جہ ولد کندودن مستغنی اولم قبحہ کندویہ رجوع ایدر لکن و ساری بوابو یوسف قولیدر دیونقل ایتدی (ولو) حبست ولم تلد مائل للواہب الرجوع قال فی السراج لا یرای از یابی نعم بر جاریہ حاملہ اولوب وضع حمل ایتسہ و اہب رجوع ایدہ یلوری سر اجده ایدہ من زیلعیدہ ایدر دیو مر سومدر و وفی الجوہرہ مریض مدیون بمستغرق و ہب امتقات و قد وطئت ردھا مع عقرھا و المختار جوہرہ مذکور در کہ دیونی تر کہ سنی مستغرق اولان مریض جاریہ سنی ہبہ ایدوب و کندو جاریہ موطوہ اولدیغی حالہ فوت اولہ عقر لہ برابرانی غرمایہ رد ایدر انجق مختار اولان بودر لکن بو غرمایک عدم اجازت لریستہ منیدر اجازت لریستہ نظر دین لریستہ قیمتی مقداری ساقط اولور (والمیم موت احد العاقدین بعد التسليم فلو قبلہ بکل ميم بعد التسليم احد عاقدینک مویتند اشارتدر بس قبل التسليم ری فوت اولدہ ہبہ باطلہ اولور ملک زائل اولعین عبارتہ اولی اولان بطلت دیمک ایدی موهوب لہک و فائتہ نظر املاک و رتہ سنیہ انتقال ایتکلہ کو یا حال حیاتندہ انتقال ایتش کی اولور بردہ ملک تبدلی کی اولنمقلہ عین اخی کی اولور و اہبک وفاتی صورتندہ وارثی عقددہ اجنبی او اوب حق رجوعندہ مجرد خیاب قیلندندر امدی خیاب شرط کی میراث اولدی و شرع اشبو رجوعی و اہب ایچون فیلدی وارث ایسہ و اہبک غیردر بس سوان اولندہ کہ موهوب موله دہ ملکدن خروج ایتکلہ خالیہ میمن استغنا حاصل اولور جواب ممکن اولور کہ میتہ تجهیز تکفین قضاء دیون تنفیذ و صایا امثال بعض شیدہ حی حکمی اعطا اولنمقلہ ہبہدہ بو قیلدن اولمق مظنہ سی اولنمقلہ موت صراحۃ ذکر اولی اولوری و لو اختلافا والعین فی ید الوارث قال قول للوارث ایکی شخص میانرندہ اختلاف واقع اولوب عین موهوبہ وارث یدندہ اولہرق و اہبک و رتہ سی موهوب لہہسن بونی و اہبک حال حیاتندہ قبض ایتدک بعد الوفات قبض ایتدک دیوب موهوب لہدہ حیاتندہ قبض ایتدک دیسہ قول وارثک اولور زیرا حال قبض ہر تقدیر موجود ایسہدہ ارث قبضدن

مقدمدر و قد نظم المص ما یستحق بالوت فقال مصنف موله ساقط اولان بعض شیلری نظملہ ذکر و بیان یوروب دیر کہ (کفادۃ دیہ خراج و رابع) ضمان لعنق ہکذا نفقات) بیت بحر طویلک ضرب ثالثدن جزؤ اولندہ ثم جزؤ ثانیہ قبض علتی واردر دیہدہ ہانک تسکینلہ در ناظم مرحوم دیہدن مقدم پروا و عاطفہ زیادہ سبلہ دیہک یاسنی ساکن ایتش اولسہ ایدی نظمی عالمدن سالم اولور ایدی محصول معنای بیت بجمیع انواعہ کفارۃ صوم و عین وظہار و خطا و قتلاہ عاقلہ یہ یوفیسہ کندویہ لازم اولان دیت و خراج رأس و یا خراج ارض و در نجسی ضمان عتقکہ احد شریکیک موسرا بر عبددن حصہ سنی عتق ایتکلہ شریکی حصہ سنی کندویہ تضمین صد دندہ ایکن معنق وفات ایتسہ و اذن قاضیلہ استدانہ اولنمیان نفقات موله ساقط اولور کہ مالتدن اخراج و افراز اولنمیب و کندویہ وصیتدہ واجب اولز لکن شریک لایسہدہ وصیت لازمدر دیو مصر حدر امدی وصیت ایدرسہ ورثہ تلکدن اخراجیلہ شرعا مطالبہ اولور (کذا ہبۃ حکم الجمع سقوطھا بموت لمان الجمع صلات) ہبہدہ ینہ بویہ موله ساقطہ اولور کہ برکسہ برتسہ ہبہ ایدوب قبل التسليم وفات ایدرسہ ہبہ باطلہ اولور اشبو مواضع مشروحہدہ موله من ورزک سقوطی کندولریک صلہ قیلندن اوللریلہ انجق قبضہ مالک اولندیغی منیدر خراجدہ صلہ حکمندہ در (والعین العوض) بشرطان بذکر لفظا یعلم الواہب انہ عوض کل ہبہ) حروف مشروحہدن عین عوضہ رمن در یعنی عوضدہ ہبہ دن رجوعہ مانعدر لکن موهوب لہک بر لفظ ذکر ایغسی شرطیلہ کہ و اہب انکلہ عوض اولان نسنہنک ہبہ سنک کلیستہ عوض اولدیغی عالم اولہ زیرا رجوع حتی کندونک اولنمقلہ سقوطی انجق کندونک راضی اولہ جنی عوضلہ اولور (فان قال خذہ عوض ہبتک او بدلھا) او فی مقابلتہا و نحو ذلک (فقبضہ الواہب سقط الرجوع) ولولم یذکر انہ عوض رجوع کل ہبہ امدی موهوب لہ و اہبہ اشبو نسنہنی ہبہ ایتدیکک شیک عوض و یا بدلی اولہرق و یا انک مقابلہ سندہ اخذ ایلہ دیوب و اہبہ قبض ایلسہ رجوعی ساقط اولور عوض اولدیغی ذکر ایترسہ ہر برری ہبہ ایتدک لری نسنہ ایلہ اخرہ رجوع ایدر (و) لذا (یشترط فیہ شرائط الہبۃ) کقبض و افراز و عدم شیوع و لو العوض بجانسا و یسیرا امدی عوض ہبہ قیلندن اولنمقلہ ہبہدہ شرط اولان قبض و افراز و عدم شیوع امثال شیلر بوندہ دخی شرط قیلنور بس اشجاردن قطع و افراز اولنمیان میوہ لی عوض و یرمک صحیح اولز عوض ہر تقدیر معوض عنہک جنسندن و یا نندن یسیردون اولسہدہ اولور زیرا عوض حقیقتدہ بدل دکلدر بدل اولسہ ربا خوفندن اقل ایلہ جائز اولز ایدی و موهوب لہ ہبہ مالک اولنمقلہ کندو ملکک بدلی غیرہ اعطا لازم کلور بوایسہ باطلدر نہایتی تہ و یض و اہبک رجوع حتی اسقاط ایچوندر و وفی بعض

نسخ المتبادل الهبة القدر هو تحريف \rightarrow متك بعض نسخ زنده هبة تك بدلي عقد در واقع اولشدر تحريف اولق كرك لكن العقد ك الف واللامى عهد حضوريه حملاه كندودن معقود عليه اراد مسيله عقد دن عقد هبه مراد اوله رق عبارة مشروحه توجيه واصلاح اولنسه اولور \rightarrow ولا يجوز للاب ان يعوض عا وهب للصغير من ماله \rightarrow صغيره هبه اولنان نسبه ايجون صغيرك مالتدن باباسنه عوض ويرك جائز اولمز ابتداء تبرع اولغله تعويض باطل اولديفندن تعويض صورتنده واهب هبه سندن رجوع ايده يلور عوض صغيرك مالتدن اولزسه \rightarrow ولو وهب العبد للتاجر ثم عوض فكل منهما الرجوع \rightarrow تجارة عبد بر كسديه برنسه هبه ابتد كدن صكره كندوسى تعويض اولنورسه واهبه موهوب لهك هر بر يجون رجوع واردر عبد ارباب تبرعدن اولسامعين رجوعيله هبه باطله اولغله موهوب لهده تعويضندن رجوعه قادر اولدى \rightarrow ولا يجوز تعويض مسلم من نصرانى عن هبة خيرا او خزي را اذ لا يصح تملكه من المسلم بخبر نصرانينك هبه سندن ناشى مسلمك كندويه خرويا خزي رى عوض ايتى جائز دكلدر زير امسلك اى تملكى صحيح اواز \rightarrow وبشرط ان لا يلوى العوض بعض الموهوب فلو عوضه البعض عن الباقي لا يصح \rightarrow فله الرجوع فى الباقي \rightarrow هبه ده عوض موهوبك بعضى اولمق شرط قلندى امدى موهوبك بعضى بعض اخردن موهوب له عوض ويرسد صحيح اولسامعين باقيسنده رجوع ايدر زيرا واهبك رجوع حتى موهوبك حملاه سنده ثابتدر امدى موهوبك بعضى كندويه واصل اولغله باقيسندن حتى ساقط اولمز \rightarrow ولو الموهوب شين فعوضه احدهما عن الاخر ان كانا فى عقدين صح والا لان اختلاف العقد كاختلاف العين \rightarrow موهوب ايكي نسبه اولغله موهوب له انك برينى ديكرندن عوض ايتسه امدى انلك هر برى بر مستقل عقدايله اولورسه تعويض صحيح اولور بوقيسه اولمز اختلاف عقد اختلاف عين كى اولمغين \rightarrow والدرهم تعين فى هبة رجوع مجتبى \rightarrow هبه ده رجوعه درهم ودناثير تعين ايدر يعنى بر درهمى هبه ابتد كده اول درهمى تعين ايدر امدى اى براخر درهمه تبديل ايتسه اى هبه دن اعراض ايتس اولور بس انك بدلينه ديكر درهم ويرسه بشقه هبه اولور رجوعه تعينك مناسى عيني قائم ايسه اكار رجوع ايدر بوق اتفاق واهلاك اولنس اولورسه رجوع اولمز \rightarrow ودقيق الخطة يصلح عوضا عنها \rightarrow لحدوثه بالظن \rightarrow بغدايك اونود كرمائده او كشمكه حادث اولغله كندويه عوض او اقله صالح اولور كندونك عيني ويا بعض ديكر \rightarrow وكذا الوصيف بعض الثياب اولت بعض السويق ثم عوضه صح خايه \rightarrow يته بويه موهوب له هبه اولنان ثوبك بعضى بويابوب وياخود سويقك بعضيه ياغ خطايدوب بعده اى عوض ايتسه صحيح اولور زياده ايله شى اخرا اولس اولور \rightarrow ولو عوضه ولد احد جارين

موهوبين وجد \rightarrow ذلك الولد \rightarrow بعد الهبة امتنع الرجوع \rightarrow هبه اولنان ايكي جاريه نك هبه لزندن صكره برندن حاصل اولان ولدى موهوب له عوض ايتسه هبه سندن رجوعى تمتع اولور ولده رجوعنك عدم محنته بناء عوضى صحيح امدى \rightarrow (وصح) العوض \rightarrow من اجنبى ويسقط حق الواهب فى الرجوع اذا قبضه \rightarrow كبديل خلع هبه ده اجانبين بر ذلتك عوض ويرمى صحيح اولور امدى واهب اى قبض ايدرسه رجوع حتى ساقط اولور بدلي خلعى اجنبينك دفعيله خلع وكندودن واقع اولدينى مثلو \rightarrow (ولو) التعويض \rightarrow بغير اذن الموهوب له \rightarrow ولا رجوع ولو بامر الا اذا قال عوض عني على اى ضامن لعدم وجوب التعويض بخلاف قضاء الدين \rightarrow تعويض مشروح صحيح اولدى هر نقدر موهوب لهك اذ نسز اولور سه ده واجنبى هر نقدر كندونك امريله ويرمى اولسه ده كندويه رجوع ايده من تعويض واجب اولسامعين الاموهوب له بنم طرفدن عوض ويرده بن ضامن اولق اوزره ديرسه اكار رجوع ايدر هر نقدر على اى ضامن ديمز سه ده \rightarrow (والاصل ان كل ما يطالب به الانسان بالحبس والملازمة يكون الامر بادائه مثبثا للرجوع من غير اشتراط الضمان ومالا فله) الا اذا شرط الضمان ظاهريه \rightarrow بونده اصل وقاعده بودر كه زوجه واولاد نفقه لى مثلوهر بر انسانك كندو ايجون حبس وملازمة مطالبه اولدينى شينك ادا سيله امر آمرينه رجوعى اثبات واجباب ايدر هر نقدر ضمانتى شرط ايتز سه ده بومقوله اوليان كفاراتنى ونذرنى ادا ايله امر ايدن كسه مثليه مامورينه رجوع ايجاب ايتز الا ضمانتى شرط ايدرسه رجوع ايدر زيرا بونلرده هر نقدر مطالبه اولور سه ده حبس وملازمة اولماز وح \rightarrow (فلوامر المديون رجلا بقضاء دينه رجوع عليه) وان لم يضمن لوجوبه عليه \rightarrow بتقدير جرحه بر مديون بر كسه به ديننى قضايله امر ايلسه كندويه رجوع ايدر هر نقدر ضمانتى شرط ايتز سه ده \rightarrow قضا كندونك اوزرينه واجب اولمغين لكن يخرج عن الاصل ما لو قال انفق على بناء دارى اوقال الاسير اشتري فانه يرجع فيها بلا شرط رجوع كفالة خايه مع انه لا يطالب بهما بالحبس ولا بملازمة قتال \rightarrow لكن اصل مشروحه بر كسه دارى بنا واعمار اوزره اتفاق ايله ويا بر اسيرينى اشترا و خلاص ايله ديسه بر اشيو ايكي صورة خروج ايدر كه بونلرده مامور بلا شرط الرجوع رجوع ايدر حالبو كه امر كندولنده حبس وملازمة مطالبه مضاليد اولمز رظن ايدر مكه عرف بومثلاوشيلرده ويريلان مبالغك ضمانيه حكم ايتديكنه مبيندر امدى خروج ايتزل قتال بوسواله اشارة اواسه اولور \rightarrow (وان استحق نصف الهبة رجوع بنصف العوض وعكسه لا مال يرد مانق) لانه يصلح عوضا ابتداء فكذا بقاء لكنه يخير ليسلم العوض الغير المشروط \rightarrow هبه اولنان نسبه تك نصف معنى مستحق چيقلورسه موهوب له عوضك نصفيله واهبه رجوع ايدر اكر موهوب قابل قسمت دكلسه زير انقسيمه صلاحيتى اولوب

و بانصف غیره بین اولور سه هبه بالکلیه باطله اولور ایدی عوض کلیسیله رجوع ایدر صورتی مر سومه نك عکسند ه که عوضك نصفي مستحق چیقلو رسنه واهب موهوبك نصفيله رجوع ایدم من مادام باقیکه نصف اخیسه ایتدی که ز بر باقی ابتداء عوضیه صالح اولدینی مثلاً بقاء دخی عوضیه شایان اولور لکن عوضده سلامت معدوم اولدیندن موهوب له باقی ردد ه غیر قیلنور یو مقامده ماتنک مرادی عوض غیر مشروطدر شارحک عبارتست اول اولان یسلم العوض بدلینه ایدم سلامة العوض ابرادی ایدی تنکیم اومقاد الله ترجه اولندی یو فان المشروط فبالله کاسیجی فیوزع البذل علی المبدل نهاییه یس عوض عقد هبه مشروط اولور سه قریبا کلدیکی مثلاً مبادله اولمغه یس قیلندن اولوب بدل مبدل اوزره توزیع و تقسیم اولنور یو (کالواستحق کل العوض حیث يرجع فی کلها اذا كانت قائمة لان كانت هالکة) صورتی مشروط و حدده واهب عوضك باقیسنی رد ایتدکده هبه نك کلیسه رجوع ایدر تنکیم عوضك کلیسی مستحق چقلسه هبه قائمه ایسه واهب انک جمله سنه رجوع ایتدیکی مثلاً موهوب اولان سنه هالک اولور سه عوضك مستحق چقلدینغه نظراً واهب موهوب ایه اصلار رجوع ایدم من هلاکی مانع رجوع اولمغین کالو یو استحق العوض وقد ازدادت الهبة لم يرجع خلاصه یس تنکیم موهوب زیاده ثوب عوض مستحق چقلدقده هلاک مثلاً زیاده دخی مانع رجوع اولمغه واهب موهوب له عوضك بدلیله رجوع ایدم مبدلیکی کی یو (وان استحق جمیع الهبة کان له ان يرجع فی جمیع العوض ان کان قائماً و بثل ان) العوض (هالکا و هو مثلی و بقیته ان قیماً) غایه موهوبك کلیسی مستحق چقلدینغی تقدیر جه موهوب له واهب عوضك کلیسیله رجوع ایدر اگر موجود ایسه بوق هالک مثلی ایسه مثلیله و قیمی ایسه قیمتیله رجوع ایدر یو (ولو عوض النصف رجع بتمام العوض) ولا یضر الشیوع لانه طاری یس موهوبك نصفه عوض اعضا اولنسه اولیمان نصف اخره واهب رجوع ایدم یلور ز بر رجوع مانع عوض نصف اخره تخصیص اولندی نصف اخره رجوع له حاصل اولان شیوع صکره دن طاری اولمغه له هبه نك سخته ضرر ویرمز یو (تنبيه) نقل فی المجتبى انه یشرط فی العوض ان یکون مشروطاً فی عقد الهبة اما اذا عوضه بعده فلا ولم ار من صرح به غیره وفروع المذهب مطلقة کامر قننیر یس مجتبادیه نقل اولندیکه عوضك مانع رجوع اولمسی حین عقده مشروط اولمسیله مشروطدر اما بعد العقد اعطا اولنان عوض مانع رجوع دکلدر شارح دیر که مضمون مشروطه تصریح کندونک ماعداسی بر احد کوره مدم بلکه فقها نك نصر بخاری وار که عوض ایکی قننیر بری حین عقده مشروطدر دیگرى مشروط اولوب بلا شرط بعد الهبة اعطا اولنان عوضدر وفروع مذهب

(مطلقه در)

مطلقه در تنکیم ماسبقده مرور ایتدیکه بغیرایک اونو عوض اولور و موهوبه اولان ایکی جاریه نك بعد الهبه برندن حاصل اولان ولدی عوض قیلدقده هبه دن رجوعه مانع اولدینی کی یو (والخ) خروج الهبة عن ملک الموهوب له) ولو جهة یس حروف مر سومه دن خا هبه اولنان سنه نك موهوب لهک ملکندن خر وجهه اش ایدر هر قدر خروج مشروح هبه ایله اولور سه دهر رجوعه مانعدر یو الا اذا رجع الثاني فلالول الرجوع سواء کان بقضاء اوریضی لماسیجی ان الرجوع فسخ حتی لو عادت بسبب جدیدان تصدق بها الثالث علی الثاني او باعها منه لم يرجع الاول الا واهب ثانی هبه سنن رجوع ایدر سه واهب اول ایچون رجوع اولور رجوعیده کرک قضایله اولسون و کرک رضایله ز بر قریبا کلور که رجوع فسخدر ایدی هبه اولنان سنه سبب جدید ایله عوده ایدوب انی موهوب له ثالث ثانیه تصدق و بیاع ایله اول رجوع ایدم من یو ولو باع تصدق رجوع فی الباقی ایدم المانع موهوب له موهوبك تصفی یس ایدر سه نصف اخرنده رجوعه مانع معدوم اولمغه ایدن رجوع ایدر یو (وقد الخرج بقوله) بالکلیه بان یکون خروجا عن ملک من کل وجه ثم فرع علیه بقول (فلو ضعی الموهوب له بالشاة الموهوبة او نذر التصدق بها وصارت لجالایع الرجوع) مصنف خروج مشروطی بالکلیه قولیه که من کل الوجوه ملکندن خر وجهه تقيیدوانک اوزر سه موهوب له شاة موهوبه بی اضحیه قریبا ایدوب و یا لحم اولدقده نصکره انک تصدق فی نذر ایله واهبك رجوعه مانع اولمز قولیه مسئله تفریع ایتدردی یو ومثله المتعة والقران والنذر محیی یس حج تمتع وحج قران الله حج ایدن ومطلق نذر ایدن کسنه نك شاة موهوبه بی قران ایتدی اضحیه بی مشروطه نك مثیلدر که رجوعه غیر مانعدر یو (وفي المنهاج وان وهب له ثوباً فجعله صدقة لله تعالى فله الرجوع خلافاً لثاني) (کالو ذبحها من غیر تضحية) فله الرجوع اتفاقاً منهاج نام کابده مسطوردر که بر رجل بر شخصه بر ثوب هبه ایتدکه اول شخص انی الله تعالی نك رضا یچون صدق ایتد مادام تصدق اولنان کسنه ایچون اول ثوب قبض اولمده فجه واهب ایچون ایدن رجوع مشروطدر امام ثانی ایچوندر اختلاف تنه که شاة مشروطه بی موهوب له بلا تضحية ذبح ایله اتفاقاً واهب ایچون رجوع ثابت بولدینی مثلاً یو (فرع) عبد علیم دین او جنایه خطاء فوهبه مولا له غیره اولولی الجنایة سقط الدین والجنایة ثم لور رجع صحیح استحساناً ولا یعود الدین والجنایة عند محمد و ایه عن الامام کالایه و الدنکاخ لو وهبها لزوجها ثم رجع خائنه بر عبدک اوزر ندمه بر قدر دین و یا خطاء جنایت بولمغه اغاسی کندوی غیره و یا جنایتک ولیسنده هبه ایله دین و جنایت ساقط او اور بوند نصکره واهب رجوع ایله استحساناً رجوعی صحیح او اور امام محمد نرندم و امام اعظمین بر روایتده دینله جنایت عوده ایتد راشبو امام محمد ایله تقيیدک ظاهرندن مستیان اولان امام اعظمین بر روایتده ابو یوسف عند ندمه دینله جنایتک

عودتند بر تنه که بر کسنه قری بر رجله هبه ابتدا کند نصره رجوع ایلسه نکاحک عدم
عودتی مثلاً و صدر الشهد نکاحه عودته ذاهب اولشدر امام محمد اصل نامیله بنام
کتابنده ذکر و بیان ایدر که هبه ده رجوعه و اهبه ملک قدیمی عوده ایدر که مستقبله
نسبتله اولان یو خسه ماضی به نسبتله اولان ملک عوده ایتز کورمز مسکنه بر کسند مالک
زکائی حوالان حوالدن مقدم بر شخصه هبه و تسلیم ابتدا کند نصره بعد الحول هبه سندن
رجوع ایلسه و اهبه مده ماضیه نک زکائی تادیه واجب اولز انتهی و الزای الزوجیه
وقت الهیه فلو و هب لامرأة ثم نکهار جمع ولو و هب مرأته لا (کعکسه انتهی) زاء
زوجیه اشارتد که حین هبه ده زوجیه رجوعه مانعدر امدی بر کسند بر عورته بر سنه
هبه ابتدا کند نصره که انی تزوج ایلسه هبه سندن رجوع ایدر عورته هبه ابتدا کند
رجوع ایده مز عکسند که کبیکه صورتین مشروحیتند و اهبه عوره اولدنی مثلاً
(فرع) لا تصح هبة المولى لام ولده ولو فی مرضه ولا تنقلب وصية اذ لا بد للممهور
امال و اوصی لها بعد موته تصح لعتقها بموته فی لم لها کافی و اغاسنک ام ولد جاریه سنه
هبه سی صحیح اولز هر نه قدر مرض موتند اولور سه ده وصیه منقلب اولوب ثلثدن
اعتبار اولنز مجبوره اولغله کند و ایچون بد منعدم اولوب و قبض ابتدا بکی صورتد
اغاسیچون ملک اولغله انسانک کند و ملکنه مالیکنی استحال سنی ایجاب ایتمکین اما سید ام ولد
جاریه سیچون بعد وفاته بر مقدار وصیت ایلسه موتیله عتقنه منی وصیتی صحیح اولغله
کند و به تسلیم اولنور کویا قبول بعد الموت اعتبار اولغله تملیکده کند و به بعد الموت
وقوع بولش اولدی و (القاف الفرافة فلو و هب لذی رحم محرم منه) نسباً (ولو ذمياً
او مستانلاً رجوع) شمسکی قاف قرابت اشارتد امدی نسباً محرمیکه کند و به مناکحه سی
جائز اولوب قرابت صاحب اولان اقر با سنه برواهب بر سنه هبه ایلسه هر نقدر
ذمی و یا مستان و یا خرید اولور سه رجوع ایده رسول اکرم و نبی افخم صل الله تعالی
علیه وسلم اذا كانت الهبة لذی رحم محرم لم يرجع فيها قول معجز بیانلر بدینا یعنی
سعادتله بیورر که هبه ذی رحم محرمه اولور سه انده رجوع اولز زیر اهددن مده صود
صله رحم یدی او ایسد حاصل اولدی امدی رجوعه قطع رحم لازم اولور و (ولو و هب
لمحرم بلا رحم کاخبر رضاعاً) ولو ابن عم (و لمحرم بالمصاهرة كالمهات النساء والربائب واخيه
وهو عبد لا جنبي اولعبد اخبر رجوع) بر کسند رضاعاً قرنداشی کی قرابتی اولمیان
محرم منه و مصاهرته محرمه که زوج سنک اناسی و اوکی اولادی کی ذواته و اجنبی
بر کسند نک عبدی اولان قرنداشند و یا قرنداشنک عبیدنه بر سنه هبه ایلسه امام اعظم زدنند
رجوع ایدر امامین مقدسینارند و اقعار رجوع ایدر لکن صکره کیلده عبده هبه ده
اصل ملک سید و وقوع بولغله معتبر اولان اول اولیده رجوع اولدی بیور دیلر
شارحک ولو ابن عمه ایله مبالغه سی موقعند، دکلدر زیراعی زاده ایچون قرابت ثابت ایکن

انی متک بلا رحم قولنه غایت قیلسی اوله مز نهایی عدم محرمینه بناء انی مسئله
مستقله قیلسه اولور ایدی و (ولو کانا) ای العبد و مولاه (ذا رحم محرم من الواهب
فلا رجوع فیها اتفاقاً علی الاصح) لان الهبة لا یسما وقعت تمنع الرجوع و بحر مسئله
مرسومه ده عبد بابادن و سیدی انادن و اهبک قرنداشی اولغله ایکسیده و اهبک ذی رحم
محرمی اولور سه قول صحیح اوزره بوند اتفاقاً رجوع اواز هبه قفسنه وقوع بولور سه
رجوعه مانعدر احکام مقابلی امام کرخیک امام محمد دن نقلاً ذکر ایتدیکی امام اعظمک
قیاسی هر بر زنده صله کامله بولنا مغین رجوع عک مشروعتی تولیدر و (فرع)
وهب لاختیه واجنبی ما لا یقسم فقضاءه الرجوع فی حظ الاجنبی لعدم المانع دررج
برواهب قابل قسمت اولمیان بر سنند قرنداشیله برا جابدن کسند به هبه ایتمکله انی مر قودن
قبض ایتمش اولور سه رواهبه اجنبیک نصیبند رجوع مشروعه در مانع انعدامنه منی
تقسیم احتمال اولان شیئی ایکی کسند به قبل التقسیم هبه اصلاً مشروعه دکلدر شیوعنه بناء
(واللهاء هلاك العين الموهوبة) دمع خز قد حر فلزندن هاعین موهوبه نک هلاکد رمز در
(ولو ادعاه) ای الهلاک (صدق بلا حلف) لانه ینکار ارد و موهوب له هلاک
ادعا ایدر سه ردنی انکارینه بناء بلا یمین تصدیق اولنور زیر اکندنک موهوبک هلاک
دعواسی کند و ملکنک هلاک ای اخبار اولغله کند و به یمینی موجب اولدی (فان قال
الواهب هی هذه) العین (حلف) المذکر (انها لیست هذه) خلاصه (کا بحلف الواهب
ان الموهوب لیس باخیه اذا ادعی) الاخ (ذالك) لانه ادعی سبب النسب لا النسب خاینه
واهب هبه اولنن سنه اشبو عیندر دیوب موهوب له بود کلدرد یوانکار ایدر سه کند و به
بو اولدیغه و اللهی دیوب عین و بر یلورتنه که و اهب رجوع مر ادایتد که موهوب له بن سنک
قرنداشکم و باسکا عوض و بر مشدم و سن بونی بکا تصدیق ایتمدکد بود و ایتمدکده و اهبه
اشبو موهوب له سنک قرنداشنک اولدیغه و اللهی دیوب تحلیف اولندنی مثلاً و بر اموهوب
لهک اخ نسبک مسبی اولان مالی دعوی ایتمکله اصل مقصود مالک اثباتی اولوب نسبک
اثباتی اولدی امدی مقصود نسبک اثباتی اولور ایدی امام اعظم زدنند انده حلف اولماز ایدی
(ولا یصح الرجوع الا برضاها او بحکم الحاكم) للاختلاف فید فیضمن بمنبه بعد القضا
لا قبله (هبه دن رجوع انجق و اهبه موهوب لهک رضایله و یا حاکم حکمیه اولور
میان علامده اختلافه منبیکه بعض مجتهدین عدم رجوعه ذاهب اولشدر امدی
بوقول هر نه قدر ضعیف ایسه ده مقابلی رضایا حکمیه تقویه کسب ایدر حتی بعد القضا
موهوب له موهوبی منع ایدوب و اهبه تسلیم ایتمه هلاکیه ضامن اولور قیل القضا منعیله
ضامن اولز پس بلا قضاء ولا رضاء و اهب استرد ادایتسه هلاکی صورتند غصب ایتمش
اولغله موهوب له فیتنی ضامن اولور و (واذا رجع احدهما) بقضاء اورضی (کان
فسخاً) لعقد الهبته (من الاصل) و اعاده للملکه القديم لاهیه للواهب (فانک قضاء

و بارضائه و اهله موهب لهندن بری رجوع اندر سه بواول امر دن عقد هبه بی فسخ و واهبه لك قدیمی اعاده اولوب مجددا کند و به هبه اولماز (فلان) (لا يشترط فيه قبض الواهب و صح الرجوع في الشايخ) ولو كان هبة لما صح فيه (ولو اهب رده على بايعه مطلقا) بقضاء ارضي (بنا برين صورة مشروحه و هبه قبض شرط اولدى حتى موهوب موهوب لهك يندنه امانت اولفله ضايغ اولسه ضمان ايجاب ايتز و قابل قسمت اولان شايغك بعضنده رجوعى صحيح اولور هبه اولسه اولماز ايدى واهب ايجون مطلقا كه رجوعى قضا و بارضائه اولسون بعد الرجوع عيینه مطلع اولفله كندون اشترايتديكي بايعنه اتي رت و اردر (بجلاف الرد العيب بعد القبض بغير قضاء) لان حق المشتري في وصف السلامة لا في الفسخ فافترقا (بركسه برنسه اشترا ايدوب بعد اتي اخره بيع ابتدا كنصكره مشتري ثانی لك عيب قد يمنه مطلع اولفله بعد القبض بقضاء اتي عييله مشتري اوله رد ايله مسئله مشروحه لك خلافته در كه بايعنه رد ايله من زيرا بونده رضا ايله در بيع جديد منزله سند در امارد قضا ايله اولسه فسخ اولورده مشتري اولده كند و بايعنه رد ايدرو بونده مشتريك حتى وصف سلامتده در فسخده دكلدر حتى عيب زائل اولسه حقنه واصل اولفله ردی متمنع اولور امدى هبه ايله شرا صورتي بر دن مفترق اولدور (بجوفهم) بالفسخ من الاصل ان لا يترتب على العقد اثر في المستقبل لا بطلان اثره اصلا و الالعاد المنفصل الى ملك ولو اهب رجوعه فصولين (بوندن صكره فقها لك رجوع مشروحك اصلدن قسح اولمندن مراد لري عقد اوزره كلجكده براك عدم ترتيب بوجده اصلا كه ماضيده اثرينك بطلاني دكلدر و اكرا ماضيده كه اثرينك بطلانيه حكم اولسه موهوب لهك عندنده حاصل اولان و ادوميوه وارش اشالي زوائد منفصله لك واهبك رجوع عليه ملكندردى لازم اولور ايدى حالبو كه واهب زوائد رجوع ايدمن و ماضيده كه اثرينك بطلاني اراده اولسه واهبه مان موهوبندن رجوعه كورده ستين ماضيه سنك زكاتى ادا لازم اولوردى حالبو كه اولماز ديوماس بنده كلام سبقت ابتداي (اتفاقا) الواهب و الموهوب له (على الرجوع في موضع لا يصح) رجوعه من المواضع السبعة السابقة (كالهبة اقرابتد جاز) هذا اتفاق من الجواهر (واهله موهوب له كندوده رجوع صحيح اولين موضع سبعة سالفه دن مثلا قريبنه هبه مثلو بره موضعده رجوع اوزره اتفاق ايدوب راضى اولسه كندوزندن اشيو اتفاق مشرو ح جاز مشرو ح او اولر لكن بومونده ظاهر اوله من اولسه ورته ايله باقى قلان احدا قريبنه اتفاق اولمش اولور و عوض موجود ايسه عيني هالكسد بدلى رد اولنور بوجا رجوع عدا اولفله قبض شرط اولنور هبه مبتداه دينورسه قبض شرطدر (وفي المجتبى لان يجوز الاقالة في الهبة و اصدقة في المحارم الا بالقبض لانها هبة مجتباة مذكوردركه ذى رجح محرله اولان هبه

و صدقه ده اقاله جاز اولنور لاهبه قينندن اولفله قبضله جاز اولور (ثم قال وكل شيء يفسخه الحاكم اذا اختصما اليه فهذا حكمه) بوندن صكره مجتبا صاحبي ديديكه بيع فاسد كي هر حاكك كندونى فسخ ايدى جكي مواد كندويه مرافعه و مجاصمه اولند قدده حكم و حال بودركه كندوده اقاله انجق قبضله نفع و برر (ولو اهب الدين لطفل المدين لم يجز لانه غير مقبوض) مديونك طفلنه دين هبه اولسه مقبوض اولوب مديونك ذمتده اولفله جاز اولدى دينى مديونك غيرينه هبه انجق موهوب لهي اكا تلبط ايله اولور (وفي الدرر قضى بطلان الرجوع مانع ثم زال المانع عاد الرجوع) دررده مسطور در كه بومانعه مبنى رجوعك بطلانيه قضاء حكم اولند قد نصكره مانع زائل اولسه رجوع عوده ايدر لكن بوانجق خروج عن الملك صورته ملاحظه اولنور (تلفت في العين (الموهوبة استحقها مستحق ضمن) المستحق (الموهوب له لم يرجع على الواهب بما ضمن) لانها عقد تبرع فلا يستحق فيه السلامة) عيبن موهوبه ائلاف واضاعه اولند قد نصكره اكا بر ذات مستحق چقوب موهوب له اتي تضمين ابتداير سه ضامن اولديغي مبالغه موهوب له واهبه رجوع ايدمن زيرا هبه عقد تبرع اولديغندن كندوده سلامت ايجاب ايتز امامعاوضات قينندن اولان عقوده غرور ثابت اولفله مشتري كندى بايعندرجوع ايدر (والاعارة كالهبة) هنالان قبض المستعير كان لنفسه ولا غرور لعدم العقد و تمامه في العمد اديه بوضو رته اعاره ده هبه كيدر زيرامستعيرك عاربه بى قبضى كندى نفسيجون اولوب كندوده عقد معاوضه اولمامعين غرورده منعدم اولدى بوجحك تمام وتفصيل عماديه ده در (واذا وقعت الهبة بشرط العوض المعين فهي هبة ابتداء فيشترط التقابض في العوضين ويبطل) العوض (بالشروع) فيما يقسم (بيع انتهاء فترد بالعيب وخيار الرؤية ويؤخذ بالشفعة) هبه بر معين عوض شرطيله واقعه اولسه ابتداء هبه اولفله مجلسده و يا صكره عوضينده تقابض شرط اولفله قبل القبض مجرد هبه ايله طرفينه ملك ثابت اولنور و هر ريجون تسليم امتناع وارد و عوض قابل قسمت نسنه اولور سا شيو عيله باطل اولور بعد التقابض ابتداي عقدده بيعدر كه تقابضله صحيح اولوب بيع حكمنده اولفله عوضنده معوض عنده عييله و خيار رفته رد اولنوب و شفعه ايله اخذ اولنور (هذا اذا قال وهبتك على ان تعوضني كذا مالوقال وهبتك بكذا فهو بيع ابتداء وانتهاء) اشيو مار الذكر ابتدا هبه انتها بيع اولق واهبك موهوب له سكا شيو نسنه بى هبه ايدمن شومقوله عوض و برمك اوزره ديديكى تقد رجه در اما شونك مقابلنده هبه ايدمن ديرسد امدى بومعامله ابتدا و انتها بيعدر كه عوضين حقدده هر ريجون ملك ثابت اولوب و تسليمدين هج برى امتناع ايدميو ب و قبض شرط اولوب و شيو مضر اولماز (وقيد العوض بكونه معين لانه لو كان مجمعا لا بطل اشتراطه فيكون هبة ابتداء انتها) مضفك عوضى معين اولسيه قيندا يلديكى مجعول

اولدني تقدير جه اشراطی باطل اولوب ابتداء و انتهاء مقبوضك هبه اولديغه منبدر
(فرع) و هب الواقف ارضا شرط استبداله بلا شرط عوض لم يجوز ان شرط كان
كبيع ذكره الناصبي استبدالي شرط ايدن واقف وقف ارضي عوض شرطميز
ايلسه جائز اولمز و اگر عفار اوله رق عوض شرط ايدرسه بيع كبي اولور استبدال وقفه
دار بحث ماسبقده مرور ابدی و في الجمع و اجاز محمدية مال طفله بشرط عوض
مساو و منعا و مجمعه مذکور در که امام محمد صغير مالني باباسنك قيمته مساوی عوض
شرطيله هبه سنه اذن و اجازة و یردی امامین انی منع بیوردیلر عوض قیمتدن زیاده
اولورسه اجازتی بالطریق الأولى اولور و قلت فيحتاج علی قولهما الى الفرق بين الوقف
و مال الصغير شارح یر که اما مينك قزللری اوزره و قفله مال صغير مالينده فرقدن
لازمدر زیرا استبدالي شرط ايدن واقف عوض شرطيله انی تجوز ايتديلر صغيرك
مالتده مطلقا تجوز ايتديلر خير الدين رملي فرقه اشاره ايتديك چنانكه واقف استبدالي
شرط ايدوب اودخی هر بر معاوضدي افاده ايدر عقدايله حاصل اولديسه هبه بشرط
العوض واقفك شرطنده داخله اولدی اما بابانك صغير ولدینك مالني هبه سي بونك
خلافه در که بابتداء تبرع تبرع ايسه صغيرك مالتده مطابقا ممنوعدر والله تعالى
اعلم واستغفر الله العظيم

(فصل في مسائل متفرقة)

اشبه مسائل ايتده هبه متعلق مسائل متفرقة در (و هب امة الاجلها او علی ان يردها
عليه او يعقها اوليولدها و) و هب (دارا علی ان يردها عليه شيئا منها) و اومينا كنك
الدرهم او ربعها (او علی ان يعوض في الهبة و الصدقة شيئا عنها صحت) الهبة (و بطل
الاستثناء) في الصورة الاولى (و بطل الشرط) في الصورة الباقية لانه بعض او مجموع
جاريه سني بر كسنة بر كسنة هبه ايدوب الاجلني استثناء و ياتي كندويه ردو يا عتي
و يا استلاد ايتك اوزره هبه ايلسه و ياردارني اندن بر مقدارني اول مقدار ثلثي و ياربي
كبي هر نه قدر معين اولورسه ده كندويه رد ايتك اوزره و يابه و صدقه ده اندن بر مقدار
نسه عرض و برمك اوزره هبه ايلسه هبه مشروحه صحيحه اولوب صورة اوليده استثناء
صورة باقية ده شرط باطل اولور عوض صور مشروحه هبه منسند و هو بک بعضی اولوب
بعض اخرنده مجهول اولقين و شروط مشروحه هر نه قدر عقدك اقتضا ايتديكي
شروطدن اولغه عقدی فساد و بر ملي ايسه ده لكن هبه شروط فاسده ايله باطله اولمز
(و الهبة لا بطل بالشروط ولا تنس ما من اشراط معلومة العوض) هبه شروطه
باطله اولمز لكن ماسبقده مرور ايدن عوضك معلوميتك اشراطی نسيان ايتك

(مجهولي)

مجهولي هبه في فساد و یرر (اعتق حل امة ثم وهبها صح و لو دبره ثم وهبها لم
يصح) لبقاء الجمل علی ملكه فكان مشغولا به بخلاف الاول (بر كسنة جاريه سنك حاني
عتق ايدوب بعده كندوسني بر كسنة هبه ايلسه صحيح اولور حلي مشد ما نديره كسوب
بعده هبه ايلسه صحيح اولمز حالك تدیری صورتنده حل ملكي اوزره باقي اولغه انكاه
مشغول اولغين اما ولكه بونك خلافه در که حين عتي اولغه ملكينده باقي قائم الغين
موهوب و اهبك ملكيله مشغول اولدی (كالا يصح) تعليق (البراء عن الدين)
بشرط محض كقوله لمديونه اذا جاء غدا وان مت بفتح التافات بری من الدين اوانه
من مرضك هذا اوان مت من مرضي هذا فان هل من مهري فهو باطل لانه مخاطرة
و تعليق كسنة كه دیندن ابراي شرط محضه تعليق اولديني مثلودينك مديونه يارنكه
كون كلورسه و يا خود سن فوت اولورسك سن دیندن بر يسك قولي كبي و يا خود
عورتك زوجنه سن اشبو مرضك دن وفات ايدرسك و يان بومر ضمدن فوت اولورسم
سن بنم ذممنده كه مهرمدن حلدن سنكه بر يسك ديسه اشبو قولوی باطلدر زیرا
بمخاطرة و تعليق قدر (الابشرط كائن) ليكون تجيزا كقوله لمديونه ان كان
عليك دين ابرائك عنه صح الا ابراي شرط كانه تعليق ايدرسه تجيز اولغه ابرا صحيح
اولور دايك مديونه بنم سنك زمتمكده حقم ظهور ايدرسه سني اندن ابرا ايتدم قولي
مثلا ليكون بدلينه فيكون اولسه اول اولور ايدی و كذا ان مت بضم التافات
بری منه اوفی حل جاز و كان وصية خاتمة يته بوبله تانك ضميته ان مت مفادی
اكر بن فوت اولورسم سن زمتمكده كه دیندن بر يسك و يا حلدن سك ديسه بوجاز و وصيت
اولور (جاز العمرى) للمعمر له اولورثته بعده البطلان الشرط كعمري عينك ضميته
عمار دندر بر كسنة بر سنه في مدة عمر كده مال حبانكده سنك ايجون قبلدم وفاتكده نصكر
بكارد اولتمق اوزره ديمكدر امدی اشبو عقد و معاملة شرعا جائزدر اول نسنه
معمر لك حال حیاتنده كندونك بعد وفاته و ره سينك اولور شرط مشروحه بطلانده
مبنی رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم من عمر عمری فهي للمعمر له و اورثته بیور مشرودر
ولورثته قول شر يفقدن مفهم اولان شرطك بطلاندر (لا) تجوز (الرقبي)
لانها تعليق بالخطر و اذا لم تصح تكون عارية شئني لحديث احمد وغيره من عمر عمری
فهي لمعمره في حياته وموته لا ترقيو امن ارقب شيئا فهو سيل الميراث رقبی مر قبه دندر
بر كسنة بر سنه في وروب اكر بن وفات ايدرسم اشبونسنه سنكدر يوق سن بندن
مقدم رحلت ايدرسك بنم ديمكدر امدی احدهما اخرك موته مترقب اولمز اولور
اشته بومعامله جائزه دكلدر بونده خطره تعليق اولغه صحيح اولديغه نظرا انتفاعی
متضمن اولغه عاريه اولور ائمة حديثدن احمد و سائر محدثينك تحديث بيور دقلری
حديث منيف واجب الاتباع لینه بناء كه يعنى بر كسنة عمری ايتسه اولشبي حیاتنده

و موندن معمرها همچون در رقباي ايتكردنك رقباء رقب شيادن ما خود را مدي تريب
اولان نستهك طريق رقبايدن كسته دن ميراث طر بقيدر كه ور نه سته ميراث اولور
فهو سبيل الميراث تركيننده مبتداه مضاف تقديريله در كه فطريق هذا لشي المرقب
طريق الميراث عن المراقب بالكسر در اولشيك معمرهاك موندن كندونن اولستك
معناسي تركستدن اولسيدر (بعث على امره متاعا) عدايا اليها (وبعث لها ايضا) هدايا
عوضا للهبة (ولا) ثم افترقا بعد ازفاف وادعي (ازوج) (انه عارية) لاهبة وحلف (واراد
الاسترداد و ارادت) هي (الاسترداد ايضا يسترد كل) منها (ما اعطى) تركسته قبل
ازفاف نامر ادلسي اولان عورتنه بر مقدر هدايا ارسال ايدوب اودنخ كندوسنه
هبة سته عوضيتي تصریح ايسون و يا ايسون بعث و تسيار ايتد كند نكره بعد ازفاف
مفترق اولوب زوج كندرديكي نستهي عارية ارسال ايتدم هبة ايتدم ديدوعوا
وحلف بالله العلي الاعلى برله استردادني مراد ايتكده عورتنه استرداني اراده ايلسد
هر برزي اعطا ايتديكاري نستهي استرداد ايدر لكن بين عورتك بيندي اولديفته
نظرا اولاق كرك عاذلة فلا عوض ولو استهلك احدهما ما بهت الاخر فتمت لان من
استهلك العارية ضمنها خايبه في راي صوره مشروعه هبة بولمافين عوضده
بولندي احدهما اترك ارسال ايتديكني استهلاك ايتش اولورسه اتني ضامن اولور
عاريه بي استهلاك ايدن ضامن اولديفته بناء اما هلا كده ضمان اولماز (هبة الدين من
عليه الدين و اراؤه عنديتم من غير قبول) اذالم يوجب انفساخ عقد حرف اوسلم لكن
بر تدبير في المجلس وغيره لما فيه من معنى الاسقاط و قيل بتقيد بالمجلس كذا في العناية
كندوده اسقاط معناسي اولفله دايك ديتني غريمه هبة ايدوب و ذمتي ائدن ابراهيمي
بلا قبول تمام اولور اكر صرف و باسلكن عقدك انفساخ موجب اولورسه و اكر
انفساخ مشروعي موجب اولوب رب السلم و صرفه ايكي عاقدك بر ديكرينك
ذمتي ارا ايدن اولورسد عقدايله مستحق اولدقلمقبض فوت اولفله اترك قبوله
توقف ايدر مجرد بر فسخنده مستقل اوله من اكن بلا قبول هبة قدر تمام اولورسه ده
كندوده اسقاط معناسي اولفله مجلسده و مجلسك غيرنده ريله مر تد اولور عند البعض
رد مجلسه تقيد اولور اصل ردك علق كندوده تملك معناسده وجوديدر لما فيه من
معنى اسقاط قولي في المجلس وغيره تعيمنه علق لكن في الصيرفة لولم يقبل ولم
يرد حتى افتراقهم بعد ايام رد لا يرتد في الصحيح لكن صيرفنده مذكور در كه ابراي
مشروح ايتد قبوله ايتوب ورد ايتوب حتى ايكسده مفترق اوار قدنسكره بعد ايام رد
ايله قول صحيحه مر تد اولر بواسطه اراك عناية قول ثاني تضعيفي اوزره در لكن
في المجتبى الاصح ان الهبة تملك ولا ابراء اسقاط لكن مجتبى ده مذكور در كه اصح اولان
هبة تملك ابراء اسقاط ايتوب استردك فتمتلك هبة ايله ابراءك هر برني سن وجه اسقاط

ومن وجه تملك فيلاري اوزره در لكن بوده مشهوره مخالفه (تملك الدين من
ليس عليه الدين باطل الا في ثلث حواله و وصية و) (اذا سلطه) اي سلط الملك غير
المديون (على قبضه) اي الدين (فيصحح) في صحح مديونك غيرنه تملك باطلدر الا
اوج صورته دكل بر حواله در كه محال عليه محيلك مديون اولفله بر شخصي اكا حواله
ايتد كده دين محيلك ذمتدن محال عليهك ذمتنه انتقال تعيمري افاده ايدر كه محال محال
عليهك ذمتنه كه دينه مالك اوله من شوقدر وار كه حواله راضي اولمسيله محيلك امريله
كندويه دينك و برليني التزام اتمسيله كندويه تاديه اولدقده ميانلنده تقاض اولور
بودن محال محال عليهك قبضه مسلط اولمش اولور بريده و صيتدر كه بر كسته مالك
ثلثي بر رجله وصيت ايتد كده تركده ديون بولفله موصي له ائدن حصه سته اصابت
ايدن مبلغه مالك اولور كه اتني مطالبه به مقتدر اولور بودنخ تسليط كيدر موصي لهك
حقيقة مالك اولسي تركه عين اولديفته نظر ادر بريدي مالك غيرك ذمتنه كه حقيقي قبضه
مديونك غيرني تسليط ايلسه بودنخ صحيح اولور كه او غيره و كل همچون قابض و كيل او اوب
بعده كند و نفس چون قبض ايتش اولور بونك مقتضاسي تسليطدن عزلك صحتدر و موند
مال و هبت من اينهما على ايه فالعقد الصحة للتسليط تملك مشروح قيلنددر شول
بر مسئله كه بر عورة او غلونك باباسنك ذمتنه كه حقيقي او غلونه هبة ايلسد امدى بونده
قول معتمد تسليطه ميني صحتدر يعني بونده بودنخ عادت تسليط وارد در و يتفرع على هذا
الاصل لوقضى دين غيره على ان يكون له لم يحز ولو كان و كيلا بالبيع فصولين متد كه
ذكر بيان اولان اصل اوزره تفرع ايدر كه بر كسته براخر شخصك ديني ادا ايتسه كه
اول دين كندونك اوله بوجازد كلدن هبة قدر قضاء مشروعي ايشليان بر كستهك
متاعني بيع و كيل اولان بر ذات اولورسه ده يعني متاع مشروحك ثمن و كيل مؤكده
كندو كيسه سندن تاديه ايدوده مشتريك ذمتنه كه ثمن مبيع كندونك اوله امدى بوجاز
اولر الاتسليطه اولور (و) ليس منه (ما اذا اقر الدائن ان الدين لفلان وان اسد)
في كتاب الدين (عارية) حيث (صح) اقراره لكونه اخبار الاتمليك فله قرله قبضه
بنازيه و تمامه في الاشياء من احكام الابن تملك الدين من غير من عليه الدين
نوعند كلدن شول بر مسئله كه بر حق صاحبي اقرار ايدور كه اشبو تسكده بنم اعم
مكتوب اولان دين فلانجه نكر بنم بونده عارية مذكور در امدى اشبو اقراري
اخبار نوعندن اولوب تملك اولدافين صحيح اولفله مقرله همچون اتني قبض مشروح
اولفله مديون كندويه تاديه ايتسه ديندن برى اولور مقرله و برمش اولددينه تبرت
ذمت ايتش اولور واشبودينه متعلق بمحك تمامي اشباهك احكام الابنده مسطور در
و كذا لوقال الدين الذي على علي فلان بنازيه و غيرها قلت وهو مشكل لانه مع الاضافة
الى نفسه يكون تملكك و تملك الدين من ليس عليه باطل فتأمل به بوله بنازيه و غير مسئله

مسلور در که بر دین فلان کنند که دینم فلان کرد دیسه اشو اقراری صحیح در
 شارح دیر که بوشکدر زیرا بونده مالی کنند و نفسنه اسنادده تمليك واردر که بومال
 بنم ملکمدر دیمش اولور امدی انی اوزرنده اولیان کسنه به تمليك باطل اولور فتامل
 قولیه جوابه اشاره ایدر که یعنی بنم ظاهر افلانک اوزرنده که دینم نفس الامر ده حقیقه تده
 فلانکدر دیو اقرار و اخبار ایش اولور بوکا کوره اشکال متدفع اولور و فی الاشباه
 قاعده تصرف الامام معر بالصلح البرازیه اصطلاحان یکتب اسم احد هما فی الدیوان
 فانه طاملن کتب اسمه الخ اشباهه تصرف الامام قاعده سنده بزازه نک صلحه عز وایله
 مرسومدر که ایکی قرنداش بابا ریک دیوان سلطانیده بولنان عطایاسنی فقط بریسی
 کند و اسمنه دفتر خاقانییه قید و کتب ایتک اوزره دیگر یله عقد مصالحه و بر مقدار
 بدل صلح اولور رق مال و بر سه اشو صلح باطل اولغله مال مشروح رد اولوب عطایاسنی
 دفتره قید اولنان ایتک اولور عطایه استحقاق امامک توجیهنه در (و الصدقة کالهبه)
 بجامع التبرع و (لا تصح غیره مقبوضه و لا فی مشاع بقسم و لا رجوع فیها) ولوعلی
 غنی لان المقصود فیها الثواب لا العوض صدقه هبه کبیر تبرع ایک سنده ده بولند یغنه
 بناء بوقدر برجه صدقه ده بلاقبض قابل قسمت اولان مشاعده قبل التفسیم صحیح اولور
 شوقدر وار که بونده رجوع اولور نه قدر غینه دخی اولور سه زیر ا صدقه دن مقصود
 ثوابدر عوض دکادر ثواب بعضا ذعیال اولان اغنیایه تصدقه دخی قصد اولور
 اوائل کتابده سقبت ایدن اغنیایه تصدق هبه قیلندن اولغله کندودن رجوع اولور
 قوللرینه کوره ظن ایدر مک ایکسیده اقوال فقها دندر قابل قسمت اولیان سنده دن
 مقدارنی قبل القسمة تصدق صحیحدر و لا رجوع فیها عباره سنده اولاولان غیران لا رجوع
 فیها دیمک ایدی بونده صدقه هبه کن اولامغین و لو اختلفا فقال الواهب هبه
 والاخر صدقة قال قول للواهب خایه و ا هبه له موهوب له میانرنده اختلاف وقوع بولوب
 واهب هبه موهوب له صدقه در دیسلر قول واهبک اولور کندوسی مال صاحبی اولغله
 جهته تمليك کندونک طرفنده ماموم اولدیغنه مینی (فروع) کتب قصه الی السلطان
 یسأله تمليك ارضی محدوده فامر السلطان با توفیع فکتب کاتبه جعلتها ملکاله هل یحتاج
 الی القبول فی المجلس القیاس نعم لکن لما تعذر الوصول اقيم السؤال بالقصة مقام
 حضوره بک برکته پادشاه عالم بناء حضرتلرینه برعر ضحال تقدیم ایتسه که مضمونی
 برارض محدوده بی کندودن استدعا و سؤال اولغله رجاسنه مساعدده بوله اذک توفیع
 واعطایسه امر بیور مسیله کاتبی انی کند و یه ملک قیلدم دیو تحریر ایلده مجلسده
 استدعا ایدن کسنه دن مقبوله حاجت مس ایدر می مقتضای قیاس ایتکدر لکن حضور
 پادشاهییه وصولی متعذر اولغله عرضحال تقدیم یله سؤال حضور و قبول مقامنه اقامه
 اولور و اعطیت زوجها مالاً بسؤاله لیتوسع فظفر به بعض غرمانه ان کانت و هبة او اقرضه

لیس لها ان تسترد من الغريم وان اعطته لیتصرف فیها علی ملکها فلها ذلک له بر عورة
 زوجنه سؤالنه مینی توسع ورفاهتیون بر مقدار خر جلق اعطا اتمسیه بعض
 غرماسی اسکا ظفر یاب اولوب بدندن اخذ ایش اولسل امدی عورة هبه
 و یقرض اوله رق ادا ایش اولور سه کسنه به انی غرمادن استرداد اولور واکر
 کندونک ملکی اولور رق انده بد عاریله تصرفیون اعطا ایش اولور سه کند و ایچون
 غرمادن اخذ و استرداد واردر زوجی استرداد ایده مز عورة زوجنک مضایقه و ضرورتی
 هنکامنده بر مقدار کسنه به خر جلق و ربوب اودخی اولاد و عیالک نفقه لینه تصرف ایتسه
 امدی عورة رجوع ایدوب مبلغ مشروعی زوجندن مطالبه ایده مز زوج زوجده سنده
 بر مقدار اتون و ربوب ارقه که اثواب یاب و لیس ایلده دیوب اودخی انی معامله یور سه
 اولتون او عورتک اولور کذا فی الهندیه بر زوج عورتنه بر مقدار حلییه داخل نسته
 اشرا ایدوب و کسنه به تسلیم ایتد کند نصکره براز استعمال ایدوب بعده عورة وفات ایتکله
 زوجله ورته اختلاف ایدوب ورته هبه در زوج عاریه در دیودعه و ا ایتدر قول یمینله
 زوجکدر عاریه اده عاسیله هبه بی منکر اولمغین و دفع لابند مالاً لیتصرف فیها ففعل
 و کثر ذلک فأت الاب ان اعطاه هبه فالکل له والا فیراث و تمامه فی جواهر الفتاوی زید
 او غلوعروه اخذ واعطایله انده متصرف اولسون دیو بر مقدار مال و ربوب اولدخی
 انکله بر مده تجارة ایتکله نمایوب لوب مال کثرة و وفرة بولوب بعده زید وفات ایتسه امدی
 زید مالی بوجه هبه اعطا ایتسه مالک کلیسی عمروک اولور بوقیسه زیدک میر ایدر
 و بعث الیه بهدیه فی اناهل یباح اکلها فیها ان یکان ثریدا و نحوه مالاً و حوله الی اناه اخر ذهبت
 لذته یباح والا فان کان بینهما انبساط یباح ایضا والا فلا بر شخص شخص اخره درون اناه
 بر مقدار هدیه ارسال ایلسه اول اناه انی اکل مباح اولور می الجواب هدیه ثریده و له سی
 اناه اخره تفریع تحویلده لذتی زائل اولور مقوله طعامدن اولور سه انده تناول مباح اولور واکر
 تحویل و تفریقده لذتی زائل اولور سه امدی میانرنده انبساط اولوب تکلیف و تکلف
 بر طرف ایتسه یته انده اکل مباح اولور بوقسه اولماز و دخی قومالی طعام و فرقههم
 علی اخوته لیس لاهل خوان مناوله اهل خوان آخر و لا اعطاء سائل و خادم و هرة
 لغیر رب المنزل و لا کلب و لوزب البیت الا ان یشاوله الخبز المحترق لاذن عادة و تمامه
 فی الجوهره بک بر ذات صاحب نان بر قومی طعامده دعوت و ضیافت ایدوب طعامی
 کندولرینه تبسی و سنی اوزرینه وضعله تفریق ایدوب مثلاً هر بر اوج بش آمده
 بر سنی طعام ارسال ایلسه امدی هر سنی صاحبیون دیگر کسنه لک سیلرندن اکل
 و تناول و سائله و طعامک باشند قائم اولان خادمه و خانه صاحبک کدیسنه و هر تقدیر
 صاحب خانه نک اولور سه دده کلینه اندن نسته و یرمک جائز و مشروع دکدر
 الا خبر محترق کلید و بر سه عاداته اذن اولغله اکار خصت واردر بومسئله نک
 تمامی جوهره نام کتابده محرر در که بر ذات ذات آخره بر مکتوب تحریر و جوابنی

انك ظهرينه كتب واملا اليه ديسه امدى مرسل اليه جوابي انك ظهرينه
تحرير اليه انى رده مبادرة لازمدر انده كندويه تصرف جائز دكلدر بوقسه اكاملات
اولور وفي الاشياء لاجبر على الصلات الا في اربع شفعة ونفقة زوجة وعين موسى بها
ومال وقف صلات صلته نك جمعيد رصه زكاة وكفارات امثالي بلا معاوضه تاديه اولنان
مالدن عبا رتد بوكا كور شفعه ده صله معناسي ظاهر جه اولز اشباهه مذكور در كه
صله مقوله سندن اولان شيلده جبر بوقدر الادرت محله واردر برى شفعه در كه صله شرعيه
ايكن مشترية عقارى شفعه تسليم واجبردر لكن صله اولغله شفع وفات ايتسه شفعه
باطله اولور بريده زوجة نك نفقه مسيد ري عني بودخى هر نه قدر صله قيلندن ايسده
من وجه اجناس مقابله سنده اولغله عوضه مشابه اولديده جبر اولندي و وصيت اولنان
نسته وصيت ايكن كسته فوت اولغله ورثه يه انى موسى له اعطايه جبر اولنور ومال
وقفي ناظره موقوف عليهم تاديه اليه جبر اولنور هر نه قدر صله محضه ايسده خدمت
مقابله سنده اولور سه عوض شائيسى اولغله زياده شايان اولور جوى مرحوم نفقة
اقارى خامسه اوله رق يري مافله نك ادا ايتديكلى ديتي سادسه اوله رق زياده سيورديلر
وقدر حررت ايات الوهبانية على وفق مافى شرحها لائى نكلى فقلت شارح دير كه
تحقيق بن وهبا نك بيلرينى شر بلا ليك وهبا نك شرحنده اولديقى اوزره تحرير ايدوب
ديدم يعنى ذكر اتي ايات شرح مشروحن منقوله در نفس وهبا نك دكلدر ديمك
نظم وواهب دين ليس يرجع مطلقا و ابراء ذى نصف يصح المحرر ديني مديونه
هبه ابدن كسته مطلقا كه مديون قبول ايتسون ويا ايتسون رجوع ايدنه من مشايخن
بعض قبولدن لازمدر ديدلر ديندن نصف صاحبك ابراسي صحيح اولور مثلا ايكي
رجاك بر جلد بوز غروشى اولغله بريسي مديونه سنده كه ديندن حصه مى اسقاط
ابرا ايتدم ديسه صحيح اولور نزد فقها ده انحق محرر اولان قول بودر على جهها
اوز كه ظالمها اذا وهبت مهر اولم بوف بخسر على جهها وهبت فعلنه متعلقدر
يعنى بر عورة زوجنه مهرنى كندوي حج ايتديرك ويا كندويه ظلمى ترك اوزره هبه
ايليوب اولدخى عهد و عديته وفا ايتسه خسرانده اولور كه مهر دن خلاص اولماز
معلق تطلق ببراء مهرها وانكاح اخرى لو برد فيظفر بر زوج عورتك
طلاقي مهرندن كندونك ذمتي ابرا اوزريته ديكر بر عورتى انكاحه تعلق ايدوب
هر نه وقتكه سنك اوزريته اولنوب ومهر كدن بنم ذمتي ابرا ايدرسك بندن نوش
اول ديوب عورت مهر مدن ذمتي ابرا ايتدم ديدكه زوج رد ايسه نكاحه ظفر باب
اولور كه ديكر عورة تزوج ايدر طلاقه واقع اولز و ان قبض الانسان مال مبيعه غابراه
بو خدمت كالدين اظفر زيدعروه بيج ايتديكي نسته نك ذمتي قبض ايتد كندونكره
مشتريك نمتدن ذمتي ابرا ايتسه اراسي صحيح اولغله مشتري ويرديكي ثمنه بايعنه

رجوع ايدر دين كيكه داي مديوندن حقني استيفا ايتد كندونكره ابرا ايسه مديونك
داينه رجوعى مثلو بوك ظاهر در بونده اصل اصيل بودر كه ديون امثاليه قضا اولنور
اعيانيله اولتماز امدى داي مديونك ذمتي ابرا ايتد كده قبض ايتديكي مبلغ بلا مقابله
شي باقي قلد يفتدن مطالبه مستحق اولغله حين مطالبه ردى لازم اولدى ومن دون
ارض في البناء صحبة وعندي فيه وقفة فيحرر ومن دون ارض تركينده من في البناء
قولنده في صحبة كله سته متعلقدر صحبة لفظيه هبه به راجع هي مبتدای محترقه
خيردر يعنى من غير ارض بنای هبه صحبة ومشروعه در (قلت وجه توقفي تصرفهم
في كتاب الرهن بان رهن البناء دون الارض وعكسه لا يصح لانه كالشايع فتاهله) لكن
بوده بنم ايچون وقفه كه توقف واردر توقفكم وجهيه فقها نك كتاب الرهنه مديون
الارض بنای وعكسني رهن صحيح دكلدر شايع كي اولغله ديوب تصرف بيلدر امدى
بولجده تحرير لى وار كه هبه ده قبض شرط اولغين بدون الارض بنای هبه صحبة
دكلدر پس بوجمل تاملدر (واشرت باظهر لما في العبادية عن خواهر زاده انه لا يرجع
واختاره بعض المشايخ) شارح دير كه سالف الذكر نظمه كه اظهر قولله عماديه نك خواهر
زاده دن تقلا مديون مثلو مشتري مشروحن بعد ابرا ادا ايتديكلى مبالغه بايعنه
وداينده عدم رجوع علمي مفادينه ايا و اشارة ايلدم واشبو عدم رجوع قولاني بعض
مشايخه اختيار ايتديلر ويظفر اى بنكاح ضررها لانه برده ابراء ابطله فلاحت
فليحفظ يث سابقه يظفر قولله ناظر مرحوم ايا ايدر كه زوج مرحوم عورتك ضره سني
نكاحه ظفر وساغ شرعى بواور كه ابراى رديله تعليلي ابطال ايتش اولورده ديكر
عورة تزوجه حاث اوليوب طلاق واقع اولز و خاتمه امام طحاوى رحمه الله تعالى
ورضى عنه يه رر كه بر كسته يه ثوب ويالج مثلو در حال اكله صلاحيتي اولميان
تقسيمه قابل اولميان بر نسته يه هديه ايتسه لادن كندى اصحاب واجابه حصه ويرسه
و رمن واكر الحاله هذه اكله مستعدت اولنور مقوله دن اولور سه نظم مجلس اولديقى
اصحاب واحبابي ائدن حصه ياب ايدوب بقبه برشى قالور سنانى كندى اهل بيته وخاه سته
ارسال ايدر كذا في التاتارخايند زيد وفات ايتد كده عمرو اوغلو نه بر قطعا كفن ارسال
ايتسه كه بيا كه صار ديوب امدى اغلوا كامالك اتى تقسي چون القويوب باباسنه ديكر كفن
صار منه قادر اولور مى الجواب باباسي علما وصلحا ذواتدن اولغله كندى تكليفه تبرك
اولنور مقوله دن ايسه اوغلو كامالك اوله من حتى كندى عندندن تكفين ايتش اولور سه
كفى صاحبنه رد ايدر و غيسه اوغلو نه دلديكي محله صرف مشروعه در كذا في السراج
الوهاج والله سبحانه وتعالى اعلم واستغفر الله العظيم

دخی اولسه اولورز محشری اجرت افعلت وزنده وانا موجد دیلور مفاعله باندن
اجر خطا دریدی بعضی اجدار افعال دن مؤاجرة الاجیر مفاعله باندن در عامل
معاملة کبی انجق بر مفعوله تعدی ایدر بعضی اکیسیده ایکی مفعوله متعدی دیلور
چو قدم الهیه لکونها تملیک عین و هذه تملیک منفعة چو هبة تملیک عین اجاره تملیک
منفعة اولوب اعیانده منافع اوزره وجودا مقدم اولغه هبه اجاره اوزره تقدیمه شایان
کورلدی چو (هی) لغة اسم للاجرة وهی ما يستحق على عمل الخير ولذا يدعى به يقال
اعظم الله اجرک چو اجاره لغته اجرت که خیر عمل اوزره مستحق اولان شینه اسمدر
بناء برین کند وایله دعا واثواب اعظم الله اجرک دینور کتر شرحی عینده اجرت اجرک
وپردیکی کرایه اجر عمل خیر اوزره مستحق اولان جزایه اسمدر دیومصر حدن بوکا
کوره شارح عبارتده مننده خلل اولور چو (وشرعا) تملیک نفع (مقصود من العین
(بعوض) حتی لو استاجر ثيابا واولان لتجمل بها وادابة ليجنبها بین یدیه اودرا لایسکنا
اوعبد اودراهم اوغیر ذلك لا يستعمله بل يرضى الناس انه له فالاجارة فاسدة في الكل
ولا اجزله لانها منفعة غیره مصادرة من ائین برزاق و سچی) چو شرعه اجاره ايجاب
قبوله عیندن مقصود اولان منفعتی عوض مقابله سنده تملیکدر ایددی برکنده تجمل
واحتشام ایچون براز اثواب ویا تار ویا عرنده بدک چکلیم ایچون براز فرس و سکنی
ایچون اولیه برق بردار ویا عید ویا دراهم امنالی نندزی استعمال ایچون اولیه برق
همان مجرد ناسک اتی کند و نکدر ظن ایتسیچون ریه استیجار ایلده اشیه مشروحه رک
کلینده اجاره فاسده اولغه مستأجره اجرت لازم اولز هر نقدر استعمال اولور لر سده
مزبورز عیندن مقصوده اولمان منافع اولغین و بوکه دائر بحث قریبا کلور چو (وکل
ما صلح ثمن) ای بدلافی البع (صلح اجرة) لانها تمن المنفعة ولا ينعكس کلیا فلا يقال
مالا يجوز ثمن لا يجوز اجرة لجواز اجارة بالمنفعة بالاختلاف كما سچی) هر ریشیکه
بیعه ثمنیه که بدلیه صلاحیت و قابلیتی اوله اجرتده صالح اولور زیرا اجرت دیدیکنده
منفعت تمیدر و اشبو قضیه مشروحه کلیه عکس لغویله منعکس اولز که ثمنیه صلاحیتی
اولیان نسه اجرتده صلاحیتی اولز دینلر مختلف اولور لر سده منفعتی منفعت
مقابله سنده اجاره مشروعه اولمانغین تکیم تفصیلی قریبا کلور مثلا برمنزک سکناسی
برقطعه ترانک زراعتی مقابله سنده استیجار کی دارک سکناسی دیگر دارک و یا خانوتک
سکناسی وزمینک زراعتی دیگر زمینک زراعتی مقابله سنده اجاره مثلا منفعتک
جنسلی تمیدر اولور سده اجاره صحیح اولماز بونلرده منافع معدومه اولغه بیع بالنسبه کی
اولغین قضیه مشروحه نکه عکسی منطقی اصطلاحی کلور که موجبه کلیه نکه عکسی
موجبه جزیه اولغین بونده بعضی ماصح اجرة صلح ثمنانینور ثمندن بدل اراده سیله بیع
بالمقابضه اولدیغی مثلا بونده دخی بدک عین اولمینک مشروعه عینده ایما اولندی

واجرت دراهم ویا ذانیرو لایحق غالب تقدیمه حل اولور چو (وتمتع باعرتک
هذه الدار شهرا بكذا) لان العارية بعوض اجارة بخلاف العکس چو اجاره اشبو داری
سکا برماه مدته بش غروش مقابله سنده اعاره ایتدم دیمکه منعقد اولور عوضله
عاریه اجاره اولغه عکسی بونک خلافت در که عاریه اجاره لفظیه منعقد اولماز حتی
برکسه اشبو داری سکا بلا عوض اجاره ایتدم دیسه اجاره فاسد اولوب عاریه اولماز
بعنک هذه الدار تعیر عوض ده باطل ویا فاسد اولوب هبه اولمدیغی مثلا امامدت بیاتیه
بیع ویا صلح لغظلیله اجاره منعقد اولور چو (اووهبتک اوآجرتک منافعهها) شهرا
بكذا چو ویا خوداشبو بمنزلك منافعی ماهیه بش غروش مقابله سنده سکا هبه ویا ایجار
ایتدم قبولده منعقد اولور یعنی منفعت واجرت ذکر اولور سده عقد اجاره بولور
بعضی اجاره بی عینه اضافتله شود کانی سکا ایجار ایتدم دیمک کی بولازم اولغه صورت
مشروحه ده اجاره موجود اولمدی دیدیلر چو افادان رکنها الايجاب والقبول چو
مصنف کتاب علی رحمة الملك الوهاب تملیک نفع بعوض قبولیه اجاره نکه رکنینک
ایجاب و قبول اولمسی افاده ویا یور دبلر زراعتی مشروحه ایجاب قبولیه
وجوده کلور مثلا احد متعاقبینک اشبو خانه می سکا ایجار ایتدم دیو دیگرینک قبول
ایتدم دیمسی مثلا و کندور لیه ماضیدن تعیر اولور ایکی لفظیه منعقد اولور چو و شرطها
کون الاجرة والمنفعة معلومتین لان جهاتهما انقضت الى المنازعة چو اجاره نکه شرطی
اجر تک و منفعتک معلوم اولمیریدر جهاتلری منازعه ده مؤدی اولغین صاحب
هنده نکه بیاتنه کوره شرط مشروحه چند نوعدر بری انعقادینک و بری زومندکدر
انعقادینک که عقدر بلوغ دکدر ایددی مجنونک صبی لایعقلک نفسی ویا مالان
اجاره می مأذون ایه نافذه محجور ایه وایسک اجازته توقف ایدر عیدده صبی
کبدر حریتده شرط دکدر اجرتی اغاشنیک اولور نفاذینک شرطی مالکیتدر
ایمدی فضولینک عقدی ملک صاحبینک اجازته توقف ایدر و اجاره اولنان نسه نکه
مستأجره تسلیمدر بلا تسلیم اجرتده مستحق اولتماز و مقعود علیه اولان اجر تک حالا
مستأجرک ذمته قیامدر ایددی مستأجر استیغای منفعت ایدر کد نصرکه مال صاحبی
فضولینک عقد اجاره سده اجازت ویرسه اجازتی جائز اولماز اصل اجاره عاقد فضولینک
اولور منافع معقود علیها منعدم اولغین زومینک شرطی عقدک صحیح اولوب و اجاره
اولنان نسه ده حالا ویا عیب و غدر اولوب و مستأجر کوروب مشاهده ایتدیکی
نسه اولمیدر ایددی انتفاعه محل رعیب ویا عذر حادث اولسه عقد لازم اولماز عذر
احداق ایدنده حادث اولسه اولور صحتک شرطی متعاقبینک رضای و منفعتک
منازعه ده مانع اولور مرتبه معلومیتی و محل منفعتک بیانی ایددی اشبو ایکی دارک
و یا عیدک برنی سکا ایجار ایتدم دیسه مشروعه اولماز و دور و منازل و نظر امثالی

شماره مدت دخی بیاندن لازم دکلدر الاستیجار
اولن ارضه نه عمل اولند جی ایسه انک بیاندن لازم در و دواب ایجار نه مدت
و مکانک و محل و رکوب امثال نه ایچون استیجار اولندی بیانی لازم در و حقیقه
و باشرا منفعت مقدور الاستیفا اولسی دخی شروطند ر امدی عبد آتی استیجار
و یا معصیت اوزره مثلاً بر عورتی زنا ایچون ایجار جائز اولماز شرعاً استیفا منفعت غیر
مقدوره اولغین و مستاجر لهک فرض و یا واجب اولماسی و منفعت مقصود اولوب
و اجر تک معقود علیه جنسندن منفعت اولماسی سکنا بی سکنا به اجاره کی و مقدمه ملام
اولوب عقدک اقتضای تمدی کی شروطدن خلوی و حکمها وقوع الماک فی البدلین
ساعة فساءة اجاره نک حکمیکه اوزرینه ترتب ایدن اثری ساعت بساعت طرفینه
بدلنده ملکک و قوعیدری یعنی مستاجر آنا فانا استیفا منفعت ایتد کجه موجد
اجر نه مالک اولور الا اجر تک تعجیلی شرط ایتمش اولور سه بردن مالک اولور و هل تنقد
بالتعاطی ظاهر الخلاصة نعم ان علمت المدة وفي البرازية ان قصرت نعم والا اجاره
بیع کی تعاطیه بلا ایجاب و قبول منفعت اولور می خلاصه صاحبک کلامک
ظاهری مدت معلومه اولور سه اولور لکن بودار مثلاً شیده در اماخیاطه ثوبه
مدت لازمه دکلدر امام محمد رحمه الله تعالى و رضی عنه اصل نامه بنام کتاب اصلینده
تعاطیه و قوعبولان اجاره بی بیان یور مشاکر که مثلاً بر رجل دیگر بر رجلدن
لاعلى التعین بلا بیان بر مقدار تجره استیجار ایتسه جائز اواز صغر و کبر له میانلرنده
تفاوت اولغله بس صورت مر سوده موجد قز غانلری کتوروب مستاجر ده
ذکری سبقت ایدن کراسیله قبول ایتسه جائز اولور بوجده تعاطیه اجاره اولمش اولور
امام ثانی یتدانی علیه رحمه الصمدانیدن استفتا اولمشکه بر شخص سفیدیه و یا حامد
دخول ایدوب و یا احتجام و بافصد و یا خلق ایتدیروب و یا سیادن شرب مالیتد کد نصرکه
اجرت و ثمن مابی و بر مشرو عیدر جواب یور مشاکر که استحقاقا جائز در مقدم عقده
محتاج دکلدر بر ازیه مدت قصیره اولور سه اجاره تعاطیه اولور بوقه اولماز دو
مر سوند (و یعلم النفع بیان المدة کالسکنی و از ارضه مدة کذا) ای مدة کانت
وان طالت ولو مضافة کاجر تکها غذا اجاره ده شو مقدار سکنی و زراعت کی
طویه و قصیره فتنی مدته اولور سه اولسون مدت و وقت بیانیه موجدندن نفی
اعلام ایدر مدت هر قدر طویه اولسده اولور مثلاً انده حیاته فالمری ممکن اولیان
اوچوز سندن کی و مدت داری سکایار نیکی کون ایجار ایتدم کی بروقت آتی به
مضاف اولسده اولور ای کله سی جرایله مدت اولی به صفتدر مؤخ کانیه منصوبده
اولور و لایحرجر بیها اليوم و تبطل الاجارة به یقی خانیه جره بی غده اضافت
صورته موجد ایچون غددن مقدم بوکون ایجار اولنان مثلاً داری بیع مشرو ع

اولغله اجاره ده باطل اولور ایچق بو قولله فتوا و بریلور بر روایتده موجد بیع غیر
مشرو عدر (و لم تزد فی الاوقاف علی ثلاث سنین) فی الضایع و علی منه فی غیرها کما
فی بابه ضیاعکه اراضیده که اوقافده مدت اوج سنه نک اوزرینه منزل و دکان مثلاً
ضیاعک غیرنده بر سنه نک اوزرینه زیاده اولماز تکیم وقف باینده مرور ایلدی لکن بو
موجد واقفک غیر اولدیفته نظر ادر بر واقف کندی ایجار ایدر سه اوج سندن زیاده مدته
ایجار ایدر و طالینک رغبتی کی مصلحه مبنی مدت مشرو عدر دن زیاده مدته ایجار
اولنور لکن بوانه نک اختلافیه مختلف اولور و الحیلة ان یعقد عقودا
متفرقة کل عقد سنة بكذا فیلزم العقد الاول لانه ناجز لا الباقی لانه مضاف فلیتولی
فسخه خانیة متولی مستاجرینک عدم رغبتلرینه اوج سندن زیاده مدته ارض
وقفی اجاره به مضطر اولور سه حیلته شرعیه سنی بر سنه نک عقد اجاره سی مقداره
دیه رک اجاره بی عقود متفرقة ایله عقد ایتدکر امدی عقد اول ناجز اولغله لازم اولوب
باقیسی مضاف اولغین لازم اولما غله متولی ایچون باقی بی فسخ وارد و فیها الوشرط
الواقف مدة یقیع الا اذا كانت اجارتهما اکثر نفعاً فیوجرها القاضی لا المتولی لان
ولا یستعامة خانیة مذکوردر که برواقف و ثقتک مستغلاتی ایجارده مدت معینه
شرط ایتسه شرط الواقف کنص الشارع اولغین کا اتباع اولنور کرک طویله و کرک قصیره
اولسون الخلاف شرط واقف اجاره ده وقفه نفع کیر اولور سه امدی قاضینک
ولایت عامه سی اولغله قاضی آتی خلاف شرط واقف ایجار ایدر متولی ایدر من یقولت
وقد قد منافی الوقف ان الفتوی علی ابطال الاجارة الطویلة ولو بقود و سحی
وقت فلیراجع و یحفظ شارح علیها از جه دیر که وقفه تقدیم ایتد که اجاره طویله
هر قدر عقود متفرقة ایله اولور سه ده فتوا انک ابطالی اوزره در مضمون مشروح
قریباً متنده دخی کلور امدی ماسبته مراجعت برله حفظ اولنملی (فلو اجرها المتولی
اکثر لم یصح) الاجارة و تفسیح فی کل المدة لان العقد اذا فسد فی بعضه فسد فی کله فتوی قاری
الهدایة و رجحه النص علی مافی النفع لوسائل و افاد فساد ما یقع کثیراً من اخذ کرم
الوقف او الیتیم مساقاة امدی منولی و ققی مدت مشرو عدن اکثره ایجار ایتسه
اجاره سی صحیح اولوب مدتک کلینده اجاره سی منسخه اولور زراعت عقد
مدتک به مضیئنده فاسد اولدقده کلینده ده فاسد اولور قاری الهدایه مضمون
مشرو حله افتا ایلدی انفع الوسائل نام کاید ذکر اولندی اوزره نصف مر حومه
قول مذکور ی ترجیح برله اکثر یا وقوع عیافت اولان وقف و یا یتیم باغ و یا غنیمه سی مساقاة
اخذینک فساد بی افتاده ایلدی قول مرجوح اوج سنه دن زیاده ده که مدته که اجاره نک
منسخه اولمیدر (فیستأجر ارضه الخالیة من الاشجار بمبلغ کثیر و یساقی علی اشجاره
بهم واحد من الف سهم فالخط ظاهر فی الاجارة) لانی المساقاة فساد المساقاة بالاول

لان كلامها عقد جديد في ايدمار الذكر كرومي مساقاته اخذ ايدن كسبه باغ وبانجه دنك
اشجار دن خاليه اولان ارضي مبلغ كثير مقابله سنده استيجار ايدوب اشجار ني يلك
سهم دن بر سهميله مساقاة ايدوب كوروب كوزه دوترييه ايمكله اجاره ده خطكه اجرت
ظاهر اولوب مساقاته اولامعين مساقاته عقدك فسادى بالطريق الاوليدر هررلى
عقد جديد كه عقد مستقل اولغله مساقاته كويلايك بري تيمك اولوب باقيسى مسا
قين اولور في قوت وقيده واسراية الفساد في باب البيع الفاسد بالفساد في القوي الجمع
عليه فيسري بجمع بين حرو عبد في شارح عله الرجه دير كه فقها باب البيع الفاسد فسا
دك سرايتي حرايه عبيد يبي جمع ايدوب ايكسني بدن بيع ايمك كي فسادى بجمع عليه
اولان فساد قوله اولغله قيدلدار بعين بوصورته فساد عبد كده بعينه سرايت ايدر
في بخلاف الضعيف فيقتصر على محله ولا يتعداه بجمع بين عبد ومدير قدير وجعلوه
في ايضا من الفساد الطاري فتسه في فساد ضعيف صورت مشروحه دنك خلافته در كه
انجق محله قصر اولوب محلك غير نه سرايت وتعدى ايتز عبد ايله مدبرى برعقد
بيعه جمع كي قدير بونده مفسد ضعيف اولغله انجق زياده به تاثير ايدوب اصل اوج سنديه
ايتامكه اشارت اولسد اولور فقها بونده فسادى ضعيف قلدر قلى فساد طاري دنه
قيدلدار بعين عدم سرايتي تقويه در لكن طاري اولسي محل تأملدر في رومن حوادث
الروم وصي زيد باع ضيعة سن تركه لدين على انها ملكه ثم ظهر ان بعضها وقف
مسجد هل يصح البيع في الباقي اجاب فريق بنعم وفريقي بلا والاف بعضهم رسالته
لمصها ترجيح الاول فتأمل في بلاد رومده وقوعيافة اولان مسائل دندر زيدك وصيسى
ميك تركه سندن تيمك دينجون ملكي اولق اوزره بر قطعه تر لاسني بيع ايتد كد نصر كره اول
تر لانك بعضيسى بر مسجدك وقفي اولديغي تبين ايتسد باقيسنده بيع صحيح اولور مي
بعضي فقها اولور وبعضلر اولز ديو جواب بيوردلر بعضلر انك حقه ده بر رساله تصنيف
ايتديلر كه خلاصه سي قول اوليكه باقيد يبعك صحتي ترجيحدر بود دني عدم سرايتي تقويه به
ايمادر ممكنكه فتأمل ايله كا اشارت اوله لكن جونيك سالف الذكر اولان بر عقدك
بعضيسى صحت وبعضى اخرى فساد ايله موصوف اولز عقد واحدده سرايت فساد
ظاهر در كالامري مضمون مشروحه منسافيدر في جواهر الفتاوى آجر ضيعة
وقعا ثلاث سنين وكتب في الصلح انه اجر ثلاثين عقدا كل عقد عقيب الاخر لا تقع اجاره
وهو الصحيح وعليه الفتوى صيانه الاوقاف ثم قال ولو قضى قاضي لصحتها تجوز وير
تفع الخلاف انتهى جواهر في الفتاوى مر سومدر كدبر كسيه بروقف ارضي اوج سنه
مدته اشجار واجاره تمسكده هرري اوچر سنه اولور ق بر بري عقبنده او توزه عدد
عقدله اشجار ايتدم ديوكتب واملانزه اجاره طويله به اشارت ايتسه ايمدى اشبو اجاره
صحيحه اولز وانجق صحيح اولان قولده بودر صيانة الاوقاف فتواده بوقول اوزره در

زیر امتد طويله ايله اشجارده مستأجر ك ملكيت ادعاسي لموظندر لكن شارحت
مارالذكر وقد منافی الوقف قولي بوتقلدن مفیدر بعد ازين جواهر الفتاوى صاحبي
بيورديكه بر قاضي اجاره مشروحه دنك صحتيله حكم ايلسه اجاره جائزه ولوب خلاف
مرتفع اولور في قلت وسيجي ان المتولى والوصى لواجب بدون اجر المثل يلزم المستأجر
تمام اجر المثل وانه يعمل بالانفع للوقف في شارح مرحوم بيوردلر كه قريبا كلور كه
متولى وصي وقفك مستغلاتي اجر مثلدن نقصانه اشجار ايدرسه ستأجره اجر مثلك
تماسي لازم اولور متقدمين متولى به لازم اولور بيوردلر بمحال وقفه انفعله عمل
اولور وقف قري ومذار علك التراملري دني به بويله در تفصيلي علامه طحطاوي دنك
حاشيه سنده مبدير في صلح الخاتمة في فساد العقد في البعض بمقدمس قارن يفسد في الكل في
خاتمه دنك صلحدر مذکور در كه چنانكه كله مقارن فسادله به ضده عقد فساد كيدرسه كاندده
فساده كيدر في (و) يعلم النفع ايضا بيان العمل كالصياغة والصنع والخياطة بما يدفع
الجهالة في موجر مدت بيانيه نفعي بيان ايتديكي مثلا وكندوايله جهالة ونزاع مرتفع
وزائل اولور صياغة كه قيو مجي به شوم قوله خاتم وياكر دانه ياب وشوم قوله لونه ثوبي
ضبع ايله وياجه وعنتري ياب ديمك كي على بيانيه ده نفعي اعلام واشعار ايدر مثلا
قصار جي به ثوبي ويرد كده معلوم ومشاهد اولسي لازمدر دقت وغلظت متفاوت
اولغله في في شرط في استيجار الدابة للركوب بيان الوقت والموضع فلو خلا عنها فهي
فاسدة بزاتيه في امدى ركوب اشجار دابه استيجار ايدن كسبه وقتي ونه عمله زهاني بياندن
لازمدر پس بلا بيان اولور سه اجاره فاسده اولور اتفعايله اجر مثل اجاب ايدر في (و)
يعلم ايضا بالاشارة كنقل هذا الطعام الى كذا في به بويله منفعت اشبو طعمي فلان
عمله دنك كتور ديمك كي اشارتله ده معلوم اولور لكن عمل ذكر ويانيه معلوم اولور
مقوله دندر محمولك قدرني بيان اشارتله مقول اليه اولان مكانك بياني الى كذا قوله
اولغله بونوع اوله قريب اولور في (و) اعلم ان الاجر لا يلزم بالعقد فلا يجب تسليمه بل
بتعجيله او شرطه في الاجارة المنجزه في معلوم اولسونكه اجاره ده اجرت مجرد عقد ايله
لازم اولامعين انك تسليم وتاديه سي واجب اولز زيرا عقدك انعقاد وحكمي منفعتك
حدوث وظهورى حسييله شيئا فشيئا اولور ايمدى عقده معاوضه اولغله طرفينه
مساوات اقتضايلدى امام محمد رحمة الله تعالى جامع الصغير نام تاليف كيرنده ان الاجرة
لا تملك وما لا تملك لا يجب ايفائه بيوردى ايمدى مصنفك لا يلزم بالعقد قوليك معناسي
لا تملك اولور بلكه اجرتي موجر مطالبه ايمكله مستأجر ده تعجيل ايدوب تاديه ايدر ويا اجاره
منجزه ده تعجيل اجرتي شرط ايدرسه اجر تكت لزوميله مطالبه به مقتدر اولور في اما المضافة
فلا تملك فيها الاجرة بشرط التعجيل اجماعا وقيل تجمل عقود في كل الاحكام فيفتي
بروايته تملكها بشرط التعجيل للمحاجة شرح وهابيه للشرنبلالي في اجاره مضافه كه

مثلا اجرتك داری غذا بگذارد اتفاقا تعجیل شرطیله ده اجرتیه مالک و مستحق اولمناز
بونده شرط باطل اولمناز في الحال برشی لازم اولماز زیرا بروفته مضای اولان شی
اولوقتک وجودندن مقدم کندوسی موجود اوله من بهضرا اجاره مضای بی احکامک
کلیسند عقود متفرقه قننور دیدیلر بونی بخاری زاده متعارف اولان برنوع اجاره ده
ذکر ایستدیلر که صورتی مثلا برداری و یا ررضی او توز سنه متوالیه ایجار ایدوب
بهر سنه دن اوج کونی استئنا ایدر که حتی سنین مشروحه ده اتصال بولمیه امدی
بونده مشایخ تجاری اختلاف ایدوب بعضاری بونی عقود مختلفه و بعضاری عقد
واحد اعتبار ایستدیلر زیرا عنود اعتبار اولدوقده اولکه عقدک ماعداسی اجاره مضای
اولمناز کندولده کرک تعجیل و کرک شرطیله اجرتیه مستحق اولمناز بوندن غرضاری
اجرتیه استحقاقدرا امدی سائر احکامده بونی عقود اجرتیه تعجیل و یا تعجیل شرطیله
مستحق و مالک اولمناز عقد واحد اعتبار ایستدیلر بس عقود واحد اعتباری روایتله
لدی الحاحه تعجیل شرطیله اجرتیه استحقاقیله قنوی و ریلور عبارده اول اولان
وفیل نجعل عقدا واحدا فیفتی بروایه تملها بشر صا تعجیل دیمک ایدی (او الاستیفا)
للمنفعة (او تمکن منه) الا فی ثلث مذکوره فی الاشباه و یا خود اجرت مدت اجاره ده
استقای منفعتله لازمه اولور امدی بوکون فلان محله دهر کر بردابه بی ایجار ایدوب
ایرته سی کون اولمحله دک را کب اوله اجرت اقتضا ایتر و یا خود استیقای منفعت
تمکن و مقتدر اولمناز اجرت لازمه اولور مثلا داری کندونک متاعندن خال و سکنایه
مانع و مزاجم بر احد اولیه رقی تسلیم ایستدکه اجرت ایجار ایدر بعد المکنه هر تقدیر
مستأجر تعطیل ایدوب استیقای منفعت ایتر سه ده الاشباهه ذکر اولنان اوج محله
استیفا و مکنه اجرا ایجاب ایتر اولاجاره فاسده ده لکنه شیخ شرف الدین بونی
استئنا مناسب دکلدر بونده استیفا صورتده اجرت ایجاب ایدر بوا عراض ایدی
واقعا ریده محله در ثانی ابر کیمسه خارج مسرده بر محله مرور و عبور ایچون بردابه بی
استیجار ایستدکن صکره اتی کند و عندنده یقویوب نمیه بنده بعد المکنه اجرا ایجاب
ایتر او چنجیسی بر رجل بر ثوبی بهر یومیه سی بردانق اوزره استیجار ایدوب بعد
بلابس اتی عندنده مدت کیمه حبس و امساک ایلده کندوبه شول بروقتک اجرتی
اقتضا ایتر که اتی لبس ایدر جک اولسه اولوقته دک بر ثوب باره نور ایدی یعنی بسی
تقدیری اوزره بر تلمیه جفی مدته یومیه بردانق و بر اولمناز انتفاعی تمکن اولمناز
(ثم فرع علی هذا بقوله) فیجب الاجر لدار قبض ولم تسکن (لوجود التمكن من
الانتفاع) بوندن صکره مضای دقت بنه رفع الله فی الجنة سمک بنه مار الذکر صکره که
انتفاعه تمکنه کندی قولیه مسئله تفریع ایستدیلر بونکه امدی مستأجر کر قبض ایدوب
ساکن اولدیغی دارده انتفاعه تمکن بولدیغندن اجرت واجب اولور (و هذا

(اذا كانت الاجارة صحيحة اما في الفاسدة فلا) يجب الاجر (بحقيقة انتفاع) كما سبط
في الامامية و اشبو انتفاعه تمکنله اجرتک و جوبی اجاره نک صحیح اولدیغنه کوره در
اجاره فاسده ده اجرت انجیق حقیقت انتفاعله درته که عمادیه ده مسطور در هندیه نک
بیانته نظر افساد بعض عمالک و یا منفعتک و بایلدک متدار لر نک جهالت لر یله و بعضا مقتضای
عقد مخالف شرط فاسده اولور امدی اجاره فاسده ده اجرتک ایجاب ایدر لکن
عقدده اجرت تسمیه اولمش اولور سه اجرتک مثل مسما دن زیاده اولوب اتی تجاوز ایدر من
یوق تسمیه اولمش اولماز سه بالغاما بلغ اجرتک لازم اولور اجاره باطله ده اجرت واجب
اولر عین مستأجره مستأجر ک یندره غیر مضمونه در کرک صحیح و کرک فاسده و یا باطله
اولسون و ظاهر ما فی الاسعاف اخراج الوقف قجب اجرتیه فی الفاسده بالتمکن کذا
فی الاشباه و اسعاف نام کتابده ذکر اولنان مضمونک ظاهری وقفک) احکم مشروحه که
اجاره فاسده ده اجرتک انجیق حقیقت انتفاعله لزومندن اخراج ایدر که تمکنله فاسده ده
اجرت واجب اولور دیمک اشباهه دخی بویلمه مسطور در و قلت وهل مال الیتم
و المعدل للاستغلال والمستأجر فی البیع وفاء علی ما افتریه) علماء الروم کذلک محل تردد
فلتراجع شارح مرحوم دیر که یتیم مالی و معدل الاستغلال اولان نسبه و علماء رومک
اقتضای اوزره بیع بالوفاء الیه بیع اولنان جیمک قحیله مستأجره وقف کیمیدر امدی
بو محل تردد اولمناز محلیته مرا جعتدن لازمدر لکن وقفک حکمی معلوم اولدقدنصرکه
مال یتیمه استغلال ایچون حاضر لنانکده حکماری فساد صورتده مستأجره وفاء بیع
ایدن بایع مشتر سیندن مبیعی بعد القبض مدت معینه الیه استیجار ایتسه مدت
مشروحه ده اجاره سی صحیح در بعد مضي المدة بر مدت دخی یندره قالسه علماء روم
اجر مثلك لزومیه افتایور دیلر و بو کایع بالاستغلال تسمیه ایستدیلر بیان مشروحه نظرا
محل تردد اولور (و بقوله) ویسقط الاجر بالغصب ای بالحیلولة بین المستأجر والعین لان
حقیقة الغصب لا تجری فی العقار) اشبو و بقوله قولي سابق الذکر و بقوله اوزره معطوفدر
یعنی استیقای منفعت تمکنله اجرتک و جوبی اوزره بنه مائن مرحوم مسئله تفریع ایستدیلر بون
دیر که اجرت غصبه که مستأجر الیه عین مستأجره ماینه انتفاعه بر حائل ظهور یله ساقط
اولور عقار ده حقیقة غصب جاری اولماغین وهل تنفیخ بالغصب قال فی الهدایة نعم خلافا
لقاضیخان و فصله اجاره منفعة اولور می هدایه ده اولور قاضیخان اولر دیدی ثمره
خلافا قبل انقضاء المدة غصبک زوالنده ظاهر اولور امدی هدایه نک قولنه نظرا
مستأجر مدت باقیده استیقای منافع مقتدر اولور قاضیخان کوره حسابه اولور و او
غصب فی بعض المدة قجابه مدت اجاره نک بعضیسنده اجاره اولنان نسبه غصب
اولسه که اندن انتفاعه تمکن زائل اولسه مثلا دارک غصب اولنوب و تر لاند و یادکر
مانک صونیک انقطاعی مثلا و حسابه اجرت کسر اولور (الا اذا امکن اخراج الغاصب)

من الدار مثلا (بشقاعة او حايه) اشباه الامثلا داردن غاصبك اخراجي شقاعه
وياقهر ابرمانعتك حايه سيله يمكن اولورسه مدت غصبك اجاره سي ساقطه اولور
اخراجته عدم سعيه ميني تقصير ايتش اولور اخراجي بر مقدار رشوت مال بدليه اولورسه
لازم اولماز (ولوانكر ذلك) اي الغصب (للوجر) ادعاء المستأجر (ولا ينفذه بحكم الحال)
كسئلة الطاحونه ولا يقبل قول الساكن لانه فرد ذخيره (موجد غصبي انكار مستأجر ادعا
ايدوب بينه سيده اولورسه مسئلة طاحونه مثله حال حكم نصب اولور كه حين منازعه لنده
مستأجر دارده ساكن ايسه قول موجد كدر مستأجر ساكن اولوب غير كنده بولورسه
قول مستأجر اولور كندوبه اجرت ايجاب ايتز دارده ساكن اولان كسنة براولفله انك
قولي مقبول اولماز دارده ساكن بولورسه مستأجر اجرتي ضامن اولور دكر مال
مسئله سيكه موجد ايله مستأجر بعد انقضاء المدة صوتك جريان انقطاعه اختلاف
ايتدل حال حكم نصب اولوب حين منازعه لنده صو جاري ايسه قول موجد بوقيه
مستأجر كدر (وبقوله) ولا يعق قريب الموجد لو كان اجرة (لانه لم يملكه بالعقد والمراد
من تمكنه الامن استيفاء تسليم المحل الى المستأجر بحيث لا مانع من الانتفاع) دخی
مصنف كندو قوليله مسئلة تفرع ايتدر كه موجد قريكه ذی رحم بحر می اجرت اولورسه
مجرد عقد ايله مالك اولما مین عتی اولماز استيفاء منفعة تمكن من مراد انتفاع مانع
اوليدرق محلی مستأجره تسليم عطفك ظاهري بونكده تمكنه تفرع يعيدراكن اوليله دكلدر
بلكه اجرتك وعدم زومنه فرعدر بناء عليه بونك ما قبله تفرعي اولما مین اولی اولان
بونك مسئلة مستقلة اولمیدی (فلو سلمه) العين الموجهة (بعد مضي بعض المدة)
الموجهة (فليس لاحدهما الامتناع) من التسليم وتسليم في باقي المدة (اذالم يكن في مدة
الاجارة وقت برغب فيها لاجله) موجد مدت ايجارك بعضينك مضيندن صكره
عين موجدی مستأجره تسليم ايتدرسه ايتدی مدت اجاره ده كندوبه رغب اولور
وقت اولورسه مدت باقيه ده تسليم وتسليم موجد ايله مستأجر كبري امتناع ايدو مز (فان
كان فيها) اي في عين الموجهة (وقت كذلك) كيوت مكه ومني وحوالتيهما من الموسم
فانه لا يرغب فيها بعد الموسم فلولم يسلم في الوقت الذي يرغب لاجله (خير في قبض
الباقى) كافي البيع كذا في البحر) ايتدی عين موجهه مكه مكه مكه ومني نك موسم جده
منازل ودكا كنلری مثلو كندورينه بعد الموسم رغب واعتبار اولمیان وقت اولوب
واولوقته موجدی تسليم ايتدرسه مدت باقيه ده اي قبضه بخير فانورنه كه بعيدو
اولديني مثلو كه موسمده مشري به تسليم اولماز سه رغب واتی فوت اولفله مشري به
مخيرك اولور (ولوسله المفتاح فلم يقدر على الفتح بلا كلفة وجب الاجر والا اشباه)
موجد اجاره اولان نسته نك مفتاحي مستأجره تسليم ايتدر كده ضايع اولمینه مینی قخته
مقدر اولورسه ايتدی مستأجره بلا كلفة ومشقة اي فتح ممكن اولور اجرت تأديه سي كندوبه

(واجب)

واجب اولور بوقيه اولماز (قلت وكذا الوجز المستأجر عن الفتح بهذا المفتاح لم يكن
تسليم لان الخلية لم تصح صيرفة) عليه الرجوع دير كه يندوبيله مستأجره مفتاح مشروحه
قعدن ماجر اولورسه تخليه صححه اولما مین تسليم بولور (ولو اختلفا بحكم الحال) موجد ايله
مستأجر بعد مضي المدة اختلاف ايدوب مستأجر بون قخته قادر اولدم ديوب موجد
اولانك ديسه ميانلرنده حال حكم نصب اولور كه در حال فتحيله اولور پس فتح
ايدو مز سه قول كندونك بوقيه موجد اولور (ولور هنافنية الموجد ذخيرة) ايك سيده
اقامة بينه ايتدرسه موجد يندو سي مقبولة اولور تحكيم حاله اعتبار اولور (وكذا ابيع) يبعده
ينه بويله در كه بر كسنة برداري اشرا ومفتاحي قبض ايدوب لكن داره وارسه ايتدی
اول مفتاحه بوجه سهولت فتحی ممكن اولورسه قبض ايتش اولور بوقيه اولماز (وقيل
ان قال له اقبض المفتاح واقم الباب فهو تسليم والا لا كسب المصنف) بعضي لريورد يلك
صورت مشروحه مفتاح تسليمه برابر مستأجره قبض ايله وقابوي فتح ايله ديرسه
تسليم ايتش اولور بوقيه مجرد دفع مفتاحه بلا قول اولماز لكن بوقيك ضعه في ظاهر در
موجد (وللموجد طلب الاجر للدار والارض كل يوم للداية كل مرحلة) اذا طلقه ولو بين
تعيين دار وارض استجار ايدن كسینه هر يوم دابه ايجار ايدن قطري هر برقوتقه
اجرتي مطالبه ايدر اجاره لري بوجه اطلاق وقوعولش سه واكر اجرتك تعجيل ويا
تأجيلي بيان وشرط ايتش اولورسه اوتعين ايدر (وللخياطة ونحوها) من الضايغ
(اذا فرغ وسلم) فهل كسنة قبل تسليمه يسقط الاجر (درزي لك امثالي صنع لده اجرت
طلبي خياط عملندن فارغ ونوبی تسليم ايتدر كده در ثوبك قبل التسليم هلاكي اجرتي
اسقاط ايدر هل كسنة مصدر متبادر يسقط جله سي خبريدر (وكذا كل من عمله اثر وما لا
اثر له كماله اجر كافرغ وان لم يسلم بحر) يندو بويله هر عمليجون اثر اولان شيدو عامل
فراغ وتسليمه اجرتي مطالبه ايدوب وهلاكيله اجرت ساقطه اولور حال امثالي عملنده
اثر اوليان شيدو عامل اجرتيه عملندن فارغ اولديني كي مستحق اولور هر نقدر
حلي صاحبه تسليم ايتدرسه ده هلاكيله اجرتيه ساقطه اولور (وان) وصليبه (عمل في بيت
المستأجر مز بور خياط هر نقدر مستأجر كسنة خانه سنده عمل ايتش اولور سه ده اجرتيه
استحقاق انجق فراغ وتسليمه اولور بوندن فهم اولان مجرد عملدن فراغ تسليم اوليور
بلكه مجدد تسليمنده لازمدر لكن تبينه مستأجر كسنة مزانده خياط ثوبی ديكوب
عملندن فارغ اولدغه مجرد صاحبه حقيقة تسليم ايجاب ايتز كندونك خانه سنده
بولفله ديومذ كورد ايتدی بوضورنده حكما تسليم بولفله قبل التسليم ثوب هلاك
اولور اجرت ايجاب ايدر (نعم لو سرق بعد ما خاط بعضه او هدم بعد ما بناء فله
الاجر بحسبه على المذهب بحر ان كمال كمال ثوبت بعضي ديكلد كد نصكره سرق
اولوب وبنائك بعضي بنا اولندقد نصكره منهدم اولور مذهب مختار اوزره عامله

حسابه اجرت ايجاب ايدر (توب خاطه الخياط باجر فقتنه رجل قبل ان يقبضه رب التوب فلا اجر له) بل له تضمين الفاتق (درز نيك اجر له) كديكي توبى توب صاحبي قبض ايتدين بر كسته بر توب تلف ايتسه خياط صاحب توب بدن اجرت طلب ايد مر نهايت فاته تضمين ايتدبر (ولا يجبر على الاعادة وان كان الخياط هو الفاتق فعليه الاعادة) كانه لم يعمل (صورت مشروحه ده خياط اعاده به جبر اولمز اما فاتق كندوسى اولورسه كانه اصلا دكماش اولفله كندوسى اعاده سى لازم اولور (توب بخلاف فتق الاجنبى) اجنيسنك فتق بونك خلافته در بو كه احتياج مس ايتز ايدى (وهل الخياط اجرة التفصيل بلا خياطه الاصح لا شبهه لكن في حاشيتهامز بالمضمرات المفتى به نعم خياطه بلا خياطه) اجرت تفصيله انوابى فصل وقطع ايدوب ايجمك اجر تى وارميدر اصح اولان اولما قدر نكن اشباه حاشيه سنده قول مفتى به اولمقدر ديومستور درو (قال المصنف ينبغي ان يحكم العرف انتهى) مصنف مرحوم بيورر كه بونده عرف وعادت حكم نصب اولمز لايق وروادر يعنى عرف بلده انواب ايجن درزى به مجرد قطعى ايجون اجرت ويرمك ايسه اجرت ايجاب ايدر بوقصد ايتزم رأيت في التاتارخانيه مغريه الاكبرى ان الفتوى على الاول فتايل شارح رحمه الله تعالى در كه كبريه عزوله تاتارخانيه كورد مكه فتوى قول اول اوزره در كه عدم زومندر لكن صاحب كبرانك بونك خلافيه قول ثانى ايله افتاسى علامه طحطاوى حاشيه سنده نقل و بيان بيورمشرغالبا شارح مرحومه فتايله كا اشارت ايتك كرك (و) للخياط طلب الاجر (الخبر في بيت المستاجر بعد اخراجه من النور) لان تمامه بذلك و باخراج بعضه بحسابه جوهره (مستاجر كانه سنده اجر له اتمك بيان كسند ايجون تنور دن خبرى اخرا جنين صكره كندويه اجرت مطالبه سى واردر عيلىك تمامى اكله اولمغين بعضينى اخراجه حسابيه اجرت مستحق اولور (فان احترق بعده) اى بعد اخرا سده بغير فله (فله الاجر) تسليمه بالوضع فى يته (ولا عزم) لعدم التعدى وقالا يعم مثل دقيقه ولا اجر وان شأ ضمد الخبر واعناه الاجر (خبا ز تنور دن خبرى اخرا جنين صكره كندونك قصورى اولمق سز خبر محترق اولورسه كندو ايجون اجرت طلبى مشروعه در مستاجر كانه سنده خبرى تسليمه بناء وتعديسى اولمغين كندويه غرامت و ضمانده ايجاب ايتز امامين رجها الله تعالى اولك مثلنى ضامن اولور اجرت اولمق سز بيور ديلر مستاجر درسه خبرى تضمينه اجرتى تاديه ايدر (ولو) (حق) (فله لا اجر له) (ويعزم) اتفاقا نقصيره درو و خبرى خبر تنور دن اخراج اولمز دن مقدم محترق اولورسه خبا زه اجرتده ايجاب ايتز وعدم اخراجه نقصيره مبنى اتفاقا ضامنده اولور (وان لم يكن الخبر فيه) اى فى بيت المستاجر سواء كان فى بيت الخبا زه اول (ما حترق) اوسرق (فلا اجر له) لعدم التسليم حقيقة (ولا ضمان) لو سرق لانه فى يده امانت (خبر مستاجر كرك خبا زه كندو خانه سنده

اولسون و كرك سائر محله اوله رق محترق اولوب وباسرقت اولنه ايمدى حقيقة تسليم مقدم اولمغه اجرت ايجاب ايتدى ويدنده امانت اولمغه مسرقت اولد ينى تقدير جه ضمانده اولمى خلاف اهما وهى مسئلة الاجير المشترك جوهره (امامين ايجوندر اختلاف مشار اليهما بونيد اجير مشترك مسئلة سندن فيلغه ضمان ايجاب ايدر ديدلر (وان) (احترق الخبر اوسط من يده) (قبل الاخراج فعليه الضمان) خبر قبل الاخراج (محترق اولوب وباندن ساقط اولورسه خبا ذك اوزرينه ضمان لازم اولور (ثم المالك بالخيار) بونين صكره مالك اون ايله خبر كرك فتق سنى تضمين ايتدبر رسه بخير در (فان ضمد قيمته مخبوز افله الاجر وان ضمد قيمته دقيقا فلا اجر له) للهلاك قبل التسليم (مالك خبا زه مخبوزا خبر نيك قيمتى تضمين ايتدبر رسه خبا زه ايجون اجرت واردر عيلىك قيمتى كندويه واصل اولمغه معناه عمل كندويه واصل اولمش اولمغين واكر اون اوله رق قيمتى تضمين ايتدبر رسه صورتا ومعنى عمل كندويه واصل اولمغين وقبل التسليم هلاك اولديغندن كندويه اجرت ايجاب ايتز (ولا يضمن الخطب والمخ) كندويه ضمان ايجاب ايتدين مستهلك اولديغندن اودن وطوز وصوامنالى شيارى ضامن اولار (والطنج بعد الغرف) الا اذا كان لاهل بية جوهره والاصل فى ذلك العرف (اشهى ايجون طعامى تجره دن اخراج وقابلره وضعيله اجرت مطالبه سى واردر هر نه نوع دعوت اولورسه اولسون وليه وسائر ضبا فتلر مثالو الامتأجر كاهل بيتى ايجون طبابخ استيجار اولمش اولورسه ايمدى بونده عادت اغترافك عدم شرطى ايسه قبل الفرق اجرتى مطالبه ايدر لكن بونده دى اصل وقاعده عرف وعادت عرف عيلىك قحى ورائك سكونيله در (فان افده) اى الطعام (الطبخ او احرق اولم ينضجه فهو ضامن) للطعام (پس طبابخ طعامى فساد و يروب و يياقوب و ياكوز لجه بشويوب كاله اير شد بره مسه طعامى ضامن اولور خبا زه نظرا قبل الطنج اولان قيمتى ضامن اولورسه اجرت اخذ ايد مر بعد الطنج قيمتى ضامن اولورسه اجرت مستحق اولور (ولو دخل النار لخبر اولمغين) فوقع منه شرارة فاحترق البيت لم يضمن للاذن ولا يضمن صاحب الدار لو احترق شئ من السكان لعدم التعدى جوهره (بر كيمنه بر خانه ده اتمك يابوب و يطعام طنجيخون براز آتله دخول ايتكاه اندن خانه به آتش دوشوب محترق اولسه مازون اولفله كندويه ضمان ايجاب ايتز وتعدي اولمغين اول خانه ده مسافرنه و باير غير طر بقله ساكن اولان ذواتك بعض اشيا سى محترق اولورسه صاحب خانه دى اتى ضامن اولر (و) (الضرب) (للبن بعد الاقامة) (ابن لامك قحى باذك كسر يله و بالامك قحى بانك سكونيله اسم جمع و ياجعدر يعنى كرىچ دوكن كسند كرىچى بعد الجفاف نصب ايتد كند صكره اجرت مستحق اولور لكن ملين ملين اولورسه ايمدى قبل الاقامة يغمر يا غوب فساد كيدر سه اجرت لازم اولار (وقالا بعد تشر يجه اى جعل بعضه على بعض و بقولهما مفتى ابن كمال مغريه بونين) امامين امامين لابن

اجرت تشریح نموده که بعضی بعضی از او زره بعد از جفاف و سفتی اولور
بیور دیلر انجق اشبو امامین قولر یله فتوا ویریلور و هذا اذا خرب فی بیت المستاجر
فلو فی غیر ملک فلا جرحتی بعده منصوباً عنده و مشر جاعند هماز یلجی اشبو مسئله
مشرحه ده بالا اختلاف لایک اجرت استحقاق کرچی مستاجر کتدو خانه سنده ضرب
ایندیکنه نظر ادر امدی انک ملکینک غیرتده ضرب ایدرسه امام اعظم رحمه الله تعالی
زنده انی منصوباً امامین قتده مشر جاعند و احصار به تسلیم ایتمدیکنه کتدو به اجرت
اولور (فروع) الملبن علی اللبان و الشراب علی المستاجر و ادخال الحمل المنزل علی
الحمل لاصبه فی الجوالق اوصعوده للفرقة الا بشرط لینه مسئله سنده مایکده کرچی ضرب
اولن آلت کرچی دوکن کیسند نک تراب مستاجر کتدو زره لازمدر وحلی داره ادخال
حماک اوزرینه درجوا لره بو شالدوب و یا فوقانی محله چقار مق حماک اوزرینه
لازم دکدر الا شرطه ایجاب ایدر و یا کاف دابته للحمل علی المکاری و کذا الحال
والجوالق حل ایچون اولان دابه نک بلانی و ایری و جوالری وحلی کراجینک
اوزرینه در و جوالبر علی الکاتب و اشترط الورق علیه بفدها ظهیریة کتاب
اجاره سنده مرکب کاتبک اوزرینه اولور کاغذیده کتدونک اوزرینه شرط ایجاری
فساده ویرور (ومن) کان (لعمله اثر فی العین کالصباغ و القصار حبسها لاجل الاجر)
بویاجی و قصاری امثال کتدولرینک علیچون عین معوله ده اثر اولان کیمسه ایچون
اجرت مطالبه سیچون انی حبس وارد و و هل المراد بالاثیر عین مملو که للعامل کالانشاء
والفرام مجرد مایعین ویری قولان اصحهما الثاني فغسل الثوب و کاسر الفتق
والخطب و الطحان و الخياط و الخفاف و حلق رأسی العبد لهم حبس العین بالاجر
علی الاصح مجتبی ماتک عباره سنده که اثر دن مراد نشسته و زبت امثال عامل
ایچون اولان عین مملو که میدر بوقه همان مجرد معاینه و مشاهد اولور بر شمیدر
بونده ایکی قول وارد در اصحی ایکنجیسیدر که مجرد اثری معاینه اولتان شیلرده
حبسدر امدی اثواب غسل ایدوب و فستق و او دون قیروب و اون او کودن و اثواب
و ایاق قابی دکن و عبیدک باشی تراش ایدن کیمسه ایچون قول اصح اوزره اجرت
مقابله سنده حبس عین وارد و (وهذا اذا کان حالاً ما اذا کان) الاجر (مؤجلاً فلا)
یمالک حبسها کعمله فی بیت المستاجر التسلیم حکماً و یضمن بالتعدی ولو فی بیت المستاجر
غایة اشبو مارالذکر حبس عین اجرتک حالکه بشین اولدیغنه نظر ادر اما اجرت
مؤجل اولور سه حبس ایدمه من مثلاً موجدک مستاجر کتدو خانه سنده علی کبی زرا بونده
کتدونک خانه سنده اولقله حکماً کتدو به تسلیم اولنمش اولور هر تقدیر موجدک
علی مستاجر کتدو منزله اولور سه ده تعدیسیله متاع تلف اولور سه ضامن اولور
(فان حبس وضاع فلا اجر ولا ضمان) لعدم التعدی موجد متاعی اجرتدن ناشی

حبس ایتمکله ضایع اولسه عدم تعدیسینه بناء اجیر مشترک مسئله سی مثلاً کتدو به
اجرت و ضمان ایجاب ایتمدی (ومن لا اثر له کالجمال علی ظهر) اودابه (والملاح)
و غاسل الثوب ای تطهیره لایتمدینه مجتبی فلیحفظ (لا یحبس) العین لاجرة ارقه
و اودابه حالی و کیمی و جامه شوی امثال کتدولرینک عملر یچون اثر و علامت اولیان
موجد حقتده اجرت ایچون عین حبس اولنماز لکن غاسل ثوبک غسلی انی تطهیر
ایچون اولوب تحسین ایچون اولور سه حبس ایدمه من امدی تحسین ایچون اولدیغنه
کوره حبس ایدر (فلو حبس ضمن ضمان الغصب) و سیجی فی بابہ امدی حبس
ایجاب ایتمدیکی تقدیر جه من جورلر دن بری حبس ایتمکله متاع ضایع اولسه حبس
ضمن غصبه ضامن اولور که مثلی ایسه قیمی ایسه یوم غصبده که قیمی لازم اولور
تفصیلی قریباً غصب باینده کلور (وصاحبها بالخیار ان شاء ضمنه قیمتها) ای بدلها
شرعاً (محموله وله الاجر وان شاء غیر محمولة ولا اجر) جوهره ضمناً صاحب عین
مخیردر درسه موجد عینک قیمتیکه شرعاً بدلنی محموله اوله رق تضمین ایندیرر ای بدلها
تفسیرینک فائده سی مثلیاته تعیم ایچوندر (واذا شرط عمله بنفسه) بان یقول له
اعمل بنفسک او یبدک (لا یستعمل غیره الا الظن فلها استعمال غیرها) بشرط و غیره
خلاصه مستاجر موجد به بالذات کتدونک عملنی شرط برله کتدو الکله یاب
دیر سه غلامی و یا اجیری مثلاً غیر سنی استعمال ایدمه من الاسوداناسی بشرط او بغیر
شرط غیرنی استعمال ایدر (وان اطلق کان له) ای للاجیر (ان یستاجر غیره)
مستاجر اجاره سنده بروجه اطلاق مثلاً اشبو ثوبی بر در همه دک دیر سه امدی اجیر
ایچون کتدونک غیرنی استیجار مشروعدر متعارف اولان ارباب صنایع کتدولرینک
بالذات و یا تلامیذ لری معاولنلر به عملری اولغین افاده بالاستیجار انه لو دفع
لاجنی ضمن الاول لالثانی و به صرح فی الخلاصه مصنف و الاجاب اطلاق
صورتده مشروع اولان استیجار ایله افاده و افهام بیورلر که اجیرینک غیرنی بر اجنبی
آدمه ویرسه امدی مستاجر او ایکیکه کتدونک اجیرنه تضمین ایندیرر ثانی به ایندیرر من
خلاصده مضمون مشروحله تصریح ایلدی امامین همابین قنعنی درسه اکا تضمین
یتادیرر بیور دیلر و قید بشرط العمل لانه لو شرطه اليوم او غدا فلم یفعل و طالبه
مرار افراط حق سرق لایضمن و اجاب شمس الائمة بالضمن کذا فی الخلاصه
مصنف مرحومک مسئله بی عمل شرطیه تقیدی کتدونک عملنی شرط ایتموب
بوکون و یا ارنکی کون عمله یا عینی شرط ایدوب اولکونده انی اولشدر میوب هر تقدیر
مراراً مطالبه ایله تعجیل ایندیرسه تأخیر اولنوب سرق اولندقدده عدم ضمانه مبتدیر
زیرا یومک ذکر استیجار لا در شمس الائمة ضمانته جواب ویردی (وقوله علی ان
تعمل اطلاق لا تقید) مستصفا (فله ان یستاجر غیره) مستاجرک موجد بروجه

خطاب سنك اعلك اوزره سني استيجار ايتدم قول اطلاقدر تقيد دكلدر ايمدى
موجره غيرى استيجار مشر وعدر (استاجر لياتى بعيله فات بعضهم فجه بمن يقى
فله اجره بحسابه) لانه اوقى بعض المعقود عليه وقيد بقوله (لو كانوا) اى عياله (معلومين)
اى للعاقدين ليكون الاجر مقابلا بحملتهم (زيد عمرو عيالى كتور مكه استيجار
ايدوب ايمدى عيالك بعضيسى فوت اولمش اولمغه باقيسى كتورسه عيال كندولر بك
معلوم لى اولورسه عمر ومعقود عليك بعضيسى ايفال ايتكله حسابجه كندويه
اجرت اخذى واردر كتور ديكى عيالك نصفى ايسه كرانك نصفى ثلث ايسه ثلثى
الور ماتك لو كانوا معلومين قوليله تقيدى اجرت جمله سنه مقابل اولقى ايجودر
(والا) يكونوا معلومين (فكله) اى لك كل الاجر (عياال معلوم اولورلر سه اجر ك
كليسى عمرو ايجودر (ونقل ابن الكمال ان كانت المؤنة نقل بنقصان عددهم فحسابه
والا كله ابن كال (نقل يورديكه مؤنت ومصارف اهل عيالك نقصانلرله قليل
اولورسه ايمدى اجرت حسابجه اولور يوقيسه كليسه مستحق اولور نقصان عدد
ايه مؤنتك عدم قلنى عيالده سودا مرواد صغير اولوب ياخود نقل سفينه ايله اولمسيه
اولور بوندره نقصان عدد ايله تفاوت بك ظاهر اولز (استاجر رجلا لا يصل قط)
اى كتاب (اوزار الى زبدان رده) اى المكتوب وازاد (لموته) اى زيد (او غيبة
لا شى له) لانه نقضه بعوده كالخياط اذا خاط ثم ققى (بر كيمه بر رجل مكتوبى
ويا زارنى بصره ده كه زيده ايصال ايجون استيجار ايتد كده زيدك وفاته وباغيته
بناء مكتوبى وزارى كبرو كندويه رد ايلسه عوديله نقضه بناء اجر تدن بر شينه
مستحق اوله من خياطك ثوبى ديكوب بعده سو كسى كى (وفى الخانية استاجر
ليذهب لموضع كذا ويدعو فلا نابا جر مسمى فذهب للموضع فلم يجد فلا نوجب الاجر
خاينه ده مرسومدر كه بر كيمه بر رجلى فلان محله واروب فلان كيمه بى دعوت
ايتك ايجون اجر مسمى استيجار ايتكله اول رجل او محله واروب معهود فلانى
وله مسه اجرت واجبه اولور (فان دفع القطالى ورثة) فى صورة الموت
(او من بسم اليه اذا حضر فى) صورة (غيبة وجب الاجر بالذهب) قافك
كسرله قطكه مكتوبى اجير وفات صور تنده زيدك ورثه سنه غيبته حاضر
اود ينى تقدير جه كندويه تسليم ايدى جى امينته ورسه ذهب اجرى واجب اولور
(وهو نصف الاجر المسمى كذا فى الدرر والغروية المصنف ولكن تعقبه المحشون
وعولوعلى لزوم كل الاجر (ذهب اجرى اجر مسمالك نصفيدر ردر غررده بويلجه
مذكور در مصنف رحمه الله تعالى ده مثلا خسروه تابع اولدى لكن دررك محشولرى
كندويه اعتراض ايراد ايتدبلر كه معتمد اولان اجرتك كليسنك زوميدر (لكن فى
القهيستانى عن النهاية انه ان شرط الجبى بالجواب فنصفه والا فكله فليكن التوفيق

لكن قهيستانى نه ايه دن نقلا مسطور در كه مستاجر جوا بى كتورمه بى شرط ايدرسه
كندويه اجرتك نصفى قادية لازم اولور يوقيسه كليسى اخذ ايدر امدى مار الذكر
ملا خسرو ايله محشولرك كلاملى ما يبنى اشون نقل توفيق اولور (وان وجدته ولم
يوصله اليه لم يجبه لى لانه المعقود عليه) وهو الايصال واختلف فيما لومر قه
اجير مرسل اليه بولوب لكن مكتوبى كندويه ايصال ايجزسه معقود عليه كه مستغنى
اولمغن كندويه اجرت اوله رقى برشى ايجاب ايتز مكتوبى غمريق كه باره ليدى صورته
ميان قههاد اجرت ايجاب ايدوب ويا ايتامكده اختلاف اولدى (متولى ارض
الوقف آجرها بغير اجر المثل يلزم مستاجرها) اى مستاجر ارض الوقف لا المتولى كما
غلط فيه بعضهم (تمام اجر المثل) على المفتى به كفى البحر عن التخيض وغيره (وقف
ارضك متولى لى اجر مثلندن نقصانه انى ايجار ايدرسه قول مفتى به اوزره استيجار
ايدن كسبه اجر مثلك تمامى لازم اولور متولى به برشى لازم اولماز نه كه بعض فقها
متولى ضامن اولور دو غلط ايتدى (وكذا حكم وصى واب كفى مجمع الفتاوى) وصى ايله
ابك حكيمه بنه بويلجه در كه صغيرك عقارى اجر مثلندن نقصانه ايجار اولورسه
مستاجر تمامى لازم اولور يفتى بالضميان فى غصب عقار الوقف وغصب منافعه (وقف
عقارك ومنافعك غصبه صيانته للوقف ضمانه افتا اولور ايمدى بروقف
دار بيع اولند قد نصكره وقفى ظاهر اولسه اجر مثلى لازم اولور (وكذا) يفتى (بكل
ما هو انفع للوقف) فيما اختلف فيه العلماء حتى نقضوا الاجارة عند الزيادة الفاحشة
نظر للوقف وصيانته لخلق الله تعالى حاوى القدس علمك كندوده اختلاف ايتد كلرى
مسائل وقفه بنه بويلجه بروقفه انفع اولان قوله افتا اولور حتى فقها بروقفك بلاعت
اجر مثلندن زياده فاحش ايله اجاره سنه مشاهده ايتد كلرنده الله جليلك حقى صيانة
ووقفه نظر الاجارة مشروحه نك نقضيله حكم يورديلر زرا وقف حبس العين والتصدق
بالمنفعة لوجهه تعالى در (مات الاجر وعليه ديون) حتى فسخ العقد بعد تعجيل
البدل (فالمستاجر) لو العين فى يده ولو به عقد فاسد اشباه (احق بالمستاجر من غرامته)
حتى يستوفى الاجارة المعجلة (بر موجر ديونى تركه سندن ازيد اولدينى حاله فوت
اولوب عقد فسخ اولوب بدل اجاره يده بشين اخذ ايتمش اولورسه عقد هر نقدر فاسده ده
اولسه استيجار ايتدى كنسه مستاجر ك ينده بولورسه اجرت معمله بى تمام اخذ
واسيغا ايدنه دك كندوسى اول عينه غرامادن احق واولى در (الا انه لا يسقط
الدين بهلاكه) اى بهلاك هذا المستاجر لانه ليس برهن من كل وجه (شوقدر وار كه عين
مستاجر من كل وجه رهن اولما غله هلاكه دينكه بدل ايجار ساقط اولماز (بخلاف
الرهن) فانه مضمون باقل من قيمة ومن الدين كما يسجى فى باب مجمع الفتاوى (رهن
عين موجره نك خلافت در كه دينله قيمتك قنغيسى اقل ايسه هلاكه مضمون

اولورته كه باب الزهده بياني كلور اولي اولان عبارده بالاقل من قيمه ومن الدين
ايدي من بيانيه اولوب تفصيليه اوليه رق (فروع) الزيادة في الاجرة من المستاجر
تصح في المدة وبعدها مدت اجاره ده وصكره مستاجر طرفنده اجرتده زياده اتمك
صححه اولور واما الزيادة على المستاجر فان في الملك ولو يقيم لم تقبل كالورخصت
موجرك مستاجر اوزرينه اجرتده زياده اتمك ملكتده اولورسه مقبوله اولماز ملك
يتيمك دخي اولورسه نته كه اجرتك سعري رخيص اولغله بدل ايجار نقصان وعقد
منتقض اولديغي مثالي واما في الوقف فان الاجارة فاسدة اجرها الناظر بلاعرض
على الاول لكن الاصح صحتها باجر المثل كاجاره وقفده اولوب وارباب خبره نك اجر
مثلندن نقصان فاحشله اولمشدر ديو قاضي به اخبارينه مبنى فاسده ده اولورسه متولي
مستاجر اوله عرض وتكليف اتمكه اكر طالبنه ايجار ايدر لكن اصح اولان اجاره
سابقه نك اجر مثليه صحتدر يعني مدعينك اجر مثلندن نقصان دعواسته اصفا
اولماز اصل اجر مثليه ايجار اولمشدر وولو ادعى رجل انها بغين فاحش فان اخبر
القاضي زوخيرة انها كذلك فسخها وتقبل الزيادة وان شهد واوقت العقد انها باجر
المثل كبر كيمه اجاره نك عين فاحش نقصانله اولديغي ادعا ايلسه ايمدى قاضي به
ارباب بصيرندن خبرت وامانت صاحبي بر كسه خبر وپررسه كه اجاره غيبله وقوعبولشدر
اني فسخ ايدوب وزياده سي قبول اولنور شاهدل تقدر حين عقدده اجاره اجر مثليه
اولدي ديرلر سه ده واولان كانت اصرار اوتمتسالم تقبل كبر ارباب خبرت غبن فاحشله
اولديغي خبر وپرمدكي تقدير جه اصل اولان اجاره نك صحتي اولوب زياده دعوازي
اصرارا وتمتت اولورسه دعوازي مقبوله اولماز واما وان كانت الزيادة اجر المثل فاختار
قبولها فيفسخها المتولي فان امتنع فالقاضي ثم يوجرها من زاد كبر زياده اجر مثل اولورسه
مختار اولان زياده نك قبول اولوب اجاره بي متولينك فسخيدر مستاجر امتناع ايدرسه
قاضي نك فسخ ايدوب بعده زياده ايدن طالبنه ايجار ايدر لكن زياده دن مراد سرك
غلو يند بناء جميع ناسك قنده اجرتك بذاتها زياده سيدر بوقسه همان بمض ناسك رغبته نك
كترته مبنى زياده نفسي دكدر عينك مجمع شرحنده كه عباره سنك مفادي بودر كه اجرتك
زياده تمسليه اجاره منتقض اولماز الا اجرت ذاتده غلوسه ره مبنى زياده لنوب بر راغبتر غبنه
نماعتند جانتندن زياده لنمكله اولماز سه منتقض اولور امدى مجددا عقد اولنور زياده لنديكي
وقته دك اجاره اوليده كه مسماي عقد فائيد نصكره اجر مثلي آلوراته هي واما وان كانت
دار او خانونا وارضافارعة عرضها على المستاجر فان قبلها فهو احق وزنه الزيادة
من وقت قبولها فقط عين مستاجر دار وبادكان ويا كندوده زرع اوليان زمين
اولورسه امدى صاحبي مستاجر سابقته زياده بي عرض ايدر قبول ايدرسه كندوسي
احق واول اولور اتمك قبولي وقتندن كندويه زياده لازم اولور واما انكر زياده

اجر المثل وادعى انها اضرار فلا بد من البرهان عليه كاستاجر اجر مثلندن زياده بي
انكار ايدوب زياده دكر ديتله رك قولاري مجرد اضرار ديو دعوا ايدرسه كندويه
مدعاسنه اقامة بينه دن لازمدر (وان لم يقبها اجرها المتولي) مستاجر اول زياده بي قبول
اتمرسه متولي ديكر طالبنه ايجار ايدر اشيو وان لم يقبلها عباره مبنى وان انكر قولندن مقدم
ذكر ايلسه اولي اولور ايدى واما وان كانت مزروعة لم تصح اجارتها لغير صاحب الزرع
لكن تضم عليه الزيادة من وقتها كاجرتي زياده قلنان ارض مزروعه اولورسه
اني صاحب زرعك غيرينه اجاره صححه اولور شو قدر وار كه زياده وقتندن
زياده كندونك اوزرينه منضم اولور واما وان كان بني او غرس فان كان
استاجر هاشاهرة فانهاتو جرادا فرغ الشهر ان لم يقبلها لان عقادها عند رأس كل شهر
مستاجر ارض مشروحه به بنا ويا غرس احدث اتمك اولورسه ايمدى اني استيجاري
مشاهرة كه ماه بماه اولورسه شهر كسلخنده مستاجر اول زياده بي قبول اتمرسه صاحب
ارض كندونك غيرينه اجاره ايدر اجاره هر برماهك باشنده منعه ده اولغين لكن بوينا
رفع اولنديغي تقدير جه ارض زياده اجر تله ايجار اولنديغه كوره در ايدى بويله
اولر سه يته مستاجر اولك ينده ابقا اولنور واما وان تملكه الناظر بقيمة مستحق القلع
للووقف او يصير حتى يتخلص بناؤه وقف ارضه كه بناني متولي وقف ايجون قلع
اولان قيمته تملك ليدر ويا خود مستاجر بناسي خلاص اولنده دك صبر ايدر يعني بنايله
وبناسي ارض تقويم اولنوب زياده مبنى موجر ويرد عك واما وان كانت المدة باقية لم
تو جر لغيره وانما تضم عليه الزيادة وبها زرع مدت ايجار باقيه اولورسه مستاجر
اولك غيرينه ايجار اولنوب بلكه ارض ومنعه ده كه مثالو زياده كندويه ضم اولنور
واما اذا زاد اجر المثل في نفسه من غير ان يزيد احد فالتولي فسخها وعليه الفتوى
اجر مثلك زياده سي ذاته كه بر كسندك ارتور مبنى اولمقسين اولورسه متولي ايجون
اول اجاره بي فسخ واردر فتواده بونك اوزرينه در (واما فسخ كان المستاجر المسمى
اشباه معز بالصغرى) مادام اجاره فسخ اولنديغه مستاجر كاداسي لازم اولان مسما در
زياده مطالبه اولتماز قلت وظاهر قوله والبناء تملكه الناظر آه انه يملكه لجهة الوقف
فهو اعلی صاحبه وهذا الارض تنقص بالقلع والاشترط رضاه كافي عامة الشروح
منها البحر والتمح فيقول عليها لانها الموضوعة لنقل المذهب بخلاف نقول الفتوى
شارح رحمه الله تعالى ورضي عنه يورر كه والبناء تملكه الناظر قوليك ظاهري بنا
صاحبه فهو امتوليك وقف ايجون تملكيدر وارضدن بنات قلعيله ارضه ضرر
ونقصان طاري اولديغه نظرادر يوخه صاحب بناتك رضاسي لازمدر نته كه بحر
ومنح امثالي اكثر شروحه بويله جه مسطوردر مسائل مذهبي نقله شروح موضوعه
اولغله كندولر يته اعتماد اولنور نقول فتاوى شروحك خلافتدر وافي فتاوى
مؤيدزاده من الوقف معزيا للفصولين خاتوت وقف نبافيه ساكنه بلا اذن متوليه ان

لم يضر رفعه وان ضربه هو المضيع ماله فليترتب الى ان يتخلص ماله من تحت البناء ثم
ياخذنه ^ب مؤيد زاده نك فتاوا سنده فصولينه عزوله وقفندن منقولدر كه بروقف
دكانده ساكن اولان كسنيه بلا اذن المتولى انده بعض بنا احداث ايلسه ايمدى بناسنك
رفعى وقفه مضراولترسه رفع ايدر بوق مضراولترسه كندو مالى ضايغ ايتش اولغله
بنادن خلاص اولغيه ذلك مالى كوزه در بعد الحلاص اخذ ايدر ولا يكون نباؤه ^ب مانعا
من صحة الاجارة لغيره اذ لا بدله على ذلك البناء حيث لا يملك رفعه ^ب بانينك بناسى متولينك
دكان مشروحي برغبرى كيسنه به ايجار نيك سخته مانع اولترزير باناسيك رفعنه قادر
اولديغندن انده كندو ايجون بدمالكه اولدى ^ب ولوا اصطلموا ان يجعلوا ذلك للوقف
بن لايجاوز اقل القيمتين مزوعا ومبنا فيه صح ^ب بانيله متولى بنانك مبنا ومزوعا
فيلترينك اقلنى تجاوز اوليان ثمنه بناني وقف ايجون قيمته مقاوله ايدوب راضى
اولور لرسه صح ايلور ^ب واو حق الاجر دين رفع الامر الى القاضى يفسخ العقد وليس
للاجر ان يفسخ بنفسه وعليه الفتوى ^ب ملك عقارنى ايجار ايدن كسنه مديون اولوب
اندى غيرى دينى ادا ايدجك مالى اولترسه خصوص مشروحي قاضى به رفع واخبار
ايد كصتى قاضى عقدا جاره بنى فسخ ايد كندو باشند فسخ ايد من فتوايونك اوزر سنده
^ب ونجوز بمثل الاجر اوبا كز اوبال مما يتقابن فيه الناس لا بالاعتقابن فتكون فاسدة
فيوجره اجارة صححة امامن الاول اومن غيره باجر امثل او بزيادة بقدر ما يرضى به
المستأجر انتهى ^ب اجاره ايجر مثيله ويابن الناس اولمقدار شيدله تعابن ومسامحه اولور
اقل وياكثر بدل ايجار ايله جائزه ومشروعه اولور مالا يتعابله صححه اوليوب فاسده
اولغله مجد اجارة صححه ايله يامقدمك مستأجره ويابشده سند اجر مثيله وباستأجر ك
راضى اوله جنى آز بزيادة ايله موجر ايجار ايدر ^ب وفي فتاوى اخ نوى بينه الاثبات
مقدمة وهى التى شهدت اولابن الاجرة اجرة المثل وقد اتصل بها القضاء فلا تنقض
قال وبه اجاب بقية المذاهب فليحفظ والله تعالى اعلم ^ب فتاوى حاتون تيد مسطور در كه
بينه اثبات مقدمه در كه راجاره ده موجر اول اجر مثيله ايجار اولدى ديو دعوى
واقامة بينه وتضا وحكمه نصر كره ثانيا مستأجر اجر مثلندن اكثر ايجار اولمشدر ديو
اجاره نك نقض وطلاننى دعوا واقامة بينه ايلسه مقدمك بينه تقدمة شايان اولغله
اجاره مشروحه نقض واطمان اولتماز والله اعلم واستغفر الله العظيم ^ب باب مايجوز
من الاجارة وما يكون خلافا فيها ^ب اى من الاجاره ^ب اجاره نك جائزه اولوب ويجوز انده
اختلاف اولنان مسائل ومباحثى تحتوى باب دقت نصابدر زياته واضح اولان باب
مايجوز من الافعال من الاجارة ديك ايدى ^ب تصح اجارة حاتون ^ب اى دكان ودار بلا
بيان ماله فيها ^ب لصفه للمعارف وبلا بيان ^ب من يسكنها ^ب فله ان يسكنها غيره
باجارة غيرها ^ب كندولرده ايشانه جك ايشى وساكن اوله جق كسندى

تعيين وبيان ايتكسز منزل ودكان اجارى صححه ومشروعه اولور معارف اولان
عملكه سكنايه صرف اولغله ايمدى مستأجر يالكز كندو باشنه سكناسنى شرط
ايتشيك كندو يشقه دار اجاره ايدوب انده غيرى كسندى اسكان ايلسه اولور سنده كه
بو كاد اتر بحث كلور ^ب (ولان يعمل فيهما) اى الحاتون والدار ^ب كل ما اراد ^ب قشدر وربط
دوابه ويكسر خطبه ويستجى بجداره ويخذ بالوعة ان لم تضرو ^ب بطحن برحى اليدوان
ضربه يعنى قنية ^ب استيجار ايتديكى منزل ودكانده مستأجر ايجون هر بر مراد
ايتديكى ايشى ايشك واردر ايمدى اند قازق قافر ودوابنى باغرو اوطوننى قبر
وديوارنه استيجا ايدوب سلنور وانده ^ب شاخانه اخذ ايدر اكر بونلرده ضرر مشاهده
اولترسه مثلا اخورك ماعداسى موضع سكنايه دواب چمك مثلا وال دكر مانيله اون
ايمده هر نقدر ضرر اوله دخى اى ايدر ^ب (غيرانه لايسكن) بالينا ماعل ومفعول
(حدادا) اوقصار او طحانامن غير رضى المالك واشترط ^ب ذلك ^ب (فى) عقد ^ب الاجارة ^ب لانه
يوهن البناء فينوقف على الرضى ^ب شوقدر وار كه مستأجر دمرجى وياقصار جى
وياد كرمجى اولدينى حالده مال صاحبك رضاسى اولمفسز وعقد اجاره ده اى شرط
ايتكيسز ساكن اوله مز بونلر بنايه ضعف ويرمكه مالك رضاسنه توقف ايدر بونده
غيرى عدم اسكانى دلالة كه اولوتيله ثابت اولور بونلايدن معلوم صيفه سيله اولديغندن
نظرا حداد معطوفتريه حال اوله رق ترجمه اولترسه ده اولور بو كا كوره كندونك عدم سكناسنى
معطوفتريه مفعول اوله رق ترجمه اولترسه ده اولور بو كا كوره كندونك عدم سكناسنى
اشاره اولور ايمدى شارحه اولى اولان بالينا ^ب لعا ^ب ماعل ومفعول بدلند من الثلاثى
اوازياعى ديك ايدى ^ب (فلواختلفا فى الاشتراط فالقول للوجر) كالوا نكر اصل
العقد ^ب موجر ايله مستأجر اشتراطده اختلاف ايدر لرسه قول موجر كدر ته كه
اصل عقدى انكارنده قول كندونك اولدينى مثالو ^ب (وان اقام بينة فالبينة المستأجر)
لا يثبتان الزيادة خلاصه ^ب ايكسى بردن اقامه بينه ايدر لرسه بينه مستأجر ك بينه سيدر
زياده بنى اثبات ايتديكندن ^ب وفيها استأجر للقصاره فله الحدادة ان اتحد ضررها
ولو فعل مالىس له زمة الاجر وان انهم به البناء ضمنه ولاجر لانها لا يجتمعان ^ب
خلاصه ده مذ كوردر كه بر رجل قصار جيلق ايجون برد كان استيجار ايدوب بعده
اندى دمرجيك ايتسه ايمدى ضرر لرى متحد اولور سنده ايشلشنه رخصت اوليان
برعلى مستأجر انده ايشلسه كندو به اجرت اداسى لازم اولور اول فعل سبيله بنامهم
اولور سده اى ضامن اولوب اجرت تاديه سى ايجاب ايتز اجرتله ضمان جمع اولمامعين ^ب (واه
السكنى بنفسه واسكان غيره باجارة وغيرهما) مستأجر ايجار ايتديكى مسكنده كندوسى
بالذات ساكن اولور اجاره ايله واجاره سز غير كسندى اسكانده ايدر ^ب وكذا اكل مالا
بمختلف بالمستعمل يطل التقييد لانه غير مفيد بخلاف ما يختلف به كاسي ^ب نيه بونه

هر مستعمل استعمله مختلف اوليان شیده مستاجر کندوسی بالذات ساکن اولوب
 واکری اسکان ایدر امدی فلان کسسه ساکن اولوق شرطيله ديوتقييد ايتسه بونده
 عدم تفاوته مبنی تقييدك بر فائده سی اولديغندن تقييد باطل اولور بشقه کسسه ده انده
 ساکن اولسه اولور مستعمل استعمله مختلف اولان رکوب ولبس ثياب مثلاًو شيلر
 من بورك خلافتنه در که بونلرده تعيينك فائده سی اولغله مخالفت اولنديغی صورته
 ضمان ايجاب ایدر بونلرده ناسك تفاوته مبنی نه که بوک متعلق بحث قریبا کاور وولو آجر
 با کثر تصدق بالفضل الافی مسئلتین اذ آجرها بخلاف الجنس اواصلع فیها شيئا مستاجر
 ايجار ابتدیکی نسنه بدل ايجار نسن اکثره ايجار ایدرسه زیاده سنی تصدق ایدر
 الايکی مسئله که اجاره سنك خلاف جنسه اجاره سنده ویا ايجار ابتدیکی نسنه یی
 بعض شی زیاده سیله اصلاح و اعمار ایدرسه بونلرده زیاده بهايله اجاره ایدر زیاده سنی
 تصدقه اتمزایکنده اصلاح عدا و لئماز وولو اجرها من المجر لا تصح و تنفسح الاجارة
 فی الاصح بحر معز بالجوهره و سیمیی تصح خلافتنه (متاجر اجاره ابتدیکی
 نسنه یی کندویه ايجار ایدر کسسه یی ايجار ایتسه صحیح اولماز قول اصحده مقدمه
 ايجاره لری منفسحه اولور و قریبا بوفسخك خلافتنی تصحیده منته اولکر (و) تصح
 اجاره (ارض للزراعت مع بیان ما یزرع فیها اوقال علی ان ازرع فیها ما شاء) کیلا
 تقع المنازعة والافهی فاسدة للجهالة منازعه وقوعبولسون دیو کندویه زرع اولندحق
 بذری بیانه و یا نده دیله دیکم نسنه یی زرع اتمکلکم اوزره دیه رك زراعت ايجون ترلای
 اجاره صحیح اولور بلا بیان جهالت اولغله اجاره فاسده اولور زیرا ارضك زراعت
 و بنا ايجون اجاره اولنديغی اولور و نفعاً و ضرراً من روعاتك تفاوتی اولغله دفما للزراع
 بیانی لازم اولدی (و) تنقلب صحیحة بزرها و یجب المسمى (ارضه بذری زرعه
 جهالت زائل اولغله اجاره مشروحه صحیحة متقلب اولوب اجر مسمى واجب اولور
 (و) للمستاجر الشرب والطریق (اجاره اولنان عقارك حق شرب و طریقه متاجر
 مستحق اولور هر تقدیر من بورانی شرط اتمزسده زیرا اجاره دن مقصود انتفاع اولوب
 بونلرسز ایتسه انتفاع حاصل اولماز اما ارضی شرادن مقصود رقبه سنی تملك اولغله شرب
 و طریق حقوق و مرافقی ذکر اتمکسیر داخل اولماز بنا برین قابل انتفاع اولیان جش
 صغیری و شوراق ارضی بیع مشروع ايجارنا مشروعه در و یزرع زرعی ریعاً و آخریفا
 مستاجر صیفی و شوی ایکی اکین اگر استیجار کندوده ایکی زرع ممکن اولور مده
 اولورسه (و) ولوم یکنه الزرعة الحال لاحتیاجها بقی اوکری ان امکنه الزراعة فی مدة
 العقد جاز و الا و تمامه فی القتیة (اجاره اولنان ارضه سقیه و یا نه کر یککه قزمغه
 احتیاجنه بناء حین عقدده فی الحال زراعت ممکن اولمازسه امدی مدت اجاره ده
 ممکن اولورسه عقد جاز اولور یوقیس اولماز مثلاً او قدر مده کرمی ممکن اولماق کی

(آجره وهی مشغولة بزراع غیره ان كان الزرع بحق لا يجوز) الاجارة اكن لو حصده
 وسلمها انقلب جائزة (ما لم يستحصد الزرع) فيجوز و یومر بالحصاد و التسليم به یفتی
 بزایة (بر رجل غیرك زرعیله مشغوله اولان ترلا سنی بر شخصه ايجار ایتسه امدی اول
 غیرك زرعى اول ترلا اجاره سنده اولوق مثلاًو بحق ثابت اولورسه مادام زرعه حصاد
 و قی ایشوب کالنی بولمده اجاره سنی جائزه اولماز کاله رسیده اولمش اولورسه
 اجاره صحیح اولوب زرعه حصادی وارضك تسلیله امر اولور زرعى ايجوب
 ترلای تسليم اتمکله اجاره صحیحة منقلبه اولور (الا ان یوجرها مضافة) الى المستقبل
 فيجوز مطلقاً (الا اجاره یی مستقبله مضاف ایدر ارضك زرعه دن خالیله اوله جفی
 و قه دك دیرسه زرعه ثباتی بحق و یا بغير حق اولسون مطلقاً اجاره سنی جائز اولور
 (وان) كان الزرع (بغير حق صحت) لا مکان التسليم بجره علی قلعه ادرك اولفا و ی
 قاری الهدایة (ارض مشروحه زرعه بغير حق اولمش اولورسه اجاره سنی
 مشروعه اولور کاله ارشسون و یا برشمسون زارعی قلعه جبرایله تسلیمی ممکن اولغله
 (و) فی الوهبایة تصح اجارة الدار المشغولة یعنی و یومر بالتفرغ و ابتداء لمدة من حین
 تسليمها و هبایه ده مسطور در که متاع و اشیايله مشغوله دارى اجاره صحیح اولور که
 تفرغ و تخلیه سیله امر اولنوب مدت اجاره نك ابتدایى تسلیمی وقتندن اعتبار
 اولور و فی الانباه استاجر مشغولاً و فارغاً صحیح فی الفارغ فقط و سیمیی فی التفرقات (و
 اشباهه مذکور در که برکسه مشغول و فارغ ایکی باب منزلی استیجار ایتسه فقط فارغه
 اجاره سنی صحیح اولور متفرقانه قریبا بوک متعلق بحث کلور (و) تصح اجاره
 ارض (للبناء والغرس) و سایر الانتفاعات کطبخ أجرة و مقیلاً و مراحا حتى تلزم الاجرة
 بالتسليم امکن زرعه اتم لاجر (و) بنا و غرسى ايجون و کرده جناتك امثالی نسنه
 طابخی کی و قیلوه و راحت محلی اتخاذه مثلاًو سایر انتفاع ايجون ارضك اجاره سنی
 صحیح اولغله زرعى ممکن اولسون و یا المسون تسلیله اجرت لازم اولور بخصوصها
 زراعت ايجون استیجار اتمدیکندن مثلاً صوبی منقطع اولغله زراعت ممکن اولسه
 فسحه مدار اولمز (فان مفت المدة قلعهما وسلمها فارغة) لعدم نهایتها (الا ان یغرم له
 الموجه رقیمة) ای لبناء والغرس (مقلوعاً) بان تقوم الارض بها و یومر فیضمن ما یبنيهما
 اختیار (اجاره مشروحه مدت اجاره مرور ایدرسه بنا و غرس ايجون مدت معلومه
 ایله نهایت معدوم اولغین اذ لری قلع و رفع ایدوب ارض بوش و خالی اوله رق
 موجه تسليم ایدر الاموجر بنا ایله غرسك مقاوعا که ارضه بنا و غرسله ردن و انلرسز
 مجرد ارضه برها تقدیر اولنوب ما یبني لنده که زیاده مبلغی ضامن اولورسه قلعه ریه
 امر اولماز اما زرعه نهایت معلومه سنی اولغله حصاد و قته اجر منلیله ترك اولنور طریقه
 رعیة (و) تملكه (بالنصب عطف علی یعزم لان فیہ نظر الهمسا) تملكه کلمی

نصبه يعزم فعلتك اوزر ينه معطوفدر يعني موحر مستأجره بنا ومغروسك
 قيتلرني غارم اولوب انلرك هر بريني تملك ايدر ز برا بونده ايكسستهده مرات
 وار كه مدت اجاره منقضيه اولدقدنصره ارض صاحبه تسليم و بنا ايله انجارك
 قيتلرني مستأجره اداواردر ^١ قال في البحر وهذا الاستثناء من لزوم القلع على المستأجر ^٢
 صاحب بحر ديديكه اشواستناكه الا ان يعزم در قلعك مستأجره لزومنددر يعني بايله
 غارسه قلع وتسليم لازم اولور الا موحر انلرك قيتلرني ضامن اولورسه فعليه تسليم
 ايجاب ايتز ^٣ فافادانه لا يلزمه القلع لورضي الموحر بدفع القيمة ^٤ پس صاحب بحر
 افاده ايتديكه موحر بنا ايله انجارك قيمتي مستأجره و برمكه راضي اولورسه كندويه
 قلع ايجاب ايتز ^٥ لكن ان كانت تنقص تملكها جبراعلى المستأجر والا فبرضاه ^٦ لكن
 قلعله ارضه نقصان طارى اولورسه موحر بنا ايله غرسى مستأجر كرضاسى اوليه رق
 جبراعلك ايدر نقصان طارى اولورسه مستأجر كرضاسيله تملك ايدر ^٧ (او رضى)
 الموحر عطف على يعزم (تبركه) اى البناء او العرس (فيكون البناء والعرس لهذا
 والارض لهذا) ^٨ و ياخود موحر بنا ايله غرسك ارضنده تركنه راضى اولورسه قلعلى
 ايجاب ايتماكين بنا ايله غرس مستأجر ك ارض موحرك اولور ^٩ وهذا الترك
 ان باجر فاجارة والا فاعارة فلهما ان يؤاجرا هما لثالث ويتقسما الاجر على قيمة البناء
 بلا ارض فياخذ كل حصته مجتبي ^{١٠} اشبو سالف البيان ترك اجرتله اولورسه كه
 بنا ايله غرسك ارضنده بقاريجون اجاره عقديله اولورسه امدى بو اجارة مستقلة
 اولمش اولور اجر تسر اولورسه اعاره اولغله كندولر ينه اول بنا ايله ارض اوچنجي
 بر آخر كسته به ايجار بديل اجاره يى بناسر ارضك وارضسز بنانك قيتلر اوزره
 ميانلر زنده اقسام ايدوب هر برى حصه لر يى الورلر ^{١١} وفي وقف القيد ينى في الدار
 المستقلة بلا اذن القيم ونزع البناء يضر بالوقف بحجر القيم على دفع قيمته للباقي ^{١٢}
 قيدده مذ كوردركه بر كيمنيه وقف بر منزلده بلا اذن المتولى برسيل بنا احداث
 ايدوب وانك نزع ورفعى وقفه مضر اولورسه متولى به انك قيمتي باقى به دفعله
 جبر اولور ^{١٣} (ولو استأجر ارض وقف وغرس فيها) وبنى (ثم مضت مدة الاجارة
 للمستأجر استبقاها باجر المثل اذا لم يكن في ذلك ضرر) بالوقف (بر كيمنيه بر قطعه
 ارض استجار وانه بر مقدار اشجار ويا بنا احداث ايتد كد نصره مدت اجاره سى
 مرور ايتسه امدى مستأجره اجر مثليه انى استبقا مشروعدرا كرا نده ارض وقفه
 ضرر اولورسه وبنى تركينده واواومعناسته در ^{١٤} (ولو ابنى الموقوف عليهم الا القلع ليس
 لهم ذلك) كذا في الفقيه قال في البحر وبهذا تعلم مثله الارض المحتركة هى منقولة
 ايضا في اوقاف الخصاص ^{١٥} وقف صاحب لرى استبقادن امتناع ايدوب مجرد قلع
 ايتدبرر ديمكه قادر اوله مزز قيدده بويلجه مسطور در بو يباله ارض وقفك

تحكيره قطع اولنسى مسئله سيدة معلوم اولور يعني بر قطعه وقف ارض بر كيمنيه
 متوليسندن غرس ويا بنا ايجون استحكار واستجار ايدوب مدت ايجار كچد كده مادام
 وقفه بر ضرر تدين ايتديكه مستأجر اجر مثليه انلرى استبقا ايدر متولى تعسا مجرد
 قلع ايتلى ديه مزز بو خلو اولور ^١ (والرطوبة) لعدم نهايتها (كالشجر) قلعك بعدمضى
 المدة ^٢ رطوبة كه بونجه تعبير اولنان نبات شجر كى نهايت معلومه سى اولمامقين بعدمضى
 المدة قلعك اولنور لكن شارحك اشبو قلعك تفر يى بك ظاهر جه ذكدر ز برا اجر
 مثليه استبقاسى قريبا مرور ايتدى مكر كه مسئله وقفك ماقبلنه مربوط اوله ^٣ ثم
 المراد بالرطوبة ما يبقى اصله في الارض ابدا وانما يقطف ورقه ويبيع اوزهره ^٤ بمدازين
 رطبه دن مراد اصلى زمينده ابد باقى قالوب انجى يراغى وياچى كى وميوه سى
 دوشر يلوب طوبلنوب فروخت اولنان شيدر ^٥ وما اذا كان له نهاية معلومة كافي
 الفجل والجز والبا زنجان فينبغى ان يكون كازرع تترك باجر المثل الى نهاية كذا حره
 المصنف في حواش الكثر وقواه ^٦ بما في معاملة الخاتبة فلنحفظ (بنايجون فانك ضميلة
 فجلكه طوب وهاوج وبطلجان امثالى كندولر ينى ادراك وكاللر ييجون نهايت
 معلوم اولور مقوله دن اولورسه لايق اولان انلر زرع كى نهايت كانه دك اجر مثليه
 ترك اولنقدر مصنف مرحوم كتر حاشيه سنده مضمون مشروحي بويله جه تحرير
 ايلدى واتى خاتبه نك معامله سيكه مساقانده ذكر ايتديكى مثله ايله تقويه ايتديكه
 بر كيمنيه بر قطعه ترلاسى كندويه خضروات زرعيون ويا كندوده اصول رطوبة
 باقى اولان ترلاسى مساقاته وروب منتهه بيان ايتسه امدى انده حاصل اوله جق
 مزروعانك ابتداء نباتى وانتهاء قطعى ايجون وقت معلومى اولمازسه معامله مر سومه
 فاسده اولور بوق قطع وقتى معلوم اولورسه جائز اولور ^٧ قلت بقى لوله نهاية معلومة
 لكنها بعيدة طويله كالغصب فيكون كالشجر كافي فتاوى ابن الحلبي فلنحفظ ^٨ شارح
 عليه الرحمة والغفران يورر كه بر مثله باقى قالدريكه زرعيون نهايت معلومه اولوب
 لكن قش كى بعيد وطويله اولور امدى زرع مشروع شجر كى اولورنده كه ابن
 الحلبي فتاوا سنده مسطور در ^٩ (وازرع تترك باجر المثل الى ادراكه) رطابة للجانبين
 لانه نهاية كامر ^{١٠} زرع ايجون نهايت اولغله طرفيكه صاحب ارضله مستأجره
 رعايت ايجون ايريشوب كاله رسیده اولننه دك اجر مثليه ترلاده ترك اولنورنده كه
 مرور ايتدى ^{١١} (بخلاف موت احد هما قبل ادراكه فانه تترك بالمسمى) على حاله (الى
 الحصاد) وان الفسخ الاجارة لان ابقائه على ما كان اولى مادامت المدة باقية اما
 بعدها فباجر المثل قبل الادراك ^{١٢} بر ينى قولى صورت مشروجه نك خلافته در كه
 بونده اجاره هر قدر بنسخه اولورسه ده ينه زرع حصاد وقتنه دك اجر مسمائله
 حالى اوزره ترك اولنور ز برا مدت مادام باقى اولدقجه زرعى اولدينى اوزره استقا

اولدر اما بعد انقضاء المدة اجر مثليه ترك اولنور (و يلحق بالمستاجر المستعير) فترك
الى ادراكه باجر المثل في ارض بوجه استعاره زرع ايدن كيمسه مستأجره لاحق اولور كه
قبل الادراك صاحب ارض رجوع ايدوب ترلاي يندن اخدايده جك اولسه اجر
مثليه حصاد وقتنه دك ترك اولنور (واما الغاصب فيؤمر بالقلع مطلقا) لظلمه اما
غاصبك ظلمه بناء هرنه قدر حصاد وقتي ابرئتمسه ده بهمه حال قلعيه امر اولنور
ثم المراد بقولهم ترك الزرع باجر ارض بقضاء او بعقد هما حتى لا يجب الاجر الا باحد
هما كافي القنية فليحفظ بحر (يوندنصره فقهاءك زرعك اجرته ترك اولنور
قولرندن مراد لري يا قضا ايله ويا كندورضاليه عقد اجاره ايله اجرته ترك اولنور
ديمكد ايدوب اجرت انحق قضا ورضانك بريله واجبه اولورنه كه قنيه ده مذكوردر
شربلاي اشبو حكمن وقف ويقيم ومعدلاستقلال اولان اراضي استنسا
ايدوب بونلده بلا قضا ولا رضاء اجرت ايجاب ايدر ديدوب (و) تصح (اجارة
الدابة للركوب والحمل والثوب للبس) دابه ي ركوب وحمل ايجون وثوب لبس
ايجون اجاره صحيح مشروعه اولور شو قدر وار كه حل ايجون استيجار اولنانه ركوب
اولور ركوب ايجون ايجار اولنانه حل جائز اولماز (لا) تصح اجارة الدابة (لجنيها)
اي لاجل ان يجعلها جنية بين يديه (ولا يركبها) دابه ي ركوب ايجون اولمدرق
مجرد قدامنه يدك فيلق ايجون اجاره صحيح اولماز متعارف اوليوب ومدت ارتفاع
مجهوله اولمغن (ولا تصح اجارته ايضا لاجل) ان يربطها على باب داره ليراه
الناس (فيقال له فرس) او (لاجل ان يزين بيته) او (ثوب) (بالثوب) يته دابه ي
قوناغتك قابوسنه باغليوب همان كورنر اغانك فرسي واريش ديونلر ديو ويا
خانه سني ويا دكانني ثوبله زينتك ايجون اجاره مشروعه دكلدر (لما قدمنا ان هذه
منفعة غير مقصودة من العين واذا فسدت فلا اجر) زيرا ما سبقه ذكر ايتدك كه اشبوريه
ربط و تزئين عيندن مقصوده اولمان بريهوده منفعتدر امدى اجاره مشروعه
فاسده اوليحق اجرته ايجاب ايتز (وكذا لو استأجر بيتا ليلصق فيه اوطيا ليشهد او كتابا
ولو شعر البقر أو مصحفا) شرح وهبانيه يته بوبله بر كيمسه كندوده نماز فيلق ايجون
بر منزل ويا استحمام ايجون بر طيب ويا وقومق ايجون بر كتاب هر قدر شعر ويا حكاية
اولور سده ويا صحف شريف استيجار ايله صحيح اولماز منافعه لري غير مقصوده
اولمغن (وان لم يقيد بها راكب ولا بس اركب من شاء) وتعين اول راكب ولا بس
دابه ويا لباس استيجار ايدن كيمسه اجاره سني معين بر راكبك ولا بسك ركوب ولبس ايله
تقييد ايتز سده دلديكي كيمسدي بندرر كويا هر كيمي مراد ايدر سم اركاب ايدر ديو
ميم ايتش اولور ايدوب ابتدا هر كيم راكب ولا بس اولور سده وتعين ايدر (وان لم يبين
من يركبها فسدت للجهالة وتقلب صحبة يركوبها) مستأجر دابه ي نهان شخصي

ذكر وبيان ايتيوب همان مطلق ركوب ايجون استيجار ايدر سده جهالتنه بناء اجاره
فساده كيدر كندونك بالذات ثوب ويا غير بر كيمسدي بندر مسيله صحة منقاب اولور
معقود عليه بونده مجهول مقدم كنده معلوم اولش اولور (وان قيد راكب ولا بس
فخالف ضمن اذا عطيبت ولا اجر عليه وان سلم) مستأجر معين راكب ويا لا بسله
تقييد ايدوب بعده مخالفت ايدوب انك غيرني اركاب ايلسه ايمدي دابه يه بر ضرر
اصابت ايدر سده مستأجر اتي ضامن اولور اجرت ايجاب ايتز بهرك هر قدر سلامتده
اولور سده دخي زيرا غاصب اولمغه منافع غصي ضامن اولمدي (بخلاف حانوت
اقعد فيه حدادا مثلا حيث يجب الاجر اذا سلم لانه لما سلم تبين انه لم يخالف وانه بماله
هن الدار كافي الغاية لانه مع الضمان تمتع) سائر صنعت ايجون استيجار ايتديكي
دكانني مخالفت برله مثلا يثور جويه و برسه مسئلة مشروحه ك خلافته در كه دكانه
بر ضرر طاري اوليوب سلامتده اولور سده اجرتي لازمه اولور سلامتندن عدم
مخالفتي وداري عدم توهين تبين ايتمكن لانه مع الضمان تعليل متك ولا اجر عليه سده
ناظر در يعني انده اجرت اولمدي ضامله معامتاغنه ميندر ديك (ومثله) في الحكم
(كل ما يختلف بالمستعمل) كالقطاط جادره مثاله هر رار بانك استعمل ايله مختلف اولور
شير حكمد سالف الذكر دابه وثوب كيدر (وفيما لا يختلف فيه بطل تقييده به كما
لوشروط سكني واحده ان يسكن غيره) لما مر ان التقييد غير مفيد مستعملك استعمل ايله
مختلف اولمان شيلرده اتي تقييد باطلدر بر فائده ي متع اولمغن مثلا برداري ايجارده
فلان كسه ساكن اولمغي شرط ايتك كبي بك مستأجره انك غيرني اسكان مشروعه در
(وان سمي نوعا وقد راككر برله حل مثله واخف لا اخر كالمخ) موجرويا مستأجر
بغدايدن كيله مثاله نوع وقد تسميه ايدر سده كندويه ثقل وضررده انك مثلي وان دن
اخني حل وار و ملح كبي اندن ضرر لري حل جائز دكلدر (والاصل ان من استحق
منفعة مقدرة بالعدد فاستوفاه او مثلها اودونها جاز واوا اكثر لم يجز ومنه تحيل وزن ابر
قطنا لا شعيرا في الاصح) بو خصوصه اصل وقاعده بودر كه قدر او نوعا عقده
مقدره ومعنيه اولان بر منفعة مستحق اولان كيمسه اتي ويا انك مثلي ويا اندن مادوني
استيفاء وتحصيل ايلسه جائز ومشروع اولور اندن زياده ي استيفاء وكسب ايدر سده
جائز اولمزا اشبو غير جائز نو عندندر بغداي حليجون استكرا اولنان دابه يه بغداي
وزنده بموق حلي قول اصحده شعر حل ايدر سده جائز اولور ضمان ايجاب ايتز بموق
وسمان وحطب جلنده بونلر قبايوك اولمغه حيوانك ارقه سندن چوق پري باصوب
حرارت زياده اولديغندن ضمان اقتضا ايلدي (ولو اردف من يستمسك بنفسه
وعطبت الدبة يضمن النصف) ولا اعتبار للثقل لان الادمي غير موزون بنفسه
حيوانك ارقه سنده ثابت اولوب طورن كيمسه تركينه رديف اولمغه حيوان تلف

اولورسه اذك نصفی ردیف ضامن اولور انسان موزونادن اولورمهین ردیف هر تقدیر
وزنا تقیل اولورسه ده ثقلته اعتبار یوقدر مستأجر کندوسی ردیف اولورسه کلینی
ضامن اولور وهذا (ان كانت) الدابة (تطيق حمل الاثنين والافالكل) بكل حال
(كالمحمل) الراكب (على عاتقه) فانه يضمن الكل (وان كانت تطيق حملهما)
لكونه في مكان واحد (اشبو ردیفك نصف دابهی ضامن اولوسی دابهك ایکی
کیمه بی حمله تحمل وطاتی اولدیغه کوره در یوقسه کندو باشد استسای اولسون
ویا اولسون هر حاله کلینی ضامن اولور نه کیم را کب بر اخر کیمه بی کندو
یوننه الیه کلینی ضامن اولدیغی کی دابهك هر تقدیر ایکیسی کتور مکه قدرتی
اولورسه ده حمل مکان واحده اولغله حیوانه یک مشقتلو اولغین (وان كان)
الرديف (صغير السمتك يضمن بقدر ثقله) كحمله اشیا اخر اولون ملك صاحبها
کولد الناقه لعدم الاذن (ردیف کندوسی استساک ایدر مقوله اولیان صغیر اولورسه
اغرنی مقدار تجیهی ضامن اولور شی اخری جلده اغرنجهی ضامن اولدیغی
مثالو حمل هر تقدیر ناقهک ولدی کی دابهك صاحبك مالنن اولورسه ده زیر کندویه
اذن یوقدر (ولیس المراد ان الرجل يوزن بل ان يأل اهل الخبة که یزید (که ماسبقده
صغیرك تغلجهی ضامن اولور دیمکن مراد رجل وزنه جکاور دیمک اولدی بلکه
ارباب خبره سندن سؤال اولور که یونکله حمل قدر زیاده انور اماموزونادن اولان
حمل اولور اوطار تلور (ولور اک علی موضع الحمل ضمن الكل لامر) ردیف حمل حملته
نرسد کلینی ضامن اولور مار الذکر حمل مکان واحده اولغله حیوانه یک ظور اولغله
(وان كان) الواس ثيابا کثيرة ولو ما لبسها الناس ضمن بقدر ما زاد بحيثی (نه بویه
مستأجر اوزنده کداواندن جوق اثواب کیمه هر تقدیر ناسک عادتاً کیدیکی اولورسه ده
زیاده قدرتی ضامن اولور (وان هلك بعد بلوغ الفصد وجب جميع الاجر) زکوه
بنفسه (مع التضمين) ای نصف القيمة زکوب غیره (دابه مقصود حاصل اولدقدنصره
هلاک اولورسه مستأجر بالذات کندوسی را کب اولغله اجرتک جیعینی وررب
غیرک زکوبه مبنی قیمتکده نصفی دخی ضامن اولور سؤال اولورسه که اجر الیه ضامن
مجمع اولازل ایدی بونده نیجه مجمع اولور جواب ممکنه اجرت مستأجرک زکوبه
استسای منفعت ایتدکن کندویه ایجاب ایدی بونده ضامن یوقدر ضامن انجق ردیف
ایجاب ایدر بونده اجرت اولامغین محالری مختلف اولغله اجتماع بولندی (ثم ان
ضمن الراکب لا يرجع وان ضمن الرديف يرجع لومستأجر من المستأجر والا لا یبوند نصره
راکبه مستأجر دابهی ضامن اولورسه راحده رجوع ایدر من ردیف ضامن
اولورسه ایدی کندوسی دابهی مستأجر دن ایجار ایش اولورسه اکا رجوع ایدر
جوق مستعیر اولورسه رجوع ایدر من (فقد بكونها عطبت لانها لو سلمت لم يسمي فقط

وبكونه اردفه لانه لو اقعده في المرح صار غا صافلا اجر عليه بجر عن القابله لكن في
السراج الوهاج عن المشكل ما يخالفه فلتأمل عند الفتوى كيف وفي الاشياء وغيرها
ان الاجر والضمان لا يجتمعان (مصحف کتاب علیه رحه الملك الوهاب مسئله مشروحه ده
دابه بی هلاک اولغله قیدری و تشیدیده مناسبدر زیر دابه سلامنده اولورسه قطاجر
سمی لازم اولور اردفه قولیه تقيیدی مستأجرک ردیفی ایره اقعاد ایدوب کندوسی
ردیف اولورسه غاصب اولغله ضامن اولوب کندویه اجرت ایجاب ایتدیکنه مبتدر
لکن مشکلدن نقل سراج الوهاج نام کتابه مضمون مشروحه مخالف اولان مقادی
ذکر ایتدیکه مستأجر کرک ردیف و کرک اصیل اولسون حکمری بردر ایدنی حین
فتواده تأمل ایتدکن لازمدر یعنی مزبورک ایتکسیده قول فقها در کیفیتله اجرا
اولور حالبوکه اشباهده وسأر معتبرانده اجر الیه ضامن مجمع اولور دیو مر سومدر
(وان اذا استأجر هالحميل عليها مقدار فحمل عليها اكثر منه فعطبت ضمن ما زاد النقل)
وهذا اذا حمله المستأجر (بر کیمه برادیهی کندویه مقدار معین مثلاً یوز اوقه حمل
تحمیلجون استکرا ایدوب بعده اندن زیاده مثلاً یوز اون اوقه حمله حیوان تلف
اولسه زیاده اولنان ثقل قدرتی ضامن اولور که قیمتدن اون بر سهند بر سهمنی
دیمک اولور زیر تلف یوز اون اوقه جلندن حاصل اولوب انکده یوزنی حلی مأذون
اونی غیر مأذون اولغله حمل مأذونک حصه شی ساقط باقی نک که واجب اولدی لکن
یوحلی مستأجر کندو بالکرا ایتدیکنه کوره در (فان حملها صاحبها) بیده (وحده
فلا ضمان على المستأجر) لانه هو المباشرة عمادية (حیوانه یوی صامب دابه بالکرا
کندو الیه تحمیل ایدر سه مباشر کندوسی اولغله مستأجره ضمان ایجاب ایتدهر
نقدر مستأجر موجه نقصان خبر و بر مثر اولورسه ده کندویه وزن ایتدیک دینور
(وان حلا) الحمل (معاً) ووضعاه عليها (وجب التصف على المستأجر) بفعله
وهدر فعل ربها بحيثی (مکاربله مستأجر یوی ایکیسی بردن دابهك اوزرینه وضعه
یوکر زسه کندونک فعليه نصفك ضمانی مستأجره واجب اولوب دابه صاحبك
فعلی هدر اولور (ولو) كان البر مثلاً (في جواتين فحمل كل واحد) منها (جولقا)
ای وعا کعدل مثلاً (ومده) ووضعاه عليها معاً ومتعاقبا (لا ضمان على المستأجر ما كان
مستحقاً بالعد غاية) مثلاً بقدا ای ایکی چوالده اولغله هر برینی بالکرا بری وامتعاقبا
بردن دابهك اوزرینه وضعه حمل ایتدهر مستأجره ضمان ایجاب ایتد کندونک حمل
عقد الیه مستحق اولدیغی اولور جولق جیمک قحیله جمعی خوالق کلور (ومفاده
انه لا ضمان على المستأجر سواء تقدم أو تأخر وهو الوجه ومن ثم عولنا عليه على
خلاف ما في الخلاصة كذا في شرط المصنف (مضمون مشروخک مقادی مستأجر
جلده تقدم ایتسون ویا تأخر ایتسون کندویه ضمان ایجاب ایتد وجه وجهده

و اولغه كندويه اعتماد ايلدك خلاصده كه مضمونك خلافي اوزره مصنفك شرحي
كه مخ الغفاره ده بويله جه مر سومدر چو قلت وما في الخلاصة هو ما يو جدني بعض
نسخ المتن من قوله (وكذا لا ضمان لوجل المستأجر اولا ثم رب الدابة وان جملها رجا
اولا ثم المستأجر ضمن نصف القيمة) انتهى فتنبه چو خلاصده كه عبارته متك بهض
نسخه زنده موجوده اولان مصنفك به بويله مستأجر ابتدا كندوسي جل ايدوب
بعده مكاري جل ايدرسه ضمان لازم اولمز واكر ابتدا مكاري بعده مستأجر جل
ايدرسه مستأجر دابه نك نصف قيمتي ضمان اولور قوليدر چو (وهذا) اي مامر من
الحكم (اذا كانت لا تطبق فجميع القيمة لازم) على المستأجر زيلعي (ويجب عليه كل
الاجر) الاجر للحمل والضمان للزيادة غاية چو اشبو مسئله اوليده ذكرى سبقت ايدن
حكمه مازاد من الثقل ضمان دابه مستأجره نك او مثلي حمله طاقت وقدرتي اولديفته
نظر ادراماد دابه نك طاقتي اولما زسه مستأجره فيمك طوبى نك زوميدر اجر نك كليسه
ده ادايدر اجر تي تاديه سي جلني تحميلة بناء ضمان ما فوق الطاقه زياده بي جلنه
ميندر سبيلك تغاير به اجر ايله ضمانك عدم اجتماعي ظاهر و نمايندر چو وفاد باز زياده انها
من جنسي السمي فلو من غيره ضمن الكل كالوجل السمي وحده ثم جل عليها الزيادة
و حدها چو زياده قوليله افاده ايدركه زياده تسميه اولنان حلك جنسندندر زياده مزيد
عليه جنسندن اولمق لازم اولغين بس زياده جل سمما كه مثلا بغدادى جنسندن اولما زسه
فيمك كليسي ضمان اولور ته كه بالكر سمي اولان مثلا بريكه بغدادى جلندن صكره
زياده بغدادى جل ابتدا كه ضمانك ايجابى كي چو قال ولم يتعوضوا الا بالجر اذا سلمت لظهور
وجوب السمي فقط وان جملها المستأجر لان منافع الغصب لا تضمن عندنا چو زياده بي
جلنه حيوانه بر ضرر اولديغي صورته اجرته عدم تعرضي فقط اجر مسمانك
وجوبك ظهور به بناء در زياده بي هر قدر مستأجر جل ايدرسده منافع غصب بزم
عند مزده غير مضمون اولغين رمنه علم حكم المكاري في طريق مكة مفاد مشروحدن
مستان اولديكه طريق حجه حجاج استكرا ابتدا كرى حيواناته زياده جل تحمیل
ايدوب وبلا ضرر سلامته محل وما واليه كلسد زياده جل ايجون بر نسه ايجاب ايتز
همان اجر مسماني ادا ايدركن زياده بي جلده كندويه حلال اولمز چو (فرع) مخده
خاتيه دن تقلا مر سومدر كه صاحب دابه ايجون ايجار ابتدا كي حيوانه مستأجر ك
جليله رابر كند ومتاعن جل بو قدر لكن ايتسه اجرته نقصان طاري اولمز اما خانه
صاحبي ايجار ابتدا كي منزلنده بر مقدار متاعن وضع ايدرك ايله حلك اولسه حسابجه اجر تدن
خضم ايدر انتهى لمضاهي (ضمن بضر بها وكذا) اي لجامها التقييد الاذن بالسلامة
حتى لو هلك الصغير بضر بالاب والوصي للتأديب ضمن لوقوعه بزجر وتعريك چو
مستأجر دابه ضريله و درزكي صفه طورسون ديوكندو نفعنه چمكه اهلا ك

ايدرسه ضمان اولور هر قدر انلره مأذون ايتسه ده لكن سلامته مقيده در
حتى تأديب ايجون بابانك ووعينك واسنادك ضريله صغير هلاك اولسه ديتي
ضامن اولور و كندو لرينه كفارته ايجاب ايدرسه صغيرك تادى نايجار كندن كندويه
بلا ضرب زجر و منعله و قولاغني چكوب صفه ده اولغين چو وقال لا يضمنان بالمتعارف
وفي الغاية عن التمه الاصح رجوع الامام لعونهما چو امامين هما مين رضى الله تعالى
عنها بيور ديلركه ضرب متعارفده ضمان اولمز زيرا نقي كندو لرينه عائد اصلاح
نفسل ايجون اولغه معلم كي ماجور دخی اولور زريه واستفاده لى انجق ضريله حاصل
اولغين حتى ولدني ضرب ايدرك محله تيمه دخی ضرب رخصت واردر استجارده ده
به بويله در چو (لا) يضمن (لسوقها) اتفاقا و ظاهر الهداية ان للمستأجر الضرب للاذن
العربي چو مستأجر استكرار ابتدا كي دابه سويله هلاك كيده اتفاقا ضمان اولمز هدايه نك
ظاهري اذن عرفي به بناء هر نه قدر بشرط السلامة ايتسه ده مستأجر ك ضرر يك اباحه ميدر
 چو و اما ضرر به لدابه نفسه فقال في القية عن ابي حنيفة رحمه الله تعالى لا يضر بها اصلا
و محامم فيماز اد على التأديب چو انسانك كندو دابه سنه ضرر حقنه صاحب قيه
امام اعظم و همام اقدم رحمه الله تعالى و رضى عنه ربه الا كرمدين نقل و روايته تأديب اوزره
مخاصمه ده اولور منكر اولغه بغيه وجهه ضرر به هر ر كمينه ايجون نهى و مخاصمه مشروعدر
 چو (و) ضمن (بزع السرجو) وضع (الايكاف) سواء وكف بمثله ام لا چو مستأجر ك
استجار ابتدا كي فرسك ارنى الوب انك بريته پلان و صغده ضمان ايجاب ايدر كرك
او مثلا و پلانله پلانلسون و يابلانلسون شارحه وضع مضافن تقدير ايجاب ايتز ايدى
زيرا ايكاف مصدر در وضع اكاف معاسنه در چو (وبالاسراج بما لا يسرج) هذا الجار
(بمثله جميع قيمته) چو او مثلا و حمارك انك كي سرجله اير ليمه چكي اير ايله اسراجيله اتلافنده
فيمك طوبى نى ضمان اولور چو ولو بمثله او اسرجه ما كان الايكاف لا يضمن الا اذا زاد
وزنا فيضمن بحسبه ابن كمال چو او مثلا و سراجله اسراجي ممكن اولور سرجله سراج ايدوب
ويابلان بدله ابر وضع ايدرسه ضمان اولماز الا ابروز نابلانله زاندا و لورسه حسابجه زياده بي
اضامن اولور چو (كا) يضمن (لو استأجرها بغير جام لا يلجم بمثله) چو نته كه بردابه بي جامسز
ستجار ايدوب بعده كندو كي جامله لجام ليمان جامله اني لجامسه ضمان اولديغي مثلا و (وكذا
لو ابدله لان الجار لا يختلف بالجام وغيره غايه به بويله كندو مثلا و جامله لجام ليمان لجامي
ابدال ايتسه به ضمان اولور جار لجامي و لجامسز مختلف اولما مين تعليله اولان
لانه بغير المماثل يكون متعددا فيك ايدى چو (اوسلك طريقا غير ماعينه) المالك (وتفاوتا)
بعدا او وعرا او خوقا بحيث لا يسلكه الناس ابن كمال چو و يا خود مستأجره و جرك تعيين
ابتديكي طريقك غيري بر طريقه سلوك ايدوب وايكي طريق ميانه زنده بعدا و قريبا و صعبه
وسهوله و يا خوقا و امتفاوت اولوب و كندويه ناس اصلا سالك اولر سبه ضمان لازم اولور

(او حله في البحر اذا قيد بالبر مطلق) سلكه الناس ولا خطر البحر فلولم يقيد به لاضمان
وياخود برأيه قيد لكده بحره جل ايدرسه بحر بخاطر مل اولغله مطلقا كنه ملك ملوك
ابتديكي ويا ابتديكي طريقك فتقيدن اولورسه ضامن اولور عدم تقيد نده عدم ضمان
مستقدر (وان بلغ المنزل) فله الاجر (لحصول المعقود) متاع منزله بالغ اولدقه
موجراجره مستحق اولور حاصل اولغين (وضمن بزرع رطبة وقدام بالبرما نقص)
من الارض لان الرطبة اضر من البر (ولا اجر) لانه غاصب الا فيما استثنى كما سيجي
مستاجر بغدای زرعيه امر اولوشكن يونه زرع ايتسه رطبه بغدای من ضرر مل اولغله
نقصان ارض ضامن اولور غاصب اولغله اجرت ايجاب ايتز الا ذكر اتي استثنى اولنان
وقف وقيم ارضه رنده ومعده للاستغلال اولان ترلا ده اجرت لازمه اولور قيد بزرع الاخر لانه
بالاقل ضرر لا يضمن ويحب الاجر مثله نك زرع اضر ايله تقيسي ضرر الاقل زرعه
ضمان ايجاب ايتيوب اجرت واجبه اولديغه ميندر مثلا بونه زرع عيچون استيجار اولنان
ارضه بغدای زرعي كبي (و) ضمن (بخطا قبا و امر بقبض قيمه ثوبه وله) اي لصاحب
الثوب (اخذ القبا و رفع اجر مثله) لا يجاوز المسمى كما هو حكم الاجارة الفاسدة ككوملك
ديكمك ايله مامور اجير فقتان دكمك ايله برك قيمتي ضامن اولغله قبا خياكمك اولور
وياخود صاحب ثوب ايجون قباي اخذ اجاره فاسده اولديغي مثلا واجر مثلي تجاوز
ايتيرك درزينك اجر مثلي اعطاه واردر من حيث التقطيع مخالفته ميني تضمن خياطة
ثوب جهتندن موافقت اتمش اولغله قباي اخذ و اجرائي تسليم اتمش اولور (وكذا
اذا خاطه سراويل) وقدام بالقباء فان الحكم كذلك (في الاصح) فتقيد الدرر بالقباء
اتفاق بيه بويه خياط قبا خياطيه مامور ايكن سراويل خياطيه قول احمد حكم بيه
بويه تخير ايله در درسه تضمن ايتيرر و يا اجر مثليه سراويل اخذ ايدر ايمدي درزينك
قبائله تقيدى اتقايدر (و) ضمن (بصبغه اصفر وقدام باجر قيمه ثوب ايض
وان شاء المالك) اخذه واعطاه ما زاد الصبغ فيه ولا اجر له (قرمزي صبغيه مامور
صباغ صاري بويرسه مالك درسه بياض ثوبك قيمتي تضمن ايتيرر و ياخود صبغك انده
زياده ايتديكني صباغه و يوب بلا اجرة مصبوغا ثوب اخذ ايدر (و) لو صبغ ردا بان ليكن
الصبغ (فاحشا لا يضمن) الصباغ (وان كان فاحشا) عند اهل فن (ضمن) كقيم ثوب
ايض خلاصه) صباغ مامور اولديغي صبغ بويوب لكن ردي فتابو يايه ايمدي بك
فاحش فنا اولزسه صباغ ثوبى ضامن اوليوب و اجرت آله مزد اتي ارباب خبره سي عنده
فاحشه اولورسه ثوب ايضك قيمتي ضامن اولور (فرع) قال للخطا اقطع طولاه وعرضه
وكه كذا فجاء ناقصان قدر اصبع ونحوه عفو وان اكثر ضمه كبر شخص خياطه طولى
وعرضى ويكي شومقدار اوله رق بر ثوب يمحكه امر ايتد كده ناقص اوله رق يايوب
و كورسه ايمدي بر برقى مثلا وعاد تا ثوبه خلل و يرميوب مسامحه اولور قدر ناقص

اولورسه او معقودر زياده ناقص اولورسه اتلاف عدا و لتغله اتي ضامن اولور (قال ان
كفاني فيصافا قطع بدرهم و خطه فقطعه ثم قال لا يكفيك ضمن) كيكار كوملك چقارسه
بردرسه آتي بيج و ديك ديوب بعده قطع ايتد كده چقيمورديسه كانه كندون عقد
معاوضه ندر بر اتمش اولغله ضامن اولور (ولو قال ايكيني فيصافا قال نعم فقال اقطع
فقطعه ثم قال لا يكفيك لا يضمن) خياطه شوبكا كوملك اولور ميني ديد كده نعم ديمكه
كس ديوب اودخى بعد القطع چقيمورديسه ضامن اولماز زير اخياطك قطعي كندونك
امرله در كلام سابقه اخبار قبليندن اولوب محله مصارف اولماغين ضمان ايجاب ايتز نزل
الجمال في مفازة ولم ير محل حتى فسد المال بسرقة او مطر ضمن لو السرقة او مطر غالبا خلاصه
جهاك نزل ايتديكي محلدن عدم ارتعائه ميني سرقت ويا مطر سبيله تجارك ماله
بر ضرر ايلسه پس او محله اكثر يا او مقوله مضرت بولورسه جباله ضمان ايجاب ايدر
زيرا غالب متحقق منزله سته نزل اولغله اهمالته بامتنعدي اولش اولدى غالي اولمازسه
اولماز اندن نحرز متعسر اولغين (و) وفي الاشياء استعان برجل في السوق البيع متاعه
فطلب منه اجرا فالعبرة لعا دهم كاشابه مذكور در كه بر كيمنه چارشوده متاعك
بيعي خصوصنده بر رطلدن استعانه واستعداد ايكله اودخى بعد الامانة كندودن
اجرت مطالبه ايلسه اعتباراها الى سوقك عرف و عادته در او مثالا و معامله زى
اجرتله اولورسه اجر مثل الورز بوقيسه برشى ايجاب ايتز وكذا لو ادخل رجلا في
حانوته ليعمل له بيه بويه بر كيمنه بر رجلي بروجه استعانه عمل بيجون كندو دكانته
ادخال ايلسه عرفله عمل اولنور (و) وفي الدرر دفع غلايه او ابته حاك مدة كذا العلم
التسبيح و شرط عليه كل شهر كذا جاز كدر درده مرسومك بر كيمنه كندو غلامني ويا
او غلوني شوقدر مدته كندويه جلاه صنعتني تعليم ايتسون ديور جلاه عنديته وضعه
جلاهك اوزر بيه غلامه ويا او غلانه شوقدر اجرت اعطاسني شرط ايلسه اشبو معامله
جاز اولور (ولو لم يشترط بعد التعليم طلب كل من المعلم والمولى اجرامن الاخر اعتبر عرف
البلدة في رنك العمل) شرط مشروحي ايتديكي تقدير جده بعد التعليم معلمه مولادن
هر برى آخردن اجرت طلب ايدرسه او محله عرف بلده اعتبار اولنور كه عادة استاده
اجرت اعطاسي ايسه اكا بوقيسه غلامه اجرته حكم اولنور (و) وفيها استا جردا بيه
الى موضع فجاوز بها الى آخر ثم عاد الى الاول فعطبت ضمن مطلقا في الاصح كافي العازية
وهو قولها و اليه رجع الامام كافي مجمع الفتاوى كدر درده مسطور در كه بر رجلي بردا بيه
بر محله دك استيجار ايتد كد نصره انكه محل تجاوز ايدوب بعده مقدمه محله عودت
ايتد كده ايمدي دابه هلاك اولسه قول اصحده مطلقا كه كرك زهاب و حيمه ايكيسنه بر دن
ايجار ايتسون و كرك مجرد ذهابه ايتسون ضامن اولور بعضا مجرد ذهابه ايجار اولنورسه
ضامن اولورسه زها و جاليا اولورسه اولماز ديد يار غاريه ده محل اوله عودته ضماندن

عدم براتی کبی اشبوسمان قولی امام اعظم رحمه الله تعالى نک کندویه رجوع ابتدایی
امامین همایین رحمه الله تعالى نک قول صواب قرینیدر و وفیه خوفوا المکاری فرجع
واعاد الحمل لمحله الاول اجرله وبنی ان یجبر علی الاعاده بجمعه مذکور در که کراجی
عدم امنیت طریقه تحویریه بنا بر جعت ایدوب حمل محل اوله اعاده ایلسه کندویه
اجرت مطالبه سی یوقدر معقود علیک عدم حصوله مبنی لایق اولان اعاده ایله جبر
اولتمکه حتی معقود علیه حاصل اوله و فیه دفع ابریسماالی صباغ لیصنه بکذاثم قال
لاتصیفه ورده علی فلم یرده ثم هلاک لاضمان بینه کتاب مذکورده مر سومدر که بر کیسه
بر صباغه بر مقدار ابریم و بر سه که شومقوله رنگه بویه بعده بویه که ورده ایله
دید کد نصره اتی ردایمکین بلا تعد هلاک اولسه ضمان ایجاب ایتر و فیه مثل ظهور الدین
عن استاجر رجلا ليعمل له في الضيقة علما خرج نزل المطر وامتنع بسببه هل له الاجر
قال لا یظهر الدین استئنا اولدیکه بر کیسه بر رجلی طشروه که بعض ایشی ایشیه
دیو استیجار ایدوب امدی خروج ایتد کد باران نزول ایتکله عن مانده اولوب ایشیه سی
اجرتیه مستحق اولوری جوا بنده او از بیور دیلر ز را معقود علیه حصولی ز اولوب
منعمه مستاجر طرفندن و لنمدی بواستاجر دابة لیحملها دونه هل للمستکری الرجوع
بمحصة قال لا لانه رضی بذلك بک بر کیسه شو قدر حل تحمیلچون بردابه استیجار
ایتد کد نصره دابه مریضه اولغله مقدار معیندن دون حل ایلسه مستکری حصه
مادونه رجوعه قادر اولوری او از بیور دیلر ز را حمل مادونه را ضی اولمش اولور
بواستاجر حی فنعاه الجیران عن الطحن لتوهين البنا وحكم القاضي بمنعه هل تسقط
حصه مدة المنع قال لا ما لم يمنع حسان الطحن بک بر کسه برد کرمان استیجار ایتد کد
بعض قومشوری بزم بنالیزه و هن کاری او ابور دیو منع ایدوب وقاضی منعیه حکم
ایلسه مدت ممنوعه نک حصه سی ساقط اولوری مادام طحنندن حسا که مثلا دابه بی
چوزوب صالیو بر مک کبی دوارینه مانع اولند فیه ساقط اولر بواستاجر حماما سنة ففرق
مدة هل یجب کل الاجر قال انما یجب بقدر ما کان منتفعا بک سنة ختامه دك استیجار اولان
حاجی بر مدت صوب انتفاع اولمش اجرتک کلیسی لازم اولوری مدت منتفعه نک اجرتی
لازم اولور بیور دیلر و فیه الوهبانیه و یسقط فی وقت العمارة مثل ما بک او انهدم بعض
الدار فالهدم یحزر بک و عبا یته مذکور در که دار مستاجر نک جله سی منهدمه
اولدقه حین عمارتنده استیجار اولنان اجرتک کلیسی ساقطه اولور نه که بعضیسی
منهدم اولدقه بعض اجرت ساقطه اولدیغی مثلا فالهدم یحزر منهدم اولان بعض
ضرر تخمین و تقدیر اولور معنانه در یعنی منهدم اولان بعض دارک ربی و یانصق نه
مقداری تخمین اولورسه او قدر اجرتندن تنقیض اولور لکن ظاهر روایتده داردن
بریت و یابد یوار منهدم اولغله اجرتندن برشی تنقیض اولنماز الا موجه بریت رینی

کندو متاعیه مشغول ایدر سه انک اجرتی تنقیض اولور کندونک فعلیه اول بیتک
انتفاعی مننی اولغین حسان بجه اجرت خصم اولور و خالف فی قدر العمارة آمر
بقدم فیهما قوله لا المعمر رب الدار ایله مستاجر میانه لنده عمارته صرف اولنان مبلغه
اختلاف اولسه موجه قولی تقدیم اولور معمر که مستاجرک قولنه اصفا اولنماز الا
اثبات ایدر سه اولور صورت مسئله موجه ایجاب ابتدایی مثلا دارک عمارتیه مستاجر
امر ایتکله مبلغ مصر وفده نزاع ایتد قول موجه کدر دیمک بک قلت و مفاده رجوع
استاجر بمانیت علی الموجه بمجر دالامر یعنی الا فی تنور و بالوعة فلا بد من شرط
الرجوع علیه بک شارح علیه الرحة دیر که مضمون شروحک مفادی تنور ایله مشاک
ماعداسی محله مصر و فاتی اثبات ایدر سه مستاجر موجه کد کندویه مجرد امر ایله
رجوع ایدر دارنک اصلا حی و خالذن صیانچون اولغین امانتور ایله مشابهه صار فنده
امر ایله معا کندویه رجوعنی شرطندن لازم که حتی رجوعه قادر اوله بونده منفعت
مستاجر عائد اولغله بک ولو خربت الدار سقط کل الاجر و لا تنفسخ به مالم یفسخها
المستاجر بحضرة الموجه هو الاصح و اذا بنیت لاختیاره فی سکنی عرضتها لا یجب
الاجر قاله ابن الشخة بک دار مستاجر خرابه اولور سه اجرتک کلیسی ساقطه اولور
مجرد خرابه اولغله موجه کد حضورنده غیبتنده مستاجر اجاره بی فسخ ایتد بکجه اجاره
منفسخه اولماز انحق اصح اولان قول بودر رد بالعیب اولغله موجه کد غیبتنده اولدی مجددا
ناتعمیر اولور سه مستاجر ایچون تخیرک اولر انهم دایله انفساخ اولنماغین مجرد عر مه سند ساکن
اولغله اجرا ایجاب ایتر بک قلت و فی نغیه نظر و له ارید المسمى اما اجرة المثل او حصه العرصة
فلا مانع من لزومها فتأمله و سبجی فی فسخها ما یفیده فتنه بک شارح رجعة الله تعالى
علیه عرصة سند ساکن اولندیغی تقدیر بجه اجرتک عدم وجوبنده نظر وار که ممنوعدر
دیرطن ایدر مکد اجر مسمى واجب اولر دیمک مراددر اما او مثلا و عرصة نک اجر
مثلی و یا سمدان عرصة به اصابت ایدن حصه نک لزومه بر مانع یوقدر فسخ اجاره ده
قریب مضمون مشروعی افاده ایدر مفاد کاور که عرصة ایله انتفاعی اولور سه حصه سنج
اجرت ایجاب ایدر بک استاجر حماما و شرط خط اجرت شهرین للعطلة فان شرط
خطه قدر العطلة صح برازیة بک بر شخص بر سه مدتله بر حاجی استیجار و مدت تعطیل
ایچون ابکی ماهک اجرتنی خط و تنزیلی شرط ایلسه امدی مدت معطله به اصابت
اجرت مقدارنک خطنی شرط ایدر سه صحیح اولور ابکی ماهک اجرتنی خط شرطی
اولر عطلة عینک ضمیمه در بک اجرت السجین و السجنان فی زماننا یجب ان تكون علی
رب الدین خزائن الفتاوی فی زماننا حبس بک خانه نک و حبسک محافظه سند بولنان
کسنه لک اجرتی حق صاحبک اوزرینه در کندو ایچون حبس اولتقین مدیون بمأطل
اولسون و یا اولسون (انقضت مدالا جارة و رب الدار غائب فمکن المستاجر بعد ذلك

سنة لا يلزمه الكراء السنة لانه لم يسكنها على وجه الاجارة) صاحب دار غائب اولدني
حالة مدت اجارة منقضية اولوب بعده مستاجر برسته دخی ساکن اولسه بوجه
اجاره ساکن اولدیندن بوسه ایچون کندویه کرازم اولمز ظاهری هر تقدیر بعد
للاستقلال اولور سنده وکذاک لوانقضت المدة والمستاجر غائب والدار فی بد
امراته لان المرأة لم تسکنها باجرة ین بویه مستاجر غائب مدة اجاره سی منقضیه
اولوب دارده زوجتک ینده اولسه اجرتله ساکنه اولماقین کندویه اجرت
ایجاب ایتر ین آجرتک دار کل شهر بکذا فکل الفسخ عند تمام الشهر برکسته دارینی
بهر ماهیه سی شودر غروشه دیرک ایجار ایتسه ایدی ختام شهرده هر بریچون
اجاره بی فسخ وارد عقد صحیح منتهی اولقین آی باشنده اجاره بی فسخ ایدم دیرسه
آی بلا شبهه کورند کده منفسخ اولور صورت مشروعه برواوج ویا بش ماهیه
اجرتی تعجیل برله بشین ویرسه ایدی مدت مر سوه مرور ایتدی فسخه مقتدر
اوله من ز فسخه متعاقبتک حضور لری شرطدر ین فلو غائب المستاجر قبل تمام الشهر
وترک زوجته ومتاعه فیها لم یکن للاجر الفسخ مع المرأة لانها لیست بخضم ین ایدی شهرک
تمامدن مقدم مستاجر غائب اولوب زوجت سی وامتد سنی ترک ایدرسه موجر زوج
ایله اجاره بی فسخ ایدم من زوجت کندویه خضم شرعی اولماقین ین والحیلة اجارته
لاخر قبل تمام الشهر فاذا تم ففسخ الاولی فتفقد الثانية فتخرج منها المرات وتسلم للثانی
خاتمة والله اعلم ین فسخک حیل سنی قبل تمام الشهر داری دیگر برکسته اجاره ایتکدر
مقدمه اجاره تمام اولدود منفسخ اولمغه ایتکین منقذه اولور که اثری ظاهر اولور
عورت داردن اخراج اولوب مستاجر ثانی به دار تسلیم اولور والله تعالی اعلم
واستغفر الله العظیم

(باب الاجارة الفاسدة)

اجارة فاسدة بی حاوی مسائل و بیان حقنه بادر که اجارة صحیحه اصلا ووصفا
موجوده اولوب فاسده فقط اصلا موجوده اولمغه صحیحه تقدیمه شبان کورلدی
ین (الفاسد) من العقود وماکان مشروعا باصله دون وصفه والباطل مالیس
مشروعا اصلا) لا باصله ولا بوصفه ین عقود فاسد اصلا مشرووع وصفاتا مشرووع
در که کندوده مثلا عقدک اقتضا ایتدی برشیک اشتراطی وزاعده مودی جهالتک
عروضیدر باطل اصلا ووصفا مشرووع اولیان برشی متیه ویا دم مقابله سنده ویا برطبی
استتمام ویا بر غنی کندونک غفیری اکا تابع اولوب ارقه سنده دوشمک ایچون ویا بر
مذکر حیوانی مؤنینه اشقی ایچون استیجار کنی شیردر ین (وحکم الاول) وهو الفاسد

(وجوب اجر المثل بالاستعمال) لو اسمى معلوم ابن کال ین اولکی که فاسدک اوزرینه
ترتب ایدن اثر مسمى معلوم اولورسه استعمالله اجر مثله او علمده کندویه بمائل اولان
شخصک وجوب اجر تیدر لکن مسمای اجر مثل تجاوز المیز تسمیه اولمدينی تقدیرجه
اجر مثل بالغاً ما بلغ واجب اولور ین (بخلاف الثاني) وهو الباطل فانه لا اجر فیسه
بالاستعمال حقایق ین ایتکین که اجارة باطله فاسدک خلافته در که بونده استعمالله
اجرت ایجاب ایتد ین (ولا تملك المنافع فی الاجارة الفاسدة بالقبض بخلاف البیع الفاسد)
فان المبیع یملك فید بالقبض ین اجارة فاسده قبیضه منافع یملك اولتماز بیع فاسد
بونک خلافته در که بونده قبیضه مبیعه مالک اولور ین بخلاف فاسد الاجارة حتی لو قبضها
المستاجر لیس له ان یوجرها ولو اجرها واجب اجر المثل ولا یكون غاصبا وللاول
نقض الثانية بجر معز بالخلاصة ین اجاره نک فاسدی بیعک فاسدینک خلافته در که
مستاجر بین موخره بی قبض ایتسه کندویه اتی غیره ایجار مشرووع دکلدر ایجار
ایدرسه اجر مثلی لازم اولور کندوده غاصب عد اولتماز موجر اولکه مالک ایچون اجارة
ثانیه بی نقض وارد هدایه ده مسطور در که اجاره نک فساد بی بعض یملك و بعض
منفعتک وبعضا بطلک جهالتدن ویا عقدک اقتضا ایتدی شرطدن اولور مثلامدتک
وایمک مقدار لرتک عدم بیانی مثلاً ین وفی الاشباه المستاجر فاسد الو آخر صحیحا
جاز و صحیح ین اشباهه مر سومدر که اجارة فاسده ایله برنسده بی استیجار ایدن کسده
اتی غیره اجاره صحیحه ایله ایجار ایلده جائز اولور قریبا بواکام متعلق کلام کلور ین (نفسد
الاجارة بالشروط الخ لفة لمقتضى العقد ین اجاره مقتضای عقده مخالفه شروطله
فساده کیدر مثلاً برد کرمان صوبی منقطع اولورسه دخی بدل اجاره سنی مستاجر
ورمک شرطله ایجار کنی ایدی مقتضای عقد اجرتک انجق معقود علیه که منفعتک
تماما استیسه سنه نمکله وجویدر پس هر بر شرطکه مقتضای عقدک خلافته در
اجاره بی فساد ویرر بیع کنی نزاعه مودی اولقین امادایه بی مثلاً بغداده قدر استیجار
ایدوب بدل ایجاری کلوب ادا ایتدی شرط ایتسه بومفسد دکلدر مقتضای عقد
اولان شرط اولقین بغداددن رجوع ایتدی که اجرت مطالبه اولتماز ین فکل ما فسد
البیع) مامر (یفسدها) کجهالة مأجورا واجرة اومدة او عمل وکشرط طعام
عبد و علف دابة و مر مه دار و مفار عها و عشر و خراج و مؤنة رد اشباه ین مقتضای
عقده مخالف شروط جهالت مثلاً لوهر بر مار الذکر بیع فساد ویرن شیرا اجاره بیده فساد
یر مثلاً مأجورک ویا جرتک ویا مدتک ویا یمک جهالتی وعبدک طعامی و دایه نک علفی
ودارک تعمیر و تریمی و غرامات مصارفی و عشر و یا خراجی و موجره کورده ارجای مؤنت
مصارفی شرطی مثلاً لکن خراجدن مراد خراج مقاسمه در خراج مؤظف معلوم اولمغه
فساد ایجاب ایتد و خراجک موجر اوزره اولسی امام اعظم رجه الله تعالی قتنده در ین

تفسد ايضا (بالشروع) بان يوجر نصيبا من داره او نصيبه من دار مشتركة من غير شريكه
او من شريكه انفع الوسائل وعما دية من الفصل الثلاثين واحترز (بالاصلي)
عن الطاري ﴿﴾ قابل قسمت اولسون ويا اولسون شروع اصليله ده اجاره فاسده اولور
مثلا مستقل دارندن بر حصه كه نصف وياربعي ويا دار مشتركه سندن حصه سني
شريكتيك غيرينه ويا شريكردن برينه ايجار ايتك مثلا ايمدي بونده عقد منعقد
اولمغه اجرته ايجاب ايتز عند البعض فاسد منعقد اولديغندن اجر مثل ايجاب ايدر
صحیح اولانده بودر اصلي قيديله شروع طاريكه عارضيدن احتراز ايلدي ﴿﴾ فلا يفسدها
على الظاهر كان اجر الكل ثم فسخ في البعض او اجر الواحد فاحدها او بالعكس
وهي الحيلة في اجاره المشاع كالوقضي بجوازه ﴿﴾ ايمدي قول ظاهر اوزره شروع
عارض اجاره في فساد ورمز مثلا ابتداء اربك كليسي ايجار ايدوب بعده بعضسده
فسخ ايتك مثلا مشاعك اجاره سنك صحتنه اشبهه قدام كليسي ايجار صكره بعضسده
فسخ حيله شرعيه در اجاره مشروحه نك جواز به حكمه صحيحه اولديني كي
ويا خود شروع طاري بر كسته نك ايكي كسبه برشي ايجارندن صكره مستاجر ك
برينك وفائي كي بس بونده متوفانك حصه سنده اجاره منقضة وباطله اولوب حي
حقنه اولماز ويا خود بونك عكسده اولديني كي كه بر كسته ايكي رجلدن بر نسه
استيجار ايدوب بعده اترك برينك فوني كي ايمدي ميت حقنه اجاره منقضة حي حقنه
غير منقضة در شارحه اولي اولان وهي الحيلة قولني او اجر الواحد قوليك اوزرينه
تقديم ايمدي مترجك ترجمه ايتديكي كي ﴿﴾ الا اذا اجر كل نصيبه او بعضه (من شريكه)
فيجوز ﴿﴾ الاموجر نصيبك كليسي ويا بعضي كندوشر يكنه ايجار ايدرسه امام
اعظم رحمه الله تعالى دن ظاهر روايته جائز ومشروع اولوب شروعك ضرري
اولماز ﴿﴾ وجوازه بكل حال عليه الفتوى زيلعي وبحر مغربا للمغني لكن رده العلامة
قاسم في الصحيحة بان مافي المغني شاذ مجهول القائل فلا يعول عليه ﴿﴾ امامين هما مين
رحمهما الله تعالى همه حالكه اجاره اولتان نسه قابل قسمت اولسون ويا اولسون
ايجاري شريكته ويا غيرينه اولسون شروع اجاره في تجوز بيورديلر فتوايه بوقول
اوزره در ديوزيلعي وبحر مغني به عزوايله تصريح ايتديلر لكن علامة قاسم صحيحه
مغنيه كه نقل قائل مجهول شاذ بوقول غير مقبول در ديه رك تصريح مشروحي رد ايلدي
ايمدي كا اعتماد اولتز بلكه قول معتد فتاواي فخر الدينده كه فتوى امام اعظم رحمه الله
تعالى نك قول صواب قرنارينه در ديوروايت ايتد كل ريدر وارباب متون وشروحه
بونكه جزم وتصريح ايتشدر ﴿﴾ قلت وفي البدائع لواجر مشاعا محتمل القسمة وقسم
وسلم جاز زوال المانع ولو باطلها الحاكم ثم قسم وسلم لم يجز وبقي بجوازه لوالبنازل جل
والعرضة لآخر فصولين من الفصل الحادي والعشرين يعني الوسط منه ﴿﴾ شارح

عليه الرحمة والرضوان دير كه بدايمده مذكور در كه بر كسته قابل قسمت اولان بر نسه بي
مشاعا ايجار بعده تقسيم وتسليم ايلسه جوازه مانع اولان مشاعيت زائل اولمغه ايجار
مشروع جائز ومشروع اولور قاضي اجاره مذكور في ابطال بعده كندوشي تقسيم
وتسليم ايلسه جائز اولماز بناسي بر كسته نك عرصه سي آخرك اولان مثلا بر منزلك
بناسي بر رجل وعرصه سني ديكر رجل استيجار ايتسهل جواز به افتا اولتز فصوليك
يكري برنجي فصلك وسطنده منقولدر ﴿﴾ (و) تفسد (بجهالة المسمى) كله او بعضه
كسبة توب اودابه اومائه درهم على ان يرمها المستاجر لصيرورة الرمة من الاجرة
فيصير الاجر مجهولا ﴿﴾ دار مستاجر في مستاجر تغيير وترميم ايتك اوزره اجر في رثوب
ويا ردا به فيلق كي كليسنك جهالتيه ويا بوز درهم تسميه سي مثلاو بعضيسنك جهالتيه
مسا مجهول اولمغه ده اجاره فاسده كيدر مر متسكه ايجار اجرندن اولديغندن اجرت
مجهوله اولدي بوز درهم هر قدر معلومه ترميمه شرط قلتمغه مجهول البعض اولور
 ﴿﴾ (و) تفسد (بعدم التسمية) اصلا بتسمية خراوخريز ﴿﴾ كندو منزلي سكا بر نسه
ويا برماه ايجار ايتدم ديوب اصلا اجرت ذكر ايتدرك ويا خود شوقدر خر ويا خنزير
مقابل سنده ايجار ايتدم ديمكده ده اجاره فاسده اولمغه اجرت بالقاماباغ لازمه او اود
 ﴿﴾ (فان فسدت بالخيرين) بجهالة المسمى وعدم التسمية (وجب اجر المثل) يعني
الوسط منه ولا ينقض عن المسمى لا بالتمكين بل (باستيفاء المنفعة) حقيقة كامر (بالقا
ماباغ) لعدم ما يرجع اليه ولا ينقض عن المسمى ﴿﴾ اجاره اخيره به كه مسمانك جهالتيه
وباعده ميله فساد كيدر سه مستاجر حقيقة استيفاي منفعت ايتش اولور سه اجر
مثله تفاوت اولديغنه نظرا بالقاماباغ اندن وسط واجب اولور كندويه رجوع اولتز
برش بولمغه من مجرد موجدك تمكينه برشي ايجاب ايتز ولا ينقض عن المسمى عيار سنك
بر معنای معتد به افاده سي بوقدر تسميه بوقته حتى اكا رجوعه نقصان ويا زياده ظاهر
اوله ﴿﴾ (والا) تفسد بمابيل بالشرط والشروع مع العلم بالمسمى و(لم يزد) اجر المثل (على
المسمى) لرضاهما به (وينقض عنه) لفساد التسمية ﴿﴾ اجاره من يورائه فساد كميوب
بلكه شرط مفسد اليه ويا مسما معلوم اوله رق شروع فساد كيدر سه اجر مثل مسمانك
اوزرينه زائد اولماز كا راضي اولمغه تسميه فاسده اولديغندن اندن نقصانندن اولور
 ﴿﴾ واستثنى ان يلعى ما لو استأجر دارا على ان لا يسكنها فسدت ويجب ان يسكنها اجر المثل
بالقا ماباغ ﴿﴾ زيلعي حكم مشروحن بر مستاجر كندوده ساكن اولماق اوزره برداري
استيجارنده اجاره فساد كيدوب دارده ساكن اولديني تقد برجه بالقاماباغ اجر مثلك
وجوب مسئله سني استثنا ايلدي يعني بونده فساد جهالت وعدم تسميه اليه اوليوب
بلكه شرط مفسد كه عدم سكون اليه اولمغه بالقاماباغ اولمي دكل ايمدي ايمدي مابلقندن
مستثنا اولدي ﴿﴾ وجهه في البحر على ما اذا جهل المسمى لكن ارجعه قاضخان في شرح

الجامع الى جهالة المسمى فافهم وعلى كل فلا استثناء فتنبه في مضمون مشروحي مجرد
 مسمانك مجهولي اوزره حل ايلدي قاضيتانده مجمع شرخنده مسمانك جهالتت ارجاع
 ايلدي ايلدي بونارك حله وارجاعلرته نظرا استثناء اولر لكن بونارك ايكنسي برسوز
 اولغله استدرالك محل دكل ايلدي وايكي قول عدليه وعلى كل تعبيردخي غير مطبوعدر فقلت
 وينبغي استثناء الوقف لان الواجب فيه اجر المثل بالغامبلغ قائل في شارح رحمه الله
 تعالى ديركه لايق وسزوار حكم مر سومدن وقعيده استثناء وخراجدر زيرا بونده ده
 اجر مثل بالغامبلغ لازم اولور هر تقدر تسميه بولسه دخي فان آجر داره (تفرع على
 جهالة المسمى) بعد مجهول فسكن مدة فلم يدفعه فعليه للمدة اجر المثل بالغامبلغ
 وتفسخ في الباقي (من المدة بر رجل كندو دارني بر بعد مجهول مقابله سنده ايجار
 ايدوب مستأجر اتي ويرميده بر مدت ساكن اولورسه اول مدت ايجون بالغامبلغ
 اجر مثل ايجاب ايدوب مدت باقيه دهه ايجار فسخ اولور زيرا منفعتك هر بر جزئي
 مستقلا معقودعليه در عقد فاسده كه فسخي واجبر حق شرع اولغله في آجر
 خانو تاكل شهر بكذا صح في واحد فقط وفسد في الباقي) لجهالتها في ركسه دكاتب
 بهرماه شوقدر اجر تله ايجار ايلسه فقط بر ماهه ايجاري صحيح اولوب باقي سنده جهالتلرته
 بناء فاسد اولور كل كلمه سي ظرفيت اوزره منصوبدر مضاف اليه دن ظرفيت اخذ
 اتمكله زيرا ظرفه مضاف اولورسه اذن ظرفيت مصدره مضاف اولورسه مصدر يت
 كسب وتحصيل ايدر في والاصل انه متى دخل كل فيما لا يعرف منه تاه تعين ادناه
 فاذا تم الشهر فلكل فسخا بشرط حضور الاخر لا تنهاء العقد الصحيح في بونده اصل
 وقاعده بودر كه في انكه كل كلمه سي اشهر مثالي نهايتي معلوم اوليان بر شيئه داخل
 اولورسه ادناسي تعين ايدر ايلدي بر ماه تمام اولدقده عاقبتك هر بر ايجون اخرك
 حضوري شرطيله اجاره في فسخ وادر در عقد صحيح منتهى اولغله في (و) في كل
 شهر سكن في اوله (هوليلة الاولى ويومها عرفا وبه يعني في صح العقد فيه) ايضا ليس
 وللموخر اخراج حتى يقضى الابعذر كالوعيل اجرة شهرين فاكثر لكونه كالسبي
 زيلعي في هر بر ماه اوليكه عرفده اوليله اول ايله يوميدر انده ساكن اولور اول
 ماهه ده عقد صحيح اولور ابتدا كه ماهه صحيح اولديغي مثالا ايلدي موخر مستأجر
 اول ماه تاييده منقضي اولدقجه اخراج ايله من الا اجاره نك كندو ايله منقضى
 اولديغي بر عذر ايله اخراج ايدرته كه ايكي ويا اكثر ماهك اجر تي مستأجر تعجيل ايدوب
 بشين ادا ايتش اولورسه اخراج اولديغي كي بونده اجر تان تقديمه كويا جهالت
 زائل اولغله مسمى كي اولدي اول شهر ده ميان فقهاء اختلاف اولتمشدر مفتي به اولان
 قول شارحك بيان اينديكي هوليلة الاولى ويومها عرفا در بازية صاحبي
 اولكي ايكنجي اوچنكي كونا ريدر كجه ليله برابر ديدى كنز اولكي ساعتي اعتبار

ايلدي في (الان يسمى الكل في اي حلة بشهور معلومة فيصح لزوال المانع في
 الاشهور معلومة لك كليسيكه مثلا التي ماه بهر ماهه سي شوقدر غروشه ديرك تسميه
 ايدرسه فقط بر ماهه اجاره صحيح اولوب بلكه حله سنده صحيح اولور مانع زائل
 اولغله في (واذا اجرها سنة بكذا صح وان لم يسم اجر كل شهر) وتقسيم سوية في
 سوية سي شوقدر غروشه ديرك ايجار ايدرسه صحيح اولور هر ماهك اجر تي
 هر تقدر يكان يكان ذكر ايترسده اجر تان طويي شهوره على السوية تقسيم اولور
 اختلاف ازمائله تفاوت استعاره اعتبار اولماز في (اول المدة ماسمي) ان سمي (والا
 في وقت العقد) هو اولها في اجاره ده مدت تسميه اولور مثلا اشبو سنده نك رجبندن
 دينورسه اول مدت اذن ضبط اولور بوقسه مدت اجاره نك ابتداسي عقد وقتيدر
 في (فان كان) العقد (حين يهل) بضم فتح اي يبصر الهلال والمراد اليوم الاول
 من الشهر شمسي (اعتبر الاهله والا فالايام) كل شهر ثلاثون وقالا يتم الاول بالايام
 والباقي بالاهله في عقد اجاره ايك ابتداسي كه اولكي كوني رؤيت اولنديغي وقتده
 اولورسه ايلر بوقيسه كونلر اعتبار اولور بهر ماهك اوتوز كون اعتباريله هندية ده
 مذكور در كه بر موخر مثلا دارني غرة شهر ده ماهيه سي شوقدر غروشه ديرك ايجار
 ايدرسه اهله اعتبار اولور كه اي نقصان اولسه دخي تمام ماه اجر تي اخذ ايدر اما ماهك
 بر قاج كوني مرورند نصكره ايجار ايدرسه اوتوز كون اعتبار اولور اما مين هم مين
 اولكه ماه ايله اوتوز كون باقيلري اهله ايله اعتبار اولور بيورديلر في (استأجر عبدا
 باجر معلوم ويطعاه لم يجز) لجهالة بعض الاجر كامر في ركسه بر عيدي اجرت
 معلومه وطعاهي مقابله سنده استيجار ايتسه اجر تان بعضي مجهوله اولغله اجاره سي
 مشروعه اولماز في (وجاز اجارة الحمام) لانه عليه الصلوة والسلام دخل حمام الحجة
 وتعارف الناس في حامي اجاره جائز ومشروع اولدي رسول الله صلى الله تعالى عليه
 وسلم جحفه ناهلده كه حمامه دخول وتشريف بيوروب وناسك تعارف ومعاملاته
 مبني بوخه مستأجر ك انده مدت اقامتي واندين استعمال ايله جكي صويك مقدار نيك
 جهالتي موجب فساد در لكن ضرورته مبني فقهاء تجوز بيورديلر مواهب لدينه دن
 شمائل شريفة بختنده جحفه نك حمامه دخول حديثي موضوعدر ديوتصرح ايتديلر
 حامي ابتدا وضع ايدن حضرت سليمان عليه الصلوة والسلام در جوي انتهى
 في وقال عليه الصلوة والسلام ماراه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن قلت والمعروف
 وقفه على ابن مسعود كما ذكره ابن حجر في رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيور مشركه
 بر نسبه يكه مؤمنين استحسنان ايدوب كوزل كورديلر اول شي عند الله ده كوزلدر
 شارح رحمه الله تعالى ديركه معروف ومشهور اولان نزد محدثينده اشبو حديث
 شريفك ابن مسعود اوزره وقتيدر ته كه ابن حجر عسقلاني واحد بوني موقوفا

ذكر بيان استدلاله عن ابن مسعود انه قال ان الله نظر الى قلوب العباد فاختره
اصحابا فجعلهم انصار دينه ووزراء دينه فارأه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن ومارأه
المسلمون قبيحا فهو عند الله قبيح (و) جاز (بناؤه لرجال والنساء) هو الصحيح للحاجة
بل حاجتهن اكثر لكثرة اسباب اغتسالهن وكرامة عثمان محمول على ما فيه كشف
عورة زيلعي رجال ونساءك حمامه كمال احتياجه لريته مبنى بناسي جاز ومشروع
اولدى بلكه طائفة نساءك احتياجه لريته زيادة كثيره باخصوص حيض ونفاسي
وجنابت مثلوا اسباب اغتساله كچو قدر ما بارد استعالي مضر وازالة وسخه
غير مؤثر در حضرت عثمان رضي الله تعالى عنه كراحت وانكاري كندوده كشف
عورة اولسينه محمولدر (و) وفي احكامات الاشياء ويكره لها دخول الحمام في قول وقيل
المرضة او نساء والعمدان لا كراهة مطلقا (و) اشباهك احكاماتند مذکور در كه
بر قوله عورتك حمامه دخول مكروه در عند البعض مريضه اليه نفساه كراحت
بوقدر معتمد اولاه مطلقا عدم كراحتدر قلت وفي زماننا لاشك في الكراحت لتحقق
كشف العورة وقدر في النفقة شارح عليه الرجة در كه في زماننا تحريرا كراحتند
شبهه بوقدر انده كشف عورة لتحقق اولفين بونفقة بحثند دخی مرور اتمشدر
(والحجاء) لانه صلى الله تعالى عليه وسلم اخبرنا وعطى اجرته وحديث النهي عن
كبه منسوخ (و) حجاميدني اجاره مشروعه در رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
احتجام بيوروب اجرتني اعطى بيورفين حجامي كسندن (و) نهى حديثي منسوخدر
(والظئر) بكسر فهمز المربعة (باجر معين) لتعامل الناس بخلاف بقية الحيوانات
لعدم التعارف ظئر طائر كسر يله هزه اليه مرضه كه امر كجي عورتدر يعني
انك دخی اجرت معينه اليه اجاره سي مشروعه در تعامل ناس اولفين عدم تعارفه مبنى
سار حيوانات بونك خلافتند در امام محمد رجه الله تعالى بيورمشاركه ادنيه نك لبنك
عقد اجاره به استحقاق سوديك بيعتك عدم جواز نه دليدر سائر قيون وكجي امثالي
حيواناتك سوديك بيعتك جوازي سوديك عقد اجاره به عدم استحقاقه
برهاندر (و) كذا (بطعامها وكسوتها) ولهها الوسط وهذا عند الامام لجران
العادة بالتوسعة على الظئر شفقة على الولد (و) يند بويله سودا ناسني طعامي وكسوسي
مقابل سنده استيجار جاز اولور انلردن وسيله مستحق اولور واده شفقة
مرضعه توسعه اليه عادت ناس جاريه اولفين لكن بوامام اعظم رجه الله تعالى عندند
امامين همامين رحمهما الله تعالى اجرتك جهالتنه مبنى عدم جواز نه قائلدر (و) (وللزوج
ان يعاها) خلافا للمالك (لا في بيت المستاجر) لانه ملكه فلا يدخله (الاباذنه) مرضعه نك
زوجك وطئ حتى اولغله اني وطئ ايدرم مستاجر منعيله حقني ابطال ايدرم شوقدر وار كه
كندونك ماكي اولغله مستاجر خانه سنده ايدرم الانك اذيله داخل اولور امام مالك عليه

رجة مالك المالك يجوز اختلاف (و) الزوج (له في نكاح ظاهر) اي معلوم بغير الاقرار
(فسخها مطلقا) شانه اجارها اولاف الاصح (نكاحي ظاهر وباهر كه مجرد كند وزيك
اقرار ريله ثابت اوليان نكاحه زوج يجوز مطلقا كه كندو يجوز شان وشهات
اولسون وبياولسون زوجة سني اجاره ايدرم قوله دن اولسون قول اصحه بيجاره يفسخ
وارد راضاع وسهر كندوي تصنيف ايدوب وحسن وجمالتي ازاله وتنقيص اتمكاه
اني ارضاع دن منع ايدرم نافله صومدن منعي مثلو (ولو غيبه ظاهر) بان علم باقرارها
(لا) يفسخها لان قولها لا يقبل في حق المستاجر (نكاح بك ظاهر وغايبان اوليوب
بلكد مجرد اقرار ريله معلوم ومستان اولور سه زوج اجاره يفسخ ايدرم زير امستاجر ك
حقند قولري مقبول اوله مز (و) ولستاجر فسخها بيجلها ومرضها وفجورها) فجور اينها
ونحو ذلك امن الاعذار (لا بكفرها) لانه لا يضر بالصبي مستاجر يجوز مرضعه نك
حلي ومرضى وفجور يندله فجور روز ناسي امثالي عذر ريله اجاره يفسخ وارد در كفر ك
صبي به مرضى اولماغين كفر يله فسخ ايدرم مز بونده عيب فجور كفردن زياده در كورمز
مسكه نوح ولوط عليهما الصلوة والسلام كي يغيبان عليهم الصلوة وسلام حضرتندن
بعض نالزندن كافر اولان بولندي لكن فاجره بولندي (ولومات الصبي والظئر
انتقضت) الاجارة (ولومات ابوه لا) صبي وبامرضعه وفات ايدرمه اجاره منتقضه اولور
باباسي فوت اولور سه اولماز اجاره اصل ولد يجوز وقوع بولوب اب يجوز اولماغين
ولدك مالي اولسون وبياولسون (وعليها غسل الصبي وشيابه واصلاح طعامه ودهنه)
بفتح الدال اي طيبه بالدهن للعرف وهو معتبر فيما لانص فيه (و) صغيرك وشيابهك غسلي
مرضعه نك اوزرينه در كفاهه مذکور در كه صحيح اولان بولي ونجاستي مثلو شيلري
مرضعه غسل ايدرم سائر وسخنلري اتمز بومثلو بر عمل اوزره اولان اجاره (ده قاعده
بودر كه انك تو ابعندن اولان شيلدره عرفه مراجعت اولتور اجيره اشتراطى لازم دكلدر
عرفه اني اجير يارسه ايلري بوقيه ايجاب اتمز صغيري وصيده براغوب كبدنه مز طعمان
اصلاحكه مصنفه كندونك اوزرينه در طبع ايدوب انابه قيوب اكل ايتدر ذلك قحيله
دهنكه ياغله ياغلي دخی مرضعه نك اوزرينه در عرفه بناء للعرف مذکور انك جله سنه علمندر
طرف شارعدن لنص وتصريح اوليان شيلدره معتبر اولان عرفدر (لا) يلزمها (و) ثمن
شي من ذلك) وما ذكر محمد من ان الدهن والريحان عليها فعاده اهل الكوفة (و) ما
الذكر شيلردن برينك ثمن مرضعه به لازم اولماز يعني مرضعه دن مطالبه اولتور امام محمد ك
دهر وريحان كندونك اوزرينه در كه ثمنى اتدن طلب اولتور ديدكي كوفه اهاليك
عادتى اوزره در (و هو) اي ثمنه (واجرة عملها على ايه ان لم يكن له) للصغير (مال
والافق ماله) لانه كالنفقة (اشيا مشروحه لك ثمنى ومرضعه نك عملي كه ارضاعينك
اجرتي صغيرك باباسيك اوزرينه لازم اولور اكر صغيرك مالي اولور سه اتدن ايجاب ايدرم

زیرا بوده نفقه کیندر ﴿﴾ فاذا ارضعتہ بلبن شاة او غدنه بطعام ومضت المدة لاجر لها
لان الصحيح ان المعقود عليه هو الارضاع والتربية لا اللبن والتعذيق عناية ﴿﴾ مرضعه ولدى
قیون سه دله ارضاع واطعامه تقدید ایدوب بسلیوب مدت ارضاع مرور ایلسه مرضعه
اجرته مستحقه اوله مزیرا صحیح اولان بونده معقود علیک ارضاع وتریه اولوب لبن
وتغذیه اولماشدر اعدی اوزرینه التزام ایدندیکی ارضاعی ایان ایتمامش اولغله بواجار الور
﴿﴾ بخلاف مالود دفعته الی خادمها حتی ارضعتہ او استأجرت من ارضعة حتی تنفق
الاجرة الا اذا شرط ارضاعها علی الاصح شر بلا لیه عن الذخیره ﴿﴾ مرضعه صغیری
کند و خادمه و یروب اکا ارضاع ایدبرسه و یاخودانی ارضاع ایدر مرضعه احرانی
استیجار ایدر سه اعدی اجرته مستحقه اولوب بوسورت مشروحه نك خلافته در الاکد و نك
بالذات ارضاعنی شرط ایتمش اولور سه قول اصح اوزره اجرته مستحقه اولور ﴿﴾ و لو اجرت
نفسها لتلك لقوم اخرین ولم یعلم الاولون فارضعتها وفرغت اثمت ولها الاجر كاملا
علی الفریقین لك بهما بالاجیر الخاص والمشارك و تمامه فی العنایة ﴿﴾ بر مرضعه ارضاع ایچون
نفسنی بر آخر قومه دخی ایجار ایدوب مقدم کیلرانی بلیمه نك ایدک نده ارضاع ایدوب
تمام ایتسه آتیه اولور فریقیندن اجرتی تماما و كاملا الور اجیر خاصه اجیه مشترک
مشاهیدن تمام اجره مستحقه اولدی اجیر و حده و مشاهیتله آتیه اولدی لکن مستأجر
مرضعه بی کند و خانه سنه کتور سه اجیر و احد اولور ولدی مرضعه کند و منزله
کتور سه اجیر مشترک عد اولور بویحک تمامی عتایه ده در ﴿﴾ لا تصح الاجارة لعسب
التیس ﴿﴾ و هو زوجه علی الاناث ﴿﴾ حیواناندرن ارکی دیشک اوزرینه سچر اوب اشته
سیچون اجاره شرعا صحیح کدر رسول الله تعالی علیه وسلم ان من السحت عسب
التیس و مهر البغی و کسب الحجام یور مشدر بونلک اجر تلرینک حرام اولدیغن
طیور مشدر زیر اوقدرت عبده اولیان اصبال علیچون و بنس اولان مأمهین مقابله
سند و اخذ مالدر بوایه غیر مشروعدر اعاده سی مندوب و مشروعدر حدیث شریفه
ومن حقها اطراق مغلها و ارد اولمشدر ﴿﴾ و لا لاجل المعاصی مثل (الفناء والنوح
والملاهی) و لو اخذ بلا شرط بیاح ﴿﴾ و قنا که صوت و ابرلق ایچون نوح که موتانک
محاسنی عدایده نك کر به و طبل و ساز طور نامثال معاصیچون اجرت اخذ اولماز بلا شرط
اولور سه مباحدر لکن عرفده باره ایچون کند کلری ظاهر و باهر در امدی المعروف
کالمشروط قیلندن اولور ﴿﴾ و لا لاجل الطاعات مثل (الاذان والحج والامامة وتعليم
القران والفقہ) ﴿﴾ اذان حج امامت تعلیم قران فقه تدریس امثال طاعترا ایچون دخی
اجاره جائزه اولدی مثلاً سنی ماهیه اون غروشه مؤذنلکه و امامته استیجار ایدم
دیمک مثلاً عللرینک منفعت و ثوابی کند و لریته عائد اولغله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم یور مشرکه اقره و القران و لا تا کلوا به ﴿﴾ و یقی الیوم لصحتها لتعليم القران

والفقه والامامة والاذان) في زماننا قران عظیم الشان وعلوم دینیہ تعلیمچون و امامت
و اذان ایچون اجاره نك محتمله افتا اولور امور دینیہیه اهتمام و وقت قالمغین
و مشایخ بلندن متأخرین مذهبده بونی استیسان یوروب دیدیلر که متقدمینک عدم جوازی
اختیار لری کند و لری نك بیت المالدرن عطیه لری اولوب و تعلیمک کمال مرؤتلرندن
بر مشایخ هل جزاء الاحسان الا الاحسان معلومینه امر معاشرندن اعانه و احسانی
بر وجه التزام تعهد ایدوب تعلیم قرانی و اجبرد بواجار لریته مبنیدر لما فی زماننا انلک
کلیمی کیندی هر کس کندی معاشی و ابرادی فکر و تلاشده قالوب حسب الله تعلیم
و تعلم جهاندن بالکلیه معدوم و مفقود اولدیغندن علمک و علمانک انقراضی خوفندن
علمای متأخرین اجرتله تعلیم بانی قحله جوازیله افتا ایدیلر و استیسان مقامنده
اختلاف ازمانله احکامده مختلف اولور یور دیلر ﴿﴾ و یحجر المستأجر علی دفع ما قبل
فیجب المسمى بمقدور اجر المثل اذا لم يذكر مدة شرح و هبانیة من الشربة (و یحبس به)
به یقی ﴿﴾ تعلیم قران خواجه استیجار ایدن کیمسه قبول ایددیکی اجرتی دفع اوزره
جبر و حبس اولنوب عقد ایله تسیمه اولنان مبلغک اداسی کند و به واجب اولوب مدت
ذکر و بیان اولدیغنی تقدیر به اجر مثل لازم اولور اصل که امام محمد بن حسن
الشیبانینت مبسوط نام کتاب بنامنده مسطور در که بر کیمسه بر معلم بکا قران عظیم
الشان تعلیم ایله دیوب اودخی تسیمه ایتکسر کند و به ختم ایدبرسه معلم فرق بش درهم
شرعیدن اقلی اخذ مشروع دکلدر مسمی مبلغ مشروحدن اقل اولور سه زیاده سنی
هبه ایتک کرک و یاخود زیاده نك ثوابی بنم اولسون دیمکی ﴿﴾ و یحجر (علی دفع الحلو
المرسومة) هی مایهدی للمعلم علی رؤس بعض سور القران سمیت بها لان المادة اهداء
الحلوی ﴿﴾ مستأجر حلوه مرسومه که عم و تبارک و بس شریف کی بعض سور
قرآنییه بد اولندند معلمه ادا اولک ان نسبی دفع و تأدیه اوزره جبر اولور حلوه ایله
تسیمه عاده حلوا اهداسی اولدیغنه مبنیدر بزلک بلاد لر عزمه هدیه نك تعبیر اولور
﴿﴾ و لو دفع غزلا لآخر لیسجیه بنصفه ای بنصف الغزل (او استأجر بقالا لیحمل
طعامه یبعضه او ثور الطحن به یبعض دقیقه) قسدت فی الكل لانه استأجره یحجر
من علمه ﴿﴾ بر کیمسه غزلکه انک نصفندن منسوج بز مقابله سندن بز طقومق ایچون
جلاسه ایلکنی و بر سه و یاخود طعامنک بعض مقابله سند و طعامنک حمایچون
بر قاطر و یا بعض دیقی مقابله سندن بغدادی اون او کیمکه براو کوز استیجار ایتد اشبو
صور مشروحه نك کلیمسده اجاره فساد کیدر مستأجر اجیری علیک معولندن
بر جز مقابله سند استیجار ایتکن زیر مستأجر اجرت اولان منسوج و محمولک بعضی
تخلیه حالاً مقتدر دکلدر انلک حصولی غیرک فعلیه اولغله انسانک غیرک قدرتیله قادر
اولدیغنی ظاهر در اعدی عقدک محنتک شرطی تسلیمه قدر تدر بوندن حق اجاره نك

فساد لری تبین ایدر مثلا بر کله کونجی و یازیتون مثلاً شیلری کندول نندن حاصل
اوله بحق یاغدن اجرت و یرمک اوزره انلردن یاغ چقرمغه معصره جی بی استیجار کی
و کندو ترلاسی بر اخره یاغ اشجار غری سیمون و برو ب یاغ و باغچه وارض یننرند
نصفیت اوزره اولغله استیجار دخی فاسددر ابدی اشجار صاحب ارضک اولور
کندویه غارسه فدائیک قینتی و عملیک اجرتی تادیه لازم اولور و الاصل فی ذلك
نهیه صلی الله تعالی علیه وسلم عن فقیر الطحان وقد منافی بیع الوفاء بک بونده اصل اصیل
رسول اکرم و نبی الفخیم صلی الله تعالی علیه وسلم کتور دبو استیجار ایلسه اده شریک
اوزره بغدادینی اون او کتک ایچون براوکوز و استیجار دن نهی و منعیدر بوجک ذکر
و بیانی بزیع وفاده دخی تقدیم ایلدک و الحیلة ان یعزله الاجر اولو و یسمی فقیرا
بلا تعین ثم یعطیه فقیرا منه فیحوز بک بونده حیلہ شرعیہ ابتدا اجرتی بغدادین افرار
واجرتی بلا تعینیکه بویوکدن دیمه رک نسیمه بعده اندن براوچک و بر مکدر بونده کویا
ذمتده دین اولمش اولغله جائز اولور و لو استأجره لیمحل له نصف هذا الطعام بنصفه
الآخر لا أجر له اصلاً لصيرورة شريكاً بر کیمسه بر حالی اشبو مثلا بر کله بغدادیک
نصفی نصف اخری مقابله سنده بنم ایچون کتور دبو استیجار ایلسه اده شریک
اولمش اولغله اصلاً اجرتیه مستحق اوله من زیرا انک نصفی کندو نفسیچون کتورده ش
اولور و ما استکله از یلعی اجاب عنه المصنف قال و صرحوا بان دلالة النص
لاعموم لها فلا یخص عنها شی بالعرف کازعه مشایخ بلخ بک انبو و لو استأجره
لیمحل له آه قوله زیلعیک ایراد ایندیکی اشکال که بونده اجاره فاسده در حالبوکه
اجاره صحیحه ده مجرد عقدله اجیه اجرتیه مالک اوله من مادام انیان عمل ایتدیکه
ایندی بونده اجرتک تسلیمی اولیوب و تعجیلی شرط قیلنقسمز نصفه نه کیفیتله مالک
اولوب و طوبه شریک اولیوب بوندن مصنف مرحوم جواب و یردیکه تعجیلله مالک
اولمش اولور و فقها تصریح ایتدیلر که فقیر طحان نصینک دلالتده حل مسئله سده
عمومی بوفکه حتی مشایخ بلخک زعم ایتدکلری منللو عرفه اندن تخصیص اولندی
دیله بک (او) استأجر (خجاز الخبز له کذا) کقفیز دقیق (اليوم بدرهم) فسدت
عند الامام لجمعه بین العمل والوقت ولا ترجیح لاحدهما فیفضی للمأزعة حتی لو قال
فی اليوم اوعلى ان تفرغ منه اليوم جازت اجماعاً و یاخود بر کیمسه برخبازی کندویه
بوکون شوقدر اولچک اونی بر درهم اجرتله اتمک یا بمق استیجار ایلسه امام اعظم
رحمه الله تعالی نزدنده عماله وقتی جمع ایدوب و برینی مرجعه بولنماغین نزاعه مودی
اولغله اجاره فساد کیدر ابدی فی البوم دیوب و یاوکون خبز دن فارغ اولق اوزره
درسه اجاره اجماعاً جائز اولور نزاعه مؤدی اولمی مستأجرک نفعی عمده اولغله
کندویه اجرتی ادا انجی عملک کندویه تسلیمه واجب اولوب اجیهک اجرتیه استحقاقی

مجرد نفسی مستأجره تسلیمه اولوب عمل لازم اولماغین اجیهک نفعی میده اولور ابدی
کون مرور ایدوب عملدن کندو فارغ اولمدن میده نظراً کندویه اجرت مطالبه سی
جائز اولور عملک عدم وجودینه کوره مستأجرده ادا سندن امتناع ایتکله نزاعه مؤدی
اولور بک (او) ارضاً بشرط ان ینتھا ای بحر ثها مرتین (او) کیری نههارها (العظام
(او) یسرقنها) لتبعاء اثر هذه الافعال رب الارض فلو لم یبق لم تقسده و یاخود ارض
ایکی دفعه سورر سافلین اتمک شرطیله و یا عظیم ارمقاری حفر که اشمک اوزره
و یازیل جکمن قولیله استیجار ایدر سه اجاره بینه فساد کیدر زیرا بوله اولوا فاعالک اثری
رب الارض ایچون باقی قالمغه احد متعقدینه نفع اولدی اثری باقی قالمزه فساد کتمز
بونده مستأجره نفع هر قدر اولسده لکن عقد ملام و مقتضاسندندر بک (او)
بشرط ان (یزرعها بزراعة ارض اخرى) لما یجی ان الجنس بانفراده یحرم النساء
وقوله (فسدت) جواب الشرط وهو قوله ولو دفع آه بک و یاخود بر ارض مستأجر
کندونک ارضی رب الارض زراعت اتمک شرطیله استیجار ایلسه اجاره بینه فساد کیدر
بوندن مراد کندولر قدر بیانی اولیان جنسندن بر نوعی نوع آخر ایجار در مثلاً بر دارده
سکنایی دارا خراده سکنه مقابله سنده و بالسی لبس رکوبی رکوب مقابله سنده اجاره کی
زیرا قریباً کلور که جنس واحدندن اولان شیده نشه که و یره سی حرامدر ماتنک فسدت قولی
سالف الذکر و لو دفع شرطنه جوابدر بک (وصحت لو) استأجرها (على ان یکرها و یزرع
عها و یقربها و یزرعها) لانه شرط ایتضیه العقد بک بر ترلانی سوروب و صواروب زرع
ایتمک اوزره استیجار ایدر سه صحیح اولور بوعقدک اقتضا ایندیکی شروطندندر ابدی
خاصه مستأجرک منفعتیچون اولان شرط غیره فسددر رزع و کراب سقی کی
موجرک نفه نه دار بقاء سرقتین و مکرویه ارض رد مثلاً شرط مفسددر بک (ولو
استأجره لمل طعام) مشترک (بینهما فلا أجر له) لانه لا یعمل شیاً الا و یضع بعضه لنفسه
فلا یستحق الاجر (کراهن استأجر الرهن من الرهن) بک فانه لا أجر له لئینه بملکه بر کیمسه
میائندده شریک اولان طعامی حل و نه ایچون کندو شریکی و یا شریکک عبد و یا
دابه سی استیجار ایلسه اکا اجرت ایجاب ایتز زیرا اجیر مشروع بر عمل ایشلر الا انک
بعضیسی کندو نفسیچون واقع اولور بنا علیه اجرتیه مستحق اوله من راهنک رهنی
مرتهندن استیجاری مثلاً بوند دخی کندو ملکله منتفع اولغله راهن ایچون اجرت
اولز اما مشترک سفینه و جوال کی کندولر ایچون عمل اولیان شیلری شریکه ایجار
مزبورک خلافت در که بوندده فساد معدومدر بک و فی جواهر الفتاوی لو استأجر
جاما فدخل المجرع بعض اصدقائه الجسام لاجر علیه لانه یستر بعض المعقود
علیه و هو منفعة الجسام فی المدة ولا یسقط شی من الاجرة لانه لیس بمعلوم بک جواهر
الفتاوی نام کابده مطوردر که بر رجل بر حیمی استیجار ایتدکده موجر بعض احبابله

برابر کنند و دخی حصاره دخول ایدرسه کنند و به اجرت ایجاب ایتز مدت ایجارده
معقود علیهم بعضی که منفعت حاصی استزداد اغثن اولغین و معلوم اولدیغندن
اجرتك بعضی سیاقطده اولز مستأجر ك رضایله اولورسه دخول حرام اولز
بوقیسه اولور (استأجر ارضا ولم یذكرانه یزرعها اوی شی یزرعها) فسدت الا ان
یعم بخلاف الدار لوقوعه علی السکنی کما مر برکسه برقطعه ارض استیجار ایدوب
اکارزع اید جکنی و بانه مقوله شی زرع اید جکنی ذکر و بیان ایتسه اول اجاره فساد
کیدار معقود علیه مجهول اولغه زیر بعض اولور که ارض زراعتیون و بعض اولور که
سازینا و ضرب خیام امثالی شیر ایچون استیجار اولور و کندویه زراعت اولنان
منزوعانده مختلفدر بعضی ارضه مضر و بعضی غیر مضر در الاتعمیم اولوب
هر نه نوع زرع زراعت ایدرسك ايله دینورسه فاسده اولز اما دار ایچق سکنیه خاص
اولغه ارضك خلافته درواذا فسدت (فررعها فغی الاجل) فاد صحیحاً (له المسمی
استحسانا و کذا اولم بعض الاجل لارتفاع الجهالة بالزراعة قبل تمام العقد) ایددی
مسئله مر سومه ده اجاره فساد کندکده ارض زراعت ایدوب اجلده مرور ایدرسه
ایجار صحیح عودت ایتکله صاحب ارض ایچون استحسانا مسامی اخذ وارد زینه
بوجه اجل مرور ایتسه اجر منما لازم اولور قبل تمام المدة زراعتله جهالت مر تفعه
اولغین (قلت فلو حذف قوله فغی الاجل کفاضیحان فی شرح الجامع لكان اولی
شارح علیه الرحه دیر که جامع شرحنده قاضیحانك ایتدیکی کی مصنف مر حومه
فغی الاجل قولنی حذف ایلده اولی اولور ایددی یعنی مجرد زراعتله مسما لازم اولور
دیك (وان استأجر حارالی بغداد ولم یسم حله فحمله المعتاد فهلك الحمار) لم یضمن
لفساد الاجارة فالعین امانة کافی الصحیحة بر شخص بغداده دك برخاری استیجار
ایدوب لکن حلی تسمیه و بیان ایتیه رك اكاجل معتادی حل ایتکله حار هلاك اولسه
اجاره ك فسادیتیه بناء مستأجر ضامن اولز اجاره صحیح ده اولدیغی مثلاً و عین
یدنده امانت اولور مالکك اذنیله قبض ایتش اولغین حل غیر معتاد اولورسه ضمان
ایجاب ایدرس (فان بلغ فله المسمی) لما مر فی الزراعة (مسئله مشروحه ده مستأجر
بغداده بالغ و واصل اولورسه موجه اجر مسامی اخذ وارد زراعتده مرور ایددی قبل
تمام العقد زراعتله جهالت مر تفعه اولور مضمونه بناء بونده ده انك کبی اولور (فان
تنازعا قبل الذرع) فی مسئله الزراعة (او الاجل) فی مسئلتا (فسخت الاجارة دفعه للفساد)
لقیامه (بعد صورت مر سومه ده متعاقدين زراعت مسئله سنده قبل ازرع مانحن
فیه مزده قبل الجمل نزاع و تخاصم ایدر لسه فساد هنوز قائم مستحق اولدیغندن انی
رضیحون اجاره فسخ اولور زیرا حل محمولك اختلافیه مختلف اولغه انك بیانی
لازم اولدیکه حتی عمل معلوم اوله دفع بدلیه را ایله رفع تعیم اولنسه اولی اولور ایددی

(استأجر دابة ثم جدد الاجارة فی بعض الطريق وجب علیه اجر ما ركب قبل الانكار
ولا یجب لما یبده) عندابی یوسف لانه بالحدود صار غاصبا والاجر والضمان لا یجتمعان
وعند محمد یجب المسمی درر كانه لا قول للامام برکسه بر دابه بی استیجار واستكرا
ایدوب بعده بر مقدار قطع مسافه ایتد كده اجاره بی انكار ایلده بعد اقامة البينة قبل
الانكار یتدیکی مسافه ك اجرتی کنندونك اوزرینه واجبه اولور بعد الانكار راكب
اولدیغی مسافه امام ابی یوسف قتنده اجرت ایجاب التزیر انكار یله غاصب اولدیغندن
هلاکی صورتنده ضمان ایجاب اید جك حالبوکه اجر ایله ضمان مجتمع اولور امام محمد
رحه الله تعالی نزدنده اجر مسمی لازم اولور بو تقدیر رحه بو مسئله ده امام اعظم رحه
الله تعالی ك قولی اولماش اولور (وفی الاشياء قصر الثوب المحجود فان قبله فله الاجر
والالا وكذا الصباغ والتاج) اشباهه مر سومدر که برکسه مقدما انكار ایتدیکی ثوبی
قصار لیوب كتوروب اقرار ایلده ایددی انی قصار لمسی قبل الانكار اولمش اولورسه
کندویه اجرت اخذی مشروع اولور علی صاحب ثوب ایچون وقوع بولش اولغین
بوق بعد الانكار اولورسه اجرتیه مستحق اوله مر زیر اچود یله غاصب اولدیغندن علی
کندی تقیحون واقع اولمش اولور بویاجی و جلا هده قصار جی کیدر (اجارة
المنفعة بالمنفعة تجوز اذا اختلفا) جنسا کاستیجار سکنی دار بزراعت ارض بر دارك سکناسنی
بر ارضك زراعتی مقابله سنده ایجار مثلاً و جنسا مختلف اولان منافعدن برینی دیکری
مقابله سنده اجاره جائزه اولور (واذا اختلفا) تجوز كاجارة السکنی بالسکنی واللبس
باللبس والركوب بالركوب ونحو ذلك لما تقرران الجنس بانفراده یحرم التمسأ فیح اجر
المثل باستیفاء النفع کما مر لفساد والعقد سکناسنی سکناسنی لبس رکوبی رکوب
مقابله زنده اجاره امثالی متحد الجنس اولان منافعه رك اجاره لری جائز اولز زراما سنده
تقریر اولدیکه نفس جنسده نساك تاخیر حرام اولغه استیفاءی منفعت سبیله اجر
مثل واجب اولور مارالذكر عقد فاسد حکمنده اولغین (استأجره لیبصله او یحطب)
له (فان) وقت لذلك (وقتا جاز) ذلك (والالا) فلو لم یوقت وعین الخطب
فسد (برکسه بر رجلی کندو ایچون صید و یا حطب ایتکله استیجار ایلده امدی
انکچون بر مدت و وقت و تعیین ایدوب مثلاً بو کون اخشامه دکن احتطاب ایچون
استیجار ایدرسه ایجار مشروح جائز و مشروح اولور بوقیسه اولیوب حطب عامل ایچون
اولور و اگر مدت بیع ایتکسر فقط حطبی تعیین برله مثلاً اشبو حطبی قطع ایلدیه ایجار
فاسد اولوب حطب مستأجر ك واجیر ایچون اجر مثل واجب اولور (الا اذا عین الخطب
وهو ای الخطب) ملكه فیحوز بجبیتی و به یغنی صیرفیه) و اگر حطبی تعیین ایدوب و حطب
کندونك ممکن اولورسه ایجار مر سوم جائز اولور و ایچق بوقوله فتوا و بریلور
فرع (استأجر امرأته لتخبز له خبزا الا كل لم یجبر والبيع جاز صیرفیه) برکسنه

کند و زوجه سنی خانه زنده اکل و تناول همچون اتمک یا عفه استیجار ابله جائز اولماز
بومثل و عمل و بانه کند و نک او زینه واجب او لغین زیر رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت فاطمه از هر ارضی الله تعالی عنها ايله حضرت علی کرم الله تعالی وجهه
میان زنده اعمال یقینی تقسیم بیور و مصالح داخله نک تنظیم و رؤیتی حضرت فاطمه
رضی الله تعالی عنها و امور خارجینک تصلیح و قضاسن حضرت علی کرم الله وجهه
امر بیور مشاورد بیچون اولور سه جائز اولور لکن جهالت متقی اولغیچون مقداریک
معلومی لازمدر بوجرت دارهاز وجهها فکناها فلاجر اشباه و حایة قلت و لکن
فی حاشیتها تنویر البصائر عن المضمرات مغیر الکبری قال قاضیخان هنا الفتوی علی صحتها
لتبعیهاله فی السکنی فلیحفظ برعورت کند و خانه سنی زوجیه ایجار و ایکسی بردن
انده ساکن اولسه زاجرت ایجاب الی منفعت سکنا ایکسسه عائد اولوب و اکثر یزوج
طشده بولوب خانه ده کند و سی بولغین مباح رحه الله تعالی بیور که لکن اشباه
حاشیه سی تنویر البصائر مضمرا ندن نقلا کیرایه غزو ايله مذکور در که قاضیخان بیور که
بومقامده فتوی اجاره مشروحه نک صحت در سکنا ده زوج و جنة بایعه اولغله
کند و ايله معاسا کن اولسی تخلیه و تسلیمه مانع اولمز و جاز اجاره الماشطة لترین
العروس ان ذکر العمل والمدة بزایة عروسک تزنی ایچون کند و زنی تزین ایدن
عورتی اجاره جائز اولور عملاری و بامدت اجاره زی ذکر و بیان اولور سه و المدة ده که
واو عطف او معنایه در و جاز اجاره القناه و التهرع الماء به یعنی لعموم البلوی مضمرات
والله اعلم فنهزی و نه که صوچاری اولان محلی صور لیه برابر اجاره جائز اولور عموم
بلوایه بناء انحق بوقوله فتوا ویریلور یوخه صوبی اجاره استهلاک عینه مؤدی اولغله
عدم صحتی ظاهر در علامه طحطاوی اجاره مشروحه نک صحتینک حیلہ شرعیه سنی
بیان بیور که مجرای ماصوایله برابر مدت معلومه ايله موجردن اجاره اولور قدیه بالتبع محتاج
البد اولان سودخی جربان اتمش اولور والله تعالی اعلم واستغفر الله العظیم

(باب ضمان الاجیر)

اجاره اولان کسسه نک ضمانتی حقند باب دقت نصبا در وقتا که مصنف کتاب علیه رحه
الملك الوهاب صحیح و فاسد اجاره نک انواع و اقسامی ذکر و بیان فارغ اولدیسه کند و نک
اوزرینه ترتب ایدن عوارض جمله سندن ضمان عارضه سنی بیان و تفصیل شروع
ایدوب بیور که (الاجراء علی ضررین مشترک و خاص فالاول من یعمل لا لواحد)
کاحیاط ونحوه اجراء اجیرک جمیع در غریه غریک جمعی اولدیغی کی یعنی اجیر لایکی
قسمد بری اجیره مشترک بری اجیره خاصد اولکی خیاط مثلاً و فقط برکسسه ایچون ایش

ایشلیان کیمسه در کند و نک و کند و ايله انتفاعک کثرتنه بناء اشو قسم تقدیمه شایان
کورلدی کاحیاط ترکیبده کافه تعیرات کند و نک و نحوه قولی زائد در بوجایه عمل له
موقت کان استأجره الخیاطة فی بینه غیر مقید بة کان اجیرا مشترکا وان لم یعمل لغيره
و یا خود اجیره مشترک موقت اولیه رق مستأجر ایچون بر عمل ایشلیان کسسه در مثلاً
بر مستأجرک بلا تعیین مدت بر اجیری کند و منزلده اثواب د کسچون استیجار صورتده
هر نه قدر غیر ایچون علی وجوده کلسه ده بینه اول اجیره مشترک اولور بوجایه موقتاً
بلا تخصیص کان استأجره علی غنمه شهر ایدر هم کان مشترکا الا ان یقول ولا ترعی غنم
غیر و سبب صحیح و یا خود مدت تعیینله بلا تخصیص استیجار ايله اجیره مشترک اولور مثلاً
بر اجیری بر ماه مدتله بر در غنمی رعی اتمکه استیجار ده اجیره مشترک اولدیغی کی الا کند و بیه
تخصیصه بتم غنم دن ماعد اغنی بتم غنم له برابر رعی اتمک اوزره در سه اجیره خاص اولور
اشو بحث قریباً متضیع و منکشف اولور (وفی جواهر الفتاوی استأجر حائکاً لیسج ثوباً بتم
اجرا حائکاً لنفسه من اخر للنسج صحیح کلا العقیدین لان المدة مود علیه العمل لا لمنفعة) جواهر
الفتاوی نام کتابده مسطور در که بر کیمسه کند و بیه ثوب نسجی ایچون بر جلاهی استیجار
اند کند و نک جلا کند و نفسی نسج ایچون آخر کیمسه به ایجار ابله اشوایکی عقدک
ایکسی بردن صحیح اولور موقوفه علیه عمل اولوب منفعت اولما غنم بوجایه لا یستحق فی المشترك
بوجایه جرحی بعمل کانتصار نحوه کفتال و حال و ملاح و دلال قصارجی امثال ایلک
وایب بوجکی و حال و کیمی و دلال کی اجیره مشترک مادام عملی اتمام ایدوب اندن فارغ
اولدیجه اخرته مستحق اوله مرز (وله خيار الزیة فی کل عمل یختلف باختلاف المحل
بجنتی محاک اختلا فیه مختلف اولور هر بر عله اجیره ایچون خیاری رؤیت وارد مثلاً
بر قصارجی بر نویایی شوقدر اجرتله قصار لیه مقاوله دنصکره اثوابی کورد کده راضی
اولوب تقصیردن ابا و امتناع ایتسه ایدر اما محاک اختلا فیه مختلف اولیان مثلاً حنطه
کیلی و بر عبدک حجاتی مثلاً عملارده خیاری رؤیت اولمز و لا یضمن بوجایه مالهک فی بیه
وان شرط علیه الضمان لان شرط الضمان فی الامانة باطل کالمودع بوجایه بیتی کافی
عامة المعبرات و به جزم اصحاب المتون فکان هو المذهب بوجایه مشترک بدنده هلاک اولان
نسبه بی ضامن اواز هلاکی کرک کند و نک تحرزی ممکن اولور سرق مثلاً و شیله اولسون
و کرک صافمنسی ممکن اولیان حریق غالب نهب غارات امثالی اسبابه مبني اولسون بوامام
اعظم رحه الله تعالی ربه الاکرم و ابراهیم نخعی رحه الله تعالی نک قول صواب قریلریدر
و حضرت عمر و حضرت علی رضی الله تعالی عنهما دنده مرویدر هر تقدیر مستأجر ضمانتی
شرط ایدر سه ده و دیعه سی اما ندنه ضمان شرطی باطل اولغین و انحق اشو امام اعظم
قولیه افتا و لنورنه که عامه متبراته بوجایه مر سومدر و اشو عدم ضمان قولیه اصحاب متون
جزم بیور دیلر بناء برین انحق مذهب بواولدی بوجایه خلافاً فی الاشباه و افقی المتأخرون بالصالح

على نصف القيمة خلافه كذا شبهه كذا ضامني شرط ايدرسه اتفاقا ضامن اولور
مضمون وكوندركن بو خلاصه نك قوليدرقية ابواليت بيورر كه بونده شرط وعدم بررد
شرط زير امين اولغه كندوبه ضمان شرطى باطلدروا بحق بوقوله فواو بريلور اشبو اجير
مشارك ضمانى وعدم ضمانى حقه اصحاب كز بن رضوان الله تعالى عليهم بن اختلاف
وقوع بوليدندن علماء متأخرين نصف قيمت اوزره صلحه افتا بيورد بلر كواياكي
نصفك هر برنده بوقوله عل ايدرك نصفى حطون نصف اخرين تضمين ايدرد بلر و قيل
ان الاجير مصلا لا يضمن وان بخلافه يضمن وان مستور الحال يؤمر بالصالح عمادية
عند البعض اجير صلحان محمود الحال ذواتن اولورسه ضامن اولماز بوق انك
خلافه كمرتكب و مزور يندن اولورسه ضامن اولور مستور الحال اولورسد صلحه
جبر اولور و قلت وهل يجبر عليه حرق تنوير البصار نعم كن تمت مدته في وسط البحر
او البرية تبقى الاجارة بالجبر كذا شارح رحمه الله تعالى دير كه صلح اوزره جبر اولور
تنوير البصار بلى اولور ديون خور اولور كورمز ميسكه بر كنه بردابه و يار
مقيته في مدت معلومه اليه استجار ايدوب بحرك و يار به نك وسطنده مدت تمام و مقضيه
اولسه اجاره جبر ابقا اولور اشبو اجاره بر عقد در كه ابتدا سنده هر تقدر جبر اولورسه ده
بقا كندوبه جبر اولور و (ويضمن ما هلك بعمله كخريق الثوب من دقه وزلق الحال
وغرق السفينة) من مده جاوز التعادام لا يضمن نفس اجيرك و ياتليد نك دقيه و حمالك
اياغ نك طير نسيه و كميچ نك جكميله سفينه نك غرقه تلف و هلاك اولان شيلري
اجير ضامن اولور من مشروح عادتي تجاوز ايتسون و ياتسون سفينه في مديله تقييد
در روز كارك شدي و تلاطم امواج مثلا و فورته اليه تلفيات ظهورنده عدم ضمانه مبتد
بمخلاف الحجام و نحوه كما ياتي عمادية و الفرق في الدرر و غيرها على خلاف ما بحثه
صدر الشريعة فتأمل و محامات الوب و قصد ابدن ذوات مسئلة مشروحه نك
خلافه در نك كلور صورتين مياندرنده فرق صدر الشريعة نك بحث ايتديكي مضمونك
خلاف اوزره در دره و سائر معتبراته ذكر و بيان اولديني مفهوم و مفاد در كه اجير
مرسوم ثوبك غلظت و رقيه ضرب ورقه و تحمل اولوب و يا اوليه جفنى يلور بناء
عليه كسبونك على سلامته تقييد اولدى اما خصاد و حجام امثال كسبه نك عملارى
طبيعت انسانيد نك قوت و ضعفه مبتنى اولوب انكده و تحمل اوله جفنى قوت و قدرت
غير معلوم اولغه سلامته تقييد ممكن اولماغين عدم اعتبارى شايد كورلدى و لكن
قوى القهستاني قول صدر الشريعة فته كذا قهستاني صدر الشريعة نك قوليه
ما ذكره ضمانى موجب اولان تخريق نويدن مراد قدر معتادى تجاوز اولان عماله
تلف اولديغه نظرادر حجامده اولديني مثلا و مفادنى تقويه و تأييد ايدوب ديدكه
حجام مرسوم مأذون اولديني حدينى تجاوز عمليه اتلاق و اضاعه ايتديكي حيوانى

ضامن اولور بحرق ثوب اولان دقده ضمان اولديني كى قننه قوليه شارح عليه الرحه
مسئله نك مختلف في اولديغه اشارت و اما ايدرد قهستاني نك قول ارفق و خفيه اسميه
اليقدر و في المتن هذا اذالم يكن رب المتاع او وكيله في السفينة فان كان لا يضمنه اذالم
يتجاوز التعاد لان محل العمل غير مسلم اليه كمنه مده مشطورد در كه اشبو سالف الذكر
در ياده مالك هلاك كنده ضمانك ايجابى مال صاحبي و يا وكيل سفينه مده موجود اولديني
تقدير جدر پس انده بولورسه قدر معتادى تجاوز ايتوب و فساد قصد ايتورسه ضمان
ايجاب ايلر عل محل كندوبه مسلم اولماغين و فيها محل رب المتاع متاعه على الدابة
ور كه سافقها المكاري و مشورت و فساد المتاع لا يضمن اجماعا كمنه مده مذكور در كه
ر مال صاحبي كندوبه مالى كرا جيتك حيوانه يو كليب و انك اوزر يته راكب اولوب
مكار يده انى سوق ايتكاه اياغى صيرنوب متاع هلاك اولورسه اجماعا ضمان ايجاب
ايتور و قلت و قد قدمنا عن الاشياء معزى بالزيلي ان الوديعة باجر مضمونة فليحفظ
شارح از جهه دير كه بزما سبقه زيلعى به عزو اليه اشاهدن نقلا ذكر و بيان ايتك كه
اجرتله و ديعبى محافظه ابدن كسبه نك يندوبه و ديعه هلاك اولسه ضمان ايجاب ايدرد
بوفرعك بو مقامده ذكرنده بر مناسبت بوقدر زيلع نك ذكر ايتديكي محله مناسبتله در
(ولا يضمن به نبي آدم مطلقا من غرق في السفينة اوسقط عن الدابة وان كان بسوقه
او قوده) لان الاذى لا يضمنه بالعقد بل بالجناية و لا جناية لاذنه فيه كسفينة غرق
اولوب و يادابه دن ساقط اولان صغير و يا كبير نوع بنى آدم دن اجيرك عمليله هلاك
اولنك ديتلري تضمين اولنر سقوطى اجيرك سوقيله اولسون و يا قوديله آدمى عقد ايله
تضمين اولنماز بلكه جنابله تضمين اولنور بونده كندونك اذيله ركوب اولغه جنابله
معدومدرو بنى ادم كندوبه نفسارى يندوبه در (وان انكسرون في الطريق) ان شاه
المالك (ضمن الحمال قيمته في مكان حله ولا اجر وفي موضع الكسر و اجره بحسبه)
حال كوي كنور ركن كوب بولده قورلورسه كوب صاحبي بخير در درسد بلا اجرت حلى
مكائنده كه قيمتى تضمين ايتدرد و يا خود منكسر اولديني محله كه قيمتى ضامن اولور
حسابجه اجرتنى اخذ ايدرك في الطريقيله تقييد حالك مكان مشروطة منتهى و واصل
اولديني تقدير انكارنده ضمانك عدم ايجابه مبتدرد اجرتيه لازم اولور و هذا
لوانكسر بصنعه و الا بان زاجه الناس فانكسر فلا ضمان خلافا لهما كذا اشبو ضمان
مشروح حالك كندونك صنعيه منكسر اولديغه نظرادر اما ناس كندوبى و مقصد يروب
اندن منكسر ولورسه ضمان ايجاب ايتور بحرق و غرق غالبلا منزله سنده اولغين امامين
ايچوندر اختلاف مشار اليهما بلا تخيير اجير مشركه ضمانه قائلدر (ولا ضمان على
حجام و راع) اى يطار (وفساد لم يجاوز الموضع المعتاد فان تجاوز) المعتاد ضمن الزيادة
كلها اذالم يهلك (المجتبى عليه) موضع معتادى تجاوز ايتيان حجام و فساد و راعه

بهايك اياقاريني شق ايدن بيطار اوزره ضمان اولور ز ياده نك كليسي ضمان اولور
مثلا دايده كندويه ماذون فيها اولان جراحتله بر قسم تقويم اولوب جراحت زايده
ايه برها مجلوب ز ياده ده كه نقصان قيمت تضمين اولور حردده عبده قياس اولور (وان هلك
ضمن نصف دية النفس) تلفها بما ذون فيه وغيره ماذون فيه فينتصف (مثلا مشروحه ده
محتي عليه هلاك اولور سه دية نفس كامله بي ضمان اولور تلف وهلاكي ماذون فيه وغير
ما ذون فيه اولان عمله اولديغندن ديتي نصف اولندي (ثم فرع عليه بقوله) فلو قطع
الحنان الحشفة وبري المقطوع تجب عليه دية كاملة لانه لما برى كان عليه ضمان الحشفة
وهي عضو كامل كاللسان (مصنف والا جناب اصل مرسوم اوزره كندو قوليله مسئله
تفريع ايتديروب دير كه بخان عضو معهودي سنت ايدن ختان حشفه كه راسني قطع ايلوب
محل مقطوعه صاعلوب صحت بولور سه اوزره دية كاملة واجبه اولور ز ياهر نقدر صحت
بولاي سه ده حشفه لسان كي عضو كامل اولقله ختانه ضمانتي ايجاب ايتدي امام محمد رجه
الله نوادر نام تاليفنده بيورديكه عضو معهود وقتا كه برؤوصحت بولاي سه ده اكن
نفس انسانيه كندو ايجون ثاني اوليان عضو مقصود اولقله حشفه ايجون ختان
اوزره ديت ايجاب ايمكده بدل بدل نفسه تقدير اولندي لسان كي اما وافي صورتده
تلف نفسي ايكي فعله بولندي امام رازي بيورديكه بواجب مستلذندر كه برئه اكثر
هلاكيه اقل واجب اولور (وان مات فالواجب عليه نصفها) لخصول تلف النفس
بفعلين احدهما ماذون فيه وهو قطع الجلدة والاخر غير ماذون فيه وهو قطع الحشفة
فيضمن النصف (حشفه سي قطع اولنان كسبه وفات ايدر سه يس بونده تلف نفس
ايكي فعله بري ماذون فيه اولان قطع جلده وديكري ماذون فيه اوليان قطع حشفه
ايه وجوده كلد يكدن ختان اوزره نصف ديت واجب اولدي (ولو شرط على
الحجام ونحوه العمل على وجه لا يسرى لا يصح لانه ليس في وسعها الا اذا فعل غير المعتاد
فيضمن عمادية (بر كسبه حجام امثالي اجر تجيله عماريك عدم سر ايت وجهي اوزره
حذاقله بلا مضرت وجودني شرط ايلسه اشو شرطي صحيح ولما وسعته اوليان
شي شرط اولديغندن حتى هلاك اولد ضمان ايجاب ايتز وجه معتادي نجاوا ايدر سه
ضامن اولور (وفيها سئل صاحب المحيط عن فضا وقال له غلام اوعبد افصدي
فقصده فصد اعتاد اذات بسيد قال تجب دية الحرق قيمة المبدع على عاقلة الفصاد
لانه خطاء (عمادية ده مسطور در كه صاحب محيط بر فصادك عالندن سؤال اولنديكه
كندويه حر بر اوغلان ويا بر عبد بكافصد ايله ديمكده كندوزني فصد معتاد ايله
فصد ايدوب وآندن ناشي فوت اولد جواب مسئله نجه در بيوردر كه بونده فصاد
مر قومرك قتاريني قصدا عديكندن خطاء قتل منزله سندن اولقله فصادك عاقلة لريك
اوزر لربه حرك ديتي عبدك قيمتي واجب اولور (وسئل عن فصد نائما وتر كه حتى مات

عن السيلان قال يجب الفصاص) بر فصادنوي حالنده بر كيمنه بي فصد ايدوب
وبلا ربط كندوي ترك ايمكده ديمك سيلانندن وفات ايتسه كندويه فصاص ايجاب
ايدر محدود اولان آلت جراحتله قتل ايتش اولفين (والثاني وهو) الاجير (الخاص)
ويسمى اجير واحد (وهو من يعمل لواجد عملا موقتا بالتخليص ويستحق الاجر تسليم
نفسه في المدة وان لم يعمل كن استأجر شهر الخدمه او) شهر (الرعي الغنم) (السمي باجر)
مسمي) اجيرك ايتكنجي قسمي كه اجير خاصدر اجير وحده دينور شول بر اجيردر كه
بالخصيصكه انجق مستاجر ايجون موقتا عل ايدن كسبه در لكن بر ويا ايكي كسبه
بر ويا بردن اكثر كسبه بي انجق كندوزنيك قيونلريني رعي ايجون استيجار ايلسه
اجير خاص اولور يوق كندوزنيك ماعداسي سائر كسبه لكه حيوانلرني رعية
اذن وويرر سه مشترك اولور نفسني مدت اجارده تسليمه اجرتنه مستحق اولور عل
ايتسون ويا ايتسون مثلا بر ماه خدمت ويارعي غنم ايجون اجرت معينه ايله استيجار
اولنان كيمنه كي لكن نفسني تسليم نصكره عملدن ايا وامتا ايدر سه مرض ومطر
مثلا هرنه قدر اباسي حكما ده اولور سه اجرتنه مستحق اولور (مخلاف مالواخر
المدة بان استأجره الرعي شهر احيث يكون مشترك الا اذا شرط ان لا يخدم غيره ولا رعي
لغيره فيكون خاصا وتحقيقه في الدرر) حين عقدده مدت ذكريني تأخير ايدرك
مثلا رعي ايجون استيجار ايدوب بعده شهر ديه اجير مشترك اولوب صورت مشروحه نك
خلافه اولور الامتأجر كندونك غيرنه خدمت ايتيوب وغيرك حيواني رعي
ايتامكي شرط ايدر سه يته اجير خاص اولور بو بحثك تمام وتحقيقي در رده در (وليس
للخاص ان يعمل لغيره ولو عمل نقص من اجرتنه بقدر ما عمل) فتاوى النوازل اجير
خاصيچون غيره عمل ايتك بوقدر عمل ايدرك اولور سه على مقداري اجرتندن تقيص
اولور (وان هلك في المدة نصف الغنم او اكثر) من نصفه (فله الاجرة كاملة) مادام
رعي منها شيئا لما مر ان المعقود عليه تسليم نفسه جوهره وظاهر التعليل بقاء الاجرة
لو هلك كلها وبه (صرح في العمادية) اجير خاصك مدت اجارسته قيونك نصفي
ويا اكثر هلاك اولسه مادام ايدن بر مقداري رعي ايتديكيجه كندويه اجرت كامله
لازم اولور سالف الذكر معقود عليه نفسني تسليم اولديغنه بناء ظاهر تعليل قيونلرك
كليسي هلاك اولديغي تقدير جدر اجرتك مستأجر كذمتنه بقاسيدر واشبو مضمون
مشروحه عمادية ده تصریح اولندي (ولا يضمن ما هلك في يده او عمله) (تخريق
الثوب من دقة الا اذا تعد الفساد فيضمن كالمودع اجير خاص) كندونك ينده
ويا عمليله هلاك اولان مثلا غسلده دقتدن ناشي تخريق امثالي شيده ضمان اواز امام
اعظم رجه الله تعالى زدننده عين ينده امانت اولديغنه بناء امامين هما مين قنده اجير
مشركه تضمينك وجوب حقه فنده وقر احيي سونلر ديوا مال ناسي صيانة استفساما

ابدى بونده قيامه قائل اولديلا مودع كى فساد قصد ايله اهلاك ايدرسه ضامن اولور مثلا خرب ايدوب قيونك ياغنى قيوب ويا كوزنى چيقاررسه ضامن اولور رعى اوزره عقدده ضررى ايجاب ايتامكين صبحه وصفحه رعى حاصل اولور سقى ورعى حالنده هلاك اولورسه ضامن اولماز حياقي مرجو ومانول ويا خود حياتده قلاجنى ويا فوتى نامعلوم اولان حيوانى راعى ويا اجنى بر كيمسه ربح ايدرسه ضامن اولور موتى معين اولورسه ضامن اولماز زيار عيله امر حفظله امر در موتك يتقى وقتنده حفظ انحق ربحله اولور اجنيده ده اذن دلاله موجود در دوهده قيون كيدير قيونى قورد قيوب ويا كندو باشنه حتف انده اولسه ضامن اولماز مخرج فرغ على هذا الاصل بقوله فلا ضمان على ظرفى صبي ضاع في يدها اوسرق ماعليه من الحلى لكونها اجير وحده اصل مرسوم اوزره مسئله تفريع ايدوب مصنف مرحوم بيورر كه مرصه عورتك ينده ضايع اولان صبي ويا اوزرنده كه سرقت اولان حلى حقتده كندويه ضمان ايجاب ايتلر كندوسن اجير و حدا و لمغين (وكذا الا ضمان على حارس السوق وحافظ الخزن) ينده بويله چارشو خان حفظ و حراستنده اولان كيمسه ضمان ايجاب ايتلر اجير خاص اولديغندن (وصح ترديد الاجر بالتدبير في العمل) كان خطه فارسيا فبدرهم اورى فبدرهم رعين على ترديد ايله اجرتى ترديد صحيح ومشروع اولور مثلا اشبو نخدي لغت فارسيله ايله كتب و املا ايدرسه كندويه بدرهم اجرت روى يارسه ايكي درهم اجرت اعطاس اولسون ديمك كى (وزمانه في قول) كذا بخط المصنف لمقاوم بشرحه وسيتضح قال شيخنا الرملى ومعناه يوز في اليوم الاول دون الثاني كان خطه اليوم فبدرهم اوغدا فبدرهم علك زمانه ككه زمن اولده كه يوم اولده ترديد صورتده ترديد اجرتده صحيح اولور يوم ثابده اواز مثلابوكون كتب ايدرسك بدرهم يارنكى كون كتب ايدرسك يارم درهم ديمك كى يعنى يوم اولده كه علك اجرتده مستحق اولور غدده كه ايشلريكي علك اجرتده مستحق اولور غدده تسليم وتسليم مانعه جهالت اولمغين موال مشروح اوزره مصنف مرحومك كندو خطيله مثله ملحق اولورق بلا شرح واقع اولدى قريبا كف وايضا وقوعبولور ته كيم شيخ رملى بيان معنايندى (ومكانه) كان سكت هذه فبدرهم اوغده فبدرهم (مثلا اشبو دارده ساكن اولورسك بدرهم ويا بونده ساكن اولورسك ايكي درهم ديمك كى علك مكانده دخی ترديد ايله اجرتده ترديد صحيح اولور (والعامل) كان سكت عطاسا فبدرهم اوحدادا فبدرهم (والمسافة) كان ذهبت للكوفة فبدرهم اولبصرة فبدرهم (والجل) كان حملت شعير فبدرهم دخی عالمده مسافده وحلده ترديد ايله مثلا اشبو دكانده عطار اولورق ساكن اولورسك بدرهم حداد

اولورق ساكن اولورسك ايكي درهم و كوفديه دك كيدرسك بدرهم بصريه كيدرسك ايكي درهم واره حل ايدرسك بدرهم بغدادى حل ايدرسك ايكي درهم درسه اجرتده صحيح اولور (وكذا لو خيره بين ثلثة اشياء) اشبو سالف الذكر مسائل كليستده اوج شى ينده تخير ايلسه ينده بويله صحيح اولور (ولو بين اربعه لم يجز كافي البيع) درت نسته ينده تخير ايدرسه ينده بويله صحيح اولور (ولو بين اربعه لم يجز كافي البيع) درت نسته ينده تخير ايدرسه جائز اولور اوجه حاجت مندفعه اولمغين ته كيم بعده اولديغنى كى مثلا اشبو ايكي عبدك برينى تسيمه ثمنله بعده تخيرك جوازي مثلا ووجب اجر ما وجد الا في تخير الزمان فيجب بخياطة في الاول ماسمى وفي القدر المثل لا يزداد على درهم ولو خاطه بعد غدا لا يزداد على نصف درهم وفيه خلافتها مسائل مرسومه لك كليستده ايشلنوب وجوده كالان علك اجرتى واجبه اولور الا تخير زمانده يوم اولده ايتان عمل ايدرسه اجر مسمى واجب اولور غدده اجر مسمى لازم اولور بدرهمى تجاوز ايتن نصف درهم نقصانده اولور غددن صكره ايتان عمل ايدرسه نصف درهم اوزره اجر مثل زائد اولور بونده امامين ايجسون اخلاف وار كه اجر مثل نصف درهم نقيص اولور زباده اولور (بني المستاجر تنورا اود كانا) عبارة الدرر او كانونا (في الدار المستجرة واحترق بعض ثبوت الجيران او الدار لا ضمان عليه مطلقا) سوانبى باذن رب الدار ام لا بر مستاجر دار مستاجره رختور ويا دكان بنا اتمكاه بعض قوم شولر خانه لرى ويا نفس دار مستاجره محترق اولسه كندويه مطلقا كه بنا صاحب دارك اذيله اولسون ويا اذنس اولسون ضمان ايجاب ايتن درر عبارتده سى و كانا بدلته كانونا در اختراقه مناسب اولانده بودر اوجق معانسه اولمغين (الا ان تجاوز ما يصنع الناس) في وضعه و ايقاد نار لا يوقد مثلها في النور والكافون الامستاجر حطب وضع ايدوب وتورده و اوجهده اومه اوش ايقاد اولمغين ايشى ايقادده احتياطي تركه هر كسك ايشلريكي ايشى ايشلر كده حدنى تجاوز ايدرسه ضامن اولور (استاجر حمارا فضاع عن الطريق ان علم انه لا يجده بعد الطلب لا يضمن) بر كيمس بر حمارى استجار ايدوب وانى يولدن شامقعه ضايع ايتده ايمدى بعد المطالبه انى بويله جفتى بيلورسه ضمن اولماز (كذا راع ندمن قطيعه شاة فضاقت على الباقي الهلاك ان تبعها) لانه اتمارك الحفظ بعدر فلا يضمن كدفع الورقة حال الفرق سورسندن بر قيون فرار ايدوب ارفه سنه دوشوب كيتديكي تقدربجه كيو قلان قيونلر هلا كندن خوف ايدن راعنده مستاجر سابق كيدير كه كندويه ضمان ايجاب ايتلر حفظى بعدر ترك ايتديكنه بناء غرق حرق وقتده بر كيمسه نك وديعه سنى براجنبي به ورمك كى (وقالا ان كان الراعى مشتركا ضمن) امامين همامين رجھما الله تعالى مسئله مشروحه راعى اجير مشترك ايسه ضامن اولور بيورديلر (ولو خاط

الغنم ان امكنه التميز لا يضمن (براعى رعى ايتديكى قيونلرى ديكر قيونلره خلط اتمكاه ضرر اصابت ايتسه ايتدى تميزى ممكن اولورسه ضامن اولماز) والقول له في تعيين الدواب انها الغلان وان لم يمكنه ضمن قيمتها يوم الخلط والقول له في قدر القيمة عماديه (اشودابه فلانكدر ديو تعيين دوابده قول راعينكدر تميز وتعيين ممكن اولورسه يوم خلطده كه قيمتي ضامن اولور وقيمتك مقداريني بيانه قول به كندونكدر (وليس للراعى ان يترى على شى منها بلا اذن ر بها فان فعل فعطبت ضمن وان نرى بلا فله فلا ضمان جوهره) راعى رعى ايتديكى دوابك ار ككنى ديشى سى اوزره صاحبك اذ نسز اشرق يوقدر ايتدى خلاف شرع اوله رق مذكر كندوباشنه اثرسه ضمان ايجاب ايتز (ولا يافر بعد استاجره للخدمة) المشقة (الابشرط) لان الشرط الملك عليك ام لك (خدمتون استيجار ايتديكى عبدى مشتق بئاستاجر سفره اكتورده من بلكه كندوبلده سنده وقراننده استخدام ايدر الامدت سفر مسافه بعديه مسافرتى شرط ايدرسه اول محله كتورر زيرا شرط انسانك كرك عليهنه وكرك له سنده ملكا بك اشدوا تباعا زياده اذ خلدرك مشروط له وعليهده نظرا مال الكيت ويالملوكيت جهنتدن اشددر وكذا لوعرف بالسفر لان المعروف كالمشروط بئد بوبله مستاجر سفره متهى سفر ايله معروف بر كيمه اولورسه المعروف كالمشروط اولمغين عبد مستاجر سفره برابر كتورر (بخلاف العبد الموصى بخدمة فان له ان يسافر به مطلقا) لان مؤنة عليه (خدمتيله وصيت اوتوب ويا خدمتي اوزره مصالحه اولنان عبد استيجار اولنان عبدك خلافتد در كه مؤنت سفرى كندونك اوزرينه اولمغه مطلقا كه كندوبيله مسافرتى شرط ايتسون ويا ايتسون انكاه برابر مسافره كندوبه مشروعدر (واو سافر) المستاجر (به) فهلك (ضمن) فيتمد لانه غاصب (ولا اجر عليه وان سلم) لان الاجر والضمان لا يجتمعان وعند الشافعي له اجر المثل (مستاجر مشروح عبد ايله برابر مسافرت ايدوب وعبد هلاك اولورسه غاصب اولديفتدن قيمتي ضامن اولور سلامتده دخی اولسه اجرت ايجاب ايتز حالت واحده كه حالت سفرنده اجر ايله ضمان مجتمع اولمغين عند الشافعي كندوبه اجر مثل لازم اولور (ولا يتردد مستاجر من عبد) اوصي (محجورا جراده فله لاجل عمله) لعودها بعد الفراغ صحبة استحسانا كندونفسارنى استيجار ايدن عبد ويا صبي محجور دن مستاجر عمارى مقابله سنده كندولرينه ادا ايتديكى احرى استرداد ايدنه من عماردن فراغ لردن صكره استحسانا اجاره صحته متغلب اولمغين قياس اولان محجور عليهاك عقدينك عدم جواز بئد مبنى اجرتى مستاجر ك استرداد ايدر (ولا يضمن غاصب عبد ما اكل) الغاصب (من اجره) الذى اجر العبد نفسه لعدم تقدمه عند ابى حنيفة (كا) لا يضمنه اتفاقا (لواجر الغاصب) لان الاجر له لا مال لك (برعبدى غصب ايدن كيمه او عبدك كندونفسنى استيجار ايتديكى اجرتدن اكل

ايتديكى مبلغى ضامن اولزامام اعظم رجه الله تعالى نردندن اجرت مشروحه مال مقوم اولمغين ته كيم غاصب بالذات كندوسى عبدى استيجار ايلسه اجرت كندونك اولوب مال صاحبك اولمغين اجرتى ضامن اولمدينى كى (وجاز للعبد قبضها) لواجر نفسه لالواجر المولى الا بوكالة لانه العاقد عناية (عبد بالذات كندونفسنى استيجار ايتش اولورسه كندوبه اجرتى قبض مشروح اولور عقده كندوسى مباشرت ايتش اولمغين اغاسنى استيجار ايتش اولورسه عبد كندوسى اجرتى قبضه مقدر اوله من الاوكالة اغاسى كندوسى عاقد اولمغين (فلو وجدها مولا) قائمة (في يده اخذها) لبقائه ملكه كمسروق بعد القطع (عبد مغصوبك اجرتى اغاسى يندد قائمه اولدينى حالده بولسه ملكيك بقائه بناء على مولا اخذ ايدرسار قك يدى قطع اولندقد نصكره يندد بوتان مال مسروق مالكك اخذى كى) استاجر عبد اشهرين شهر اباربعة وشهر ايتخسة صح على الترتيب (المذكور حتى لو عمل في الاول فقط فله اربعة وبعكسه خمسة) بر كسه برعبدى بر ماهى درت وروى بش درهم اوله رق ايتكى ماه مدته استيجار ايلسه ترتيب مشروح اوزره استيجار المذكور صحيح اولمغه عبد فقط ماه اولده عمل ايدرسه درده عكسنده كه فقط ايتخجده ايتلرسه بشد مستحق اولور (اختلفا) الاجر والمستاجر (في اباق العبد او مرضه او جرى ماء الرجى حكم الحال فيكون القول قول من شهد له) الحال (مع يمينه) (موجرا بيله مستاجر استيجار اولنان عبدك اباق ويا مرضنده ويا دكرمانك صوينك جريانده اختلاف ايتسه ز حال ميانلرنده حكم نصب اولنور كه عبد حالا آبق ويا مريض بولنورسه قول يمينه حال كندوبه شاهد اولان مستاجر ك اولور زيرا حالا اباقه مرضك ظهورى ماه ضايهده دايدركد انده دخی انتفاءه ممكن بوقدر ايتدى موجر تكم مشروحي مدعى مستاجر انى مشكر اولمغه قول كندونك اولور ريق عبد حالا صحيح ويا غير آبق بولنورسه قول موجر ك ماضاه انتفاءه ممكن ثابت اولوب مستاجر فوات تكمى دعوا موجر انى انكار ايتكين (كا) بحكم الحال (او باع شجرة فيه ثمر واخلفا في بيعه) اى الثمر (معها) اى الشجر (فالقول قول من في يده الثمر) (نتمد كركه) حالا كندوده ميوه موجود اولان بر شجرى بيع ايدوب لكن ميوه سينك اغاجيله برابر بيعنده بايعله مشترى اختلاف ايتسه ر قول ميوه كندونك يندد بولنان كيمه نك اولمغه له حال حكم نصب اولندينى مثالا بوميوه موجود اولديفته نظرا در هلاك اولدينى تقدر رجه قفنه نك يندد تلف اولمش اولورسه قول اذك اولور (والادلى ان القول لمن يشهد له الظاهر) مسئله ده اصل اصل قول ظاهر كندوبه شهادت ايدن كيمه ايتجون اولمدر (وفي الخلاصة انقطع ماء الرجى سقط من الاجر بحسابه ولو عاد عادت ولو اختلفا في قدر الانقطاع فalcول للمستاجر ولو في نفسه حكم الحال (خلاصة ده مذكور در كه بردكرمانك صوبى

منقطع اولورسه بدل اجارندن حسابجه ساقط اولور صو عودت ايدرسه اجرته
عودت ايدر يعني انقطاع مائه اجاره منفسحه اولور مدت انقطاعك مقدارنده
اختلاف ايدر ايشه قول مستاجر اولور تفسندن زياده بي ضمانتي نفينه بنفس
انقطاع اختلاف ايدر ايشه حال حكم نصب اولور (والقول قول رب الثوب
بيمه) في القميص والقباء والحجرة والصفرة (وكذا في) (الاجر وعدمه) وقال ابو
يوسف ان كان الصانع معاملا له فله الاجر والا لا كونهك وباعتري دكوب
قرمزي وباصاري بويابوب وباجرتله اولوب اولور اختلاف اولورسه قول
بينيه ثوب صاحبكدر اذن كندو طرفندن بولغله كيفيته كندوسي اعلمدر امام ابي
يوسف رحمه الله تعالى بيورر كه صانع كندو همچون عمل ايدر دائما ميالرنده معامله
بولور كيمسه ايشه اجرته مستحق اولور بويغيسه اولور (وقيل) اي وقال محمد (ان
كان الصانع معروفا بهذه الصنعة بالاجر وقيام حاله بها) اي بهذه الصنعة (كان القول
قوله) بشهادة الظاهر (والا فلا وبه يعني) زيالي به بعضه كه امام محمد رحمه الله
تعالى بيورديكه صانعك اول صنعتي اجرته ايشلديكي معروف وقيام حاله انكاه
مشهور اولورسد ظاهرا حال شهادتيله قول كندونكدر بويغيسه دكلدر انجقي و
قوله فتاوي بريور (وهذا بعد العمل اما قبله فيختار انسان اختيار) اشبو حكم مشروح
واختلاف عملدن صكره اولديغنه نظرا در عملدن اولورسه تخالف ايدر (فروع)
فعل الاجير في كل الصناعات يضاف لاستاذة فالتفد يضمته الاستاذ اختيار يعني مالم
يتعد فيضمته هو عمادية به هر بر صنعتده اجرته فعلي اس تاذينه اسناد اولور امدني
شاكرديك ائلاف ايتديكي نسدي استاذي ضامن اولور مادام شاكردي تمني
ايتماش ايشه نعدني ايتش اولورسد ائلاف ايتديكي كندوسي ضامن اولور (وفي
الاشباه ادعي نازل الخان وداخل الحمام وساكن المد للاستغلال الغصب لم يصدق
والاجر واجب به اشباهه مسطوردر كه برخانه نزول ورجاهه دخول ايدوب ومعد
للاستغلال اولان مثلا برد كانه ساكن اولان كيمسه غصب ادعا ايشه دعواسنده
تصديق اولور اجرته تأديه كندويه واجب اولور (قلت وكذا مال اليتيم على المقتي
به فتنبه به شارح رحمه الله تعالى دير كه قول مفتي به اوزره مال يتيم بلكه مال وقفده
ينه بويه در (وفيها الاجرة للارض كالحراج على المقتد به اشباهه مذكوردر كه
قول مفتي اوزره ارضه اجرة خراج موظف كيدير (فاذا استأجره للزراعة فاصطلم
الزرع آفة وجب منه لما قبل الاصطلام وسقط ما بعده به امدني برقطعه ترلاني زراعت
ايچون بر كيمسه استيجار ايتكله زرعه برافت سماوي ايرشه مستاجر اصطلامدن
مقدمكه مدته اجرت اجاب ايدن صكره كينه اصابت ايدن ساقط اولور لكن بوقول
مفتي بهك خلافيدر صاحب محيط دير كه فتاوي اشبو قول اوزره در كه بعد هلاك الزرع

كندوده اعاده زرع ممكن اولور مدت باقيه اولورسه اجرت اجاب ايتير بويغيسه ايدر
ولو الجيه ده مر سومدر كه بر كيمسه ارض خراجيه بي زرع ايتد كنده زرعه برافت
سماويه ايرشه خراج اجاب ايتير (قلت وهو ما اعتمد في الولو الجية لكن جزم في
الخاتمة برواية عدم سقوط شيء حيث قال اصاب الزرع آفة فهلك او غرق ولم يثبت
زعم الاجر لانه قد زرع ولو غرق قبل ان يزرع فلا اجر عليه انتهى به شارح
عليه ازجه دير كه اشبو اجرته سقوطي قولي ولو الجيهك كندويه اعتماد ايتديكي
قواندر لكن خاتمه ده اصلا اجرته برشي ساقطه اولور (قوله جزميله ديديكه زرعه
آفت ايريشوب هلاك اولوب وباجر قله بترسه اجرت لازمه اولور زراعت بولغله
قبل ازراعة ارض غرق اولورسه انتفاعه ممكن منعدم اولغله اجرت اصلا اجاب
ايتير والله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

(باب فسخ الاجارة)

فسخ اجاره به متعلق باب مسائلدر فسخ بعد الوجود اولغله تاخير مناسب كوراندني
(فسخ) بالقضاء والرضي (بخيار شرط ورؤية) كالبيع خلافا لاشافعي به
اشبو اجاره بيع مثالا بخيار شرط ورؤية قضاء ورضا ايله قبل انقضاء الايام
الثلاثة فسخ اولور مثلا بر كيمسه بر دكاني اوج كونه بخير اولور برق بر ماه اجار
ايشه ايام مشروحه ده فسخه مقتدر اولور پس اوچنجه كونده فسخ ايدرسه مرور ايدن
ايكي كونك اجرته واجبه اولور ابتداء مدت خيارك سقوطي وقتندن اعتبار اولغله بوندن
فهم اولان مستاجر اجاري فسخنده موجرك حضور و علمك عدم اشتراطيدر
لكن بوامام اعظم رحمه الله تعالى عندنده در امامين حضور و علمندن لازمدر بيور دير
بالقضاء والرضاء مشار اليهما قوليدر قول مختار اولكيدر مضراتده تصرح اولنديغنه مبني
خيار رؤيت حقه و اورد اولان من اشترى شيأ ولم يره فله الخيار اذا رآه حديث شريفي
هرنه قدر بيع حقه صريح ايشه ده اجاره ده شرع منافع اولغله لفظا وبالدلالة اجاره ده
متاواندر امام شافعي ايچوندر اختلاف مشار اليه اجاره ده خيار شرط صحيح دكلدر
وكورنديكي نسدي استيجار غيري مشروعه در بيور دير (و) بخيار (عيب) حاصل
قبل العقد او بعده بعد القبض او قبله (بفوت النفع) به صفة عيب (كخراب الدار
وانقطاع ما الرخي) انقطاع ما (الارض) به دار مستأجرة ذك خرابي و ذك ذك وارضك
صهيك انقطاعي مثالا كندو ايله انتفاعي مغوت كرك قبل العقد و كرك بعده و كرك بعد القبض
وباقيله حاصل ويدي اولان عيبك خيار يله ده اجاره فسخ اولور مثالا عيبك و دابةك
مرئض و دارك منهدم اولسي كي عين مستأجرة در عيب حادن اولغله عدم انتفاع

تحقق ایدرسه مستاجر ایچون خیاریعرب ثابت اولور خدمت ایچون استیجار اولنان عبدك كوزيك برينك ذهابی خدمته مضراولما معین وانتفاعه ضرری اولیان دارك جدارينك برينك سقوطی منافعه مانع اولدیغندن بونلرایله خیاریعرب ثابت اولمز مصنفك تفسخ بخیار شرط و رفته و عیب قولك مفادی اجاره نك بونلرایله منفعة اولیوب بلكه مستأجره حق فسخك ثبوتیدر شمس الأئمة السرخسی و شیخ الاسلام اشبو قولله افتایور دیلر و كذا لو كانت تسقى بماء السماء فانقطع المطر فلا جرحا لیه ای وان لم تفسخ على الاصح كما مر بینه بوبله ارض یغمر صوبی الیه سقى اولنورسه انقطاع مطرایله اجرت ایجاب اتز قول اصح اوزره هر قدر اجاره منفعة اولزه ده ننه كه قریب امر و رایتدیكه مصنفك تفسخ قولی عدم انفساخی افاده ایدر و فی الجوهره لوجاه من الماء ما یزرع بهضاها المستأجر بالخیار ان شاء فسخ الاجارة كلها او ترك ودفع بحسب ما روی فیها (جوهرة ده مذکور در كه ارضك بعضیسی زرع و سقى اولنور مقدارى صوكلوب زیاده كمرسه مستأجر بخیر در درسه ارضك کلیسده اجاره بی فسخ ایدر و یا خود اجاره بی ترك ایدوب ارضدن صواروب انتفاع ایتدیكى مقدارك حسابی بدل ایجاری تأدی ایدر (وفی الولو الجیة لو استأجرها بغير شرطها فانقطع ما ازرع على وجه لا یرجى فله الخیار وان تقطع قليلا قليلا و یرجى منه السقى فالاجر واجب) ولو الجیة ده مسطور در كه بر رجل بر قطعه ارضی شربنی ذكر ایتكسز استیجار ایتد كده سقى مرجواولما مق وجهی اوزره زرعك صوبی كلیا منقطع اولورسه مستاجر ایچون اجاره بی فسخده بخیرك وارد رندرجی آزار منقطع اولوب كندودن زرعك سقى مرجو و مامول اولورسه اجر واجبدر (فی لسان الحكم استأجر حماما فی قرية ففزعوا و اوردوا اسقط الاجر عنه وان نفر بعض الناس لا یسقط الاجر) لسان الحكم نام كتابده مرسومدر كه بر شخص برقره ده كه بر باب جامی استیجار ایدوب وناس اول قریه دن وحشت ایدوب كلیا رحت ایدر لسه بدل ایجار كندودن ساقط اولور بوق ناسك بعضیسی نفرت ایتش بولنورسه ساقط اولماز (و اخل) عطف على یغوت (به) ای بالنفع بحيث ینفع به فی الجملة (كرض المبدود بر الدابة) ای فرحتها و سقوط حائط دار یاخو دعبدك فی مزاج و دابه نك ارقه سنك یاغری كبی كندوایله انتفاعه خلل و نقصان طاری اولور عیب سله ده فسخ اولور هر نه قدر نوعا ما انتفاعه قابل اولورسه ده اوخل یغوت اوزره معطوفدر انتفاعه خلل عیب دخی دارك دیوارينك سقوطی كیدر و فی التیین لو انقطع ما ازرع والیت مما ینفع به لغیر الطمن فعليه من الاجر بحصته لبقاء بعض المعقود علیه فاذا استوفاه لزمه حصته كی نینده مرسومدر كه بر دكرمانك صوبی منقطع اولوب نفس دكرمان یتقی بلا مأ و طعن كندوایله انتفاع اولنور مقوله دن اولورسه مستأجره بیت مشروحك حصه سی مقداری اجرتی تأدیبه لازم اولور معقود علیهك بعضیسی اولمغین امدی اندن استیفای منفعت ایتش

اولورسه حصه سنجه كندویه اجرت اداسی لازم اولور (فان لم یخل) العیب (به) اوازاله الموجر) او انتفع بالخل (سقط خیاره) زوال السبب كی عبدك كوزيك برينك عیسی و یا شرینك توكلسی و كندوایله انتفاعه خلل طاری اولیان دارك حائطك انهدامی مثلا و عیب منافعه خلل و برزسه و یا خود موجرد ار مهدومه بی بناسی مثلا و عیبی ازاله ایدرسه و یا خود كندویه خلل طاری اولان نسنه ایله عیب اوله رق منفع اولورسدسیك زواله نسنه خیاری ساقط اولور (و عمارة الدار) المستأجرة (وتطبیها و اصلاح المیزاب و ما كان من البناء على رب الدار) و كذا كل ما یخل بالسكنی دار مستأجره نك انمارنی و تركده خلل اولان تطبینی و میر ابنك اصلاحی و ایجاب ایدن بنا و ترمیمی و هر برسك به محل اولان شی رب الدار كه موجرك اوزرینه (فان ابی صاحبها) ان یفعل (كان للمستأجر ان یخرج منها الا ان یكون) المستأجر (استأجرها و هی كذلك) و قدر اها رضاه بالعیب كی پس صاحب دار عمارت مشروحه لردن ابا و امتناع ایدرسه مستأجر ایچون اندن بلا اجرة خروج وارد الا اول عیبه معیب اولدیغنی كوروب و بیله رك استیجار ایتش اولورسه عینه رضانه مبنی خروج ایده مز (و اصلاح ما البئر و البالوعة و المخرج على صاحب الدار) لكن بلا جبر علیه (لانه لا یجبر على اصلاح ملكه كی صوقیه نك و عیسا خانه نك اصلاح و اعماری ینه صاحب دار اوزره درلكن كندونك ملكی اولدیغندن اصلاحیه جبریدر (فان فعله المستأجر فهو متبرع) وله ان ابی ربها خانبه ای الا اذار اها كی امر كی سالف الذكر اصلاحی مستأجر كندوسی ایدرسه تبرع ایتش اولور مو جر ابا ایدرسه مستأجر ایچون بلا اجرة خروج مشروعه در الامقدا داری كور مش اولورسه راضی اولمش اولدیغندن خروجی نامشروعه در ننه كه ماسقه ده مرور ایلدی (وفی الجوهره) وله ان ینفر بالفسخ بلا قضاء كی مستأجر ایچون بلا اقتضا فسخه انفراد وارد (ولو استأجر دارین فسقطت او تعیب احداهما فله تركهما لو عقد علیهما) صفقة واحدة بر مستأجر ایكی باب استیجار ایتد كده انك بریسی منهدم و یا متعیب اوله امدی ایكینك اوزرینه عقد اجاره صفقة واحدة الیه وقوع بولش ایسه ایكینی بردن ترك كندویه مشروعه در صفقة متعدد اولمش اولورسه هر برینه علی حدة حكلمری اجر اولنور بولت و فی عاشیه الاشباه مغریا لانه ان المذرظ اهر ایفردوان مشتهلا بغير دو هو الاصح كی اشباه حاشیه سنده نهاییه به عز وایله مرسومدر كه قلع خرسی مثله سی مثلا و عذرظاهر و نمایان اولورسه فقط دیشی قلع اولنان حقنده عذر تحقیق ایتش اوله فسخ اجاره كندوده اولور عذر مشته اولورسه مثلا بر نسنه ای اجار ایدن مدیونك دینك ايفاسك انجق ایجار ایتدیكى شلرك نمندن اولمق كبی امدی فسخده مجرد مستأجر منفرد اوله مز بلكه فسخده موجر ایله مستأجر كی اتكیدینك بردن رای رینك انظمامندن لازمدر انجق اصح اولان قول بودر (و بعدر) عطف على بخیار شرط (لزم ضرر لم یستحق

بالعقدان بقي العقد كافي سكون خرسى استواجر لقلعه وموت عرس او اختلاعه
 استواجر (طباخ) (الطبخ ولحمها) عقدك بقامى صورتك عقد الله مستحق اولمجان
 ضررك لزومى عذر يلهده اجاره فسح اولنورته كه ديشك حكمة سيجون استيجار
 صورتك اغريشك سكونده طبع ولحمه ايجون استيجار اولن طباخده عرسك موتى
 ويا اختلاعه اولدينى كى امدى بونلده بر موجب ايجار اجرا اولنسه مستاجر
 متضرر اولور يا صحيح وسالم دشت قلعي ويا لا موجب بزمالك لازم كلور (و) بعذر
 (زوم دين) سواء كان ثابتا (بميان) من الناس (اويان) اى بينة (وافرارو) الحال انه
 (لاماله غيره) اى غير المستاجر لانه يحس به فيضرر الا اذا كانت الاجرة المجلة
 تستغرق قيمتها اشياء كدخلى عين مستاجر دن غيرى مالى اوليان موجه معينه
 ناس وبيان بيه ويكندونك اقرار يله لازم اولان دين عذر يلهده ايجار فسح اولنور
 دين ايجون حبس اولنغله متضرر اولديغه مبنى الامتأجر طرفدن تاديه اولنان
 اجرت معمله عين مستاجر نك قيمتى مستغرق اولور سه مستاجر طرفدن مبلغ مرقومك
 مطالبه سى دركار وكنديسى اكا احق اولدينى اشكار اولنغله فسخته عدم فائده
 بيداردر امدى غرمانك كه انجق مدت ايجارك انتقاسنه قدر انتظار در (و) بعذر
 (افلاس مستاجر وكنديسى) بعذر (افلاس خياط يعمل بماله) لا بآرأه (استاجر عبدا
 لخطبك عله) ايجون دكان استيجار ايدن مستاجر ك افلاسى ويا اول
 سوقه تجارتك عدم امكانى در حقه كسادى وكنديسى ماله عمل ايدوب خياطت ايجون
 عبد استيجار ايدن خياطك افلاسى در زبلى تركى عذر يلهده اجاره فسح اولنور
 اما مالى اولوب مجرد اجرتيله خياطت ايدن دزرك راس مالى ايكنه سيله مقرص
 اولنغله كندونك حقنه عذر تخفيف ايجار (و) بعذر (بدا مكرى دابة من
 سفر) ولو فى نصف طريقه نصف الاجران استوباصه وية وسهولة واذ بقدره
 شرح وعبانيد وخابنه بداء مدوقته بده بداله فعلك مصدر يدر كه كندوبه مقدمه
 رأيك غيى برأى وتدبير ظهرا اولديكه كندوبى ايدن منع ايدى ديتك معانسه در
 يعنى مثلا بغداده ويا حجه سفر قصد ايله رداه كرا ايدن كندوبه كندوبى سفرندن
 منع ايدر مرض ويا خوف امثالى بر نسته ظهور يلهده عذره مبنى اجاره فسح اولنور
 هذبولى بارى ايتدكه وقوعبولور سه موجب ايجون اجرتك نصفنى مطالبه واردر
 صهوبت وباهولت بولك ايكى طرفى مساوى اولور سه مساوى اولور سه مقدار نجه
 اجرت مطالبه ايدر (و) بخلاف بداء المكارى (و) فانه ليس بعذر اذ يمكنه ارسال اجيره
 مكاريك حقنه ظهور ايدن احوال مستكرى حقنه كه ظهور ايتك خلافته در كه
 بونده اجرتك ارسالك امكانه مبنى بو فسح اجاره مبنى موجب عذره اولنغله وروفي
 الملتقى ولو مرض فهو عذرى رواية الكرخى دون رواية الاصل قلت وبالاولى يعنى

ملتقى مكارى مرض اولور سه فسح اجاره رهايت اصله اوله رقى امام كرخى
 روايتك عذره ديور سومدر شارح بلا اختيار كندونك خروجى مستدر اولوب
 وغيرك كندونك مقامه قياى متعسر اولغين قول اول ايله فتا اولنور ديدى (و) ثم قال
 ولو استاجر دكانا محل الخياطة فتركه لعمل آخر فعذر وكذا لو استاجر عقارا ثم اراد
 السفر انتهى (و) بوندن صكره ملتقى صاحبى ديديكه بر كيمنه دزرك صنع سيجون
 بر دكان استيجار ايدوب بعده اخر بر صنعت اراده سته مبنى اى ترك ايله بو فسح
 اجاره عذر مقبولدر يله بويله بر عقارى استيجار بعده اراده سفر ايله عذر اولنور
 بومكسرى به بداء افرادندن (و) وفى القهستانى سفر مستاجر دار السكتى عذر دون
 سفر موجه ولو اختلفا فالقول للمستاجر فيحلف بانه عزم على السفر (و) قهستانيه
 مرسومدر كه سكتا ايجون دار استيجار ايدن شخصك سفر اداره سى فسح
 جواز يله عذره موجه كه عذر دكان در اختلاف ايدوب موجه مستاجر كه صرف
 تعالدر سفره خروجى كندبر ديوب مستاجر ده سفرم واقعدر خلاقم بوقدر ديره
 قول مستاجر ك اولنغله عازم سفر اولوب تعلل اولديغه تخليف اولنور (و) فى الولوالجية
 تحوله عن صفة الى غيرها عذر وان لم يفسح حيث لم يمكنه ان يتعاطاها فيه (و) ولو
 الجيهه مذكوردر كه مستاجر ك صفتدن ديكر صفتيه ميل وتحولى استيجار ايتديكى
 دكانك اجاره سنى فسحه عذره هر قدر ايدى تجارتك عدم امكانه مؤدى اولور
 افلاسى تحقق ايتزده (و) فى الاشياء لا يلزم المكارى ان يذهب معها ولا ارسال غلام
 انما يجب الاجر بتخليتها (و) اشباهه مذكوردر كه كراحيه دابه سيله برابر كدوب
 ويا غلامنى ارسال لازم دكلدر اجرتيه مجرد تخليه سيله مستحق اولور (و) بخلاف
 (ترك خياطة مستاجر عبد مخط ليعمل) متعلق تيك (فى الصرف) لامكان الجمع (و)
 دخلى دزرك ايجون عبد استيجار ايدن مستاجر ك صرف عملچون خياطى تركى بداء
 مكاريك خلافته در زرا بردكانك بر طرفه كندونك صرافلى ايدوب جانب اخرنده
 عبدك خياطتيله جمعى نمكندر اشوعبارده تابع اضافله ركاهه معن اولغين (و) بخلاف
 خياط استاجر عبد للخياطة فتركها ليعمل فى الصرف (و) دليله زباده واصح اولور
 ايدى (و) بخلاف (بيع ما اجره) فانه ايضا ليس بعذر بدون حقوق دين كامر ووقف
 بيعه الى انقضاء مدتها وهو المختار لكن لو قضى بجوازه نفذ وتماه فى شرح الوهبانية
 موجهك ايجار ايتديكى نسدنى بيعدخى مثله مشروحه نك خلافته در كه مادام
 ماسبقه مرور ايتديكى مثالاو دين لاحق اوله رقى مجرد بيعى فسحه عذر اوله مزيج
 ايدى كه اولور سه مدت اجاره سنى انتقاسنه دك بيعى موقوف اولور هرنه قدر
 بطلان قائل وار ايسده مختار اولان بودر لكن جواز يله حكم اولنور سه بيعى نافذ
 اولور امام ثاقى عندنه عين مستاجر نك وره نك بيعلى مشروع اولغين (و) وفيه

معز الخاية لوباع الاجر المتاجر فاراد المتجران يفسخ بيعه لا يملكه هو الصحيح
شرح مشروحه خاتمه عزو اليه مر سومدر كه بر كيمنه ايجار ايتديكي داري بيع
ايدرسه ايتديكي متاجرالك يعني فسخ مراد ايدرسه فسخه قادر اولماز انجق صحيح
اولان بودر (ولوباع الزامن الزهن للزهن فسخه) بر كيمنه رهن ايتديكي نسته بي
بيع ايدرسه مرتهن الميعون حق فسخ واردر (وتفسخ) بلا حاجة الى الفسخ (بموت
احد عاقدين) عند نالاجنونه مطبقا (عقدها لنفسه) الالضرورة كونه في طريق
مكة ولا حاكم في الطريق (منه) حيفه ككند ونفسيون عقد اجاره
ايدن احد متعاقدينك موتله اجاره بلا حاجة الى الفسخ منفسخه اولور مطبقا كه تمام
برماه ويا نصف ست جنويله اجاره سي منفسخه اولماز منفسخه فعيده موتله اجاره منفسخه
اولماز موده قضا وبارضا اليه فسخ اولديني مارالذكر مسائل مشروحه به حكيمك
مخالفتني افاده ايدربونده اجاره نك كندو باشنه منفسخه اولسي باقية قالدني تقدرجه
منفعت مملوكه ويا اجرت مملوكه به عاقدك غيكه موده عقدا به مستحق اولق لازم كلور
بوايه خلاف واقدر الا احد متعاقدينك كندود، حاكم بولتيان طريق مكده
وفاتي كي ضرورته ميني محله اجاره فسخه تحتاجه اولور كه مثلا دوه جي وفات
ايتديكي تقدرجه متاجر دوه به نيز حتى مكة مكره واصل اولدقه قاضي به مرافعه به
اجاره فسخ اولتور (في) قتي الى مكة فرفع الامر الى القاضي ليفعل الاصل فيؤجره
لو اينا او ييمها بالقيمة ويدفع لها اجرة الاباب ان برهن على دفعها وتقبل البنية هنا
بلا خصم لاه يريد الاخذ من من مافي به اشياء (في) امدى اجاره مكسه به دك
باقيه قالور مكه به واصل اولدقه قاضي به مرافعه اولتور (في) حتى
ورنه حقارنده انفع واصل اولتور ايتديكي بولتور متاجر امين بر ذات ايسه به
دابه بي كندويه ايجار ايدمو يا خود بيع ايتديكي بولتور متاجر عودتي اجرتني بعد الاتبات
ورنه بونده مدعي مافي البند كه دابه نك تمنن حتى اخذ مراد ايتككه بلا خصم
بينه اقامه اولتور (في) وفي الخاتمة اتجر دارا او حاما اوارضا شهرا فكن شهرين
هل يلزمه اجر الشهر الثاني ان معد الاستغلال نعم والا لا به يعني قلت فكذا الوقف
ومال اليتيم (في) خاتمه مذكور در كه بر رسل برداري ويا جامي ويا راض برماه مدته
استجار ايتديكي بونده ايتديكي ما ساكن اوله شهر نايك اجرتي كندويه لازم اولور
معد للاستغلال ايسه اولور بوقيه اولماز انجق بوقوله فتوا وريور معد للاستغلال
اولق انجق استغلال ايجون بنا ويا اشترا اليه اولور چند سته ايجار اليه اولماز بعضيلر
اوج سته متواليا اجاره اليه اولور ديديلر شارح رحمه الله تعالى دير كه وقف ومال يتيمه
به بويلدر (في) وكذا الوتقضاء المالك وطالبه بالاجر فكن يلزمه بالاجر بكنه بعد (في)
به بويله مدت آتبه نك اجرتني موجر متاجر دن مطالبه ايدمرك ساكن اولور سته

بعد المدة سكتاسيله كندويه اداي اجرت لازم اولور وطالبه قول تقاضاه عطف
تفسير درو (لوسكن المتاجر بعد موت الموجر هل يلزمه اجر ذلك قيل نعم لمضيه على
الاجارة وقيل هو كالمسئلة الاول) متاجر عين متاجره ده موجرك وفاتدن صكره
بر مدت ساكن اوله اول مدته اجرتني تاديه ويا فاكندويه لازم اولور ي اجاره سابقه
اوزره مضيه ميني بعضيلر لازم اولور ديديلر بعضيلر بوندي مسئلة اوليكه سالف الذكر
ايتديكي ما ساكن اولق كيدرد ديديلر (في) بوندي ان لا يظهرا انفساخ هتناما لم يطالبه الوارث
بالتفرغ او بالتزام اجر آخر ولو معد للاستغلال لانه فصل مجتهد فيه (في) لايق وسزا
وار اولان اشو موجرك وفاتي صورتنده اثر انفساخكه اجرتك عدم وجوبى ظاهر اولماز
مادام وارث مثلا دكانك تفرغ وتخليه سني ويا دير اجرتله عقد اجاره بي التزامني
مطالبه ايتديكي متاجر ابا وامتاع برله ساكن اوله اجرت لازم اولور اولي اولان عباره
ولو غير معد للاستغلال ايتديكي انفساخ بونده ملحوظ اولفين صورت مشروحه انفساخكه
حكم تفرغ وبالتزامي مطالبه اليه اولديني انفساخ مشروح مختلف فيه اولان مسائلدن
اولديغندن مبنيدر زيرا احد متعاقدينك فوتيله اجاره نك فسخي امام شافعي قتده
غير مشر وعدر (في) وهل يلزم المسمى او اجر المثل ظاهر الفية الثاني وتماه في شرح
الوهابية (في) خاتمه نك نقلينه نظرا اشهر نايجون اجر مسمانك نظير ومثلي لازم اولور
ويا اجر مثلي لازم اولور فنيه نك ظاهر كلامي اجر مثل لازم كلكمدر ولوسكن المتاجر
مسئله سنده اشارت اوله اولور كه قبل انقضاء المدة موجرك وفاته محمول اولور
في النية مات احد هما وازرع يقل بقي العقد بالمسمى حتى يدرك وبعد المدة باجر المثل (في)
منبه ده مذكور در كه ارض اجاره سنده احد متعاقدين فوت اولوب زرعه ابراشوب
هنوز كالني بوله مسه كالني بولنه ذلك عقد اجر مسما اليه باقي قالور مدت تمام دكله
بعد المدة وفات ايتديكي اولور سته زرع ارضك اجر مثليه ابقا اولتور عبارته به بقي العقد
بالمسمى في المدة برينه وبعد المدة قوليله مقابله كوزل اولور دي (في) وفي جامع الفصولين
لورضي الوارث وهو كبير بقاء الاجارة ورضي به المتاجر جاز انتهى اي فيجعل الرضي
بالبقاء النشاء عقد اي لجوازاها بالتعاطي فتأمله (في) جامع الفصولين مر سومدر كه
وارث اجاره نك بقاسنه راضي اولغله متاجر ده راضي اوله اولور كه كويا اجاره نك
تعاطيله جوازيه ميني بفايه رضامجدا انشاء عقد اجاره كي اولور لكن ببقاء مجرد
طرفين رضاليه اولديني تقدرجه در اما احد همانك تركت اخر ك قبلت ديمسي
مثلو قولله اولور سته تعاطي قيلدن اولماز فتامله بوكا اشارت اولق كرك (في) وفي حاشية
الاشياء المتاجر والمرتهن والمشتري احق بالعين من سائر الغرماه لو العقد صحيحا
ولو فاسد افا سوة الغرماه فليحفظ (في) اشياء حاشية سنده مسطور در كه متاجر ومرتهن
ومشتري اشترا ورهن واستيجار اولتان نسته به سائر غرما دن احق واجرالدر صححا

واقع اولستارسه مستری میبای قبض ایتدین باع وفات ایتکله غرمایله منازعه
ایدروسه کتدوری احق اولور دیک مزبور عقد فاسدایله اولمش اولورسه غرمایله
براولورلر لکن سالف الذکر اجاره نیک فاسدایله صحیحی بیننده فرق بوقدر قولاری
مستأجرک عین مستأجره بی اجرتی مقابله سنده حبسنی ایجاب ایدر (فان عقدها
لغیره لا) تنفس (کوکیل ای بالاجاره) اجاره به وکیل اولان موجرکی اجاره بی غیر
ایچون عقد ایدن کیمسه نیک وفاتیه اجاره منفسخه اولور (واما الوکیل بالاستیجار اذامات
تبطل الاجاره لان التوکیل بالاستیجار بوکیل بشراء المنافع فصار کالتوکیل بشراء
الاعیان فیصیر مستأجر نفسه ثم یصیر موجر للموکل فهو معنی قولنا ان الوکیل
بالاستیجار بمنزلة المالك کذا نقله المصنف عن الذخیره (اما استیجاره وکیل اولان
شخص وفات ایدرسه اجاره باطله اولور زیرا استیجاره توکیل منافع شرایه توکیل اولغله
اعیان شرایه توکیل کی اولورده ابتدا کندو نفسیچون استیجار بعده مؤکله کندوسی
ایجار ایتش اولور ایتدی فقها نیک استیجاره وکیل اسل مالک منزه سنده در قولرینک
معنایی بودر مصنف مرحومه ذخیره دن برمنوال مشروح نقل ایلدی (قلت
ومثله فی شرح الجمع والبرازیه والعمادیه ثم قال المصنف قلت هذا مستقیم علی ما ذکره
الکرخی من ان المالك یثبت للوکیل ثم ینقل الی الموکل واما علی ما قاله ابو طاهر من انه
یثبت للموکل ابتداء وبه جزم فی اکثره وهو الاصح کافی البحر فلا یستقیم والله اعلم انتهى (که
شارح علیه الرجحه دیر که مضمون مشروحک مثلی مجمع شرحنده و رازیه و عمادیه ده
مستوردر بوند نصکره مصنف دیدی که اشو مضمون مشروح امام کرخی علیه الرجحه نیک
ذکر ایتدیکی ملک ابتدا وکیل ایچون ثاب اولور بعده مؤکله انتقال ایدر مفادی اوزره
مستقیمر اما ابو طاهرک ابتدا مؤکله ثابت اولور شرده که مثلاً و هو الاصح دیر که
کنزده مضمون مشروحله جزم ایتدی دیدیکی اوزره سالف الذکر بطلان اجاره
قولری مستقیم اولماز حقیقت حاله الله جلیل زیاده عالدیر (قلت وتعبه یختار
بانه غیر مستقیم علی ما ذکره الکرخی ایضا لاتفاقهم علی عدم عتق غریب الوکیل
لان ملکه غیر مستقر والموجب للعتق والفساد المالك المستقر ثم قال والحاصل ان الاصح
ان الاجاره لا تنفسخ بموت المستأجر والنقل به مستغنی انتهى والله اعلم (که شارح علیه الرجحه
دیر که بالوکاله مستأجرک وفاتیه امام کرخی قولی اوزره دخی اجاره نیک انفساخی مفادینه بزم
شیخ من اعتراض ایراد ایتدی که بود دخی مستقیم دکلدیر زیرا فقها نیک اتفاقری وار که
وکیلک ملکی مستقر اولماغین قرینه مالک اولسه دخی عتق تحق ایتدیر زیرا ملکه عتقی
وفاد نکاحی موجب اولان ملک مستقردر فساد نکاح کی مثلاً رکنه منکوحه سی
اولان بر جاریه بی اغاسدن کندو نفسیچون اشترا سنده اولدینی مثلاً ودر اما بالوکاله
غیر ایچون اشترا ایتسه ملک مستقر اولماغین فساد وتحقق ایتدیر بعدد شیخ من زیور دیکه

خلاصه کلام اصح اولان وکیل مستأجرک وفاتیه اجاره نیک عدم انفساخیدر و بونک
حقند بقول استفاصه وتواتر در جه سنده در (وصی) واب وجد وقاض (ومتولی
الوقف) لبقا المستحق علیه والمستحق حتی لومات المعقوده بطلت در (که غیر ایچون
عقد ایدن دخی وصی و بابا ودهده وقاضی ووقفک متولسی کی امدی بونک اجاره
ری یتیم ووقف ایچون اولغله مستحق علیه که موجر مستحق که کندو ایچون استیجار
اولان کسبه باقی اولغله اصل عاقدک موتیه اجاره منفسخه اولدی امانفس معقوده
وفات ایدرسه اجاره باطله اولور (الا اذا کان متولی وقف خاص به وجب غلته خاله
کافی وقف الاشباه مغریا للوهبایه قال واطلاق المتون بخلافه (الامتولی وقف کندویه
خاص اولان وقفک متولسی اولوب وغلته نیک جمعیسی کندویه خاص اولورسه
کندونک موتیه اجاره منفسخه اولور کویا غیر ایچون عقد ایتماش اولور نیکم اشباهک
وقفنده وهبایه عزوایله مسطوردر صاحب اشباه سیور که متونک بوجه اطلاق
کندویه اولسون واولسون متولیک موتیه اجاره نیک عدم انفساخی قولری اشو
استنا نیک خلافتدر زیرا فقها نیک وقف هر تقدیر ناظره خاص اولورسه ده موتیه
اجاره باطله اولماز مفادی زیرا کندوزری رقبه وقفه مالک دکلدیر حتی ایچو غلته ده در
مضمونیه تعلیلرینک مقتضایی بودر (قلت و باطلاق المتون افقی قاری الهدایه
فکان هو المذهب المعتمد کما قاله المصنف فی حاشیه علی الاشباه (که شارح علیه الرجحه دیر که
متونک اطلاقیه قاری الهدایه افنا ایتدی مصنفک اشباه حاشیه سنده دیدیکی کی
معتمد مذهبه بودر (ولذا قال فی الاشباه بعد اربع اوراق لا تنفسخ الاجاره بموت
موجر الوقف الا فی مسئلتین ما اذا اجرها الواقف ثم ارتد ثم مات لبطلان الوقف
برده و فیما اذا آجر ارضه ثم وقفها علی معین ثم مات تنفسخ (که بناء برین ابن نجیم اشباه ده
بوند درت ورقه صکره دیدیکی بروقی ایجار ایدن کسسته نیک موتیه اجاره منفسخه
اولماز الا ایکی مسئله ده اولور که بری مستغلات و قی برواقف مقدما ایجار بعده الله
تعالی مرتد اولوب صکره مرد وهلاک اولوب و یا قتل اولسه اجاره مشروح منفسخه
اولوب وقفه میراث اولور رد تیه و قی باطل اولغین بریده برکسته ملک ارضنی ایجار
بعده ای برجهت معینه وقف ایتدیر که نصکره کندوسی فوت اولسه اجاره سنی منفسخه
اولور اول امر ده عقد نفسیچون اولغین (که وفی وقف فتاوی بن نجیم سئل اذا آجر
الناظر ثم مات فاجاب لا تنفسخ الاجاره فی الوقف بموت الموجر والمستأجر کذا رأیه
فی عدة نسخ لکنه مخالف للمافی اجاره فتاوی قاری الهدایه فتنیه (که ابن نجیم
فتاوا سنک وقفنده مر سومدر که برمقی استفا اولدیکه برمتولی و قنی ایجار ایدوب
بعده کندوسی فوت اولسه اجاره فسح اولور می ائمه خفیددن جواب نیجه در جواب
سیور دیر که وقفنده موجرک ومستأجرک موتیه اجاره منفسخه اولماز نسخ عیدیه ده

جوابی بر منوال مشروح کوردم لکن بومستاجر ذکرند قاری الهدایه نک
فتاواستک اجاره سنده که مضمونه و جمیع متونه مخالفدر مکر که مستاجر ایل مال و قفدن
وقفه استقلال ایچون دیگر بر شخصدن برارض استیجار ایدن متولی اراده اوله
ایمدی بوضورتده مستاجر فوتیله اجاره نک عدم انفاخی ظاهر و متحققدر وفای
ایضالا تنفس بموت المتولی ولو الغلة له بمغرده فتنه بینه فتاوی ابن نجیمده مذکوردر که
بروقفک غله سی هر نقدر خاصه بر متولی به مشروط اوله ده بینه کندونک فوتیله
اجاره سی منفسخه اولماز بونکه مارالذکر اشباهک و قفدن نقل اولنان بولا اذاکان
متولی وقف خاص ببه قولنه سوال وارد اولور ایمدی اولی اولان بونی ابن نجیم
نقلندن مقدم ذکر ایسی فتنه قولیله شارح رد مشروحه اشارت ایدر بوفی القبض
الواقف لو اجر لو وقف بنفسه ثم مات فقی الاستحسان لا یبطل لانه اجر لغيره ومثله
فی البرازیه فیضده مذکوردر که برواقف کندو وقفی بالذات ایجار ایدوب بعده
وفات ایدر سه استحصانا اجاره باطله اولماز ایجاری غیر ایچون اولغین بونک مثلی
بزازیه ده دخی مسطوردر قیاس اولان موتیله اجاره نک بطلانیدر مالکک ملککی
ایجار منزله سنده اولغین مالکک مشابهی وصی به وکیلک مشابهنک اوزر بینه ترجیح ایدمی
(وفی المراجعة وحکم عزل القاضي والمتولی کالموت فلا تنفس سراجیه ده مذکوردر که
قاضینک ومتولینک عزل لری نک حکمی موت کیدر امدی عزل لرندن صکره ایتدک لری
ایجار منفسخه اولماز بولا (و) تنفس ایضا (موت احد مستاجرین اومو جرین فی حصه)
ای حصه المیت اوعقدها لنفسه (فقط) وبقیت فی حصه الحی ببوله ایکی مستاجرک
ویامو جرک برینک موتیله فقط کندونک حصه سنده اجاره منفسخه اولور حیک
حصه سنده اجاره باقیه اولور میت کندو نفسیچون ایجار ایتش ایه بولا (فرع)
فی وقف الاشباه تخلیه البعید باطله فلواستاجر قریه وهوبا لمصر لم تصح تخلیها
علی الاصح فینبغی للمتولی ان یدهب للقریه مع المستاجر او غیره فیخل بینه وینها
او یرسل وکیلک اورو له اعیاء استاجر قریه لما للوقف فلیحفظ بک اشباهک و قفنده
مذکوردر که مسافه بعیده ده بولنان عین مستاجر ایله مستاجرک میانلرین تخلیه باطله در
ایمدی برکنسه کندوسی مصرده اولدینی حالده بر قریه بی استیجار ایله قول اصح
اوزره میانلرینی تخلیه صحیحه اولمز بلکه متولی به لایق اولان قریه به مستاجر ویا غیر
بروکیلی مثلاً وکنه ایله برابر کندوسی ویا رسولی اعیاء للوقف کیمکدر بولا لکن
اتمی نقل محشیها ابن المصنف فی زواهر الجواهر عن یوسف فتاوی قاری الهدایه
متی مضی مدت یتکن من الذهاب الیها والدخول فیها کان قابضاً و الا فلا فتنه بک
شارح علیه الرحمه دیر که لکن مصنف مرحومک فرزند ارجند لری اشباه محشیسی
زواهر الجواهر نام تألیف سامی سنده قاری الهدایه نک فتاواستک یو عنندن نقل ایتدیکه
کندوده واروب قریه به دخول ایدمک مدت مرور ایدر سه قبض ایتش اولور بوقسه
اولماز قریه به دخولک عدم اشتراطنه مبنی دخول قیدنک ذکرند بر فائده و قد راصل

نقل مشروحک مفادی مستاجرک قریه بی تسلی اقراری مدت مشروحه ده اولور سه
قید اولور بوقسه اولماز بیدر بیعه ده اجاره کیدر حتی ظهیریه صاحبی نقل مشروحی
بعده ذکر ایدمی

(مسائل شتی)

اجاره ده مسائل متفرقه حقه که بیاندر بولا (احرق حصاند) ای بقایا اصول قصب بمصود
فی (ارض مستاجره اومستعارة) حصاند حصیده نک جمیعدر حصه بمصوده معانسه
در ایمدی شارح مرحومک حصاندی بمصود ایله تفسیر معنای مراد اولد یغنه مبنیدر یعنی
بر مستاجر ویا مستعیرنده که استیجار ویا اعاره ایتدیک ارضه متبقا قطع اولنان قشک
وسا رتباتک اصولی باقیه جوابی ذکر اتی لم یضمندر ارض ملوکده نه بولیله در بولا
ارض بیت المال المعدن لخط القوافل والاحمال ومرعی الداب وطرح الحصاند براضی امیر به دن
فوافل کاروانک واحمال واثقال لری نک خط ووزو لری ومرعی دواب وخرمان بری شلاو طرح
حصاند ایچون حاضر لنان بر رده ارض مشروحه کیدر بوقت حاصله انه ان لم یکن له
بحق الانتفاع فی الارض یضمن ما احرقته فی مکانه بنفس الوضع لا ما نقلته الی غیره علی ما علیه
الفتوی قاله شیخنا شارح رحمه الله تعالی علیه دیر که مضمون مشروحک حاصل
بو که برارضده آتش ایتاد ایدن کیمسنه نک ائده انتفاع حق اولر سه ائده مجرد کندونک
وضعیله سرایت ایدوب محترق اولان نسنه بی کندوسی ضامن اولور بعد الوضع برحک
نقلیله محترق اولان شیلری ضامن اولمز مفتی به اولان قول اوزره اشبو مضمون مشروحی
شیخمر خیالدرین رملی دیدی بولا فاحترق شی من ارض غیره لم یضمن بک لانه تسبب
لامباشرة بک ان لم تصارب الیابح بک احراق مشروعه غیرک ارضندن رانسه یانسه
روز کارده حرکت واضطراب اولر سه ضامن اولمز بوسبب اولوب مبارت اولوب
وتسببده ضامنک شرطی ایدمی اولوب بونده بولنما مقین مثلاً کندو ملککنده حفرا ایتدیک
قیوده بر شینک تالی کبی (فلو كانت مضطربة یضمن لانه یعلم انها لا تستقر فی ارضه فیکون
مباشراً) امدی روز کارده سکونت اولوب حرکت واضطراب اولور سه ضامن اولور
تسک ارضده عدم استقراری معلومی اولد یغندن مباشره اولور بولا وکذا کل موضع
کان للواضع حق الوضع فیه بک ای فی دنتک الموضع بک لایضمن علی کل حال اذا تلف
بذلک الموضوع ش بک سواء تلف به ولو فی مکانه او بعد ما زال عنه بینه بولیله هر محلک
سالف الذکر ارضی بیت المال کبی کندوده واضع نار ایچون حق وضع اوله هر حالده
انکه برنسنه تلف اولسه ضامن اولمز کرک وضع اولد یغنی محله ثابت اولد یغنی حالده انکه
تلف اولسون کرک ائندن زائل اولد قفدن صکره اولسون مناره ده ویا مسجدده ایتاد اولنان
فتاد بیلدن سرایت وانتقال ایل اولان تلفیائده نه بولیله در بولا بخلاف ما ذالم یکن الموضع
فیه حق الوضع بک حیث یضمن الواضع اذا تلف به شی وهو فی مکانه بک واضعک ائده
حق وضعی اولماز سه صورت مشروحه نک خلافته در که انکه مکانده اوله رق برنسنه

تلف اولدقده واضع اتی ضامن اولور و کذا بعد مازال لا بمزید کوضع جرعة فی الطريق ثم آخر اخی قد حرجا قاذکسر تاخمن کل جرعة صاحبه وان زال بمزید کریمج وسیل لا یضمن الواضع هذا هو الاصل فی هذه المسائل کاحققة فی الخاتمة بکینه بوبله مکاندن لا بمزید زائل اولسه ضامن اولور مثلاً برکیمسندک بر طریق اوزره بر جرعه وضع ایدوب بعده براخر کسته نک دخی دیگر جرعه وضعیله جرعه رکند و باشلینه یوارلنوب منکسر اولد قلزنده هر بررلی صاحب لریک جرعه لری ضامن اولور ثم آخر اخی ترکینده وضع مضافی مقدرده وضع اولتان نسته روز کار و یاسیل مثلاً بر مزید الیه زائل اولغله اندن بر نسته تلف اولسه واضعه ضمان ایجاب ایتز واضعک عنایتی مالیه بر محله زائل اولمقین لکن بومضمون مضفک ذکر اتی استتاسیله متغنی عندر اشبو مسائلده اصل وقاعده بود متخاید ده تحققی ایتدیکی کبی ثم فرع علیه بک بوقوله فلو وضع جرعة فی الطريق فاحترق بذلك شیء ضمن بک لتعديه بالوضع بعد ازین مصنف مرحوم اصل مشروح اوزره مسئله تفریعیه دیگر که بر رجل بر طریق بر اراتش وضع ایتکله انک سرایتیله بر نسته محترق اولسه وضعیله تعدیسته مینی اتی واضع ضامن اولور و کذا بک یضمن بک فی کل موضع ایسه فی حق المرور الا اذا ذهب به ای بالموضوع بک الزیج فلا ضمان بک نسحقها فاعله و کذا الود حرج السیل الحرج بک و به یعنی بک خایه ده بوبله هر برواضع ایچون کندوده حق مرور اولیان محله برشی وضعیله تلف اولان نسته بی واضعی ضامن اولور الا اتی محلندن روز کار قالدربوب دیگر محله کتور میله تلفیات ظهور ایدر سه ریج انک فعلی نسخ ایتدیکندن کندویه ضمان ایجاب الخزینه بوبله حجر موضوعی سیل صوبی یوارلیوب اندن تلف اولسه ضمان اولمز وانحق بوقوله فتوا بر یلور بک ولو اخرج الحداد الحدید من الکیرفی دکانه ثم ضرب به بخطر فخرج الشرار الی الطريق واحرق شیئا ضمن ولولم یضربه و اخرج جرعه الزیج لازیلعی بک دمرچی کندود کاندوده دمر او جاقندن اخراج و مطرقه سیله ضربه اندن طشریه شراره خروج ایتکله بر نسته بی احراق ایسه ضامن اولور کندونک ضربه بدن اولیوب همان ریج اخراج ایدر سه ضمان ایجاب ایتز سقی ارضه سقی لا تمثله فتعدی بک الماء بک الی ارض جاره فافسدها بک ضمن بک لانه مباشر لا متسبب برکیمسه محل مرتفعه بولنوب سقیه تحمل اولیان تر لاسنی سقی ایتکله کندودن اسفله بولنان جارینک تر لاسنه صوت تجاوز ایتکله اتی افساد ایسه ضامن اولور مباشر اولوب متسبب اولمقین بک واقعه خیاط اوصباغ فی خانوته من یطرح علیه العمل بالنصف بک سواء اتحد العمل ام اختلف کخیاط مع قصار بک صحیح استحقاقا لانه شرکة الصنائع فهذا بوجاهته یقبل و هذا بحذا فقه عمل بک بر درزی و بابو باچی کندود کانه نصف اجر تیله علی کندونک اوزرینه طرح ایدم جک بر شخصی اقعاد ایسه استحقاقا بوعقد شرکت لری صحیح و مشروع اولور شرکت صنایع اولوب کو با صاحب دکان کندو و جاهت و اعتباریله خیاطت ایچون

و یا صغیر چون کتورن مستاجر را در قبول دیگر ید حذافتہ مبنی عمل ایش اولور علی کرک مکہ اولسون و کرک قصار ایلہ خیاط کی مختلف اولسون چو کا استیجار جل لیمعل علیه محملا و را کین الی مکہ و له الحمل المعتاد و رؤیة احب چو عقد مشرو حک صحتی حجاجک بر جلی غیر معنی اوزرینه بر محملکده هودج و معقه و ایکی راکب جل ایتک اوزره مکیه دک استیجار نیک صحتی کیدر موجد عادتاجل اولنور محملی جل وارد در مقدم محملک کورلسی پک کوزلدنر (و کذا اذالم بر الطراحة و الحاف) ینہ بویه عاتاد و شه جک سجاد و اوزرینه اور تور یورغان مثلاً و شیرلی کورسه اجاره مشرو عدد بر قدر جہالت ضرر و بر مرز چو فی الولوالجیة و لوتکاری الی مکہ ابلا مسماة بغير اعیانها جازو یجعل المعقود علیه خلافی ذمة المکاری و الابل آله و جہالتها لا تفسد) و لوالجیہ ده مذکور در برکسنہ بر رأس دوه بی بلاتعین مکیه قدر اجار ایلسه اشو عددی جائز اولور اصل معقود علیه مکار ینک زمتندہ حاجبی و بعض معقه و سائر قریه و لوازماتی مثلاً و اشیا رینی بو کلش قینور ابل آلت اولدیغندن جہالتی عقد مر سومی فساد و بر مرز چو قلت و ما یفعله الحجاج من الاجارة للحمل اوار کوب الی مکہ بلاتعین الابل صحیح و الله اعلم) شارح رحمہ الله تعالی دیر کہ امدی حجاج ذوی الاتہاجک ایشلدکری بلاتعین الابل مکیه قدر جل و یا رکوب ایچون اجاره لی صحیح و مشرو عدد مطلق منعارف اولان مثلاً ایکی کیر قریه و بر مقدار ما کولات نوعدن زاد و ذخیره به صرف و جل اولتور حقیقة حاله الله جلیل پک عالمدر چو (استاجر جله لمل مقدار من ازا فاکل منه رد عوضه من زاد و نحوه) برکسنہ زخائر نوعدن بر مقدار سنہ حملیچون بر دوه استیجار ایلوب پس انک بعضیسنی اکل ایش اولور سه اندن اکل ایتدیکی ذخیره نک اجر تندن موجد عوضتی رد ایدرانک بدلیند او قدر جل تحمیل ایتز جلدن بر مقدار سنہ سرقت اولنوب و یا بلا اکل و یا باکل غیره متاد هلاک اولسه بلا خلاف استبدال ایدر (فرع) استیجار القبضہ کہ ایکی کیمسنہ نک برداہی بالتساویة منہ قبایری اینوب آخری بک اوزره اجاره لی صحیحہ در هر نقدر هر برلرینک رکوباری مقداری تعیین و بیان اولمز ایلسه ده بوندہ عرف و عادت جاری اولغین چو قال اغاصب دار فرغها و الا فاجر تھا کل شهر بکذا فلم یفرغ (جب) علی الغاصب (المسمى) لان سکونه رض چو رکیمہ خانہ سنی غصب ایدن کیمسہ دارمی تخلیه و تفریغ ایلہ یوغیسہ بر ماهیہ سی شوقدر اجر تلہ در دیوب اولانخی بوشلتمسہ سکونی رضا اولدیغندن غاصبک اوزرینه مسما بی تأدیہ واجب اولور چو الا اذا انکر الغاصب ملکہ وان اثبتہ) ینہ لانه اذا انکره لم یکن راضیا بالا جاره (اقرار) عطف علی انکر (به) ای بملکہ (و) لکن (لم یرض بالاجر) لانه صرح بعدم الرضى چو الا غصب مقصوب متہک بملکی اولدیغنی انکار ایدرسہ مسمی واجب اولمز هر نقدر ینہ ایلہ اثبات ایدوب و یا بملکی اولدیغنی غاصب اقرار ایدوب لکن اجرته راضی

اولرسه مصنفك ديديكى كى عدم رضايه تصرفه بینه انكارى صورتنده اجاره به راضى اولموش اولور چي في الاشياء السكوت في الاجارة رضى وقبول فلو قال للسكان بكذا والا فانتقل اوقال الراعى لا ارضى بالسمى بل بكذا فسكت زم ماسمى چي اشباهه اجاره ده سكوت رضا وقبولدر ديو مسطوردر ايمدى بر كيمسه دكاننى مثلا ماهيه سى اوج غروشه دهر ك بر مستأجره ايجار ابتدا كد نصكره بر مدت ساكن اولوب بعده موجر مستأجره يماهيه سى بش غروشه ساكن اول يوخسه بوشلوب ديكر محله انتقال ور حلت ايله ديوب ويا خود بر راعى قيون صاحبه بن اجر مسمايه راضى اولمام بل كه انجق شو مقدار اجرتله رعى ايدرم ديوب مستأجره سكوت ايدرمه صكره كه تسميه اولنان اجر سى لازم اولور چي لوسكت نم لمطالبه قال لم اسمع كلامك هل يصدق ان به صم نم والا عملا بالظاهر چي شو مثله باقى قالد كيه مستأجر سكوت ايدوب موجره صكره كه تسميه ايتديكى اجرتى مطالبه وتسميه سى اثبات ابتدا كده مستأجر موجره بن سنك كلاه كى ايشتماش ايدم ديسه قولنده تصديق اولنور بلى كندوزنده مصم علقى وار ايسه تصديق اولنور بوقيد ما وانما ظاهر ايله عمليه بانه چي (للمستأجر ان يوجر الموجر) بعد قبضه قبل وقبله (من غير موجره وامامن موجره فلا) يجوز وان تخلل ثالث به بقى لزوم تملك المالك چي مستأجر ايجار ايتديكى نسنه بن بعد القبض موجرينك غيرينه اجاره مشروعه در عند البعض قبل القبضه اولسه اولور اما كندو موجرينه اجاره سى جائز اولماز هر قدر ثالث تخلل ايدوب مستأجر اخر بر كيميه اوده موجر اوله اجاره ايدرسده انجق بوقولله فتوا ويريلور تملك مالك لازم اولمغن البته بر شيك عينه مالك اولان منفعتنه ده مالك اولور چي وهل تبطل الاولى بالاجارة للمالك الصحيح لا وهبايه قلت وصححه قاضى خان وغيره وفي المضمرة وعليه الفتوى وقد منا عن البحر مغربا الجوهره الاصح نعم واقره المصنف ثم چي مالكه اجاره ايله مقدمه اجاره باطله اولور مى وهبايه نك ياتنه نظرا صحيح اولان عدم بطلان بترشمس الاثمه ايتكجى جائز اولماز اولكى باطل اولمز ديدى زيرا ايتكجى فاسد اولديغندن صحيحى رفع ايدم من اصح اولان قوله بودر شارح رحم الله تعالى دير كه قول مشروحي قاضى خان وسأرى تصحيح ايلدى مضمرانده ده وعليه الفتوا ديدى وما سبقده بحدن نقلا جوهره به عزوايله بزدينى ذكر ابتدا بلى اصح اولان اجاره ثابته ايله اولى باطله اولور واول محله مصنفده بوقولى اقرار ايلدى چي ونقل هنا عن الخلاصة ما يفيد انه ان قبضه منه بعدما استأجر بطلت والا فليكن التوفيق فتأمل چي مصنف مرحوم بومقامنده خلاصه دن نقل ايتديكى اجر عين مستأجره بنى استيجار ابتدا كدن صكره مستأجر دن كبر قبض ايدرمه اجاره سى باطله اولور بوقيسه اولماز ايمدى بو كلا مين ميانى توفيق اولور كه بطلان قبضه نظرا عدمى عدمه نظر اديك

اولور چي وهل تسقط الاجرة مادام في يد الموجر خلاف مبسوط في شرح الوهبانية چي عين مستأجره مادام موجر ك ينده اولدقجه اجرت ساقط اولور مى بونده ده اختلاف واردر چي (وكله باستيجار عقار ففعل) الوكيل (وقبض ولم يسلمها) اى لم يسلم الوكيل العين الموجره (اليه) اى الى المؤكل (حتى مضت المدة) فالاجر على الوكيل لانه اصل في الحقوق چي بر كيميه بر رجلى بر عقارى استيجاره وكيل ايدوب اودخى انى استيجار وقبض ايدوب لكن عين مستأجره بن وكيل مؤكله تسليم ايتيوب حتى مدت اجاره مرور ايله حقوقده وكيل اصل اولمغن اجرت كندونك اوزرينه لازم اولور چي (ورجع الوكيل بالاجر على الامر) لمينابه عندى القبض فصار قابضا حكما) وكيلده قبضه مؤكلدن ثابت اولمغه حكما قابض اولديغندن ادا ايتديكى اجرتله امره رجوع ايدر چي (وكذا) الحكم (ان شرط) الوكيل (تعجيل الاجر وقبض) الدار) ومضت المدة ولم يطلب الامر) الدار منه فانه يرجع ايضا لصيرورة الامر قابضا بقبضه مالم يظهر المنع چي ينه بويله اجرتله وكيل مؤكله رجوع ايدر اكر وكيل اجرتك تعجيلى شرط ايدوب ودارى قبض ومدت مرور ايدوب وامر دارى كندودن طلب ايترسده مادام كندودن منع ظاهر اولدقجه كندونك قبضه امر قبض اغش اولمغن رجوع ايدر چي (وانه طلب) الامر الدار (واي) الوكيل (تعجيل) الاجرة (لا) يرجع لانه لما حبس الدار بحق لم يتق يده بدينابه فلم يصير المؤكل قابضا حكما فلا يلزمه الاجر لمؤكل چي دارى طلب ابتدا كده وكيل اجرتى تعجيل ايجون دارى تسليم دن ابوامتناع ايدرمه اجرتله كندويه رجوع ايدم من زيرا دارى حبسى بحق اولمغه يدى بدينابت اولدق باقيه قائمغن مؤكل حكمه قابض اولديغندن كندويه اجرت لازم اولدى چي (ليستحق القاضى الاجر على كتب الوثائق) والمحاضر والسجلات (قدر ما يجوز لغيره كالفتى) فانه يستحق اجر المثل على كتابة الفتوى لان الواجب عليه الجواب كاللسان دون الكتابة بالبيان چي قاضى وثائق كه حجج ومحضر وسجلات كتب واملا سى اوزره سائر كيمسه نك اخذى جائز اولديغنى اجرت مقدارى اجرتنه مفتى كى مستحق اولور مفتى به واجب اولان لسائله جواب اولوب بر معيله كابت اولديغندن فتوا كتابى اوزره اجر مثله مستحق اولور كندولريك علو منصب ورياسترينه بناء زياده اجرتنه مستحق اولم من زير همان سائر احاد ناسدن بر كاتيك او مثلو تحريره اخذ ايدم جكلى اجرتى آلورل چي ومع هذا الكف اولى احتراز عن القيل والقال وصيانة ماء الوجه عن الابتدال برازية وتماهه في قضاء الوهبانية چي بو قدرجه اخذ اجرتنه رخصت وار ايسه ده بنه اعدانك قيل وقالندن احتراز اوزرك صوبونى ابتدا دن مصون ومحفوظ قطع مبنى اولى اولان او مثلو شيدن انسان كندو كندونى كف ومنع ايتكدر نته كه بيور مشلدر چي (نظم) ويرر ايسه جهاتى تون بوزك صوبه سن

الله صانعون * که عرضت ایکی جهانی ذکر (وفي الصيرفة حکم وطالب اجرة
ليكتب شهادته جاز وكذا المفتي لوفي البلدة غيره وقيل مطلقا لان كتابة ليست
واجبة عليه * صيرفيه مذکور در که بر قاضی بر دعواده حکم ایدوب مضمون دعوائی
کتابت ایچون اجر مثل اوله رق اجرت طلب ایلسه جاز در شهادتند مراد وثیقه به کتب
ابتدیکی خطبدر زرا بخت قاضیده در شاهدده دکلدره قتیده قاضی کی اجرت طلب ایدر
اگر بلدده کندودن غیر مفتی بولنورسه بعضلر کتابت اوزرینه واجبه اولماغین کندودن
غیر مفتی بولنسون و یا بولنسون مطلقا اجر مثلی مطالبه ایدر دیدیلر چو وفیها استأجره
ليكتب له تعويذا لاجل السحر جازان بين له قدر الكاغد والخط وكذا المكتوب * به
صيرفيه ده مسطور در که بر رجل بر کاتی مسکور اولنذیغه مبنی کندوبه بر تعویذنامه
کستیچون استیجار ایلسه جاز اولور اگر کاغذک و خطک مقدارینی بیان ایدر سه که
سطر لر بنک عددینی عد ایدر سه دیمک مر اسله ایچون مکتوبده نه بویه در * (المستأجر
لا يكون خصما لمدي الاجارة والرهن والشراء) لان الدعوى لا تكون الاعلى مالك
العين * مستأجر عین مستأجره ده دیگر اجاره ورهن و شرا دعوا ایدن کیمنه به حکم
اوله من دعوا الحق مالك عين اوزره مسموعه اولغین * (بخلاف المشتري) والموهوب
لهما ملكها العين وهل يشترط حضور الاجر مع المشتري قولان * مشتري وموهوب
له عينه مالك اولد قلرندن مستأجره خلافته در که بولنوردهی مشروحه خصم اوله بیلورلر
اجر کده مشتریه برابر حضوری لازمیدر بونده ایکی قول وار که بری زومی و بری عدم
زومی قوللر بدر بمقامده اولی اولان مع المشتري بدلینه مع المستأجر دیمک ایدی
زیرا مثلا مستأجر بمقامده مدعی مشتری مدعی علیه اولد یغندن ایکیکنک بردن
حضوری لازمدر لکن کلام آجرده در اجاره کندولندن وجوده کلکله حضورده
کندوده مستأجره تابعدر * (وتصح الاجارة وفسخها والمزارعة والمعاملة والمضاربة
والوكالة والكفالة والايصنا والوصية والقضاء والامارة والطلاق والعناق والوقف)
حال کون کل واحد مفاذر (مضافا) الی ازمان المستقبل کاجرتک اوقاسحتک
راس الشهر صح بالا جماع * اجاره و اجاره بی فسخ و من ارعه و معامله که مساقات
ومضاربه و وکالت و کفالتکه مثلا فلانک نفسینه یارنکی کون کفیل اولدم دیمک کی
وايصا که فلانی وفاتمدن صکره صفاربه وصی نصب ایتدم دیمک وصیتکه مالک
ثلثی وفاتمدن صکره فلانه وصیت ایتدم دیمک وقضا وامانت و طلاق و عناق و وقف
اشبو مذکور ائت هر بری زمان مستقبله مضاف اولد یغنی حالده صحیح اولور مثلا آیک
باشنده سکا ایجار و یا فسخ ایتدم دیمک کی بواجعا صحیح اولور زیرا ايصا حالده
اولماز وصیتده مابعد الموت مضاف اولان تملیکدر اما فسخی و وقفی تعلیقکه مثلا
آیک باشی کلورسه ایجاره فسخ ایتدم دیمک بو اضافت دکلدر بو مختلف فیهدر عند

البعض جاز وعند البعض غير جاز در قضا ايله امارتده تعلیق صحیحدر قهستانیده
عاریه و تجارتده اذنده اضافتله اولور دیدی * (لا) یصح مضافا للاستقبال کل ما كان
تملیکده الحال مثل (البیع و اجازته و فسخه و القسمة و الشراكة والهبة والنكاح والرجعة
والصلح عن مال و ابراء الدين) وقدر فی متفرقات البیوع * بیع و بیعه اجازت و بیعی
فسخ و قسمة و شرکت و هبة و نکاح و رجعت و صلح عن مال و ابراء دين امثالی کندولره
حالا تملیک اولان هر بر عقد استقباله اضافتله صحیح اولماز مثلا بر شخصک عبدنی
بر کیمنه بیع فضوله بیع ایدوب مالکک اجرت البیع غذا دیمسی کی شرکته مضاربه
بیننده فرق مضارب مادام رجعت ایتدیکجدر شریک اولد یغندن مطلق مضارب به مضاف
اوله رق واقع اولور اضافتله فساد کتمز اما شرکت بونک خلافته در نکاحک اضافتی
وتعلیق صحیح دکلدر الا شرط کا شنده تعلیق اولور مثلا بر عورتک ان لم یکن لی زوج فقد
زوجت نفسي منك دیوب رجلیکده قبولنده عدم زوجی صورتده نکاحک صحیح اولد یغنی
کی صلح عن مال ده تملیک اولمغله تعلیق و اضافتی جاز اولدی بیوعک متفرقاتنده دخی
بو که دائر بحث مرور ایتدی * (زاد اجر المثل فی نفسه من غیر ان یزید احد فلانولی
فسخها و مال یفسخ کان علی المستأجر المسمى) به یغنی * بروفقک اجر مثلی ذاتنده بر
احدک زیاده سی اولیه رق مزداد اوله متولی ایچون اجاره بی فسخ واردر مادام فسخ
اولد فسخه مستأجره اجر مسمای نادیه لازمدر انحق بوقوله قوا و بریلور * (فسخ العقد
بعد تعجیل البدل فللمعجل حبس البدل حتی یتوفی مال البدل) صحیح کان العقد
اوقاسدالو العین فی بد المستأجر فلیحفظ * مستأجر بدیل ایجاری بشین و بر دکن صکره
عقد فسخ ایلسه عقد صحیح و یا فاسد اولسون مادام عین مستأجره مستأجره بدنده
اولد فسخه بدیل اجاره بی تمام اخذوا استیفا ایتدیکجه مستأجره اتی حبس مشروعه در ظاهر
اولان فسادی صورتده مستأجره غر مالیه برابر اولما مسیدر * (استأجر مشغولا و فارغا
صح فی الفارغ فقط) لا المشغول کما مر لکن حرره محشی الاشباه ان الراجح صحة اجارة
المشغول و یؤمر بالنفرغ والتسليم مالم یکن فیه ضرر فله فسخها فتنه * بر کسینه
مثلا بری مشغولکه دروننده متاع اولان دکاله بری فارغکه بوش و خالی اولان دکانی
ایکیسینی بردن استیجار ایلسه فقط فارغده ایجار صحیح اولور مشغولده اولماز نته که
ماسبغه مرور ایتدی لکن اشباه محشیی تحریر ابتدیکه راجح اولان مشغولک
اجاره سنک صحیحدر تفریغ و تسایند بر ضرر اولد فسخه انکله امر اولنور بر ضرر مشاهده
اولنورسه اجاره فسخ اولنور * (استأجر شاة لارضاع ولده اوجیده لم یجن) لعدم العرف *
بر کیمنه ولدینی و یا قوزیسی ارضاعه بر قیون استیجار ایلسه عرف و عادت جاری
اولماغین جاز اولماز * (المستأجر فاسد اذا اجر صحیحا جازت) لو بعد قبضه فی
الاصح نية (وقيل لا) وتقدم الكل والکل فی الاشباه * بر نسته بی فاسدا استیجار

ایدن کیسته تکرار صحیحاً ایجار ایلسه قول ایسده بعد القبض اولورسه اولور عند
البض اولور بولرک کیسی ماسبقده مرور ایدی (فروع) اعلم ان المقاطعة اذا وقعت
بشروط الاجارة فهي صحيحة لان العبرة للمعاني وقد قدمناه في الجهات معلوم
اولسونکه بادشاه عالمناه حضرت تبریک بعض اراضی بی مقطوعه کسوب مثلاً
شوقدر مبلغ جانب میری به تأدیه الیه اکامتصرف اول دیمسی شروط اجاره الیه اولورسه
صحیحده در اعتبار الفاظه اولیوب معانی به اولغین بوکه دائر کلامی بزجهاده دخی
تقدیم ایلدک که علامه قاسم اقطاعات سلطانیه ک کلینک اجاره سنک صحیحله
افتابوردی و سلطان نصره الله تعالی هر نه واقفکه درسه بدزدن نزع ایدریدی
(صحیح استیجار قلم بیان الاجر والمدة) اجر و مدت بیانیه قلکه کاتب استیجاری صحیح اولدی
اجبر و حد اولوب اجرتی لازمه اولور (استاجر شینا لیتفع به خارج المصروفات فیه فی
المصرفان کان ثوباً لزم الاجران کان دایه لا) بر کیسته برنستی کند و الیه خارج
مصرده انتفاع ایچون استیجار و درون شهرده انکله انتفاع ایتسه جواب شرعیسی
نیجه در امدی عین مستاجر نهوب اولورسه اجرت ایجاب ایدر بخالفت خیرو اولغین دایه
اولورسه اجرت ایجاب ایتز خلاف شرلو اولدیغندن کویا دایه بی غصب ایتش اولور
دایه ده مکائی بیان لازم اولغین (ساقها ولم رکبها لزم الاجر الالعذر بها) رکوب
ایچون استیجار ایتدیکی دایه بی مستاجر بنیوب انی سوق ایدر سه بد اجرت ایجاب
ایدر الا عدم رکوبی مثلاً حیوانک حارون اولسی کی بر عذره مبنی اولورسه اجرت
ایجاب ایتز (خطا الكاتب فی البعض ان الخطأ فی کل ورقة خیر ان شاء اخذها و اعطی
اجر مثله او ترک علیه و اخذ منه القيمة وان فی البعض اعطاء بحسبه من المسمى)
استیجار اولان کاتب نحر برانده بعض خطا ایتسه خطا و غلط هر بر ورقه ده و لورسه
مستاجر بخیر در درسه مکتوبی اخذ ایدوب اجر مثلی و بر و یا خود کاتب اوزرینه
راغب کاغذک و مرکب فیتی کندودن اخذ ایدر استیدیکی کی اولماغین و اگر خطا
ورقده نک بعضیسنده اولورسه حسابجه اجر مثله مسیدن اصابت ایدنی اعطا ایدر
(الصیر فی باجر اذا ظهرت الزیافة فی کل استرد الاجرة و فی البعض بحسبه)
بر کیسه اجرته صرف ایتدکه باقوب صایدیغی نقودک کیسته زیافت ظاهر اولسه
کندودن اجرت استرداد اولور بعضیسی زیوف اولورسه حسابجه استرداد اولور
کندونک اجرته استحقاق جیاد الیه زیوفی تمیز ایچون اولوب اودخی بولماغین
(ان لدنی علی کذا فله کذا فله اجر مثله ان مشی لاجله) بر کیسه فلان کیسه بنم ضایع
اولان ماله دلالت ایدر سه کندوبه شوقدر اجه اجرت دایسه ایدمی کندوبه دلالت
ایدوب و انکیچون مشی ایدر سه اجر مثله مستحق اولور (من لدنی علی کذا فله کذا
نهوباطل ولا اجر لمن ولا اذا عین الموضع) بر کیسه به تخصیص ایتکسر و روجه عموم

بنم ضایع اولان ماله هر کیسه دلالت ایدوب بکا خبر و بر سه کندوبه شوقدر مشتق درسه
بو باطلدر دلالت ایدن کیسه اجر مستحق اوله من الاموضع و مستاجر معین اولوب
قبولده بولورسه اجر سما واجب اولور (استاجر نه حضر حوض عشرة فی عشرة
و بین العمق و حفر خمسة فی خمسة کان له ربع الاجر کل من الاشياء) بر شخص
بر رجلی طولاً و عرضاً اوزارشون اولان بر حوض حفر ایچون استیجار ایدوب و عقیقه
مثلاً برارشون کی بیان الیه ایتی و اوزونی بشرارشون اوله رق حفر ایتسه اول اجر
اجر تک ربعینه مستحق اولور زیرا اون او نه ضرب اولغله یوز حاصل اولور بش بینه
ضرب اولغله یکر می بش حاصل اولدیغندن ایشلیدیکی عمک ربعی اولمش اولور
مسائل مشروحه نک کیسی اشباهدن منقولدر (و فیها جاز استیجار طریق للوران
بین المدة قلت و فی حاشیها هذا قولها وهو المختار شرح مجمع) بینه اشباهده
مذکور در که بر کیسه نک ملکنده بولان طریق مدت بیانیه مرور ایچون استیجار
جائز اولور شارح علیه الیه دیر که اشباه حاشیه سنده بوامامین قولدر و مختار اولانده
بودر دیومر سومدر (و فی الاختیار من دلالت علی کذا جاز لان الاجر تعیین بدلالته)
اختیارده مسطور در که بر کیسه شول بر کیسه که شوقدر مبلغ اوزره بزم شومقوله
ضایع اولان مالزه دلالت ایدر سه دایسه اشبو عتی جائز دلالتیه مخاطب معین اولوب
و کندودن قبول بولنوب اجر سما تعیین اولغله حلاله (و فی الغایة داری لك اجارة
هبة تحت غیر لازمة فلیکل فسحقها ولو بعد القبض فلیحفظ) اتقاینک غایة البیان
نام کتابنده مر سومدر که بر کیسه دارم سکا اجاره در هبه اوله رق دایسه اشبو عقد
اجاره غیر لازمه اوله رق صحیحده اولور هر تقدیر بعد القبضده اولسه متقادیکن
هر بر ایچون انی فسخ واردر کلامک اولنده معاوضه اخرنده تبرع اولدیغندن اولی
اخرنه تفسیر ایدمیدی (و فی لزوم الاجارة المضافة) ایچون و اید عدم لزومها بان
علیه الفتوی) زمان مستقبله اضافتله وقوع بولان مثلاً آیک باشنده ایجار ایتدم دینلان
اجاره نک لزومنده ایکی صحیح واردر عدم لزومی قول فتوا کندونک اوزرینه اولغله
تأید اولندی (و فی المجتبی لا تجوز اجارة البناء و عن محمد تجوز لو منفعابه بکدار
وسقف و به یقی و منه اجارة مکة و کره اجارة ارضها) مجتبا ده بلا عرصه بنایی اجاره
جائز دکدر دیومذکور در امام محمد رحه الله تعالی دن دیوار و طام کی کند و الیه
انتفاع اولور مقوله دن اولورسه اجاره سی جائز اولور دیومر و ایچون بوقوله
فتوا و بریلو مکة مکر منه نک بناسنی اجاره ده بوقیلدندر صاحبیچون ملک اولغین
ارضی اجاره مکر و هر رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم من اجراض مکة
فکما ناکل الربا و انما یاکل ناراً قول حکمت مشحون ترینه بناء و فی الوهبانیة (نظم)
و فی الکلب و البازی قولان و البناء کام الفری اذار ضهالیس توجر کرک حفظ

وحر استیجیون و كرك صید ایچون اولسون كلك و بازك و بنانك اجاره زنده ام القرآكه
مكه مكره مك بناسینك اجاره زنده كه مثلوايكي قول وار در اما ارض اجاره اولتماز
* ولودفع الدلال ثوب الناجر * یقلبه لوراح ایس یخسر * دلال بر ثوبی مشتری اولان
بر تاجره نظر ایدوب كور دایك ایچون و بر مكه ثوب ضایع اولسه كندوبه خسرانكه
ضممان ایجاب ایله عاده بوشلاو فعله دلال مأذون اولمغه لكن حفظنده قصور ایتمامك
شرطیه مثلا اجنبی معلوم اولیان كسك نزدینه ایداع ایدوب اده ضایع اولسه
ضامن اولور تعدینه مبنی * ومن قال قصدي ان اسافر فافحن * مخلفه اوقا
سأل رفاقا ليدكرو * بر كیمه استبحار ایندیكي بر عقارك اجاره سنی فسخ اراده سیله
قاضی به واروب بن مسافرت قصد ایدوبورم یا اجاره مزى فسخ ایله و یاخود بنم مسافرت
عالم اولدیغنه كندوبه عین و و یاخود رفقا زدن سؤال ایله طوغروسی خبر و برسونلر
دیسسه نكول و یار فیقارینك سفر بر اوله جفنی اخبار لرله غدیری ثابت و اجاره سی
منفسخ اولور فحلفه كلسنده فایدینه و او اراد اولوب اننده اومعناسی اراده اولنسه
خلافك تنویعنه اشارت اولمغه اول اولور ایدی و یفسخ من ترك التجارة ما اكثري
* ولو كان في بعض الطريق ومؤجر * مستأجر تجارتي ترك ابتديكندن ناشی كرا
ابتدیكي نسنی فسخ ایدر هر نقدر تركی بعض اثنای طریقده وقوع اولور سده و موجر
مبتدا خبری بیت ایتده كه مصراع اولور و یله فسخها لومات منها معین * و اطلق
يعقوب وبالضعف يذكر * یعنی بر كیمه بر ابل معینه بر معین كیمه بی و ائقال
اجالنی حملیچون ایجار ایتده ابل هلاك اولور سده كندوبه اول اجاره بی فسخ وارد
ایجار دواب غیر معینه اولور سده صورت مشر و حدك خلافته در كه اجاره نك
عدم انفساخنه مبنی موجره دیگر دابه بی و بر مك ایجاب ایدر امام ثانی یعقوب مسئله
مشروحه بی بوجه اطلاق ذكر و بیان بیوردیكه معین غیر معین هلاكیله اجاره منفسخه
اولور لكن بوامام محمدك كندودن روايته اصلده بیان ابتدیكي قولك خلافي اولمغه
ضعفله ذكر اولور كه قول ضعيفدر * و ایجار ذی ضعف من الكل جائز * ولوان
اجر المثل من ذلك اكثر * مرض مومنده بر موجرك عقاربی ایجاری مالك كایسندن
نافذ و جائزدر اجر مثل هر نقدر بدل ایجارندن اكثر اولور سده زیرا مرض مومنده
اعاره جائز اولمغه اجاره نك كه بالطریق الاولیده عمادیه ده مذکور در كه مریضك
منافعی تبری مالك جعیسندن معتبر در زیرا مریضك كندودن جبر و منع اولندیقی
انجق كندوبه غرمانك و ورثه نك حتی تعلق ابتدیكي عین مالدیه در منافعه دكلدر
بعد الموت منافع قالز كه حتی كندوبه حقاری تعلق اید * ومن مات مدبونا واجر عقاره *
فوفاه للمستأجر الجبس اجدر * بر كیمه مدبونا كه دیونی تركه سندن ازید اولندیقی
حاله فوت اولوب ایجار ابتدیكي عقار نكده اجر تنی تماما اخذ و استیفا ایتمش اولسه

مستأجر ایچون مدت مستقبله نك اجرت معجله سی استیفا ایچون عین مستاجر بی
حبس اجدر و الیقدر شو قدر وار كه رهن كی عندنده هلاكیله دینی ساقط اولاز
والله اعلم واستغفر الله العظيم

(كتاب المكاتب)

کتابته متعلق مسائل و فوائدی حاوی کتابدر لكن مصنف كتاب عليه رحمة الملك
الوهابه انساب اولان كتاب الكتابة ديك ایدی زرا علم فقعهده كندودن بحث اولنان
افعال مكلفیندر كه كتابدر مكاتب دكلدر مكر كه مكاتب مصدر میمی دلیله و مناسبه
للاجارة ان في كل منهما ملت از قبة لشخص والمنفعة لغيره) مكاتبك ما قبله كاجاره مناسبی
هر بر زنده رقبه مالکیت بر شخصك منفعت دیگرینك اولغدر زرا رقبه عبیدسیدك
منفعت عبیدكدر (الكتابة) لغة من الكتب وهي جمع الحروف تسمى به لان فيه
ضم حرية اليد الى حرية الرقبة) كتابت لغته جمع حروف معنائه كتبتن
مأخوذ در عقد مشر و حك بونكله تسمیه سی بونده حریت يدك حریت رقبه به
ضم و جعته مبیدر و هر بر زنده كتب وثیقه ده اولور جیش بجمعه به اده كتبه
دینور و كتابدرده مرسوم اولان ككتاب ابواب و فصولی محتوی اولدیغنه بانه
در و شرعا (تحرير المملوك بدا) ای من جهت اليد (حالا ورقه مالا) یعنی عند اداء
البذل حتى لو اداه حالا عتق حالا و شرعه كتابت قن و یامد برامه و یام واد مملوكی
حالا كه تلفظی عقینده من جهته اليد كه بيع و شراده تصرف جهتندن و مالا كه بدل
كاتبی ادا ایتده رقبه حرا بكمدر لكن مالدن مراد عقد كتابته بدلی تاخیرك اشتراطی
دكلدر حتی ائی حالا پیشین اوله رق تأدیبه ایدر سه فی الحال عتق اولخور كار و كسینه
كندوسی مستحق اولور ایدی مكاتب انجق بدل كاتبی ادا ایله عتق اولندیغندن عبده
ویدا كندو كسینه استحقاق جهتندن حره مشابه اولدی بناء برین علمایه و مشركه و المكاتب
طسار عن ذل العبودية ولم ينزل في ساحة الحرية فصار كالنعامه اذا استطيرت باع وان
استجمل أظاير (ور كنها الايجاب والقبول) بلفظ الكتابة او ما يؤدى معناه و كتابك
ركنی كتابت لفظیه و یاخود انك معناسنی ادا ایدر عباره ایله عبید ایله اغاسی بیننده
وقوعولان ایجاب و قبولدر تعلیق العتق علی مال مجرد انك قولیه تمام اولوب ایجاب
قبولله اولامعین كتابت اولدی عتق علی مالدیه ایجاب قبوله محتاج اولدیغندن هر نه قدر
عقد ایدسه ده كتابت لفظیه وانك مؤداسیله اولامعین اودخی كتابت اولدی (و شرطها
كون البذل) المذکور فیها (معلوما) قدره و جنسه و كون الرق قائما فی المحل (لا) كونه (منجما
او مؤجلا) لصحتها بالحال و كتابك شرطی كندوده ذكر اولنان بلك مقدار و جنسی

معلوم اولوب ورقك محلنده قائم اولسيدر معلوم المقدار والجنس اولديغى صورتده
جهالتى نزاغه مؤدى اولديغى كىتاب فاسده اولور و بدل مالدله اولور منفعتده
منجما كه بلك بجمما مثلاماه بجاه ماهيه شوقدر غروش و باموجل كه مثلالى ماهدن
بدلى تاديه اوزره اولاسى شرط اولدى در حال اداى بدله كتابك صحتنه منى (و حكمها
فى جانب العبد انتفاء الحجر) فى الحال (و ثبوت الحرية فى حق اليد لارقبة) الابالاداه
(وفى) جانب (المولى ثبوت ولاية مطالبة فى الحال ان كانت حالة والمالك فى البدل اذا
قبضه) وعوده للملك اذا عجز (و كتابك عبد طرفنده اوزرنده ترتب ايدن اثرى فى الحال
كندوده حجر كى متقى اولوب وقطع يدى حقنده حرىك ثبوتيد رقبه سنده حرىك انجق
اداه بدله اولور مولا جانبده كتابك حكمى حالة وقوع عيولشده در حال كندويه بلك
مطالبه سى ولايتك ثبوتيد رقبه سنده بدله مالك اولوب عاجز اولدقده ملائكه
عودتيد وعوده للملك اذا عجز قولى عبدك احكامند در مولانك حكمى بيانه اولى اولان
ملاخسر و كى فاسترداده الى ملكه اذا عجز ديك ايدى (كاتب منه ولو) الفنى (صغيرا يعقل
بمال حال) اى نقد كله (او مؤجل) كله (اى مسقط على شهر معلومة) (او قال جعلت
عليك الفاتويه نجوما اولها كذا و آخرها كذا فان اديته فانت حر وان عجزت فقتل وقيل)
العبد ذلك (صح) وصار مكاتب لا طلاق قوله تعالى فكايتوهم (و بر كيمسند ملك
عبدنى هر نقد ربع و شرابى يلور صغير اولور سنده كليسى نقدو باموجل و باا شهر معلوم
اوزره تقسيطه قطع اولمش بر مقدار مال اوزره كتابته كسسه و ياخود عبد بنه سنك اوزر يكه
يلك غروش حق فيلدمكه ايتد اسى محرم انتها سى رجب اوله رق نجمه افجما چند قسطده
تاديه و تسليم ايدى سزيس مبلغ مرقومى ادا ايتد كده سن حرس عاجز اولور سكه بنه
رقك دبوب اودخى قبول ايتسه عقد مشرح صحيح اولوب عبيده مكاتب اولور زيرا
الله جليلك فكايتوهم قول شريفى مطلقدر كندودن مطالبه كن اولور صغيره و حال
و مؤجل و منجمن كليسنه متناول اولور (و بالامر للندب على الصحيح) والمراد بالخيران
لا يضر بالمسلمين بعد العتق فلو يضر فالا فضل تركه ولو فعل صح (و نظم مجيده امر قول
صحيح اوزره ندب ايجوند و اذا حلتهم فاصطادوا كرىم سنده كه مثالا ان علمتم فيهم
خيرا كلام قديمده كه خيرايله مراد بعد العتق مسلمين موحدينه ضررى اصابت ايتامكدر
بعضيلا عهدي بنه و افاده امانات و صلاح حالدر ديدبار بعضيلا ترك خيرا و ما تنفقو
امن خيرايت كرىم سنده اولديغى كى خيرايله مال اراده ايتديلر امدى كتابتد بر ضرر
قهم اولور سده افضل اولان تركيدر لكن كتابتده صحيح اولور (و لو كاتب نصف
عبده جازو نصفه الاخر ما اذن له فى التجارة ولو اراد منع ليس له ذلك كيلا يطل على العبد
حق العتق و تمامد فى التاتار خانیه (و بر كيمسند عبد بنك نصفى عتق ايلسه جاز اولور
نصف اخر يده كندويه تجارته اذن و يرش اولور بدل كتابتى ادا ايتد كده نصفى

عتق اولور كسبك نصفى كندونك نصف اخرى اغاسنك اولور و نصف قيمتده
سنى ايدر كندوى تجارتن منع ايدى من عبدك حق عتق باطل اولسون ديو (و) اذا حوت
الكتابة (خرج من يده دون ملكه) حتى يؤدى كل البدل لحديث ابى داود المكاتب
عبد ما بقى عليه درهم (و) فجانكه كتابت صححه او اوزره عبد سيدك بندن چيقار
ملكندن چيقماز بلك كليسى ادا ايدى نه دك زيرا ابى داودك روايت يورد يغى حديث شريفده
مكاتب عبددر مادام اوزرنده بدل كتابتن بر درهم باقى اولد فجه مفادى وارد اولشدر
ثم فرغ عليه بقوله (وعزم المولى) العقر (ان وطئ مكاتبه) لحرمة عليه (او جنى عليها)
فانه يعزم ارشها (او) جنى (على ولدها او تلف) المولى (مالها) (و) لانه بعقد الكتابة
صار كل منهما كالاجنبى (و) بعد از بن مصنف مرحوم قول سابقى اوزره كند و قوليه مسئله
تفرع ايتدير كه ايا كتابته كسديكى جاريه سنى وطئ ايدرسه كند و به وطئ حرام او اغله
عقرى ضامن اولور عقر حر اترده مهر مثل جاريه زده با كره اولوسد فيتنك عشرى بنده
نصف عشر يدرو ياخود كند و به و يا ولد بنه برخيات ايدوب و با برمالى ائتلاف واضاعه
ايدرسه ارشلى و مالى ضامن اولور عقد كتابته مزبور لك هر بر رى اجنبى كى
اولغله نعم لاحد ولا قود على المولى للشبهة سنى بلى شوقدر وار كه شبهه ملك اولغله اغايه حد
وقود ايجاب ايتز (ولو اعتقه عتق مجانا) لاسقاط حق (و) عبد مكاتبى سيدى عتق ايدرسه
رقبه سنه مالكيت حقى اسقاط ايتش اولغين مجانا عتق اولور (و) فسد (ان كاتبه على
خر او خنزير (و) لعدم مالبة فى حق المسلم فلو كانا ذمين جاز (و) سيد عبد بى
خرو يا خنزير اوزره كتابته قطع ايدرسه عقد كتابت فاسد اولور مسلم حقنده
مالى لى معدوم اولغين ايمدى ذامى اولور زسه جائز اولور قنك ذكراتى فهو فاسد قولى
بو مقامده فسد تقديرندن معيندر فاسده ايله جائز يئشده فرق فاسده سنده سيد فسخه
مقدر اولور جائزه سنده عبدك رضاسى اولقسز فسخ ايدى من (و) على (قيمته)
اى قيمة نفس العبد لجهالة القدر (او على عين معينة لغيره) لعجزه عن تسليم ملك الغير
(او على مائة دينار ليرد) سنده عليه (وصيفا) غير معين لجهالة القدر (فهو) اى عقد
الكتابة (فاسد) فى الكل لما ذكرنا (و) ياخود نفس عبدك قيمتى اوزره و ياغيرك ملكى
اولان عين معينة اوزره و ياوز التونه لكن سيدى كندويه روصيفكه سنى حدمر اهقده به
واصل اولماش بر غلام و يا جاريه رد ايتك اوزره كاتبة قطع ايلسه اشبوسر مشروحه نك
كليسنده عقد كتابت فاسددر ايكسده جهالت قدر برنده غيرك ملكى تسليمدين عجز
اولغين (و) فان ادى) المكاتب (الحر عتق) بالاداء (وكذا الخنزير) لما بينهما فى الجملة
(وسعى فى قيمة) بالغة ما بلغت يعنى قبل ان يترافعا للقاض ابن كمال (و) اعلم انه من سعى
ملا و فسدت الكتابة بوجه من الوجوه (لم ينقص من المسمى) بل يراد عليه خنزير
و خنزير (و) مقابله سنده كتابت كسيلان عبدان لى ادا ايتد كده نوحا ماما لى لى اولغين

عتق اولور و کند و قیمتده بالغة مابلغت سعی ایدر لکن قاضی به مرافعه اولوب خیر
و خیر بمقابلہ کتاب باطلہ در دیو حکم اولنماش اولورسه اما حکم مشروح وقوعبولوب
عین خیر و خیریری دفع ایتزدن مقدم قاضی عقدی ابطال ایتش اولورسه عقد اصلا
بولنماش کی اولغله سعی مشروح ایجاب ایتز ارباب درایت پوشده دکلدر چنان
کاتبه بدل کتابتی سید نسیمه ایدوب لکن عقد برطر بقیله فسادہ کتمش اولورسه مسماک
قیمتزدن تنقیص اولنماز یعنی نفس عبدک قیمتی اندن نقصان اولورسه اودا اولنماز بلکه
اوزرینه زیاده انور (ولو) کاتبه (علی متیة ونحوها) کالدم (بطل) العقد لعدم
مالیتها اصلی عند احد فلا یعقق بالاداء الا اذا اعلقه بالشرط صریحا فیعتق للشرط
للعقد (کاتبه) سید عبدی متیة و دم امثالی اصلی بر احدک عندند مال اولیان شی اوزره کتابت
کسمه عقد باطل اولور مالیتاری اولدیغندن اداسیله عتق اولنماز الا صریحا بر شرطه تعلیق
ایتش اولورسه امدی شرطه کسمه تعلیق ایچون اولیه رقی عتق اولور عبده برشی
لازم اولماز (وصح) العقد (علی حیوان) بین جنسه فقط ای لایعنه و صفته (ویودی
الوسط او قیمته) و یحجر علی قبولها فقط (کاتبه) جنس بیان اولنان مثلا عبد کی بر حیوان
اوزره عقد کتابت صحیح اولور و اول حیواندن وسط بر حیوان و یا قیمتی ادا اولوب
وقبول اوزره جبر اولور نوعی و صنعتی بیان اولنق لازم دکلدر (و) صح ایضا (من
کافر کاتب قنا) کافرا (مثله علی خیر) مالیتدهندهم (معلومة) ای مقدرة لیعلم البذل (کاتبه)
بنه بویه بر کافرک کند و مثا و بر کافر عبدی معلومة المقدار خیر اوزره کتابت قطعی
صحیح اولدی کند و لربنک قتده مالیتی ثابت اولغین (وای) من المولی والعبد (اسلم
فله قيمة الجمر و عتق بقبضها) اتعلیق عتقه باداء الخیر لکن مع ذلك سعی فی قيمة کافر
مار الذکر مولى الیه عبدک قنغیسی اسلامه مشرف اولورسه انکیچون خیرک
قیمتی واردر قیمتی قبضیله عبد عتق اولور عتقی اداء خیره تعلیق اولغین لکن انکله
بیله قیمتده سعیده ایدر ند که ماسبقده کتابتہ المسلم علی خیر او خیر بر مسئله سنده مرور
ایلدی بقبضها ضمیری قیمتده راجعدر بوضوئده مسئله متفق علیهدر خیره راجع
محمملدر لکن بونده مسئله مختلف فیهدر که خیری قبضه عتقک وجودی عند البعضدر
(و) صح ایضا علی (خدمة شهراله) ای للمولی (اولغیره او خیر بر تراوت و اذاین
قدر المعمول والاجر بما رفع النزاع) الحصول ازکن والشرط (کاتبه) بنه بویه بر عبدی
برماه اغاسنه و یا غیر یسینه خدمت و یا قیوحفری و یا بردار بناسی اوزره کتابت صحیح
اولور نزاعه مؤدی اولیه جق قدر معمول که قیونک و داراک و کرمک مقداری بیان
اولدیغنی تقدیرجه رکنکه ایجاب وقبول شرط بدک معلومیتی حاصل اولدیغنه
مبنی آجر همزه نك مدی و جیمک ضمیمه در (کاتبه) لانفسد الکتابه بشرط (کاتبه) لکبها
بالنکاح ابتداء لانها مبادلة بغير مال وهو ان تصرف (کاتبه) کتابت ابتداء که اول امرده

نکاحه مشابه اولدیغندن شرطه فسادہ کتمز زرا کتابت مال اولیان عبدک تصرف
اخر ارجه سینه تصرفی بمقابلہ سنده مبادله در مثلا بر عبدی بز مال بمقابلہ سنده بلده دن
عدم خروجی اوزره کتابتہ کسمکه فساد اولماز صلب عقدده اولماغین (الان
یکون فی صلب العقد) ففسد لشبهها بالبیع انتهاء لانه فی البذل هذا هو الاصل والله
اعلم (الشرط صلب عقدده بولورسه مثلا خروخیز و یا خدمت مجهوله بمقابلہ سنده
اولق مثلا و امدی کتابت نهایتنده بیعه مشابه اولوب و موجب فساد بدلده اولغله
کیدر بونده اصل اصل بودر حقیقت حاله الله جلجل بک عالمدر والله تعالی اعلم
واستغفر الله العظم

(باب ما يجوز للمکاتب ان یفعله)

وما لا يجوز به بویاب دقت ماب مکاتبه ایشلسی جائز اولوب و اولیان شی بیاننده بادر
(للمکاتب البیع والشراء) ولو بحبابة یسیره (والسفر وان شرط) المولی (عدمه و تزویج
امته و کتابت عبده) مکاتبه بحبابة یسیره که دکرندن زیاده و یا نقصان یسیرایله ده بیع و شرا
وسفر جائز در هر نقدر سیدی انک عدمنی شرط ایدر سنده عقدک اقتضا ایتدیکی
شرط اولغین و جاریه سنی تزویج و عبدنی کتابتہ کسمک ده واردر (والولایه ان
ادی) الثانی (بمد عتقه والا) بان اداه قبله او ادایه (فلسیده) مکاتب ثانی بدل
کتابتی مکاتب اولک بدل کتابتی تادیه سیله عتق اولدیغندن صکره ادا ایدر سده و لاسی
عبد ایچون اولور او لاولان عتق حدیث شریعنه مبنی ثانی بدل کتابتی اولکندن
مقدم و یا ایکسی بردن ادا ایدر سده و لاسی سیدینک اولور مکاتبه اضافتی متعذر اولغین
بعد الاداء کند و به انتقال ایتز اصل معتق مولى اولمش اولور (لا التزوج بغير اذن
مولاهو) لا (الهبة و اوبعوض و) لا (التصدق الا یسیر منها و) لا (التکفل مطلقا)
ولو یاذن بنفس لانه تبرع (و) لا (الاقراض و اعتاق عبده و لو بمال و بیع نفسه منه
و تزویج عبده) لنقصه بالمهر و النفقة (کاتبه) مکاتب اغاسندن از نسز تزویج و هر نقدر بعوض
اولور سنده هبه و تصدق و کقول عنک امریله و امر نسز مولاسنک از نیله و اذ نسز
بلکه کفالت بالنفسه اذن دخی اولسه بترع قبلیندن اولدیغندن تکفل و اقراض و عبدنی
هر نقدر مال مقابلی اولور سنده اعتاق و عبدنی کند و نفسیه بیع و عبدنی تزویج ایدر مز اوزریند
مهر و نفقه نك لذومیه کند و به نقص طاری اولغین الا بر فلس و یا بر اتمک کی شی یسیر
صدق و هبه سنده رخصت واردر (و اب و وصی و قاض و امینه فی رقیق صغیر) تحت حجرهم
(ککاتب) فیما ذکر بابا و وصی و قاض و امینی (کاتبه) تحت حجر لنده بولنان رقیق صغیر حقهده مار
الذکر تصرفانده مکاتب کیدر که جاریه لرینی انکاح و قتلرینی کاتبه قطع ایدر هر نقدر مال

مقابلی اولور سده عبدنی اعتاق و عبدنی کندو نفسنه بیع و تزویج ایده مزل انجق کندولک اکتساب و نفع محضه مبادرت اولغله (بخلاف مضارب و ماذون و شریک) ولو مفاوضه علی الاشبه لاختصاص تصرفهم بالتجارة مضارب و ماذون و شریک و قواعد فقهه اشبه اولان قول اوزره شرکت هر تقدیر مفاوضه اولور سده مکاتبک خلافتی در که بونلک تصرفی تجارت مختص اولغله تزویج امیه و کتابته مقتدر اوله مزل (ولو اشتری اباه او ابته تکاتب علیه) تبعوا المراد قرابة الولاد لا غیر (عبد مکاتب کندو باباسی و یا اوغلونی اش ترا ایدرسه کندویه تبعیه انلرده کندونک اوزرینه مکاتب اولورلر بومقامده که قرابتدن مراد قرابت و لا تدتر تبعیتک معنای کندوسی بدل کتابتی ادا دن عاجز اولدقده انلر کده عجزیدر حین کتابته کندودن تولد ایدن و لدک کتابته تبعیتی بک قویدر (ولو) اشتری (محرما) غیر الولاد (کالاخ و العلم لا) بکاتب علیه خلاف لهما (قرنداش و عم کبی ولادت جهتندن اولمیان ذی رحم محرمی اشرا ایدرسه انلرک مکاتبک کندو کندونک اوزرینه مکاتب اولز امامین ایچوندر اختلاف که مشارا الیها کندونک اوزرینه مکاتب اولور یوردیلر (ولو اشتری ام و لده مع ولده منها) و کذا الوشراها ثم نسرا جوهره (لم یجزیعها) لتبعیهها الولدها) و (لکن) (لا تدخل فی کتابته) بر مکاتب کندونک ام وادی جاریه بی اندن تولد ایدن و لدیه برابر و یا خود مقدم ام وادی تا یا ولدنی اشرا ایلسه کندویه انک بیعی جائز دکلدر ولدیه تابع اولمغین حقهده اعتقتهها ولدها حدیث شریفی وارد اولمشدر لکن کندونک کتابتهده داخله اولماز (ثم فرع علیه بقوله) فلا تعتق بعقده ولا ینفسخ نکاحه (لانه ملکها) مجازله ان یطأها ملک النکاح (مضاف مر حوم اصل مشروح اوزره کندو قولیه مسئله تفریع ایدرر که ایدی و لدک عقیقه ام و ولدعتق اولمز و نکاحی منفسخ اولمز مکاتبک کندویه مالک اولدیغندن و کندویه ملک نکاحله جاریه بی و طی جائز اولور (و کذا) المکاتبه اذا اشترت بعلها غیران لهما بعد مطلقا) لان اخریه لم یثبت من جهتها (بیع بویه مکاتبه اولان جاریه زوجنی اشرا ایلسه نکاحی منفسخ اولمیوب ملک نکاحله کندوی و طی مشروع شوقدر وار که اولادنی کندوایله بر راشترا اینسون و یا اینسون مطلقا کندویه زوجنی بیع وارد حریت کندونک جهتندن ثابت اولمغین اما زوج ام و لدنی اوغلوا یله اشرا ایدرسه صورت مشروح دکنک خلافتی در ام و لدوله تابع اولغله بیعیده جائز اولدی بونده حریت ابن واسطه سیله زوج طرفندن ثابته اولدی (ولو ملکها بدونه) ای بدون الولد (جائزله بیعها خلافا لهما) عبده مکاتب ولدسز فقط ام و لدیه مالک اولور سهانی بیعی جائز اولور اما مین ام و لدی اولغله مخالفت بر له عدم جواز نیه ذاهب اولدی (فان ولده من امه ولد) فادعاء (فکاتب علیه) تبعاله (و کان) کسبه (لانه کسب کسبه) مکاتبک جاریه سی ولد کتوروب کندوده بنددر دیوانی دعوا ایلسه ایدی مولا باباسنه تبعیه

ولیده کتابته قطع ایدر و کسی کندونک اولور ولد بابانک کسی اولغله کیده بابانک کسینک کسی عدا اولور (زوج) المکاتب (امته من عبده فکاتبهما فولدت دخل فی کتابتها و کسبه) و قیمته لو قتل (لها) لان تبعیهها ارجح (بر عبده و کاتب کندو جاریه سی عبیده تزویج ایدوب و ایکی نسی بردن کتابته کسوب جاریه بر ولد کتورسه کندونک کتابتهده ولده داخل اولور و اول و ادک کسی و قتل اولدیغنه نظر انجق جاریه نلک اولور ولدک کندویه تبعیتی ارجح اولمغین (مکاتب او ماذون نکح امته زعت انها حرة باذن مولاه) متعلق بکس (فولدت منه ثم استحققت فالولد رقیق فلیس له اخذ به بالقیمه) (خلافا لمحمد لانه ولد المغرور و خصا المغرور بالمر باجماع اصحابه و استشکاه الزیلعی) بر عبده مکاتب و یا ماذون اغازی نلک اذنیله بر جاریه بی کسی قریدر دیهرک نکاح ایدوب و کندودن بر ولد حاصل اولدقده نکره جاریه مستحق چیقلسد و لدرقیق اولغله مکاتب و یا ماذون وادی قیمته اخذ ایده مزل امام محمد رحمه الله تعالی مخالفت بر له و اد مغرور اولمغین قیمتی در حال تادیه ایدرک قیمته الور یوردیلر امامین رحمهما الله تعالی مغرورک و لدینک قیمته اخذ اولمغین اجماع صحابه کربن رضوان الله تعالی علیهم اجمعیه حره تخصیص یوردیلرده بعد العتق عبده قیمتی لازم اولور دیدیلر زیلعیده بو کاعراض ابراد ابتدیکه بر عبده دین مولا سنک اذنیله لازم اولورسه مولا سی حقهده لازم اولغله فی الحال مطالبه اولور مسئله الیه اغانت اذنیله اولدیغنی تقدیرجه در بو کاکوه بعد العتق عبده قیمت ولدایجاب ایدرکلامری محلهده اولماز (ولو اشتری المکاتب امته شرا فاسد افوطه ثم ردها لافساد) الشراها (او) شراها صحیحها (فاستحققت وجب علیه العقر فی حالة الکتابته) قبل عتقه لدخوله فی کتابته لان الاذن بالشرا اذن بالوطی) بر عبده مکاتب بر جاریه بی شرا فاسد الیه اشرا و وطی ایدر کد نصره فساد منی مجددا شرا سیحون رد ایدوب و یا خود شرای صحیح الیه اشرا ایلسه ایدی جاریه مستحق چقلدقده عبده حالت کتابتهده قبل العتق عقر که حر ایدر مهر مثل اما باکردهه قیمتنک عشری ثیه ده نصف عشری واجب اولور شرا کتابتهده دخول ایدوب شرایه اذن و طئه اذن اولمغین (ولو) و طئه (نکاح) بلا اذن (اخذ به) بالعقر (منعتق) ای بعد عتقه لعدم دخوله فیها کامر) مکاتب جاریه بی بلا اذن النکاح و طی ایدرسه بعد العتق عقر الیه مؤاخذه اولور نکاح بلا اذن کتابتهده اخل اولمغین نده که بابک اولنده مکاتبه بلا اذن تزویج یوقدر دیومرو رایلدی (و اماذون کالمکاتب فیهما فی العصلین) فصل شراره بکلا قسمیه و فصل نکاحه عبده ما ذونده عبده مکاتب کیدر تزویج تجارت و اکتساب مقوله سندن دکلدر تجارت اذله کندویهده اذن اوله (و اذا ولدت مکاتبه من سیدها) فلها الخيار ان شاء (مضت علی کتابتها) و تأخذ العقر منه (او) ان شئت (عجزت) نفسها (وهی ام ولده) و یثبت نسبه بلا تصدیقها لان ام لکهرقه

چنان بر مکتبه جاریه اغاسندن بر ولد کتور سه کندویه خیار وارد در لسه کتابتی اوزده
 هرور ایوب کندودن عقرخی اخذایله کتابته استعانه ایدرو یا خود در لسه نفسی تعجیز
 ایوب بدل کتابتی ادادن عجزنی اعتراف ایوب ام ولد ی اولوب ولدک نسی بلا
 تصدیق کندودن ثابت اولور رقبه سی کندونک ملکی اولغین (ولو کاتب شخص
 ام ولده او مدبره صح و عتق) ام الواد مجانا بموته (بالاستیلا) وسعی المدبری ثلثی قیمته
 ان شاه (او) سعی (چو فی کل البدل بحوت سیده فقیرا) لم تترك غیره) بر کسینه ام ولد
 برجایه سنی و یا مدبره سنی کتابته کسه صحیح اولور میانلرنده منافات معدوم اولغین
 استیلا دینه مبنی و قایلله ام ولد مجانا عتق اولور مدبره سیدی کندودن ماعدما مال ترک
 ایتیه رک وفاق تقدیر جه دکر سه قیمتک ایکی ثلثنده و یا خود بدک کلینده سعی
 ایدر سید کتابتدن مقدمه تدبیر یله عبدک ثلثی کندویه تسلیم ایتش اولغله بدل ایکی
 ثلث مقابله سنده اولور امام اعظم رحمه الله تعالی عندنده عتق تجزی قبول ایتدیکدن
 (ولو بر مکتبه صح فان عجزتی مدبرا و الاسعی فی ثلثی قیمته) ان شاه (او) فی (چو) ثلثی
 البدل بموته (ای المولی) معسرا) لم تترك غیره) بر کسینه مکتبنی تدبره کسه بیری صحیح
 اولور بومسله اولینک عکیدر انده کتابت مقدم ایدی بونده تدبیر مقدمه ایدی بدل
 کتابتی تادیه دن عبد عاجز اولور سه مدبر اوله رق باقی قالور عاجز اولور سه اغاسنک وفاتندن
 مقدم بدل ادا ایدر سه عتق اولور بوقیه سیدک معسرا که کندودن غیر ی بر نسه
 ترک ایتیه رک وفاتنده در سه قیمتک و یا بدک ایکی ثلثنده سعی ایدر تدبیر متأخر ایله ثلثه
 مستحق اولغله بدک ثلثی ساقط اولدی (چو) وان) کان مات (موسرا حیث یخرج
 المدبر) من الثلث عتق) بالتدبیر (وسقط عنه بدل الکتابه کالوا عتق المولی مکتبه)
 فانه یعق مجانا لقیام ملکه (چو) سید موسرا وفات ایدر سه که مدبرک قیمتی ثلثدن چیقار سه
 مکتب تدبیر یله عتق اولوب بدل کتابت ساقط اولور مولی مکتبنی عتق ایتدیکی
 صورته بدل کتابت ساقط اولوب عبد مجانا بادهو عتق اولدینی کی زیر کاتبی حالتده
 دخی ملکی قائمدر (چو) کاتبه علی الف مؤجل ثم صالحه علی نصفه حالاصح) استعنا (چو)
 بر کسینه کندو عیدینی مؤجلا که مثلاً بر نسه ده تادیه اوزره یک غروشه کتابته کسوب
 بعده حالاکه بشین و بر مکه نصفه صلح اولدر استعنا مصلحه لری صحیح اولور
 قیاس اولان اجلدن بدک نصفه صلح اولغله عدم جواز ایدی زیرا اجل مال دکلدر
 دین مال اولغله اعتیاض ربا اولور لکن استعنا صلح کوبا که کتابت سالفه بی فسخ
 مجدا بشیوزه عقد عد اولندی (چو) مریض کاتب عبده علی الفین الی سنة فوات)
 المریض الحال ان (قیمه المکتب الف) درهم (ولم تجز الورثة) التاجیل ولم تترك غیره
 (ادی) المکتب (ثلثی البدل) وعند محمد ثانی القیمه (حالا و الباقی الی اجله و در قیقا)
 لقیام البدل مقام الرقة فتفقد ثلثه (چو) بر مریض کندی عیدینی ایکی سنه و عدا یله

ایکی یک غروشه کتابته کسوب بعده وفات ایدوب حالبو که مکتبک قیمتی یک غروش
 اولوب ورته ده تأجیله اجازت و بر میوب و عیددن ماعدما مال اولسه مکتب بدک
 ایکی ثلثی امام محمد رحمه الله تعالی عندنده قیمتک ایکی ثلثی حالاکه بشین اوله رق
 ادا ایدر باقی ثلثده و عیدی حلونده ادا ایدرو یا خود رقیقا کیرودن مکتب مشروحک
 ثلثان تادیه سی بدل رقبه مقامه قائم اولغله ثلثده محاباته کتابتی نافذه اولدیفنه
 منیدر (چو) وان کاتبه علی الف الی سنه (الحال ان) قیمه الفان ولم یجزوا ادی ثلثی
 القیمه (حالا) وسقط الباقی (اوردر قیقا) اتفاق لوقوع المحاباة فی القدر و التأخر فتفقد
 بالثلث (چو) مریض قیمتی ایکی یک غروشلق عیدنی بر سینه دیک غروشه کتابته
 کسوب ورته ده محاباته اجازت و بر مریض عبد بهاسنک ایکی ثلثی بشین ادا ایدوب
 باقی سنی ساقط اولور و یا خود اتفاقا رقیق اوله رق کرو دونر محاباة قدر ایله تأخر ده
 اولغله ثلثده نافذه اولور مریض قیمتک ثلثدن زیاده بی تأجیله اسقاط مقتدر اوله من
 ورته نک حتی اکا تملق ایتکین (چو) حر قال لمولی عبدک کاتب عبدک فلانا) الغائب (علی
 الف درهم علی انی ان ادیت الیک الف فهو حر فکاتبه المولی علی هذا الشرط و قبل)
 المولی (ثم ادی) الحر (الف عتق) البعد بحکم الشرط (چو) بر حر بر عبدک اغاسنه فلان
 عیدیکی یک غروشه کتابته کس بن بیکی ادا ایدر رسم جر در دیکله شرط مشروح
 اوزره اغاده انی کتابته کسوب قبول ایلد کدنصره حر مریض بیکی ادا ایلسه
 شرطک وجودی حکم یله عبد عتق اولور تعلیق شرط کی شارحک الغائب تقدیر یه
 حاجت یوقدر غایب لسه حاضر ده فرق معدوم اولغین (چو) و کذا لولم یقل ان ادیت
 فادی یعق استعنا لنفوذ تصرف الفضولی فی کل مالیس بضرر ولا يرجع
 الحر علی العبد لانه متبرع (چو) بینه بویه ان ادیت دیموب لکن بدل کتابتی ادا
 ایلسه استعنا عبد عتق اولور کندوده ضرر اولمیان هر بر شیده فضولیک
 تصرفی نافذ اولغین و حر آمر متبرع اولدیفندن عبده ادا ایتدیکی مبلغه رجوع
 ایده من (چو) (واذا بلغ العبد) هذا الامر (قبل صار مکتبا) انما یحتاج لقبوله
 لاجل زوم البدل علیه (چو) سالف الذکر عبده امر مشروح بالغ اولدوده کندوسی
 قبول ایدر سه اجازت و بر مش اولغله مکتب اولور قبوله احتیاج بدک عبد اوزرینه
 زومنه منیدر (چو) قال عبد حاضر لیسیده کاتبی عن نفسی وعن فلان الغائب
 فکاتبه (و قبل) العبد (الحاضر صح) العقد استعنا فی الخاضر اصالة والغائب
 تبعاً حاضر فی المجلس (چو) اولان بر عبد اغاسنه بی کندو تقسیدن وغائب فلان
 عید دناشی کتابته کس دیوب اودخی کندور بی کتابته کسوب عبد حاضر ده
 قبول ایتسه عقد مشروح استعنا حاضر حقند اصالة غایبه تبعیله صحیح
 و مشروح اولور (چو) (وايها ادی بدل الکتابه عتقا جیعا) بلا رجوع (و یجز المولی

على القبول للبدل من احدهما (ولا يطالب) العبد (الغائب بشئ) لعدم التزامه
(من يوراك قنقى بدل كتابتي اذا ادرسه بلا رجوع احدهما الى الاخر ايكسى
بردن عتق اولنور وسيد بدل قنقى اولورسه قبوله جبر اولنور عبد غائب بر
نسبه التزام ايدندى كندن بر شمله مطالبه اولنور (وقوله) الكتابة (لغو) لا يعتبر
(كرده) اياها غائب كتابتي قبول لغو در اكا اعتبار بوقدردى كى زير بار دفعه كتابت
نافذه وانه اولدقن صكره قبوله ورديه عمل اولنور ولو حرره سقط عن الحاضر
حصته سيد بعد الكتابة) غائب عتق ادرسه حاضر دن انك حصته سته اصابت ايدن
بدل كتابت ساقط اولور (ولو حرر الحاضر اومات ادى الغائب حصته حالا والاردقنا)
سيد سالف الذكر عبد حاضرى عتق ايتسه وياوفات ايتسه غائب بدل كتابتن انجق
حصه سنى حالا اذا ايدر ايدمه من سه قنقد اولنور ولو ابراء الحاضر او وهبه له
عتقا جميعا مول حاضر كذمتنى بدل كتابتك كليسندن ابر او باقى كندويه هبه ايلسه
ايكسى بردن عتق اولنور (وان كاتب الامه عن نفسها وعن ابنين صغيرين لها)
وقبلت (صح) استعسانا لمامر برسيد بر جاريه كندو نفسندن وايبكى كنددن
اولان صغير او غلزلدن ناشى كتابته كسوب جاريه ده قبول ادرسه استعسانا تبعيته
بناء عقد مشرح صحيح اولور (واى ادى) بمن ذكر (لم يرجع) على الاخر لانه متبرع
ويجير على القبول الى اخر مامر سالف الذكر جاريه ايله او غلزلدن قنقى بدل
كتابتي اذا ادرسه ديكر ليه رجوع ايدمه من كندوسى متبرع اولغين اذا ايدن هر قدر
احد ابنين اولور سده ومولاده بدل كتابتي قبوله جبر اولنور مشروحه ده
ذكر اولنان مضافك نهايته منتهى اوله دك (فرع) كاتب نصف عبده فادى
الكتابة عتق نصفه وسعى فى بقية قيمته وقال العبد كاه مكاتب على ذلك المال وبه
ناخذ حاوى القدسى بر كيمسه عبدك نصفى كتابته كسوب عبده بدل كتابتي
اذا ايلسه نصفى عتق اولنور وقيمتك بقيد سنده سعى ايدر امامين هما من قنده
عتق تجزى قبول ايتام كين اذا ايتديكى مال مقابله سنده عبدك كليسى مكاتبدر ديديلر
بزر انجق بوقولى اخذ ايدرز والله تعالى علم واستغفر الله العظيم

(باب كتابة العبد المشترك)

عبد مشترك كتابته دائر مسائل بياندر (عبد لشريكين اذن احدهما صاحبه
ان يكاتب خط بالف ويقبض بدل الكتابة فكاتب) الشريك المأذون له نفذ في
حظ فقط عند الامام تجزى الكتابة عنده وليس لشريكه فسخه لازمه ميانلرذه مشترك
بر عبدى اولان ايكى شريك برى اخر شريكه اول عبده اولان حصه سنى بيك

غروشه كتابته كسوب وبدل كتابتي قبض ايتكه اذن ويرد كندن مأذون له اولان
شريك اول عبدى كتابته كسه امام اعظم رحمه الله تعالى عنده فقط كندونك
حصه سنده كتابتي نافذه اولور مشار اليه قنده كتابت تجزى قبول ايتديكندن
وشريكتك اذنيه اولغله شريكى فسخته قادر اوله من (و) اذا (قبض بعضه)
بعض الالف (فيعجز بالمقبوض) كله (للقابض) لاذنه له بالقبض فيكون متبرعا
ولو قبض الالف عتق حص القابض بدل كتابتك بعضىنى شريك قبض
ايتد نصكره عبد باقىنى تأديبه دن عاجز اولورسه مقبوضك كليسى قابضك
اولور اذن و برن شريك قبضه قابضه اذن ويرديكندن متبرع اولغله بيكى تماما
قبض ادرسه قابضك حصه سنى عتق اولنور (امه بين شريكين كتابها فوطها
احدهما فولدت فاداه) الواطى (ثم وطها) الشريك (الاخر فولدت فاداه) الوطى
الثانى صحت دعواه لقيام ملكه ظاهر اخلافا لهما ايكى كسته ميانلرذه مشتركه
اولان بر جاريه ايكسى بردن كتابته كسوب وكندوبى شريكك برى وطى
ايلوب و بر ولد كتوروب و واطى نايمده ولدى بنددر ديدو عوا ايلسه ظاهر ملكى
قام اولغله دعوا سى صحيح اولور امامين انجودر اختلاف مشار اليهما واطى اولك
ام ولديدر ديديلر ايدى جاريه نك كليسى واطى اولك ام ولدى اوليجق وطى ثانى
غيرك ام ولدينه تصادف ايتش اولور وولدك نسبي كندودن ثابت اولان (فان عجزت)
بعد ذلك جعلت الكتابت كان لم تكن وحينئذ (فهى) فى الحقيقة (ام ولد للاول)
زوال المانع من الانتقال ووطى سابق مكاتبه مشروحه فى شريكك ايكسيده
وطى ايتد نصكره بدل كتابتي ادادن جاريه عاجزه اولسه كتابت اصلا اولمامش
كبي اولوب بوتقد برجه جاريه حقيقته واطى اولك ام ولدى اولور ملكينه انتقاله
مانع اولان كتابت زائل اولغين ووطى ولدى بنددر ديدو اداه هر قدر شريكك
هر برلندن وقوعبولس ايدمه لكن واطى اولك سبقى كندوبى مرجع اولدى
(ضمن) الاول (لشريكه نصف قيمتها ونصف عقرها وضمن شريكه عقرها)
كاملا لوطه ام ولد الغير حقيقه (وقية الولد) ايضا (وهو ابنه) لانه بمنزلة المغرور
وواطى اول شريكه جاريه نك قيمتك وعقر نك نصفى ضامن اولور شريكى
جاريه نك عقر نى وولدك قيمتى تماما ضامن اولور حقيقه غيرك ام ولدى وطى
ايتديكندن ولد واطى ثاينك او غلو اولور مغرور منزله سنده اولغين (واى)
من الشريكين (دفع العقر الى المكاتبه صح) اى قبل العجز لاختصاصها بمنا فها
فاذا عجزت ترد للمولى شريكندن قنقى عقرى مكاتبه دفع ادرسه قبل العجز
منافعه كندوسى محتضه اولديقندن دفعى صحيح اولور بدل كتابتي ادادن عاجزه
اولور اخذ ايتديكى عقر اغا برد اولنور (وان دبر الثانى ولم يطأها) والمسئلة بحالها

(فجرت بطل التدبير وضمن الاول) (الشريكة نصف قيمتها ونصف عقرها والولد للأول) وهن ام ولد بمسألة مشروحة شريك ثانی جاريه في تدبيره كسوب ووطئ ايتيوب ومسألة حال اوزره كه ايكي شريك جاريه في كتابته كسوب شريك اول وطي ايدوب جاريه ولد كتوروب واطئ بنسب ندرديو دعوا ايدوب جاريه بدل كتابتي ادادن عاجزه اولورسه تدبير باطله اولوب شريك اول كندوشريكنه جاريه نك نصف قيمتي ونصف عقرني ضامن اولوب ولد واطئك اولوب جاريه ام ولد اولور شريكنك نصيبني تمامك ايدوب واستيلا دكامل اولفين (وان) كتابها فحررها احدهما موسرا فجرت (ضمن) المعتق (الشريكة نصف قيمتها ورجع) الضامن (به عليها) لما تقرر ان الساكت اذا ضمن المعتق يرجع عنده لاعد هما ايكي كسبه مشترك اولدقاري جاريه زيني كتابته كسد كد نصكره بريسي موسر اولدقاري حاله اول جاريه في عتق ايدوب اوده كسابتدن عاجزه اولسه معتق جاريه نك قيمتك نصفني شريكنه ضامن اولور ضامن اول نصفله جاريه نك اوزرينه رجوع ايدر زيرا مسائل مقرره ندر كه ساكت اولان شريك معتق تضمن ايتدبر دكه امام اعظم رجه الله تعالى نزنده عتق تجزي قبول ايتديكندن معتقه جاريه رجوع ايدر امامين رحمهما الله تعالى قتده عدم تجزي به بناء رجوع ايدمن (فرع) عبدز جلاين دبره احدهما ثم حرره الاخر غنيا او عكا اعتق المديران شاه واستسعى في الصورتين او ضمن شريكه في الاولى فقط والله تعالى اعلم ايكي كيسه ميانه زنده مشترك اولان برعبدی بريسي تدبيره كسوب بده اخري غني اولدقاري حاله عتق ايدوب وباخود بونك عكسني ايشه لكه مقدما عتق مؤخر ايتدبر وجوده كله ايمدی صورتينك ايكسندده تدبيره كسان شريك درسه كندوسيده عتق ايدوب استعا ايدرو ياخود صورت اولاده فتش شريكنه تضمن ايتدبر والله سبحانه وتعالى اعلم واستغفر الله العنيم

(باب موت المكاتب وعجزه وموت المولى)

مكاتبك موتي وعجزى وموليك موتي حقه باب دفت ما ايدر (مكاتب عجز عن اداء نجم ان كان له مال سيصل اليه لم يعجزه الحاكم الى ثلثة ايام) لانها مده ضربت لابلان الاغدار) بمكاتب بدل كتابت قسطني ادادن عاجز اولسه ايمدی قريبا كندويه وصولي مرجوع ومأمور اولان مثلا ممكن الحصول غيرك اوزرنده بر مقدار قرض اولورسه اوج كونه دك حاكم كندويي تعجز ايتزاوج كون اغدر ك اظهار بچون ضرب وتعين قيلان مدت اولفين مثلا مدت خيار وامهال مر تد وامهال المدعي عليه الدفم

بمدتوجه الحكم عليه) ومديوني قضاء ديني بچون امهال مدت مشروحه ايله محدود وميندر (والا عجزه) الحاكم في الخصال (وفسخها بطلب مولا اوفسخ مولا برضاه) واكر مكاتبك سالف الذكر ماله ايمدی اولمازسه قاضي در حال كندويي تعجز برله اغاسنك طليله كتابتي فسخ ايدرو ياخود عبدك رضاسيله اغاسي كتابتي فسخ ايدر زيرا بر قسطندن عجز باقيسندن عجزه اماره در لكن مجرد عجز ايله فسخ ايجاب ايتز عقد لازم تام اولديغندن رد بالعيب كي قضا وبارضادن لازمدر (ولو) كانت الكتابه (فاسدة) فالمولى (له الفسخ) بغير رضاه (مكاتب فاسده اولورسه اغا بچون فسخ مشروعه در عبد هرنه قدر راضي اولمازسه بلكه كناهك سببندن رجوعله كندودن نخلص ايجون اغايه فسخ واجبدر (وذلك المكاتب فسخها) مطلقا (في الجائرة والفاضة وان لم يرض المولى) مكاتب كتابتي فسخه قادر اولور مطلقا كه كتابت كرك جائزه اولسون وكرك فاسده كندونك حقه لازم اولديغندن اغاسي هرنقدر راضي اولمازسه كندوسني فسخ ايدو ييلور (وعادرقه) بفسخا (وما في يده لمولا) عبد مكاتبك فسخيله اصل رقيته عودت ايدر كه كندويه بيع امثالي احكام رقي اجرا اولتور وما في اليدي اغاسنك اولور (والمكاتب اذا مات وله مال) يعني بالبدل (لم تفسخ وتودي كتابته من ماله) مكاتب بدل كتابتي وفا ايدر مالي ترك ايتديجي اولدقاري حاله فوت اولورسه كتابتي منفسخه اولماز تركه سنده تأديه اولتور بيع كي عقد معاوضه اولفين (وحكم بعقده في آخر جزء من اجزاء حياته كما يحكم بعقود الاولاده) الموالدين في كتابته لاقبلها فوت اولان مكاتبك حياتي اجزا زندن آخر جزءنده عتقيه حكم اولتور كتابتي اوقاننده ولادت ايدن ولاديشك بلكه ذي رحم محرم اولوب ملكنه دخول ايدن اصول فروعتيك عتقيه حكم اولدقاري كتابتندن مقدم ولادت ايدني عتق اولتور (والباقي من ماله مران لورته) متوفي مكاتبك مالندن بدل كتابتنده باقي مالي ورته سچون ميراندر (ولو) لم يترك مالا (ترك ولدا ولد في كتابته ولا ولاء بقيت كتابته وسعي) الابن في كتابته ايه (على نجومه) المقسطة متوفا بدل كتابتي وفا ايدر مال ترك ايتيوب كتابتي حاله تولد ايدن برولدي ترك ايلسه كتابتي باقيه قالوب اوغلو باباسنك بدل كتابتنده تقسيط كساش قسطاري اوزره سعي ايدر كتابت زماننده ولادت ايدن ولد باباسنه تبعيله مكاتب اولفين (فاذا ادى حكم بعق ايه قبل موته وبعقته) تبعاء ايمدی ابن مزبور بدل كتابتي ادا ايدر سه وفاتندن مقدم باباسنك وتبعيله كندونك عتقيه حكم اولتور (ولو ترك ولدا اشتراه) في كتابته (ادى البدل حالا ورد الى حاله) رقيقا (وسو باينهما) بمكاتب حين كتابتنده اشترى ايتديكي ولدني ترك ايدرنه ولد بدل كتابتي حالا ادا ايدرو ياخود رقيق اوله رق حالت سابقه سندر دو اولتور امامين

همامین رحمها تعالی مکاتبت کتابتی حالته کندودن تولدایدن ولده اشترا ابتدکی
ولدیینی تسویه ابتدیلر امام اعظم رحمه الله تعالی تولدایدن سعی ایدر اشترا اولنان ایتز
دیومیانلرینی فرق ایتدی و اما الایوان فیر دان للرق کلمات و قالان ادیا حالا عتقا
والالا امام کاتبک حین کتابتده اشترا ابتدکی ابوبنی وفات ابتدکی کی رقهرد اولنور
کتابتده عدم ذحوللرینه بناء امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده کندورندن حالا و وجلا
بدل اخذ اولنماز امامین بدل کتابتی پشین ادا ایدر لسه عتق اولنور لری بوقیسه اولنور
بیوردلر ﴿اشتری﴾ (المکاتب) (ابنه فات عن وفاء ورثة ابنه) لموته حرا عن ابن
حرکامر ﴿بر مکاتب اوغلنی اشترا ایتد کد نصرکه بدل کتابتی ادا ابتدکی حالده وفات
ایدر سه حر اوله رق حر اوغلونی ترک ایدر ک موتندنشانی اوغلو کندویه وارث اولور
نتکم ماسبقده مرور ایتدی ﴿وکذا﴾ (لوکان هو) ای المکاتب (وابنه) الکیر
(مکاتبین کتابه واحده) لصیورنهما کنخص واحد ضرورة اتحاد العقد ﴿بینه بویه
اوغلی باباسنه وارث اولور اگر مکاتبه بیوک اوغلو ایکسی بدن بر کتابته قطع اولنمش
اولور سه عقدک اتحادینه مبنی ایکسی شخص واحد منزله سنه تنزیل اولندیغندن
لکن غررده صغیر ایله کیرک عدم فرقیله مصر حدر ممکنه شارح کیر ایله قییدی
کیرینه بناء استقلالی توهمنه نظرا اوله ﴿فان ترک﴾ (المکاتب) (ولدا من حرة) ای
معققة (و ترک) (دنیایی بیدلها فجنی الولد فقضى به) بماجنی (علی عاقلة امه) ضرورة
ان الاب لم یعق بعد (لم یکن ذالک) القضاء (تعجیز الایه) لعدم المناقات ولا رجوع ﴿بر مکاتب
حر که معققة دن بر ولد بدل کتابتی و فایدر بر مقدار دین ترک ایدوب ولده خطاه بر جنایت
ایتمکله جنایت ابتدکی شیشه افسانک عاقله سی اوزره حکم اولنسه حکم مشروح اوزره باباسنی
تعجیز اولماز میا نلر زده منافاة منعدم اولغین و عاقله ام مولی اب اوزره رجوع ایده بر جنایتک
عاقله ام اوزره اولدیغنی باباسی هـ نوز عتق اولندیغنه مبنیدر (قید بالدين لان فی
العين لا یتأتی القضاء بالاحاق بالام لا مکان الوفاء فی الحال) مسئله مشروحه ترک نک
دین اولاسیله قییدی عین اولدیغنی تقدیر جه جنایتک عاقله ام قضاسیله امه الحاق حاصل
اولدیغنه مبنیدر فی الحال عیندن جنایتی ایضا ممکن اولغین ﴿ولو قضی به﴾ (بالولاء) لقوم امه بعد
خصوصتهم مع قوم الاب فی ولایه فهو) ای القضاء بما ذکر (تعجیز) لانه فی فصل مجتهد
فیه ﴿مکاتب مشروح و لدینک اناسنک قومی باباسنک قومیه و لدک و لاسی حقنده
مخاصم ایتد کد نصرکه اناسی قومینه و لا ایله حکم اولنور سه حکم مشروح فصل مجتهد
فیه و قوعبولغله تعجیز ایله قضاء اولور ﴿وطاب اسیده وان لم یکن مصرفا الصدقة﴾
(مادی الیه من الصدقات فعیز) تبدل الماک واصله حدیث بریره هی لک صدقة
ولنا هدیة ﴿مکاتبک اغاسنه صدقاتدن تحصیل ابتدکی مالی مکاتب بدل کتابت
دیو ادا ایدوب و تعجیز اولنور سه کندویه حلال اولور هر تقدیر سید صدقیه مصر ف

اولز سده تبدل ملکه عین آخر اولغین زیر اعجزله مولی عبدک کسینه ملک مبتدا ایله
مجدد امالک اولور بونده اصل و مبنی بریره رضی الله تعالی عنهانک حقنده وارد اولان
حدیث شریفکه بریره رضی الله عنیه صدقه دن ارسال اولنان مالی کندوریده
رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلمه بوجه هدیه رد ایتدیکنده سعادته بیوردیلر که
اول مان سیزله صدقه و بزره هدیه در ﴿کافی وارث﴾ (شخص) (فقیر مات عن صدقة
اخذها) (وارثه الغنی کافی) (ابن سبیل اخذها ثم وصل الی ماله و هی مافی یده) ای الزکاة
و کفقر استغنی و هی فی یده فانها تطیب له ﴿مسئله مشروحه ده سیده صدقه دن اخذ
اولنان مبلغی بدل کتابت اوله رق اخذی طیب اولدیغنی متوفی بر شخص فقیرک صدقه دن
جمع ایتدیکی ترک سنی اغنیادن اولان وارثک اخذی و ابنا سبیلک صدقه دن اخذ
ایدوب بعده یدنده ایکن کندی مالنه وصولی و زکاة یدنده اوله رق فقیرک وسع حال
سیداه ایدوب اغنیادن اولسی صورتلرنده دخی صدقه نک مر قومونه طیب اولدیغنی
کیدر (بخلاف فقیر اباح لغنی اوهاشمی عین زکاة اخذها لایحل الملك لم یبدل) فقیرک
اخذ ایتدیکی زکاتک عینی اغنیادن و یاهاشمی اولان بر کسینه اباه سی صور مشرو
حـ لک خلافتده در بوحلال و طیب اولز ملک تبدل ایتدیکندن ﴿فان جنی عبد و کاتبه
سیده جاهلا﴾ (بجنایته) (او) جنی ﴿مکاتب فلم یقض به﴾ (بماجنی) (فبیض) فان شاء
(المولی دفع) (العبد اوفدی) (زوال المانع بالعجز) بر عبد بر جنایت ایدوب سیدیده
جنایتی معلومی اولمیه رق کندوبی کتابته کسوب و یاخود عبد مکاتب بر جنایت
ایشلیوب لکن جنایتک مقتضاسیله اوزرینه حکم اولنننن عجز ایله حکم اولنسه
امدی مولی در سه عبدی و بر و یاخود عجز ایله کتابت مانعی زائل اولغله مجنی علیه
بر مقدار سنه فدا ایدر ﴿وان قضی به علیه﴾ (حال کونه) (مکاتب فعیز بیع فیه) (لا یتقال
الحق من رقبة الی فیه بالقضاء فیه بالعجز لان جنایات المکاتب علیه فی کسبه و یلزمه
الاقل من فیه و من الارش) ﴿مکاتب مشروحک اوزرینه مکاتب اولدیغنی حالده موجب
جنایتله حکم اولند قد نصرکه عاجز اولور سه قضا ایله حق رقبه سندن فیمته انتقال
ایتدیکنندن جنایتی حقنده بیع اولنور سه مسئله نک عجزله قییدی مکاتبک جنایتلرینک
کسبنده کندونک اوزرینه اولوب و قیتیله دیت جراحنک قنغیسی اقل ایسه مولایه
اولازم اولور کتابت سیدله کندوبی و یرمک متعذر اولغین ﴿وان تکررت قبل القضاء
فعایه فیه واحدة ولو بعده فقیم قبل القضاء﴾ ﴿مکاتبک جنایتی تکرر ایدر سه اوزرینه
بر قیمت لازمه اولور بعد القضاء اولور سه قیمت لازم اولور که قیتیله ارشک اقلی لازم
اولور ﴿ولو اقر بجنایة خطا زمته فی کسبه بعد الحکم بها ولو لم یحکم علیه حتی عجز﴾
مکاتب خطاه جنایتی اقرار ایدر سه جنایتله اوزرینه حکم اولند قد نصرکه اولور سه کسبندن
کندویه لازم اولور اوزرینه حکم اولنننن حتی کندوده عاجز اولور سه مولی حقنده جنایتی

باطله اولور امام اعظم رحمه الله تعالى نذرده بعد العتق عبده طالیه اولور (وان مات السيد لم تنسخ الكتابه كالتيدير واموميته الولد) وكاجل الدين اذ مات الطالب (ويؤدى المال الى ورثته على نجومه) كاجل الدين (تدير اموميت ولد) وطالبك وفاته نظرا اجل دين كبي كتابته سيدك وفاته منسوخه اولماز اجل دين كبي تقيطيله بدل كتابت ورثه سته ادا اولور زيرا كتابت عبدك حقيدر (بخلاف موت المطلوب خراب ذمته هذا اذا كاتبه وهو صحيح ولو في مرضه لا يصح تأجيله الا من الثلث) مطلوبك مديونك موتي سيدك موتك خلافته در وقتك خرابه مبنی اجل باطل اولور دين كويا عين تركه اولور اشو حاكم مشروح مولانك صحي حالته عبدی كتابته قطعته نظرا در مرضی حالته اولور سه بدل كتابتك طوبوني بردن تأجيلي صحيح اولماز انحق ثلثه صحيح اولور ثلثاني حاله يثن اوله رق اخذ اولور (وان حرره) اي كل الورثة في مجلس واحد (عتق بجانا) استحسانا ويجعل ابراء اقتضاه (ورثه نك كليسي مجلس واحد مكاتب مرسومي عتق ايدر سه استحسانا بجانا كه باد هوا عتق اولوب اقتضاء كه لازم متقد مجه سته بدل كتابتدن عبدك ذمتي ابر اولور (وان حرره بعضهم) في مجلس والاخر في الاخر (لم ينفذ عتقه) على الصحيح لانه لم يملكه (مكاتب مشروحي ورثه نك بعضيسي بر مجلسه بعض اخرى ديكر مجلسه عتق ايدر سه ميراث اوله رق كندوزينه انتقال ايتوب واكا مالك اولدقرينه بناء قول صحيح اوزره عتقلى نافذ اولور انحق كندوزينه انتقال ايدن مافي الذمندر (ولو عجز بعد موت المولى عادره) مكاتب اغاسي وفات ايد كندسكره عاجز اولور سه رقيته عودت ايدر (مكاتب تحت امة طلقها ثنتين فلكها لا يحل له) ان يظنها (حتى تنكح زوجا غيره) وكذا الحر كاتقرر في محله (بر مكاتب تحت نكاح خنده بولنان جاريه بي ايكي طلاق تطليق ايدوب بعده اكا مالك اولسه كندوبه اني وطئ حلال ومشروع اولور حتى زوج اخره نكاح ايد نه دك بومثله ده حرده مكاتب كيدير نه كيم محله تقرر اولنديكه امه نك طلاق ايكي در انكه حرمت غليظه ناته اولور (كاتب عبد اكتابة واحدة) اي بعقد واحد (وعجز المكاتب لا يعجزه القاضي حتى يجتمعا) لانهما كواحد بخلاف الورثة فان القاضي يعجزه بطلب احدهم مجتبي (ايكي سيد بر عبدی عقد واحد ايله كتابته كسوب عبده اظهار عجز ايلسه ايمدى قاضي عبدك عجزله حكم ايدنه من مادام ايكي سي بردن مجتمعا اولد فجه ايكي سي بركي اولمغين قاضي عبدك عجزله حكم ايدنه من مادام ايكي سي بردن مجتمعا اولد فجه ايكي سي بركي اولمغين تجزي قبول ايلز ورثه سيدك خلافته در كه برينك حضورنده قاضي مكاتبك عجزله حكم ايدر (وفيه كاتب عبديه بمره فعجز احدهما فرد المولى في الرق والقاضي ولم يعلم بكتابة الاخر لم يصح فان غاب هذا المردود وجاء الاخر ثم عجز فليس للاخر ردة في الرق) مجتبا

مسطور در كه بر كيمسه عقد واحدده ايكي عبدی بردن كتابته كسوب بر يسي اظهار عجز ايتكله اغاسي وبا قاضي عبد آخرك كتابته قطع اولنديغي معلومي اوله رق اني رقه رد ايلسه صحيح اولور ايمدى عبد مر دود مر سوم غائب اولوب ديكرى كلوب بدل كتابتي ادادن اظهار عجز ايلسه انك دخي كرك مولا وكرك قاضي طرفندن رقه ردی مشروع اولور (فرع) اخلف المولى والمكاتب في قدر ابدال فالقول للمكاتب عندنا ولا يحبس المكاتب في دين مولا في الكتابة (اغاسيله مكاتب بدل كتابتك مقدارنده اختلاف ايتسه ر قول مكاتبك اولور حقيقه قنده زياده بي انكار ايدوب وخماني نفسندن نفی ايتديكندن و مكاتب كتابت دينيچون حبس اولنماز (وفيما سوى دين الكتابة قولان سراجية) كتابت دينك ماعداسي ديون ايجون حبسند ايكي قول وار در ظاهري ايكي سي براو لمقدر (قلت وفي عتاق الوهبانية) شارح رحمه الله تعالى ديركه وهبانيةك عتاقنده مر سومدر كه (وفي غير جنس الحق يحبس سيدا) مكاتبه والعبد فيها مخير (حبس منع معنسانه در سيدا يحبس فعلك مفعولي مكاتبه فاعليدر فيها ضميري كتابته راجعدر يعني بدل كتابت جنسندن اوليان عبدك مائه سيد استيلا ايتش اولور سه مكاتب كندوي حبس ايتدير ر بدل كتابت اولور سه تقاضي اولور لر وعبد كتابته مخيردر بدل كتابتي تأديه ايله جبر اولنماز ايدنه يلور سه بازضا ايدر يوقسه فسح ايدر اغانك رضاسته حاجت يوقدر والعبد فيها مخير قولي مطلقا كتابتك حكمنى بياندر تقيما للنظم ايراد اولنه در ماقبلته مر بوط دكلدر (ولا اولاد زوجين حررا) لمولى ايههم ليس للام معبر (عتق اولنان زوجينك اولادينك ولاسي بابالريني عتق ايدن سيد كدر اناسني عتق ايدن مولى ايجون ولا يوقدر لا ولا تركينده لام ولايه متعلقدر زوجين ظرف مستقر اولاده صفتدر حررا ضميري زوجينه راجعدر معبر مصدر ميمدر دخول معنساندر (توفي وما وفي فاما ليت) من الولد بيع والحى تسعي ومحضر (توفي وما وفي فعلى ريك فاعل ضمير لري مكاتبه راجعدر من الواد تركبي متعلق بمخوفيله ظرف مستقر در ميتك صفتدر اتران ايجون ولدك الامي سا كندر مفهوم بيت مكاتب بدل كتابتي وفايتدين ولدي وفات ايتش برام ولد جاريه ترك ايدنه رك وفات ايدر سه بدل كتابتي ايفا ايجون اني بيع ايديكرام ولد مر سومه نك ولدي حياتده اولور سه بدل كتابتدن ناشي سني ايدوب اني احضار ايدر (اي وان لم يكن معها ولد يبع وان كان استسعت على نجومه صغيرا كان ولدها او كبيرا وعندهما) تسعي مطلقا شارح عليه الزجه بيت مشروحك مال ومضموني شرح وايضا ايدر كه ام ولد ايله برابر ولد اولور سه امام اعظم رحمه الله تعالى قنده بدل كتابتي ايفا ايجون كندوسي بيع اولنور في الحال بن بدل كتابتي ايفا وادا ايدر دم د برسد قوله اصفا اولنماز اولي اولان اي وان لم يكن قولنده واوك حذفدرام ولدايله

برابر ولد حی بولور سه کرک کتابی اثباتند تولد ایتسون و کرک برابر اشترا اولسون
و یاضغیر اولسون و یا کیر بدل کتابدن تقیطی اوزره ام ولد استسا اولنور امامین
رحمهما الله تعالی نزدلنده برابر کند و ایله وادی بولسون و یا بولسون مطلقا ام ولد
سعی ایدوب بیل کتابی تأدیه ایدر کندوسی بیع اولنار و الله اعلم واسغفر الله العظیم

(کتاب الولاء)

ولاء حقندہ کتاب مستطابدر ولانک کتابت عقیقندہ ذکر ی ملک رقبہ نک زوالی
آثارندن اولدیغنه منبدر (هو) لغة النصرة والمجبة مشتق من الولی وهو القرب
ولاء لغتہ نصرت و محبت معنسانہ در و اوک قحی لامک سکونیلہ قرب معنسانہ اولان
ولیدن مستقدر ولی بلا فصل بر شیک عقیقندہ بر شیک حصول و وجودی معنسانہ در
رسول اکرم و نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم * ایلمنی منکم اولوالارحام و الذہی *
قول بلاغت مشخونی بوقیلنددر (و شرعا) عبارة عن التناصر بولاء العتاقة او بولاء
الموالاة) زیلعی شرعده و لاء عتاقہ و یا ولایہ موالاة سیدیلہ اولان تناصردن عبارتدر
ایمدی تناصراعتاقہ حاصل اولور بعض فقہا و هو فی الشرع عبارة عن عصوبته
مراخية عن عصوبة النسب برث بها المقتق و یلی امر النکاح و الصلوة علیہ مضمونیلہ
بیان ایشلارددر (ومن آثاره الارث والعقل) و ولایة النکاح و بهذا علم ان الولاء ليس
نفس الميراث بل قرابة حکمیة تصلح سببا للارث * ولانک اوزرینه ترتیب ایدن شیلردندر
معتقک کندویہ وارث اولوب و خطاء برجنایت ابتدکده العزم بالقیم فحواسی عاقلہ
اولوب و ولایت نکاح کندو ایشون اولمق مصنفک اشبو و من آثاره کلامیلہ معلوم
و مستبان اولدیگده و لاء نفس میراث دکلدر بلکه بر قرابت حکمیددر که ارثہ سببیة صالحہ
اولور زیر نسب احیای حقیقی اولمقله کند و ایله میراث استحقاق ثابت اولدیغنی مثالو
احیای معنوی قیلندرن اعتاقده ده ارثہ استحقاق اولور رسول اکرم و نبی افخم صلی الله
تعالی علیه وسلم * الولاء لغة کلحمة النسب و * اما الولاء لمن اعتق * قول شرع فلیرینه بناء یعنی
ولاده مخالطت ارثده نسبده مخالطت کیدر ثوبک لحمه سی در زینده مختلط اولمقله میانلرنده
مخالطہ شدیدہ سیدیلہ شی * واحد کبی اولدقنری مثالو دیوان الادبده لحمه سی قرابتہ تفسیر
ایتدی مغربده تشابک و وصله کوصلة النسبده مینددر (و بی: العتق علی ملکک) لا الاعتاق
لان بالاسیلا دوارث القرب يحصل العتق بلاعتاق و اما حیث الولاء لمن اعتق فجزی
علی الغالب * ولانک سببی ملک ی اوزره که معتقک ملکندہ اوله رق عبدک عتقیدر مولانک
اعتاق لازم دکلدر زیر جاریہ بی بر کیمسیدہ استیلا دایدوب کندودن و لدی اولمقله ام ولد ی
اولدقده کندونک مولیلہ بلاعتاق ام ولد عتق اولور و بر ذی رحم محرمیند وارث اولان

کیمسہ نک اوزرینه اول ملک موروث بلاعتاق عتق اولور اما الولاء لمن اعتق حدیث
شریفندہ اعتاق صیغه سیله وارد ی غالبہ محمولدر که اکثر یا اعتاقله اولدیغنه مینددر بوقسه
ولانک عتقله اولدیغیده اولور سه که مر و ایتدی (من عتق) ای حصل له عتق (باعتاق)
ولومن وصیه (او بفرع له) ککتابہ و تدبیر و استیلا د (او ملک قریب فولانہ لسیده)
ولو امرأة اوزمیا اومیتا حتی تنفذ وصایاه و تقضي ديونه منه * بر عبد سید نک بالذات
کندونک و یا وصیتنک اعتاقیلہ و یا کتابت و تدبیر و استیلا د مثل و اعتاقک فرعیله و یا ذی
رحم محرمی اولان قریبنہ مالک اولمسیله عتق اولنور سه و لاسی مولاسنکدر موالسی هر نقدر
عورت و یازمی و یامتیدہ اولور سه حتی انک ولانکدن اغاسنک وصیتی تنفیذ و دینی قضا
و تأدیه اولنور مثلا خسرو در نام تألیف لطیفندہ بومجله سؤال ابراد ایدر که ام ولد ایله
مدر مطلق انجق مولانک و فایله عتق اولنور لایمدی تدبیر و یا استیلا د ایله و لا مولایہ نیجه
اصابت ایدر مر ازده می مستحق اوله جقدر بعض جواب و یرمشرکه بونک صورتی
مولامعاذ الله تعالی مرتد اولوب و دار حر به لحوقیلہ حکم اولمقله مدبری و ام ولد ی عتق
اولنوب بعده مسلم اولدیغنی حالده کیر و کلوب مدبری و ام ولد ی وفات ایشکله و لا کندویہ
اصابت ایشکله در لکن جوابده احسن اولان ولانک مولانک وفاتندن صکره عصبه سنه
اصابتددر بر اسبب عتق مولادن و قوعوبولمقله و لا بد اکندویہ بعده عصبه سنه سرایت ایدر
بوجوابک احسنی مقدمکینک ندر تدمینددر و شارح علیہ الرحمہ بوجوابه اومتاقولیلہ
اشارت ایلدی (ولو شرط عدمه) لمخالطه للشرع فیعطل * مع عتق هر نقدر ولانک
عزمنی و یا غیر ی بر کسینه اولسنی شرط ایدر سه ده شرع شریفه مخالفتنه بناء و شرطی
باطل اولوب و لا کندونک اولور (ومن اعتق امته و) الحال ان (زوجها قن) (الغیر فولدت)
لاقل من نصف حهل مذعتقت (لا ینقل و لاء الحمل) الموجود عند العتق (عن موالی
الام ابداء) بر کیمسہ زوجی غیرک قنی اولان جاریہ سنی عتق ایدوب حین عتقندن التي ما هندن
اقلده جاریہ بر ولد کتور سه عتق وقتندہ موجود اولان حاکم و لاسی و لدک اناسنک
مولالرندن باباسی طرفنک مولالرنه ابداء که هر نه قدر باباسیدہ عتق اولنسد انتقال المیز و ولد
برجنایت ایتسه موالی ام اوزر زینتله حکم اولنور زیر اجنین اناسنک جزئی اولمقله کندونک
عتقیله اودخی عتق اولنمش اولور * (و کذا لو ولدت ولین احدهما لقل من ستة اشهر
والاخر لا کثر منه و ینهما اقل من نصف حول) ضرورة کونهما توأمین * بکینه بویله
و لا موالی * ام انجون اولور جاریہ برنی مدت عتقندن التي ما هندن اقلده دیکرینی اندن
اکثرده ایکی ولد کتور و ب و لا دتیرنک مایینی نصف حولدن اقل اولور سه میانلرنه
مدت حل تخیل ایتدیکندن ایکسینک توأم اولدیغنی متقن اولمقن (فاذا ولدت بعد
عتقها لا کثر من نصف حول فولانہ لموالی الام) ایضا لتعذر تبعیة للاب لرقه جاریہ
مشروحه عتقندن التي ما و یا اکثری مر و رندن صکره ولد کتور سه سینه اول و لدک

ولاسي موالى ام ايجوندر باباسى رقى اولديغندن اكايتى متعذر اولغين زير اولداتانك
جزى اولغله كندويه تابع اولور كورمز ميسنكه رقبته وحرته كندويه تابعدر پس
ولاسيده كندونك طرفتك اولور (فان عتق القن وهو الاب) قبل موت الولد لابعده
(جرولاء ابنه الامواله) زوال المانع (ما زال الذكر بابا اولان قن ولدك موتندن مقدم
عتق اولور سدا وغلونك ولاسى كندونك مولار سده چكر مانعك زواله بقاء ولدك وفاتندن
صكره عتق اولور سده جرايد مز موالى ام ردفعه مستحق اولد قلندن صكره كندولندن
غيره انتقال اولور هذا اذ لم تكن معتدة فلو معتدة فولدت لاكثر من نصف حول من العتق
ولدون حولين من الفراق لا ينقل لموالى الاب (اشبو ولا دتك عتق وقتندن نصف
سده مقدم حصوله تقييد اولنديغى جاريه نك معتدة اولنديغى تقديره دريس معتدة
اولوب عتقندن نصف سده اكرده فراقدين ايكي سده دن اقلده ولد كور سده ولا
موالى ايه انتقال ايتزولداتانك عتق وقتنده موجود اولغين (عجمي له مولى) اولورنى
(فولدت) منه (فولاء ولدها المولاها) لقوة ولاء العتاقه حتى اعتبرت في الكفاة لافى العجم
ولاء المولاة (عجمي كد فى الاصل كافرا اولوب بعده شرف اسلامه مشرف اولوب
و كندو ايجون موالى مولاة اولوب ويا اوليان كسده معتقه جاريه ي هر نقدر عرينك
معتقه سى اولور سده ده نكاح ايدوب و كندودن برولد حاصل اولور سده ايمدى اول ولدك
ولاسي معتقه نك مولا ايجوندر ولاء عتاقه نك قوته مبنى حتى ولاء عتاقده دخی كفات
اعتبار اولغله وضعك دست بابه الى بوش آدمك معتق عبدى شرافت و فخامت صاحبي
كيسنه نك معتقه جاريه سده كفواوله مز اما عجمده موالى موالده كفات اولور مسئله نك
عجميله قيدلنديكي عربك انسابت قوته بقاء عريده ولا مولاة اولديغنه ميسندر (والعتق
مقدم على الرد) مقدم (على ذوى الارحام وخر عن العصبه النسبية) لانه عصبه سببية (عجمي
معتق دك وذوى الارحامك اوزر زينه مقدم عصبه نسبيه دن مؤخر در كندوزى
عصبه سببيه اولد قلندن مبنى (فان مات المولى ثم العتق ولا وارث) له نسبي (غيره لاقرب
عصبه المولى) المذكور وسخفته فى بابه (ابتداء مولا بعه عتق ايتديكي عتق وفات ايدوب
وعبدك وارث نسيبى اولور سده ميراني مولانك اقرب اولان عصبه ذكرور ايجوندر
انشاء الله تعالى عصبه باندن بختى تحقيق ايدو رز (وليس للنساء من الولاء الاماعتقن كافي
الحديث) المذكور فى الدرر وغيره الكنه قال العيني وغيره انه حديث منكر لا اصل له وسيجي
الجواب عنه فى الفرائض (نساء ايجون ولاء عتاقه دن برشى يوقدر الا كندولريك
عتق ايتدكلى مملوكك ولاسى كندولريكدر نه كدر رده وغيره سنده ذكر اولنان حديث
شريفده اولديغى كى حديث شريف (ليس للنساء من الولاء الاماعتقن اواعتقن من اعتقن او
كاتب او كاتب من كاتب او دبرن او دبرن دبرن او جرولاء معتقن او معتق معتقن در لكن
يعنى وسارى بو حديث منكر در اصلى يوقدر ديدلر فرائضده انكرك كلامندن جواب كلور كدوقه

حديث مذكوره هرنه قدر شدوز وار ايسده لكن كبار اصحابك كلاملرله
تاكيد اولغله مشهور منزله سنده رسیده اولشدر (ثم فرع على الاصل المذكور
بقوله (فلومات المعتق ولم يترك الا ائمة معتقه فلاشئ لها) اى لائمة المعتق
(وبوضع ماله فى بيت المال) بوندن صكره مصنف مرحوم اصل مشروح اوزره كندو
قوليله مسئله تفريع ايتدیرر كه امدى عتق اولنان وفات ايدوب انجق معتقك قزى
ترك ايدرسه اكار كدن برشى اصابت ايتز مال بيت الماله وضع اولور (هذا ظاهر
الرواية وذكر الزيلعي مغرياً لانه ان ثبت المتق ترث فى زماننا لقساد بيت المال وكذا ما
فضل عن فرض احد الزوجين يرد عليه وكذا المال يكون للابن والنبت رضاعا كذا
فى فرائض الاشياء واقره المصنف وغيره (اشبو سالف البيان معتقك قزى فساد
بيت الماله بقاء وضعى ظاهر روايتدر زيلعي نه ايه دن نقله ذكر ايدر كه معتقك قزى
فساد بيت الماله بقاء وارثه اولور سده بويله احد زوجينك فرض ليزدن باقى قلان
كندوزينه رد اولور كندوزى هر نندرن من لا يرد عليه صنفندن اولور ايسده ميت
اقرب ناس اولد قلندن بيت الماله وضع اولنار زينه بويله مال رضاعا ابنه و بانه اعطا
اولور كندوزدن اقرب بر احد موجود اولور سده اشباهك فرائضده بويلجه مرسومدر
وبونى مصنف وسارى اقرار ايتديلر (واذا ملك الذمى عبدا) ولو مسلما (واعتقه
فولاءه) لان الولاء (كالنكاح) فيتوارثون به عند عدم الحاجب كالسليم فلو مسلما
لا يرثه ولا يملك عنه (برذمى بر عبده مالك اولوب وانى عتق ايدرسه انك ولاسى
كندونكدر زيرا اولاده نسب كى اسباب ارثك بريدر ايمدى طائفة ذميانده مسلمين
كى ارثدن كندوزى عجمي ايدر برشى بولنديغى وقته بر زينه ولا ايله وارث اولور
ايمدى عبده سلم اولور سده ذمى اكا وارثده اوله من وعاقله ده اوله من اتحاد ملت
اولمافين صواب اولان شارحك ولو مسلما قوليك حذيفدر مسلمك حكمتى ذوا مسلما
لا يرثه قوليله بيان ايتديكندن (وهنا التضح فساد القول بان الولاء هو الميراث
حق الاتضاح (شارح رحمه الله دبر كه اشبو تحقيق مشروحه ولا ميراثدر دبو قول
وحكمك افسادى حق اتضاحله متضح اولدى زيرا ذميك عبد مسلم ايجون ولاسى
بولندى ميراثى بولندى لكن ولا بى ميراثه تعريف حكيميله تعريف قيلنددر يعنى
ارثك شرطى اولان اتحاد دين بولور سده ديمك (ولواعتق حر بى فى دار الحرب
عبدا حرياً لا يعتق) بمجرد اعتاقه (الا ان يخلى سبيله فاذا خلاه عتق) حينئذ (ولا
ولاءه) حتى لو خرجا الينا مسلمين لا يرثه خلافاً للثانى (بى حر بى دار حربه بر عبد
حر بى بى عتق ايدرسه مجرد اعتاقيله عتق اولنماز ولا خلية سبيل ايدرسه عتق
اولور و كندو ايجون ولا اولاز حتى ايكي سى برون مسلم اولد قلدى حاليه دار حردن
خروج ودار اسلامه ولوج ايتسده معتق عبده وارث اوله من امام ثاقى ايجوندر

اختلاف (و) كان (له ان يوالى من شاء) لانه لا ولاء لاحد عليه و كندويه بر
احدك ولاسى اولمافين دلديكي كسه ايله موالة ايدر (ولو دخل مسلم في دار الحرب
فاشترى عبدا ثم فاعته بالقول عتق) بلا تخليه بر مسلم دار حربه دخول واند
بر عبد اشترى ايدوب بلا تخليه مجرد قوله انى عتق ايدرسه عتق اولنور (ولو كان
العبد مسلما فاعتقه مسلم او حر بي في دار الاسلام فولاؤه) اى لعقته بر عبد مسلمي
دار اسلامه بر مسلم ويا حر بي عتق ايدرسه ولاسى معتقك اولور (فروع) ادعيا
ولاء ميت وبرهن كل انه اعتقه يقضى بالولاء الميراث لهما (ايكي كسندك هر برى
برميتك ولاسى متغلا بندر ديو دعوا و كندوسى انى عتق ايتديكنه اقامه بينه ايلسه
ولاء ميراثه ايكيسنه بروجه اشراك قضا و حكم اولنور هر نفدر تركه برينك ينده بوانور
ايسده زيرا بوندين مقصود ولا در انده ايسه ايكيسى سياندر سبب ولا عتق اولغله
ذى اليد قضيله ترجيح اولماز (ولو المولى يستحق الولاء الا حتى تفد منه وصاياه وتقتضى
منه ديونه) مولا كه معتق ابتداء ولايه مستحق اولور وصيتي اندين تنفيذ اولنوب
ديونى اندين قضا اولنور (ولو الكفاة تغبر في ولاء العتاقة فعتقة التاجر كفوا لعتق
العطار دون الدباغ) ولاء عتاقده كفت معتبره در ايمدى تاجرك عتق ايتديكي
جاريه عطارك عتق ايتديكي عبده كفوا و دباغك كنه دكلدر (ولو الام اذا كانت حرة
الاصل بمعنا عدم الترقى في اصلها فلا ولاء على ولدها والاب اذا كان كذلك فلو عريا
لا ولاء عايه مطلقا ولو عجميا لا ولاء عليه لغوم الاب ويرث معتق الام وعصبة خلافا
للسانى) انا حرة الاصل اولورسه كه كندوده واصلنده رقت اصلا بولنماش اولورسه
انك ولدينك اوزرينه ولا ترتب ايتز باباده اوكي حر الاصل اولورسه مطلقا كرك
بابانك قومي و كرك اناك قومي طرفترنجون ولد اوزره ينه ولا اولز اكر بابا عري اولورسه
واكر عجمي اولورسه قوم اب ايجون ولد طرفترنجون ولد اوزره ينه ولا اولز اناك
معتق وعصبه سى ولده وارث اولور امام ناني ايجوندر اختلاف والله تعالى واستغفر الله
العظيم

(فصل في ولاء المولات)

ولاء مولات حقده فصلا ولاء موالة وولاء دينور قاتل باندن تابعه معنائه در بو
معناى لغوي سيدر معنای شرعيسى اسبجايينك كافي الحاكم اوزره اولان شرحده
ميندر كه بر غريب اولان رجلك بر اخر كه سبه بنم قوم وعشيرت وناصرم بوقدر
سكا وسنك عشيرت كه بنظم اولوب سنك جماعتك من معدود اوليم بكانصرت
ايدوب وينده نواب ومصابي دفع ايمه سن واجل موعودم تمام اولوب وفات

ابتديكمده مياثم سكا اوله ديمكدر ايمدى مشار اليهما ميانلرنده عقد موالة منعقد
اولوب موصي له بجمع المال منزله سنده اولور وارثي اوليجق وصيتي تنفيذ اولنور ولاء
عتاقه اقوى اولديغندن مصنف عليه الزجة ولاء موالة اوزره كندويي تقديم ايلدى
(ولو اسلم رجل) مكلف (على يد اخر ووالاه او) والى (غيره) الشرط كونه عجميا لا
مسلم على مامر وسجى (على ان يرثه) اذامات (ويعقل عنه) اذاجنى (صح) هذا
العقد بر عاقل بالغ اولان رجل بر اخر رجلك ينده شرف اسلامه مشرف اولوب
كندوب ايله ويا غير بيله وفات ايدرسه كندويه وارث اولوب جنات ايدرسه عاتله سى
اولنق اوزره عقد موالة ايتسه صحيح اولور اكن عجميكه عربى اولماسى شرطدر
ايمدى بر رجل قبيله سندن اوليان بر اخر رجلاه موالات ايدجك اولسه مشروع
اولز مسلم اولمى شرط دكلدر ننه كه ماسبقده مرور ايتدى وقر ياده كلور (وعقوله
عليه وارثه له) وكذا لو شرط الارث من الجانبين بر رجل مشروحك عقليكه ديني
وارثي عقد موالة ايدنكدر ارثي طرفيندن شرط ايدرسه ينه بوبله در كه احدهما
اخره وارث اولور (ولو والى صبي باذن ابيه او وصيه صح) اعدم المانع) كالوالى
العبد باذن سيده اخر) فانه يصح ويكون وكلا عن سيد بعقد الموالات) برصبي
عاقل بابانك ويا وصيتك اذيله بر كه ايله عقد موالات ايلسه صحيح اولور ارثه
والتزام ماله اهل اولوب بر مانع منعدم اولغين ننه كه بر عبد اغاسك اذيله اخر بر
رجلاه عقد موالة ايتسد كلرنده صحيح اولوب عقد مشروحه اغاسى طرفندن وكيل
اولش اولديغى كبي (واخر) ارثه (عن ذى رحم) اضعفه (وله النقل عنه بمحضره
الى غيره ان لم يعقل عنه او عن ولده وان عقل عنه او عن ولده لا يتقل لتاكيد
مولاي مشروحك ارثي ضعفته بنساء ذوى الارحام من تأخير اولنور زيرا موالة
كندولردن صادر بر عقد در غيره لازمه اولماز ذى رحم شرعا وارثدر كندولرى
ابطالنه قادر دكلدر زوجين ذوى الارحامك خلافته در كه بعد الموت زوجان
اجابت كبي اولغله حتى كندوزينه رده اولدى كندولرى حصدر يني اخذ ايتد كده
باقى كويا وارندن خالى قالمش كبي اولغله مولاي موالة ايجون اولدى مولاي موالة
ايدن متعاقديندن احدهما اخرندين ويا اولندين ناشي عاتله اولوب تأديت ديت ايتش
اولماز سه كندولرينه بر برينك محضرته ولاي غيره نقل واردر و اكر كندودن
ويا ولدند ناشي ديت ويرمش اولورسه مولى عاقله اولديغندن ولاي تاكيدش اولغله
غيره انتقال ايتز (ولا يوالى معتق احدا) للزوم ولاء العتاقة عتق اولنوب عبد بر احد
ايله عقد موالة ايدم من ولاء عتاقه نك زومت بناء (امرأة واثم ولدت) مجهول النسب
(يتبعها المولود فيما عتقت) بر عورت بر كسنة ايله عقد موالة ايدوب بيمه مجهول
النسب كه مسقط رأس اولان محله معروف باباسى اوليان بولدكتورسه اول

ولم يقدموا لانه تابع اولور و كذا لو اقرت بعقد الموالاة او انشأته والولد معها
لانه نفع محض في حق صغير لم يدركه اب و كنه بويه بر عورت كند و ايله برابر ولد اولور
عقد الموالاة اقرار و انشاء بدرس ولد كند و بيه تابع اولور باباسي نامعلوم اولان صغير
حقنه و لاء نفع محض اولفين و (و) عقد الموالاة (شرط ان يكون) حرا (مجهول
النسب) بان لا ينسب الى غيره اما نسبه غيره اليه فقير مانعة عنائه و عقد موالاةك شرطى
عاقبك غيرى كسنيه نسبت اولفيمان مجهول النسب حرا و لم يسدر اما نيك كند و بيه
نسبتى مانع دكدر و (و) الثاني (ان لا يكون غريبا) و كنه بويه شرط عاقبك عربى
اولم يسدر لكن مجهول النسب اولغه عدم عربيت لازم كلور عربيه مجهول النسب
اولمافين نهائى تصریح بماعلم التزاما اولور و (و) الثالث (ان لا يكون له ولاء
عناقه و لا ولاء موالاة مع احد و عقد عقل عنه) شرط ثالث و كنه عاقد ايجون و لاء
عناقه و كند و دن ناشى ديت و برلمش بر كسنيه ايله و لا موالاة اولمافين و و ابر ايع ان لا
يكون عقل عنه بيت المال و كنه بويه كند و دن ناشى بيت المال عاقل اولوب ديت و برلمش
اولمافين اكر بيت المال دينى ادايش اولور سه و لاسى جماعت مسلمينك اولور بر كسنيه
اليه موالاة ايله من لقيط حر در جنائى و ميراني بيت المال كدر (و اخامس ان بشرط العقل
والارث و اما الاسلام فليس بشرط قبوز موالاة المسلم الذمى و عكسه و الذمى وان
اسلم الاسفل لان الموالاة كالوصية كالبطى البدائع) بشيخسى عقل واردر اسلام
موالاة شرط دكدر ايمدى مسلمك ذمى به و ذميتك مسلمه و ذميتك ذمى به موالاة جازه
اولور هر نقدر اسلامه مشرف اولور سه ده لكن قبوز موالاة المسلم الذمى و عكسه
قولندن صكره وان اسلم الاسفل قوليه حاجت مس ايتي تعميم محلى اولمافين تكرار
اولور زيرا مسلمدن مسلمه ذمى به صحيح اولمه ده موالاة و صيت كيدر ميانزنده
فرق شوقدر وار كه مومى له و صيته موصيتك و فاته نصكره مستحق اولور هر نقدر
ينلزنده اختلاف دين اولور سه ده موالاة اختلاف دينه وارث اوله من
تكلم بديعه مسطور در و وفى الوهبانية (و معتق عبد عن ايه و لانه له و ابوه بالمشية
يؤجر و و هبانده مرسومدر كه بر عبدى بر كسند باباسندن ناشى عتق ايدر انك
ولاسى كند و نكدر معتق اولديغندن باباسنك ماجور مثاب اولمى مشيت الله ده در
و معتق مبتداى اول و لانه مبتداى نانى له خبر در جله سى مبتداى اوله خبر در (يعنى اعتق
عبد عن ايه انليت فالولاء له و الاجر للاب ان شاء الله تعالى من غير ان يتقضى من اجر
الابن و كذا الصدقات والدعوات لابي به و كل مؤمن يكون الاجر لهم من غير ان يتقضى
من اجر الابن شئ مضمرات والله تعالى اعلم) شارح عليه الرحمة بيت مشروحي شرح
وايضاح ايدوب دير كه يعنى بر كسنيه متوفى باباسى خير عبيدى عتق ايدرسه و لاسى
كند و نك و اجر و ثوابى الله ذوالجلال حضرتلى درس باباسنك اولور كند و سنك

اجر ننده برشى نقصان اوليدرق ابوين و سائر مؤمنين ايجون ايشكان صدقات
و دعوات بيه بويه در اجر و ثوابى كند و ليه واصل اولور فاهلته اولان ثوابن تقصيص
اولنيدرق يعنى احياتك عملك نيك ثوابى امواته واصل اولور حتى بونك حقنه قاضى
القضاة سروجينك و سائر فضلاء دهر ك نهجه تأليف اولنمش رساله لى واردر والله
اعلم و استغفر الله العظيم

(كتاب الاكراه)

مسائل اكر اه دار كتاب مستطابدر و (هو) لغة حمل الانسان على شئ يكره
اكر اه لغته بر انساني طبع او يا شرعا كره كور ديكى شينه حمل ايتكدر مكرهك اكر اه نده
تهديدى ايقاعه قدرتى و اكر اه اولنان كسنيه انك وقوعنده خوفى اولسون و اولسون
امام فر اكره ضلله مشقت قهله اكر اه معناسنه در ديدى مغريده زاجادن تقلا مر سوبدر كه
فر ان عظيم الشانده بولنان ضلله كره لفظلر بى قهله قرأت جازدر الا كتب عليكم
القتال وهو كره لكم نظم مجيدنه كه دكل و شرعا فعل يوجد من المكره فيحدث
في المحل معنى يصير به مدفوعا الفعل الذى طلب منه و شرعه اكر اه بر فعل شئ
شيعدر كه مكره دن صادر اولغه محلكه كره اولنان كنه ده بر معنا كه خوف حادث
اولور كه انكاه كند و سى كند و دن طلب اولنان فله مدفوع اولور كه انى بالضرورة
ايشلر يصيرنك فاعل ضميرى مكره به ضميرى معناه راجعدر بونده فعلدن مراد قوله
متاول اولان شيدر ايمدى قوله اولان و عيده ده شامل اولور و و هو نوعان تام و هو
المجلى و تلف نفس او عضو او ضرب مبرح و الا فناقص و هو غير المجلى و اكر اه ايكى
نوعدر برى اكر اه تام كاملدر كه مكرهى نفسك و بار عضو نيك تافيله و باللفه مؤدى
اولور ضرب شديد ايله اخافه ايله اكر اه در اكر اهك بونوعى اكر اه ملجدر كه رضاي
معدم الجاى موجب اختيار مفسددر بوقسه اكر اه ناقص فاصدر در نفسنه و باعضويه
تلف خوفى متعدم اولغه الجا و اقتدامى ايجاب ايتي و (و شرطه) اربعة امور (قدرة
المكره على ايقاع ما هدى به ساطانا اولسا) او نحوه و اكر اهك شرطى درت شيدر
اولكى كره ايدن كسنيه كه كرك سلطان كرك او غرى امثالى ذواتك تهديدى ايقاعه قادر
اولميسدر و امامين قوليدر امام اعظم رحمه الله تعالى اكر اه انجق سلطانن تحقيق ايدر
يور ديلر لكن بواختلاف عصر و زماندر اختلاف حجت و برهان دكدر فتوى امامين قولنده در
زوجك زوجه ننده كرهى معتبردر و (و) الثاني (خوف المكره) بالقبح (ايقاعه) اى ايقاع
ما هدى به في الحال بغلبة ظنه بصير ملجى و شرط ثانى رانك قهله مكرهك غلبه ظنيله في الحال
تهديد اولنديغى شيتك ايقاعندن خوفدر كه حتى كرهى مجلى اوله ايمدى مكره مكرهك

نظرندن غائب اولورسه و یا عدم ایقاعی ظن غالب اولورسه کره زائل اولور (و) الثالث
(كون الشئ المكره متلفا نفسا وعضوا او موجدبا غاي عدم الرضى) شرط ثالث مكره
بهك يانفسى و باعضوى متلف اولوب و يا رضاي اعدام ايدر غنى موجب اولسيدر موجب
غم بعضيسى حبسه و بعضيسى ضربله در (و) وهذا ادنى مراتبه وهو يختلف
 باختلاف الاشخاص فان الاشراف يعمون بكلام خش والاراذل ربما لا يغفون الا باضرب
 المبرح ابن كمال كرهك اشبو نوعى مرتبه زينك ادناسيد رو و اشخاصك اختلافه
 مختلف اولور كه اشرافدن بولنان على جاب ذوات همت ماب آزر كلام ناسزايله
 طاغلقدر مغموم و متأثر اولور اراذل و فرومايه دن بولنان ناخلفه اكثر با انجق
 ضرب شديد و زجر اكيد الله متألم و منزجر اولور (و) الرابع (كون المكره ممتعا عما
 اكره عليه قبله) اما (لحقه) كبيع ماله (او لحق) شخص (آخر) كالنلاف مال الغير (او لحق
 الشرع) كسرب الخمر و ازنا كشرط رابع مكره هك اكره اولديغنى شيدن مقدما
 امتناعى يا كندو مالى ينى كى حقتدن ناشى و يا غيرك مالى اتلافى كى شخص آخرك
 حقتدن ناشى و يا خود سرب خرو زنا كى حق شرع انجون اولسيدر (فلوا كره
 بقتل او ضرب شديد) متلف لابسوطا و سوطين الاعلى المذاكيرو العين برنازية (او جس
 او قيد مدين خلاف حبس يوم اوقيد او ضرب غير شديد الا الذى جاه درر) حتى باع
 او اشترى او اقرا و آجر فسخ) ما عقد كى ابدى بر كسته قلله و با تلف و هلاك ايدر ضرب
 شديد الله و يا حبس مديد الله اكره اولمغه اكره اولديغنى نسنه بى مثابيع و يا اشترى
 و يا اقرار و يا باجبار ايدرسه بمنزوال الا كراه عقدا يتديكى شيلرى فسخ ايدر مثلا اقرارنده
 بن كاذب ايدم در اما ضرب متلف اوليوب مثلا برويايكي فسخيله اولورسه اتلاف
 اولماغين كره اولماز الا ذكر كره و كوزه اولورسه اتلاف ملحوظ اولمغه كره اولور و حبس
 و يا قيد مديد اوليوب بر كون اولورسه و يا ضرب شديد اولورسه حبس و قيد مديد بنك
 خلافتدرك كره عد اولماز الا مضروب مقيده جاه و رياست اربابى اولورسد انلر بومثلا و
 از بر شينه چوق متألم و متأثر اولمغله انلر حقتدركه اولور (و) ولا يطل حق الفسخ
 بموت احد هما ولا بموت المشتري ولا بازياة المنفصلة و تضمن بالتعدى و سيجي انه
 يسترد وان تداولت الا يدى كى مكرهله مكرهك برينك و يا مشتريك مويله و زياده
 منفصله كد ولد و ميوه امثال شينه حق فسخ باطل اولمغله و تعديله هلاك اولمش اولورسه
 مكره ضامن اولور و قريبا كاور كه هر تقدر تداول ابدى بولوب الدن الله كچرسده
 مثلامبيع استرد اولور (وامضى) لان الاكره المبنى وغير المبنى يعدمان ارضى شرط
 لصحة هذه العقود و كذا الصحة الاقرار فلذا صار له حق الفسخ والامضاء و يا خود سالف
 الذكر مكره عقدى امضا و انفاذ ايدر ملجئ و غير ملجئ اكره رضاي اعدام ابتدا كلرندن
 حالبوكه عقود مشروحه لده صحتك شرطى رضادرينه بويله اقرار كده صحتك

(شرطى)

شرطى رضادر بناء عليه مكره انجون حق فسخ و حق امضا اولدى (ثم ان تلك العقود
 نافذة عندنا) (و) حينئذ (بملكه المشتري ان قبض فيصح اعتاقه) و كذا كل تصرف
 لا يمكن نقضه (ولزمه قيمة) وقت الاعتاق ولو معسر از اهدى لا تلا فيه بعقد فاسد
 بعد زين اشبو فسخ احتمالى اولان عقدى عند الخفية نافذه در ملك افاده ايدر بوخسه
 لازمه در ديك كل زيرا كندوده مكره فسخله امضايشنده بخيردر پس عقود مشروحه
 نافذه اولديغنى تقديرجه مشتري كرهله اشترى ايتديكى نسنه مالك اولور اكر قبض
 ايتش اولورسد امدى مشتريك عدى اعتاق و نقضى ممكن اوليان هر بر تدبير و استيلا و
 و طلاق كى تصرفاتى صحيح اولور و هر تقدر فقير الحال اولورسه ده كندوبه اعتاق
 وقتدركه قيمتى تأديه لازم اولور عقد فاسدله تلافى بناء (و) فانه قبض ثمنه او سلم
 المبيع (طوعا) قيد لاند كورين (نقد) يعنى زم لما مر ان عقود المكره نافذه عندنا كى پس مكره
 مبيعك ثمنى بالطوع الصاق قبض و يا مبيعى تسليم ايدرسه رضا بولمغه عقد نافذ
 اولور كه لازم اولور زيرا ماسبقده مرور ايتديكه مكرهك عقودى بزم عند مزده
 نافذه در كه صحت منقلب اولور كه مكره انجون خيار اولمغى و المعلق على الرضى والا
 جازة لزوم لانفاذه اذ لازم امر و راء النفاذ كما حقه ابن الكمال كى رضايه و اجازته
 تعليق اولوب اع توقف ايدن عقدك لزوم ايدر بوخسه نفاذى دكلدر زير لزوم و راء
 نفاذه بر امر درنه كه ابن كمال اتى تحقيق ايلوب شرح طحاويدن نقل ايراد ايلديكه
 مكرهك عقوديك كليسى نافذه در شوقدر و اكره رضا معدوم اولديغندن كندو
 انجون حق فسخ و ايدر رضا صحتك شرطى اولمغه رضا بولمغه عقد صحيح لازم
 اولور (و) قلت والضابط ان مالا يصح مع الهزل ينقد فاسدا فله ابطاله و ما يصح
 فيضمن الخامل كاي سيجي كى شارح عليه ارجحه دير كه كره حقتدركه قاعده بودركه بر
 عقدك بيع و شرا و اجاره مثلا و هنالك صحيح اولمغله كره اولورسه عقد فاسد انمقد
 اولور مكره انجون اتى ابطال مشروعه در عتق تدبير طلاق كى هنر ليله جدى بر اولور
 مقرله دن بر شى اولوب هنرلى صحيح اولورسه اول شى كرها صحيح اولور اكا حل
 و كره ايدن كچسته ايدن تواد ايدن ضررى ضامن اولور (و) وان قبض الثمن مكرها
 لا يلزم (ورمه) ولم يضمن ان هلك الثمن لانه امانة درر (ان بقى) فى يده لفساد العقد
 مكره ثمن كرها بلا رضا قبض ايدرسه عقد لازم اولمغله و يندبه باقيدرد ايدر عقدك
 فسادينه بناء و هلاك اولمش اولورسه امانت اولديغندن ضامن اولمغله مشتريك اذيله
 اخذ ايتديكندن (و) (لكنه يخالف البيع الفاسد فى اربع صور) (يجوز بالا جازة)
 القولية والفعالية كى لكن كرها اولان بيع درت صورتدك بيع فاسد مخالف اولور كه
 اولاقولا و يا فعلا كرها بايع اجازة و بررسه بيع جائز اولور كه صحت منقلب اولور اما
 بيع فاسدك مثلا بر در همى ايكى درهمه بيع اجازتله صحت منقلب اولور جائز اولماز

(الثنائي انه) (يقض تصرف المشتري منه) وان تداولته الايدي في صورت
ثانيه كرهابيع ايدن كيمسته دن اشترأ ايدن كيمسته دنك تصرفك نقض اولمسيدير
هرتقدر تد اول ايدى بولنورسده سائر عقود فاسد بونك خلافتنه در كه انلرده نقض
واسترداد اولوز برا بوحق عبددر سائر زى حق الله تعالى اولديغندن استرداد
ونقضندن مستغيدر (و) الثالث (تعتبر القيمة وقت الاعتراف دون) وقت (القبض) في
صورتي ثالثه كرهده عبدك حين اعتناقه كيه قيمي اعتبار اولنوب قبض وقتنه كيه
قيمتك عدم اعتبار بدر فسادده اعتبار قبض وقتندر (و) الرابع (الثلث والثلثين
امانة في يد المكره) لاخذنه باذن المشتري فلا ضمان بلاتعد بخلافه في الفاسد بزازيه
صورتي رابعه بايع قبض ثمنه مشتري قبض مبيعه كره اولند قلمى تقدير جده ثمنه قيمتك
مكرهك بد لرنده امانت اولمسيدير مشتريتك و باياييك اذنيه اخذايديكندن بلاتعد
ضمان الجباب الخربيع فاسدده صوراربعه مشروحه دنك خلافتندر (و) امر السلطان
اكره وان لم يتوعده (و) بادشاهك امري اكره در هر تقدرو عيديان ايتزسه ده
ايدرسه بالطريق الاولى اكره در (و) امر غيه لان لم يعلم (المأ مور) بد لالة
الحال انه لو لم يمثل امر بقتله او بقطع يده او بضر به بضر باخفاف على نفسه
او تلف عضوه (منية النفس) وبه يقضى (و) بادشاهك غيريك امري اكره
دكلدر دلالت حاله مأمورك معلومى اولوزسد كره امرينه امثال ايتزسد
كندوبى قتل ايدرو ييدنى قطع ايدوب و يانفسند و باعضوينه تلف خوف اولنور
ضر به ضرب ايدر انحق بوقوله فتوا و بربريلور (و) في البرازيه از زوج سلطان زوجته
فيحقق من الاكره (و) بزازيه ده مذكور كد زوج زوجك سلطانيدرا كرهديدي
ايقاعد قدرتي اولورايسه امدى كندودن اكره حقق اكره (و) اكره المحرم على قتل
صيد قابى حتى قتل كان ماء جورا (عند الله تعالى اشباه) اكرامده اولان كسندوبى
ركسنيه صيدى قتل اوزره قتله اكره ايتكلا ندن اباو امتناع ايتديكندن قتل اولنسه
عند الله تعالى ماء جور و مناب اولوز (و) ولو اكره البايع (على البيع) لا المشتري و هلاك
المبيع في يده ضمن قيمته البايع (قبضه بعقد فاسد) بر كسند كندومتاعن اخره بيع اوزره
اكره اولنوب مشتري اكره اولنوب مبيع ينده هلاك اولورايسه عقد فاسد ايله
قبض ايتديكندن قيمتي بايعه ضامن اولوز (و) البايع المكره (لانه) ضمن ايشأ
من المكره بالكسر و المشتري كرها) رنسندي بيع ايدن كيمسته ايجون رانك كسر به مكرهله
مشتريك قفغنى دزسه كا تضمين ايتدير رزرا كسر ايله مكره ايجون قفغله مكرهه آلت اولغله
كانه مكره بالذات كندوسى مكرهك مالى مشتري به دفع ايتش اولوز (و) فان ضمن المكره
رجع على المشتري بقيته وان ضمن المشتري نقذ (اي جاز للمر) پس مكره ضامن
اولوزسه قيمته مشتري به رجوع ايدر ضامن اولغله كويامكرهك ماله كندوسى

مالك اولمش اولوز مشتري ضامن اولوزسه نافذ اولوز كه عقد جائز ولازم اولوب
انده ملكي ثابت اولوزرته كه ماسبقده مرور ايتدى (و) كل شراء بعده ولا ينفذ ما قبله
لوضمن المشتري الثاني مثالا لصيرورت ماله فيجوز ما بعده لا ما قبله فيرجع المشتري الضامن
بالثمن على بايعه (و) مثالا ضماندن صكره هر بروقوع بولان شرانافذ اولوز مقدمه كه نافذ اولوز
يعنى تداول ايدى صورتنده مثلاً مشتري ثاني ضامن اولوزراندن صكره كه شرانافذ اولوز
مقدمه كدر اولماز ملكي اولديغندن ضامن اولان مشتري ثمنيله بايعه رجوع ايدر
(بمخلاف ما اذا اجد المالك احد البياعات حيث يحوز الجميع و يأخذ الثمن من المشتري
الاول لروال المانع بالاجازة) مالك تداول ايدى ايله وقوع بولان بيعك برينده اجازت و بررسه
صورتي مشروحه دنك اخلافه در كه بيعك جبيعيسى جائز اولوز اجازت و بريلان
هرتقدر اخر كه عقد اولوزسه ده اجازتله مانع زائل اولغله مكره ثمن مشتري اولدن اخذ ايدر
(و) فان اكره على اكل ميتة اودم او لحم خنزير او شرب حمز) باكره ملجى (بجس او ضرب
او قيد لم يحل) اذ لا ضرورة في اكره غير ملجى نعم فيخذل للشرب للشبهه (و) بر كسنيه حبسه
وياضربه و قيد ايله مبيعه و يادم و اللحم خنزير اكل و ياخر شرب اوزره اكره غير ملجى ايله اكره
اولنورسه كندوبه اتى تناول حلال اولمازا اكره غير ملجى ضرورت اولماغين بلى
شوقد روار كه شبهه ملجى اولديغندن شرب خرايجون حذاجر اولوز (و) ان اكره ملجى
(تقبل او قطع) عضوا و ضرب جرح ابن كان (حل) الفعل بل فرض (و) فان صبوه قتل اثم (و)
بر كسنيه بر فعل نامرضى به قتله و باقطع عضو و يا ضرب شديد ايله كه كره ملجى كره اولوزسه
كندوبه اتى ايتك حلال و مشروع بلكه فرض اولوب اول اذايه صبر ايله قتل اولنورسه
اثم و كنهكار اولوز مسئل اكره اوج قسمدر برى اكره اولنديغنى فعله اقدام عزيتندر
ايمدى اندن امتاعله قتل اولنورسد اثم اولنور شرب حمز تناول ميتة امثال شيلركي
بر قسميده عزيت امتناع اقدام رخصتدر اوده معاذ الله تعالى كلمة كفرى و سببى
عليه الصلاة و السلام و سائر كفر و اخفاف دين امثال ناسزا شيلرى لسان اوزره اجرادر
بريده كندوده عزيت امتناع راصلا اقدام رخصت يوقدرا اوده نفس معصوم مختري
قتل و باقطع عضو در (و) الا ان اراده مغايضة الكفار فلا بأس به الا اول (و) صبر تحمله
اول مرد صلابت آيين مغايضة اعداى دين مراد ايدرايسه امدى بونيت صالحه
ايله قتل اولنسنده بائس و قنددر (و) كذا الولم يعلم الاباحة بالاكره لا ياتم لحقائه فيعذر بالجهل
كالجهل بالخطاب في اول الاسلام اوفى دار الحرب (و) ينسب بويله صبرنده باس يوقد
اكرهله اول شيك مباح اولديغنى بياز موضع خفا اولغله اثم اولوز وجهلندن ناشى معذور
اولوز اوائل اسلامده و يادار حريده احكام تكليفه خطابيه جملة مخاطب مسلمك
معذور اولديغنى كي (و) (كافي لمحة) كما قدمناه من الحج) ته كه حالت مخصه ده صبر ايدوب
هلاك اولسه اثم اولنديغنى كي حتى حج بمحذمه ماسبقده بذكر ايلدك ذر الله جليل ضرورت

حالتی * انما حرم علیکم المیتة والدم ولحم الخنزیر وما اهل به لغير الله فن اضطر غیر باغ
ولا عا د فلاتم علیه ان الله غفور رحیم * نظم مجیدند استثنایوردی مستثنایک حکمی ایست
دائم مستثنی منک خلافتند در ضرورتک مخصوصه واکراه سبیلله اولسی بیننده فرق یوقدر
﴿ و ﴾ اکراه (علی الکفر) بالله اوسب النبی صل الله تعالی علیه وسلم مجمع وقدر وی (بقطع
او قتل رحمض له ان یظهر ما امر به) علی لسانه ویوری (وقلبه مطمئن بالایمان) برکسته
برعضونی قطع ویافتلله الله عظیم الشان جلت عظمته حضرت تریب کفر ویاخی
ذیشان علیه صلاة ازجانه سب او زره اکراه اولنورسد کندو به اکراه و امر اولندی بی
معاذ الله تعالی کفری لسانی اوزره اظهار ایمانی ستورتوری به قلبی ایمان ثابت و مطمئن
وبلا تغییر اعتقاد تام اوزره اولور ﴿ ثم ﴾ ان وری لایکفر ویاقت اقرأه قضا لادیته وان
خطر بیاله النوریه ولم یور کفر ویاقت دیته وقضاء نوازل وجلالیه ﴿ بعد ین مکره
مرسوم کفری نفوه وتکلم ایدرک ایمانی کزسد کافر اولمز عورتی قضاء مبانه اولور دیته
اولمز ایمانی کز لیدکنه بناء اما توری که ایمان اثر اثلث خاطرینه کلوب لیکن سترائسه
کندوسی کافر وعورتی قضاء و دیته مبانه اولور زرا خاطرینه توری به خطور ایتمکله
کندوبه کفر دن تخلص ممکن او اوب ضرورت منعم اولدیغندن کویا طوعا کفری
قبول ایتمش اولدی بوندن فهم اولتان توری به نك زومی خاطرینه خطور ایتمکند نفرادر
لیکن صورت ثانیه باقی قالدیکه مکره خاطرینه برشی * خطور ایتمکد لکن قلبه مطمئن
بالایمان اولدر ق کفری نفوه ایتمد دیرسد اخسنا عورتی مبانه اولمز زرا خاطرینه اکراه
اولندیغنی شیدن ماعداد برنشد کدیکی تقدیرجه ضرورت تدقیق ایتمش اولدیغندن
نفوه رخست اوامش اولور ﴿ و یؤجر لوصیه ﴾ لترك الاجراء المحرم مکره صبر ایدوب قتل
اختیار ایدرسد ماجور ومثاب او اوب تکلبی حرم اولنن کلمه کفری لسانیه اجرایی ترک
ایتمدیکندن شهید اجرینه نائل اولور زرا احتساب کریدن خیب نام ذات معالیه ممان صبر
ایدوب ایادی کفار خاکسارده صبر و تحمیل صلب وشهید اولمز لیه رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم کندولرینه سید شهیدان سید پیوردیر لسان اوزره کلمه کفری معاذ الله
اجرایه جرات انجق ضرورت وقتند اولور سائر وقتند اولمز حتی برکسته نك خاطرینه
کله که عدو کندوبی کفر اوزره کراه ایدرسد کلمه کفری تکلم ایده قلبی ایمانه مطمئن
اولدیغنی حالده اول کسند ساعتند کافر اولور من غیر اکراه کلمه کفری لسانی اوزره
اجرایه راضی اولمز لیه (ومثله سائر حقوقه تعالی کافی وصوم وصلاة و قتل صید حرم
اوفی احرام وکل ما ثبت فرضیه بالکتاب اختیار سفر) ومرض حالتک ماعداستند
افساد صوم و افساد صلاة و حرمت صیدینی ویا احرامد اولدر ق صیدی قتل و هریر
فرضینی کلمه نایب اولان حق الله لرد کفر بالله تعالی کیدر قتلله افطاره اکراه ایدر کلرنده
امتناع ایتمکله قتل اولنسه اتم اولور ﴿ ولم یرخص ﴾ الاجراء (بغيرهما) بغير قطع

والقتل یعنی بغير المجی * ان کال اذا تکلم بکلمة الکفر لا یحل ابدان قطع عضو و قتلک
اکراه ملجئک ماعداستند کلمه کفری لسان اوزره اجراییه رخصت اولدی زرا کلمه کفری
تکلم قطعا ابدان حلال دکدر نهایتی اکراه ملجئله کندوبه رخصت اولدی یوخسه حقند
اباحه یوقدر ﴿ و ﴾ رخص له اتلاف مال مسلم ﴿ و ﴾ اودمی اختیار ﴿ (قبل اوقطع)
و یؤجر لوصیه ابن ملک ﴾ برمسلك و یا ذمیستک مالی اتلافه قتلله و یا قطع عضوله برکسته
اکراه اولورسد کندوبه رخصت و بریلور بوده کفر حکمند در حتی حاقط الدین ایکنی
بر حکمه ذکر ایتمی اما صبر ایدوب قتل اولنورسد ماجور اولور ﴿ وضمن ﴾ رب المال
المکره ﴿ بالکسر لان المکره بالفتح کالاته کره ﴾ اولتان کیمنه الت کی اولدیغندن رب المال شرعا
کره ایدن ذاته تضمین ایتمد بر کرانه مکره بانذات کندوسی مباشرت ایتمش اولور کره
فعل الت اولمز لیه صلاحیتی اولیان شی * اولورسد مثلاً اکل و طی تکلم کیبی پس فعل کره
انتقال ایتمز ﴿ لا ﴾ برخص (قتله) اوسب اوقتل عضو و مالایستباح بحال اختیار ﴿
مسلك بغير حق قتلنه وسبیه و یا عضونی قطعنه و یوغرق و آتشد یافق و غرق ایچون
صوبه اتق و زنا کی اصلا رحالده استباحه سی مشروع اولیان شیلدر رخصت و برار
﴿ و یقتدی ﴾ القتل (المکره) بالکسر لو مکلفا علی مافی المبسوط خلافا لمافی النهایه
(فقط) لان القاتل کل آله و اوجده الت فعی علیهما و نفاه ابو یوسف عنهما الشبهة مبسوطه
ذکر اولندیغنی اوزره قتل عمدده کره عاقل بالغ اولورسد فقط کندوسی قصاص اولنور
قاتل الت کی اولمغین خلاف نهاییه ذکر اولتان نفس قاتلک قصاص مضمو ایچوند
امام شافعی علیه ازجه قصاص ایکنیست ایجاب ایدر دیدی امام ابو یوسف ایکنیستنده
عدم قتل شبهه بناء ایکنیستنده قصاص نفی ایلمدی ﴿ ولو اکراه علی الزنا لیرخص له ﴾
لان فیه قتل النفس بضایعها لکنه لا یشد احتسابا بل یغرم المهر و اوطان فیه لهما لا یقطنان
جیمع شرح و هبانیه ﴿ برکسته ﴾ اکراه ملجئله زناه اکراه اولنورسد کندوبه شرعا رخصت اولمز
زناده ولد زنا نك مرئسی معسوم اولمغین کویا حکما کندوده قتل نفس اولمز اولور
لیکن شوقدر وار که احتسابا حد ایجاب ایتمز و مهری ضامن اولور مزینه هر نه قدر
رضاسیله بطوعها زنا اولنسه ده زرا حد ایدله مکره ایکنیست بر دن ساقط اولمز اکراه غیر ملجئله
زانی به حد و سه حال تم اولور ﴿ و فی جانب الزنا برخص ﴾ لهن الزنا (بالاکراه المجبی)
لان نسب الولد لا ینقطع فلم یکن فی معنی القتل من جانبها بخلاف الزجل عورت طرفنده
اکراه ملجئله کندوبه زناه رخصت و بریلور ولد نسبی منقطع اولمغین کندونک طرفنده
معنای قتل بولندی اما رجل عورتک خلافتند در ﴿ لا یرفعه لکنه یسقط الحد فی زناها
لا زناه ﴾ لانه لم یکن المجبی رخصه له لم یکن غیر المجبی شبهه له ﴿ اکراه ملجئک غیرنده عورته
زناه رخصت و برلز شوقدر وار که شبهه محلی اولمز لیه زنا سند حد ساقط اولور اتم اولنسه
اختلاف اولندی رجلک زنا سند اکراه مجبی رخصت اولمغین غیر ملجئله کندوبه

شبهه ابراهیم اندیکندن زاننده حدساقط اولور (فرع) ظاهر تعلیلهم ان حکم
الواطه حکم المرأة لعدم الولد فترخص بالمحیی الا ان یفرق بکونها اشدر حرمة من ائنا
لانها لم یج بطریق مالکون فیها عقلیا ولذا لا یكون فی الجنة علی الصحیح قاله المصنف
فقیهناک اگر اه طبعده رجله زنا به عدم رخصتی کندوده نفسک ضیاعبله قتل نفسه
وعورته رخصتی وادک نسینک کندودن عدم انقضایه تعلیلارینک ظاهری عدم ولده
مبنی لواطه نیک کرک فاعل وکرک مفعول طرفلرند حکمی عورتک حکمی کیدر عدم ولده بناء
اگر اه طبعده رخصت ویریلور شوقدر وار که اواطه حرمتده زانان اشد در دیومیانلری
فرق اولور کندوبه وجهها من الوجوه رخصت اولمافین وقهی عقلا ده تابندر مفعولی
اذلال اولمافین ومحل نجاست اولدیغندن طبعاده مستکرمه در شرع احرام اولدیغنی کبی بناء
برین قول صحیح اوزره جنتده اولور (وصح نکاحه وطلاقه وعتقه) اوبالعقول لا بالفعل
کشره قریبه ابن کال (ورجع بقیه العبد ونصف المسمى ان لم یضاه) مکرهک نکاحی
وطلاق وعتی صحیح اولور اگر کرهی قولاه اولوب فعلاه اولمازسه قریبی که ذی رحم
محرمنی شراسی کرها صحیح اولدیغنی کبی ومکرهالت کبی اولوب اصل اگر اه مکرهه
نسبت اولمغله عبدک قیتله ومنکوحه بی وطی ایتدیکی تقدیرجه مهر مسماسنک نصفله
کندوبه رجوع ایدر وطی صورته مهر تقرر ایتکله رجوع ایدر (ونذره ویمینه
وظهاره ورجعه وایلاؤه وفیه فیه) ای فی الایلاء بقول اوفعل (واسلامه) ولودمیا
کاهو اطلاق کشرمن انشا یخ) مکرهک ندزی ویمینی وظهاری وطلاق رجعه به رجعتی
وایلاسیکه درت ماه زوجه سیله جماع اتمام که قصدی وقولیه ویا فعلیه اندن رجوعی
وذاتده هر تقدیر میدخی اولور سداسلامی صحیح اولور اسلامده ذمی ایه حربی به بوجه
اطلاق شموی اکثر مشایخ قولدر یعنی اسلامه کره اولنان ذاتنده ذمی ویا حربی
فغنی اولور سه اولسون دیمک (وما فی الخانیة من التفصیل فقباس والاستحسان صحته مطلقا
فلیحفظ) خانیده ذکر اولنان کرها حربینک اسلامی صحیح ذمی نک که غیر صحیح
دیونفصیل قیاسدر استحسان ذمی وحر بی مطلقا کرها اسلاملرینک صحیحدر (بلا قتل
لور جمع) للشبهة كما مر فی باب المرتد: حربی وید ذمی مکرها اسلامه مشرف اولور قد نصکره
رجوع ایدر سه عدم ردقی احتماله مبنی شبهه محلی اولمغله قتل حدی دفع اولمغله
قتل اولمازته که باب المرتدده مرو رایدی (وتوکیله بطلاق وعتاق) برکسنه نک
کرها برکسنه بی عورتی تطلیقه وعبدن عتقه توکیلده صحیح اولمغله وکیلاک تعریفی
نافذوا استحسانا مؤکل اطلاق اولنان سنه ایه مکرهه رجوع ایدر قیاسی عدم رجوع ایدر
(وما فی الاشباه من خلافه فقیاسی والاستحسان وقوعه) اشباهه ذکر اولنان مسئله
مشروحه ده مضمون مشروحک خلا فیکه وکیلاک طلاق وعتاقنک عدم وقوعی قیاسدر
وقوعی استحساندر (والاصل عندنا ان کل ما یصح مع الهزل یصح مع الاکراه لان ما یصح

مع الهزل لا یحتمل الفسخ وکل ما لا یحتمل الفسخ لا یؤثر فیه الاکراه وعدها ابو الیث فی
خزانة الفقه ثمانیته عشر وعدها فی باب الطلاق نظما عشرین) اثمه
خفیه نزدنده بو خصوصده اصل اصل قاعده وتفصیل بودر که هر برشیکه هزلله
صحیح اولور اگر اهله ده صحیح اولور زیرا هزلله صحیح اولان عقدک فسخته احتمالی اولور
وهر بر فسخته احتمالی اولیان شیده اگر اه تاثیر ایتز که محضه مانع اولور هزلله صحیح
اولان عقودی ابو الیث خزانة الفقه نام تألیف لطیفنده اون سکر در دیوعد واحصا
بیوردی بزده انی طلاق بابنده نظمه یکرمیدر دیوعد ایلدک طلاق نکاح رجعت
طلاقه ویا عتاقه ویا ظهار ایه ویا ایلا ویا عبدن عتقه حلف ونفسینه جی ویا صدقه بی
ایجاب وبرکسنه نک اوزرینه واجب اولان دم عمدی عفو وبر مقدار مال اوزره
طلاق کره اولنان عورتک قبول ونصر اینک اسلامی وتبیر واستیلا دورضاع وبعین
ونذر در (و) لا یصح مع الاکراه) ابراهه مدیونه) ابراهه) کفیله) نفسنه اومال لان
البراءة لا تصح مع الهزل) برکسنه نک مدیونی ویا نفسنه ومالنه کفیلنی کرها ابراسی صحیح
اولماز زیرا بر ابراهت هزلله صحیح اولماز که حتی کندوده اگر اهک تأثیری اوله ایدر کره
زائل اولنده مکره ایچون بخیرک اولور دزدانی امضا ودرسه فسخ ایدر (کذا لو اکره
الشفع علی ان یسکت علی طلب الشفعة فسکت لا یبطل شفعه) بنه بویه برکسنه شفعه
طلبندن سکوت اوزره اگر اه اولمغله سکوت ایه شفعه دعواسی باطله اولور کرهک
زوالیه دعوا به قادر اولدقد ده دعواسی مسموعه اولور ((و)) لا) رفته باسانه وقلبه
مضمئن بالایمان (فلا تبین زجه) لانه لا ینکفر به والقول له استحسانا) مکرهک قلبی
ایمانه مضمئن اولوب اعتقادنده تغیر اولیه رق فقط لسانیه ردقی صحیح اولمافین عورتی
مبانه اولماز انکله کافر اولدیغندن استحسانا قواده کند نکدر (قلت وقده مانع النوازل
خلافه فله قیاس فتاهله) شارح رحمه الله دیر که ماسبقده نوازلدن نقلا بزبونک خلا فنی
ذکر ایتدک که بوجه توری به قلبنده اولیان شیئی اظهار جه اولور سه قضاه عورتی
مبانه اولور دیانه اولماز مضمونی در ظن ایدر مکره اوقیاسدر (اگره القاضی رجلا
لیقر بسرقة او قتل رجل یعمداو) لیقر یقطع بیدرجل یعمدا فایز نک فقطعت بیده او قتل
علی ما ذکر ان کان المقر موصوفا بالصلا ح اقتض من القاضی وان متهما بسرقة مغروفا
بها ویا قتل لا) یقتض من القاضی استحسانا للشبهة خانیة) قاضی ویا غیر برکسنه بر رجله سرقتله
ویا عمد ابر رجلاک قتلله ویا عمد ایدینی قطعنی اقرار ایچون کره ایمکله انی مکره اقرار ایدوب بناء
علیه انک بدی قطع اولنوب ویا کندوسی قطع اولنسه ایدر اول مقرر صلا حله موصوف
برکسنه اولور سه قاضی قصاص اولنوب ومالی ضامن اولور واکر سرقتله وقتاله متهم
ومعروف برکسنه اولور سه اقرار ایتدیکی سنه بی اشکسی شبهه سنه بناء استحسانا
قاضی یه قصاص ایجاب ایتز (قوله اما ان تشرب هذا الشراب او تبیع کرک فهو

اكره ان كان شرابا لا يحل (كالخمر) والافلا (فيه قال وكذا الزنا وسائر المحرمات) بركنه يابو شراي شرب ايدوب ويا باغكي بيع ايدرسك ديلسه بوا اكره در خركي شراب حلال اوليان شي اولورسه بوقه كره اولز صاحب فيه زناسار محروماته يته بوله در ديدى (صادر السلطان ولم يعين بيع ماله فباع صح) ادم تعينه واليلة ان يقول من ابن اعطى ولا مال لي فاذا قال الضالم بيع كذا فقد صار مكرها فيه زياه (سلطان بركنه مصادره ايدوب بره قدر الجهني بغير حق اخذ ايدوبك اولد قده كندويه سلطان اشومالكي بيع ايله ديكسز بره قدر مالى بيع ايلسه عدم تعينه مبي بيع مشروحي صحيح اولوب كرهله اونش اولز بيعي طوعا اولعين كرهند حيله مصادره اولان كسندك بن بوقدر مبلغي نره دن وبره مالم بوقدر ديمسدر پس ظالم مصادره اولان مالى بيع ايله ديسد امدى انش بعهده مكره اولور مكره كده بيعي فاسدر (خوفها الزوج بالضرب حتى وهبه مهره لم تصح) الهبه (ان قدر الزوج على الضرب) بركنه عورتى ضربه خويف وتهديد ايكله مهرنى كندويه هبه ايلسه هبه بي صححه اولز زوجى ضربه مقتدر بذات ايدوب (وان هدها بطلاق او تزوج عليها وتسرفليس باكره خاتبة) زوج زوجمى طلاق ويا اور زينه زوج ويا او طهلق بر جاريه اشرايله تهديد ايدرسد امدى بونش شرعا جائز اولور مقوله دن اولغله اكره عد اولماز (وفي مجمع الفتاوى مع امراته نرىضة عن المسياني ابوها الان تهبه مهرها فوهبت بعض المهر فله الهبة باضة نتها كالمكره) مجمع الفتاواده مذكور در كه بركنه مريض اولان عورتى او بلك خاتمه كتمه رخصت ويرموب الامهرنى هبه ايله اذن ويرجك اولغله عورت مهر بلك بعضى ويا طووفى هبه ايلسه هبه مشروحه باطله اولور عورت مكره كبي ولد يفتدن (قلت وبوخذ منه جواب حادثة الفتوى ومع زوج بنته البكر من رجل قد رادت زفاف منها الاب الا ان يشهد انها استوفت منه ميراث امها ففرت ثم اذن له بالزفاف فلا يصح اقرارها لكونها في معنى المكره وبه افتى ابوالسعود مفتي الروم) سارح (عليه ازحمه در كه نقل مشروحن حادثة فتوانك جوابي اخذ اولور كه بركنه باكره اولان قزى براره تزويج ايكله قزى وجيك زفاف خاتمه ذهب مراد ايد كده باباسى اتى منع ايدوب الا اناسدن منتقل ميراثى تماما اخذوا استيف ايدم ديواقرار اشهاد ايد كجه رخصت ويرمديكندن قزى مضمون مشروحي قرار ايد كد نصبره كندويه زفاف اذن ويرسه قزى مكره اولغله اقرارى صحيح اولماز ابكره حيا غاب اولعين اشبو مضمونه روم مفتيسى ابوالسعود قايوردى (قاله المصنف في شرح منظومة تحفة الاقران في بحث الهبة) مضمون مشروحي مصنف مر حومده تحفة الاقران نام منظومه مستك شرحنده هبه بخنده ديدى فتاواي خير به صاحبه نظله مضمون مشروحي بيان

بيوركه (ومانع زوجته عن اهلها لتب المهر يكون مكرها) كذلك منع والد بنته خروجها لبعها من يته (المكره باخذ المال لا يضمن) ما اخذه (اذ اتوى) الاخذته برده على صاحبه ولا يضمن (مالك اخذته كره اولان كسند اخذى وقتنه انك صاحبه ردق مراد ايدرسه اتى ضامن اولز بوقه ضامن اولور (واذا اخلفا) اى المالك والمكره (في النية فالقول للمكره مع يمينه) ولا يضمن مجتبى (مال صاحبه كره اولان كسند نية مشروحه اختلاف ايدسر مكره ضمانى نفسندن نفى ايديكندن يمينه قول كسندكدر اكره او انسيده صدقه دليلدر ضامن اولماز (وفيه المكره على الاخذ والدفع انما يسهل مادام حاضر اعنده المكره والالم يحل زوال القدرة والاجل ما يبدى منه) مجتباة مر سومدر كه برغيك مالى اخذه وعنده بولان مثلا وديعه بي دفعه كره اولان كسنديه اول فعلى ايشلك كندويه انجق كره ايدن كسندك كندونك عنده حاضر اولدينى مرته جائز اولور پس حاضر اولوب نظرندن غائب اولورسه قدرت واخامكر هرن بعد سبيله زائل اولغله اخذ ودفع حلال ومشروع اولماز (و هذا تبين انه عذر لاعوان الضلعة في الاخذ عند غيبة الامير او سوله فليحفظ) اشويان مشروحن ظاهر وثمان اولديك كره ايدن اميرك ويا رسوليك غيبى وقتنه اعوان واتباعليك اخذ زنده عذر لى مقبول اولز بلكه كندوزى ضامن اولور (فروع) اكره على اكل طعام نفسه ان جائعا لارجوع وان شعبنا رجوع القيمة على المكره حصول منفعة الاكل له في الاول لا الثاني (بركنه كندونك طعامنى اكل اوزره اكره اولسه امدى كندوسى جافع اولوب طعامد اقبالي اوله رق كره اونش اولورسه مكره قيمته رجوع ايدم مز يوق طوق اولوب طعامد اشتهى اوليه رق اولورسه رجوع ايدرز براول كنده كندويه منفعت اكل حاصل ثابته غير حاصلدر (قال اهل الحرب لبني اخذوه ان قلت لست ببني تركناك ولا قتلناك لا يبعد قول ذلك) كفرة اهل حرب اخذ ايدكلى ربني ذيلسه اكر سن بن يميند كلم ديسد سنى خلاص ايدرز بوقسه قتل ايدرز ديسر اول بيمبر اول قول ناه قبول تكلم ونفوه مشروع وجائز دكلدر (وان قيل لغير بني ان قلب هذا ليس ببني تركنا يملك وان قلت ببني قتلناه وسعه لامتناع الكذب على الا بيه) بغيرك غير بيه اشبو بيمبر ببني دكلدر ديسر اتى ترك ايدرز يوق بيدر ديسر اتى قتل ايدرز ديسر اكا اولقولى تكلم جائزدر ببني به عدم جوازي كندوزى معصوم اولد قزى كذب انره ممتنع اولديغه بيمبر (قال حربى رجل ان دفعت جاريتك لازى بها دفعت لك الف اسير لم يحل) بر حربى كافر بر رجل مسلمه اكر جاريه ي بكا كندو ايله زنا ايتك ايجون ويررسك سكا يك اسير ويرم ديسه اول جاريه ي ويرمك حلال اولز زيرا بونده جاريه ي زياه كره بوقه كندويه رخصت اوله

صاحبنده دفعه کرده بود قدر اما اسارتک تخلصه و با سر بلیه سته تیسریه حق سبحانه
و تعالی قادر در (اقر بعث عبد مکرها لم یعق فی الاصح) برکنه مکرها عبدک عتقی
اقرار ایلسته قول اصحده عبد عتق اولتر بواو ایل کنایده سالف الذکر مصنف مرحومک
او اقرار مکره بعد زوال الاکراه مخیر بین الفسخ والامضاء مسئله سنک جزیاتند در
چو هل الاکراه باخذ المال معتبر شرعا ظاهر القیة نعم بکرکنه بی مالی احذایله
کندوبی اکراه ایتسه زشرعا اشبو کره معتبر بیدر قیة نک ظاهر کلامی بلی معتبر در
حرف الوهابیة قال (وان یقل المدیون اتی مرافع تلتبری فالاکراه معنی مصوره)
وهبایه ده وهبایه صاحبی دیدیکه ذیدمدیون داینی عمروه دیندن ذمتی ابرایستون
ایچون سنی حاکم خبرو یروب سنکله مر افده اولورم نزدکده فلا بجه کسنه نک شوقدر مالی
وارد رانی سندن حاکم اخذایه بررم دیسه اعدی شبو کلام وحشت اموزی معناده اکراه
معتبر تصور اولور (و صح فی الاستحسان اسلام مکره) ولا قتل ان برتد بعد و مجبر
استحسانا مکره ک اسلامی صحیح در سکره معذ الله تعالی مرتدا و لسه قتل ایجاب ایتز لکن
اسلامی قبول ایله دیو جبر اولور بونده که بخت مصنف سابق الذکر و اسلامه قولنده مرور
اندی و الله علم واستغفر الله العظیم

(کتاب اخیر)

حجره دائر مسائل مکتوبه در اکراهدن صکره حجره ابرادی ایکسندده اختیارک سلب
اولدیفنه مبنی در شوقدر وار که اکراهده سلب اختیار کند و ایچون اختیار صحیح و ولایه
کامله اولان گیسند اولمقله اکراه اقواد حجر بونک خلافتد در بنام برین تقدیمی انب
کورادی (هو) لغذا المنع مطلقا و شرعا منع من نفاذ تصرف قوی (لا فعلی لان الفعل
بعد وقوعه لا یمن رده فلا یصور الحجر عنه) حجر لغتده مطلقا که کرک فعل و کرک قوادن
مندر شرعه تصرف قولیک نفاذندن مندر که انده غیر محجور علیه مقابله قائم اولور
محجور علیه تصرف مفید اولماز تصرف فعلیک نفوذندن منع دکلدر زیر بر فعل
بر دفعه واقع اولدقدن صکره انک ردی ممکن و تصور اولماز که اندن حجر اولنه بوقت یکل
علیه الرقیق منع نفاذ فعله فی الحال بل بعد العتق کما صرح به فی البدایع اللهم الا ان یقال
الاصل فیه ذلک لکنه اخر امتقد لقیام المنع فتأمل بشارح رحمہ الله تعالی اشبو لافعلی
قولنه رقیقه اعتراض ابرادیدر که انک فعلک فی الحال نفاذندن منع وارد در نهایت بعد العتق
فعلی نافذ اولور نه که مضمون مشروحه بدایعه تصریح ایلدی مثلا بر عبد بر مقدار درهم
استقراض بعده انی استهلاك ایلسته فی الحال انکلمو آخذ اولتر بلیکه بعد العتق موآخذ
اولور بوندن جواب ممکن دکلدر الادبیه که بونده اصل اولان مزبور عبدک فی الحال

(افعالیه)

افعالیه موآخذ اولتسیدر لکن شوقدر وار که موآخذ سنک عتقی وقتنه تأخیری مانکه
اغاسنک حقچوندر زیر فعلی فی الحال نافذ اولسه کندونک فعلی ایچون بیعی لازم اولور
بونده ده اغاسنک حق ابطال اولور لغتده ده لام فی معنایه در اقم الصلوة لدلوك الشمس نظم
مجیدده که لام کبی (وسیه صغر و جنون) یم القوی والضعیف کافی المعنوه بجرک
سبی صغر و جنون جنون قوی که جنون مطبق وضعیفکه بعضا جنون اولور و بعضا
افاقت اولور ایکسندده عام و شامل اولور معنوه که قلیل الفهم مختلط الکلام فاسد التذیر
کسنده اولدیغی کبی شوقدر وار که معنوه مجنون کبی اوروب چالوب شتم ایتز مجنوندن
فرق بودر (و حکمه کمیز کاسیجی فی المأذون) معنوه که حکمی میر اولان صینک حکمی
کییدر نه که قریا کتاب المأذونده کلور (ورق فلا یصح طلاق صبی و مجنون مغلوب)
ای لایق بحال و اما الذی یجن و یفیک فحکمه کمیز نه ایله بجرک برسییده رقد رامدی
صینک و مجنون مغلوب که اصلا افافت بولیان مجنونک طلاق صحیح اولماز عدم عقلیه
مبنی اما بهض مجنون اولوب و بعضا افافت بولان کسنه نک حکمی میرک حکمی کییدر (و لا
اعتاقهما و اقرارهما نظر الیهما) صیله مجنونک اعتقاری و اقراراری کندورینه نظرا
و شفقه صحیح اولماز (و صح طلاق عبد و اقراره فی حق نفسه فقط) لاسیده بکرک
طلاق و اقراراری فقط کند و نفسنده صحیحدر سیدی حقنده غیر صحیحدر رسول الله اکرم
و نبی الفخیم صلی الله تعالی علیه وسلم هر بر طلاق واقعدر الا صیله معنوه نک طلاق
غیر واقعدر مضمونی قول صحیحنه بنه (فلو اقر بحال اخر الی عتقه) لولفیر مولاه
ولوله هدر) پس بر عبد اغاسنک غیرینه بر مقدار مال اقرار اید جک اولور سه
تادیسه عتقی وقتنه نک تأخیر اولور حین عتقده مانع زائل اولمقین اقراراری سیدینه
اولور سه هدر در (و بحدود قود اقیم فی الحال) ابقائه علی اصل الحریته فی حقهما
عبدک حدی و قصاص موجب شئی اقرارنده فی الحال حدو یا قصاص اقامد و اجرا
قیلنور عبد حدود قود حقنده اصل حریت اوزره باقی اولمقین زیر بونلر خواص
انسانیتندر (ومن عقد) عقدا بدور بین نفع حور کاسیجی فی المأذون (منهم)
من هؤلاء المحجورین (وهو یعقله) یعرف ان البیع سالب للملك والشراء جالب (اجازویه
اورد) وان لم یعقله فباطل نه ایله مارالذکره محجورینه صیله عبدن بیک سالب
شرانک جالب اولدیفنه عارف اولان برکنه نفعله ضرر یشنده دوران ایدر بر عقدی
ایشله و لیس یاجازت و بر رویار ایدر مزجوران عاقل اولر سه عقد باطل او اور
نته که بوکادائر بحث قریا مأذون باینده دخی کلور (وان اتلفوا) ای هو لا المحجورون
سواء عقلوا اولادر (شیئا) مقومامن مال و نفس (ضمنوا) اذلاجر فی الفعلی لکن ضمان
العبد بعد العتق علی مامر عاقل و یا غیر عاقل سالف الذکر محجوران برمال مقومی
و یا نفسی ابلاف ایدر لسه ضامن اولور زیر تصرف فعلیده حجر بوقدر شوقدر

واركه عبدك ضمانی ماسبقده مرورایتدیكى اوزره بعدالعتق اولور ﴿وفي اشباه الصبي المحجور مؤاخذ بأفعاله فيضمن ما أتلفه من المال الحار و إذا قتل فالدية على عاقلة الا في مسائل لو أتلف ما اقترضه وما أودع عنده بلاذن وليه وما عبره وما بيع منه بلاذن ﴿اشباهه مسوددز كه صبي محجور كندوا فاعماله مؤاخذة اولور ايمدى تالف ابتديكي مالى الحال ضمان اولور خطاب وضع قبيلنددر تكلف ايجاب ايجاز پس قتل نفس ايدرسه ديت عاقلة سنك اوزر ينسه ايجاب ايدر ابرزمسئله زده كه بلاذن فرض ابتديكي شبي وعنديه ايداع اولان نسنه وي كندويه اعاره وبيع اولان نسنه ضمان اولور اولان بلاذن وليه قيدنى حذف ايدى زير اومايع منه بلاذنته كه مسائل اربعه به قيدو ﴿ويستثنى من ايداعه ما اذا ودع صبي محجور مثله وهى ملك غيره ما فلى مالك تضمن الدافع والاخذ ﴿صبي به ايداع مسئله سندن كندوزينك غيرنك ملكى اولان نسنه به صبي محجور كندو مثلا وصبي محجوره ايداعى صورتى استننا اولور كه بونده مال صاحبي دافعه آخذدن قنيسنه مراد ايدرسه تضمن ايتدبر صورت سابقده مال صاحبي كندوسى ايداع ابتديكندن ضمان ايجاب ايمدى ﴿ولا يحجر على مكلف بغيره هونذير المال ولا تضييعه على خلاف مقتضى الشروع او العقل دررولوفى اخيركان بصرفه بناء لمسا جدد ونحو ذلك فيحجر عليه عندهما ﴿امام اعظم رحمه الله تعالى نزدنده سفه كه مالى شرع شريفك وباعقتك خلاف مقتضى اوزره تدير وتضييع واشراف واتلافى سبيله عاقل وبالغ اولان حرج و منع اولنر اضاعه سى هرنه قدر بناء مسجد امثالى وجوه بره وخيراته صرف اولور سده امامين حضرت ترينه كوره حرا اولور ﴿وتمامه فى فوائد شتى من الاشياء ﴿بومسئله نك تمام تفصيلي اشباهه وفوائد شتاده در ﴿وفسوق ودين وغفلة ﴿ومالى اسراف واتلاف ايمان فاستقك فسق ومديونك اموالى مستغرق دينى وتصرفات راجعه بى ايدم ميان سليم القلب ساده دل اولان ذاك غفلتى سبيله ده حرم مشروح اوزره حرا ايجاز اولنر ﴿بل منع ﴿مفت ماجن﴾ يعلم الخيل الباطلة ك تعليم ازده لابين من زوجها او تسقط عنها الزكاة ﴿وطيب جاهل ومكار مغلس﴾ ﴿مفتى ماجنكه ناسد حيل باطله تعليم ايدن مثلا برعورته زوجندن مبانه ويا كندودن زكاة ساقط اولق ايجون ردق تعليم ايدن مفتى ويلور بطر مداواة ايدن طيب جاهل مكارى مغلس كه دواى اولمهرق حاكمى نقل ايدرم دهر ك هر كس دن كراى اخذ ايدوب بعده وان خروج منعله تعبير اولنوب حرايله تعبير اولندينى بو حقيقه حرا اولد يفته بناء درتسد كه بوكا تنهده كلور زيرا بونده حجر معنای شرعىسى اولان نفاذ تصرفى منع بو قدر كورمزمينسكه مفتى مرسوم بعده المنع اقتضا ايدوب واقفاسنده اصابت ايتسه جائز اولور طيب مرقوم ادويه بى بيع ايتسه بيعى نافذ اولور بوا مرعوف نمى منكر قبيلنددر بوندن

منع حسى مراد در مفتى ماجن ناسك ادياتى طيب جاهل ادياتى مكارى مغلس اموالى افاد ايتد كندون ﴿وعندهما يحجر على الحر بالسفه والغفلة ﴿به اى بقولهما ﴿يعنى﴾ صيانة لئلا يهمل امانين هما مين رحمهما الله تعالى عندنده سفه وغفلة حرا اوزره حرا اولنور ومالى حفظ وصيات ايجون انجق بو قوليله فتوا ويرنور و على المفتى به ﴿فيكون فى احكام كصغير﴾ اشبو امامينك قول مفتى بهارى اوزره سفه مرسوم احكامنده صغير كى اولور ﴿ثم هذا خلاف من تصرفات تحتل الفسخ ويطلبها الهزل واماما لا يحتمله ولا يطله الهزل فلا يحجر عليه بالاجماع بعد من اشبو خلاف مشروح فسخه احتمالى اولوب كندوبى هزلك ابطال ابتديكي تصرفاتده اولور اما فسخه استمالى اولوب وهزلك كندوبى ايتكديكى تصرفاتده اجماعا كندونك اوزر ينسه حرا اولنر ﴿فلذا قال﴾ الا فى نكاح وطلاق وعتاق واستيلاء وتديه ووجوب زكاة وفطرة ﴿وخج وعبادات وزول ولاية ايدوجده وفى محبة اقراره بالعقوبات ومن الانفاق وفى صحة وصاياه بالقرب من الثلث فهو﴾ فى هذه ﴿كبالغ﴾ وفى كفارة كعبداشبهه ﴿بناء برين مضاف مرحوم ديديكه الاسفيه نكاحده وطلاقده وعتاقده استيلاءده وتديه زكاة وفطرته نك وجوبنده وحجده وعبادته وباباسنك وده سنك ولايتك زوالنده وكندونفسنه مثلا قصاص كى عقوباتى اقرارنده وكندونفسنه ويا زوجة سى مثلا ومن تجب عليه نفقة اوزره انفاقده وقربنده مالك ثلثندن وصيتك صحتده بالغ غير محجور كيدرو كفارتده عبد كيدرو مثلا كندويه كفارت مين ايجاب ايتسه مال ايله كفارت ادا ايتيوب صومله ايدركه اوج كون صائم اولور نكاحده مهر بل لازم اولور عتقنده عتيق قيميله سعى ايدر استيلاء ابتديكى جاريه سى ام ولدى او اور مديله مالك كليسندن عتق اولور تدبيرده مولى كندودن رشد منفسهم اوازدن اقدم وفات ايدرسه عبد مدبر اولديغى حالده قيمتده سعى ايدر زكاة وصدقة فطر كندويه واجب اولفله قاضى كندويه نأديه سيله امر ايدر وحجده زادورا حله به قدرقى شرطدر عمره دن وقارن اولديغى تقديرجه هديدن منع اولنر نهائى صرف ايدم جكى الحق سنى كندويه صرف وانفاق ايجون قاضى برامين كسده نك يدينه وضع ايدر عباداتدن مراد نماز واورج كى عبادت بدينه در يو خسه بدنى مالىدن اعمد كدر امدى ما قبله عطفي عطف بالمباين قبيلندن اولور عطف العام على الخاص اولماز مزر بور سفيدن اب جندك ولايتى زائل اولفله امور ننده ولايت قاضينك ولور صغيرك ولسى ايله جدر ﴿والحاصل ان كل ما يستوى فيه الهزل والجدي فغن المحجور وما فلا الا باذن القاضي خاتمه ﴿خلاصة كلام هرير عقد كه كندوده هزليه جدمساويدر محجور دن نافذ اولور بوق بيع شر او بهه واجاره مثلا وهزلى هزل وجدى جداولان عقوددن اولور سده اول عقد محجور دن نافذ اولماز الاذن قاضيله اولور لكن بومار الذكر ثم هذا الخلاف مضمونى تكرار در ﴿فان بلغ﴾ الصبي ﴿غير رشيد لم يسل اليه ماله حتى يبلغ

خمس وعشرين سنة فصع تصرفه قبله) اي قبل المقدار من المدة پس بر صبي غير رشيد
اوله رق بالغ اولورسه مالي كندويه تسليم اولنماز حتى سني بكر مي بشه رسیده اولدجه
ومت مدت مشروحه دن مقدمه تصرفي صحيح اولور فصع تصرفه عباره سنده اول اولان
فاتقر بعيه بدله وواستيفايه ايله تعير ايدى مثلا خسروك ابتدكي مثالا (وبعد
يسلم اليه) وجوب الوضوء منه بعد طلبه ضمن وقبل طلبه لاضمان كايقيه كلام المجتبي
وغيره قاله شيخنا مدت مذكوره دنصكره مالي كندويه وجوب تسليم اولنور حتى بعد
الطلب مالي كندودن منع ايتسه هلاكي صورتند و صبي ضامن اولور قبل الطلب
ضمن ايجاب ايتزته كه مضمون مشروحي مجتبي نك وسائر قههاتك كلامي افاده
ايلدي (وان لم يكن رشيدا) وقالا لا يدفع حتى يؤنس رشده ولا يجوز تصرفه فيه
مدت مرسومه دنصكره مال كندويه تسليم اولنور هر تقدري رشيد اولور سده امامين
رشدی مشاهده ومعايينه اولدجه مالي كندويه دفع اولنماز وانه تصرفي
مشروع اولور يورديهر تقدري من اختيار اولور سده (والرشد) المذكور في قوله
تعالى فان آتستم منهم رشدا (هو كونه مصليا في ماله فقط) ولو فاسقا قاله ابن عباس
حق سبحانه وتعالى حضرت تبارك فان آتستم منهم رشدا قول شر يفنده ذكر اولن
رشدن مراد صيغتك فقط كندو مالتنه مصلح اولوب اسراف واتلاف ايتدرك محل
لايقنه صرف ايدر اولسيدر ذاتند هر تقدري فاسق اولور سده اشوتفسيري عبدالله
ابن عباس رضي الله تعالى عنه يوردي (وباع) والقاضي يحبس الحر المديون لبيع ماله
لدينه وقضي دراهم دينه من دراهمه) يعني بلامره وكذا لو كان دنانير) قاضي
حر مديوني دينندن ناسي مالي بيع ايتسون ديوجبس دراهم اولان ديني بيع ايتديكي مالك
دراهندن بلامره ادا ايدر ديني دنانير اولور سده ينه بويه در مالي هر تقدري عقار
اولور سده بهايه بيع اولنوب ديني ادا اولنور قاضي به حبسك مشروع اولديني ديني
تاديه كندونك اوزرينه واجب اولغله اوزادوب ويرماك ظلم اولديغندن ظلمي دفع
ايچون قاضي كندوي حبس ايدر كه حتى حق مستحقته ابصال ايدو بوشرا كرده
عدا اولنماز دائر مديونك مالتن حتى جنسندن مالتنه ظفر بولدقده انك رضاسي
اوليه رق كندو ايله اني الحق مشروع اولديغندن قاضي كندويه اعانه ايتك واردر
(وباع دنانيره لدراهم دينه وبالعكس استحضانا) لاتحادهما في التمنية مديونك
دنانيري قاضي دراهم اولان دنيچون استحضانا بيع ايدوب بونك عكسند ايدر نمونده
اتحادرينه بناء (لا) بيع القاضي (عرضدو) لا (عقاره) للدين (خلافا لهما وبه)
بقولهما بيعهما للدين (يفتي) اختيار وصححه في تصحيح القدوري) قاضي مديونك
دنيچون عرض وعقاري بيع ايتز امامين ايچوندر اختلاف وانجق مشار اليهاتك
بيع قوليه فتساو بريلور تصحيح قدور يده بوني تصحيح ايلدي (تقيسه) حوى

من حوم قدوري شرحندن نقله دير كه حق صاحبك مديونك مالتن حقك خلاف
حبسي ايكن حتى مقداري اخذيك عدم جوازي زمن اولده ايدى حقه تابع اولدقارندن
في زمانسافنو احق صاحبك مديونك قضي جنس مالتن اولورسه اولسون فرصت
بولدقده اخذيك جوازينه در حتى جنسندن اولق لازم دكلدر الشاعر (عفاء على هذا
الزمان فانه زمان عقوق لازمان حقوق وكل رفيق فيه غير موافق وكل رفيق فيه
غير صدوق ويبيع كل مالا محتساجه في الحال) قاضي مديونك في الحال محتاج
اولديني هر رشيني بيع ايدر مثلا صيفه شتاده استعمال اولنه حق كورك كي وياغريهالو
اولان اتواخي بيع ايدوب جامور دن منقال استعمال ايدرسه (ولو اقر بمال يار منه بعد
الديون مالم يكن ثابتا بنية او علم قاض فيراحم الغرماء) كمال استهلكه اذلا جري الفعل
كامر) مديون رمقدار مال اقرار ايدر مادام اني استقراض ايدوب وياذكر بهاسيله
اشتر ايتديكي بينه ايله وياعلم قاضيله ثابت اولدجه كندويه انك اداسي بعد اداء الديون
لازم اولغله غرمايه مزاحم اولور اكر ايات مدعي ايدرسه زير بمجرد اقرار يله غرماتك
حتى ابطال اولنماز استهلاك ايتديكي مالدو مال صاحبي قيمتي تضمينه غرمايه برابر
اولديني كي زير افعله جريوتد رسته كه ماسبقده مرور ايلدي (افلس) ومعه عرض
شراء فقبضه بالاذن) من يايه ولم يؤتمنه (فبايعه اسوة للشراء) في ثمنه بر كسند
مفلس اولوب ويدند بر كسند اشترا وبلاداء الثمن اخذيله قبض ايتديكي بر عرض
بولنسه امدي بايعي انك ثمن قبضنده سائر غرمايه برابر در رسول اكرم وبي محترم صلى الله
تعالى عليه وسلم من ادرك متاعه بعينه عند رجل قد افلس فهو احق به من غيره
قول شريفي احمدك روايتند من وجد متاعه عند مفلس بعينه فهو احق به در بوندن
مراد مفصوب وعاريه ووديعة واجارده ورهنده كه مالدر بايعك كه دكلدر بونده
مال مشربكدر (فان) افلس (قبل قبضه او بعده) لكن بغير اذن يايه كان له استرداده
وحبسه بالثمن) وقال الشافعي للبايع الفسخ قبضندن اقدم ويا بلاذن البايع
قبضندن صكره مشري مفلس اولورسه بايع ايچون اول ميبي استردادو نمندن
ناشي اني حبس واردر امام شافعي رحمه الله تعالى بايع ايچون فسخ واردر ديدى
(بحر القاضي عليه ثم رفع الى) قاض (اخر فاطلقه) واجاز مامع المحجور كذا في
الحائية وهو ساقط من الدرر والنخ (جاز اطلاقه) قاضي بر كسندك اوزرينه
جرايمكله او كسند قاضي آخره حالي افاده ايتديكي دن كندويه مجردن اطلاقه
ايشلديكي شيله اجازت وورسه اطلاق جائز اولور (وما منع المحجور في ماله من بيع او شراء
قبل اطلاق الثاني وبعده كان جائزا لان حجر الاول مجتهد فيه فيوقف على اضاءه قاض
آخر) محجورك كندى مالتنه قاضي نايتك اطلاقدن اول وصكره ايتديكي بيع وشرا مثالا
تصرفي جائز اولور زير قاضي اولك جري مجتهد فيه اولغله قاضي آخرك امضاسنه توقف

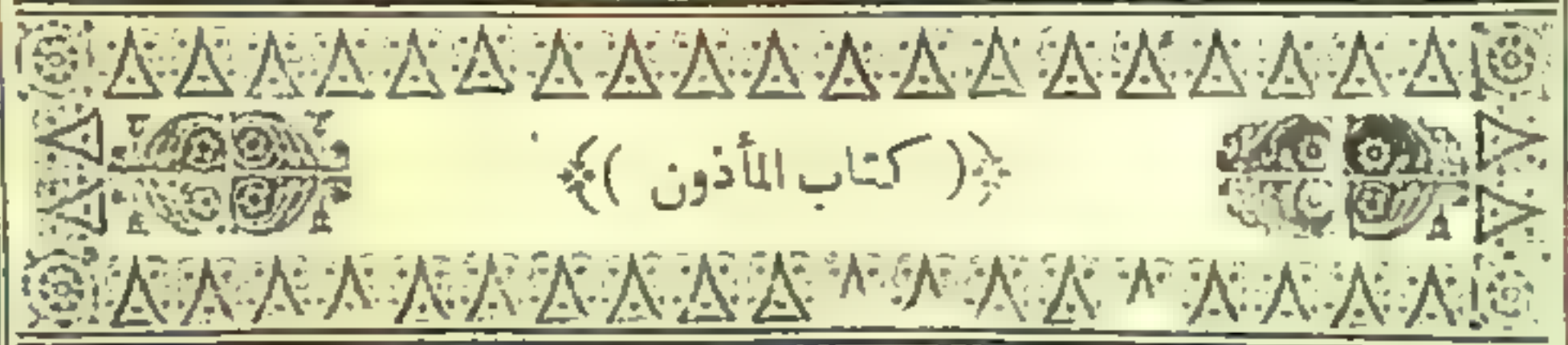
ایدر قاضی اولک که فتواناتیک که قضا اعتبار اولغین زیر اقصانک شرطنددر مقضی
 علیک و مقضی لیک و دعوانک و انکارک وجودی بونلر ایسه اولکنده غیره وجود
 بفرورع یصح الحجری علی الغائب لکن لا یحجر ما لم یعلم خانیه غائب اوزره حجر صحیح اولور
 لکن معلومی اولدقچه متحجر اولز (ولا یرفع الحجر باز شدیل باطلاق القاضی امام
 ابی یوسف قتند حجر مجرد شدله مرتفع و زائل اولز بلکه قاضیک اطلاق قندنده لازمدر
 امام محمد رحمه الله تعالی مجرد شدله بلا اطلاق مرتفع اولور و یحجر (ولو ادعی الرشد و ادعی
 حضه بقاءه علی السنفه و بهنایذنی تقدیم بینه بقاء السنفه اشباه) احد خصمین رشدادعا
 ایدوب دیکری سفه اوزره بقاسنی ادعا ایدوب ایکسینده اقامه بینه بقاء سفه بینه سی
 تقدیم شایاندر فی الوهبانیة و من ادعی اقراره قبل الحجر فن بدیهه و قه فهو
 اجدر و هبانیة ده مر سومدر که ایکی حضمت بری اقرارینی قبل الحجر صلاحی
 حالنده وقوع بولشیدی دیود عواریکه مقدره حجری وقتند اولدیفنی ادعا یسد قول
 مقرک اولمق یک جدیر و لا یقدره مقر اقرارینی صحت اقراره متانی اولان حالت معهوده به مضاف
 فیطه حقیقتده ضمانی منکر اولش اولور مقر اولز و لو باع و القاضی اجاز و قال لا
 تؤدی فاذا ده من بعد یخسر و یحجر برنسندی بیع ایدوب قاضیده بیع اجازت و یروب
 لکن مشتری به مبیعک متنی ادا و تسلیم ایتدیوننیه ایتد که نصکره مشتری یخسره
 متنی ادا یتد که کدوسی ضرر ایدر که قاضی تکرار کند و دن آلور و الله اعلم استغفر الله العظیم

(فصل بلوغ الغلام بالاحتلام والاحبال والانزال)

بلوغ لغتده وصول اصطلاحده حد صغیرک نهایتی معناسنددر غلام ولده حین
 تولدنن بالغ اولدیفنی و تنددک اطلاق اولنور وقتا که سفرده اسباب حجر دن اولوب
 و کند و ایچون نهایت اولز شی اولدیسده نهایتی بیان واجب اولغله اشب و فصل بین
 مشروح ایچون وضع اولندی غلامک - صغیریک نهایتی احتلامکه رؤیاده جماعده
 متعلق حالاتی کورمسیله انزالک و وقوعیله و نسائی حامله ایدوب و کند و دن انزال واقع
 اولغله در و الاصل هو "انزال" بلوغده اصل اولان انزالدر احتلام ایچق کند و ایله
 معتبر اولوب و احبال ایچق کند و ایله حاصل اولغین (و الجاریة بالاحتلام والحیض
 والحبل و لم یذكر الانزال صریحاً لانه ظاهراً یوجد منها) جاریه که قزجغزک احتلام
 و حیض و حبلیکه حامله اولسیله در نصف مرحومک انزالی صریحاً زکرا یتدیکری
 احتلام حبل هرقتدر کند و ایله وجوده کلورسه ده لکن کند و نک نسا ده بولنسی
 آزا لدیفنددر (فان لم یوجد منها) شی (فحقق ینم لکل منها عشره سنه یفتی) لقصر
 اعمار اهل زماننا غلام ایله جاریه دن مارالذکر اسباب بلوغدن برشی بولننسه

(بلوغاری)

بلوغاری اون بشه بالغ اولغله در زمانه من اهل لیریک عمر ینت قصیر اولدیفند
 ایچق بوقول ایله فتوا و یریلور نیسات عانه به و نهودندیه قد و قامنه و ثقل صوته اعتبار
 اولنماز بوا مامینه امام شافعی رحیم الله تعالی قوللر یدر امام اعظم رحمه الله تعالی
 غلام اون سکرزی جاریه اون یدی بی اتسالم ایتمکدن لازمدر یدی عبدالله بن عباس
 رضی الله تعالی عنهما و لا تقر بوا مال الینیم الا بالی هی احسن حتی یبلغ اشد و نظم
 مجیدنده صینک اشدنی اون سکر سنیه بلوغیله تفسیر ایتدیکنه بناء اشد بر مغر و در که
 جمعی یوقدر قوت جلالت مناسبه اولان شدندن مشتقد (وادی مدله انتسا
 عشرة سنة و لها تسع سنین) هو المختار کافی احکام الصغار و غلامک سن بلوغنک ادناسی
 اون ایکی سنه در جاریه نک که طقوزدر ایچق مختار اولان قولده بودر نه که احکام
 الصغارده مسطوردر (فان راهقاً) ای بان بلغا هذا السن (فقال بلغنا صدقاً ان لم یکن
 الظاهر) کذا قیده فی العمادیة و غیرها و غلامه جاریه مر افاق اولوب سن مشروحه
 رسیده اولغله بز بالغ اولدق دیندر قوللر نه تصدیق اولنورزا کر ظاهرا کندوزنی
 تکذیب ایتوب جنه اینه ضعف و زیانت اولننسه عمادیه صاحبی و سارزیده بویله
 تقید ایلدی (فبعثت) عشرة سنة یشرط شرط اخر لصحة اقراره بالبلوغ و هو ان
 یكون خال یحتمل و الا لا یقبل (قوله شرح و هبانیة) امدی اون ایکی سنه دن صکره
 بلوغیله اقرار ینک صحیحون بر شرط دخی شرط قلنور که صبی مشروحک کند و
 مثالونک احتلام اولور حالده ملایس اولسندر یوقیسه قوی مقبول اولماز (وها)
 حیثند (کبالغ حکماً) فلا یقبل جموده البلوغ بعد اقراره مع احتمال حاله فلا تنقض قسمه
 و لا یبغ و یوقدر جده غلامه جاریه حکماً بالغ کیلدر پس سن و جسد زینک بلوغده بحملی
 اوله رق بلوغنی اقرار دن صکره جوددی مقبول اولوب نفسی و بیعی نقض اولنن و فی
 الشرع لا یتقبل قول المراهقین قد افنا مع تغییر کل عاذا بلغ بلائین و شرعاً لیه ده
 مسطوردر مر اهییک بز بلوغه رسیده اولدق دیوب و نه ایله بالغ اولدق برنی تفسیر
 و بیان اتمس اولورسه بلائین قوللری مقبول اولنور (و فی اخراته اقر بالبلوغ فقبل
 اثنتی عشرة سنة لا تصح الا بالینت و بعده تصح انتهی) و خزانه مسطوردر که بر مر افاق
 بلوغنی اقرار ایتد که سنی اون ایکی به بالغ اولنن مقدم ایدر اقراری ایچق بینه ایله صحیح
 اولور اکر او مشا و مر افاق احتلام اولور مقوله دن اولورسه (خاتمه) بخاری شریف
 شرحی کرمانیده مر سومدر که روایت اولنور که انخاب کریدن عبدالله بن عمر العاص
 رضی الله تعالی عنه ایله پدر والا کهری بینه ده اون ایکی سنه وار ایدی لکن بوندن
 غیر ی بونک مثلی معروف دکلدر و الله تعالی اعلم و استغفر الله العظیم

(کتاب المأذون)

کتاب المأذونک کاب الحجردن صکره ابرادی اذنک سبق حج احباب ایتدیکنه مبتدر

ماذون کله سی اهر اسم مفعول اوله رق صنعت ایه ده حقیقته صله سی محذوف
مصدر در عبد ماذون له امة ماذون لها تقد رنده محجور محجور علیه تاویلنده اولدینی کی
(الاذن) لغة الاعلام وشرعا (فك الحجر) ای فی التجارة لان الحجر لا ینفك عن
البدن الماذون من غیر باب التجارة ابن کال) واسقاط الحق (اذن لغته اعلام مدر لكن
كتب لغته مین اولان اعلام معنائه اولان اذندر اذن دكلدر بومقامه اذندن
مراد اطلاق و محجور علیهم مانعی رفع و حجر اولدینی شیدن اطلاق اعلام مدر
شرعه تجارتده حجر سابقی منع واسقاط حقدر زیر حجر باب تجارتك غیرده عبد ماذون
منفك اولدینی کندی به تبرع و عتق رقبه و مال الیه كفارت نأدیه سی جائز اولماز (المسقط
هو المولى لو الماذون رقيقا و الولی اوصیاً و عند زفرو الشافعی هو توكيل و انابة) مارالذكر
حق منعی مسقطاً ذون رقيق اولور سه مولا صبی اولور سه ولیدیر امام زفر الیه امام شافعی
علیهما الرجة اذن توكيل و انابة در بیور دیر (ثم تصرف) العبد (لنفسه باهلیته فلا یوقت)
بوقت ولا یخصص بنوع تفریع علی كونه اسقاطا) پس اذن اسقاط حق اولدینندن بعد
الاذن ماذون کندیونك تصرف اهلینده مبنی کندیونك تصرف ایتمش اولور
و بوقته توفیت و برنوعه تخصیص اولتماز (ولا یرجع بالعهد علی سیده لفكه الحجر)
عبد ماذونك حجری فك و دفع اولغله سیدینك او زینده عهده كه طلب ثمن امثال
تصرفك حقله رجوع ایدیه من یعنی اشتراک ایتدییك نسبه نك ثمنی اغاسندن مطالبه
ایدیه من تصرفی کندیونك ایتمش اولغین عهده فعله و زینده بر اسمدر اسم مفعول
معنائه در عهده اقیه معنائه در (فلو اذن لعبد تفریع علی فك الحجر) بوما (اوشهرا)
صار ماذوناً مطلقاً حتی یحجر علیه (لان الاسقاطات لا توقت) فك حجر او زره مسئله تفریع
ایتدیر كه ایدیی بر کسینه کندیونك بر کون و یار شهر اذن و بر سه اول عبد مطلقاً كه بلا
توفیت ماذون اولور حتی تكرار حجر و منع اولنانه ذلك اسقاطات توفیت قبول ایتمکین (ولم
یخصص بنوع فاذا اذن من نوع عم اذنه فی الانواع كلها) لانه فك الحجر لا توكيل اذن
برنوع عمله تخصیص و تعیین اولغمین مولا برنوع تجارته اذن و بروب مثلاً بحر تجارته
اذن و بر سه براده تجارت جائز اولور اذنی فك حجر او بوب توكيل اولغین نوع تجارتك
کلیسینه عام اولور (ثم اعلم ان الاذن بالنصرف النوى اذن بالتجارة بالتخص
استخدام) مدزین معلوم اولسونك برنوع تصرفه اذن و بروب مثلاً بنم ایچون
بر ثوب اشتراک ایدوب وانی بیع الیه دیسه عقود متنوعدی مشتمل اولوب و اندن
مرادی ربح اولغله تجارته اذن و بر مش اولور اما تصرف شخصیکه معین بر عهده اذن
و بروب مثلاً فلان کسینه و انفسکی کندی به کتابت عملیچون ایجار الیه دیسه تجارته
اذن و بر مش اولماز بلکه بوعادتا خدمدر (و یثبت الاذن) (ولالة) اذن بلا صراحة
ولالة ده ثابت اولور (فعبداً سیده بیع ملك اجنبی) فلو ملك مولا لم یجز حتی یاذن
بالنطق برأزیة و درر عن الخانیة لكن سوی بینهما الزیلعی و غیره و جزم بالتسوية
ابن کال و صاحب الملتقی و رصحه من الشر نیلایة بان ما فی التون و الشروح اول

مافی كتب الفتاوى فلیحفظ (و یشتري) ما اراد (وسکت) السيد (ماذون) خبر المبتداء
الاذا كان المولى قاضياً لشیبه پس بر عبدی اغاسی اجنبی بر غیر کسینه مال بیع
و مراد ایتدییك نسبه بی اشتراک ایتدییك حالده کوروب سکوت ایدیه ایدیی اول عبد
ماذون اولماز اما کندیونك ملک بیع ایتدییك کوروب و سکوت ایدیه عبد ماذون
اولر حتی صراحة نطقه بیعه اذن و بر مدیکه مضمون مشروعی برأزیة و درر صاحبی
فتاوی خانیه دن نقل ایتدیر لكن زیلعی و ساری سکوتله اذنی ثبوتده عبدك عین
ملوک کی بیعنده مولا الیه غیر یینلر بی تسویه ایدیی و تسویه مشروحه الیه ابن کال
و ملتی صاحبی جزم ایدوب و شر نیلایه ده متون و شروحه بولنان اقوال و مضامین
و فتاواده کندن اولدر دیومضمون مرسومی ترجیح و تقویه ایتدیی و عبد کله سی
نکرة مخصوصه اولغله مبتدا و قوعی صحیح اولدی ماذون خبر دیر (ولكن لا یكون
ماذوناً فی) بیع (ذلك الشيء) او شراؤه فلا ینفذ علی المولا بیع ذلك المتاع لانه یلزم
ان یصبر ماذوناً قبل ان یصیر ماذوناً و هو باطل لكن اول شیء بیع و شراؤه عبد ماذون
اولغمین اولماز انک بیعی مولا او زره نافذ اولماز برأنده ماذون اولمش اولسه ماذون
اولماز دن مقدم ماذون اولق لازم کلور بوا یسه باطلدر لكن بوبیع سیدك اولدینی
تقدیر چه در قنده كه اجنبینك اولدیننه نظرادر (قلت لكن قیده القهستانی معزياً
للذخيرة بالبیع دون الشراء من مال مولا ای فیصح ایضا و علیه فیه تقر الی الفرق
والله الموفق) شارح علیه الرجة دیر كه قهستانی ذخیره به نسبتله مسئله مشروحدی
بیعه تقید ایتدیی مولا سنك مائندن شرا الیه تقید ایتدیی ایدیی بیعی صحیح اولدینی
مثلاً و عبد مزبورك شرا سیده صحیح اولور ذخیره نك كلامنه نظر امیبع اول الیه مشتری
اول میاندره فرقه محتاج اولور كه بیع مشروح حقده عبد ماذون اولبور مشتری
مر قومه ماذون اولور (و یثبت) (صراً فلو اذن مطلقاً) بلا قید (صح کل تجارة
منها جماعاً) اما لو قید فغند نایم خلافاً لشافعی (اذن صراحة اذنه ده ثابت اولور ایدیی
بر قید الیه تقید ایتدیرك سید اذن و بر سه اجماعاً کندیونك هر بر تجارت صحیح اولور
اما بر قید الیه تقید اولوب مثلاً طعام نوعیله تجارت الیه در سه حقیقه قنده جمیع انواع
تجارت عام شامل اولور امام شافعی و در اختلاف (فی بیع و یشتري ولو یغبن فاحش)
خلافاً لهما (و یؤکل بهما و یرهن و یرهن و یعبر الثوب و الدابة) لانه من عادة التجارة
ایدیی عبد ماذون هر تقدیر غبن فاحشه ده اولور سه بیع و شرا ایدر امامین ایچوندر
اختلاف مشار الیه غبنه رخصت و بر مدیلر و بیع شرا به توكيله ایدر و رهن و بروب
و رهن آلور و ثوب و دابة امثالی نسبه زری عاریه ده و بر بونلر عادات تجاردن اولغین
(و یصلح عن قصاص و جب علی عبده و بیع من مولا بمثل القيمة و اما باقل)
منها (فلا) عبد ماذون عبده و جب اولان قصاصدن ناشی بر مقدارشی او زره

مصلحته اولور کویابدل صلحه عبدی اشتراکتش اولور و ذکر بهاسیله و یاد کردن
ز یاد ایله اغاسنه مال بیع ایدر اما قیمتندن اقله بیع ایده من تبرع قیلندن اولغله (و) بیع
(مولا منه مثل القیمه و اقل) سیدی کندویه ذکر بهاسیله و ذکرندن اقله ده متاعینی
بیع ایدر (و) لئولی حبس المیع لقبض ثمنه من العبد (و یطیل الثمن) خلافاً لصحیح شارح
المجمع مغیراً للمحیط) مسئله مشروحه ده اغایه عبددن ثمن بیعی قبض چون میبسی حبس و منع
وارد و نموده باطل اولور که ثمن مطالبه ایده من اختلاف مجمع شارحینک محیطه عز و ایله
صحیح استنبی قول ایچوندر یعنی مثالیله دیر که بطلان ثمن اولز هر تقدیر میبسی
مقدماً تسلیم ایتش اولسه ده (لوسم) المیع (قبل قبضه) لانه لا یحبب له علی عبده دین
فخرج بجانا حتی لو کان الثمن عرضاً لم یطیل لتعینه بالعقد وهذا کله لو المأذون مدیونا
والالم یجزئها بیع نهایی صورت سالفه ده ثمن باطل اولور سید ثمن قبض ایتزدن
مقدم میبسی تسلیم ایدر سه ز را اغایچون عبدینک اوزرینه دین واجب اولدیغنه بناء
کویا میبسی مجانباده و اظهاره اخراج ایتش اولور کور من میسنکه ثمن عرض اولور سه
عقدایله تعیینه مبنی باطل اولز لکن جوهره نک و عینک کلاملرندن فهم اولتان
سیدی استرداد ایدر بجانا عبد ضبط ایده من لکن اشوا حکام مر سومه نک کلیسی
عبد مأذون مدیون اولدیغنه نظر ادر و الا میا نلرنده بیع اصلاً جائز اولز ز بر اوصورتده
مولی کند و نفسندن یا باع و یا مشتری اولور (و) او باع المولی منه با کثر خطا زائد
اوضح العقد ای یؤمر السید بان یفعل واحداً منها لخلق العزماء (فیما کان من التجارة) (و)
اغایه دینه ذکر بهاسندن زیاده به بر نسته بیع ایلله تجارت مقوله سندن اولان شیلر ده
یاز یاده منی حط و تنزیل و یا عقدی فسخله سید امر اولنور که حتی غرمانک حقنه رعایت
اولنه (و تقبل الشهادة علیه) ای علی العبد المأذون بحق ما (وان لم یحضر مولا)
ولو محجور الا تقبل یعنی لا تقبل علی مولا بل علیه فیواخذ به بعد العتق) عبد مأذون اوزره
غصب ایتدیکی بر نسته نک غصبی و استهلاک ایتدیکی و دینه امثال حقوقدن بر حقه
شهادت مقبوله اولور اغاسی هر نه قدر حاضر اولزه ده عبد محجور اولور سه شهادت
مولاسی اوزره مقبوله اولماز بلکه کندونک اوزرینه مقبوله اولور نهایی بعد العتق
انکله مؤاخذه اولنور (و) ولو حضر امعا فان الدعوى باستهلاك مال او غصبه قضی
علی المولی وان باستهلاك و دینه او بضاعة علی المحجور تسع علی العبد و قیل علی المولی
سیدایله عبد محجوری ایکسی بردن حین مر افعه ده حاضر اولسه ر اعدی دعوا عبدک
بر مالی استهلاکی و یا غصبی اوزره اولور سه مولا اوزره انک ضمانیه حکم اولنور که کندویه
عبدی بیع ایلله دیو امر اولنور و اگر دعوی محجورک برود یعنی و یا بضاعة بی استهلاکیله
اولور سه دعوا عبد اوزره استماع اولنور که بعد العتق مؤاخذه اولنور بعضار مولی اوزره
استماع اولنور دیدلر (و) لو شهدوا علی اقرار العبد بحق لم یقض علی المولی مطلقاً و تمامه

فی العمادیة عبد محجورک بر حنی اقراری اوزره شاهدل شهادة ایدر سه مطلقاً که
مولا مجلس شهادته حاضر اولسون و یا اولسون کندونک اوزرینه اقرار مشروحه
حکم اولنماز (و یا أخذ الارض اجارة و مساقاة و مزارعة و یشتري زرا یزرعه) عبد مأذون
بر ترابی اجاره و مساقاته و مزارعه آلوب و اکلک ایچون بزده اشتراک ایدر (و) یواجر
و یزارع (و یشارك عتالاً مفاوضة و یستأجر و یواجر و لنفسه) و کندو
و غلانی و یا یوتنی ایجار و غیر یله مزارعه و عتالاً شرکت مفاوضة ایده من
و غیری استیجار و هر نه قدر کند و نفسنی اولور سه ده ایجار ایدر (و) یقر بودیعه
و غصب و دین (ولو علیه دین) لغیر زوج و والد (و والد) و سید فان اقراره انهم
بالدین باطل عنده خلا فاه مصادر و لو بعین صح ان لم یکن مدیونا و هباید
و ودیعه و غصبه و کندونک اوزرینه شهادتی مقبوله اولور زوجک و ولدک و والدک
ماعداسی ذوات ایچون دینی اقرار ایدر اما سالف الذکر حقارنده شهادتاری مقبوله
اولیان کسره دین اقراری امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده باطلدر اما من ایچوندر
اختلاف و اگر من بوره بر عینله اقرار ایدر سه مدیون اولماز سه اقراری صحیح اولور
(و یهدی طعاماً سیراً) بما لا یعد سرفاً و مفاداً نه لایهدی من غیراً کول (و) اصلاً ابن
کال و به جزم ابن الشحنة) مأذون اسراف عد اولنیمان آرز طعمای غیره هدیه ایدر
بونک مفادی ما کولاً نک ماعداسندن اصلاً اهدا ایده من ابن شحنة ده مضمون مشروحه
جزم ایلدی (و) المحجور لایهدی شیئاً و عن الثانی اذا دفع للمحجور قوت یومیه فدعا
بعض رفقاته لاکل معه فلا یاس بخلاف مالود دفع الیه قوت شهر محجور اصلاً
بر نسته بی اهدا ایده من امام نائیدن مرویدر که بر عبد محجوره بر کونک طعمای و بر کله
کند و ایلله برابر اکل ایچون بعض رفقاسنی علی طریق الضیافة دعوت ایلله لا بأسدر
اما قوت شهریه سی اعطا اولنمش اولور سه مسئله مشروحه نک خلافتدر که بونده
مولا به ضرر اولغله دعوت ایده من (و) لا بأس للمرأة ان تصدق من بیت سیدها او
زوجها بالیسیر کرغیف و نحو ملتی و لو علم منه عدم الرضی لم یجز (و) طائفة نسایچون
اغاسنک و یازوجنک خانه سندن براتک مثالی جزیات مقوله سی اولان نسته بی
تصدقده بأس یوقدر عادتاً بوندن منع اولنما من اعدام رضاسنی معلوم و مستبان
اولور سه تصدق جائز اولماز (و) یضیف من یطعمه (و) یأخذ الضیافة الیسیر
بقدر ماله (و) عبد مأذون کندویه اطعام ایدن کسینه کند و سیده مسافر ایدوب اکا
اضافت ایدر و مالی مقداری حاله مناسب صیافت و دعوت پیار (و) یحظ من ثمن
بعب ما یحظ التجار (و) یحای و یؤجل محبتی (و) مبیع معیک ثمنندن عیبی سبیلله
تجارک حط و تنزیل ایتدیکی قدره بلغنی خط ایدوب و محابة ایدر که بر سلعه بی ذکر بهاسندن
اقل ثمنله بیع ایدوب و ثنی تأجلده ایدر بومثلاً و شیلر ضعیف تجار دندر (و) ولا یزوج

الاباذن (ولا يتسرى وان اذن له) المولى في ان يحق اغاسنك اذنته زوج ايدر
واوطله لى جاريه اله من هر نقد مولا كندويه اذن ويرسده زيرا بومك رقبه
توقف ايدر عبد ايسه بر شينه مالك اوله من مديون اولسون ويا اولسون (ولا زوج
رقبه) وقال ابو يوسف زوج الامته رقيقى تزويجه ايد من امام ابى يوسف
رحم الله تعالى جاريه سنى اره ويرر يورمشر بونده تحصيل مهر وسقوط نفقه
اولفله كويا تجارت كى اولدى رقيق بونك خلافته در (ولا يكاتبه الا ان يجيزه
المولى ولادين عليه وولايت القبط للمولى) مأذون كندور رقيقى كتابه كس من بو
تجارت قيلندن اولمافين الا اغاسى كندويه اجازت وروب واوزرنده دينده
اولمازسه كتابى مشروع اولور بدل كتابى قبض ولايتى مولانكر (ولا يعق
بمال) الا ان يجيزه المولى الى اخر ما مر في مال مقابلى رقيقى عتقه ايد من الامولا
اجازت وروب ومديونده اولزسه عتق بمال جائز اولور (ولا يغيره ولا يقرض
ولا يهب ولا يوعوض ولا ياكل مطلقا) بنفس اومال في بلاماله مأذون رقيقى
عتق ايد من اولى اولان اشبو ولا يغير تركينى حذف ايدى اولوتيله بوم معلوم اولمافين وتبع
قيلندن اولفله قرض ويره من هر نقد عوض مقابلى اولورسده هبه ده ايد من
وماله وبانفسه كفيله اوله من (ولا يصالح عن قصاص وجب عليه ولا يعفو
عن القصاص) ولا يصالح عن قصاص وجب على عبده خزائن الفقه كندونك
اوزرينه واجب اولان قصاص من مصلحه اوله من رقبه سنده تصرف اولفله
بوايه اذن مختده مندرج دكلدر وتبرع قيلندن اولفله قصاص من عفو ده ايد من
عبدنك اوزرينه واجب اولان قصاص من مصلحه اولور شرعا ائس كى اولمافين
(وكل دين وجب عليه تجارته او بما هوه في معناها) امثلة الاول (كبيع وشراء
واجارة واستيجار) امثلة الثانى (عزم وديعه وغصب وامانته حجهما) عبارة الدرر
وغيرها حجهما بلاميم قننه هر دينكه بيع وشراء واجارة واستيجار مثلو عبد
مأذونك تجارتيله وياو ديعه غرامتى وانكار ايتديكى غصب وامانت مالى كى تجارت
معنا سنده اولان شيرايه واجب اولور كندونك رقبه سنده تعلق ايدر درك وسائر
معتبراتك عباره لى حجهما ضميرنده بلاميم مفرد ضميريله در امانته كله سنده راجع
اولور قننه اكا اشارت اولسه اولور كه غصبه افراده ايشه حالا كندويه اداسى
لازم اولور بنابر ين مصنف مرحوم غصبى وديعه اوزره تقديم اينسده ضمير
وديعه ايله امانته راجع اولسه كوزل اولور دى (وعقرو جب بو طى مشرسته
بعد الاستحقاق) كل ذلك (يتعلق بقبه) كدين الاستهلاك والمهر ونفقة الزوجه
دخى تجارت معنا سنده اولان شى سبيله واجب اولان دين اشترى ايتديكى جاريه بى
وطى ايله بعد الاستحقاق واجب اولان عقر كيدر امدى اشبومذ كورانك كلي سنده

دين عبدا مؤذونك رقبه سنده تعلق ايدر استهلاك ايتديكى نسبه نك ومهر ك وزوجه سنك
نفقه سنك دينى رقبه سنده لازم اولدينى مثلو (ويباع فيه) ولهم استعائه ايضا
زيلعى ومعاده ان زوجة لو اختارت استعائه لنفقة كل يوم ان يكون لها ذلك ايضا
بحر من النفقة (بمحضر مولا) او ثابته لاحتمال ان يفديه في دينهون عبدا مؤذون اغاسنك
ويا ثابتنك حضورنده بيع اولور كندونك فداسى كه دينى وروب تحصيل احتمالته مبنى
وعبدك رقبه سنده كندوسى خصم اولمافين حق صاحبلى چون عبدا مؤذون
مديون استعائه كه كندوى اكتساب ايتديروب كسندن دينى اخذده واردر يعنى
مجرد بيعى واجب دكلدر وبوندين فهم اولنان عورتى هر كونك نفقه سچون استعاسنى
اختيار ايدر سده ايد ييلور بخلاف بيع الكسب فانه لا يحتاج لحضور المولى لان العبد
خصم فيه عبد مرسومك كسنى بيع كندوى بيعك خلافته در كه بونده كندوسى
خصم اولديغندن مولانك حضورى ايجاب ايتز (ويقسم ثمنه بالخصص)
ويتعلق (بكسب حصل قبل الدين او بعده) ويتعلق (بما وهب له وان لم يحضر)
مولا بعد البيع) عبد مرقومك ثمنى ارباب ديونك حصه لرنجه ميان لرنده تقسيم
وتوزيع اولور ودين مشروح ديندن مقدم ويا مؤخر حاصل اولان كسبه وكندويه
هبه اولان نسبه ده تعلق ايدر اغاسى هر نه قدر حاضر اولزسه ده (هذا قيد للكسب
والا تهاب لكن يشترط حضور العبد لانه الخصم في كسبه) مصنف مرحومك اشبو وان
لم يحضر مولا قولى كسبه اتيهاتك ايكسده قيد واعميدر شوقدر واركه عبد
كندو كسبنده خصم اولفله حين تقسيمه حضورى شرط قلنور (ثم انما ايداء
بالكسب وعند عدمه يستوفى من الرقبه) بوندين صكره قضاء ديونده ابتدا كسبه بده
اولور كسب معدوم اولور سده رقبه سندن استيفاء اولنور (قلت واما الكسب
الحاصل قبل الاذن فيحق المولى فله اخذه مطلقا قال شيخنا ومفسرنا انه لو اكتسب
المحجور شيئا واودعه عند آخره هلك في يد المودع للمولى تضمينه لانه كودع الفاص
فتأمله) شارح عليه الرحمه ديركه قبل الاذن عبدك تحصيل ايتديكى كسب ومال
اغاذك حقيدردى اولسون ويا اولسون كندويه انى اخذ مشروعه در شيخم زيور كه
كسبك مولانك حتى اولسنتك مقتضاسى عبد محجور بر مقدار شى كسب ايدوب
انى بر غير كسندنك زدينه ايداع اتمكله مودعك قنده مال هلاك اولور سده مولينك انى
تضميد مودع كويا غاصبك مودعى كى اولمافين مودعه متصرف اولدينى مبانى بعد العتق
عبد مروجع ايدر (لا يتعلق الدين) بما اخذه مولا منه قبل الدين (دين عبدا مؤذون
اغاسنك قبل الدين اخذ ايتديكى مبلغه تعلق ايتز (وطولب) الماذون (بما بقى) من الدين
زاداعن كسبه وثمره بعد عتقه ويبيع ثانيا مؤذون كسب وثمرندن زياده ذمتده بى
قلان دينيله عتقندن صكره مطالبه اولنور تكرار بر دخى بيع اولماز ((ولولا اخذ غلة

مثله بود جود دینیه و ما زاد للفرما) یعنی لو کان المولی یاخذ من العبد کل شهر عشره
دراهم مثلاً قبل حقوق الدین کان له ان یاخذها بعد حقوقه استحساناً لانه لو منع منها بحجر
علیه فیندرج باب الاکتساب بعد ما اذونک مولا سیحون دینی و اریکن غله سی مثلی
اخذ و ادرانک زیاده سی غرمانک اولور یعنی مولا عبده دینک حقوقدن مقدم مثلاً عبده
اجرتدن ماهیه اون درهم اخذ ایدر اولسه بعد حقوق الدین دخی استحساناً کندویه
انی اخذ و ادر قیاس اولان عدم اخذی ایدی زیرادین مولا نیک حقنک اوزرینه
مقدمدر لکن مولا غله دن منع اولنجه حق اولسه عبده سی حجر ایتنکه باب اکتسابه مندرج
اولدیغندن غرمانضرر اولور (و) بحجر بحجره ان علم هو) نفسه لدفع الضرر عنه
(واکثر اهل سوجه ان کان الاذن شاعاً) بعد ما اذون اغاسنک حجر یله منحجر اولور
اگر حجرنی کندوسی و اذن شایع اولدیغنه نظراهل سوقت اکثری یلورسه زیرابلا علم
منحجر اوله بعده الحجر تصرفیله عبده منضرر اولوب کندویه لازم اولان دینی بعد
الخریته خالص مالندن تأدیه انجا ایدر (اما اذالم یعلم به) ای بالاذن (العبد) و حده (کفی
فی حجره علمه فقط) و لا یشرط مع ذلك علم اکثر اهل سوجه لانقضاء الضرر) اذنی انحق
بالکفر عبده یلورسه حجر نه فقط کندونک علی کفایت ایدوب کندویله برابر اهل
سوقت اکثر نیک علی شرط قیلنضرر منقنی اولغین حجر فی البرازیه باع عبد المأذون
ان لم یکن علیه دین صار بحجور علیه علم اهل سوجه بیده مام لالصحه البیع و ان علیه دین
لامالم بقضیه المشتري فساد البیع) برزیه ده مذکوردر که برکسده عبده ما اذوننی یع ایتدکه
اوزرنده دین بوانترسه اهل سوقت یعنی یلسون و یا یلسون عبد محجور اولور بیعک
صحته مبنی و اگر اوزرنده دین اولورسد بیعک فسادنه بناء مشتری کندونی قبض
ایتدکه محجور اولور بیع فاسده مشتری مبیعه مالکیتی قبضله اولغین حجر و هل للفرما
فسخه ان دیونهم حالنعم الا اذا کان بالثمن وفاة او ابرؤ العبد او ادى المولی و عماله
فی السراجیه حجر غرما ایچون عبد مأذون یعنی فسخ اولورمی بلی دیونلری حاله که
پشین اولوب مؤجل اولورسه فسخه قادر اولور مؤجل اولورسه مولى یغندن منع اولنر
الاحاله اولدیغنه نظراً ما اذونک دینی ثمنی و فالیدوب و یاخود غرمانک دینی دیندن
ابر ایدر زسه و یاخود اغاسی دیوننی ادا ایدر سه فسخه مقتدر اولور بوجنک تمام
و تفصیلی سراجیه ده در (و موت سیده و جنونه مطبقاً و خوفه) و کذا یجنون المأذون
و خوفه ایضاً) بدار الحرب مرتدا وان لم یعلم احده) لانه موت حکماً دخی سیدنک
و یا ما اذونک جنون مطبقه جنونلریله و دار حرب مرتداً و خوفیله ده عبده ما اذون منحجر
اولور و اشد و احر به حقوق موت حکمی اولدیغندن هر نه قدر کندونی بر احد یلورسه ده
یه کندویله حجر ثابت اولور امام محمد رحمه الله تعالی جنون مطبق برسته تماماً افاقت
بولنیان جننه بیان یوردیلر مادونی مطبق اولنر (و) بحجر حکماً (باباقه) و ان لم یعلم

احد یکنونه بعد ما اذونک اباقی هر تقدیر بر احد معلومی اولورسه ده جنونی کی
کندویله ده حکماً منحجر اولور افا کندونک اطاعتندن خروج ایدن عبد متردینک
تصرفنه راضی اولدیغندن دلالة حجر اولور (ولو عاده منه) اوافق جنونه لم بعد الاذن
فی الصحیح زیلعی و قهستانی بعد ما اذون عودت و یا جنونندن افاقت بولورسه
قول صحیحده اذنی عودت ایتز (و باستیلادها) بان ولدت منه فادعاه کان حجر اذ لالة
مالم یصرح بخلافه دخی ما ذونه اولان جاریه بی استیلا دیله که کندودن و ادر کتوروب
انی بندندر دیود عواسیله ده منحجره اولور یعنی بودخی دلالة حجر اولور مادام خلافیله
تصریح اولنر سه اما خلاقیله تصریح ایدوب کندویه مرا حقه اخذ اعطایه اذن اولورسه
حجر اولنر صریح دلالتد فائق اولمغه کندویله عمل اولی اولور بونک نظیری برکسینه
برآمده بر سفره تقدیمیه بر مقدار طعام احضار ایتدکه بکندویه اول طعامدن اکل
و تناوله دلالة اذن اولمغه اندن تناول کندویه حلال اولور بعده مرا حقه اکلندن نمی ایلله
دلالة اذنه اعتبار اولنر (لا یحجر بالتدبیر) تدبیره قطعله عبده ما اذون منحجر اولماز (و ضمن
بهما قیمتها) فقط (لغرما) لو علمه اذین محیط) استیلا دتد بیرایله غرما به اغافقط قیمتلری
ضامن اولور رقبه لری محیط اوزرنده دین اولورسه قیمتلریدن باقی زیاده دین اولورسه
انی بعد الفتق کندوزی تأدیه ایدر (اقراره مبتداء) بعد حجره ان مامعه امانه و غصب
اودین علیه) لآخر (صحیح) خبر (فی قضیه منه) و قال (ایصح) عبد ما اذونک حجرندن صکره
عندنه بولنان بعض شیلره بوامانت و یا غصب و یا کندونک اوزرنده بر اخر کسینه نیک
دینبدر دیو اقراری صحیحدر انی اندن قضای ایدر امامین هم امین اقرار مشروح صحیح
اولور یوردیلر اقراره مبتداء صحیح خبر ایدر اولی اولان و دین علیه بدلنه اودین دینک ایدی
حجر (احاط دینه بماله و رقبته لایمک سیده مامعه فلم یعتق عبده من کسبه بحجر بر مولا)
و قال (ایمک فیتعق و علیه فیمتد موسراً ولو معسر اظهم ان یضمنوا العبد المقتق ثم یرجع
علی المولی ابن کمال) عبده ما اذونک دینی مالی و رقبه سنی احاطه ایدر سه اغاسی
کندونک مالنه مالک اوله مدیغندن کندونک کسیندن اولان عبده مولا سنی
شحر بر یله عتق اولنماز زیر انسان مالک اولدیغی شیئی عتق ایده من امامین مال
مشروحه مالک اولدیغندن عبده مرسوم عتق اولور یوردیلر ایدی مولا موسر
اولورسه عبده فیمتی غرما به تأدیه ایدر بوق معسر اولورسه غرما به قیمت عبده
کندویه تضمین ایتدرد کد نصرکه کندوده اغاسنه رجوع ایدر (ولو اشترى ذارحم
محرم من المولی لم یعتق) و لو ملکک اعتق دینی مستغرق اولان عبده ما اذونک کسینه سیدک
عدم مالک کسینه مضاف مرحومک تقریر ایتدرد یکی مسالنددر عبده ما اذون اغاسنک
ذی رحم محرمی اولان بر مملوکی اشترایسته عتق اولور ایدی (ولو ائلف المولی
ما فی بده من الرقیق ضمن) و لو ملکک لم یضمن خلافاً لهما بناء علی ثبوت الملك وعدمه

مولی عبد ماذونك بدنده كه رفيق اتلاف واضاعه ايدرسه اتی ضامن اولور مالك
اولش اولسه ضامن اولور ايدی ملكك ثبوت وعدثوبته كه اختلافه مبنی وامامين
ايچوندر اختلاف (وان لم يحط) دينه بماله ورقبه (صحح نحريره) اجماعاً ماذونك
دينی مالي ورقبه سنی احاطه ايترسه كسبندن اولان عبدك اغاسنك نحريره
عتق اجماعاً صحيح اولور (وصحح اعتاقه) حال كون المأذون (مديونا) ولو بمحيط
عبد ماذون ورقبه سنی محيط دينه مديون اولديغی حالده مولا سنك عتق صحيح اولور
(ضمن المولى للغرماء الاقل من دينه وقيمة) بوصورته مولا غرمایه عبد مشروحك
دينه قيمتندن اقلنی ضامن اولورز براغرمائك حتى رقبيه تعلق ايدوب انيده مولا عتقه
اتلاف ايدوب غرمائك حقاريدنه انحق دين مقدارنده اولغله اتی ايفاليه مقصودری
حاصل اولور (وان شاؤا تبعوا العبد بكل ديونهم واتباع احدهما لا يبرأ الاخر
فهما ككفيل مع مكفول عنه) لكن مسئله مشروحه غرمادينارينك كليسی درلرسه
عبد اتباعله كندودن مطالبه ايدرلر شوقدر وار كه عبداله سيدن قنغيسندن
طلب ايدرسه ديكرندن بری اولش اولماز كويا كفيل اليه مكفول عنه كي اولور
غاصبله غاصب كي اولورنده احد همادن مطالبه اليه ديكری بری اولور
(وطواب سابق) من دينهم اذالم تف به قيمته (بعدعتقه) لقرره في ذمته عبدك
قيمتي دينك كليسی وفا ايترسه عبد بعد العتق باقي قلان دينه مطالبه اولنور كندونك
ذمتنه دينك تقررینه بناء (وصحح تدبيره ولا ينجرو بخير الغرماء كعتقه الا ان من اختار
احد الشئین ليس له الرجوع شرح تكملة) عبد ماذون تدبيره كسبك صحيح اولور
انكله منجبر اولماز كه ماذون اولدن چتمراز وغرماعتق صورتنده اولديغی مثلاً
مولاي تضيئه عبدی ديخون استعما يبنده بخير اولورز شوقدر وار كه مارالذكر
تضيئه استعما دن برنی اختيار ايدن غريمه رجوع اولماز كه ديكرنی ايدرم ديه من
وعبد ماذون اوله رق قالور (وفي الهداية ولو كان المأذون مدبراً اوام ولد لم يضمن
قيمتها لان حق الغرماء لم يتعلق برقبتهما الا بايعان بالدين) هدايه ده مسطور در كه
ماذون مدبر وياام ولد اولورسه مولا كندولر غنى عتق ايتديكي تقديرجه قيمتيرنی
غرمایه ضامن اولماز ديخون بيع اولنورلرندن غرمائك حتى كندولر ينك رقبدريند
تعلق ايتماكين (ولو اعقده المولى باذن الغرماء فلم يضمن مولا زيلعي) عبد ماذون
اغاسی غرمائك اذيله عتق ايدرسه غرمایچون مولاي تضيئه واردر بومسئله تدبير
متعلق دكلدر ماقبلنه مر بوطدر (والمأذون) ان باعه سيده (باقل من الديون
(وغيبه المشتري) قيد به لان الغرماء اذا قدروا على العبد كان لهم فسخ البيع كامر
(ضمن الغرماء الباع قيمته) لتعديه عبد ماذون اغاسی ديوندن اقل شدييع ايدوب
مشریده كندوبی غائب وضامع قيلسه ايدی بايع تعدی ايتش اولدبندن غرماء عبدك

فیتنی كندوبه تضيئه ايتدير مسئله نك غيبته قيدی غرماعبدی اخذو كرفت ايتكه
مقدر اولدولری تقدیرجه بيعی فسخه قادر اولدقارینه مبيد رته كه ماسبقده
مرور ايتدی امادين مقداری ويا زياده ثمنه بيع اولش اولورسه بيعی فسخ ورده
برقائد اولسامين بلا تضيئه نك كندولرینه ويريلور (فان رد العبد عليه ببيع
قبل القبض) مطلقاً او بخيار رؤيته او شرط (او بعده بقضاء رجوع) السيد (بقيته
على الغرماء) عاد (حقهم في العبد) لزوال المانع بيع اولسان عبد ماذون قضا
ويا رضايه قبض اولنورذن مقدم عيله ويا خيار رؤيته ويا شرطه ويا خود بعد القبض
قضايه رد اولنورسه اغاضامن اولديغی عبدك قيمته غرماء اوزره رجوع ايدوب
حقاری عبده عودت ايدر سبب ضمان اولان بيعله تسليم زائل اولغين (وان رد
بعد القبض لا بقضاء فلا سيل لهم على العبد ولا للمولى على القيمة) لان ارد بالتراضي
اقالة وهي بيع في حق غيرهما واكر بعد القبض عبد بلا قضاء رد اولنورسه غرماء
ايچون عبد اوزره بيعی ردو ياكندوبی استعما يله ومولى ايچون قيمت اوزره برطريق
ومداخله يوقدر زيرا تراضي اليه رد اقاله كه كندولر غیری اولان عبد حقه سنده بيع
جديددر (وان فضل من دينهم شيء رجعوا به على العبد بعد الخرية) كامر
غرمائك دينلرندن بر مقدار شيء آررسد انكله بعد الخرية عبد اوزره رجوع ايدر
نته كه مرور ايتدی (واضمنوا مشتریه) عطف على الباع اي ان شاؤ اضمنوا المشتري
ويرجع المشتري بائن على الباع (واجازوا البيع واخذوا الثمن) لافيتنه العبد ويا خود
سالف الذكر سيدك بيعنده غرماء مشتری بی تضيئه ايتديروب اودخی ثمنه بايعه
رجوع ايدر زيرا مشترى اشترا و قبض وتضيئه ايتكله تعدی ايتش اولور ويا خود
غرمایه اجازت وروب وثنی اخذ ايدر عبدك قيمته تعرض ايترز يعني غرماء اوج
شیده بخيرلر در دينك اولور بری بيعه اجازت ديكرلر يده بايعله مشتریدن قنغيتی درسه
انله تضيئه عطف على الباع بدليه شارح عطف على ضمن الغرماء ديسد اولی اولور
ايدی (وان باعه) السيد (معلم بدینه) يعني مقراه لا منكر اكاسيجی لتحقيق المخاصمة
ويسقط خيار المشتري لا الغرماء) فالغرماء رد الباع (ان لم يصل ثمنه ايه لان قبضهم
الثن دليل الرضى للبيع الا اذا كان فيه محاباة فاما ان ترفع او ينقص البيع ابن كمال) سيد
عبد ماذون مشتریه دينی اعلام ايدرك يعني اشوعبد مديوندر ديه رك بيع ايدوب
مشریده مخاصمة تحقيق ايتك ايچون دينی مقراولوب منكر اولمازسه غرماء ايچون
عبدك ثمنی كندولرینه واصل اولرسه بيعی رد واردر زيرا غرمائك ثمنی قبضلری
بيعه رضالرينه دايلدر الا بعد محاباة اولوب يعني قيمتندن نقصانه بيع اولوب ثمنه
غرمائك حقاريني وفا ايتش اولرسه ايدی با محاباة رفع اولنوب ذكره ساسيله فروخت
اولور ويا خود بيع نقص اولنورده ثمنی قبضلری رضا اولش اولماز وقال المصنف

هذا اذا كان الدين حالا وكان البيع بلا طلب الغرماء والتمن لا يفي بدينهم والا فالبيع نافذ
 زوال المانع في مصنف مرحوم يورر كه اشوبيعك ردى دين حال اولوب وبيع بلا طلب الغرماء
 اولوب وضمن دين بربنى وفايتديكنه نظرا اولور يوقسه غرمانك حتى اولقى مانعى
 زائل اولغله بيع نافذ اولور (وان غاب البايع) وقد قبضه المشتري (فالمشتري ليس
 بخصم لهم) لو منكر ادبته خلافا للثاني ولو مقر اخضم كامر) بايع غائب اولوب مشتريده
 عبد ما ذون قبض ايتش اولور سه اعدى مشتري غرمابه خصم اوله مزلرا كرمشتري
 دينى منكر اولمش اولور سه زير ابونده غرمانك دعوالرى كندوده غائب اوزره
 قضا قيلندن اولان فسخ عقدى متضمندر امام ثاني ايجوندر اختلاف مشاراليه
 مشتري خصم اولور دينى واكر مشتري دينى مقر اولور سه غرمابه خصم اوله ييلور
 نته كه مروت ايتدى (ولو بقلبه بان غاب المشتري والبايع حاضر) فالحكم كذا لك اى لا
 خصومة (اجماعا) حتى يحضر المشتري لكن لهم تضمين البايع قيمته او اجازة البيع
 واخذ الثمن في مثله مشروحه نك قليكه عكسه اولوب مشتري غائب بايع حاضر
 اولور سه اجماعا حكم به بويله در كه مادام مشتري حاضر اولد فجه دعوا
 وخصومت اولوز زير امك ويد كندوايجون اولغله غيبونى حالته انلرى ابطال ممكن
 اولوز لكن غرمابه عبك قيمتى بايعه تضمين واردر بيع وتسليمه فعلى ابطال ايتش اولغين
 وياخو ديبه اجازت لايقه اذن سابق كى اولمش اولور (عبد قدم مصر او قال انا عبد
 فلان ما ذون فى التجارة فباع واشترى) فهو ما ذون (وحيث) زسه كل شى من
 التجارة) عبد بلده بى كلوب بن فلاجه كسكه نك تجارته اذن وبلش عديم ديه رك
 مقدار بيع وشرا ايله ما ذون اولمش اولغله تجارندن كندويه ايجاب ايدن ده برشى
 كندويه لازم اولور ((وكذا) الحكم) لو اشترى) العبد (وباع ساكع اذنه وجره) كان
 ما ذونا استحسانا لضرورة التعامل وامر المسلم محمول على الصلاح فحمل عليه ضرورة
 شرح الجامع ومفاده تقييد المسئلة بالمسلم ابن كمال في حكم به بويله در بر عبد مسلم
 اذن وجره دن ساكت اوله رق بيع وشرا ايله ضرورة تعامله مبنى وامر مسلم صلاح
 اوزره محمول اولغين استحسانا عبد ما ذون اولور وامر المسلم محمول على الصلاح قولك
 مفادى مسئلة نك مسئلة تقييددر (و) اكن (لا يباع لدينه) اذا لم يف كسبه (الا اذا
 فرموا به) اى بالاذن او ابنته الغريم بالنسبة في مسئلة مرسومة ده عبد ما ذون اولور
 لكن كسى دينى وفايتديكى تقدير جه دينيجون كندوسى بيع اولنماز الاغاسى اذنى
 اقرار وياغرمى بينه ايله اذنى اثبات ايدرسه بيع اولنور (ونصرف الصبي والمعتوه)
 الذى يعقل البيع والشراء (وان كان نافعا) محضا (كالا سلام والانتهاج صح بلا اذن
 وان صار كالطلاق والعنق) والصدقة والقرض لا وان اذن به ولها) بيع وشرا بى
 عالم اولان صيله معتوهك تصرفلى اسلام وهبه بى قبول كى نفع محض اولان شى

اولور سه بلا اذن صحيح اولور واكر طلاق وعناق وصدقه وقرض امثالى مضر تلى
 شير اولور سه صحيح اولوز ولىلرى هر نقدار اذله ورسده ضرردن مراد دينويدر
 يوقسه صدقه ايله فرضه نفع اخروى واردر (وما تردد) من العقود (بين نفع وضرر) كا
 لبيع والشراء توقف على الاذن حتى لو بلغ فاجازه نفذ في نفع ضرر يئنه كندوده تردد
 اولسان بيع وشرا امثالو عقوددن اولان تصرفلر اذنه توقف ايدر حتى بالغ اولوب
 كندوسى اجازت وپرسه نافذ اولور بعينه بعضا زياته بها ايله نفع محض اولور سه ده
 اكا اعتبار يوقدر اصل اولان تردد (فان اذن لهما الولي منها في شراء وبيع
 كعبد ما ذون من) كل احكامه صيله معتوهه ولى اذن وپرسه بيع وشرا ده جيع
 احكامه دن عبد ما ذون كى اولور (والشرط) لصحة الاذن (ان يعقلان البيع
 سالب الملك عن البايع والشراء جالبه) ذاد الزيلعى وان يقصد البيع ويعرف غيب اليبير
 من الفاحش وهو ظاهر في اذك صحتك شرطى صيله معتوهك بيعك ملك ميبى بايعدن
 سالب وثنى كندويه جالب وشرا نك ملك ميبى مشتري به جالب اولديغنى عالم
 اولمريد ريعى بيع وشرا نك معزالى معلومى اولقدر زيلعى مر قومانك ريع قصد
 ايدوب غيب يسيرى غيب فاحش دن تيز ايتلر بى دخی شرط مشروحي بيانده زياته ايلدى
 ظاهر اولانده بودر (وولىه ابوهم وصيه) بعد موتهم وصى كامن القهستانى عن
 العمادية (ثم) بعدهم (جده) الصحيح وان علام وصيه) ثم وصى وصيه قهستانى زاد
 القهستانى وازيلعى ثم الوالى بالطريق الاولى في صينك ولىسى باباسى بعد وفاته وصيسى
 صكره وصينك وصيسى بولردن صكره جد صحيحى هر نقدر بى اولور سه ده بعده وصيسى
 بعده وصينك وصيسى قهستانى زيلعى بولردن صكره بالطريق الاولى واليدر مضمونى
 زياته ايلدى لكن بونى ثم القاضى ديد كند نصكره ذكر ايلدى امدى واليدن مراد
 ولايتنه قضاه مندرج اولان والى اولور بوخسه قضايه مولى اوليان والينك اذنى
 جائز اولماز (ثم القاضى ووصيه) ايمها تصرف يصح فلذا لم يقل ثم به نصكره ولى قاضى
 وياوصيسيدر قنقى تصرف ايدرايه صحيح اولور بى بى مضاف مر حوم وصيه
 ديمدى (دون الام او وصيه) هذا فى المال بخلاف النكاح كما مر فى بابيه
 انا ووصيسى اشبومال خصوصنده ولى اوله مزلر امانكاح مالك خلافته در كه انده
 ولايتلرى واردر نته كه نكاح باينده مروت ايلدى (راى القاضى الصبي والمعتوه
 او عبدهما) او عبده نفسه كما مريبع ويشترى فسكت لا يكون) سكوتيه (اذنا من التجارة
 قاضى صينك ويا معتوهك ويا عبدينك ويا كند ونفسينك عبدينك بيع وشرا ايتديكى
 كوروب سكوت ايتسه ايمدى سكوتى تجارته اذن اولماز (و) القاضى (له) ان يا اذن
 للينم والمعتوه اذالم يكن له ولى ولعبدهما اذا كان لكل واحد منهما) من الصبي والمعتوه
 (ولى وامتنع) الولي (من الاذن عند طلب ذلك منه) اى من القاضى زيلعى حيله

معتوهك وليارى اولينوب وياخود وليارى اولوب لكن قاضيدن مر قومان ايجون
اذن مطالبه اولند قنده ولي امتناع ايدوب اذنه رخصت ويرمسه مر قومانه وعبديلينه
قاضيون اذن ويرمك وارد راذا كان لكل واحد منهما تركيبه خلل وارد اول اولان
عبارة مشروحه ده كه اذابد لينه اوايله تعبير اولند قدرته كه اويله جه ترجمه اولندى زيرا
هنديك كلامى ومعناستى افاده ايدى قلت وفي البرجندى عن الخزانة لوابى ابوه اووصبه
صح اذن القاضي له زاد شارح الوهبانية ولا يجوز بعد ذلك اصلا لانه حكم الا بحجر قاض اخر
فتدبرك شارح رحمه الله تعالى دير كه خزانه دن نقل برچنديده مذكور در كه صينك
باباسى وياوصيسى اذندن ابوا امتناع ايدى رسه قاضينك اكا اذنى صحيح اولور شارح
وهبانية مضمون مشروحك اوزرينه قاضينك اذندن صكره اصلا سبي منيجر اولور
زيرا اذنى حكيم الا قاضى اخر كيجريله منيجر اولور مفادى زياده ايلدى (فروع)
لواقر الانسان بما معهما من كسب اوارث صح على الظاهر كاذون درر كصيله معتوه
عندلندن بولنان كبلندن ويا ميراثلندن حاصل مالى برانسان ايجون اترار ايتدر
قول ظاهر اوزره اقرارى صحيح اولور ماذونك كه كجى ماذون لايكون ماذونا
قبل العلم به الا فى مسألة ما اذا قال بايعو عبدى فاني اذنت له فبايعوه وهو لا يعلم بذلك
صار ما ذونا بخلاف قوله بايعوا ابني الصغير ماذون ككندويه اذن اولديغى معلومى
اولور دن مقدم ماذون اوله من الابر مسئله ده كه بر كسند بيم عبده له مبايعه ايدى كن بن اكا
اذن ويردم ديمكك عبدا اذنه على اولقسر كندويه بيع وشرا ايتدر اول عبد ماذون
اولور اوغلوله مبايعه ايدى كقول مضمون مشروحك خلافتدر كه بو اذن اولور
بصح اذن لابق والمعصوب المحجور لا يذنه ولا يصير محجورا على الصحيح
اشباه كعبدا بقدر غصبى انكار اولوب وينه سى اوليان عبد معصوبه اذن صحيح
اولور قول صحيح اوزره اباق وغصبه محجورده اولور (وفي الوهبانية لو اذن
القاضي لطفل وقباني ابوه يصح اذنه منه فيجوز وهبانية ده مذكور در برطفك
باباسى اذنه رضى دكل ايكن قاضى اكا اذن ويرسه اذنى صحيح اولغله اول جوجق
تجارت ايدى بومتنى كرارد (وتمن يعقوب الصغير وديعة وتخليته يعنى به حيث
ينكر) رضى محجور عنده بولنان وديعه استهلاك ايدى رسه امام ابى يوسف ضامن
اولور ديدى امامين ايجوندر اختلاف هلاك صورتنده اجماعا ضامن ايجوب ايتضى
ماذون اوزره رضى دعوا اولند قنده انكار ايدى رسه تخليفه فتاوى ريلور (ولورهن
المحجور باع وشري وجوزه المولى فانيغير) بر عبد وياصبي يقبل محجور برنسنه
رهن ويا بيع ويشرا ايتد كده ولسى اكا اجازت ويرسه نافذ اولغله متغير اولماز (لتوقف
تصرف المحجور على اجازة فلورم يجزى بل اذن له فى التجارة فاجازها العبد جازا سخاسا)
السالف الذكر يترك مضمونك ثبوتى محجورك تصرفك اجازته توقفه منيد رايدي
صورت مشروحه ده ولي عقود مر سوهله اجازت ويرمبوب بلکه مطلق التجارة

مجددا اذن ويرمكك عبد عقود مذكوره له اجازت ويرسه اسخاسا انله جاز اولور
ولولم ياذن له فاعتقه فاجازها لم تصح اجازته) عبد مر قومه مولى اذن ويرمبوب
بلكه عتق ايتكك عقود مشروحه له اجازت ويرسه اجازتى صحيحه اولماز (قال وكذا
الصبي المين) مضاف صبي ميمر ده بويه عبد كيدر ديدى قلت ولا يخفى ان ما هو تبرع
ابتداء ضار فلا يصح باذن ولي الصغير كاقراض كشارح رحمه الله تعالى دير كه خنى
دكادر كه قرض كجى اول امر دن تبرع اولان نسنه ضرر محض اولدينه دن صغيرك
وليسنك اذنبه صحيح اولماز والله اعلم ويستغفر الله العظيم

(كتاب الغصب)

غصب خفته كاب مستفاد كايين بيننده مناسبت ماذونك برشيد اذن شرعية
غاصبك بلا اذن شرعى تصرف ايدى ميانلنده تقابل وتضاد مناسبتى اولدى كاب
المأذونك تقدبى مشروعيته بناء در غصب ايكي نوعدر برينه اتم ترتب ايدى كه بيله رك
غصب اولنان شيد اولور ديكر بنه اتم تعلق ايتز كه جهلا اولان غصبدر كه مثلا مالدر
ظننه غير مالى اتلافده اولديغى كجى ايكسند ده ضمان تعلق ايدى اتم انجى قصد اولان
غصبدر اولور رسول الله صلى الله عليه وسلم رفع عن امتي الخطاء والنسيان يومئذ مشدر
يعنى اتمارى مر فوعدر ديمك غصبك حرمتى كايه كه الله جل جلاله ولا تاكوا موالكم بالباطل
قول شريفله وسئلته كه رسول صلى الله تعالى عليه وسلم كركه كركه ده يوم محرده
جعدود اعده نطق بيورد ينى فان شاءكم واموالكم عليكم حرام كركه ده يومكم هذا
فى شهركم هذا يلدكم هذا الى يوم نقون ربكم الاهل بلغت قالوا نعم قال اللهم اشهد
حديث منيفله در ومن غصب شرا من ارض طوقه الله تعالى من سبع ارضين وارد
اولندر (هو) افذاخذ الشئ ما ذوا غيره كالخمر على وجه التغلب (وشرا ازاله
يدعته) ولو كجا كيجوده لما اخذه قبل ان يحوله كغصب لغته مال ويا ملك غيرى
حرامشالى نسنه على وجه التغلب اخذدر شرعه صاحبك اذن او ايه رقى بخفية
قابل نقل اوزن مال منقوم محترمه يدعطله بى اثباته يدعته بى ازاله در ازاله مشروحه
هرنه قدر حادده اولسه اولور كه مثلا بر كسندك نذيتنه ايداع اولنان نسنه بى وضع
اولند ينى محلدن تحويلندن مقدم انى انكارى كجى زيرا قبل الجود يدمودع
يدمودعدر بعد الجود مودعك يدى حكما ازاله اولنمش اولدى ولو كجا قيدنى
شارح عليه الرحه بابات يدعطله قولندن تاخير ايشه اولى اولور ايدى زيرا اثباتكده
حكما اولانى اولور مثلا بر كسندك يدنده بر قوش ويا رانجوا ولغله بر كنه اذنبه
ضرب ايتكك اول قوش طيران ايدوب ويا جود رياه دوشسه يدعطله بى حكما اثبات
ايتش اولديغندن كندويه ضمان لازم كاور (بابات يدعطله) واعتبرا لشافعى اثبات

اليد فقط والثره في الزوائد فتمرة ❦ بستان مغصوب لا تضمن عندنا خلافا له (درر) يعني ازالة يديه برابر ائبانه لازمدر امام شافعي عليه الرحمه فقط اثبات يدي اعتبار ايلدي ايمدي ثمره خلاف زوائد مغصوبه ظاهر و نمايان اولور كه مثلا غصب اولسان بر باغچه نك ميوه سي هلاك اولسه ازاله منعدم اولقه خفيه قتنده ضمان ايجاب ايتز امام شافعي ايجوندر اختلاف مشار اليه اثبات يد بولمغله ضامن اولور ديدى مال صاحبي زوائد غاصبين مطالبه ايتد كده بممانعت برله و بر مرزسه اجاعا ضامن اولور قهستانى اصل اولان ازاله در اثبات دكلدر ديدى كور مرز ميسنكه بر كسينه نك ينده بر دره بولمغله بر آخر كسنه نك بدينه ضرب ايتكله دره در يابه دوشه ضارب ضامن اولور هر نه قدر اثبات يوقسيه ده و سبتان مغصوبك ثمره سي هلاك و تلف اولدقه اثبات هر نقدر موجود ايسه ده ازاله معدوم اولد يفتندن ضمان ايجاب ايمدي بوندن فهم اولنديكه غصب فقط ازاله در سارقهها ازاله ايله اثباتك ايكسیده لازمدر ديوتصر يح ايتسد يلر امام زاهدى كلاملى بئنى توفيق بيور مشار كه غصب ايكي نوعدر برى ضمانى موجب اولاندر كه بونده ازاله شرطدر بريده ردى لازم اولانكه بونده ده اثبات شرطدر ❦ (في مال) فلا يتحقق في متية و حر (و غصب) انجح مال اطلاق اولنور شيلده بولمغله ميته و حر و ر آوج زاب و بر قطره صومثلو شيلده و منافعه تحقيق ايتز ❦ (مقوم) فلا يتحقق في خرمسلم ❦ مال مقوم اولق لازمدر يعنى شرعا كندوايله انتفاع مباح اولمغله مسلم خرنده غصب اولز كه قيمتى ضامن اولز لكن عينى ردايدر ذمينك حمزينك ضمانى ايجاب ايدر ❦ (محترم) فلا يتحقق في مال حريمي و مالك محترم اولسى لازم اولمغله مال خريده غصب تحقق ايتز ❦ (قابل للنقل) فلا يتحقق من العقار خلاف لمحمد مالك قابل نقل اولوب منقولاندر اولسى لازم اولمغله عقارده غصبك عدم تحقق معلوم اولدى امام محمد ايجوندر اختلاف ❦ (بغير اذن مالكه) اختز به عن الوديعه مان مر حوم بغير اذن مالكه قوليله و ديهدن و عاريه دن احتراز ايدر كه بونزده دخی هر نه قدر قابل نقل اولان مال مقوم محترمن يد محقه بي ازاله و ارايسه ده صاحبك اذيله اولد يفتندن يد مبطله بي اثبات اولدى ❦ و اعلم ان الموقوف مضمون بالاتلاف مع انه ليس بملوك اصلا صرح به البديع فلو قال بلاذن كافع ل ابن الكمال لكان اولي ❦ شارح عليه الرحمه مضفك تعريفه افرادني جامع اولمامعين باطلدر ديوسؤال اراد ايدر كه ارباب در ايت خفي دكلدر وقف مالرده غصب و تلف اولمغله ضمان ايجاب ايدر حالبو كه اصلامملوك دكلدر اشبو اعتراضه بدايعده تصریح ايلدى ايمدي ابن كالك ديدى كي مضفده كند و ايجون اذن حق اولان كسنه نك اذنى اولميرق مفسادنى ديسه متولى به شامل اولمغله اولى اولور ايدى بالاتلاف بدله بالتلف ديسه اولور ايدى زيرا اتلافه

مطلقا كرك ملكده و كرك وقفده ضمان ايجاب ايدر ❦ (لا بخفية) احتز به عن السرقة وفيه لابن الكمال كلام ❦ مضف مر حوم امر يفده كه لا بخفية قيدله سرقتدن احتراز ايلديكه سرقت على سبيل الخفيه اخذ اولسان شيدر لكن ابن كالك بوجه اعتراض كلامى واردر كه حاصل سرقتك غصبك تعريفده دخولى غصبده دخوله منافي دكلدر زيرا سرقت اصلى اعتباريله غصبده داخله در بعض خصوصياتكه كند و بي حدودده ادخال ايلدى انكده حدودده داخله اولدى بونك نظيرى فضوليك بيعيدر كه ذاتنده غصبدر حالبو كه بيوعده مذكوردر كند و ده اولان بعض خصوصيات اعتباريله كه انكده مسائل بيوعدن اولدى ابن كالك بود قيسه به آشنا اوله ميان كسنه على سبيل الخفيه قولنك زياده سيله سرقتي غصبك تعريفندن اخراجه تصدى ايلدى ديدى ❦ (فاستخدام العبد و تحمیل الدابة غصب) لازالة يد المالك ❦ ايمدي بر غير كسنه نك عيبنى كند و خدمتده بر كسنه نك استخدامى و دابه سته حل و صفى غصبدر يد مالكى ازاله ايتش اولمغله قهستانك يسانه نظر اعبد مشترى شريكك ازنى اولميرق استخدامده خلاف واردر راجح اولان ضمانيدر دابه مشتركيه بلا اذن الشريك ركوبده اتفاقا ضمان ايجاب ايدر ❦ (لا جلوسه على بساط) لعدم ازالتها فلا يضمن مالم يهلك بفعله ❦ غيرك خالى و كلم و فراش امشالى بسط ايتديكي نسنه نك اوزرينه جلوسنده ازاله و اثبات معدوم اولمغله ضمان ايجاب انظر مادام اول بساط كندونك فعليه هلاك اولد قجه زيرا انك اوزرينه جلوسى انده تصرف اولماز حتى اكاتعلق ايدوب يابشان كسنه ايله جالس منازعه ايتسدر جلوسيله ذى اليد اوله من بسط اصل مال صاحبك فعلى اولمغله ذى اليد كند و سي اولور مادام نقل و تحويلة فعلنك اثرى زائل اولد قجه ❦ و كذا لو دخل دار انسان واخذ متاعا و وجد فهو ضامن وان لم يحوله ولم يحمده لم يضمن مالم يهلك بفعله او يخرجه من الدار خانه ❦ ينه بويله بر كسنه نك خانه سته دخول و متاعنى اخذ و انكار ايدر سه هر نقدر تحويل ايتز سه ده كند و سته ضمان ايجاب ايدر اما انى انكار ايتز سه مادام كندونك فعليه هلاك اولوب و يا خود انى داردن اخراج ايتد كجه ضامن اولز اولى اولان وان لم يحوله تركيبنى ماقبلنه وصله بعده اداة شرطله وان لم يحمده ديمك ايدى نته ❦ كه بر منوال مشروح ترجمه اولدى ❦ (و حكمه الاثم لمن علم انه مال الغير ورد العين قائمة والغرم هالكة و لغير من علم الاخير ان) فلا اثم لانه خطاه ❦ و هو مرفوع بالحديث غصبك اوزرينه ترتب ايدن اربابك مغصوبه كه غيرك مالى اولد ينى معلومى اولور سه اثم و كاهدر و اكر عين مغصوبه حالابنده موجوده قائمه ايسه انى عيبارد و هلاك اولمشه غرمكه قيمتى ضماندر غيرك مالى اولد ينى ليلان كسنه به صكره كيدر كه رد ايله غرمدر انمى حديث شرفله مرفوع اوليان

خطا نفعند اولغه بونا. اتم اولم (المغصوب منه بخیر بین تضمین الغاصب و غاصب
الغاصب) مغصوب منه که غاصبه غاصب غاصبی تضمین بیننده بخیر در آمدی مال
صاحبی غاصب اولی تضمین ایندیر رسنه مقدار مبلغ ضامن اولمش اولور سه انکله
کندوده غاصب ثانی به رجوع ایدر اول امر دن غاصب ثانی به تضمین ایندیر رسنه
اور رجوع ایدم من و برینی تضمینی مراد ایدر ایدم دیگردن مطالبه ایدم من (الا اذا
كان في الوقف المغصوب بان غصبه و قيمته اكثر من الثاني املا من الاول فان الضمان
على الثاني) كذا في وقف الخاتبة الا غاصب غاصب وقف مغصوبه اولور سه که
مثلا برکنه بیک غروش قیتلو برارض موقوفه غصب ایدر کندنصرکه قیمتی
زیاده لوب ایکی بیک دکر اولدقنصرکه غاصب اخرده کندودن غصب ایدوب
و غاصب ثانی غاصب اولدن ملی و غنی اولور سه مغصوب منه ایچون اتی غاصب ثانی به
تضمین وارددر بخیر اولماز اول ملی اولور سه اندن مطالبه اولنور متولی قفیتندن مطالبه
ایدر سه دیگردن ایدم من و قف غصبه ایچلا غصب فاستهله که ویدس لبن امه قیمة العجل
و نقصان الام که خاتبه نیک غصبه مر سومدر که بر رجل برکنه نیک بوزاغیدنی غصب
و استهلاک ایتیمه اناسک سودی قور یوب منقطع اولد بیک قیمة اناسک نقصان
قیمتی ضامن اولور غاصب هر قدر ایدم بر فعلی یوقیدده لکن بوضمان عدوان
قیلنددر و قف کراهیتها مفی هدم حائط غیه ضمن نقصان ولم یؤمر بعمارته الا فی
حائط المسجد که خاتبه نیک کراهید سنده مذکور در که برکنه غیرک حائطنی هدم ایلسه
نقصانی ضامن اولور عمارتیه امر اولماز یعنی مثلاً اول دار جدار لو و دار سبز بر قیمت
تقدیم اولنور سه مایندرنده که زیاده مبلغ تضمین اولنور الاستیحدک حائطنده که کان
عمارتیه امر اولنور و قف غیه تصرف فی ملک غیه نم ادعی نه کان بادنه فاقول للمالك
الا اذا تصرف في مان امر أنه فأت و ادعی انه کان بادنه او انكر الوارث فالقول للزوج
قیهده مسنورد که بر شخصک ملکنده تصرف ایدوب بعده اتی اذنیله اولمیدی دیو
دعوا ایلسه قول مالک کدر الابر عورتک مالنده تصرف ایدوب و عورت وفات ایلسه
ایمیدی زوج اذنیله اولمیدی دیو دعوا ورته اتی انکار ایدر سه قول نه جند اولور زبر
اکثر یا زوج زوجه سنک مالنده اذنیله تصرف ایدر (و یجب رد عین المغصوب) مالم
یتغیر تغیراً فاحشاً (فی مکان غصب لتفاوت القیم باختلاف الاماکن) غصب اولان
نسنه نیک عینی تغیر فاحشله مغیر اولدقجه غصب اولدنیغی مکانه عینی رد واجب
اولور قیتلر مکاتلرک اختلافیه مختلف اولدنیغندن حدیث شریفده علی الیدما اخذته
حتى ترده وارد اولشدر یعنی بد صاحبک اوزرینه اخذ ایتدیکی نسنه نیک عینی رد
لازم در دیمک حدیث اخرده دخی وارد اولشدر که لا یحل لاحدکم ان یاخذ ملک اخیه
لأعبا ولا جادا وان اخذه فلیرد یعنی بر احده دین فرداشنک مالی لعب طریقه سرقت

(مراد)

مراد ایتدی رک و باجدایله که سرقت مراد ایدرک اخذ حلال اولمیدی دیمک مغصوب
تغیر فاحشله مغیر اولوب اسمی واعظم منافع زائل اولور سه اندن مال صاحبک
مالکی زائل اولوب غاصب کندو سه مالک اولغه اتی ضامن اولور و بدنی ادا ایتدیکه
انکله انتفاع کندو به حلال اولماز بخیر و بردها ولو بغیر علم المالك که هر قدر مال
صاحبک معلومی اولمیسز اولور سه ده عین مغصوبه بی غاصبک ردیله تبریه ذمت
ایتمش اولور (وفی البرازیه غصب دراهم انسان من ایتسه بخیر ردها فیه بلا علم بری
و کذا الوصله الیه بجهته اخرى کهبته او ایداع او شرا و کذا الواطعه فاکله خلاف
للسا فعی زیلمی که بر ازیده مر سومدر که بر کیمنه بر انسانک کیسه سنندن دراهمی
غصب ایدوب بعده انک معلومی اولمیه رق کیسه سیله کندو به رد ایلسه و یا کندو به
اطعام ایتکلده اتی اکل ایلسه به بری اولور اکل صورتده اختلاف امام شافعی
ایچونددر (و یجب رد مثله ان هلك وهو مثلي وان انقنع المثل) بان لا یوجد فی السوق
بیاع فیه وان کال یوجد فی البیت ابن کال (قیمته يوم الخصومة) که ای وقت القضاء
و یاخود مغصوبک مثلی رد واجب اولور اگر مثلیاندن اولوب هلاک اولمش اولور سه
و اگر مثلی منقطع اولوب بیع اولدنیغی چار سو ده و لئما زسه یوم خصوصتکه قضاوتنده که
قیمتی لازم اولور به ضایوته بولنسی انقطاع مثله مانع اولم و عین یوسف یوم الغصب
و عند محمد یوم الانقطاع و رجحان فیه ستانی که امام ابی یوسف برب و جوب غصب اولدنیغندن
غصب اولدنیغی کونی اعتبار ایدوب انده که قیمتی لازم اولور ددی امام محمد رحمه الله تعالی
یوم انقطاعه که قیمتی لازم اولور ددی مثلیاندن اولان نسنه بی غصبه انحق مثلی واجب
اولوب قیمة انتقال انحق انقطاع مثله مثلی ادادن عجز ایلله اولغه انقطاعه که قیمتی اعتبار
اولمیدی امام اعظم رحمه الله تعالی نیک قول صواب قرینلری زجیمه سزا کورلدیکی کی
امامین هم امینک دخی قوللری زجیم اولمیدی (و یجب القیمة فی القیمی يوم غصبه) که
اجماعاً (قیمة ایدن اولان شیلرده ملاکله یوم غصبه که قیمتی اجماعاً لازم اولور) (و المثلی
المخلوط بخلاف جنس) کبر مخلوط بشعیر و شیرج مخلوط بزیت و نحو ذلك کدهن
بخش (قسمی) قیجیمه یوم غصبه که اربیه به مخلوط بعد ای زیت به مخلوط صوصام
یاغی امشالی دهن بخش کی شیلر قییدر یوم غصبه که قیمتی لازم اولور خلطه
مثلیاندن اولمدن خروج ایدوب قیمة ایدن اولور و کذا کل موزون یختلف بالصفة
کتمیم و قدر در ردس ذکره فی الجواهر که بینه بویه کندوده صفتک تأثیری اولوب
صفتله مختلف اولور بر دق و دستی و جوملک و بکمر کی هر یوموز و نادن اولان شیلر
قییدر (زاد المصنف ورب وقطران کلامها بتفاوت بالصفة ولا یصح السلم فیها
ولا تثبت دنیا فی الذمة) مصنف و الاجناب مثلا خسروک و جواهر الفتاوی صاحبک
بیان ایتدکری قیمة نیک اوزرلر به ربه قطری زیاده ایلدی یعنی بونلرده قیمة اندر

هر بری ضعتله متفاوت اولور و کندولریند سمشروع اولدیغندن ذمتده دین اوله رق ثابت اولور رب رانک ضعی و بانک تشدیدله میوه نك صقلدقدن صکره چیقان قوی وقوامی شیر سینه دینور قطر شکردن و یا خرما و اوز و مدن طلمیان طلمله ره اطلاق اولور مفردی قطره در مثیاتی فقها هر قدر مکیلات و وزونات عددی متقاربه بیان ایشلار ایسه ده لکن موزوناتن جوق شی و اردر که مثلی دکلدر تجربه سخن سنی امثالی نسه لایمندی مثلی همان بیع وقتنده وزن اولان شیر اولدی بلکه ثمنه مقابل اولمی وزن و یا کیل و یا عدد الیه اولوب و صنعتله مختلف اولیان نسه لدر در چق قلی وق الذخیره و الجبن قیمی فی الضمان مثلی فی غیره کالسم چ شارح رحمه الله تعالی دیر که ذخیره ده مسطور در که بیضمانده قییدر سلم مثلو ضمانتک غیرنده مثلیدر چ وفی المجتبى السویق قیمی لتفاوته بالقی وقیل مثلی چ مجتبه ده مر سومدر که سوبقکه بغدادین وآربه دن قاوریلان نسه قییدر قاور لمغله تفاوته منی بعضلر مثلیدر دیدلر چ وفی الاشباه الفهم واللحم ولونیا و آلاجر قیمی چ اشباهه دخی مر سومدر که کوروات هر قدر غیر مطبوخ اولور سه ده و کرمید قییدر چ وفی حاشيتها لابن المصنف هنا و فیما یجلب التیسیر معز باللفصولین و غیره و کذا الصابون و السرقین و الورق و الابر و والصفر و الصرم و الجلد و الدهن الخمس و کذا الحفنة چ مصنف مرحوم کفرزند دلپسندلرینک بومقامده تیسیر جلب ایدیه چکی محالدره فصولینه و سایر مهتراته نسبتله اشباه حاشیه سنده مسطور در که ینه صابون و زیل که کوبره و اشجار بیراقی و اکنه و عصفور و صادک قتحیله صرمکه دباغتلماش دری و جلد که دباغتلو دری و دهن متجسس و مکیلات نوعندن بر نیجه بر قبضه جوابات قییدر در چ وکل مکیل و موزون مشرف علی الهلاک مضمون بقیه فی ذلک الوقت کسینه موفوده اخذت فی الفرق و التی الملاح ما فیها من مکیل و موزون یضمن قیمتها ساعتیه کافی المجتبى چ هر بر مکیلات و موزونات جنسندن هلاک مشرف و قریب اولان شیر اولوقنده که قیمتله مضموندر مثلا فورتنه به طوئش غرق اوله جق سفینه دن کیمی مکیلات و موزوناتن اولان نسه لری دریاه القایلسداول ساعتیه که قیمتلری ضامن اولور چ وفی الصیرفیه صب ما فی حنطة فافسدها و زاد فی کیلها ضمن قیمتها قبل صبه لاء الامثلها هذا اذالم یقلها فلو نقلها لمکان ضمن المثل لانه غصبه وهو مثل بخلاف ما لو صب الماء فی الموضع الذی فیه الحنطة بغير نقل انتهى چ صیر فیه ده مذکور در که بر کسینه بر مقدار بغدایه صو دو ککله اتی فساد و یروب و کیلنده زیاده لنسه صوبی صب ایتدیکی وقتدن مقدمه قیمتی ضامن اولور مثلی ضامن اولماز لکن بو بغدای محلدن نقل ایتدیکنه کوره در پس دیگر مکانه نقل ایدر سه مثلی ضامن اولور مثلی اوله رق غصب ایش اولدیغندن اما قبل النقل اولدیغنی محله بغدایه صب مالدر سه صورت مشروح نك خلافتدر

چ والحاصل کما فی الدرر و غیرها ان کل ما یوجد له مثل فی الاسواق بلا تفاوت یعتد به فهو مثلی و مالک کذلک قیمی فلیحفظ چ در رده سائر معتبراته تصریح اولدیغنی مثلو حاصل کلام هر بر شیکه کندونک اسواقده بلا تفاوت یعتد به مثلی بولنور اولشی مثلیدر بوله اولماز سه قییدر چ (فان ادعی هلاک) مرتبط بوجوب رد العین لانه الموجب الاصلی ورد المثل و القبة مخلص علی الزاجح (حبس حتی یعلم) الحاکم (انه لو یقی لظهر ای لاظهره) (ثم قضی) الحاکم (علیه بالبدل) (من مثل و قیمة) غاصب مغضوبک عینتی رد واجب اوامله مطالبه اولدقنده هلاک کن ادعا ایدر سه حبس اولنور حتی فاضی به عندنده موجود و باقی اولسه اتی اظهار ایدر ایدی دیو علم حاصل اولنه دکن بعده بدایله که مثلی و یا قیتمله قاضی حکم ایدر متک فان ادعی هلاک عبارته عین مغضوبه نك ردینک وجوبه مرتبطدر صورة و معنی رده عینتی رد اعدل و اکل اولدیغندن اصل واجب اولان بودر قول راجح اوزره مثلی و یا قیتمتی رد عینتی رد متعذر اولدقنده اندن تخلص ایچوندر کورمز میسنک قبل الهلاک انجق عینتی رد الیه مطالبه اولور چ (ولو ادعی الغصب الهلاک عند صاحبیه بعد از دو عکس المالك) چ ای ادعی الهلاک عند الغاصب چ (واقاما البرهان فبرهان الغاصب) انه رده و هلاک عند المالك (اولی) بخلاف الثاني ملتی چ غاصب مال مغضوبک بعد از د صاحبک عندنده هلاک کنی مالک عکسینک غاصبک عندنده هلاک کنی ادعا ایکیسیده مدعا رینه اقامه یننه ایتدر ایدی غاصبک اتی رد ایدوب مالکک عندنده هلاک اولدیغنی یننه سی قبوله اولی اولغله تقدیم اولنور عارض اولان ردی اثبات ایتدیکندن امام محمدک قولدر امام ابی یوسف ایچوندر اختلاف مشارالیه مالکک یننه سی اولیدر دیدی زیرا بو وجوب ضمانتی اثبات ایدوب غاصب انکار ایتکله یننه اثبات ایچون اولدی چ ولو اختلاف فی القیمة و برهنه فالیننه لما ک و سیجی چ غاصبله مالک مغضوبک قیمتنده اختلاف برله ایکیسیده اقامه یننه ایدر سه ایدی یننه مالکک قول یننه غاصبک اولور بو کادار بحث قریا کلور لکن بوزیاده اقامه یننه اولغله نضر ادر اقامه یننه اولنور سه زیاده و اوجه اولور اقل قولنه اعتبار اولماز و اقلیه اقامه یننه ایدیه جک اولسه مقبوله اولور چ ولو فی نفس المغضوب فالقول للغاصب اختلاف نفس چ مغضوبه اولوب غاصب بنم غصب ایتدیکم اشو نویدر دیوب مغضوب منه بود کادر بلکه اخر تویدر دیر سه ایدی قول غاصبک اولور کندوسی قابض اولغین چ (والغصب) انما یحقق (فیما یقل فلو اخذها عقار او هلاک فی یده) باقة سماویة کغلبه سیل (لم یضمن) خلافا لمحمد و بقوله قالت الثلاثة و یقی فی الوقف ذکره العینی چ غصب انجق منقولانده نحقق ایتکله بر کیمسه بر عقاری غصبا اخذ ایدوب و یننده غلبه سیل کی بر آفت سماویه الیه هلاک اولور سه ضامن اولماز زیرا امامینه کوره غصب مغضوبه غاصبک یننی اثبات مالکک یننی از الیه تصریفدر بوایه انجق نقله اولور

عقارک نقلی ممکن اولز نهایی مالک اندن اخراجی ممکن اولغه مالکده تصرف اولور
عقارده اولمامغین خیمانی موجب اولدی امام محمد ایچندر اختلاف مشار الیه عقارده
غصب تحقق اتمکله ضامن اولوریدی وائمه کله ده امام محمد کقولیله حکم ایتدیله ووقفده
انجق بوتولله افتا اولور عقاردار وخیل کبی تملی کوکلو مالدر بچو ذکر ظاهر الدین
فی فتاواه الفتوی فی غصب العقار والدور الموقوفة بالضمین وان الفتوی فی غصب
منافع الوقف بالضمین امام ظاهر الدین فتاوانده ذکر ایتدیکه وقف عقارک ومنافع
وقفک غصبده فتوا ضمیمه در بچو وفی فوائد صاحب المحیط اشتری دار اوسکنه
ثم ظهر انها وقف اوکانت للصغیر لزمه اجرا المثل صیانت کمال الوقف والصغیر صاحب
محیطک فواننده مذکوردر که برکنه برداری اشتر اوانده ساکن اولدقد نصکره انک
وقفی ویا بریتیمت مالی اولدیغی ظاهر اولسه وقفک وصغیرک مالی صیانت کندویه
اجر مثل لازم اولور بچو وفی اجاره الفیض انما لا یحقق الغصب عندهما فی العقار فی حکم
الضمین اما فیما وراء ذلك فیتحقق الاتری انه لا یحقق فی الرد فکذا فی استحقاق الاجرة
انتهی فلیحفظ بچو فیض نام کتابت اجاره سنده مذکوردر که امامین همامین نزدلنده
عقارده غصبک عدم تحقیقی انجق خیمانی حقنده در یوخسه سائر شیلرده غصب
تحقق ایدر کورمز مینکه عقارک ردی حقنده غصب تحقق ایدر کوردی لازم کلور
وبعض محله که وقفه ومال یتیمه ومعدل الاستغلال اولدقد اجرتیه مستحق اولدقه
دخی غصب تحقق ایش اولور بچو (قیل) قاله الاستروشنی وعماد الدین فی فصولهما
(ولاصح انه ای العقار یضمن بالبع والتسليم و) کذا (بالجود فی) لعقار (الودیعة
وبار جوع عن الشهادة) بعد القضاء بچو بعض علما که استروشنی وعماد الدین فصولین
نام تألیف لنده یوردیلر که اصح اولان بیع وتسلیم عقار استهلاك اولغله
تضمین اولورلر یعنی برکنه غیرک عقار فی فصول اولورق برکنه بیع وتسلیم ایلده
انی استهلاك ایش اولغه ضامن اولورینه بویه نزدینه ودیعه وضع اولنان عقاری
انکار ایدرسه وبرداری برر جلکدر دیوایی کیمنه شهادت ایتدکر نصکره بعد القضاء
شهادت لرندن رجوع ایدر لسه شاهد عقاری ضامن اولورلر لکن بونلرده ضمان
اتلافه مینی یوخسه غصب اولدیغندن دکدر (وفی الاشباه العقار لا یضمن الا فی مسائل
وعدم هذه الثلاثة) اشباهه مذکوردر که عقار تضمین اولنماز الا بعض مسئله اولور
واشواوج مواضعی اشباه صاحبی اول مواضعدن عد ایلدی بچو (واذا نقص) العقار
(یسکنه وزراعة ضمن النقصان) بالاجماع فیعطی مازاد البذر وصححه فی المجتبی وعن
الثانی مثل یذره وفی الصیرفة هو المختار ولونبت له قلعه وتماه فی المجتبی بچو غصب ایتدیکی
عقارده ساکن اولوب وزراعت اتمکله اکا نقصان طاری اولورسه غاصب اجماعا
اول نقصانی ضامن اولور نقصان تفسیر ویان اولدقد میان فقها ده اختلاف وقوع ویش

نصرین بچی یور مشرکه قبل الاستعمال اول ارض نه مقدار بدل ايجار الیه بعده
نه مقدار الیه استيجار اولور نظر قیلنو نمایانلنده که نقصانی ضامن اولور محمد بن سلة
میانلنده که تفاوتی شمر الیه اعتبار ایدوب قبل الاستعمال نه مقدار غنه بعد الاستعمال
نه مقداره بیع اولور نقصان ارض میانلنده که تفاوتیه اعتبار اولغله زیاده بی
ضامن اولور یور دیلر صوابه اقرب فتوا به النسب اولانده بودر اعتبار برعینک فیتنه
اولوب منفعتیه اولمامغین شارحک فیعطی مازاد البذر قولی ظاهرا منه تقریر سبکده
اراد اولنمش ايسه ده لکن مابین اصلا ارتباطی یوقدر بلکه بر مسئله مستقلة در مخد
اولیه تصویر مسئله یور مشرکه بر کیمنه بر آخر کیمنه نك ارضی زرع اتمکله مزروعات
نابت اولورسه صاحب ارضی زارعینه قلعه امر ایدر قلم ایدرسه نه کوزل یوقسه
کندوسی بالذات قلع ایدر دعوالی قبل النبات اولورسه صاحب ارضی مخیردر لسه
زرع نابت اولنده ک ترک ایدوب بعده قلعه کافى السابق امر ایدر لسه تر لایه کندو ایچون
حق قلع اولان زرعله مروعه اولورق وبلا زرع بر قیت کیلوب بزرک زیاده ایتدیکی
مقداری غاصبه اعطا ایدر یوقول مجتاده تکمیل ایلدی امام ابی یوسفدن بزرک مثلی
وبررد یور مرویدر صیرفیه بونی اختیار ایلدر بچو (کا) یضمن اتفاقا (فی الذلی)
مانقص بفعله کافى قطع الاشجار ولو قطعها رجل اخر او دهم النیاء ضمن هؤلاء
الغاصب بچو نه که نقلی معضو بده غاصب کندوک فعلیه طاری اولان نقصانی
اتفاقا ضامن اولدیغی کبی نه که غاصبک قطع ایتدیکی اشجاری کندوسی اتفاقا
ضامن اولور اما غاصبک غصب ایتدیکی اشجاری براخر رجل قطع وبنای هدم ایدرسه
اول اخر ضامن اولوب غاصب اولز بچو (کالوعصب عبدا واجرته فقص) فی (مدة الاجارة)
بالاستعمال وهذا ساقط من نسخ الشرح لدخوله تحت قوله وان استغله فنقصه الاستغلال
او اجر المستعار ونقص ضمن النقصان بچو نه که بر کیمنه بر عیدی غصب وایجار اتمکله
استعماله مدت ايجارده عبا نقصان طاری اوله نقصانی ضامن اولدیغی کبی مضمون
مشروح شمر حکم منک نسجه لرندن ساقطدر وان استغله قولک تحتنده مضمون
مرسوم داخل اولدیغندن یعنی مقصوبی غاصب استغلال اتمکله کندویه نقصان
طاری اولوب ویا خود مستعیرا ستعاره ایتدیکی نسته بی ايجار اتمکله اکا نقصان کلورسه
غاصب ویا مستعیر نقصانی ضامن اولور لکن بالغله نقصانی ضمانک غیرى اولغله
انک تحتنده دخولی ظاهر دکدر بچو (وتصدق) بماقی من (الفلة) والاجرة خلافا لابی
یوسف کذا فی الملتقى لکن نقل المصنف عن البرازیه ان الغنی یتصدق بكل الفلة
فی الصحیح بچو استغلال صورتده غاصب غله الیه اجرندن باقی تصدق ایدر امام
ابی یوسف ایچوندر اختلاف ملتقاده بویلمه مرسومدر لکن مصنف بر ازیه دن نقل ایدر که
قول صححه فنی غله ککلبنی تصدق ایدر بچو کالوتصرف فی الغصوب والودیعة

بان باعه (ورع) فيه (اذا كان) ذلك (متعيا) بالاشارة او بالشرع ابدراهم الوديعه او الفص
 وبقدها (نقدتها) كنهه كه غاصب مفسوده ووديعه تصرف وبيع ايدوب ابدراهم ربح ايدرسه
 ايمدى اول نسته عروض كى اشارتله متعين وياخود وديعه لك وياغصبك در ايميله
 شر ايله واني نقديله غير متعين اولورسه اندن حاصل اولان ربحى تصديق ايتديكى كى
 عبارته ده ده اخصر اولان او بالشرع ابدراهم الوديعه او الفص بدله اوغير
 متعين وبقده ديمك ايدى (يعنى تصديق ربح حصل فيه) اذا كانا ما يعين
 بالاشارة وان كانا مما لا يعين فلى اربعة اوجه يعنى مفسوبله وديعه كلمه كده امثالى
 اشارتله تعين عروض مقوله سى شيار اولوب كندوزندن ربح حاصل اولورسه غاصب
 انى تصديق ايدر مادام قيتلر بنى ضامن اولد قبحه كندويه انى تناول حلال اولماز مال
 صاحبه ده ورسد اولور مفسوبله وديعه تعين ايدر مقوله دن اولمازسه مسئله ده جواب
 درت وجه اوزره در (فان اشار اليها ونقدتها فكذلك يتصدق) وان اشار اليها ونقد
 غيرها او (اشار الى غيرها) ونقدتها (او اطلق) ولم بشر (ونقدتها لا) يتصدق
 فى الصور الثلاث عند الكرخى قليل (وبه يفتى) كى ايمدى مفسوبله وديعه تعين ايدر
 مقوله دن اوليان دراهم دنانيه كى شى اولمغه كندويه غاصب اشاره ايدوب و كندوبى
 نقدا ادا ايدرسه نه اندن حاصل اولان ربحى تصديق ايدر و اگر كندويه اشارت
 و كندوبك غيرنى نقد ويا كندوبك غيرنه اشارت و كندوبى نقد وياخود بلا اشاره
 بوجه اطلاق عقد و كندوبى نقد ايدرسه اشبو اوج صورته امام كرخى عئنده
 ربحى تصديق ايتز وانجق بوقوله فتوا و بريلور (والمختار انه لا كليل مطابقا كذا فى المائتى
 ولو بعد الضمان هو الصحيح) كافى فساوى الوزال كى مختار اولان صور اربعة
 مشروحه نك كليسند مطلقا ربح حلال اواز هر نه قدر مفسوبك ووديعه نك قيتلر بنى
 ضامن اولد قد نصكره اولورسه ده انجق صحيح اولان قول بودر كى واختار بعضهم
 التوى على قول الكرخى فى زماننا لكثرة الحرام وهذا كله على قولها وعند ابى يوسف
 لا يتصدق بشى منه كمالو اختلاف الجنس ذكره الزيلعى فليحفظ كى بعض فقها حرامك
 كثرته بناء فى زماننا امام كرخى قوليله افتابى اختيار ايلدى و بامامين قولى اوزره در
 امام ابى يوسف قتله اندن برنسته ي تصديق ايتز نه كه ضامن اولدينى مفسوبك
 جنسى مختلف اولد قد ربحى تصديق ايجاب ايتديكى مثالا مثلا بر كيم سندنك
 بر مقدار بغدادى غصب ايدن كيمسته صاحبه دراهمه قيمتى ضامن اولد قد نصكره
 اول بغدادى بر مقدار ربح ايتسه اجماعا انى تصديق ايجاب ايتز ربحك تينى انجق
 اتحاد جنس و قنده اولور مثلا غصب ايتديكى دراهمك بدلينه بر مقدار دراهمه
 انى ضامن اولد قد نصكره دراهم مفسوبدن ربح حاصل اولد تصديق لازم اولور
 كى (فان غصب وغير) المفسوب (فزال اسمه واعظم منافعه) اى اكثر مقاصده

احتراز عن دراهم سبكه بلا ضرب فانه وان زال اسمه لكن يبقى اعظم منافعه ولذا
 لا ينقطع حق المالك عنه كافى المحيط وغيره فلا يكن زوال الاسم منيا عن اعظم منافعه
 كاطنه مثلا خسرو وغيره كى بر كيمسته برنسته ي غصب واني تعين رله انك اسمى واعظم
 منافعى كه اكثر مقاصدى زائل ومرتفع اولسه انى ضامن و بلا حل الانتفاع اكمالك
 اولور غصب تعين ايتيوب غصبك زيب و رطبك عمر اولسى كى مفسوب بنفسه كندو
 باشنه متغير اولورسه ايمدى مالك مخير اولور درسه متغير عين مفسوبى آلور درسه
 غاصبه تضمين ايتدبرر اسمك عدم زوالى مثلا بر قوتى غصب وزج ايتكاه مفسوب
 منه مخير اولور درسه قيمتى تضمينه قيونى غاصبه تسليم ايدر درسه نقصان قيمتى
 ضامن اولور شاة اسمى بوندن زائل دكدر نه ايتى شاة مذبوحه دينور اعظم منافعتك
 زوالى مثلا بغدادى غصب و طين ايتك كى زيرا اون ايتكاه هر رسد و بذر اولسى مثالا
 عين بغداديه تعلق ايدن مقاصد زائل اولور مفسوف عليه الرحه مسائل مشروحه ده
 اعظم منافعتك زوالى قديله غاصبك بلا ضرب سبك ايتديكى دراهم دن احتراز ايلدى
 زيرا بوندن هر نه قدر دراهمك اسمى زائل اولور ايدسه ده لك كندو ايله تزين و عن قيلمق
 مثالا اعظم منافعى باقى اولمغه كندودن مال صاحبك حتى منقطع اولدى نه كه
 محيطه وسائر معتبرانده بويله جه مسطور در ايمدى زوال اسم زوال اعظم منافعتك
 معنى اولز مثلا خسروك وغيره سبك اويله جه ظن ايدوب لا حاجة الى ذكر اعظم المنافع
 لان قوله زال اسمه معنى عنه لانه يلزمه ديديكى مثالا كى (او يمكن بخرج) كى شعيره
 (ضمنه وملكه بلا حل انتفاع قبل اداء ضمانه) اى ربحى مالكه باده و ابره تضمين
 قاضى كى وياخود مفسوب غاصبك ملكنه بغدادى كى بغدادى اختلافى مثالا امتيازى
 ممتنع اولور درجه وياخود بغدادى اربه اختلافى كى امتيازى بخرج كه صعوبته
 ممكن اولور درجه بر بر رينه محتاط اولورسه انى ضامن اولوب و اكا قبل اداء الضمانكه
 ادا و ابرا و يا تضمين قاضى ايله مال كينك رضاسى تحصيل ايتز دن مقدم انكه انتفاع
 حلال اولمقسز مالك اولور ضامن اولسى تعديسه مبيد رمانك اولدينى ضمت
 متقومه احداث ايتديكى بوندن زيرا غاصبك مثلا غصب ايتديكى قيونى زج و طنجيله
 و بغدادى طنجيله بهارى زياده لنور وانلر ايله نواعها لك اولس اولور حتى اسمى متبدل
 واعظم منافعى زائل اولور نوبك محترق اولوب رماد اولدينى كى اولور بوندن اصحاب
 كزين رضوان الله عليهم اجمعينك و علماء مجتهدينك اصل اصيلى رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم دن روايت اولتان مضمون من غصب كه سعادتله بر قوتى زيارت
 بيورد قننده كندويه ريمون ذبح ايتديلر وقتا كه انى انلر (تداول) بير ايه حق
 اولد قد اخذ بيورد قنرى ايمدى مضغ ايتد كنده طبع نفيس افسارينه خوش
 كلميوب اندن منلذ اوله مدقنندن معجزه يا هر اوله رقى بيورد ديلر كه اشوشاة

بکاتبان اخبار ایدینور که کندوزی بفیرحق زنج اولنشدرد اول قوم انصاری صاحب ضیافت بیوز دیر که بی یار رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بوقیون نیم قنداشک ایدی کندوی بوندن اعلا سیله ارضا ایدرم امنیه سیله کندودن خبر سزنج ایتشیدم یسر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سعادتله یوردیکی اسیرله طعام ایدیکر دیو تصدقه امر یوردی ایدی صاحبک حال معلوم ومعین کسته اولوب کندوبه رد اولماسی زانک اکامانک اولدیفنی بیان ایدر وتصدقه امر اولتسی قبل الارضا انتفاعک حرمتنه دلالت ایدر عجز والقیاس حله وهو ربه فلو غصب طعاما فمضعه حتی صار مستهلكا یبلغه حلالا فی روایة وحراما علی المعتقد حسب المادة لفساد زبلی یوردیکه قیاس اولان مال مغصوب مستهلك حلال اولوب کندواله انتفاعک جواز ایدر نصرفیه کویا مالک مطلق بولند یندن تصدقه غیر تعلیمی جائز اولدی بوامام اعظم رحمه الله تعالی دن پررو ایدر وایندی برکسته برطعامی غصب ومضع اتمکله استهلاك ایلسه برروایتده انی حلال اولهرق ابتلاع ایش اولور قول معتمد اوزره باب غصب سدومادة فسادی حسم وقطع اچون حرام اولهرق بلع ایدر وجود مالک مطلق حله دلالت ایتز کورمز میسکه فاند اشترا اولنان شیده مشترک تصرفی نافذ اولور حالبوکه کندوبه انکله انتفاع حلال اولماز عجز (کنج شاة) بالتوین بدل الاضافة ای شاة غیره ذکره ابن سلطان (وطبخها ووشها وطحن بر اوزرعه وجعل حديد سيفا وصفر ايقه والبناء علی ساجدة) بالجیم خشبة عظيمة ثبت بالهند (وقیمته) ای البناء (اکثر منها) ای من قیمته الساجدة یملکها البانی بالقیمة عجز فیرایله اسمی زائل اولان مغصوب غیرک قیوتی ذبحو عجز ویا بربان ایلک وبغدای اون قلوب ویا اکمک ودمری سیوف وبقری قاب قلیوب وبهاسی کندودن زیاده اولان بنای مساجه اوزره بنا کیدر بانی ساجهیه قیمته مالک اولور ساجه جیله هندده نایه بر شجرة عظيمة در شاه کلهسی تنویه در تنوینی مضاف الیهدن بدلد شاة غیره تقر برنده در عجز وکذا لو غصب ارضافنی علیها او غرس او ابتعت دجاجة لؤلؤة او ادخل البقر رأسه فی قدر او اودع فصیلا فکبر من بیت المودع ولم یکنه اخراجه الایهمم الجدار او سقط دیناره فی محبرة غیره ولم یکن اخراجه الایکسر ها ونحو ذلك بضمن صاحب الاکثر قیمته الاقل عجز بوبله صاحب اکثری اقل قیمتی ضامن اولور برکسینه برارضی غصب واوزرینه بناو یا غرس احداث ایلسه بهضار مطلقا صاحب ارضک حتی ارضدن منقطع اولاز دیدیلر ایدی ارضی اخذ ایدر ویا خود برد جاجه بر انجو بوتسه ویا بر یقرباشی بر چوملک درونته ادخال ایلسد ویا بر دوه یار یسنی برکستهک خانه سته ایداع اتمکله انک خانه سته بوبوب اخرجی الحق هدمیه ممکن ویا التونی برکسینهک دیودی درونته ساقط اولقله اخرجی الحق کسر یله ممکن

اولسه بومثلاو شیرده صاحب الاکثر اقل قیمتی ضامن اولور امام محمددن بومثله زده روایت اولنور که صاحب اکثر عجز در لسه اقلی آلوب قیمتی ضامن اولور در لسه ترک ایدوب صاحب اقله اکثرک قیمتی تضییع ایدر عجز والاصل ان الضرر الاشد یزال بالاخف کما فی هذه القاعدة من الاشياء ثم قال ولو ابتلع لؤلؤة فسات لا یشق لبطنه لان حرمة الآدمی اعظم من حرمة المال و قیمتهم ترکته وجوزه الشافعية قیاسا علی الشق لخراج الولد) بوخصوصده اصل وقاعده بودر که ضرر اشد ضرر اخفه ازاله اولور یعنی ضرر عامی دفعیون ضرر خاص تحمل اولنور مثلا صبیان مسلمینه مئرس ونحوض این کفار طوب وتفک آتمکله جواز ی وطریق عامه اوزره میل ایدن ملک جدارک هدمینک وجوبی وسعینه حجر وارباب طعامک غبن فاحشله بیعار یله تعدیلری وقتنده تسعیه ولدی الحاجة تحت ترک طعامی بیعیه جبرکی بوندن صکره اشباه صاحبی دیدیکه برکسینه بر انجو یی بودوب وفوت اولسه قرنی یارلر ادمینک حرمتی مال حرمتدن اعظم اولغین نهایی درهک قیمتی متوفانک ترک سندن لازم کلور امام شافعی رحمه الله تعالی اخراج ولد بچون شقه قیاسا بونده دخی شق بطنی بچوز ایلدی عجز قلت وقدنا فی الخبر ان عن الفتح انه یشق ایضا فلا خلاف و فی تو برا البصائر انه الاصح فلیحفظ عجز شارح علیه الرحمة دیر که بر خبازده قعدن نقلا ذکر ایتدک که اخراج ولد بچون شق اولدیفنی مثلاو انجو یی اخراج اچونده شق اولنور ایدی مسئله ده اختلاف اولماش اولور وتو بر البصائر ادمح اولان بودر دیو مصر حدر عجز بقی لو کانت قیمه الساجدة والبناء سواء فان اصطحا علی ثقی جاز وان تنازع علی ع البناء علیهما ویقسم اثم لینهما علی قدر مالهما شریلا لیه عن البرزازیة) بر مسئله بیان اولنیوب باقیه قالدیکه ارض منصوبه به وضع اولنان خشبه ایله بنانک قیمتلی برار او اورسه صورت مسئله نیجه در امدی صاحب ارضله غاصب برشی اوزر مصالحه اولوب مثلا احدهما اخره ضامن اولسه ویا خود ارضله بنایع اولنوب ثنی میا نلر سته تقسیم اولنسه جائز اولور واکر منازعه ایدوب صلح اولماز لیه ایکیسیده بیع اولنوب ثنی یندن لرنده ماللری مقداری تقسیم اولنور عجز بقی لو اراد الغاصب نقض البناء ورد الساجدة هل له ذلك ان قضی علیه بالقیمة لا یحمل وقبله قولان لتضییع المال بلا فائدة وتمامه فی المجتبى بر مسئله دخی باقیه قالدیکه غاصب بنانک نقضی وساحتک ردنی مراد ایلسه اولور می امدی کندونک اوزرینه ارضک قیمتله قضاو حکم اولند قدن صکره او اورسه اولماز برابونده بلا فائدة تضییع مال وارد بر یوق اراده سی حکم سندن مقدم اولورسه بونده ایکی قول وارد بر بعضیلر اولور و بعضیلر اولماز دیدیلر عجز (وان ضرب الخمرین درهما و دینارا او اناء لم یملکه وهولما لکه مجانا) خلافا لهما) جبریکه مضروب اولیان التوله کومشکه غاصب درهم ویا دینار ضرری اوروب ویا بر انیا پر سه امام اعظم رحمه الله تعالی فتنده

اولقدر صنعتله اكاملالك اوله من اول شيار مجانا باد هو انبه مال صاحبك اولور مال
رباده و مثلاً صنعت مقوم اولامغين امامين ايجوندر اختلاف مشار اليهما غاصب
انلرده مالك اولديغندن كندويه انك مثلي ادا لازم اولور يـ و رد يلر (فان ذبح شاه
غيره) و نحوها بما يؤكل (طرحها المالك عليه و اخذ قيمتها و اخذها و ختمه نقصانها) و
غاصب فيون امشالي ما كول اللحم حيواني ذبح ايدرسه مال صاحبي اني كندونك
اوزرينه اتوب قيمتي اخذ ايدر و ياخود مذبحه اوله رقي اني اخذ نقصاني كندويه
تضمن ايتديرر ما كول اللحم اوليان حيوانك ذبحده قيمتك جميعني ضامن اولور
(و كذا اذا اذبح) (فان) قطع يدها او قطع طرف دابة غير ما كولة كذا في الملتقى قيل
واخذ غير غيرسديد هنا قلت قوله غيرسديد غيرسديد لشبوت الخيار في غير الماكولة
ايضا لكن اذا اختار ر بها اخذها لا يضمنه شيئاً عليه الفتوى كانقله المصنف عن
العمادية فيحفظ (فان) حكم يده بوجه در غاصب قيونك يذبح و بما كولة اللحم اوليان
دابة انك ر طرفي قطع ايدرسه يعني باطرحه قيمتي اخذله نقصاني تضمن ايدر ملتقى ده
بويجه مسطور در لكن مفصوبك عيني اخذ و نقصاني تضمن انجق ما كول اللحم ايله
رفيق علوك خاص اوله بومقامده ملتقى صاحبك عبارته سنده غير انطلي غيرسديد در
ديوسوال ايراد ايشار شارح رحمه الله تعالى سوان مشروحي بوجه معارضه ر ايدر كه
سنت غيرسديد قوني سديد كدر زير ما كول اللحمه كه خيار كي غير ما كول اللحمه در
خيار و ادر رشوقدر وار كه صاحب دابه غير ما كول اللحمه اخذني اختيار ايتد كده غاصبه
نقصان ديدرك برشي تضمن ايتديرر من قوت ابونك اوزر بنه درنته كه مضمون مشروحي
مصنف كتاب عليه رحمه الله الوهاب عبد اديده دن نقل ايلدي پس هر حالده ما كول
لحمه غير ما كول اللحمه ميانلرده فرق اوله سائلك ديدكي كي غير كلمه سنك ذكرى بومقامده
غير مصوب ايدر شارحك سؤالي ر في محلده دكدر (اختلاف طرف العبد فان فيه الارش)
غاصبك غصب ايتديكي عبدك بر طرفي قطعي ما كول اللحم اوليان دوابك طرفي
قلعهك خلافتد در كد بونده ارضيله برابر عبدك صاحبي اخذ ايدر ادمي ايله بعد القلع
نفع (فان اوله قلع و خرق و با) خرقا (و) هوما (فوت بعض العين و بعض نفعه
ذالك) (فان) قلعك بمن كاهي و ياخود غاصب بر ثوبي خرق فاحشكه عينك و نفعك
بعضني فوت وضايع ايدر خرقله خرق ايدوب كلسي خرق و تفسوت ايترسه
بديده صورته سابقه مناولا و اوزر بنه طرحه قيمتي اخذ و باثوبي اخذله نقصان
عيني تضمن ايتديرر امدى منافعتك كلسي تفويت ايدرسه قيمتك كلسي ضامن اولور
(و في خرق يسير) نقصه (و لم يفت شي) من النفع (ضمن النقصان مع اخذ عينه
ليس غير) لقيام العين من كل وجه مالم يجد وفيه صنعت او يكون ر بويجا بستطه
الزبلي (فان) نقصاني يسير اولوب نفعندن برشي تفويت ايمان خرقده مفصوب منه

انجق ثوبك عيني اخذله نقصاني تضمن ايتديرر مادام غاصب انده بر صنعت
تجديد ايدوب مثلاً برى كولاك ديكك كي برشي احداث ايتيوب و ياغصب اولكان سنه
اموال ر بويدين اولمازده اما كولاك ديكك مثلاً تجديد صنعتده مالك حقى اندن
منقطع اولور و اموال ر بويده كرك فاحش و كرك يسير تعيب صورتنده مال
صاحبيون مخيرك وارد در رسد عين مقصوبه معيبه بي امساك ايدوب غاصبه نقصان ديدرك
برشيله رجوع ايتز و ياخود عين مقصوبه بي غاصبه تسليمه يامثلي و يا قيمتي تضمن
ربيه مؤدى اولديغندن منعذر اولدي (فان) قلت ومنه يعلم جواب حادثه وهى
غصبت صياحته فضا موهته بالذهب فزال ثوبها بخير مال كمين تضمنتها موهته
واخذها بلاشى لانه تابع (فان) مستهلك شارح رحمه الله تعالى دير كه اشبوا و يكون
ر بوياقولندن بر حادثه كه التوله يالذلتش كوش بر ايكنه دانلق غصب اولوب
يالديزى زائل اولسه بونك جوابى معلوم اولديكه صاحبي مخيردر موهه تضمنيله
وياخود بلاشى اني اخذنى يبنده زير اغويه تابع مستهلكدر (فان) ولو كان مكان
الغصب شراء بوزنها فضه فلار دلتعيبها ولا رجوع بالنقصان لزوم الـ بافاغتمه
فقل من صرح به قال (فان) وقعه مشروحه ده غصب بدله صياحه و زنده فضه ايله
شر ابولننه كه اني بر كسته وزنا اولقره كوشله اشترا و قبض ايتد كد نصكر يالدوزى
زائل اولوب اني معيبه بوايه مشربك عندنده ر ديه مانع عيب حادثه تعينه ميني رد ايدده من
ربا احتمالندن عيب قديمك نقصانيله رجوعده ايدده من (فان) (وهن) بنى اوغرس في ارض
غيره (بغير اذنه) (امر بالقلع والرد) او قيمه الساحه اكثر كامر (بر كسته) ر اخر كيمنه نك
ارضه بلا اذن بنا و يا عرس احداث ايلسه ساخده كه ارضك قيمتي اكثر اولور رسد
بنائيله عرسك قلعي و ارضك رد بيله امر اولنورتنه كه ماسبقه مرور ايلدي
صاحب ارض اشجاري اخذ و قيمتي غاصبه تاديه ايدرم ديه من الاقليله
بره ضرر كلورسه ايدر غاصبك قلعه مأمور بى رسول اكرم و بنى افخم صلى الله تعالى
عليه و سلمك ليس لعرق ظالم حق قول صدق (فان) احتوازيته مبيد ر يعني صاحبي
ظالم اولان عرفكه بوجه اغتصاب بره غرس اولنان فدان صاحبيون حق بوقدر ديك
عرق مجازا صاحبك و صفييله موصوفدر منوندر اضافيله مر ويدريه
ياصبك عرفيچون ثبوت بوقدر قلعه امر اولنور ديك (فان) (و للمالك ان يضمن له
قيمة بناء او شجر امر بقلعه) اي مستحق القلع فتقوم بدونها و مع احدهما مستحق القلع
فيضمن الفضل (ان نقصت الارض به) اي بالقلع (فان) مال صاحبيون قلعه
امر اولنان بنالك و يا شجرك قيمتي مستحق القلع اوله رقي غاصبه ضامن اواق وارد
اكر بره قلعه نقصان طاري اولورسه ايمدى ارض رد دفعه بنائيله شجر ستر
تقوم اولنور ركه ده مستحق القلع اوله رقي انلرك بيله برابر بها ايدورده زياده بي

غاصب ضامن اولور مثلا ارضك قيمتي اون اجرت قلعه بدرهم اولسه
طقوز درهم باقي قالغه ارضه شجره قيمتي يوز طقوز اولور ده صاحب ارض
طقوزي ضامن اولور و ولوز رعاها يعتبر العرف فان اقتسموا الغلة اتصافا و ارباعا
اعتبروا الا فالخارج للزارع و عليه اجر مثل الارض و غاصب ارض منصوبه بي
زرع ايدرسه عرف و عادت اعتبار اولور پس اول محله غله صاحب ارضه
زارع يتنده المناصفه و بالتريج اقتسام اولور سه و اعتبار اولور بوقه خارج زارعك
اولور كندونك اوز رينه ارضك اجر مثلي لازم اولور و و اما في الوقف فحب الحصة
او الاجر بكل حال فصولين و زرع مشروح ارض و قفده اولور سه انصافا
و با ارباعا بحسب العرف حصه و با اجرت هر حاله واجب اولور كه متولي كرك
ابقاي زرع راضي اولور اولسون و كرك قلعي مطالبه ايلسون ملكه مالك حصه بي
و با اجر مثلي انحق زرعك ارضه نقاسنه راضي اولديغه نظر اخذ ايديه ييلور
(عصب ثوبه فصبغ) لاخبره للالوان بل حقيقة الزيادة و النقصان (اوسوقا فلفته
بالسمن قال مالك بخير ان شاء الله فية ثوبه ايض و مثل السويق) و كيمه بر ثوبه عصب
ابدوب بر صبه صبه ايلسه و يا خود بر مقدار سويقي غصب و ساده يا غلظ ايلسه
مال صاحبي بخير در درسه ايض اوله رق ثوبك قيمتي و سويقك مثلي غاصبه
تضمن ايتديرر الوان نه نو ع اولور سه اولسون اكا اعتبار بوقدر بلكه زياده
و نقصانه با قلوب بعض علمائك امام اعظمه كوره سواد نقصاندر امامين عتدنه دكلدر
ديدكاري اختلاف زمانه ميذدر بي اميه و قنده لبس سواددن امتناع ابدوب
بنو العباس زمانه لبس ايدرر ابدى هارون الرشيد ابو يوسف رحمه الله تعالى اليه لون
لباس حفته مشاوره يسورده قندرنده حسن الالوان ما كتب به القران يوردر
پس هارون الرشيد استحسان ابدوب كندون صكره كلنر كندوبه تابع اولديلر
و عبر في المبسوط بالقيمة لغيره بالالي فلم يبق مثليا و سماء هنا مثلا لقيام القيمة مقامه
كذا في الاختيار و قد منا قولين عن المجتبى و صاحب مبسوط مبسوطه سويقك مثلي
مقامه بدل معنائه اولان قيمته تعبير ايدى قاورميه متغير اولوب مثلي اولمغه
باقي قالامفين بومقامه كندوبه مثل تسميه اولديغي قيمت مثل مقامه قائم اولديغنددر
اختيارده بويه مر سومدر مجتهدان بوكه متعلق ايكي قوله تقديم ايلك (وان شاء
اخذ لمصوغ او الملتوت و عزم ماذ الصنع و) عزم (السمن) لانه مثلي وقت اتصاله
ملكه و الصنع لم يبق مثليا قبل اتصاله بلكه لا متزاجه بالما مجتبى و و اكر مال صاحبي
درسه ثوب مصبوغى و يا سويق ملتوي آلوب صبغك زياده ايتديكي مقداري
و نفس سمنى ضامن اولور ز راسمن ملكه متصل اولديغي وقتده مثلي در صغ مقدم
صويه ممتزج اولمغه ملكه اتصالى وقتده مثلي اوله رق باقي قالدى و صبغ
مال مقومدر غاصبك جنا يتبسه مالك تقوى ساقط اولديغنددر منها امكن

ايكنسكده حقنى صيانت واجب اولدى (رد غاصب الغاصب المغصوب
على الغاصب الاول يبرأ عن ضمانه كالمو هلك المغصوب في يد غاصب الغاصب فادى
القيمة الى الغاصب) فانه يبرأ ايضا اقيام القيمة مقام العين (اذا كان قبضه
القيمة معروفا) بقضاء اوبنية او تصديق المالك لا باقرار الغاصب الا
في حق نفسه و غاصبه عمادية و غاصبك غاصبي منصوبى غاصب اول اوزره رد ايدرسه
مغصوبك ضمانندن برى اولور نه كه غاصبك غاصبك يندنه مغصوب هلاك اولمغه
قيمتي غاصب اوله ادا ايتد كده قيمتي قبض قضا و يابنه و يا تصديق مالكه اولور سه
قيمت عين مقامه قائم اولمغه بنه برى اولديغي كي غاصب اولك قيمت منصوبى غاصب
ثانيدن قبضى اقرار ايله غاصب ثاني ضمانندن برى اولور الا اقرارى كندونك نفسى
حفته و غاصبي حفته معتبر اولور حيث قاصره اولديغنددر غاصبندن كندوسى
دعوايده من اصل مال صاحبي ايديه ييلور (غصب شيئا ثم غصبه اخر منه فاراد
المالك ان يأخذ بعض الضمان من الاول و بعضه من الثاني له ذلك سراجيه) بر كسيته
برنسته غصب ايتد كد نصكره كندودنده اخر كسيته غصب ايتكاه مالك بعضنى
غاصب اولدن و بعضنى غاصب ثانيدن اخذ مر ادايتسه ايديه ييلور مى بلى ايدر و و المالك
بالخير في تضمين اسماء و اصل مال صاحبي بخير در ايكي غاصبك ققيسى درسه
اكا تضمين ايتديرر و و اذا اختار تضمين احدهما لم يملك تركه و تضمين الاخر و قيل
ملك عماديه و مالك غاصبك برينك تضميني حراختيار ايتد كد نصكره انى ترك ابدوب
ديكر بنى تضمين ايتكاه مالك و قادر اولماز بعضلر اولور دبديلر (الاجازة لا تلحق
الاتلاف فلو تلف مال غيره تعديا فقال المالك اجزت اورضيت لم يبرأ من الضمان)
اسماء مع بالبرازية اتلافه اجازت لاحقه اولديغنددر بر كسيته بغير حق تعدى ايدرك
بر غير كسيته نك مالى اتلاف اضاعه ايلسه ايدى مال صاحبي اول اتلافه بن اجازت
و بر دم و رضى اولدم ديسه متلف ضمانندن برى اولماز و لكن نقل المصنف عن العمادية
ان الاجازت تلحق هو الصحيح قال و عليه فتلحق الاتلاف لانه من جملة الافعال فلحقه
لكن مصنف مرحوم عماديه دن نقل ايتديكي اجازت افعاله لاحقه اولور انحق صحيح
اولان قوله بودر بناء برين اتلافده لاحقه اولور زبرا اتلافده افعال جمله سندندر
ديدى مضافك فرزندان جندلرى شيخ صالح يور ديلر كه مشايخك نقوليه عملا
مكر كه افعال دن مراد اتلافك ماعداسى اولان فعل اراده اولنه يعنى افعالك اعدام
اولانى و ارايجاد اولانى و اراعداميسنه اجازت لاحقه اولماز ايجاديسنه اولور (كسر)
الغاصب (الخشب) كسرا (فا حشا لا يملكه ولو كسره الموهوب له لم ينقطع حق
الرجوع) و اسباب غاصب غصب ايتديكي اغاچى كسر فاحشله كسر ايلسه اكا مالك
اوله من كسر به قيمتي هر قدر زياده لنور سه ده موهوب له خشبي كسر ايدرسه و اهدن

حق رجوع منقطع اولماز و فيها آجرها الغاصب و رداجرتها الى المالك فطيب له
لان اخذ الاجرة اجازة و يشاهده مرسوم مدر كه برغاصب غصب ايتديكي مثلا داري ايجار
واجرتني مال صاحبه رد ايدرسه اجرتي اخذی اجازت اولديغندن كندويه اول
اجرت طيب اولور اجرت اجر ملي اولسون و با اولسون (فروع) استعاره منشارا
فانقطع في النشر فوصله بلاذن مالكة انقطع حقه و على المستعير قيمته منكسرا شرح
وهبانية و بر كسنة بر بقجي استعاره اتمكله حين استعماله منشار قير يلوب منقطع
اولغله صاحبك اذني اولقسز مستيراني وصل و تعمير ايدرسه مال صاحبك حق
منقطع اولوب مستعيرك اوزرينه منشارك منكسر اقيمتي لازم اولور و ركب دار غيره
لاطفاء حريق و منع في البلد فانهدم شي بر كوبه لم يضمن لان ضرر الحريق عام فكان
لكل دفعه جوهره و بر بلده حريق مسئول اولغله اني سو ندرمك ايجون بر كسنة
غيرك دارينه راكب اولديغندن اول دارمهدم اولورسه اني ضامن اولماز ضرر حريق
عام اولغله هر كه دفعي لازم اولغين (لا يجوز دخول بيت انسان الا باذنه الا في الزو
وفيا اذا قط ثوبه في بيت غيره و خاف لو اعلمه اخذه) بر انسانك خانه سته بلاذن
دخول ايدر بردخي بر كسنة نك ثوبي براخر كنهك خانه سته سقوطنده اني صاحب
خانه اعلام ايتديكي تقرير جه اخذ واضاعه سنن خوف ايدرسد يته بلاذن
دخولنه رخصت شرعية واردر و ارباب فساد خانه ريه هجومده رخصت واردر
و حفر قبر افد فن فيه آخر ميتافه و على ثلثة اوجه ان الارض الحرة فرفله نبشه
وله تسوية وان مباحة فله قيمة حفره وان وقف فكذلك و بر كسنة بر مزار اشوب اخر
كسندده آكه بر ميت دفن ايلسد اشومثله اوج وجه اوزره در پس اول ارض حافرك
ملكي ايسد كندويه اني اچوب ميتي چقارمق مشروعدر و اكر صاحب سزارض
مباحه ايسد كندو ايجون قيمت حفر واردر و اكر دفن ميت ايجون وقف اولشمش
ارض ايسد يته بويله قيمت حفرني آلور بوق سائر مسجد و يامدرسه امثالي بر حقه
وقف ايسد يته ملك كيدر (نفيه) بعد الدفن بر ميتي مزاردن بلاعذر اخراج جائز
دكدر مدت دفني كرك طوبيله اولسون و كرك قصيره بوق ارض مقصوبه اولورسه
اخراجنه غدرد را صاحب كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعيندن اراضني اهل
حرمه مدفون چوق بولندي نقل و تحويل ايجون اخراج اولتمديلر و ولايكه
لو الارض متسعة لان الحافر لا يدري باي ارض يموت) مزار حفری ارض متسعة
اولورسه مكروه اولماز حافره محله و نيات ايد حكني لمديكندن و لا يجوز التصرف
في مال غيره بلاذنه ولا ولايته الا في مسائل مذكورة في الاشياء) بلاذن ولا ولاية
غيرك مالنده تصرف جائز دكدر الاشياء مذكورة انان بعض مسائلده جائزدر
ولدو باوالدن بري خسته اولدقده ديكری كندونك مالندن كندويه بلاذن بعض

محتاج اولديغي طعام و دوامثالو شيلري اشرا ايلسد جائزدر و راي قاضي منضم اولق
ممکن اوليان محله مودعك اوجن مودعه و ديعة دن بلاذن صرفي و اتاني سفرده
فوت اولان مسافرك رفقا سلك مال اشيا سني بيع و كندونك تجهيز و تكفنه على قدر
الكفاية صرف و نغدن باقيسي و رهلينه رد ايدرل و غصب حارة قبةها اجتنها
فاكله الذئب ضمه كافي معابة الوهبانية و بر كسنة برديشي حاري غصب اتمكله
بوريسي كندويه تابع اولوب ارقه سته دوشد كده اني فورديسه غاصب اني ضامن
اولورنه كه بومضمون مسته و هبانية مك معابة نده مذ كورد معابات بلنزه كهي
مستور المرام بوجه سؤال مخاطبي تعجيب مقامنده كلام ايراد ايدر كتاب مرسومده
معابة مسائل شتي طرزنده معماوار بعض مسائل بيننده كويار ايدر (و غاصب شي)
كيف يضمن غيره و ليس له فعل بما يغير) بر نسته غصب ايدن كسنة انك
غيريسي نه كيفيله ضامن اولور حالو كه اني تغيير ايدر كندودن بر فلك صدوري
اوليور سائل الذكر حمارك بور يسنك ضماني مثالو زيرا اناسيله برابر سوقنده
تعدي ايتش اولور (و غاصب نهر له منه شرب و هل ثم نهر طاهر لا مظهر)
بر ارماق غصب ايدن كسنة ايجون اندن كندويه شرب مشروعيدر اكر اول نهری
وضع قديمندن تحويلة محل آخره اجرا ايدرسه اندن كندويه شرب و توفى مكروهدر
تحويلة اثر غصب ظاهر اولغين بوق تحويل بولنزه سته كندويه اندن شرب و توفى
جائزدر نهرده هر كسك حق شرب و توضيسي ثابت اولغين بعد از بن طاهر غير مظهر
نهر جاری و اريدري بلي واردر بله كد بخرده بولنور نهر و بخردن سير سري صاحب
فرس اراده سييله نهر و بحر ايله فرس اداره اولنديغه و هذه الانهار تجرى من تحتی
كر كسندده بعض مفسرينك اي الخيل تفسير ايله و اصحاب كزيندن ابی طاهر ضی
الله تعالى عنك فرس حقنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كه انا وجدناه لبحر
اقول بلا غشمو ليه استدلال اولندي ذكره عبد البر والله تعالى اعلم واستغفر الله
العظيم

(فصل غيب)

معجمة (ما غصب و ضمن قيمته) لما لك ملكه عندنا ملكا (مستندا الى وقت الغصب)
فتسلم له الا كساب لا الاولاد ملتي) بر كسنة غصب ايتديكي نسته تعقيب ايدوب و قيمتي
مالكند ضامن اولورسه ائمة حفيه نرذنده وقت غصب دن اك مالك او اور اعدی
غصب اولنان نسته نك كسي و زياده متصلة سي غاصبه تسليم اولنور اولادي تسليم
اولنور (و القول له) بينه لواء خلفا (في قيمته ان لم يبرهن المالك على الزيادة)

غاصبه مالك مغبوبك فيتمده اختلاف ابدوب مال كده زياده به اتيان برهاندن عاجز
اولورسه غاصب مالك دعوا ايتدي زياده بي انكار ايتدي كندن عييله قول كندونكدر
(فان برهن او برهنه مالك فقط) مالك وياخود ايكي سي ردن اقامه بينه ايتده زياده بي
اثبات ايتدي كندن مالك بينه سي مقبوله اولور و لا تقبل بينه الغاصب لقيامها على نفى
الزيادة هو الصحيح زيلعي غاصبك بينه سي نفى زياده اوزره اولديغندن مقبوله
اولا زانجق صحيح اولان بودر هر قدر قبوله قائل و ارايسده و نقل المصنف
عن البحر والجواهر لوقال الغاصب او الودع المتعدي لا يعرف قيمته لكن علمت
انها اقل مما يقوله فالقول للغاصب بينه و يجبر على البيان فان لم يبين حلف على الزيادة
فان نكل زمته مصنف مرحوم بحدود و جواهر الفوائد نقل ايتديكه
غاصب و ياودع متعدي بن مغبوبك قيمتي يعلم لكن مالك ديد كندن اقل
اولديغي معلومدر درسد قول عييله غاصبك اولوب بيان جبر اولور بيان ايترسه
زياده سي اوزره عين و يريلور نكور ايترسه زياده كندوبه لازمه اولور و لو حلف
المالك ايضا على الزيادة اخذها ثم ان ظهر المصبوب فللغاصب اخذه و دفع القيمة
اورده و اخذ القيمة وهي من خواص كتابنا فليحفظ مال كده غاصب كبي زياده به
عين ايترسه اني آلور بعده مغبوب ظاهر اولور غاصبه اني آلوب قيمتي كبر و دفع
وياخود مغبوب رد و قيمتي اخذ و اردر بومثله بزم كتابك خواصنددر كه
سائر كتب فقهيه ذكرى بوقدر حفظ و ضبط سزادر (فان ظهر) المصبوب
(وهي) قيمته (اكثر مما ضمن) او مثله اودونه على الاصح عناية فالاولى ترك قوله
وهي اكثر (وقد ضمن بقوله اخذه المالك ورد عوضه او امضى الضمان) پس
بهذا تضمن مغبوب ظاهر اولور و قيمته ضامن اولديغي مبلغدن اكثر و ياخود
قول اصح اوزره انك مثلي و بالندن اقل اولوب و غاصبك قوليله عييله ضامن اولش
اولورسه مالك مغبوب آلوب قيمتي ديواخذ ايتديكي عوضني غاصب رد ايدر و ياخود
ضماني امضا و تقرير ايدر اصح اولان تخيير مشروك قيمت مغبوبك مثلي و ياقل
اولديغي تقدير جه اولغله اولي اولان ماتك وهي اكثر قولك تركيدر و لا خيا
للاصايب و لو قيمته اقل للزومه باقرار ذكره الواني مغبوبك قيمتي هر قدر اقل
اولسه ده غاصبون مخيلك اولز كندونك اقرار به لازم اولديغندن و نعم متى ملكه
بالضمان فله خيار عيب و روثه مجتبي بلي فچانكه غاصب مغبوبه ضمانه مالك اولورسه
كندو ايجون خيار عيب و خيار روث اولور زيرا ضمان غصبه ضمان معاوضه در
(واو ضمن بقول الملك او يبرهانه او نكول الغاصب فهو له ولا خيار للمالك) رضاه
حيث ادعى هذا المقدار فقط غاصب مغبوبك قيمتي مالك قوليله و يا برهانيه
و يا كندونك عيندن نكوليله ضامن اولورسه مغبوب كندونك اولور مالك ايجون

مخبرك اولز كندوس فقط اول مقدارى دعوا ايتش اولغله راضى اولش اولديغندن
(وان باع) الغاصب (المصبوب فضمنه المالك نفذ بيعه) غاصب مغبوبى بيع
ايتد كده مال صاحبي كندوبى تضمين ايتد بر سره بيعى نافذ اولور (وان حرر) الغاصب
لان تحرير المشتري من الغاصب نافذ في الاصح عناية (ثم ضمنه لا) لان الملك الناقص
يكفى لنفاذ البيع لا العتق نفس غاصب عبد مغبوبى تحرير و عتق ايتد كده نصكره
مالك كندوبى تضمين ايتد بر سره عتق نافذ اولما زير غاصبك ملك ناقص بيعك نافذ به
كفايت ايدر عتقه كفايت ايتد اما غاصب دن ايتد كده نصكره عبد مغبوبى تحريرى
قول اصحده نافذدر (و زوائد المصبوب مطلقا) متصلة كسمن و حسن او منفصلة
كدروتم (امانة لا تضمن الا بالتعدي او المنع بعد طلب المالك) لانها امانة مغبوبك
مطلقا زوائد كرك متصلة اولسون سزلك و كوزلك كبي و يا منفصلة اولسون
سود و ميوه كبي اما تدر انجق تعديله و يا مالك طلبندن صكره متعيله تضمين اولور
شارح لانها امانة قولنده دعوا بي دليل قيلدى تعيليله لعدم تحقق الغصب
فيها ديسه بن واضح اولوردى (واو طلب المتصلة لا تضمن) مالك زوائد متعدي طلب
ابله متعيله ضامن اولز مستغلا كندوبى دفعك عدم امكانه مبنى مانع عدو و لئلا يمتنع
(و ما نقصته الجارية بالولادة مضمون و يجبر بولدها) بقيمته او بغرته ان وفي به
والا فيسقط بحسابه غاصبك عندنده ولادت سبيله جاريه نك قيمته طارى اولان
نقصان مضموندر تولد ايتد ولد جاريه اولورسه قيمته و ياخود بطنه بر كسه نك
ضربيل جبين ميت التاميله سقط و قوعنده غره لازم اولغله انكه نقصان قيمتي جبر
و تمام اولور اكر نقصان انكه تمام اولورسه بوق ولدك قيمتي نقصان و ايترسه حسابجه
انندن كسر او انوب آرئني غاصب كيسه سندن ضامن اولور (ولو مات و بالولد و فاه
كفى هو الصحيح) اختيار جارية مغبوبه ولادت سبيله وفات ابدوب ولدده قيمتي و ايتد بر سره
كفايت ايدر انجق صحيح اولان قول بودر (زنى بامده مغبوبه) اى غصبها (فرداها حاملا
فاتت بالولادة ضمن قيمتها) يوم علقك غاصب غصب ايتديكي جاريه ايله زنا ايتد كدن
صكره حامله اوله رق رد ايتد كده ولادت سبيله نفاس حالنده فوت اولسه حامله اولديغي
كونده كه قيمتي ضامن اولور (بخلاف الخرة) لانها لا تضمن بالغصب ايتديكي ضمان الغصب
بعد فساد الد و غصب خصوصنده كنى قزى جاريه نك خلافتد كه غصبه بونده ضمان
ايجاب ايتد كه حتى فوله ردك فسادندن صكره غصبك ضمانى باقى قاله (ولوردها محمولة فانت
لا تضمن) حتى مرضنه مبتلاة اوله رق جاريه مغبوبه بي غاصب رد ايتد كده فوت اولورسه
ضامن اولز و كذا الوزنت عنده فرداها فجلدت فانت به ملتى بيه بويه جاريه غاصبك
عندنده زنا ايتد كده نصكره جاريه بي صاحبه رد ايتد كده حد زنا اوله رق كندوبه
جلده اجر اولغله انندن وفات ايتد بر سره ضامن اولما زير جلد متلف اولما زير كرموت

کندویه نسبت اوله و اولوزنی بها واستولد هائیت النسب والولد رقیق در ریکی غاصب غصب ایتدیکی جاریه ایله زنا و امتیلاذ اتمکله ولد حاصل اولورسه مال صاحبی ارضا ایتد کد نصره نسبی کندودن ثابت اولور ولده رقیق اولور شبهه ملکله ثابت اولور حریت ثابت اولور (و) بخلاف (منافع الغصب استوفایا او عطلها) فانها لا تضمن عندنا و یو جد فی بعض المتون و منافع الغصب غیر مضمونه آه) دخی غصب اولنان نستهک منافی صور مشروحدنک خلافته در که ائمه خفیه نزدنده ضمان ایجاب ایتد عاصب انک منافعنی کندوسی استیفا وانکله استماع ایدوب مثلاً عید مفصوبی استخدام ایتسون هر حاله ضامن اولور حضرت عمر و حضرت علی رضی الله تعالی عنهما دن منافع غصبک ضمیمه قضا اولدی و منافع غاصبک فعلیه حاصل اولغله کندوسی کویا کاس اولور کسیده کاسکیدر و غصب مالکک بدنی از الله بد عادییهی ایتدروایسه منافعه تصور دکلدر منافع اعراض اولوب اعراضده ایکی زمان باقی اولماز و بعض متونده منافع الغصب غیر مضمونه دیو موجوددر ریکی لکن لایلاینه مایاتی من عطف خیر المسلم آمع انه اخصر فتدبر ریکی لکن بعض متونک کلامی هر تقدیریک مختصر ایتده ذکر اتی خیر المسلم عطفی اکا ملایم اولور عدم ملائمت یک ظاهرجه دکلدر رفعله ماقبله عطفه بر مانع یوقدر یونکده غیر مضمون اولد یعنی افاده ایدر (الا) فی ثلث فوجب اجر المثل علی اختیار التأخیر (ان یکون) المغصوب (وقفا) لاسکنی اوللا استغلال (اومال یتیم) الا فی مسئله سکتت امه مع زوجهای داره بلا اجر لیس امها ذلك ولا اجر علیها کذا فی الاشباه مغریا لوصایا الفقیه ریکی الا اوج محله که معصوبک سکنی و بالاستغلال ایچون وقف اولوب و یا مال یتیم و یا صاحبک استغلال ایچون حاضر ادینی نسته زده علمای تأخیریک اختیارری اوزره اجر مثل لازم اولور الا بر مسئله ده که یتیمک اناسی زوجیه یتیمک خاه سنده بلا اجرة ساکن اولورسه بونده اجر مثل ایجاب ایتد کندوزنده ساکن اولور یوقدر ریکی قلت و یستثنی ایضا سکنی شریک الیتیم فقد نقل المصنف و غیره عن القنبدانه لاشی علیه و کذا الاجنبی بلا عقد و قبل دار الیتیم کالوقف انتهى ریکی شارح علیه ازجه بیورر که مسئله مستثنای مشروحه کی یتیم شریکک سکناسی مسئله سیده استثنای اولور یعنی یتیمه بر بالغ میاتلرند مشترک بر منزل بولنجه بالغ مشروم انده بر سمساکن اولسه کندونک اوزرنده اجر نه برشی لازم اولور مصنف و سایر مؤلفین قنبدان نقل ایتدیلر که شریکک اوزرنده برشی لازم دکلدرینه بویله بر اجنبی یتیمک دارنده بلا عقد الاجارة بر مدت ساکن اولسه اجرت ایجاب ایتد به ضرر دار یتیم بلا استثناء واقف کیدر دیدیلر قول معتمده بودر ریکی قلت و یکن حل کلا الفرعین علی قول المتقدمین بعدم اجرة و اما علی المعتمد انها کالوقف فوجب الاجرة علی الشریک و الزوج لکون سکنی المرأة

واجبة علیه و هو غاصب لدار الیتیم فتلزمه الاجرة و به افقی ابن نجیم ریکی شارح مرحوم دیر که سالف البیان ایشو ایکی فرعیکه بری ام یتیم و دیکری سکناسی شریکدر و تدری مقدمه سیک عدم اجرتی قولرینه حل نمکندر اما اصل قول معتمد یتیم مالیده وقف کیدر ایدی صور مشرومه لده شریکک و زوجک اوزرنده اجرت واجبه اولور عورتک سکناسی زوجیک اوزرنده واجبه اولغله کندوسی یتیمک دارنی غصب ایتد اولغله کندویه اجرت لازم اولور اما اناسی یا لکرجه کندوسی ساکنه اولورسه اجرت ایجاب ایتد انجق ایشو قول مشروحه ابن نجیم افقا ایلدی (وما فی الصریفه من التفصیل لو الیتیم یقدر علی المنع فلا اجر والا فعلیهما غیر ظاهر و علیه فهو علیه لاعلیها کافاده فی تنویر البصائر ثم نقل عن اخائیه ان مسئله الدار کسئلة الارض ریکی صرفیه ده ذکر اولنان تفصیلکه یتیمک سکنک اونه رسیده اولوب کندوزری دارنده ساکن اولمرندن منعه قادر اولورسه داره اجرت ایجاب ایتد یوقینه اجرت ایجاب ایدر مضمون کلامی غیر ظاهر در حد بلوغه رسیده اولیمان اون اون ایکی یا شستده چوجفک منعه و عدم منعه اعتبار اولنمافین و ایشو قول معتمد اوزره اجرت زوجک اوزرنده لازم اولور زوجیه ایجاب ایتد ریکی که مضمون مشروحه تنویر البصائر صاحبی انده افاده ایلدی بوندن صکره خایه دن نقل ایتدیکی مسئله دار مسئله الارض کیدر که شریک حاضر یلورسه که زرعک ارضه نفی اولوب ضرری اولورسه ارضک کلیس زرع ایدر و فقا که غاصب حاضر اولدقه اولقدر مدت کندوسیده کلیسیله مستفع اولور (وان الحاضر اذا سکن فیما اذا کان لا یضرها فله ان یتک قدر شریک قالوا و علیه الفتوی) و شریک حاضر سکناسنده مضرت اولیمان دارده ساکن اولورسه غائب ایچوندر اولقدرده ساکن اولور واردد فقها فتوا بوقول اوزره بیوردیلر (او معدا) ای اعده صاحب (للاستغلال) بان نباه لذلك و اشتراء لذلك قبل او آجره ثلث سنین علی الولا و یاخود مقصوب صاحبک استغلال ایچون حاضر یلوب یعنی انکیچون بنا و یا اشترا ایتدیکی عند البعض و یاخود متوالی اوج سنه ایچر ایتدیکی نسته اولورسه منافع غصب مضمونه اولور بوقول الاشباه لاتصیر الدار معدة نه باجازتها بل بیناتها و شرائها لولا باعداد البایع بالنسبة للمشتري ریکی اشباهه مسطور در که دار مجرد اجاره ایله هر قدر اوج سنه و یا اکثر اولورسده معدة للاستغلال اوله من بلکه انکیچون بنا و یا اشترا ایله اولور و مشتری به نسبتله بایعک استغلال ایچون اعداد ایله ده معدة للاستغلال اولور فقها سکنک ظاهر کلاملرندن فهم اولنان قول مشرومن معتمد اولسیدر امدی بر کسه بر داری بر ماه مسئله استیجار ایدوب بعده ایکی ماه ساکن اولسه ایکنجی ماهک اجرتی کندویه لازم اولماز الا معدة للاستغلال اولورسه اولور و یشرط علم المستعمل بکونه معدا حتی یجب الاجر وان

لا يكون المستعمل مشهورا بالغصب) معد للاستغلال اولان مقصوده انك معد اولديغنه مستعملكه غاصبك على مستعملك غصبه مشهور اولماسى شرط قلنديكه حتى اجرت واجبه اوله زيرا عدم على وشهرتى صورتلرنده اجرتى التزام ايتيمرك ساكن اولمش اولور بئنه برين اجرت لازم اولمز هر نقدر معد للاستغلال اولور سده ولو اختلاف فى العلم وعدمه فالقول له بمينه لانه منكر والاخر مدع في شارح عليه ازجه دير كه غاصبه مقصوب منه مقصوب معد للاستغلال اولديغنه على اولوب اولما ديغنه اختلاف ايدر لسه منكر اولديغندن قول بمينه غاصبكدر اخر كه مقصوب منه مدعيدر (قال شيخنا ويوت رب الدار ويبيع بطل الاعداد) بزم شيخنا زيور ديلر كه معد للاستغلال اولان دارك صاحبك مويله واتى بيله اعداد باطل اولور بولونى انفسه ثم اراد ان يعده فان قال بلسانه ويخير الناس جاز ذكره المصنف في بر كيمنه بردارى كندونق چون بنا ايدوب بعده انى معد للاستغلال ايتك مراد ايله ايمدى انى لسانه دوب وناسه خبر و برسه جاز اولور بعض نسخه ده جاز بدله صار واقع اولمشدر مصنفك ذكر ايتديكده اودر في (الا) في المعد للاستغلال فلا ضمان فيه (اذا سكن بتاويل ملك) كيت سكه احد الشركاء فالملك ولو ايتيم كامر عن القينة فتنه (الا) معد للاستغلال اولان مقصوده ضمان اولمز غاصب تاويل ملك ساكن اولور سده كه ملك برداره شريك اولان ذواتك برى انده ساكن اولسه اولديغنى كى داره شروح هر نقدر بيله مشترك اولور سده اولسون تده كه قبه دن نقله مرور ايتدى فتبد اولكر غافل اولكر كه بومتقدمين قوللريد (امافى الوقف اذا سكه احدهما لغلبة بلاذن زم الاجر) اما وقفه ايكى شريك برى ديكر بئنه اذ سكه تعاقب ساكن اولور سده اجرت لازم اولور بئنه (او عقد) كيت الزهني اذا سكه المرتهن ثم بان للغير معد الاجارة فلا شئ عليه وياخود معد للاستغلال اولان شيد غاصب تاويل عقد ايله ساكن اولور سده بئنه ضمان ايتز تده كه رهن بئنه مرتهن ساكن اولدقدن صكره ظاهر اوله كه بئنه غير كيمنه نك معد للاجارة اولان ملكيدر بس مرتهنك اوزر بئنه اجرتدن برئنه ايتز بئنه بقى لو اجر الغاصب احدها فعلى المتأجر المسمى لاجر المثل ولا يلزم الغاصب الاجر بل يرد ما قبضه المالك ايشاه وقبه في بر مسئله باقى قالوب بيان اولنديكه غاصب مواضع ثلثه دن برينى ايجار ايدرسه مثلا وقف ويا معد للاستغلال اولان بردكاني بر شخص غصب واخره ايجار ايلسه ايمدى اجر مسماي تأديه متا جرك اوزر بئنه لازم اولور اجر مثل ايجاب ايتز غاصبه ضمان ايجاب ايتامكين كندوبه اجرت ايجاب ايتيوسب انجق قبض ايتديكي مبلغى ملك صاحبه رد ايدر في الشر بلاينه و ينظر ما لو عطل المنفعة هل يضمن الاجر كالوسكن في شربلايله ده مر سومدر كه تاويل ملك اولان محله منفعتى احد شريكين تعطيل ايلسه ساكن

اولديغنى مثالا اجرتى ضامن اولور مى بوكا نظر قيلنوب تبع اولور بئنه (و) بخلاف (خر المسلم وخزيره) بان اسلم وهما في يده (اذا اتلفهما) مسلم اودمى (فلا) ضمان دخى مسلمه ويا ذميتك ائتلاف ايتدكلى مسلمك خرى وخزيرى سالف الذكر ضمان ايجاب ايدن شريك خلافته در كه ضمان ايجاب ايتز شارح رحمه الله تعالى نك خرى وخزيره مسلمك مالك اولسنى كندونك ذاتده مسلم اولسيوب ايتز يندنه بولندرق مسلم اولسيه تصويرى مسلمه حسن ظنا كه مسلم اولان ذاتك يندنه بولر بولنر ديمك يو خسه مالا مسلمك يندنه بولنن خرى وخزيرك ائتلاف مسئله سيدة بئنه بويله در بئنه (ضمن) المتلف المسلم قيمتهما لان الخمر في حقنا قيمي حكما (لو كان الذمي) والمتلف غير الامام او مأموره برى ذلك عقوبته فلا يضمن ولا الرق خلاف لمحمد مجتبى في بر ذميتك ملكى اولان خرياله خنزيرى بر مسلم ائتلاف ايدرسه قيمتيرينى ضامن اولور بزرگ حقنده حكما ايتز قيمتير اولدقلرندن ذاتده هر نقدر مثلى ايسه ده ودمى حقنده بئنه مثليدر لكن خرى ذمى مجرد كندوسى ايجمك ايجون چيقاروب مسلمينه بيع چون بايتوب واتف ايدن ائتلافى انك بيعنى اظهار بئنه عقوبته راي واعتقاد ايدر امامك ويا مأموريتك غيرى اولور سده ضامن اولور اما بر ذمى دار اسلامه خرك بيعنى اظهار ايدرسه منع اولور وراقه ايدن مؤمن موحد وراقه سنى راي ايدن امام ويا مأمورى نه كندى ونه طلوهنى ضامن اولماز امام محمد ايجوندر اختلاف بئنه (ولا ضمان فى متيودم اصلا) دمله متيوده اصلا كه كرك ذمى مالى اولسون ورك مسلم ضمان اولماز اهل اديندن بريسى بولنرك مالتنه قائل اولديغنه مبنى (بخلاف ما لو اشترها) اى الخمر (منه) اى الذمى (وشربها فلا ضمان ونمن) لانه فعله بتسليط بئنه بخلاف غصبها مجتبى) اما خرى مسلم ذميدن اشترا وشرب ايدرسه صورت مشروحه نك خلافته در كه بوندنه ضمان ونه ده بئنه برى ايجاب ايتز فعلى بايتك تسليطيله اولديغندن اما غصبى بونك خلافته در (وفيه اتلف ذمى خرى ذمى ثم اسما او احدهما لاشئ عليه الا فى روايه عليه قيمة الخمر) مجتباده مذ كورد در كه بر ذمى بر ذميتك خرى ائتلاف ايدوب بده ايكسنى بردن وياخود فقط بريسى اسلامه شرف اولسه اوزر بئنه برشئ لازم اولمز الا برواينه خرك قيتى لازم اولور بئنه (غصب خرمسلم فخلها بما لا قيمة له) كتحطه او ملح يسير لاقية له او تشميس (او) غصب جلد متيوده فدينه به (بما لا قيمة له كتراب وشمس اخذها المالك مجانا) بركسه بر رجل مسلمك خرى غصب ايدوب بعده كندو ايجون قيمت اولميان از برغداى ويا ملح ويا كونه قارشو قويمق مثالا شيله سر كه يابوب وياخود خانه سندن ميتددر يسنى الو بئنه تراب وشمس مثالا قيتى اولميان نسنه ايله دباغتير سده مال صاحبي انى محانا كه باد هوا جه الورز برامز بوررانى غسل كى تظهيدر در ملكندن اخراج ايتز بوقدرجه شيله غاصبك مالى اولماز بئنه (و) لكن (لو اتلفهما

ضمن (لاولتفا) لكن غاصب جلد ايله خلی اتلاف ایدرسه سرکه نك مثلنی درینك
قیمتی ضامن اولور بونده استدراك لازم دكلدر خل ايله جلد بلا تعد كندو باشلرینه
تلف اولورسه ضمان لازم اولماز (وفي شرح الوهبانية یضمن قیمته مدبوغا واعتمده
فی الملتقى) وهبانية شرحه ذكر اولدیکه اتلاف صورنده غاصب درینك دباغتلمش
اوله رق قیمتی ضامن اولور ملتقى صاحبی معتمد اولان قول بودر دیدی بعضلر بلا
دباغت طاهر اولدیغی حالده قیمتی ضامن اولور دیدیلر سده قول ضعفدر وصف
دباغت جلد تابع اولدیغندن (ولو خلاها بذی قیمته كالمخ) الكثیر (والخل ملكه
ولاشئ علیه) لملكه خلافا لهما) غاصب خری ملح كثیره لودى قیمت اولان ننه ايله
تخلیل ایدرسه خل كندونك ملكی اولور خر صاحبنه برشی ویرمك كندونك
اوزرینه لازم اولماز امامین ایچوندر اختلاف مشار الیهما خر صاحبی درسه سرکه بی
آلوب طوزك قیمتی غاصبه رد ایدر یوردز (ولو دینغه) بذی قیمته كقرظ وعفص
(الجلد اخذه المالك وردما زاد دینغ) وللفاصب حبسه حتی بأخذ حقه) غاصب
جلد قیدی سلم اغاجنك یراغی وماضی مثلو ذی قیمت اولان نسته زایله دباغت لسه
مال صاحبی اتی الوب دباغتك زیاده ایدیكى مبلغی رد ایدر اكادمبوغا وغیر مدبوغ
ذکیا قیمت یچیلوب مایینلرنده كه زیاده رد اولور و غایبون حقنی اخذ واستیفا
ایده نه دك حبس وارد رتن مقابل مبیعی دینجون رهنی جلیچون عبدا بقی حبس کی
(ولوا تلفه لا یضمن) كالو تلف) غاصب دری بی اتلاف ایدرسه ضامن
اولماز كندو باشنه تلف اولدقده ضامن اولدیغی کی امامین مدبوغ جلد ذی قیمت
ضمن اولور دیدیلر نهایتی كندوده دباغتك زیاده ایدیكى مقداری حمله جلد
غیر مدبوغ قیمتی مال صاحبی غاصبدن اخذ ایدر (ولا ضمان باتلاف المتبذ ولو لدی
ولا باتلاف متروك التسمیه عما ولولن یجیه لتقی لان ولایة المحاجة ثابتة) مینه
هر تقدیر ذمیک مالی اولورسه دخی اتلافیه ضمان ایجاب ایتز بوماسیتی تکرار
در دخی متروك التسمیه اولان ذبحیدی عدا اتلافه ده ضمان ایجاب ایتز هر تقدیر انك
اباحه سنه قائل اولان شافعی المذهب کیستندك ملكی اولورسه ده ولایت محاجة
كندولر یچون نایبة اولغین (وضمن بکسر مرف) بکسر ایه الله واولو اكا فران
کال (قیمه) خشبا منخوتا (صاخا لغير اللهو) (ساز و طنبور ودف امثال الت لهوی
قروب باره لکله لهوک غیرینه صاخ وقابل اولور مثلاً زید و یاسار برنی وضع
اولور خشب مسخوت اوله رق قیمتی کسر ایدن شخص ضامن اولور (و) ضمن
القیمه لالمثل (باراقه سکر و منصف) سحی بیانه فی الاشربة (وصح یبعها) کاهها
وقالا لا یضمن ولا یصح یبعها وعلیه الغنوی لمتنی ودر روزیلعی وغیرها واقره
المصنف (سکر که قحطینه باش خرمانك شدت پیداه ایتش چك صوبی و مصنفه

طبخه نصفی زائل اولان مسکراتی اراقه ایدن کسنه انلرک قیتلرینی ضامن اولور
مثالرینی ضامن اولماز مسلم انلری تملکدن ممنوع اولدقلرندن کتاب الاشربة ده مصنفك
بیانی قریبا كلور معازفد نبرو ذكر اولان شیلرک کلیسك یعلری صحیح اولماز
یوردیلر فستاده بوقول اوزره در دیو معتبراده مسطور در تنبیه بر کسنیه
امر معروف ایدیكى تقدیرجه قبول اولنوب تأثیری اوله جفنی فهم ایدوب و کندوبه
ظن غالب كلورسه كندونك اوزرینه امر معروف فرض اولور تركنه رخصت
اولز یوق كندوبه اهانت وضرب اولنوب و كندوده عدم صبر و فتنه عظیمه وقوی
توقع اولورسه تری افضلدر ضرب و ضرره صبر ایده بلوب غیره بر ضرر اصابت
ایترسه لا بأسد ربلكه مجاهد فی سبیل اللهدر و انلردن ضرب و شتم احتمالی اولوبوب
نهایتی عدم قبولاری تبین ایدرسه بخیردر لکن افضل اولان امر معروف نهی منکردر
كثافی التبیین (اماطیل الفراء زاد فی ضطر الخلاصة والصیادین والدف الذی
بیاح ضربه فی العرس فضمون اتفاقا) غزاتك وصیادینك طبلاری وسور مسلیمنده
ضربی میاح اولان دف كسر اولورسه اتفاقا مضمونه در (كلامه المغنیة
ونحوها) ككیش نطوح و حامة طیاره و دیک مقاتل و عبد خصی حیث تحجب
قیمتها غیر صاخقه لهذه الامور (صور مشروحه زده كه ضمان وصحت بیع اینه مغنیة
ده كه وانك امثالی بویزه ايله ضرب ایدن قوج و هواده طیران ایدن كوكرچین ومقاله
وزراع ایدن خروس و طووشه ایتامش عبك ضمان و یعلرینك صحتی كیدر بونلری
بر کسنیه اتلاف ایده چك اولسه اوصافی مشروحه زایله موصوفه اولیه رق محرد
كندولرینك قیتلری واجبه اولور یعنی حصی اولیمان عبدی ضامن اولور (ولو غصب
ام ولد فهلك لا یضمن بخلاف) موت (المدر) لتقوم المدر دون ام الولد وقالا
یضمنها لتقومها) بر کسنیه برام ولد جاریه بی غصب ایتدكده هلاك اولسه ضامن اولز
استهلاك بونك خلافته درومدرده تقوم اولوب ام ولده اولدیغندن غصب اولنان
مدبرك موتی ام ولدك خلافته در امامین همایین ام وادك قنك قیتنك ثلثیه تقویمنه
بناء ام ولد مر قومه بی ضامن اولور دیدیلر مدبرك تقوی قنك قیتنك ایکی ثلثیه در
عند البعض نصفیه در (حل قید عبد غیره اورباط دابة اوقیح باب اصطبله اوققص
طائر فذهبت) هذه المذكورات (بر کسنیه بر غیر کسنه نك كوله سنك و یاد ایه سنك
باغنی جوزوب و یا خورینك قبوسنی اجوب و یا قوشنك قفصنك بیانی اجفله مزبور
فرار ایتسر امامین نزدنده بونلرده ضمان ایجاب ایتز امام محمد ایچوندر اختلاف امام
سرخصی عبدی یچون اولمقله تقید ایتدی عاقل اولورسه اتفاقا ضمان ایجاب ایتز
یوردلر (اوسعی الی سلطان بمن یؤذیه و الحال انه لا یدفع بلارفع) الی السلطان
(او) سعی (بمن یبشر الفسق ولا یمتنع ینیه اوقال لسلطان قد یعزم وقد لا یعزم)

فقال (انه وجد كنزا فخره) السلطان (شيئا لا يضمن) في هذه المذكورات) وياخود
بركسته كندويه جفا اذا ايدوب واذا سى انحق سلطانه شكايته دفع اولور كسنيه بي
وياخود برفسقه مباشرت ايدوب كندونك نهيه امتناع ايتيان فاسق معلى سلطانه
سعى واجار ايتكله وياخود بعض غرامت ونجريم ايدوب وبعض ايتيان سلطانه
برجل فلان كسنيه بردفينه بولدى ديمكله سلطان كندوبى بر مقدار تعزيم ومصادره
ايتسه اشو صور مشروحك كليسند ساعى ضامن اولماز ساعى بالفساد اولان
تمام ونماز مقوله لربه مثلك دينور كعب الاخبار حضرت عمر رضى الله تعالى عنهم
استفسار واستبا بيوردل كه مثلك نه در جوابنده ناسك شر اوسى دين قرنداشنى سلطانه
سعى ايدن مثلندر كه اوج كسنيهك هلا كنه بادى وباعثدر كندو نفسينك ودين
قرنداشنك وسعى ايتديكى سلطانتك بيوردل (لطيفه) بر نماز بر سلطانه سعابه طريقه
خبر وريدكه فلان كسنيه وفات ايدوب ببولدى ويرجوق مالى ترك ايلدى جوابنده
خليفه بيورديكه ولدى الله ذوالجلال حضرت لرى انبات وخلق بيوروب مالىده معطى
حقيقى اكثار وساعيده قادر قيوم اولان ذات بيچون تدية وهلاك ايلدى سامعينده
* الخليفة رحمه الله تعالى * ديدلر نقايه ده وشر حنده جواهر الفتاواده (ومن سعى ونم الى
سلطان ولو غير جار فيضمن الساعى مطلقا وعليه القوي) ديومستور دروسيد ابوتجاع
ساعينك قتلى تجوز ايدوب بربوزند ساعى بالفساد اولنقرندن قتلا ريدنى موجب
نوايدر ديدى (ولو عزم) السلطان (البتة) بمثل هذه السعابه (ضمن) (وكذا) (يضمن) (لو سعى
او مثالا وسعابه ايله مطلق تعزيم ايدرسه ساعى ضامن اولور (وكذا) (يضمن) (لو سعى
بغير حق عند محمد زجراله) اى الساعى (وبه يفتى) وغرر ولو الساعى عبد اطول
بعد عتقه بولدى بركسنيه بغير حق سعابه اولور سد امام محمد رحمه الله تعالى قتنده
كندوبى سعابه دن زجر ومنع ايجون ضامن اولور انحق بوقوله فتوا ويرياور
وتعزيره اولنور وسعابه ايدن شخص نابرخوردار عبد اولور سه عتق اولنقدنصره
ضامن اوله جفى نسته بي مطالبه اولنور فتاواى خيريه ده بحر بسطدن نظمه سؤال
اولنديك (نظم) يا ايها العالم المرض سيرة * ماذا الجواب عن الساعى الشقى الخ * يسعى
بشخص لذى ظلم ليهلكه * فياخذ المال قسرا منه باز * فاجاب من بحره * افتى بتضمينه
حذاق مذهب * لما راوا وجهه اضواء من الوضع * لانه مثل من القى بصاحبه * عمدا
ليهلكه في اسوء البرح * كما شاهد في الاقطار اجمعها * وفيد من ابلغ الاضمار والترح *
قد قاله العبد خير الدين معتق * بالذنب لكن صبي الختم بالفرح * حلق جيمك فحقى لامك
كسر يله مجال معنائه كه عداوتى اظهار ايدى ديمك ريش تحريكه خيل معنائه
بالستعانه ايجوندر وضع تحريكه صباحك وقر كضياى برح شدت وشر معنائه
ترح هم وهبوط معنائه در (ولومات الساعى فلعلى به ان ياخذ قدر الخسران

من تركته) هو الصحيح جواهر الفتاوى * ساعى وفات ايدرسه مسعى به ايتديكى ضررى
تركه سندن الور انحق صحيح اولان قول بودر (ونقل المصنف انه لومات المشكوه عليه
بسقوطه من سطح تلوفه عزم الشاى دينه لالومات بالضرب لتدوره وقدر في باب
السرقه) مصنف كيتاب عليه رجة الملك الوهابه عماديه دن نقل ايتديكه مشكوه عليه
خوفندن ناشى فرار ايدر كن طامدن دوشمه سى سبيله وفات ايدرسه شكواجى دينى
ضامن اولور ضريله فوت نادر اولديغندن انكله وفات ايتسه اتى ضامن اولماز
بومضمون باب السرقه مرور ايلدى (امر) (شخص) (عبدغيره بالابق اوقال) له
(اقتل نفسك ففعل) ذلك (وجب عليه قيمته) بر شخص بغير كسنيهك عبده قاچقه
امر ايدوب وياخود نفسى قتل ايله ديمكله اولدى اتى ايشلسه اوزرينه عبدك قيمتى
تأديه لازم اولور (ولو قال له اتلف مال مولك فالتلف لا يضمن الامر والفرق ان
يامره بالابق والقتل صارغا صيالاته استعمل في ذلك الفعل ويامره بالاتلاف لا يصير
غاصبا للمال بل للعبد وهو قائم لم يتلف وانما التلف بفعل العبد * بركسنيهك عبده
بر شخص سيدك مالى اتلاف ايله ديمكله اتلاف ايلسه امر ضامن اولور صورتين
مشر وحتين ميانلر نده فرق مسئله اوليده اباقله وقتله امر يله امر اول فعلنده اتى
استعماله كويانى غصب ايتش اولور مسئله ثانيه ده اتلافه امر يله مالى غاصب عد
اولور او ايسه حال قائم وموجود در نهاى مالك تلى انك فعليله در (واعلم ان الامر
لا ضمان عليه بالامر الى في ستة اذا كان امر سلطانا واما اوسيد اولمامور صيااوعدا
امر بالاتلاف مال غير سيده * معلوم اولسونكه امره امر يله ضمان ايجاب ايتز بغيرك
مالى اخذ ايله امر ايتسه كندويه ضمان لازم كلز اخذ ايدن ضامن اولور بونده امر صحيح
اولديغندن الا اتى محله امر يله امره ضمان ايجاب ايدر اولامر ايدن پادشاه
اولديغى صورنده زيرا پادشاهك امرى اكر اهدر امثال ايتزه كندويه عقاب
ايله جكم در كاردر اعدى ضمان پادشاهك اوزرينه لازم اولور برشى لازم اولور ثانيا
امر يبا اولور سه ينه ضمان امره اولور ايتنه برشى لازم اولور مثلا برجل بالغ او غلونه
كندو ارضنده بر آتش يا قفله امر ايتديكندن او غلوانى ايشكله آتش قومشوستك
ارضنه سرايت ايدوب بر مقدار شى تلف اولسه باباسى ضامن اولور صحيح اولغله فلى
كندويه انتقال ايتش اولديده كانه كندوسى مباشرت ايتش اولدى ثالثا عبدك
مأمورك سبدي اولور سه امرى امر ايدن اغا كندوسى ضامن اولور رابعا مأمور
صبي اولور سه مثلا برجل برصبي محجوره شواغاچه جيق بزه بر مقدار ميوه ايتدرديمكله
صبي جيقوب ودوشوب فوت اولسه ديتى امر ك عاقله لربه لازم اولور خامسا مأمور
كندويه اغاسنك غير نيك مالى اتلافه امر ك امر ايتديكى عبد اولور سه ينه ضمان
امر ايجاب ايدر (واذا امره بحفر باب في حائط الغير عزم الحافور رجوع على الامر

اشبه * سادسا برکنه بر غیر کنه بر غیر دوارندن باب مفرله امر ایتمکله اولده
حفر ایتمه صاحب حائطه حافر ضامن اولور حافر ده امر رجوع ایدر * (استعمل
عبدك الغير لنفسه) بان ارسله فی حاجته (وان لم يعلم انه عبد اوقال ذلك العبد) الذي
استعمله انی حرضن فیه ان هلك (العبد عمادیة) بر شخص بر غیر کنه نك عبدنی
کندو نفسیون استعمال ایدوب مثلاً مصلحتیون بر محله کوندر سه ده نقد ر انك عبد
اولدینی بیلر سه ده و یا خود عبد من یورین حرم دیر سه ده انك قیمتی هلاکی صورتده
ضامن اولور استعمالیه غاصب اولمش او اور (وفیه اجاء رجل الى اخره وقال انی حر
فاستعملنی فی عمل فاستعمله فهلك ثم ظهر انه عبد فمته علم اولم یعلم هذا اذا استعماله
فی عمل نفسه) عمادیه ده نه مر سومدر که برکنه بر اخر کنه نه کلوب بن حرم بنی
مصلحتکده استعمال ایله دیمکله اولدخی استعمال ایدوب وهلاك اوله بعده انك عبد
اولدینی ظاهر اوله بلسون و باللسون مستعمل ضامن اولور لکن بو کندو عملده
استعمال ایندیکنه کوره در و بومنده که مضمونی تکراردر * (ولو استعماله لغيره) ای
فی عمل غیره (لا) ضمان علیه لانه لا یصر به غاصبا کتوله بعدارق هذه الشجرة وانثر
الشمس لتأكله انت فسقط یضمن الامر و اوقال لتأكله انت و انما ضمن قیمته لانه استعماله
کلد فی نفعه * عبد مشروحي کندو عملده استعمال ایتوب غیرک عکده استعمال
ایدر سه انکله غاصب اولدیندن انی ضامن اولماز اول غیر نقد ر عبد اولور سه ده
مثلاً آمرک بر عبده اشبو اغاچه جیق بر مقدار زرد آلودک که اکل ایده سک قولنده
سقوطنده آمرک ضامن اولدینی کبی اما سن و بن اکل ایتمامز ایچون دیر سه بونده
آمر عبدک کلیمی کندو نفعنده استعمال ایتمش اولغله قیمتی ضامن اولور بومشله مخدده ده
بو یلجه مر سومدر لکن بونده نظروار * (غلام جاء الى فصاد فقال فصدنی فقصده
فصاد اعتادا) فغیره بالاولی (فات من ذلك ضمن قیمته العبد عاقلة الفصاد) * بر کوله
برقان ایچی به کلوب بدن قان ال دیمکله اتدن فصد معتاد ایله فصاد ایتمکله اتدن متأثراً
فوت اولور سه عبدک قیمتی فصادک عاقلة سی ضامن اولور عبدک اذنته اعتبار اولماغین
ظاهر اولان عبد هر نقد ر مأذون اوله دخی اذنته عدم اعتباردر زیر کندو به اذن
انجق تجارت حقنده فصد معتادک غیرنده ضمان بالظریق الاولیدر * (وکذا) الحكم
(فی الصبی تجب دیته علی عاقلة الفصاد) عمادیه * صبی حقنده دخی حکم به بویه
در که دیتی فصادک عاقلة سی اوزره واجبه اولور هر نقد ر مأذونده اولور سه * (فرع)
غصب عبد او معه مال المولى صار غاصبا للمال ایضابل قالو ایضمن ثیابه تبعاً لضمان
عینه بخلاف الحر عمادیته) برکنه کنه بویه برابر مال بولان بر عبدی غصب ایلمه
کندو بی غاصب اولدینی مثلاً مالید غصب ایتمش اولور ایددی عبد ابق ایده جک
اوله غاصب عبد و مالی ضامن اولور بلکه فقها عینی ضامن اولمسه تبعاً له ثیابیده

ضامن اولور دبدیلر اما حر که کشی او غلو عبدک خلافته در که انك غصبنده نه کندونک
ونه و بالتبع ثوبک ضمانی ایجاب ایترو فی الوهبانیه و هبانیه ده مذکوردر که * (ولو نسی
الحرفات یضمن نقصها) * ولو نسی القرآن او شاخ یذکر * برکنه ارباب ضاماندن
اولان بر عبدی غصب ایتمکله کندونک بدنده حرفت و صنعتی اونسه انك نقصانی
ضامن اولور قران عظیم الشانی اونسه و یا خود حال شبایتده غصب ایدوب بر مدت
عندنده مکث ایتمکله شیخوخت طاری اوله بدنه بویه ذکر اولور که نقصان
قیمتی ضامن اولور (ولو علم الدلال قيمة سلته * فقوم للسلطان انقص یخسر)
بر دلال بر سلته و متاعک قیمتی یلهرک سلطانه و یا امر او حکامه نقصان بهایله
تقوم ایتمه نقصانی دلال ضامن اولور باخصوص مال بیت المائک و یا ثیامک
و یا وقفک اوله مقومین ضامن اولور * و متلف احدی فردتین یسلم ال *
بقیه و المجموع منه یخسر) فردتین شیشین معناسنه یعنی کندودن مقصود اولان
انتفاع انجق ایکی بویه بدن اولور قیونک ایکی قصادی و خفک و جزمه نك چفتی
مثلاً ایکی نسیندنک برنی اتلاف واضاعه ایدن کسنه ده مال صاحبی دیگر بنده
تسایم ایدوب مجموعنک بدلی کندو به تضمین ایتدیرر فقیه ابولیت برنی غصبه
ایکینی بدن غصب ایتش اولغله باقی بی تسلیمی شرط قلدی * (قلت وعن ابی یوسف
لا یضمن الا الخلف التي اتلفها وفي البرازية هو المختار و اقره الشر بنبلالی *
شارح علی داز حه در که امام ابی یوسف دن انجق اتلاف ایتدیکی خفی ضامن اولور
دیومر و بدر برز به ده انجق مختار اولان قول بودر دیومر سومدر شر بنبلایده
بون اقرار ایلدی) (و ذکر ما یفیدان السلطان لیس بقید * و انه ینبغی القول
بتضمن القاضي ایضاً سیمانی استبدال الوقف و مال الیتیم فلیحفظ والله اعلم *
شر بنبلالی ابن وهبانک و قوم للسلطان قولنده سلطانک قید احترازی اولماسی
مفادنی ذکر ایلدی یعنی امر اونوابده نه بویه دیمک اولور و مقومینک
ضامن اولدقاری مثلاً قاضی نکه لایق اولان تضمینله حکمدر دیو ذکر اولندی
باخصوص استبدال وقف و مال بیتده که تقویتمده کندونک رایی منضم اولور
(خاتم) برکنه کندونک اوز رنده و تیدیغی غیرک حق اوله رق وفات ایتمه
یوم قیامتده انکله مؤاخذه اولور می الجواب دین تجارت اولور سه عدم مؤاخذه سی
مرجو و مأولدر یوق من جهته النصب ایسه مؤاخذه اولور بر کیمسه اوز رنده که
دینی نسیان ایدهرک فوت اولوب لکن او غلو اول دینک کیمه اولدینی ییلوب
اونتر سه انك تأدیه سی لازم اولور او غلو ده ناس اولدینی حالده وفات ایدر سه انکله
مواخذه اولتماز برکنه بایاسندن بر مقدار نسنه سرقت ایدوب بعده باباسی
وفات ایدر سه کندوسی انکله اخرته مواخذه اولتماز زیر ادین و ضمان مسروق کندو به

انتقال ابدی نهایی سرقه چنانچه نانی آثم اولور بر منک بر مقدار
مالی سرقه و یا غصب ایسه یوم جزاده مسئول و معاقب اولور لکن مخصوصه سی پک اشدر
زیرا کافر ابدی اهل نادر حقندن کچمر مؤمنک طاعتی کندویه و رلز و کندونک
کفرینک و بالی مؤمنه وضع اولور ایسه حال احقاق حق متعیندر حیوان حقیقه
پک مشکدر ادمینک ادوی اوزره اولان حقندن اشدر دار معصوبه ده که
مریضک عیاده سنه رخصت یوقدر لغو ذی الله تعالی من شرور انفسنا و استغفر الله العظیم
ومنه الهدایه والتوفیق

(کتاب الشفقه)

شفقه حقنده مسائل مکتوبه در مناسبتی تملک مال غیر بغیر رضاه مناسبتی
غیرک مالی بلا رضاه تملکدر قیاس اولان بونک مشروعیته بناء غصبک اوزرینه
بونک تقدیمی ابدی لکن غصبک وقوعنک کثرته مبنی انک معرفته کثرت
حاجت اولغله تقدیمه سزا اولدی باخصوص فی زماننا اکثر معاملا تده وقوعه بولور
ظلم حیف تعدی زمانیدر بر شاعر ماهر نه کوزل دیمشدر (بیت) (الظلم فی خلق
النفوس فان تجد * ذاعفه قلعة لا یظلم) یعنی نفوس انسانیدنک اکثرینک خلق
و طبیعتارنده ظلم مرکوز و مجبولدر بعضاندر اظلمدن اجتناب و احتراز ایده فی هر نه قدر
بولور سه کرده عدم ظلمی بر علت و سببه منیدر یوخسه مجرد دیانتندن و رجندن دکدر
(هی) لغه الضم و شرعا (تملک البقعة جبراعلی المشتري بما قام علیه) بمثله
لومثلبا و الا بقیة شفقه لغته برشی بر شیة ضم ایدوب یناشدر مق معناسنه در
منضم اولدیغی نسنه کندوسی چفت اولور مانحن فیهده شفیع اخذ ایدیک
مثلا داری کندودار بنه ضم ایدر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم مذنبین حقنده
شفاعتاریدی بوقیلدندر زیر شفاعتاریله کندولرینی فوز و نجات بولان مؤمن
موجدینه ضم ایدر شرعا شفقه مشرتنک اوزرینه قائم اولان بهایله مثلبه قیسه
کندویه جبرایله شفیعک بر بقعه بی تملکدر اولی اولان عبارده کنزک و سائر لکن
تعبیر لری کی تملک بدلتنه تملک ابدی شفقه شفیعک وصفی اولوب کندوسیده اسم
مفعول صیغه سیله تملک اولوب تملک اولدیغندن حتی اتقانی هی عبارة عن حق التملک
فی القمار دیدی جویده کندویه اتباع ایلدی علامه مقدسی مشرتی بقعدی
بلا جبر کندو رضاسیله شفیه و یروب تسلیم ایدر سه بونده هر نه قدر ضم بولور ایسه ده
بنه شفقه بولور دیدی مصنف مرحوم مشرتی قیدیله هبه وارث و صدقه ماللری کی
بلاعوض مالک اولان شیردن و یا خود عین اولیان مهر و اجاره و خلع و صلح عن دم

عدم عوض مالک اولنان شیردن احتراز ایلدی زیر بولور دن بنده شفقه اولماز اما هبه
بعوض اشتراقیلندن اولغله انده شفقه اولور (و سببها اتصال ملک الشفع بالمشتري)
بشرکه او جوار (شفقه نك سببی شرکته و اجوار ايله شفیعک ملکینک اشترا اولنان بقعه به
اتصالیدر شرکت کرک بقعه ده و کرک حقوقده اولسون ازو یا چوق اولسون
جوارده اولدیغی مثلاً و زیر ایدواخل اولان کسنه نك سوء معاشرت و معامله ضرری
دفعیچون مشروعه قلمشدر مثلاً دیواری عالی قیلوب ضوئه نهاره مانع اولوسی
و یا ایضا دنا و اناره غبار و ایضاف دواب و ضغائر امثال طبع سلیمک کندودن
استکراه ایده چکی ضرر دائمی بی دفعیچون اولور (و شرطها ان يكون عقارا) سفلا
کان او علوا وان لم یکن طریقیه فی السفل لانه الحق بالعقار بماله من حق القرار در
شفقه نك شونک شرطی شفقه ادعا اولانه حق محل عقار که بر اولمی کرک سفل اولسون
و کرک علوا مبدی عقارک غیرنده شفقه جاری اولماز الا کندویه تبعیله اولور
علوک سفله هر نه قدر طریق اولماز سه ده زیر اعلو عقاره ملحق اولدی کندوده
بولنان حق قرار ملا بسه سیله عرصه کی حق وضع صاحبنه متاید و یا قیدر
علوایله سفلاک طریق بر اولور ایسه شفقه اولوتیله اولور عالی عقارک ییغنک مثالی
ایکی کیمندنک بر علوایله سفله مشترک اولوب بریسی علودن حصه سنی ییغ ایدکده
دیگر یچون عقاره تبعیله انده شفقه دعواسی اتمک وارد لکن اشبو عقاردن مراد اراضی
امیریه نك ماعداسیدر انده شفقه دعواسی جاری اولماز (و قلت و اما ما جزم به
ابن کمال فی اول باب هی فیسه من ان البناء اذا بیع مع حق القرار یلحق باله قرار فرده
شیخنا الرملی افقی بعدمها تبعه بالبرازیه و غیرها فلیحفظ (ابن کمال باب ما هی فیهک اولنده
جزم ایدیککی حق قرار یله برابر ییغ اولنان بنا عساره ملحق اولور دیدیککی مضمونی
بزم شیخ خیر الدین رملی رد ایدوب بر ازیه و سائر معتبریه اتباعا عدم شفقه ایلدی
(و رکنها اخذ الشفع من احد المتعاقدين) عند وجود سببها و شرطها شفقه نك
رکنی و سببی بولند قد ده شفیعک میبعی احد متعاقدیندن اخذیدر شفقه نك رکنی و سببی
و شرطی بولند قد ده شفیعک میبعی احد متعاقدیندن اخذیدر شفقه نك شرطی عقدک
عقد معاوضه اولوب و مبیعک عقار اولوب و مبیعدن یا یعک مالکینک زوالیدر امدی
کندوده متعاقد یچون و یا فقط بایع ایچون مخیر لک اولان ییعه شفقه اولماز و یا یعک
مبیعدن حقنک زائل اولسیدر امدی شراء فاسد ایله اشترا اولنان عقارده دخی
شفقه اولماز و شفیعک حین شراده کندو ایله شفقه دعواسی اید چکی داره مالک اولوسی
ایمدی اجاره و یا اعاره ایله ساکن اولدیغی دار ایله و یا قبل الشرا ییغ ایدیککی و یا مسجد
قیدلیدی دار ایله شفقه دعواسی اولماز و شفقه دعواسی ایدن کسنه نك ملک انکار
اولدیغی تقدیر جرحه ملکینک ییغه و یا تصدیقه ظهوری و شفیعک ییغه عدم رضاسیدر

(و حکمها جواز الطلب عند تحقق السبب) ولو بعد سنين * شفعه نك حکمی
 اوزرینه ترتب ایدن اثری سبب تحقیق وقتنده طلبك جواز بدر هر نقد رسنین کثیره
 دنصکره اولور سده یعنی شفعه بی یلمدیکندن بر مدت تأخیر امتش اولسه ضرر ایتر
 صاحب نهایه شفعه نك احکامندندر بعد الطلب تأکدی و شفعه ایله تضای و ارضایله
 ملک ثبوتی مضمونی زیاده ایله دی * (وصفتها ان الاخذ بها بمنزلة شراء مبتداء)
 فثبت بها ما ثبت بالشراء كالرد بخيار رؤية وعيب * شفعه نك صفتی شفعه ایله
 برسنندی اخذ ابتداء شرا منزله سنده در امدی شرا ایله ثابت اولان خیار رؤیت و عیب
 رد مثللو شیر شفعه ایله ده ثابت اولور * (نحب) له لاعليه (بعد البيع) ولو فاسدا
 انقطع فيه حق المالك كما يأتي او بخيار المشتري * شفعی چون بعد البیع شفعه و اوجه
 اولور که ثابت اولور بوند و جوب ثبوت معنایه در که ترکیله کنه کار اولوز بیع کندوده
 مال صاحبك حتی منقطع اولور بیع فاسد ایله اولسده اولور ته که باب آتیده کور
 و یا خود مشتریك خیار یله اولور سده اولور یا بعك حقك انقطاعی مشتریك میبی
 وقف و یا رهن ایتمیه له اولور اما خیار یا بیع چون و یا بیکی چون اولور سده شفعه اولماز
 * (وتستقر بالاشهاد) فی مجلسه ای طلب الموائبة فلا تبطل بعده * شفعه طلب
 مواثبه دنصکره شفعه اشهادی مجلسنده اشهاد یله مستقره اولور که بعد الاشهاد
 باطله اولماز یعنی بعد الاشهاد قاضیه مرافعه اولسدر مرافعه بی تأخیر یله مفتی به اولان
 قول ظاهر اوزره باطله اولماز بعضا امام محمد بر ما مرافعه بی بلا عذر تأخیر ایدرسه
 باطله اولور قوال یله افتا استدلال شفعه ضعیف اولمغین اعراضله باطله اولدیغندن
 طالب و ائبد و اشهاد لازم اولدی حدیث شریعه * الشفعة لمن واشبهها الشفعة لكل العقار *
 وارد اولسدر امدی حضور قاضیه طلبی البان لازم در اثباته انحق مشتریك مطابقا
 و یا عقار بنده ایسه یا بعك اوزرینه اشهاد ایله اولور * (وتلك بالاخذ بالتراضي
 او بفضاء القاضي) عطف علی الاخذ بثبوت ملك الشفع بمجرد الحكم قبل الاخذ
 كاحرره من لا خسرو (بتقدير رؤس الشفعاء لا الملك) خلاف للشافعي * رضایله
 اخذایله و یا قاضینك قضاء یله شفعانك رؤس مقدار و عدد نجه ملكار یك قدرینه اعتبار
 اولمغیرق مشفوع به تمليك اولنور امام شافعی ایچون در اختلاف مشارایله سهرینه
 کوره شفعه بی محقق اولور بیوردیلر بقضاء القاضي اخذ اوزره معطوفنر تراضی
 اوزره دکلدر زبرا شفعك ملكی قبل الاخذ بمجرد حکم له ثابت اولور متنده بقضاء القاضي
 عباره سنی بالاخذ بالتراضي اوزره تقدیم ایسه غررده که مثللو تراضی اوزره عطفی
 ایامندن سالم اولور ایدی عطف علی الاخذ بملك حاجت مس ایتر ابدی * (للخليفة)
 متعلق بنجب (فی نفس المبيع ثم) ان لم يكن اوسلم له (فی حق المبيع) هو الذي قاسم
 و بقیته شراکه فی حق العقار * الخليفة که جار الف الذکر نجب فعلیه متعلقدر

یعنی شفعه خلیط شریك ایچون ابتدا ذات میعه ذات میبع و لمیوب و یا اولوب شفعه
 تسلیم اولندیغنی صورته شرب و طریق خاصر مثللو حق میعه در حق میبع مالکك
 نوعا ما تقسیم ایدوب عقار حقته کندو ایچون شرکت باقیه قلان حق مرور واسقا
 مثللو شیردر * (كالشرب والطريق خاصين) ثم فسر ذلك بقوله (كشرب نهر)
 صغير (لا تجري فيه السفن وطريق لا ينفذ) فلو عامين لاشفعة بهما * کندوده
 جاریه اولان حق میبع حاصل اولان سینك کسریله شریك صودن نصب و حصه
 و طریق که سکه غیر نافذه که حق مرور در مصنف دقت پناه اعلى الله فی الجنة سمن
 بناء خاص مشروحي کندو قولار یله تفسیر و بیان یوردر که شرب خاص کندوده
 اصغر سینه جاریه اولیان نهر صغیره که شرب کی طریق خاص طریق غیر نافذدر
 امدی شرب و طریق عام اولور سده کندولرندن شفعه جاریه اولماز * بیانه شرب
 نهر مشترک بین قوم لتسقي اراضهم منه یعت ارض منها فلكل اهل الشرب الشفعة *
 مفاد مر سومك بیان و ایضاحی بر نهر صغیرک شرب بی براز قوم بیانه زنده مشترک اولغله
 اندن ترلاری سقی اولنور اولسه امدی اول اراضیدن بری بیع اولندقد اول ارباب
 شریك هر بیچون حق شفعه واردر طریقده بونك کییدر * ولو النهر عاما والمسئلة
 بحالها فالشفعة للجبار الملاصق فقط * مسئله مشروحه در نهر عام فرض و تقدیر
 اولنور سده شفعه فقط جار ملاصق ایچون ثابت اولور * (ثم جار ملاصق) ولو ذمیا
 او مأذونا او مكاتباً (بابه فی سكة اخرى) و ظهر داره لظهرها فلو بابه فی تلك السكة
 فهو خلیط کامر * خلیط دنصکره شفعه قابوسی بشقه ذقاقده اولوب دارنك ارقه سی
 بیع اولنان دارك ارقه سنه ملاصق و متصل اولور سده اول جرملاصق ایچون اولور
 اوجار تقدیر ذمی و یا مأذون و یا مكاتب اولور سده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الجار
 احق بسقیه ما كان * بیور مشدر قرینه بیع اولنان عقارك شفعه سی جار بیچون اولدیغنی
 طیور مشدر جاری رجال و نسادن هر کیم اولور سده اولسون سقب بحر اکلد قرب معنایه
 در ماكان من كان معنایه در مانك من معنایه استعمال اولنسی واردر شفعك قابوسی
 هر تقدیر بیع اولنان دارك قارشوسنده اولور سده اولور بر منوال مشروح شفعه ده که
 رتیبك وجهی * الشريك احق من الخلیط و الخلیط احق الشفع * حدیث شریفدر شریك
 نفس میعه خلیط حقوق میعه در که شفع جار در صورت مسئله سکه غیر نافذه
 بر قومك ینازنده مشترک بردارند در و ننده بر یننده ایکی کسسه شریك اولسدر امدی
 ایکی شریکدن بری او منزله حصه سنی بیع ایستدانه شفعه بی احق اولان شریکیدر
 شریکی راضی اولور سده دارده که شرکا احقردر راندرده راضی اولوب شفعه دعواسی
 ایتر رسد طریقده که شریکدر اندرده راضی اولور رسد حق جار ملاصقدر
 (وواضع جذوع علی حائطو شربك فی خشبة علیه جار) بر حائطده فقط وضع جذوع

حق اولوب نفس حائطه علاقه سی اولیان کیمسه و حائطه که خشیده شریک
اولان کیمسه جار حکمنده در شریک دکدر (ولو فی نفس الجدر فشریک ملتقی) شرک
خشیده اولوب نفس جدارده اولورسه اوکمه شریکدر (قلت لکن قال المصنف
ولو کان بعض الجیران شریکا فی الجدر لایقدم علی غیره من الجیران لان الشرکة
فی البناء مجرد بدون الارض لایستحق بها الشفعة) شارح رحمه الله تعالی دیر که ملتقی
صاحب نفس جدارده شریک اولان شریکدر دیرسه ده لکن مصنف بعض جیران
جدارده شریک اولورسه سائر جیران اوزره شفعه ده تقدم ایدمه زیرا بدون الارض
فقط بنیاده شرکته شفعه ده مستحق اولمه من دیدی نوعا کلا مین میانلرنده منافات
وارایسه ده توفیق نمکندر که ملتقی نک کلامی بنا و عملده مشترک اولدقلرینه کوره در
مضفک که مجرد نیاده اولدیغنه نظرادر (و فی شرح المجمع و کذا الجار المقابل فی السکة
الغیر النافذة بخلاف النافذة) مجمع شرحنده مر سومدر که سکه غیر نافذه ده که جار
مقابلجون شفعه واردر نافذ بونک خلافته در شارح علیه از جه نک اشبو نقلی ایرادن
مرادی سائف الذکر و ظهرداره نظرها قولنک قید احترازی اولمی توهمن دفعدر
(سقط بعضهم حقه) من الشفعة (بعد القضاء) فلو قبله فلن یبقی اخذ الكل
زوال المراجعة (لیس لمن یبقی اخذ نصیب التارک) لانه بالقضاء قطع حق واحد منهم
فی نصیب الاخر ذیلعلی (بعد القضاء) باب شفعه نک بعضی شفعه دن حقنی اسقاط
ایدرسه باقیلرینه تارک نک نصیبی اخذ یوقدر زیرا قضایله هر ورلرینک حقنک
یضبنده منقطع اولور و اسقاط صحیح اولسه ابطال فضا لازم کلور و قضایله ملکی
تقرر ایتمیکندن انی ترک ایدمه من ماقبل القضاء حقنی اسقاط ایدره باقی فلان ارباب
شفعه ایچون مزاحمه زائل اولدیغندن مشفوع بهک کلینی رؤساری قدر نجه
اخذواردر (ولو کان بعضهم غایبا یقضى بالشفقة بین الحاضرين فی المجمع)
لاحتمال عدم طلبه فلا یؤخر بالشک (شفعة لک بعضی غائب اولورسه حاضر لک
جمعی بلینده شفعه ایل حکم اولور غائبک عدم مطالبه سی احتماله بناء امدی
شک ایل شفعه دعواسی تاخیر و التماز (و کذا لو کان الشریک غایبا فطالب الحاضر
یقضى بالشفقة) کلها (ثم اذا حضر و طلب قضی له بها) غائب شریک اولورسه
حکم نه بویلددر که حاضر شفعه مطالبه سی ایدره کندویه انکله حکم اولور
حاضرده شریک اولسون و یا شریکک غیری اولسون بوندن صکره غائب حاضر
اولوب شفعه سی مطالبه ایدره کندویه شفعه سیله حکم اولور (فلو مثل الاول
قضی له بنصفه ولو قوفه فیکله ولو دونه منع خلاصه) پس حاضر اولان غائب شریک
مدعی اولک مثلی اولوب مثلاً ایکسی مناصفة شریکدر اولور لسه نصفه ده کندویه
حکم اولور بوق ثانی اولک فوقنده اولوب کندودن اولی اولورسه مثلاً اولکی

جار ایکسی خلیط اولورسه قاضی مقدماتیک شفعه سی ابطال مثلاً دارک جمعیله
ثانی به حکم ایدر اولکندن دون اولورسه قاضی کندوی منع ایدوب شفعه سیله حکم
ایتمی (اسقط) الشفع (الشفقة قبل الشراء لم یصح) لغد شرطه و هو البیع و شفع
شفعه دعواسی قبل الشراء اسقاط ایدره شرطی اولان بیع بولمافین اسقاطی
صحیح اولمز (اراد الشفع اخذ البعض وترك الباقي لم یمکن ذلك جبراً علی المشتري)
لضرر تفریق الصفقة (شفعة مشفوع بهک بعضی الوب باقی سی ترک مراد ایدره
بوکه مشترک رضاسی اولیدرق جبراً مالک اولمه من تفریق صفقه ضررینده مبنی
(ولو جعل بعض الشفعة نصیبه لبعض لم یصح و سقط حقه به) لاعراضه و تقسیم
بین البقیة) شفعة لک بعضی یضنی بعض اخر ایچون قیلوب اکابر ع ایدره جک
اولسه صحیح اولمز بلکه اشبو فعلیله انراضه مبنی حق ساقط اولور مشفوع به باقی ارباب
شفعه میانلرنده تقسیم اولور (بل لو طلب احد الشریکین النصف بناء انه یستحقه
فقط بطلت شفعه اذ شرط صحته ان یطلب الكل) کما یسقطه ان یطلبی فلیخفف (بلکه
شریکار اولان ایی شفیعک بری کندویه حصه انحق نصف اوله جفته مبنی انی
مضالبه ایدره شفعه سی باطله اولور زیرا شفعه دعواسنک صحته شک شفعه
مشفوع بهک کلینده طلب اولمقدر حق کلینده اولمین تقسیم زحامه مبنی در
نه که زیلعی بط و تفصیل ایلدی (و یصح بیع دور که تجب الشفعة فیها) وعلیه
الفتوی اشباه قلت و مفاد: صحته اجازتها بالاولی و قد قدمناه فلیخفف لکن یدکر و شفعه
فی الخضر) مکة مکرمه نک دار زینی بیع صحیح اولمقله کندولر: شفعه ده واجب اولور
فتواده بوقول اوزره در شارح علیه از جه در که بونک مفادی اجاره سنک بالطریق
الاولی صحیدر بوکه دار یعنی بزما سبقده ذکر ایتدک لکن اجاره سی مکروهدر بو یعنی
ان شاء الله تعالی باب الخضره تحقیق ایدره ز امام اعظم رحمه الله تعالی موسم جده
مکة مکرمه نک خانه زینی اجاره مکروهدر دیدی و حاجه اهالی مکة نک منازاته زوالر ایل
افتایور زرایدی الله عظیم الشانک سواء العاکف فید و الباد قول شریقلرینه بناء
موسنک غیرنده اجاره سنه رخصت و ردیلر (و فیها ویصح الطلب من وکیل الشراء
ان لم یسلم الی مؤکله وان سلم لا و بطلت هو المختار) اشباهه مذکور در که شرایه
وکیلکه مشترک و کلندن شفعه مطالبه سی صحیح اولور اشترا ایتدی عقاری
مؤکله تسلیم ایتدیه بوق تسلیم ایتش اولورسه اندن مطالبه ایدمه من شفعه ده باطله
اولور انحق مختار اولان قول بودر (ولا شفقة فی الوقف) و لاله نوازل (ولا بجواره)
شرح مجمع و خایة خلافاً للخلاصة و البزازینة (وقف بیع اولدیغی تقدیرجه کندوده
و جوارنده بر عقاریع اولورسه کندوی ایچسون وقف و متولی شفعه دعواسی ایدمه من
اختلاف خلاصه و بزازه ایچوندر شارحک و لاله قولی ماتنک و بجواره سنک عیندر

اولیسی متنه اقتصار در مصنفک کند و شرحنده ابتدیی مثلاً (ولعل لاساقطة قاله المصنف) شارح علیه الزجه در که ظن ایدر مک خلاصه و بزازیه نسخند زنده لاکلمه سی ساقطه در مصنفک دیدیکی مثلاً یعنی مخالفتی یوقدر دیمک یوقلت وحل شیخنا الرملی الاول علی الاخذیه والثانی علی اخذه بنفسه اذایع یوقدر شارح علیه الزجه در که بزم شیخ خیر الدین الرمی اولیکه جوارده عدم شفعی کذب وایله اخذه ثانی که خلاصه و بزازیه ده که ثبوت شفعی کذب وایله جواز بینه نظر اربع ارلندی یوقدر جوارده که کیمسندک بنفسه وقی اخذینه حل ایلدی یوقدر فی الفیض حق الشفعة یعنی علی حجة البیع انتهى فصاده ان مالک من الوقف بحال لا شفعة فيه وما مالک بحال ففیه الشفعة یوقدر پس فیض نام کتابه که حق شفعه بیک صحتی منبدر عبارده سنک مفسادی و فقدان تملیک اولتیموب بیعنه بر در لومساع شرعی اولیان و قدغه شفعه اولماز اما استبدالی جائز اولان وقف مثلاً و تملیک جائز اولان وقف اولورسد اندن شفعه جاری اولور (واما اذایع تجواره اوکان بعض المبیع ملکا و بعضه وقفاً و بیع الملك فلا شفعة للوقف والله اعلم) اما وقف جوارده بر عقاربیع اولنسه و یا خود مبیعک بعضیسی ملک و بعضیسی وقف اولورسد امدی ملک بیع اولندی یوقدر جوارده وقف ایچون شفعه دعواسی اولماز وحل شیخنا الرملی کلانیدن صکره اشبو واما اذایع تجواره اقولند حاجت یوقدر ممکنه فساد جله شدن اوله لکن مضمون مشروعی شیخ رملیک فتاوانسده ذکر یوقدر والله اعلم واستغفر الله العظیم

(باب طلب الشفعة)

وقنا کثرت شفعه طلب شفعه وقف ایدر سده صف علیه از حده طلبنی و کیفیتی و تقسیمی بیانه شروع ایدر سدی (و یطلبها الشفیع فی مجلس عام) من مشترا ورسوله او عدل او عدد (بالبیع) وان امتد المجلس کالمخیره هو الاصح در رسوله المنون یوقدر شفعی مشریدن و یارسولندن و یا خبر عدلندن و یا عدد صاحبی شهوددن بیعه علی مجلسنده طلب ایدر مخیره کی مجلس هر نفسدر ممتد اولسه ضرر ایتمز مادام اعراضه دلالت ایدر نسته کندودن بولنرسده اصح اولان قول بودر (خلافاً لما فی جواهر الفتاوی انه علی الفور و علیه الفتوی) اختلاف جواهر الفتاواده که طلبک فوراً و زه اولسی قول اوزره در فتاواده بونک اوزرینه در اتقاینک نوازندن نقل ابتدیی شفیع مشتریه سلام و بررسه شفعه سی باطله اولور جوهرده که وان قال لی فیما اشتریت شفعة بطلت و تبینده که ولو اخذ بربکاب والشفعة فی اوله او وسطه فقراء الکتاب آخ بطلت شفعه مسئله لری اشبو فور قولی اوزره تفرع ایدن مسائلدندر یعنی مشتری بی

و عن مبیعی بیلدیکی ساعته مطالبه دن لازمدر الاستیفاء أغرنی طوئق و یا نمازده اولسی کی بر عذرده مبیعی مضایبه تأخیر اولور سده ضرر ایتمز (بله فیه فیه طلبها کطلیت الشفعة ونحوه) کانا طالبها او اطلبها (وهو) یسی (طلب الموائبة) ای لمباده والاشهاد فیه ایس یلازم بل لمخافة الخیو یوقدر شفیع بیعه علی مجلسنده کندودن شفعت طلبی فیه اولور طلبت الشفعة و یا طالبها او اطلبها کی لفضله انی مضایبه ایدر بوشو الفاضله عرفده فی الحال طلب مراد اولور ماضیدن و یا مستقبلندن اخبار مراد اولماز یوقا اصلاح ضرعه طلب موائبه و مباده دینور موائبه تعیری حدیث شرفده الشفعة لمن وایله شفعه من یقبله تبرکادر یعنی شفعه علی وجه السرعة و البادرة مضایبه ایدن کیمسند ایچون بروجده استعاده و بونیدن مضایله در زیر اصغر یان کیمسند مشینده طی ارضیه سرعت مراد ایدر حاضر شاهد بولنرسده طلب موائبه اشهاد لازم دکادر زبوی انکار خودندن (ثم) یشهد (علی البایع لو) الغار (فی بینه او علی المشتري) وان لم یکن ذالک مالک او عند العقرب یوقدر بوندن صکره شفیع عقاربیک یبینه بولنورسد کیمسند و یا مشریت اوزرینه هر نفسدر ذی الیداره رسده مالک اولیفسدن و یا عقاربیک شفعه اشهاد ایدر اشهاد و قدر اولوب ایدر شفعه سی باطله اولور (فیقول المشتري دلائل هذه السار و ان شفیعها و قد کنت طلب الشفعة ذالک ان فاشهد واعلیه وهو طلب الشهاد) و یستی طلب تقریر شفیع حین اشهد دنده فلان کیمسند اشهود ری اشترای بیدر بن اول دارک شفیعیم تحقیق شفعه سی ان مالک ایدر سز بونک اوزرینه شاهد اولکر دیر بوطب اشهاد در طلب تقریر بوطب تحقیقده اضلاق اولور (و) هذا الطلب (ثم یبینه حتى لو تمکن) ولو بکتاب اورسول (ولو یشهد بطلت شفعه وان لم یکن) هذه (لا) تبطل ولو اشهد فی طلب الموائبة احد هؤلاء کناه وقام مقام الظلین یوقدر و یا بوطب اشهاد دن لازمدر حتی بر شفیع طلب اشهاد بالذات و یا کتابه و یا رسول الله قادر اولوب اشهاد ایدر شفعه سی باطله اولور شاهد قادر ایدر شفعه سی باطل اولماز طلب موائبه مارال ذکر بایع و یا مشتری و یا بیعت بریند بزدنه اشهاد ایدر کفایت ایدر ایکی طلب حقاقته قام اولور (ثم بعد) هذین الظلین (یطلب عند قاض فیقول المشتري فلان دارکذا وانا شفیعها بدار کذا) لوقال بسبب کذا کافی الملتقى لشمس الشریک فی نفس المبیع اشبو ظلین مشرو حین صکره حضور قاضیده طلب ایدوب دیر که فلان کیمسند فلاخده داری اشترای بیدر سده اشودارم ملاسدیمه انک شفیعیم مصنف مرحوم بدار کذا بدینه متلفی ده که مثلاً یبیب کذا بدینه نفس مبیعه که شریک شامل اولور ایدی (فرهیم) ایدر (الی) هذا الوقفها المشتري و طلب اخذ و ملا یوقف حلیه امدی کند و یا امر الی الداری بکاتسلیم ایسون بداری مشتری قبض ابتدیک

انظر ادر لكن طلب خصوصت مشترك قبضه توقف اعتر بايعك يندبه بولغله ده
او اديغه بناء (وهو) يسمى (طلب تملك وخصوصة) اشبو حضور قاضيه كه طلب
طلب تملك وطلب خصوصت تسميه اولنور (وتأخير مطلقا) بعذر وبغيره شهر
اوا كثر (لا تبطل الشفعة حتى يستطها بلسانه) به (وهو ظاهر المذهب) اشبو طلب
تملكي مطلقا كه عن ايله عذر سز برماه ويا كثر تأخير به شفعه باطله اولماز حتى كندو
لسانيله اني اسقاط اتمد بجه الحق بوقوله فتوا وير يلور ظاهر مذهبه بودر بوقيل
بفني بقول محمدان اخيه شهر بلاعذر بطلت كذا في الملتقى يعني دفعا للضرر ببعض
ديدلر كه امام محمدك بلاعذر برماه تأخير ايدرسه شفعه باطله اولور قوليله افتا اولنور زيرا
بونده مشتري دن ضرري دفع واردر شفعه يمدن مبيعي اخذ ايدر ديو مشتري انده
تصرف ايدم من دفع ضرره لازمدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمك لا ضرر
ولا ضرر في الاسلام قول شريفه (قالند دفعه دفعه للقاضي ليا امره بالاخذ والترك)
شارح رحمه الله تعالى ظاهر روايتي تايدا دير كه ضررك دفعي شفعه طلب ايدن
كسبه ياشفعه سني طلب ويا تركيله قاضي كندويه امر ايتسون ديو كندوي قاضي به
مرافعه ايله نمكندرماسبقده مرور ايتديكه بر خصوصه ظاهر روايته وظاهر
روايتك غير ايله افتا اولنور سد ظاهر روايت اقتاسي تقديم اولنور (واذا طلب الشفعه
سأل القاضي اخضم مالكية الشفعه به لان اقربها) اي بمايكته مياشفعه به بشفيع
شفعه سني مطالبه برله حضور قاضيه مرافعه اولدقه قاضي خصمكه مدعي عليه دن
شفيعك كندو ايله شفعه دعواسي ايتديكي نسنه مالكيته دن سؤال ايدر صاحب
تبيين دير كه قاضي مدعي عليه دن مقدم مدعي دن سؤال ايدر كه دارشهر دن قنفي
محله دن در حدودي نه در زيرا مجهول دن دعوا صحيحه اولماز تايا سؤال ايدر كه مشتري
داري قبض ايتديكي ويا ايتديكي عدم قبض صورته كندون دعواسي صحيح اولماغي
بايعي احضار اولنور بونده بيان ايتد كده سبب شفعه سندن و كندو ايله شفعه دعواسي
ايتديكي عقارك حدودك استفسار ايدر زيرا بونده ده ناس مختلفدر احتمالا كه شفعه به
صلاح حقي اوليان برسيله دعوا ايدو يا خود كندوسي غير ايله محبوب اوله پس بر سبب
صالح بيان ايدوب وغير ايله محبوب اولماز سه كندون تكرار سؤال ايدر كه بيعي
نه زمان بيلدك وييلد كده نه يابلك زيرا تاخير طوبى لله واعراضه واعراضه دلالت شيله
شفعه باطله اولغي انلري كشف وبيان دن لازمدر امدى مزبور لري بيان ايتد كده
مارالذ كر طلب تقرير دن سؤال ايدر كه نه كيفيه اولدى وكك عندنده اشهاد ايلدى
ونه مقوله شى اوزره اشهاد ايلدى كندوسي غير دن شفعه به اقر بيدر دكيدر
پس مدعي سالف الذكر اسئلة به جواب وروب لا تقبله بيان ايتد كده دعواسي تمام اولغله
قاضي مدعي عليه اقبال وتوجه برله كندون كندو ايله شفعه دعواسي

ايتديكي داردن سؤال ايدر (اونكل عن الحلف على العلم او برهن الشفعه) انها ملكه
(سأله عن الشراء) هل اشترت ام لا؟ امدى مشتري كندو ايله شفعه دعواسي قلنان
نسنه ملكيتي اقرار ويا خود مدعيك ملكي اولديغه على يتديكته يمدن نكول
ويا خود شفعه انك كندوك ملكي اولديغه اقامه يينه ايدرسه قاضي مشتري دن سؤال ايدر كه
سن بوني اشتر ايتد يكمي اول اولان اونكل قولنسك مابعدن تا خيري ايدى زيرا
اشبو نكول اقامه يينه دن عجز دن صكره اولور (فان اقربه اونكل عن الميمن
على الحاصل) في شفعة الخليط (و) على (السبب) في شفعة الجواز بخلاف الشافعي
كامر في كتاب الدعوى (او برهن الشفعه قضى له بها) پس مشتري شراسني اقرار ايدوب
ويا خود شفعه خليفه حاصل اوزره يمدنكه قاضيك كندويه اشبو شفعك سنك
اوزريكه شفعه دعواسه استحقاق اولديغه والله مى ديو تخلفندن ويا خود سبب
اوزره كه شفعه جواره سنك اشبو دارى اشتر ايتديكيكه بالله مى ديو يمدن
نكول ايدوب ويا خود شفعه شراسنه برهان ايتان ايدرسه قاضي كندويه شفعه ايله حكم ايدر
يميك بر متوال مشروح حاصل ويا سبب اوزره اولمسي امام شافعيك انده خلافته مبيددر
تنه كه كتاب الدعوا ده مرور ايلدى (هذا اذا لم ينكر المشتري طلب الشفعه الشفعة
فان انكر فالقول له بيمينه ابن كمال) اشبو شرابي اقرار دن صكره شفعه ايله
قاضيك حكمي مشتريك شفعك طلب شفعه سني انكار ايتديكته نظرا در امدى
انكار ايدرسه قول يمينيله كندونكدر (وارلم يحضر الثمن وقت الدعوى) قضاء
مشروح صحيح اولور حين دعوا ده ثمن داره نقد حاضر اولماز سه ده زير اقبل القضا
كندويه اداى ثمن واجب اولماغي ادايله امر اولتماز احضار ثمن تسليم ايجون اولغله
قبل الوجوب تسليم اولماز (واذا قضى زمه احضاره) شفعه ايله حكم وقوعه لدقه
شفيعه ثمن احضار لازم اولور (وللمشتري حبس الدار ليقبض ثمنه) مشتري به ثمن
قبض ايجون دارى حبس واردر (فلو قيل للشفيع) اي بعد القضاء واما قبله فتبطل
عند محمد لعدم التأكد ذكره از يلعى (اداء الثمن فاخر لم تبطل) شفعه به امدى شفعه
بعد القضاء مثلا دارك ثمنى تأديه ايله دييلد كده اداسني تاخير ايتكله قضا ايله تا كيدنه بناء
شفعه دعواسي باطله ايلماز اما قبل القضاء عدم تأكيدنه مبنى تاخير ايله اما محمد رحمه
الله تعالى نزنده دعواسي باطله اولور (واخضم) للشفيع المشتري مطلقا (البايع
قبل التسليم) الاول بملكه والى ساني ييده ابن كمال (و) لكن (لا تسع البيعة عليه
حتى يحضر المشتري) لان المالك بطلبه مطلقا كه قبل التسليم ويا بعد التسليم شفعه
خصم مشتري قبل التسليم بايعد راولكه مشتريك داره مالكيته ايتديكي كه بايعك
ينده بولنديغه بناء لكن اصل مالك مشتري اولغي كندوسي حاضر اولدقه اوزره
ينه مسموعه اولماز (ويفسخ بحضوره) ولو سلم للمشتري لا يلزم حضور البايع لزوال

المالك والبدعة ابن كمال في بيع مشتريتك حضوره فسخ اولنور كه بايع مشتري به اولان بيعي فسخ ايتدم دير مطلق بيعي فسخ ايدمه من حق شفيعه باطل اولسون ايجون كوي صفة شفيعه تحول ايتش اولغله كانه شفيع مشتري اولمش اولور مبيع مشتري به تسليم اولمش اولورسه بايعدن ملك ويدك زوالند ميني فسخده كندونك حضوره ايجاب ايتز تسليمه كوي اكنندوسي اجنبي اولور (وي يقضي) القاضي (بالشفعة والعهد) لضمان الثمن عند الاستحقاق (على البايع قبل التسليم المبيع الى المشتري و) العهد (على المشتري لو بعده) للمامر قاضي شفيعه ايله وحين استحقاقه شفيعك مشتري به اولان ضمان ثمن عهده سيله بايع اوزه حكم ايدرم مبيع مشتري به تسليم اولنور من مقدم استحقاق وقوعه اولور به بعد التسليم اولورسه عهده مشتري اوزه ايجاب ايدرسالف الذكر ملك ويدك بايعدن زوالى عتته ميني (للاشفيع خيار الرزق وفيه العيب وان شرط المشتري البراءة منه) دون خيار شرط والاجل اختيار شفيعي چون خيار رزق وفيه عيب وارد مشتري هرنه قدر خيار دن براءتني شرط ايدرسده زير اشفيعك شفيعه ايله اخذى بعد القبض اولورسه مشتري دن قبل القبض اولورسه بايعدن شرادر امدى تحول صفقه به بناء كندويه خيار ثابت اولور نما خيار شرط وخيار اجل شفيعه اوله من هرنه قدر زاتنه نفس عهده مشتري دن وقوعه اولمش ايسده كندودن اشتراضي اولنور مبيع ومشتريك بايعه تا جيل تنى شرطى شفيعه ثابت اولور وفي الاشياء الشفعة بيع في كل الاحكام الا ضمان الغرور المجبر في اشياء عهده مذكور در كه شفيعه جميع احكامه بيعدر شفيعه كرك مشتري وكرك بايع مأخوذ منه بينده كندوده احكام شرائنه اولور خيار رويت خيار عيب ضمان عهده كبي الا ضمان غرور رده شفيعه بيع كبي دكلدر شفيعك مبيعي اخذى جبر او كرها اولنور (وان اختلف الشفع والمشتري في الثمن) والدار مقبوضة والثلث منهود (صدق المشتري) بينه لانه منكر ولا ينحالفان في شفيعه مشتري ثمنه اختلاف ايدوب دار بده مشتري قبض وثني تقود ادا ايتش اولورسه مشتري بينه تصديق اولنور منكر اولنور طرفينه دعوا وانكار بولنور مبيع تحالف اولماز مشتريك شفيعه بر دعواسي بوقدر كه انى انكار ايله كندويه مبيع ترتيب ايدمه (وان برهنا فالشفيع احق) لان بينه ملازمة في شفيعه مشتري ايكسده اقايد بينه ايدرلرشف شفيعك بينه سي مشتري به ملازمة اولديندن قبوله احق واول در شفيع اخذ ايله ترك بينده بخير اولنور كندويه مشتريك بينده سي رشي ازام ايتز (ادعى المشتري ثمنه) ادعى (بايه اقل منه بلا قبضه فالقول له) اي للبايع (ومع قبضه للمشتري) في مشتري بن داري شومقدار ثمنه اشترا ايتدم ديودعوا بايعي بلا قبض اندن اقل ثمنه بيع ايتدم ديودعوا ايدرلرشف قول بايعكدر كه شفيع داري انك ديد يكي ثمنه اخذ ايدر بايع ثني قبض ايتش اولورسه قول مشتريك اولور كه شفيعك ديد يكي مقداره لور به بعد القبض بايع

اجنبي اولغله قوله اعتبار اولنور واولوعكسا فيمده قبضه القول للمشتري وقوله ينحالفان واي نكل اعتبر قول صاحبه وان حلنا فسخ البيع وياخذ الشفع بما قال البايع ملتني في امرى بالعكس ايتسهل كه بايع رمقدار ثمن ادعا مشتري اذن اقل دعوا ايتش اولورسه ايمدى دعوا لى بعد القبض اولورسه قول مشتريكدر قبل القبض اولورسه ايكسده عمن ويريلور قنيسي بيندن نكل ايدرسه ديكريك قوله اعتبار اولنور كه شفيعك انك ديد يكي قيمته لور نكل خصمك دعوا ايتديكي نسندي اقرار اولنور ايكسده عمن ايدرلرشف بيع فسخ اولنوب شفيع بايعك ديد يكي به ايله داري لور بيعك فسخي شفيعك حقتك بطلاني ايجاب ايتز زير اشفيعك حتى بيعه ثابت اولغله فسخيله انك ابطلانه قادرا وله منزل كور من ميسكه دار عيله بايعه رد اولنور به شفيعك حتى باطل اولور في فرع في قاضي شفيعه مشتريك اشترا ايتديكي ثمن دن اكثر ايله شفيعه سيله حكم ايلوب اودخى راضي اولسد جائز اولماز كا في صلح قاضخان (وخط البعض يظهر في حق الشفع) فيأخذ بالباقي في بايعك ثمنك بمضي ثني خطي شفيع حقتده ظاهر اولغله باقي ثمنه شفيع داري اخذ ايدر (وكذا هبة البعض الا اذا كانت بعد القبض اشياء) بينه بويله ثمنك بمضي مشتري به هبة شفيع حقتده ظاهر اولور (وخط الكل وازيادة لا) فيأخذ به كل المسمى ثمنك كليسي خط وتزويل وضمن مسمائك اوزر يند زياته شفيع حقتده ظاهر اولماز ايتز ابتدا تسمية اولنور ثمنه لور (ولو خط النصف ثم النصف الاخير) بايع ابتدا ثمنك نصف خط وتزويل ايدوب بعده نصف اخرى دخی خط ايدرشف شفيع داري ثمن دن نصف اخير ايله لور (ولو علم انه شره بالف فلم ثم خط البايع مأته فله الشفعة كالباعه بالف فلم ثم زاد البايع له جارية او متاعا فيه في شفيع مشتريك مبيعي يك غروشه اشترا سني يمسله شفيعه دعواسي فراغت ايدوب داري مشتري به تسليم ابتدا كدن صكره بايع غروشه يوزيني خط ايدرشف كندو ايجون شفيعه دعواسي مشروعه در ته كه بيكه بيع ايدوب تسليم ايتدن صكره بايع مشتري به بر جاريه ويا بر متاع زياته ابتدا كده كندويه شفيعه دعواسي مشروعه اولديني كبي اشبو مثله رده خطك شفيع حقتده ظهوري جزئيات در (وفي الشراء بمثل) ولو حكما كالمز في حق المسلم ابن كمال (ياخذ بمثل وفي) الشراء (بالقيمي بالقيمة) اي يوم الشراء في مثليان اولان هر نقدر حكما اولورسه ده مسلم حقتده خر كبي بر مثليه مشتري داري اشترا ايدرشف شفيع انى اول مثليه قيمته شراده يوم شراده كه قيمته اخذ ايدر شفيعه ايله اخذى وقتده كه قيمته اخذ ايدمه (ففي بيع عقار بعقار ياخذ) الشفع (كلا) من العقارين (بقيمة الآخر) في عقاري عقار مقابله سنده بيع ده هر بر عقارك شفيعي عقارك هر بر يني ديكر عقارك قيمته اخذ ايدر (وفي الشراء) ثمن مؤجل ياخذ بحال او طلب الشفعة في الحال واخذ به بعد الاجل ولا يتجمل ماعلى المشتري

لواخذ بحال (اجل معلومه مؤجل ثمنه اشترى اولئان داری شفیع ثمن حاله که بشین ثمنه اخذ ایدوب و یا خود شفیع بی فی الحال طلب ایدوب میبوی بعد الاجل اخذ ایدوب شفیع ثمن حاله اخذ ایدوبی تقدیر چه مشتری از رنده که ثمن تعجل ایتزرا اجل مشتری حتی اولافله شفیع تعجیلله باطل اولز (و لو سکت عنه) فلم یطلب فی الحال (و صبر حتی یطلب عنه) حلول (الاجل بطلت شفیعته) خلافا لابی یوسف (شفیع تأمل صورتنده سکوت ایدوب فی الحال شفیع بی طلب ایتوب جبر ایدوب حلول اجل وقتنده مضایبه ایدرسه شفیع سی باطله اولور زرا کندوبه ذاتنده حق شفیع ثابت اولافله ثمن حاله اخذ مسرورع ایدی امدی طلبیدن سکوتله شفیع سی باطله اولور امام ابی یوسف ایچوندر اختلاف مشار الیه حلول اجله دک تاخیر الیه شفیع باطل اولماز یور دبلر (و) یاخذ (مثل اخر و قیمه الخنزیر ان کان) البایع والمشتري (الشفیع ذمیا) لابد ان یكون البایع ایضا ذمیا والایفد البیع فلا ثبت الشفعة ابن کمال معز بالسبوط (بایع مشتری و شفیع ذمی اولوب دارد خرو خنزیر مقابله سنده بیع اولئش اولورسه شفیع خنرک مثل و خنزیرک قیمتله داری آلور مسئله ده شفیع کی بایعکده ذمی اولسی لازمدر یوقیسه بایع فاسد اولافله شفیع ثابت اولز لکن بیع فاسدده بایعک میبیدن حتی متقنع اولدقده شفیع باقیه اولور (و) یاخذ (بعینتها) لما مر (لو) کان الشفیع (مسلما) لم یمنع عن تملیکها و تملیکها شفیع مسلم اولورسه داری خرو خنزیرک قیمتله الورتنه که ولو حکما کا خنرکی حق المسلم قولنده مرور ایلدی و مسلم ایلری تملیک و تملکدن ممنوعدر (و) ثم قیمه الخنزیر هنا قائمه مقام الدار لامقام الخنزیر ولذا لا یمنع تملیکها بخلاف المور علی العاشر (بوندن صکره برشیک قیمتی هر نقدر عینی مقامه قائم ایدرسه لکن بومقامده بقدر الامکان شفیعک حقنه مراعاة خنزیرک قیمتی دار مقامه قائم اولوب خنزیر مقامه قائمه اولمافین قیمتی تملیکی حرام اولدی اما عاشر اوزره مرور بوندن خلافتدر که ذمی خرو یا خنزیر الیه عاشر اوزره مرور ایلسه عاشراندن برنی اخذ ایدره ضرر خردن عدم اخذی ظاهر در که نزد مسلم مال اولدینی ایچوندر خنزیردن عدم اخذی قیمتی اخذی عینی اخذ کی اولدیفته مبنیدر (و) وطریق معرفه قیمه الخنر و الخنزیر باز جوع الی ذمی اسم او فاسق تاب) خرو خنزیرک قیمتله برنی معرفتک طریقی اسلامه مشرف اولان ذمی به و یا خود ذاتنده خنره مبتلا اولافله اهل خبره سی اولوب بعده بتوفیق الله تعالی نائب و مستغفر اولان فاسقه مراجعتله در (و لواخلف فیہ فالقول للمشتري عناية) خنر الیه خنزیرک قیمتله شفیعله مشتری اختلاف ایدر رسد قول مشتری کدر مقدار ثمنده اختلافلرنده که مثلا (و) یاخذ الشفیع (بالثمن و قیمه البناء والغرس) مستحق القلع کامر فی الغصب مشتری دارد بناو غرس احداث ایدرسه شفیع داری ثمنله و مستحق القلع اوله رق

بناو غرسک قیمتله اخذ ایدر نته که غصبده مرور ابتدیکه مستحق القلع اوله رق قیمت اجرته قلع اولئش مقدار دن اقلدر بقت و اما لو یمنعها بالاولان کثیره او طلاها بحص کثیر خیر الشفیع بین ترکها او اخذها واعطاء ما زاد الصغ فیها لئذ نقضه ولا قیمه لنقضه بخلاف البناء حاوی الز اهدی سیجی (و شارح علیه الرحمه در که مشتری داری الوان کثیره الیه یا غلیوب و یا بر جوق کرج الیه چار بوب طلاله شفیع شفیع دعواسنی ترکله و یا خود کندوبه صبغ زباده ابتدکی قیمتی و یروب کندوبی اخذ یشنده مخیر فلنور نقض متعذر اولوب و منته وضنده قیمت اولمافین مشتری نقضیه تکلیف اولئماز بناصبک خلافتدر (و) لو بی مشتری او غرس او کلف (الشفیع) (المتری قلعهما) الا اذا کان فی النفع نقصان الارض فان الشفیع له ان يأخذها مع قیمه البناء والغرس مقلوعة غیر ثابتة قهستانی لو بی مشتری او غرس (ما قبله مر بوطدر یعنی شفیع یا بناو غرسی قیمتله آنور و یا خود مشتری به قلعار الیه تکلیف ایدر مشتری بناو غرسک بیعیه جبر اولئماز الاقلعه نقصان ارض اولورسه شفیع ایچون مشتری رضاسنی اولنقسزار غنی بناو غرسک مقلوعة غیر ثابتة قیمتله اخذ واردد عبارده اولی اولان مقلوعین غیر ثابتین دیلک ایدی (و) وعن الثاني ان شاء اخذ بالثمن و قیمه البناء والغرس وترك وبه قال الشافعی ومالك (اما نایندن مرویدر که شفیع درسه داری ثمنله و بناو غرسک قیمتله اخذ و یا ترک ایدر و بوضوئه امام شافعی و مالکده حکم یوردیلر یعنی متک مغادی مثلاو مشتری به قلعه تکلیف اولئز دیلک زیر اشرا الیه ارضده ملکی ثابت اولدیفندن اید بناو غرسله تعدی ایش اولمافین کندوبه احکام عدوان اولان قلعله معامله اولئماز (و) فلنایبی فیما لیه فیہ حق اقوی ولذا تقدم علیه فیفضنه (و) مشار الیه جواب مقامده حنفیه طرفندن دیرز که مشتری قلعله امر اولدینی غیر که شفیعک کندوبه مشتری حقدن اقوا حتی اولدینی ارضده بنا ابتدیکه مبنیدر بنه برین حتی ائک اوزرنه تقدم اتمک نقض و قلعله تکلیف اولندی (و) (کما یقتضی) الشفیع (جمیع تصرفاته) ای مشتری (حتی الوقف والمسجد والمذبة) والهب زیلعی و زاهدی (و) نته که شفیع مشتری جمیع تصرفاتی نقض ابتدکی مثلاو حتی وقف و یا مسجد و مقبره و هبد ایش اولدطوبی نقض ایدر (و اما الزرع فلا یباع استحصانا لان له نهاية معلومة و یبق بالاجر ما زر عیون نهسایت معلومه اولافله استحصانا قلع اولنیوب اجرته باقی قالور (و) رجوع الشفیع بالثمن فقط ان اخذ (بالشفعة ثم استحققت) ولا يرجع بقیه البناء الغرس علی احد لانه ليس بغرور بخلاف مشتری (و) بر کیمه شفیع الیه برداری الوب بعده اکا بناو غرسله بر مقدار مصارف ایدر کد نصرکه اول دار مستحق حیقلسه امدی فقط دارک ثمنله مشتری به رجوع ایدوب غرسله بنانک قیمتله بر کیمه رجوع ایدمزر

کندوسی دعوا الیه البوب مغرور اولمغین مشتری بونک خلافتنه در که مغرور اولدیغندن
 بایغیه بنا و غرسک قیمتیله رجوع ایدر بونده شفعه بیع کی اولدی (و) یاخذ بکل
 الثمن ان خربت اوجف الشجر (بلا قبل احد والاصل ان الثمن یقابل الاصل لا
 الوصف بعد الشراء) مشتری بونک بدنده بلاضع احد دار خرابه اولوب و یا شجر قوروسه
 شفیع داری ثمنک کلیسیله آلور اما مشتری دارک بر زبناسنی هدم ایدرسه شفیع
 انجق ارضدنک حصه سی ثمنه الور تمام ثمنه الماز بونده اصل وقاعده بودر که ثمن یبعده
 اصل اولان داره مقابل اولور وصف و تبع قبیلندن اولان بناء و شجره مقابل اولور
 کورمز میسنکه ارض یبعده بلا ذکر بناء و شجر داخل اولغله کندولرینه ثمندن برشی مقابل
 اولور (و هذا اذا لم يتق شيء من نقض او خشب) فلو بقي واخذ المشتري لانفصاله
 من الارض حيث لم يكن تبعا للارض تسقط حصه من الثمن فيقسم الثمن على قيمة
 الدار يوم العقد و على قيمة النقص يوم الاخذ زيلعی (اشبو مار الذکر خراب و جفت
 صورتنه ثمنک کلیسی الیه شفیعک اخذی بناتک انقاضندن و یا شجر دن خشب باقی
 قالدیغنی تقدیرجه دراما انلردن برشی باقی قالوب و ارضدن منفصل اولوب ارضه
 تابع اولمغین مشتری اتی اخذ ایش اولورسه ثمندن حصه سی مقداری ساقط اولور
 ایدی ثمن دارک يوم عقدده که قیمتیله نقضک يوم اخذده که قیمتی اوزریندن تقسیم اولور
 ثمندن نقض و خشیبه عائد اولان مبالغ ساقط اولور (و قلت فلو لم ياخذ المشتري كان
 هلك بعد انفصاله لم يسقط شيء من الثمن لعدم حبسه اذ هو من التوابع والتوابع لا يبقا
 بلهائشي من الثمن و بالاخذ بالنقص خوات اصفقة الى الشفع فقد هلك ما دخل تبعا
 قبل القبض ولا يسقط مثله شيء من الثمن قاله شيخنا (شارح علیه الرحمه) دیر که ایدی
 من بور انقاض و اخشابی مثلا بعد الانفصال هلاکی کی مشتری اخذ ایتزسه کندوسی
 توابعدن اولوب و کندویه ثمندن برشی مقابل اولوب و حبس اولمغین ثمندن برشی
 ساقط اولور و شفعه الیه اخذ اولغله صنفده و عقد شفیع تحول ایش اولغله کانه قبل
 القبض تبعا داخل اولان شی هلاک اولور اولوب و بو مثلاوشی الیه ثمندن برشی ساقط
 اولور (و بخلاف ما اذا تلف بعض الارض بفريق حيث يستطعن الثمن بحصته) لان
 الفائت بعض الاصل زيلعی (کندوده شفعه دعواسی قلنان ارضک بعضیسی غرق
 مثلو برافت سماویه الیه تلف اولورسه مثله سابقه ک خلافتنه در که فائت اسلاک
 بعضیسی اولمغین ثمندن حصه سی ساقط اولور (و) یاخذ (بحصته العرصه) من
 الثمن (ان نقض المشتري البناء) لانه قصد الاتلاف وفي الاول الافه سماویه و یقسم
 الثمن على قيمة الارض والبناء يوم العقد (مشتری بنایی کندوسی نقض ایدرسه
 اتلافنی قصد ایش اولمغین شفیع مشفوع به ثمندن عرصه سنک حصه سیله اخذ ایدر
 بناء ذاتنده هر تقدیر تابع ایدده مقصود به اولغله ثمندن کندویه مقابل اولان مبلغ

ساقط اولور اولکه مسئله که ارضک بعضیسنک عرقنده افت سماویه در ایدی ارض
 اوزرنده که بنا الیه و بناسر تقدیم اولنوب ثمندن تفاوت ایدن مبلغ ساقط اولوب ثمن
 عقد کونده که ارضه بناتک قیمتیله اوزرلرینه تقسیم اولور (بخلاف انهدامد کار
 لتقدمه بالحبس) بناتک انهدامی بونک خلافتنه در که مشتری بونک اخذی کونده که مأخوذك
 قیمتی اعتبار اولور تنه که ما سبقده مرور ایدی زیر بنایی حبسیله تقوم ایدر
 (و نقض الاجنبی کفوضه) ای مشتری (و) کندوده شفعه دعواسی قلنان داری
 اجابندن بر ذاتک نقضی کیدر میانلرنده فرق یوقدر (و) بالنقض) بالکسر المنقوض
 (له) ای مشتری و لیس للشفیع اخذه زوال التبعیه بانفصاله (و) بونک کسر به نقصنکه
 بر نادن سوکیلان اجمار و اجمار مشتری بونک انفضالیله تبعیت زتل اولغله شفیع انجون
 اتی اخذ یوقدر (و) یاخذ بمرها (استحسانا لاتصاله) ان اتباع ارضا و تخلوا و ثرا
 او اثر (بعد الشراء) فی یده (و) بر کیمسه بر ارض و خرما اجماری میوه سیله برابر
 و یا خود بعد الشراء بدنده مثر اولورق اشترایدرسه میوه شجره متصل اولمغین شفیع
 ارض استحسانا میوه سیله برابر اخذ ایدر قیاس اولان میوه نک دارده موضوع متاع
 مثلو عدم تبعیتنه مبنی عدم اخذ ایدر میوه نک اشجاره عدم تبعیتنه بناء اشجاری یبعده
 ثمره سیده ذکر شرطدر بلا ذکر شجر میوه سیله داخل اولماز (و) ان جذه
 مشتری (فلیس للشفیع اخذ لم امر) او هلاک باقیه سماویه و قد اشترها سقطت
 حصه من الثمن فی الاول (ای شراها بمرها) و بکل الثمن فی الثاني (لحدوته بعد
 القبض) مشتری مشفوع به ده که میوه بی کسوب و یا خود میوه سیله اشتراییدیکی
 اشجاره برافت سماویه ابر نمکله میوه هلاک اولورسه مسئله اولیده که میوه سیله برابر
 اشترای صورتنه ثمندن حصه سی ساقط اولوب سالف الذکر عدم تبعیتنه مبنی شفیع
 ثمنک کلیسی الیه مشفوع بهی اخذ ایدر ثمره بعد القبض حادث اولدیغندن اخذی
 وقتنه کندوسی معیده داخل اولوب و کندویه ثمندن برشی مقابل اولور (و) قضی
 بالشفعة للشفیع لیس له ترکها (شرح و هدایتنه تحویل الصفقة الیه بخلاف ما قبل
 القضاء) بر کیمسه شفعه الیه حکم اولندقدنصرکه کندویه اتی ترک ایتک مشروح اولماز
 زیرا صفقه کندویه تحویل اولمشدر ایدی شرا بلا موجب مجرد کندوسی اتی ابطال
 ایدر من اما قبل القضاء بونک خلافتنه در که شفیع انجون شفعه دعواسی ترک وارددر (و) الطلب
 فی بیع فاسد وقت انقطاع حق البایع اتفاقا (بیع فاسد الیه بیع اولان مثلا دارده طلب شفعه
 اتفاقا با بیع حقتک انقطاعی وقتنه در (و) بیع هبة بعوض) مشروط و لا شیوع فیها وقت
 اتقابض و فی بیع فضولی او بخیار با یع وقت البیع عند الثاني و وقت الاجازة عند الثالث
 و بخیار مشروط البیع اتفاقا محتمل (کندولرده شیوع اولیان و عوب بهله مقابله سنده
 مشروط اولان عوضده طلب شفعه عین تقابضده در فضولیک یبعده و یا خود

باينك خيار به اولان بعهه طلب شفعه امام ثاني قنده بيع وقتنده امام ثالث نژنده اجازت
وقتنده در خيار مشتري به وقوع بولان طاب شفعه اتفاقا بيع وقتنده در (من لم ير الشفعة
بالجوار) كالشافعي مثلا (طابا عند حاكم يراي قول له هل تعتقد وجوبه ان قال نعم) اعتقد ذلك
(حكم له بها والا) يقوله (لا) يحكم منبه و برازيه (جار ملا صدقه شفعه بي اعتقاد ايمان مثلا
شافعي المذهب اولان شخص شفعه بي اعتقاد ايدن قاضيك حضور نده مطالبه ايتكاه
قاضي كندويه شفعه ك وجوب اعتقاد ايدر ميسك ديوسوال ايدر پس جوابنده بلي
اعتقاد ايدر ديرسد كندويه شفعه ايله حكم ايدر بوقه حكم ايتز (فرع) خرافع
ايجاب الطلب لكون القاضي لا يراها فهو معذور (قاضي شفعه بي اعتقاد ايدر كسته دن
اولا معين شفعه دعواسني شفع تاخير ايدر ديره معذور در) وكذا لو طلب من القاضي
احضاره فامتنع) به بويه شفع تاخير نده معذور در قاضيدن خصمك احضار بني مطلبه
ايتكده قاضي ويا مشتري امتناع ايدر سه (بخلاف سبت اليهودي كياتي) يهودينك
سبتي نصارانك احدي صورت مشروحه ك خلافتك در كه تاخير طلبه بولر ايله
معذور اولزنته كه بونك بياني كلور (شري ارضا بمائة فرغ تراها و باعه بمائة ثم اخذها
الشفيع بالشفعة اخذها بخمين لان ثمنها يقسم على قيمة الارض يوم لشرائها قبل رفع
الزباب الذي باعه وهما سواء) بر كسيه برارضي بوز غروشه اشتراو بر مقدار تراخي
رفع ايتد كدن صكره اتى بوز غروشه اخره بيع ايتد كدن صكره شفع اتى شفعه ايله
اخذايده جك اولسه اتى غروشه اخذايده زرا اول ارضك ثمن قبل رفع الزباب
ارضك يوم شراده كه قيمته بيع ايتديكي ترايت قيمتي اوزره تقسيم اولنور حالبو كه
اندره برابر در (كذا في الهند يذولوكسها كما كانت فالجواب لا تفاوت ويقال للمشتري
ارفع ما اكبت فيها فهو ملكك حاوي ازاهدي (مشتري ارض مشروحه اوزره كافي
السبق رفع ايتديكي طبراق دو كرسه جواب صورت سالفده كه مثاودر ميانلرنده
تفاوت بوقدر نهايتي مشي به دو كدوك طبراق قالدر كندو ملككدر دينور
(وفيه شري دارا الى الحصاد فليس للشفيع ان يعمل الثمن وياخذها بالشفعة لانه ملكها
بيع فاسد اتهي) به حاوي ازاهدي نام كلبه مذكور در كه بر كسيه رداري
حصاد وقتنده ك تاجيله اشترا ايلسه شفع اول داري معجل پشين ثمنه شفعه ايله
اخذايده مزرا مشتري اكابع فاسد ايله مالك اولشدر (قلت وسيجي) انه لا شفعة
فيما بيع فاسدا و او بعد القبض لاحتمال الفسخ نعم اذا سقط الفسخ بينا ونحوه وجبت
شارح دير كه قريبا كلور كه فاسدا بيع اولنان مبيعهه بعد القبضه اولسه شفعه اولز زرا
فسخي محتملدر بلي انه فسخي اسقاط ايدر بنا ويا اخره بيع مثاودر شي اولنور سه شفعه
واجب اولور (وفي المبسوط الهبة بشرط العوض انما ثبت المالك للموهوب به اذا قبض
الكل) مبسوطه مر سومدر كه عوض شرطه هبه ده موهوب ايله ملك انجق عوضك

هر برينك قبض اولنديغي تقدير جه ثابت اولور زرا بشرط العوض هبه ابتداء به حكمنده
اولفله انجق قبضه تمام اولور بعضا مجرد عقد ايله بلا قبض شفعه ثابت اولور ديدير
خو فلو وهب دارا الى عوض الف درهم قبض احد العوضين دون الاخر ثم سلم الشفع
الشفعة فهو باطل حتى اذا قبض العوض الاخر كان له ان يأخذ الدار بالشفعة
پس بر كسيه بيك درهم عوض و بر مك اوزره برداري هبه ايدوب امدى ايكي عوضك
بري قبض اولنوب ديكرى قبض اولندي شفع شفعه بي تسليم ايدوب دعوا ايتز سه
اشبو تسلمي باطلدر امدى عوض اخرده قبض اولنقده شفع ايجون دار مشروحه بي
شفعه ايله اخذ مشروعه در زرا معاوضه ك اعتقادي و فني اوو قدر حتى مضف
مر حومده وفي هبه بعوض وقت التقابض قولسند مشاركت بين الاثنين صيغه سيله
تقابض تعبير ايتدي والله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

(باب ما ثبت هي فيدا ولا ثبت)

اشبو باب دقت نصاب كندوده شفعه ثابت اولوب اوليان شيلريان ونقصيلنده بر ايدر
لا ثبت قصدا الا في عقار ملك بعوض (خرج الهبة) (هو مال) خرج المهر شفعه
قصدا (انجق مال اولان عوضه تملك اولنان عقارده ثابت اولو بعوض قيديله
كندوده عوض شرط قنيتان هبه مال ايله مهر خروج ايتدي اما شفعه غير قصد به
شجر و ثمر مثاودر عقار اوليان شيلرده دخی ثابت اولفله انلرداره تبعيله شفعه ايله اخذ اولنور
(وان لم يكن يقسم خلافا) للشافعي (كرحي) اي بيت الرحي مع الرحي نياه (وحام
وبئر) و نهر (ويت صغير) لا يمكن قسمه عقار مشروح هره قدر ذكر مانله برابر در كرمان
يبي وحام و قيو و نهر بيت صغير كي تقسيم اولنيمان شيلر اولسده اولور امام شافعي چوندر
اختلاف زرا امام مشار ايله نژنده شفعه ك وجوب اجرت قسام ضررني دفع چوندر
حنفيه قنده على الدوام سوء عشرت مضرتي دفعسه مبتدر (لا في عرض)
بالسكون ما ليس بعقار فيكون ما بعده من عطف الخاص على العام (وذلك) خلافا لمالك
رانك سكونيله عرضكه عقار اوليان امتعه ده وذلك سفينه ده شفعه ثابت اولماز امام مالك
رجه الله تعالى سفينه ده عقار كي كندوده ساكن اولفله انده شفعه جاريه اولور ديو
جمهوره مخالف بيور مشا رجهور بيور مشا كه اشبو عقارده شفعه بي اجرا خلاف قياس
اوزره در امدى مقولايده عقاره الحاق جائز دكلدر ايتدي عرض تفسير مشروحه بيان
اولنور سه مابعدنده كه معطوفه عطف الخاص على العام قيلندن اولور (وبنا ونخل
اذا بيعا قصدا) ولومع حق القرار خلاف لما فهمه ابن الكمال لمخالفة المنقول كما افاده
شيخنا الرمي (دخی هره قدر حق قراريله برابر اولور سه ده قصدا بيع اولنان بنا و نخلده

شفعه اولی اختلاف ابن کمال منقوله مخالف فهم ابتدیی مضبوط و کدر نه که مفاد
مشروعی بزم شیخ خیرالدین رمی افاده و بیان بیور شد و (ولا) فی (ارث
و صدقه و هبه لا بعوض) مشروط و دار قسمت اوجعلت اجرة او بدل خلع او عتیق او صلح
عن دم و عدا و مهر و ان قویل ببعضها ای الدار (مال) لان معنی البیع تابع فیہ و واجباها
فی حصه المال و دخی ارث و صدقه و بلا شرط عوض هبه طریق له ثلک اولان شیده
شفعه جاری اولان از بر اشرع شفعه ایله بر عقاری تملکی انجق صورت معنی و یا خود مجرد
معنی مشترک کند و بی ثلک ابتدیی شیده مشروع تیلدی صورت مشروط و حد ده ایسه
مشترک مال ایله بر نسیب تملکی و قدر دخی تقسیم اولان دارده شفعه اولان زیر تقسیمه
افراز معناسی اولمغه کند و به جبر اولنور شفعه ایسه انجق مباداة مطلقه جاری اولور
و یا خود بر عمل اجرت قیلان و یا خلع و یا عتقه و یا دم عددن صلح بدل قیلان و یا مهر
قیلان دارده شفعه جاری اولان از او مهر قولنده اول اولان نصب له او مهر اولوب اجرت
اوزمه عطف اولنمقد ز بر خلع اوزمه عطف له بدل مهر اوزمه تسلیط اولنمقد ایمدی زوجک
ذمتنه که مهر دن شوقدر نم بدلیه اعطا اولان دارده شفعه اولان معاقب ایجاب ایدر
حالبو که بونده شفعه اولور صورت سالفه زده دارک بعضنک مقابله بر مقدار مال قیلنسه
دخی ینشفه جاری اولان از مهر قیلان دارک قیمتدن بیک غروشی زوجده
عورتک ردنی شرط ایتمک کی زیر بونده بیع معناسی وار ایسه ده تابعدر اما مین
هم مین ماله عائد اولان حصه ده شفعه ایجاب ایدر بیوردیلر (او) دار (بیعت
بخیار البایع و لم یسقط خیاره فان سقط وجبت ان یتلک عند سقوط الخیار) فی
الصحيح وقيل عند البیع و صحیح و یا خود بالعمون مخیرک اولوب و خیاری ساقط
اولیه رقی بیع اولان دارده شفعه اولان زیرا خیاری بیعت ملکندن خروجنه مانع
اولمغه ملکی باقی اولوب شفعه به مانع اولور پس خیاری ساقط اولور و شفعه ایجاب
ایدر قول صحیح اوزمه خیاری سقط و قتنده عند البعض حین بیعه و قوله
تصحیح اولنمقد رقی شفیع شفعه بی مطابده ایدر و واجب اولور سبب بوانوب مانع زائل
اولمندن (او بیعت) الدار بیعا (فاسد اولم یسقط فسخه) و یا خود دار بیع فاسد
ایله بیع اولنوب فسخیده ساقط اولان از سینه انده شفعه جاری اولن کرک قبل القبض
و کرک بعد القبض انده با بیع حق باقی اولمندن کورمز میسکه فساد دی دفع ایچون
عقد فاسدی دفع واجب اولدیغندن مشتری به انده تصرف مشروع دکلدر
(فان سقط) حق فسخه کان بی مشتری فیها (ثبت) الشفعة کامر و
فاسده با بیع حق ساقط اولور و مثلاً مشتری انده بنا احتیاتی و یا بر کیمسندیه
هبه سی و یا انی مهر قیلش کی ایمدی بوصورنده شفعه ثابت اولمغه شفیع انی قیمتله
اخذ ایدر نه که ماسبقده مرور ایلدی (اورد بخیار رؤیة او شرط او عیب بقضاء)

معلق بالاخر فقط خلافاً لما زعمه المصنف تبعاً للدور (بعد ما سلمت) ای اذا بیع و سمیت
الشفعة ثم رد المبیع بخیار رؤیة او شرط کیف ما کان او عیب بقضاء فلا شفعة لانه
فسخ لا بیع و یا خود بردار بیع اولنوب و شفعه دعواسی شفیع ترک ایدوب
تسلطن صکره حکیمه و یا خیاری شرطله کیف ما کان قضاء ایله و یا قضا سز و یا خیاری
عیبه قاضینک حکیمه رد اولنور و پس اشبور صورت مشروط و حد ده رد فسخ اولوب
مجدد بیع اولمغان کند و زنده شفعه جاریه اولان شفعه انجق انشالده اولور استمرار
بقاصور و زنده اولن بقضاء کله سنده که با صکره دعبیب قولنه متعلقدر مصنفک
مثلاً خسروه تباعاً زعم ابتدیی مثلاً صورت ثلثیه مربوط دکلدر صاحب تبیین
اشبور مخالفه تصریح بیوردیلر (بخلاف الرد) بیع بعد القبض (بلا قضاء
او باقاة) فان له الشفعة لان رد بیع بلا قضاء و الاقالة بمنزلة بیع مبتداء بعد القبض و
قضاء و یا اقاله ایله رد بیع صورت مشروط و حد نک خلافدر بونده شفیع ایچون شفعه
دعواسی واردر زیر قضا سز رد بیع و اقاله بیع مبتداء منزله سنده در (و ثبت)
الشفعة (للعبد المأذون المستغرق بالدين) احاطة الدين برقبه و کسبه لیس بشرط ان
کان (فی بیع سینه) نفس و مالی دینی مستغرق اولان عبد مأذون ایچون سیدینک
بیع ابتدیی دارده شفعه دعواسی نایه اولور دینک رقبه و کسبی احاطه سی
استغراقده شرط دکلدر (و) ثبت (لایسه فی بیعه) بناء علی ان الاخذ بالشفعة
بمنزلة الشراء و شراء احدهما من الآخر يجوز و عبد مأذونک بیع ابتدیی بیعه
سید ایچون شفعه نایه اولور ز بر نسیب شفعه ایله اخذاتی شرا ایله اخذنه سنده در
حالبو که سالف الذکر مأذونله سیدک برینک اخردن شراسی جا زدر مافی الیدی
مولانک ملکی دکلدر (و) ثبت (لمن شری) اصالة اوو کالة (واشتری له)
بالوکالة و یا شفعه اصالة و یا وکالة بر نسیب اشترایدن و یا کندو ایچون بالوکاله بردار
اشترایوشان کیمسندیه ایچون نایه اولور یعنی بر کیمسندیه براخر کیمسندیه برداری اشترایه
توکیلنه مینی مسوکل ایچون کیل انی اشترایدوب مؤکله اول داره شفیع اولسه
دعواسی جاریه اولور مثلاً اوچ کیمسندیه مشترک بردار اولوب و اول داره رده
جار ملاصق بولمغه پس اول در بیع اولنوب انی مار الذکر اوچ شریکک بری اشترای
ایله ایمدی مشتری مرقر ایچون شفعه دعواسی مشروعه اولور کرک کندو نفسینه
اصالة اشترایتسون و کرک غیر ایچون وکالة اشترایتسون سینه بویه براخر رجل بالوکالة
مزور احد شریکا ایچون اشترایتسون اولسه مؤکله و شریک اخره دعواسی نایه
اولور بونک ثمره سی شریک مقدم اولدیغندن جار ملاصقه شفعه نک عدم ثبوتدر
نایه فائده انه لو کان المشتري اولمؤکل بالشراء مشترک بالوکالة و الاخذ بالشفعة
واو هو شریکا و الاخذ جار فلا شفعة لهما مع وجوده و مثله مر سوه ده شفعه نک ثبوتن

فائده سی داری بالذات اشتراک دین و یا شریه غیر وکیل ایدن کیسه داره شریک
اولوب و کندو ایچون شریک آخر دخی بولنسه کندو ایچون شفعه دعواسی
ولور مشتری شریک اولوب واکا ملاصق بر جاریده بولورسه مادام کندوسی
وارد قجه جارجون شفعه اولماز (لا شفقه) (لمن باع) اصالة او وکالة (اوبیع له)
ای وکل بالبع (او ضمن الدرك) (اصالة ویا وکالة برداری بیع ایدن کیسه ایچون
ویا خود بالو کاله کندو ایچون بیع اولسان کیسه ایچون ویا خود ضمان در کاله
ضامن اولان کیسه ایچون شفعه اولماز بر نفس بایع اولسان دار الیه شفعه
دعواسی کندو طرفندن تمام اولان مشتری ایچون اولان مالک ویدک نقضه سعیدر
انسان کندو طرفندن تمام اولان شریک نقضه سعی ایسه مرور در بایعه ضمان در کاد
ضامن اولان رجلا کندوسی شفیع اولورسه ینه کندویه شفعه اولماز زیر اکندونک
ضمانی بیعی تقدیر اولمه کانه کندوسی بایع کبی اولور (والاصل ان الشفعة تبطل
بإظهار الرغبة عنها لافها) بونده اصل اصل بودر که شفعه دن رغبت و اعراضی
اظهار اتمکله شفیع شفعه دعواسی باطله اولور شفعه میل و خواهش ایدوب مطالبه الیه
باطله اولماز رغبت ماده سی عن کلدسیله صله لنور و اعراض فی الیه صله لنورسه خواهش
واراده معنایه ولور

(باب مایه طلبها)

اشبو باب شفعه بی ابطال ایدر تی بیانده باب دقت مآیدر (یطلبها ترک طلب
الموابة) ترک بان لا یطلب فی مجلس خبریه بایع ان کال و تقدم ترجمه شفعه بی
طلب موایبه بی ترک که کندوده بیعه خبر و برلد بکی مجلسه مطالبه اتمک ابطال
ایدر بوقولک طلبک اخر مجلسه دک عدم امتدادی قول اوزره ترجیحی سبقت ایدی
معلم اولسونکه شفعه بی قبل البیع تسلیم صحیح اولور شفیع شفعه ک وجوبی یلسون
ویا یلسون مشفوع الیه کدخی علی لازم دکا رز را تسلیم شفعه اسقاط حق قبیلنددر
نه برین بلا قبول صحیح اولور و رد الیه مرتد ولماز اسقاط حق طلاق عتاق مثلاً و حق
وجوبه اعتماد ایدر مسقطک و مسقوط الیه کانه توقف ایتر (او ترک طلب
الاشهاد) عند عقار اودی بدلا الاشهاد عند طلب الموابة لانه غیر لازم (مع القدرة)
کامر و یا خود عقارک و یا احد متعاقدینک عندنده اشهاد قدرتی واریکن طلب
اشهادی ترک دخی شفعه بی ابطال ایدر طلب موایبه وقتنده اشهادک عدم لزومینه معنی ائی ترک
شفعه بی ابطال ایتر عدم قدرت شفیع کفی بر کیسه نک سدی و یا نمازده بولنش مثلاً
شیله اولورته که ماسبقده مرور ایدیکه شفیع اشبو داری فلان کیسه اشتراک

بن انک شفیعیم و شفعه سنی طلب ایدم و حال طلب ایدرم اکاشاهد اولیکرد عکله
مطالبه ایدر (و) یطلبها (تسلیمها بعد البیع) علم بالسقوط اولاً (فقط)
لا قبله کامر (لو) تسلیمها (من اب اووصی) خلاف للحمد فيما بیع بقیمه او اقل
ملتی شفعه بی فقط بعد البیع شفیعک تسلیمی ابطال ایدر قبل البیع تسلیمی
ضرر ایترته که مرور ایدی شارح علیه الزجه علم بالسقوط اولاقولنی اذا سکت
الشفیع دیلمدیکي محله ایراد ایتسه بک و اخ اولور ایدی زیر اجهلک غدر اولمی انجق
ایده توهیم اولور یوخسه بعد التسلیم سقوطی معلومی اولوب و یا اولما سکت بروجهی
یوقدر و شفعه بی بابادن و وصیدن دخی اولسه اولور زیر امر قومانک تسلیمی تجاری
ترک قبیلنددر بوایده شریقه قادر اولان کیسه به مشروعه در امام محمد رحمه الله تعالی
ایچوندر اختلاف مشر الیه ذکر بهاسبله و بادون بهالیه بیع اولنان عقارده صغیر
حقنده مرقومانک تسلیم بده اعتبار اولتیز زیر صغیرک مالکینه عقاری ادخالدن
امتناع اتمکله کویترع ایتمش اولور زیر یوردیلر (اوکیل یطلبها اذا سکت) الشفعة و اواف
علی المؤکل بنسبه (الشفعة صح) لو کان التسلیم او لا قرار (عند القاضي) والایصح
لکنه خرج من اخصومة شفعه طلبیه وکیل اوزن کیسه شفعه بی تسلیم ایدوب
ویا خود مؤکلنک شفعه بی تسلیمی اقرار ایدر سه تسلیم و اقراری صحیح اولور اگر اندر
حضور قاضیه بولنش اولور زید یوقدر صحیح اولماز شوقدر و ار که وکیل خصومتدن
خروج ایدر سکوت من ملک التسلیم تسلیم بابا ووصی کبی تسلیم مالک اولان ذواتک
سکوتلری شفعه بی تسلیم (و) یطلبها (صلحه منها علی عوض) او غیر المشفوع
لما یأتی و یلیدرده) لانه رشوة شفعه بی شفیعک شفعه دعواسندن مشفوعک غیر
بر مقدار عوض قیلدرق صلحی ابطال ایدر ته که ایکی سطر دن صکره ذکرانی
ولو صالح دلی اخذ نصف الدار بعض الثمن صح تولنده مشفوعی عوض قیلدرق
مصلحتنک حتی کاور و عوض مشروح بلا ذلک مجرد حق نمک اولوب کندودن
اعتیاض صحیح اولما معین رشوت اولدیغندن شفیعک اوزرینه ردی لازم اولور (و)
یطلبها (بیع شفعه بمن) ولا یلزم المال شفعه بی شفیع بر مقدار مان مقابلی بیعی
دخی ابطال ایدر مشتری به مالی ادا ده لازم اولماز زیر بیع مالی مقابلی تملکدر حق
شفعه ایسه تملیکی قبول ایتمدیکندن مجازا اسقاط محضدن عبارت اولور زوجک
زوجدنی زوجده نک نفسنه بیعی کبی (وکذا الکفالة) ینه بویه در که بر کفیل بالنفس اولان
کیسه کفالتی مکذول له بیع اتمد شفعه کبی برر و ایدیه باطله اولور بر روایت اولماز
مالده واجب اولماز (بخلاف القود) قود که قصاص شفعه نک خلافت در که بونده
اعتیاض مشروعه در اعتیاضیه حتی ساقط اولماز مالده لازم اولور مالک نکاح و اسقاط
رق کبی ولو صالح علی اخذ نصف الدار بعض الثمن صح شفیع شفعه دعواسی

ابتدیی دارك ثمنك بعضیله نصفی اخذ او زره مصالحه اولسه صحیح اولور
(ولو صالح علی اخذیت بحصة من الثمن لاجلهالة الثمن عند الاخذ ولا تسقط شفعة)
ثمنن حصه سیله داردن بریتی اخذ او زره مصالحه اولور سه صحیح اولماز حین اخذده
ثمن مجعول اولمغین شفعه سیده ساقط اولماز (و) بیطلما (موت الشفع قبل الاخذ
بعد الطلب اوقبله) ولاتورث خلافا للشافعی ولومات بعد القضاء لا تبطل (شفعه بی
بعد الطلب ویا قبل الطلب شفعت اخذندن مقدم موتی ابطال ایدر میرانده اولماز
امام شافعی ایچوندر اختلاف شفیع شفعه ایله کندویه حکم اولندقدنصکره وفات
ایدرسه قضایله تقرینه منی باطله اولماز هر تقدیر موتی قبل تقد الثمن اولور سه ده
(لا) بیطلما (موت المشتري) لبقاء المشتق (مشتريك موتی صورتند مستحق
باقی اولدیغندن شفعه باطل اولمز (و) بیطلما (بیع ما یشفعه قبل القضاء بالشفعة
مطلقا) علم بیعهها اولما (شفعتك شفعه ایله حکم اولتمازدن مقدم کندویه شفعه
دعواسی ایدر جکی داری بیعی شفعه بی مطلقا ابطال ایدر که دار مشفوعه نك بیعی
شفیع یلسون ویا بطسرون (و کذا لوجعل ما یشفع مسجدا اومقبرة اووقفا
مسجلا در) بیه بویه شفعه بی ابطال ایدر شفیع ما یشفع بی مسجدا ویا مزارستان
و یا وفق مسجدا یا یوب ملکندن اخراج ایدر سه (و) (و اوباع بشرط الخيار) لنفسه (لا)
تبطل لبقاء السبب (شفیع دار مشفوع بی کندو نفقه خیار شرطیله بیع ایدر سه
شفعه بی سبب اولان ملک باقی اولدیغندن شفعه باطله اولماز (و) بیطلما (شراء
الشفیع من المشتري) فلن دونه اومثله اخذها منه بالشفعة بالعقد الاول او الثاني
شفعه بی شفیک دار مشفوعه بی مشتریدن شراسی دخی ابطال ایدر ایدر شفعه
دعواسند کندودن دون ویا کندونک مثلی اولان شفیع اتی عقد اول ویا نایله
شفعه ایله کندودن الور (بخلاف مالواشترها ابتداء حیث لا شفعة لمن دونه) اما شفیع
اول امر دن داری باعندن کندوسی آاور سه مسئله مشروحه نك خلافت در که
کندودن رتبه دون اولان شفیع ایچون شفعه دعواسی اولماز مثلا کندوسی شریک
دیگری جار ملاصق اولدیغی (و کذا بیطلما) ان استأجرها اوساومها)
بیعا و اجارة ملتقى (او طلب منه ان یولی) عقد الشراء (اوضمن الدرك) مستدرک
بما مر آنفا فبطل فی الكل لدلیل الاعراض زیلعی (بیه بویه شفعه بی ابطال ایدر شفیعك
دار مشفوعه بی استیجاری ویا اجاره سه ویا بیعد راغب اولوب بها و یروب ویا خود
کندودن بطریق التولية والمراجعة که کندونک اوز رینه نه مثله قائم اولسه انکله
ویاز یادهر بحله عقد شرایه طالب اولسه ویا خود در که ضامن اولسه که مستحق
چیقلور ایدر ثمنه کفیل اولسه امدی اشبو صور مشروحه نك کلیسند اعراض
شابه سی اولغله شفعه باطله اولور متک اوضمن الدرك قول ماسبقه ذکر اولمش

اولدیغندن بونده مستدرک در (قبل للشفیع انها یعت بالف فلم ثم علم انها یعت باقل
اویر او شعیر) او عددی متقارب (قیمه الف واکثر فله الشفعة) شفیع داری بیک
غروشه بیع اولندی دینکله تسلیم شفعه ایدوب ترک دعوا ایدر کندنصکره اذن اقله
ویا خود قیمتی بیک غروش ویا اکثر اولان بغدایه ویا ریه بیع اولندیغی معلومی
اولور سه کندیه شفعه دعواسی مشروعه اولور زیرا مقدا تسلیم شفعه سی غنی
استکثاری ویا خود ظاهر جنسی متعذر اولدیغنه منی لیدی ایدر خلاقی تبین
ایتمکله کندویه نوعا تیسیر اولدیغندن اخذی ممکن اولدی وقدر اوجده اتمک
اختلافیله رغبت مختلف اولور و برجهندن تسلیم ایله هر برجهندن تسلیم ایجاب ایتمز
(ولو بان انها یعت بدنا یر) اوبعروض (قیمتها الف فلا شفعة) دارم سومه نك بیک
غروش قیمتی دنایر وعروض مقابل بیع اولندیغی ظاهر اولور سه شفعه اولماز (والفرق
بینهما ان هذا قیمی وذاك مثلی فربما یسهل علیه وان کثر) عرضله بغدای و آربه وعددی
متقارب بیلننده فرق بوقعی اومثلیدر پس مثلی هر تقدیر قیمت زیاده اولور سه ده
کندویه اداره سی سهواتله اولمق ممکندر (ولو علم ان المشتري زید فسلم بان انه بکفره الشفعة)
شفیع مشتری زیددر ظنیله شفعه بی تسلیم ایدر کندنصکره بکر اولدیغی تبین ایدر سه
کندو ایچون شفعه تابه اولور زیرا ناس اخلافده متفاو ندر بعضیسی اولور که
اخلاق حمیده صاحبی اولغله معاشرت و مجاورتند میل ورغبت اولور و بعضنک سوء
اخلاقه منی شرواداسی خوفندن اجتناب واحتراز اولغله بعض حقتند تسلیم
دیگری حقتند تسلیم اولمز (ولو علم المشتري هومع غیره کان له اخذ نصب غیره)
لعدم التسليم فی حقه مسئله سابقه ده مشتری بعد التسليم زید ایله برابر دیگر برکسته اولدیغی
تبین ایله شفیع ایچون انک حقتند تسلیم اولمغین اول غیر نك نصیبی شفعه ایله اخذ وادر
مان مرحوم ولوعلم بدله ولو ظهر دیسه انب اولور ایدی (ولو بلغه شراء النصف فلم
ثم بلغه شراء الكل فله الشفعة فی الكل) شفعه دارك نصفك شراسی خبری بالغ اولدیغندن
شفعه بی تسلیم ایدوب بعده کلک شراسی خبری واصل اولور سه کندو ایچون
کلبسی حقتند شفعه دعواسی مسموعه اولور کل نصفك غیری اولدیغندن
نصفی اسقاط کلی اسقاط عدا اولندی (وفي عکسه) بان اخبر بشراء الكل فلم
ثم ظهر شراء النصف (لا) شفعه علیه علی الظاهر لان التسليم فی الكل تسلیم
فی ابعاضه بخلاف عکسه (مضمون مشروحه نك عکسند که مقدا کلک خبری
مسموعی اولغله اتی تسلیم بعده نصفك شراسی ظاهر نمایان اولور سه قول ظاهر اوزره
کندو ایچون شفعه دعواسی مقبول اولماز زیرا شفعه بی دارك کلیسند تسلیم
هر براعضا سنده تسلیمدر اما عکس بونک خلافتدر ظاهرک مقابلی بونده
دخی شفعه نك نبوتی اولیدر (ثم شرع فی الحیل فقال وان باع رجل عقارا الا ذراعا) مثلا

(فی جانب) خد (الشفع فلاشفعة) لعدم الاتصال والقول بان نصب ذراما
 سهو سهو بعد ازین مصنف دقت بناه علی الله فی الجنة سمک بناه شفعه نك اسقاطی
 حیلہ نخی بیانه آغاز و شروع ایدوب بیور که بر شخص بر عاری بیع ایدوب الاشفعیک
 حد و صیگری طرفین مثلا بر ذراع مقداری بر که اتصاله مانع بر محلی هر قدر
 قلیل اولور سهده بیع اتعنه عدم اتصاله مبنی شفعه اولماز مثلا خسروک وقایه صاحبک
 نصبه الا ذراما قوله تعریضا ذراما قولک نصبی سهودر قولى کندونک که
 سهودر زیر استثناء کلام تام موجبده بولمغله نصبی متعذر (وکذا) لاشفعه
 (اوووب هذا القدر للمشتري) وقضه بینه بویه بیع شفعه دعواسی اوله حق داردن
 مقدار مشروعی مشتری به هبه و تسلیم اتمکله مشتری اتی قبض ایدر سه
 شفعه دعواسی اجرا قلنزه هبسی کرک قبل البیع اولسون و یا بعد البیع اولسون (وان
 اتباع سهامنه بن ثمن اتباع قیتمه الشفعه الجاری السهم الاول فقط) والباقی للمشتري
 لانه شریک دار مشغوعه بهادن بر سهیمیکه مثلا عشرنی مشتری بر مقدار ثمنه اشتراعهده
 بقید سنی اشترا ایدر سه جار ایچون شفعه دعواسی ایچق سهم اولده اولور باقیسنده
 مشتری شریک اولمغین شفعه دعواسی کندونکدر شریک جار او زره
 مقدم اولدیفندن (وحیله کله ان بشتری الذراع او السهم بكل الثمن الا درهما
 ثم الباقي) مشغوع بهک کلیدنه شفعه بی دفعک حیلہ سی مسئله اولیده که مثلاً
 مشتری داردن بر ذراعی و یا بر سهی مقدما ثمنک کلیدندن بر درهم نقصانه اشتراعهده
 باقیسنی باقی قلان بر درهم اشترا ایلده در (ولبس له تخليفه بالله ما اردت به ابطال
 شفعتی وله تخليفه بالله ان البیع الاول ما كان تلجته مؤبداً مع بالو جزی (و
 شفیع ایچون شرای مشروعهده مشتری به سن اشوفعلکله بنم شفعه حقیقی ابطال
 ایندیکیکه دیوتخلف بوقدر نهائی بیع اوون بوجده تلجته که عقد میا نلرنده
 ظاهر اوقوع بولوب حقیقه بیع اراده اولنیوب هزل من یقیله همان بر خوفه
 مبنی اولدیفند دیو عین وریلو ریونده بینندن نکولی صورتنده تلجته بی اقرار ایلده
 دار باعک ملکند باقی قالمغله جوار و شفعه ثابت اولور (وان اتباعه بن)
 کثیر (ثم دفع توابعه فاشفعه بالثمن لا بالتوب) فلا برغب فیه (مشتری داری
 بر جوق ثمن مقابلی اشترا ایدکد نصرکه باعه ثمن بدله دون بهالو برنوب و بر سه
 شفعه ثمنله او اوب نوبله اولد ماغین داره میل و رغبت اولنماز اصل دارک عوضی تمندر
 ثوبی انک بدله اداسی عقد اخردر (و هذه حيلة تم الشريك والجار لكنها
 تضمن بالبايع اذ يلزمه كل الثمن اذا استحق المنزل فالاولى بيع دراهم الثمن بدینار
 لیبطل الصرف اذا استحق (اشو معامله مشروعه بر حیلہ در که شریک
 وجاره عام شامل اولور شو قدر وار که باعه بونده ضرر اولو زری منزل مستحق

جقیلور سه باعه ثمنک کلیدنی رد لازم کلور امدی باعی یومضردن تخلیص ایچون
 اولی اولان ثمن اولان مثلاً مثلاً ثمنک ذمتنده که یوزدر هی بر دیناره بیع اتمکدر
 حتی استحقاقده صرف باطل اولمغله ایچق دینارک ردی لازم کله (وحیله اخرى
 احسن واسهل وهی المتعارفة فی الامصار ذکرها بقوله (وکذا لو اشترى بدرهم
 معلومة) یوزن و اشاره (مع قبضة فلوسی اشیر الیه او جعل قدرها وضع الفلوس
 بعد القبض) فی المجلس لان جهالة الثمن تمنع الشفعة درر که شفعه دفعنه شهر لده
 مشهور و متعارف احسن واسهل بر حیلہ دخی واردر که اتی مصنف علید از حـ
 کند و قولیه بیان ایدر که ینسه بویه ورنله و یا اشارتله معلومه اولان بر مقدار
 دراهمه بر ایدر کند و به اشارت برله مقداری مجهول و محاسده قبض اولدقند نصرکه
 ضایع قلنان بر آوج فلوسه اشترا اولنان دارده شفعه اولماز زیر اجهالت ثمن شفعهده
 مانعدر (قلت ونحوه فی المضمرات وینبغی ان الشفع لوقال اناعلم قيمة الفلوس وهی کذا
 ان يأخذها بالدرهم وقيمتها كالأشترى دار ابرض او عقار للشفع اخذها بقیتمه
 کما مر قاله المصنف نقل مقطعا ط الظهيرية ما يوافقه (شارح رحمة الله تعالى دیر که
 مضمون مشروحک مثلی مضمرا نده دخی مذکور در لکن لایق اولان شفیع بن فلوسک
 قیمتی بیاورم شو قدر در در سه داری دراهم و فلوسک قیمته المـ یدر نه که
 بر داری مشتری بر عرض وعقد مقابلی اشترا ایدکد شفیع ایچون اتی انک قیمته المقی واردر
 ماسبقده مرور ایدیکی مثلاً و اشو مضمون مشروحی مصنف دیدک نصرکه ظهیریه نك
 مقطعه نندن بو که موافق مغایده نقل ایلدی (قلت ووافقه فی تنویر البصار وافره
 نخل الکن تعقبه ابتد فی ذواهر الجواهر بانه مخالف الاول و ما فی التون والنسروح مقدم
 علی الفتاوی کما مر مراراً انتهى (شارح رحمة الله تعالى دیر که مضمون مشروحده
 تنویر البصار صاحبی موافقت ایدوب و تلجته دانی اقرار ایدکد ده لکن فرزند
 دلیدن زو اهر اخوا هر ناد آلیف الیغایرنده اعراض اراد ایدکیکه مغادر مرسوم
 اولکی که متذکره مضمونه نالدر حالو که متون و مشروعهده که بوشان مضامین
 فتاواده که زک او زرر یست متذکره که ماسبقده مراراً مرور ایلدی
 زو اهر الجواهر ده که مغادر بودر که شفیعک فلوسک قیمتی شو در بنم معلومدر
 قولى مقبول دکلدر ز بر مقبول اولسه حیلہ نك بر فائده سی اولماز مکر که مشتری کندونک
 جوابند سکوت بهله قولی قبول اتمش اولده (و قد تناه لا شفعه فی جامع فاسدا
 لو بعد القبض لاحتمال الفسخ نعم اذا سقط الفسخ بالبناء ونحوه وجبت والله اعلم
 ماسبقده بر ذکر ایدک که فاسدا بیع اولنان عقارده شفعه دعواسی اولمغله هر قدر
 بعد القبض اولور سهده زرافسخنی اسقاط ایدر یشی بولنور سه شفعه واجبه اولور
 حیقت حاله الله اعظم الشان بک عالمدر (تکرر الخیله لاسقاط الشفعة بعد ثبوتها وفاقا)

كقوله للشفيع اشتره مني ذكره البرزاي بعد ميثوت الشفعة في اسقاطهم حيله اتفاقا
مكروه فيلندي مثلامشترينك شفيعه شفيعه دعوا مني ابتدك عقاري
بندن اشتراليه ديمسي مثلوا في (واما الحيلة ادفع ثبوتها ابتداء فعنداني يوسف
لا تكرر وعند محمد تكرر ويقتي بقول ابي يوسف في الشفعة) قيده في السراجية بما اذا كان
الجار غير محتاج اليه واستحسنه محشي الاشياء في شفيعه نك اول امر دن ثبوت دفع الجحون
حيله امام ابي يوسف فتد مكره دكلدر امام محمد نزنده مكره ودر شفيعه حقه فتوا
امام ثاني يمد اني قولته در سراجيه صاحبي فتوانك امام مشار اليه قولته اولمسي جارك
داره عدم احتياجه تقييد ابداي اشباهه شي سنده قول مشروحي استحسان واستصواب
يوردى امام مشار اليه وقتنه بولان علمانك افضل والكلدروز بن الملة الديندر حتى
بعض كنيه رؤيائنده كور مشاركه شافعي المذهب بر ذات حضور رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم امام ابي يوسف اسقاط زكاة حقه حيله في تجوز ابتدى ديد كرده
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يورد يار كه ابي يوسفك تجوز ابتديكي وبا صدق
شك راوى اولمق كرك في (وبضده) وهو الكراهة (في الزكاة) والخمج وآية السجدة في
جوهره زكاهه سجده آيت كريمه سنده فتوا قول شرحك ضديه در كه يعنى بولنده
حيله مكره ودر مثلا كندوده زكاة واجبه اولان مالى مال صاحبتك قبل حولان
الحول صغيرا وغلونه هدايتى كي وسجده آيت كريمه سنى كندوسى استماع ايتدجك
قدر سرافرات كي في (ولاحيلة) موجودة في كلامهم (لاسقاط الحيلة) بزازه قال
وطلبنا كثيرا فلم نجدها في كلام فقهاء شفيعه نك حيله سنى اسقاط الجحون حيله
يوقدر بزازه صاحبي جوق طلب ابتدك اكاد اثيرش بوله مدق ديدى في (اذا اشترى
جاعة عقار او البايع واحد بتعدد الاخذ) بالشفعة (بتعدد هم فللشفيع ان ياخذ
نصيب بعضهم ويترك الباقي) في رجل بر جاعة بر عقارى بيع ابدسه اني شفيعه اليه
اخذ انك تعد دينه بتعدد اولور كه شفيع الجحون انك بعضيتك نصيب اولوب
باقيسنى ترك واردر شوقدر وار كه شفيع مشتري لردن برى كندو حصه نك ثمنى نقدا
اذا ابتديكي تقدير جله سى ناديه اعتدك انك نصيبني اخذ ايد من بايعه تفر يوقده
مؤدى اولسون الجحون في (و بمكس) وهو ما اذا تعدد البايع واخذ المشتري لا بتعدد
الاخذ بها بل ياخذ الكل او يترك لان فيه تفرق الصفقة على المشتري في مثله
مشروحه نك عكسده كه بايع متعدد مشتري براولديغه كوره شفيعه اليه اخذ تعدد ايتز
بلكه حصه نك يا كليسى برون آورو يا شفيعه في ترك ايدر زير ابونده تعدد اولسه مشتري به
تفرق صفقه ايجاب ايدر (بخلاف الاول لقيام الشفع مقام احدهم فلم تفرق الصفقة
بلا فرق بين كونه قبل القبض او بعده سمي لكل بعض ثمننا اوسمى الكل جله لان العبرة
هنا لاتحاد الصفقة لاتحاد الثمن) مفاد اول بونك خلافته در زير انده شفيع مشتريك

بريك مقامه قائم اولمغه صفقه تفرق ابتدى كرك قبل القبض اولسون وكرك بعد
القبض اولسون وكرك هر بر جحون ثمن تسمية وتعيين اولسون وبا اولسون ميانلرنده
فرق يوقدر زير ابوندن اعتبار اتحاد صفقه به در اتحاد ثمنه دكلدرو ثمن هر نقدر جله
تسمية اولسده به باعتبار الانصاف متفرق اولور في واعلم انه طلب الحصة فهو على
شفعة معلوم اولسونكه مشتري متعدد اولديفى صورته شفيع انك بريك حصه سنده
شفيعه مطالبه ايدسه باقيلنده دنى شفيعه سى اوزره در لكن ماسبقده مرور ابتديكي
بعضيتندن طلب بعض اخرنندن طلبى مسقطدر في ولو اشترى دارين او قريتين بمصرين
صفقة اخذ هما شفيعهم اما او تركهما لاحدا هما ولو احداهما بالمشرق واخرى
بالمغرب في شرح مجمع ويأتى) بر كيمسند ابي بلده بولان ايكي باب دارى ويا ايكي قطعه
قريه في بر صفقه اليه اشترى ايلسه شفيع انك يا ايكي سنى برون اخذ ايدر لويارك ايدر
فقط برينى اله مز زهره قدر برى مشرقده وبرى مغربده اولور سنده اما شفيع فقط
برينه شفيع اولوب ديكرينه اولور سنده اخق حصه سيله جوارنده كه دارى الورديكرينى
اله مز في (والمعتبر في هذا الواحد) اى العدد والاتحاد (العاقلة) لعلق خصوص العقبة
(دون المالك) في اشبو عدد واتحاده اعتبار حقوق عقد كندويه تعلق ابتديكندن
مجرد عاقده در اصل مال صاحبتد دكلدر (فلو وكل واحد جماعة فللشفيع اخذ نصيب
بعضهم) امدى بر كيمسند بر جاعة بر دارك شراسته توكليل ايدسه شفيعون وكيلك
بعضارنك حصه نك شفيعه اليه الموق واردر لكن بوو كيلك هر بزريك اشترى ايتدك لرى
حصه معين ربع وياتصف اولديغه نظرا دار اما هر برينى دارك جله سنى برون شرايه
توكليل ايتش اولور سنده شفيعه اخق دارك جيعسند اولور بر جاعة بر جلى شرايه توكليل
ايدرسد شفيعون انك بعضارنك حصه نك شفيعه اليه اخذ يوقدر في (اشترى نصف
دار غير مقسوم فقاسم) المشتري (البايع اخذ الشفع نصيب المشتري الذى حصل له
بالقسمة) وان وقع في نية جانبه على الاصح في بر شخص تقسيم اولنماش بر دارك نصفنى
اشترى بعده بايعه ييلرنده تقسيم ايتسه لشفيع اول قسمه مشتريه عائد اولان حصه سنى
شفيعه اليه الورزير انتفاع تام كندو اليه حاصل اولان قسم قبضك تمامنددر مشتريك
حصه سى هر نقدر شفيعك طرفنده اولماز سنده شفيع قول اصح اوزره شفيعه اليه الور
اصح مقابلي قدور بريك شفيعه اخق مشتريك نصيب دار مشغوعه جانبته واقع تولديغه
نظرا اخذ ايدر قوايدر في (وليس له) اى للشفيع (نقضها مطلقا) سواء قسم بحكم
اورضى على الاصح لانها من تمام القبض حتى لو قاسم الشريك كان للشفيع النقص
كا ذكر بقوله في شفيعون قسمي مطلقا كه تقسيم كرك حكم قاضيه بولسون وبارضا اليه
بولسون قول اصح اوزره نقض يوقدر قسم قبضك تمامندن اولمغن كور من ميسكه
مشتري شريك آخر اليه مقاسمه ايدسه شفيعون قسمي نقض واردر نته ماتن مرحوم

ذکر آنی قولیه انی ذکر ایدر (بخلاف ما ذاباع احد التمر بکین نصیه من دار مشترکة
 وقاسم المشتري التمر بک الذي لم یبع حیث یکون الشفع نصیه) کتقص بیه وهتبه
 بردارده شریکرا اولان ایکی کیمسه نیک بری حصه سنی ببع ایدوب مشترکده ببع ایمان
 شریکله داری میانلرنده تقسیم ایدر زسه مسئله مشروحه نیک خلافته در که بونده
 شفعیچون تقسیمی نقض وارد رسته که مشترک یعنی وهتبه سنی تقضی کی (کالواشتری
 اثنان داراوها شفعان ثم جاء شفع ثالث بعدما اقتسما بقضاء اوعیره فله فی ای الشفع
 ان بنقض القسمة) ضرورة صیرورة النصف لثاشرح وهبانية) تده که ایکی کیمسه شفعیعلری
 اولدقلری برداری اشترا ایدوب قضاویارضا الیه اقتسام لرندن صکر شفع ثالث کلوب
 شفعه دعواسی ایدر (انکچون تقسیمی نقض اولدییدیغی کی نصفک ثلث اولمسی
 ضرور رسته مینی (و) (اختلاف اجاره و اشتراکی فی ملکیت الدار التي یسکن فیها) الشفع
 الذي هو الجار (فالقول للمشتري) انه یکر استحقاق الشفعه جار به مشترک شفعیله
 جارک ساکن اولدیغی دارک ملکیتده اختلاف بر زسه مشترک شفعیله شفعه به استحقاقی
 انکارینه مینی قوز کندو نکر (و) (و یکر تخلف) ای تخلف المشتري (علی العلم عند
 ابی یوسف وبه یغنی کالوان ذکر المشتري طلب الموبسة) فانه یخلف علی العلم فی امام
 ابی یوسف فتده مسئله مشروحه ج رنچون مشترک به عینی اوزره تخلف وارد
 زیرا غیرک فعلینه تخلف علی یتدیکنه ولور بونده ولیدیغی کی انجق یوقولیه فتوی
 ویریلور تده که مشترک طلب موبسیتی انکار اینده که عینی اوزره تخلف اولدیغی
 مثلاً (و) (وان ذکر) المشتري (طلب الموبسة) حلف) المشتري (علی البت)
 فانه یحیط به علمادون الاول حاوی از اهدی (مشترک شفعی کتدو به ملاقاتی وقتده
 طلب اشهادی انکار ایدر (و) (و یکر تخلف) ای تخلف المشتري (علی البت)
 اولور اولکی کی علی یتدیکنه ولور بونده فبینه الشفع الحق وقال ابو یوسف
 یئنه المشتري (مسئله مشروحه شفعیله مشترک ایکی بر در قائمه بند ایدر لرسد
 شفعیله یتدیس قسوله حق و اونی در امام ابی یوسف مشترک که احقر یوردیلر
 (فروع) باع رانی اجاره الغیر وهوشفعی من انا باع اخذها لشفعه ولا یبطل
 الاجاره وان ردها (بر رجل شفعی اولوب و کندو نیک اجاره منده اولان داری
 بر اخر کیمسه به ببع اینده که امدی مستأجر ببع اجازت ویرسد شفعیله اول داری
 الور اجاره سیده باطله اولور اگر ببع اجازت ویرموب و شفعی طلب ایدر رسد اجاره
 باطله اولور زیرا شفعی مضایبک صحتی انجق بطلان اجاره الیه اولور اشاهده
 وان ردها عباره منده و او یوقدر و لو اخیده وقتده بومثله مذکور در لکن
 بوعباره الیه دکلدر شارح عباره منده رکاکت وارد (و) شری لطفله والاب شفع
 له الشفعه الوسی کالاب قلت لکن فی شرح النجم ما یخالفه فتده (و) کیمسه صغیر او غلو

ایچون بردار اولوب حالو که کندو سنی اول داره شفع اولور رسد کندو ایچون شفعه
 دعواسی وارد زیر بابایه او غلو نیک مالی شرا مشر و قدر وصیده بابا کیدر لکن
 شارح دیر که جمع شرخنده بو کالخالف کلام وارد رسته اولدیر یعنی وصی به یتیم
 مالی شفعیچون شرا مشروع اولدیر (و) (و یکر تخلف) ای تخلف المشتري (علی البت)
 فانه یحیط به علمادون الاول حاوی از اهدی (مشترک شفعی کتدو به ملاقاتی وقتده
 طلب اشهادی انکار ایدر (و) (و یکر تخلف) ای تخلف المشتري (علی البت)
 اولور اولکی کی علی یتدیکنه ولور بونده فبینه الشفع الحق وقال ابو یوسف
 یئنه المشتري (مسئله مشروحه شفعیله مشترک ایکی بر در قائمه بند ایدر لرسد
 شفعیله یتدیس قسوله حق و اونی در امام ابی یوسف مشترک که احقر یوردیلر
 (فروع) باع رانی اجاره الغیر وهوشفعی من انا باع اخذها لشفعه ولا یبطل
 الاجاره وان ردها (بر رجل شفعی اولوب و کندو نیک اجاره منده اولان داری
 بر اخر کیمسه به ببع اینده که امدی مستأجر ببع اجازت ویرسد شفعیله اول داری
 الور اجاره سیده باطله اولور اگر ببع اجازت ویرموب و شفعی طلب ایدر رسد اجاره
 باطله اولور زیرا شفعی مضایبک صحتی انجق بطلان اجاره الیه اولور اشاهده
 وان ردها عباره منده و او یوقدر و لو اخیده وقتده بومثله مذکور در لکن
 بوعباره الیه دکلدر شارح عباره منده رکاکت وارد (و) شری لطفله والاب شفع
 له الشفعه الوسی کالاب قلت لکن فی شرح النجم ما یخالفه فتده (و) کیمسه صغیر او غلو

این و هبالت قول اولیدرز را دیر که هر بر محله که بر جل برشی اقرار است یکی
تقدیر چه کندویه شی لازم اولیده انی انکار است یکی تقدیر چه استخلاف اولماز
بومقامده دخی ذاتنده حیلہ بی اقرار ایله برشی لازم اولدیفندن حلف اولماز
تعلیق ابطالها بالشرط جائز ہے شفعتك ابطالی بر شرط تعلیق جائز در مثلاً
مشتوی به داری کندی نفسی چون اشترا ایدرسك راضییم شفعت دعواسی انعام بوق
بر غیر کیسینه ایچون ایسه دعوا ایدرم دیم کی بوله دعوی فی رقبة الدار وشفعة
فها يقول هذه الدار داری وانا ادعها فان وصلت الی والا فان علی شفعتی فیها ہے
بر کیسینه نك بر دارك رقبة سنده مالکیت واند شفعت دعوازی اولوب رقبة سنی دعوا
ایسه شفعتك سقوطندن شفعتی دعوا ایسه مالکیت دعواسنه مانعیتندن خوف
ایدرسد اشبودار بنم دارمدر حالانی دعوا ایدرم بگا واصل اولوب ملک او اورسده
نه کوزل یوقسده اند شفعت دعواسی اوز رهیم دیر بونك جمله سی بر کلام اولمغه طلب
شفعتدن سکوت ایتمش اولماز بچه استولی الشفیع علیها بلا قضاء ان اعتماد علی قول عالم
لایکون ظالماً والا کان ظالماً بچه شفیع داره بلا قضاء استیلا و غلبه ایله ضبط ایسه ایدی
بر عالم قولینه اعتماد ایتمش او اورسده ظالم عدو اولماز یوقسده ظالم اولور لکن فقهاك
شفعته انجق قضاو یا رضایله ثابت اولور قولرینه نظر ایمه حال استیلا سی ظلم اولور
بچه اشیاء علی عدد الروسی العقل والشفعة واجرة القسام والمزبوق اذا اختلفوا فیہ
الکمل فی الاشیاء بچه بعض شیلر وار که عدد روسی اوز ره تقسیم اولور برسی عقلدر که
عائله نك غوث و حفظی ترکند مبنی دیتك عدد رؤس لرینه نور بعیدر بریده شفعت
شفعتك عدد رؤس لرینه کوره اولور تده که ماسبقده مرور ابتدی فتوای خیر به ده
مستور در که شفعتك بری طلب ایتمسده بوق عد اولوب حساب اولماز غائب اولان
شفیع ایچون منظر اولماز کند و ایچون حصده توقیف اولماز کندونك نابی بوانامعین
وحاظر اولوب شروط طلبی استیفا ره شفعت ادوب کندودن شفعت اسقاط ایدر
برشیده بولماز سه کندویه حقیله حکم اولور بریده اجرت قسامدر یعنی عقارده امام
اعظم رحمه الله تعالی نزدنده عدد رؤسده کوره در زیر آرزوق حصه صاحب لر ایچون
قسامک علی برابر امدی اجرت ایکسی اوزره اولوب حصه لرینه کوره اولماز امامینک
دیدیکی مثلاً و مشار الیه حصه لرینه کوره اجرت و بر دیر دیه کیلات و موزنات قیلندن
اولان عروصنده کیل دوزن اجرتی حصه لرینه کوره اولور و طریق اجرت قسامی نه
عدد در روسی اوزره در یعنی سکه غیر نافذه ده که طریقده ارباب طریق اختلاف ایدر سه
اجرت عدد در روسی اوزره اولور طریق عام برا حده ملک دکادر بونك کلیسی اشباهده
مستور در لا شفعت لر تده عنایه مر تده شفعت یوقدر بچه شفیع لاولی لا بطل شفعت و ان
نصب القاضی فیما بطلها جاز جواهر و لیس اولیان صبی شفیعك شفعت سی باطله

اولماز حین بلوغنده کندویه مطالبه واردر قاضی کند و ایچون مطالبه ایدر و صیده
نصب ایسه اولور بچه شری کر ماوله شفیع غائب فائرت الاشجار فاکلم الشتری
ثم اتی الشفیع واخذنه ان الاشجار وقت القبض ثم سقط بقدره والا لانه لا حصه
من الثمن حیث انه یؤبدزاده مغری بالوافعات الخافی بچه برکسده بر غائب شفیع اولان
باغی اشترا ایدر که انجاری میوه و بر مکله انی اکل و تناول ایدر کنصکر شفیع کلوب
انی اخذ ایله ایسدی انجاری حین قبضده ثمه ایسه نندن میوه مقداری
ساقط اولور یوقسده برشی ساقط اولماز زیرا قبض وقتنده میوه موجود اولماز سه
نندن حصه سی اولماز (وفی الوهبانیة) نفتم و یاخذ فیما یشتري لصغیره اب وومی
للبلوغ یؤخر و هبالتیده مر سومدر که بابانك شفعت ایله صغیر ایچون اشترا ایدر کاری
عقاری فی الحال اخذ ایدر یاخذ و یشتري عقاری اب فاعلندن منازع لدر و وومی قولنده که
واو است نافیه و می مبتدا یؤخر جمله سی خبردر للبلوغ کندویه متعلقدر یعنی
ومی صینک شفعت دعواسی بلوغی وقتنده دک تأخیر ایدر لکن یوم مراده انهاد
وطای ایدر بچه و لیس له تغریق دارین بیعتا و او غیر جار فالفرق اجدر شفیع ایچون
صفعت واحد ایله بردن بیع و ثوب شفیع لر اولدیغی ایکی داری تغریق یوقدر یعنی
برخی الوب دیگرینی المم دیه من و اگر برینده جار اولمسه تغریق یک جدیر لایقدر
(و ما ضرر اسقاط الخیل مسقطا و تحلیفه فی التکر لانسک انکر) شفعتی بر حیلہ
اسقاطه قصد اسقاطده مسقطه ضرر و بأس یوقدر متعاقبیتك حیلہ لی انکارنده کندویه
شفعتك تحلیفك سرعاک منکر اولمسنده شک و یقده یوقدر زیرا نکولیه اقرار ایدر جک
اوله برشی لازم اولماز والله تعالی اعلم و استغفر الله العظیم

(کتاب القسمة)

اشبهو قسمتك متروعتی کتاب عز رباله در که حق سبحانه و تعالی و نثم ان الماء
قسمة بينهم و اذا حضر القسمة یور مشدر و منته در رسول اکرم و نبی افیم
صلی الله تعالی علیه وسلم غنم موارینده کندویه مباشرت انمشدر و حقتده اجاعده
منعقدور زیر برشی تقسیمه شمر کابه انصاف و حق متحقینه ایصالد اظهار
عدل واردر بچه مناسبه ان احد الشریکین اذا اذ افتراق فحب الشفعة او قسم
قسمک ما قبلید که شفعتیه فاستی ایکی شریکک بری شریکندن افتراق مراد ایدر که
حصه سی بیله شفعت واجبه اولوب و یا تقسیم ایتمشدر بوندن اقرب مناسب شفعت
ملك و یا شفعت جوار ایله بر عقاری اخذ ایدن ایکی شریکک انی اقتضاء لیدر (هو)
لغة اسم لا قسما كالقدوة لا اقتداء و شرعا (جمع نصیب شائع له فی مکان معین) قسمت ایدر

اقتسامه اسیدر قدوه نك اقتدایه اسم اولدینی کی شمرعه احد شر یکنك حصه شایعه سنی مکان معینه جعدر (و سیه با طلب الشركاء) و بعضهم الانتفاع بملكه علی وجه الخصوص (فلولم يوجد طلبهم لا تصح القسمة) قسمتك سبی شركائك كلینك و با بعضنك بوجه خصوص كند و ملكه منفع اولمفی مطالبه سیدر زرا قبل التقسیم شر یكرك لهر بری اخر ك نصیبه منتفعدر امدی طالب قسمت اولان شر یك فاضیدن كند و نصیبه منفع اولوب غیر ی كند و حصه سندن منعی طالب امكنه قاضی به مستعاضه اجابت واجب اولور مطالبه لاری اولورسه قسمت صحیح اولماز (و ر كنه اهل الفعل الذي يحصل به الافراز والتميز بين الالضاء) ككیل و ذرع (و تقسیم ركی اولچك و بارش و نلق کی كند و ایه حصه زیانلر زده افراز و تمیز حاصل اولان فعلكه تقسیم و تفریق در كیل و وزن اجرتی اتفاقا حصه لره كوره در اجرت قسم امام اعظم رحمه الله تعالی نزدنده رؤس امامین رحمهما الله تعالی قنده انصبا و زره در (و شرطها عدم المنفعة بالقسمة) و اذا لا یقسم نحو حائط و حمام قسمتك شرطی تقسیمه منتفك عدم فویدر برین حاض و حجام کی هر بری حصه سیله منتفع اولنمیان شیلر ده تقسیم اولور زرا تقسیم مراد توفیر و منتفعدر فوت اولورسه قاضی جبر ایتز (و حكمها تعیین نصیب كل) من الشركاء (علی حدة) (و تقسیم اوزر یه ترتیب ایدن شر یكرك لهر برینك علی حدة حصه لرنك تعیین اولنمیدر (و تشكیل) مطلقا (علی) معنی (افراز) و هو اخذ عين حقه (و) علی معنی (المبادلة) و هو عوض حقه (و) قسم مطلقا كه كرك مثلی و كرك قیمتی اولان مقسومه افراز كه عین حقی اخذ و مبادله كه عوض حقی اخذ معنای بری مشتملدر كه شر یكرك هر برینك اخذ ایتدیكی یعنی ایكی نصفی مشتملدر بری كند و نكر كه انی افراز عد اولور بری شر یكرك نكر كه انی اخذی كند و نك شر یكرك بندن بولنان حصه سندن عوض اولور ق اخذ ایتدیكی اولمغله مبادله عد اولندی (و) (و) الافراز (هو القالب فی المثل) و مافی حكمه كالعددی المتقارب فان معنی الافراز غالب فیه ایضا ابن كمال عن الكافي (و لمبادلة) غالبه (فی غیبه) ای غیر المثل و هو القیمی (و) مثلی و عدد متقارب کی مثلی حكمزده اولان شیلر ده تقسیمه غالبا افراز حاصل اولور زرا بونده افراز معنای غالبدر ابعاضنده تفاوت منعدمدر و هر برینك اخذ ایتدیكی صورت و معنی دیگرینك اخذ ایتدیكك مثلدرا امدی عین حقی اخذ ایتش اولور مثلیك غیر یكه حیوان و عروض و عقار امثالی قییمته غالبه اولان مبادله در زرا ابعاضری بیننده تفاوت اولمغله عین حقی برینی اخذ ایتدیكی لریز میانلر زده بقینا عدالت بولنماین (و) اذا تقرر هذا الاصل (فی اخذ الشريك حصه بقیة صاحبه فی الاول) ای المثل لعدم التفاوت (لا الثاني) ای القیمی لغاوه (اشیو اصل اصل قاعده و تفصیل

تقریر و بیان اولندیسه اولکی كه مثلیه میانلر زده تفاوت بولنماین احد شر یكین كند و حصه سنی اخر ك نصیبه حائده اخذ ایتدرا یكغی كه قیمته تفاوت اولمغله اخذ ایتد من (و) فی الخاتمة مكمل اوموزون بین حاضر و غائب اوبالغ و صغیر فاخذ حاضر اوبالغ نصبه نفا القسمة ان سلم حظ الاخرین والا لا كصيرة بین دهعتان بقسمه ان ذهب بما افزه للدهعتان اولافهلاك الباقي عایهما وان لم یخط نفسه اولافهلاك علی الدهعتان خاصة كذا قاله بعض المشايخ انتهى ملخصا (و) خایه ده مذکوردر كه بر حاضر ایه غائب و ببالغه صغیر میانلر زده کیلات و باموزونات مقوله سندن مشترك برشی بولمغله و ببالغ اندن كند و حصه زنی اخذ ایتدرا امدی اخر زینك نصیله سلا متده اولوب ضایع اولورسه تقسیم نفاذ اولور بوق باقی هلاك اولورسه ایكینك اوزر یه هلاك اولور قسمته صحیح اولور مثلا بر صاحب ارضه لره ارفع میانلر زده بر مقدار مشترك بغدادی و بار به یعنی اولمغله صاحب ارض من راءه تقسیمه امر ایتدیكندن ابتدا دهعتانك حصه سنی كتور مككه قبل الوصول هلاك اولورسه امدی باقی قلان حصه ده ایكینك اوزر یه هلاك اولور زرا مادام دهعتانك یضی كند و یه واصل اولمغله تقسیم تمام و صحیح اولماین باقی میانلر زده مشترك اولور مز ارفع ابتدا كند و حصه سنی كتورسه هلاك خاصه دهعتانك اوزر یه اولور بومسئله ده اصل وقاعده بودر كه مكی و باموزون برنسنه تقسیمه شر یكرك برینك یضی قبل القبض هلاك اولورسه قسمت منتقض اولوب امر مقصد مككه حاله عودت ایدر كه باقیه كافی السابق شر یك اولور زرا هلاك كند و نك بندن مال بولنسان شر یكك نصی اولورسه تقسیم منتقض اولور زرا (و ان اجبر علیها) ای علی قسمة غیر المثلی (فی متحد الجنس) مندا (فقد) سوی رفیق غیر الموم (عند طلب الخضم) فی غیرنا فیهام من معنی الافراز علی ان المبادلة قد یجری فیه خبر عسند تعلق حق القیمه كافی النفعه (و) بیع ملك المدیون لوفاء دینه مثلیندن اولیوب فقط متحد الجنس اولیان مال مشتركه خصم طلبیله شر یكرك بری تقسیمه جبر اولور حق اولورسه جبر اولور زرا بونده افراز معنای واردر مبادله بوقیسه دینه بعض اولور كه غیرك حقی تعلق امكنه مبادله ده دخی جبر جاری اولور نك كه شفعه ده و دینی و فای ایچون مدیونك ملكی بیعه اولدینی کی تقسیمه جبرده شر كادن ضرری دفع اولمغله تكمیل منفع و ارذر زرا قاضیدن طلب قسمت اولان كیمه كند و نصیبه خاصه منتفع اولوب غیرك كند و نك ملكنده كف بدینی استر اشو جبر مشروح مال غنیمندن اولیان رفیقك ماعد اسنده اولور مال غنیمندن اولان رفیقك تقسیم اتفاقا جائزدر زرا غنیمتك حتی رفیقك مالیتنه تعلق ایدوب عینده تعلق ایتز كور مز میسكه امام ایچون انی بیع ایدوب ثمنی غنیمته تقسیم مشروعدر تركه بونك خلافتنه در كه انده مالیه و عینه متعلقدر (و) وینصب قاسم برزوق بیت المال ایقسم بلا) اخذ

(اجر) منهم (وهو واجب) وما في بعض النسخ واجب غلط. امام وياقضي شركان
اجرت اخذ نسز مياندره مال مشترك را بنی تقسیم ایتسون دیو بیت المالدن مرزوق
برقاسم نصب ایدراش بنو نصب مشروح یک محبوب و مشر و عدربعض نه خنده وقوع بولان
وهو واجب غلطدر (و ان نصب باجر) المثل (صح) لانها ليست بقضاء حقيقة فجازله
اخذ الاجرة وان لم يجر على القضاء ذكره اخي زاده امام قاسمی اجر مثليه نصب ایدرايسه
صح اولور زيرا بو حقیقته قضائون عتدن اولیامعین کندویه اخذ اجرت جائز اولدی
قضایه هر قدر اجرت اخذی جائز اولور سده حتی بونده قاسم تقسیم مباشرت ایدر سه
قسمت عمل قضائون در اویتنه کوره اجرت اخذی کندویه جائز دکلدر عمل قضائون عتدن
دکلدر روایتی اوزره اجرت اخذی مشروح اولور لکن اصح اولان اولکی روایتدر
تمام قطع نزاع قضا ایلله اولمغین (وهو على عدد اروس) مطلقا لا الانصباء خلا
غالهما قیدنا بالقاسم لان اجرة الكيال والوزان بقدر الانصباء اجاعا و کذا سائر المؤمن
کاجرة الراعى والحمل والحفظ وغيرها مشروح جمع کچ اجر مطلقا که شرکانک کرک جیمه یسی
قسمته طالب اولسون کرک بعضیسی عدد رؤسی اوزره در نصیب ایلرینه کوره دکلدر امامین
ایچوندر اختلاف مشارک الیه اجرتی مؤنه ملک اولدیغندن حصه زینه نظرا اعتبار
ایتدیلر مسئله نک قاسم له تقییدنی کیال وزان اجرتی اجاعا نصیب ایلرینه کوره اولدیغنه
مبیدرینه بویه سائر اعی و حمال و حارس امثالی کسندرا اجرت و مؤنری حصه زینه
نظرادر مجزاد فی الملتی ان لم یکن للقسمة وان كان لها فعلی الخلاف لکنه ذکره
فی الهدایة بلفظ قبل و تمامه فیما علقته علیه (لانی صاحبی کیال و وزان اجرتک انصبا
اوزرینه اولمسی بیانده ان لم یکن للقسمة قیدنی زیاده ایلدی یعنی کیل و وزن مجرد
مقدار لر بنی بطک ایچون اولوب میده لنده تقسیم و افراز ایچون اولور سه دیمک و اگر
تقسیم ایچون اولور سه ینه خلاف مشروح اوزره در هدایه ده تقییدر سوی قبل ایلله
تصدیر ایلدی بو بحثک تمامی شارحک لانی اوزره اولان تعاقبتده در (و) القاسم
یجب ان یكون عدلا مينا عالما بها ولا یعین و احدلها (لانی محکم باز زیاده کچ قاسمک عدالت
صاحبی امین قسمته عالم بذات اولمسی واجبدرانی برمسند و حکومت یا یوب اجر
مثلندن زیاده اجرت مطالبه ایتسون برکیمتد تعیین و تخصیص اولماز (و لا یشرک
القاسم) خوف توأطهم کچ چند عدد کسند قسام اولوب شریک اوله مرزور بونده
برجوق اجرت له نامک اضرائی اوزره توأطنری خوئی وارددر (و صحت برضی الشرکاء
الا اذا كان فيهم صغير) و مجنون (لانی نائب عنه و غائب لا وکیل عند عدم زومها حیثند
الاباجارة القاضي والغائب والصبي اذا بلغ او وليه) تقسیم شریک لر رضالیه صحیح و لازم
اولور الا ایچونده نابی اولیان صغیر مجنون و یا وکیل اولیان غائب اولور سه بوسورته
قسمتک عدم زومنه مبنی تقسیم صحیح اولماز الا قاضی و یا غائب و یا حین بلوغنده صبی

و یا ولیسی اجازت و برر سه ینه اولور (هذا الورثة ولو شرکاء بطلت منه المقتی و غیرها)
حکم مشروح شرک لری من جهة الارث اولدیغنه نظرا اما شرک ایلله اولور سه بریک
غیبی حائده قسمت لری باطله اولور (و قسم نقلی بدعون ارثه یزهم) اولمکه مطلقا و شرکاء
الشریعة فلا فرق فی التثلی بین شرکاء وارث و مالک مطلق کچ منقولاندن اولان مال
مشترک شرک لری یینده تقسیم اولور شرک لری کرک جهته الارث و کرک شرک او یا مالک
مطلق له اولسون میاندره فرق یوقدر نقیصانک تلقی اسرع اولمغه تقسیم ایدوب
حصه دارلرینه حصه لر بنی تسلیمده حفظ لرینه مسارعت اولور مجزولت و من التثلی
البناء و الاشجار حیث لم یبدل المنفعة بالقسمة وان تبدلت فلا جبر قاله شیخنا کچ شارح
دیر که بنی ایلله اشجارک تقسیم لنده منفعت تبدل ایتدیکجه کندوزی منقولاندن عد اولور لر
قسمت لنده منفعتک تبدل اولور سه تقسیم جبر اولماز (و عوارید عون شرکاء اولمکه
مطلقا فان ادعوا انه ميراث عن زيد لا یقسم حتی یبرهنوا علی موته و عدد دورته) بزرکیمتد لر
بر عمارک بر سبب بیانله مثلا شرکائی و یا بلایان سبب مطلقا ملکیتی ادعا ایدر سه
امدی زیددن منتقل میراثدر دیو دعوا ایدر سه او عمار تقسیم اولماز مادام انک موتده
و ورثه کیلدر و چند عدد آدم لر بو کاقامه یینده ایتدیکجه ز برامورثک ملک ی بعد وفاتده باقیدر
مادام کندودن قضاء دیون تنفیذ و صایا اولدیغنه امدی تقسیم نیت اوزره قضا
اولدیغندن کندوده اقامه یینده دن لازم اولور مجزولت و تقسیم باعتبار فهم کافی الصور الاخره
امامین هم امین رحمة الله تعالی مجرد کندولر بنک اعتراف و اقرار ز یله تقسیم اولور
صور اخره که شرکاء مالک مطلق ادعایرینه کوره تقسیم اولدیغنی کی بیورد بر منازع
بولتیوب و یذری ملک دلالت ایتکین و (لان برهنا ان العقار معهما حتی برهنا
انه لهما) اتفاقا فی الاصح لانه یحتمل انه معهما باجارة او اعارة فتكون قسمة خذوا العقار
محفوظ بنفسه کچ دخی عقار کندوز یله برابر یذرنده در دیو برهنا ایتانلر یله ده
اتفاقا قول اصحده تقسیم اولماز حتی کندوز یلک ملکیدر دیو اقامه یینده ایتدیکجه
زیرا احتمالدیر که یذرنده بولمسی بروجده اجاره و اعاره اولمغه تقسیم لر قیمت حفظ
اوله حالبو که عقار بنفسه محفوظدر (ولو برهنا علی الموت و عدد الورثة وهو) ای
العقار قلت قال شیخنا و کذا المنقول بالاولی (معهما و فیه صغیر او غائب قسم یزهم
ونصب قابض لهما نظر الغائب والصغير ولا بد من الیئنة علی اصل الميراث عنده ایضا
خلافا لهما کما مر کچ عقار تمامه یذرنده بولتیوب و کندوز یله برابر ایچونده صغیر یا غائب
اولان ایکی شریک موتده و عدد دورته ایتان یینده ایدر سه عقار ییندرنه تقسیم اولوب
و غائبه صغیره نظر و مراعاة ایچون حصه لر بنی قبض ایدر لر سوی نصب اولور امام
اعظم رحمه الله تعالی قنده مرزورزه اقامه یینده اولدیغنی مثلا اصل میراثده که
بو بونلرک ببالرندن منتقل میراثدر دیو اقامه یینده دن لازمدر امامین ایچوندر اختلاف

نته که ماسبقده مرور ایلدی (فان برهن) وارث (واحد) لایقسم اذلا بدمن حضور
 اثین ولو احد هما صغیر اوموصی له (اوکانونا) ای الشراکاء (مشرکین) ای شرکا
 بغیر الارث (وغاب احدهم) لان فی الشراء لا یصلح الحاضر خصما عن الغائب بخلاف
 الارث واثرتک بری موته اقامه ینته ایدرسه عقار ینلرنده تقسیم اولنمز ایکسینک
 حضوری لازم اولغین هر نه قدر بری صغیر ویاموصی له اولورسه ده زبرا صغیر ایچون
 حاضر اولدیغی تقدیرجه جوابه مقتدر اولسامغین وصی لصب اولنور موصی له ده
 ایدورنه منزله سنده در صغیر غائب اولورسه کندویه وصی نصب اولنماز ویاخود
 شریک لک شرک لری من جهته الشراء اولوب بعضیسی غائب اولورسه ینته تقسیم
 اولنماز شراده حاضر اولان شریک غائب طرفندن خصم اوله من ارث
 شرانک خلافتسه در که ایدورنه نک آخرک مقامنه قائم اولغسله کندودن مخصوصه
 مشروع اولور مثلا قبیل التقسیم وارثک بری برنسنده بیع ایتمکه بیع عیبسه
 رد اولورسه کندویه حکم اولنور سائر لری طرفندن کندوسی خصم اولاش
 اولور (اوکان) فی صورة الارث العقار او بعضه (مع الوارث اطفال اولغائب او)
 کان (شیء متدلا) قسم للزوم القضاء علی اطفال اولغائب بلا خصم حاضر عنهما
 ویاخود ارث صورته عقار ویاخود بعضیسی طفل ویا غائب اولان ورثه ایله برابر
 وارث کیرک یدنده بولنورسه کندوزی طرفندن خصم حاضر نصب اولغسله رق
 کندولرینک اوزرینه قضا وحکم لازم اولدیغندن تقسیم اولنماز شرحت او بعضه سی
 مثک اوشی منه کلامیه مکرردر (قسم) المال المشترك (بطلب احدهم ان انتفع
 کل) بخصه (بعد القسم و بطلب ذی الکثیر ان لم تنتفع الاخره لانه حصته) مال مشترکه
 بعد القسم هر بری کندو حصه سیله منتفع اولدی صورته احد شرکانک حصه سی
 قلیل اولغسله نفعیات اولمیان شریکله حصه سی کیر اولان شریکک طلبیه مال مشترک
 میانلرنده تقسیم اولنور صاحب قلیل هر تقدر تقسیم امتناع ایدرسه ده اکا اصف
 اولنمز امتناعندن مرأی غیرک مالیه انتفاع اولغین (وفی الحائیه یقسم بطلب کل
 وعلیه الفتوی لکن المتون علی الاول فعلیه المعول) خائیده مرسومدر که کرک
 صاحب کثر هر برینک طلبیه مال مشترک میانلرنده تقسیم اولنور قنواده بو قول
 اوزره در لکن متون قول اول اوزره اولغسله مقتدر اولان صاحب قلیلک طلبیه عدم
 قسمندر لکن ینلرنده مهایات واجبه در (وان تضرر الک کل لم یقسم الا برضاهم)
 لئلا یعود علی موضوعه بالنقض) عقارک تقسیم صورته شریک لک هر بری
 متضرر اولورسه قاضی تقسیمه جبر ایدمه من الا کندولری بالرضا میانلرنده تقسیم
 ایدرسه اولور عدم جبر قسمتک وصفی اولان هر بر حصه صاحبک کندو حصه سیله
 خاصه منتفع اولغسله نقض وارد اولسون ایچوندر (وفی الجبئی حاثوت لهما یملان

فیه طلب احدهما القسم ان امکن لکل ان یعمل فیه قبلها قسم والا لا یجتناده
 مذکوردر که ایکی کیمسه نک کندوده عمل ایتدکلری برد کانلری اولغسله بریسی تقیمینی
 مراد ایدرسه ایلدی بعد القسمه انده هر برری ایچون قبل القسمه ایشدکلری
 علی ایشک ممکن اولورسه تقسیم اولنور یوقسه اولماز (وقسم عروض اشحد جنسها
 لاجنسان) بعضهما فی بعض اوقوهما معاوضه لایتمیر اذ یعتمد التراضی دون جبر
 القاضی جنسی متحد اولان عروض شریک لک برینک طلبیه جبرا تقسیم اولنور که
 بعضیسی برینک بعضیسی دیگرینک اولغسله تمیز بولنور بعضیسی بعضیسی اخرنده
 مندرج اولان ایکی جنسی قاض تقسیمه جبر ایدمه من زبرا بونده تقسیم بوجه معاوضه
 اولوب بوجه تمیز اولسامغین انجق تراضیه اولور جبر ایله اولن قاضی به ولایت اجبار
 تمیزده اولور معاوضه ده اولمز (ولا رقیق) وحده لغش التفاوت فی الادمی
 نوع بی ادمه تفاوت فاحش اولدیغندن مجرد رقیقه دخی تقسیمه جبر اولماز
 رقیقه برابر سائر بر از اشیا بولنورسه بالتبع انلر ایله رقیقه کده تقسیمه جبر اولنور وحده
 ایله بوندن احتراز ایدر (وما لا قسم لوز کورا فقط وانا فقط کما یقسم الابل
 والقنم و رقیق النعم امامین رحمهما الله تعالی رقیق بالکفر ذکور ویا مجرد اناث
 بولنورسه تقسیم اولنور زده وقیون مال غنیمتدن اولان رقیق تقسیم اولدیغینی کی
 یوردیلر وانا ناده که واولو معنانه در اما ذکور اناث مختلط اولورسه اجساعا تقسیمه
 جبر اولنماز بی ادمدن ذکور وانا ناده مقصود مختلف اولغسله ایکی جنس عد اولنشدن
 (و) لا (الجواهر) لغش تفاوتها جواهرده دخی فحش تفاوت اولغسله انده دخی
 تقسیمه جبر اولنماز کور من مسیکه بونده جهالت رقیقک جهالتندن افحش اولدیغندن
 رانجو ویا قوت اوزره کیمسه بر عورق تزوج وخلق ایلسه جائز اولماز عبد اوزره تزوج
 ویا خلق ایدرسه جائز اولور (و) لا (الجمام) والبر والرحی والکتب وکل مافی قسمته
 ضرر دخی هر بر تقسیمه قابل اولمیان جام وفیوود کرمان وکتاب کی تقسیمده ضرر
 اولان شیلرده جبر اولمز وکل مافی قسمته ضرر قولی عطف العاسل علی الخاص
 قبلیندر وعدم قسمتک علتیه اشارتدر (الابرضاهم) لما مر ولوار ادا حدما البیع
 وابی الاخر لم یجبر علی بیع نصیه خلاف لمالک الا شرک لک رضایله
 سالف الذکر شیلر تقسیم اولنور نته که ماسبقده مرور ایلدی شریک لک بری
 حصه سی بیع مراد ایدوب دیکری ابا ایدرسه حصه سی بیعه جبر اولنماز امام مالک
 ایچوندر اختلاف (وفی الجواهر لا تقسم الکتاب بین الورثة و لکن ینفع کل
 بالمها یاه ولا تقسم بالا وراق ولو برضاهم) جواهر الفت واده مسطوردر که ورثه
 میانلرنده کتابلر تقسیم اولنمز بلکه هر برری مهایات منتفع اولور زهر نه قدر
 رضای بولنور ایه ده اورا قری تقسیم اولنماز (وکذا لو کان کتابا ذا مجلدات کثیره)

بنه بویه ترک مجلدات کثیره صاحبی بزرگتاب اولورسه تقسیم اولماز و لو تراضیا
ان تقوم الکتاب و یاخذ کل بعضها بالقیمه لو کان بالراضی جائز والا لایخافه شرکا
کتبک تقویم اولنوب هر برینک بعضیسنی بهاسیله اخذینه راضی اولور لسه امدی
بولنراخی اولورسه او لوریه قیسه اولماز و دار و حانوت بین انین لایمکن قسمتها
تساجرا فیه فقال احدهما لا اکرى ولا تنفع وقال الاخر اريد ذلك امر الفاضی
بالمهايات ثم يقال لمن لا يريد الانتفاع ان شئت فانفع وان شئت فاعلق الباب و بردار
و یا حانوت ایکی کیسه یسنلرنده مشترک بولنوب تقسیماری ممکن اولماسین انک
حقته نزاع دیوب ری گرایه ده ویریم و انتفاعده ایتم دیوب آخری مطلق انی
مراد ایدرم دیرسه قاضی کندولینه مهايات ايله امر ایدر بعده انتفاع مراد ایمان
شریکه دیر که درسه کز منفع اولکر درسه کز قابوسی سد ایدیکر و (دار مشترکه
اودار و ضیعه اودار و حانوت قسم کل و حدها) منفرده مطلقا ولو متلازقه اوفی
محلین اومصرین مسکین (اذا كانت کلها فی مصر واحد اولا) بزر کیسه لریسنده
مشترکه اوله رق چند عدد دار و یاخود بردار ايله برتر لاو یارد ايله بردکان بولنورسه
هر بررلی علی حده برر بر تقسیم اولنور کرک بر برینه متصل اولسون و یا هر بری
بر حله ده اولسون اگر حله سی برو یا زیاده شهر ده بولنورسه اومصرین متک فی مصر
واحد اولاقسولنی تکرار در دارک محلا ری و قوم شوروی و مسجد و صوبه قرنی
اعتبار لریله میانلرنده اختلاف فاحش اولغه تقسیمده تعدیل ممکن اولماسین برینک
نصیبی بردارده جمع جائز اولمادی الا تراضیه او سورده ايله ضیعه و یا حانوته
اختلاف جنس وار در و قالان کل فی مصر واحد فالرأی فیه للقاضی وان فی
مصرین فقولهما کفوله امامین یور دیر که مسئله مشرو حده دار لک کلیسی
بر بلده ده بولنورسه بونده رای قاضی نکدر بوق ایکی بلده ده بولنش اولورسه
انکر که قوللری امام اعظم رحم الله تعالی نک قول صواب قریناری کیدر که هر بری
بشقه بشقه تقسیم اولنور و (و یصور القاسم ما یقسمه علی قرطاس) لیرفعه للقاضی
(و یعدله علی سهام القسمة و یذره و یقوم البناء و یفرز کل نصیب بطریقه
و شر به) مثلا برداری تقسیم ایدن قاسم تقسیم ابتدکی سنه بی بر قرطاس اوزره
تصور و تحریر ایدر که فلانک بضی شوقدر و فلانکه شوقدر دیو که حتی حفظ
وضبط اولنوب و لیدی الحاجه قاضی به رفع اولنه و سهام قسمت اوزره انی تعدیل
و تسویه ایدر که اقل سهام اوزره نظر ايله تقسیم اولنور که مثلا اقل ثلث اولورسه
تقسیمی اثلاث سدس اولورسه اسداسا قیلار تقسیم اولنه جق شی مساحه ايله معلوم
اولور سنه اولورسه انی ارشونه او لخر نیا و ارض اولورسه تقویم اولنوب علی قدر
الامکان هر بر حصه طریقه و حق شریله افراز و تقسیم اولنور و (و یلقب الانصبا

بالاول والثانی والثالث) و هلم جرا (و یکتب اسمهم و یفرع) لتطیب القلوب
وقاضی حصه لری اول نانی ثالثه و هلم جرا حصه لک عددنجه رابع خامس نهائنه دک
تلقیب و تسیمه ایدر لک اسم لری کتب و املا ايله قرعه ایدر که حتی حصه صاحب لری
بر بردن نزاعسن مضیب الخاطر اوله لک لکن قرعه واجبه دکدر نهائی تطیب نفوسی
ایچوندر قاضی بلا قرعه هر برر لریک حصه لری تعیین و تخصیص ایتسه ده اولور
(فن خرج اسمه اولافله السهم الاول ومن خرج ثانیافله السهم الثانی انی ان
یتهی الی الاخر) امدی حصه دار زدن قنفسنک اسمی ابتدا چیقارسه کند و ده
اول کتب اولنش سهم انک نامی ایکیجی مرتبه ده خروج ایدن کسنه به سهم ثانی
نهائی اخر نه دک بر منوال مشروح اجر اولنور بوندن صکره بریسی رجوع ایدر
(اعلم ان) الدار هم لا تدخل فی القسمة للعقار (الارضاهم) فلو کان ارض
و بناء اومنفول قسم بالقیمه عند الثانی وعند الثالث بر دمن العرصه بمقابله البناء
معلوم اولسون که عقاری تقسیمده دراهم داخله اولماز الارض لریله اولور یعنی تقسیمده
تعدیل انجق شرکا نک بعضیسنی اخرینه بر مقدار دراهم اعطاسیله ممکن اولورسه
دیمرک دراهم هر نه قدر ترکدن و یا مال شرکستن اولسه ده انجق تقسیمه ادخالی
رضازینه توقف ایدر زرا مشترک اولان ایکی جنس مال بردن تقسیم اولماز عدم
اشتراکه عدمی بالطریق الاولیدر ایدر مال مشترک ارضه بناء و یا منقولانندن برسته
اولورسه امام ثانی رحمه الله تعالی قنده قیملرینه کوره تقسیم اولنور زرا بومثلا و شیده
تعدیل انجق تقویمله اولور بنانک تعدیلی مساحه ايله اولماز امام ثالث عندنده بنانک
مقابلنده عرصه دن کندویه مساوی بر مقدار برو بریلور و فان بقی فضل والایمکن
النسبیه رد الفضل دراهم للضرورة واستحسنه فی الاختیار مقسوم مشرو حده
شریکک بر یچون بر مقدار شی ارتوب تسویه ممکن اولنورسه ضرورته مبنی اخره فاضل
در اهم اوله رق رد اولنور مضمون مشرو حی صاحب اختیار استحسن بیوردی
(قسم ولا حدهم) میل ما و طریق فی ملک الآخرو) الحال انه (ام یشرط للقسمة
مصرف عنه ان امکن والافسخ القسمة) اجاعا واستؤنفت مثلا بردار تقسیم اولنوب
ماء مطرک اسساله سی محلی و یا طریق شریک لریک برینک حصه سنه واقع اولوب
حالبو که تقیمی وقتنه سیلان ما و مرور طریق حقته برشی شرط قیلماش اولورسه
ایمدی ممکن اولورسه ایدن مصرف نظر اولنور یوقسه اجاعا قسمت فسخ اولنوب
هر بر یچون میل ما و طریق اتخا ذی ممکن اولور وجه اوزره تقسیم استیفاق اولنور
و لو اختلفوا فقال بعضهم ابقینا مشترکا کان ان امکن افراز کل فعل کا بسند
از یلعی شرکا حین قسمته اختلاف ایدوب بعضیسنی طریق تقسیمه ادخال ایتوب
کافی السابق بروجه اشتراک ابقا ایدر ز دیوب بعض آخری تقسیم ایدر ز دیوب

امدی هر بر رسته طریقین حصه افزای ممکن اولور سه قاضی تقسیم ایدر تنه که
مقادیر مرسوم ز یلعی بسط و تقصیل ایلدی عیاره ده اولی اولان ابقته بدلتنه بقیه
ایدی (اختلافی مقیدار عرض الطریق جعل) عرضها (قدر عرض باب
الدار) واما فی الارض فبقدر عمر الثور ز یلعی (بطوله) ای ارتفاعه بر طریقده
شریک اولان کیستل طریقته عرضنده اختلاف اینسه ز طریقش عرض دارک
قبوسنک طول و ارتفاعی اعتباریه عرض مقداری قیلنور عرضنده او کوزک مرور
ایده جکی بر مقداری قیلنور حتی یخرج کل واحد منهم جناحاً فی نصیبه ان فوق
الباب لافیه دونه لان قدر طول الباب من الهواء مشترک و البناء علی الهواء
المشترک لا یجوز الا برضی الشریکاء جلایه امدی شریکان هر بری قابونک مافوقنده
کندونک نصیبنده بر جناح چیقار را شغایسند چیقاره مز ز بر قابونک طولی مقداری
هوا مشترک در هوای مشترک اوزره بناء شریکان رضایله اولور (ولو شرطوا ان
یکون الطریق فی قسمة الدار علی التفاوت جازوا ان) وصلیه کان سهامهم فی الدار
متساویة (ذلک لان) القسمة علی التفاضل فی غیر الاموال الربویة جائزة (و
شرکاء دار مشترک لینی تقسیمه طریقش تفاوت اوزره اولسنی شرط ایدر لسه جائز
اولور سهامی انده هر قدر متساویه او اور سه ده زیر اموال ربویته نک ماعداسنده
بالرضا تفاوت اوزره تقسیم جائز اولور (فما جاز قسم الثمن بالاکراه لانه لیس بوزنی
لا العن بالسر بجهة علی الصحیح بل بالتیان والمیزان لانه وزنی امدی صمائی اولنک
ووسق له تقسیم مشروع اولور وزنی اولامغین اوزومی قول صحیح اوزره سه و سبت
امثالی نسنه ایله تقسیم جائز اولور بلکه موزوناتن اولمغه قیاس و یا ترازو ایله تقسیم
اولور (سفل له) ای فوقه (علو) مشترکان (وسفل مجرد) مشترک والعلو للآخر
(وعلو مجرد) مشترک والسفل لآخر (قوم کل واحد) من ذلک (علی حدة وقسم بالقيمة
عند محمد وبه یفتی) مثلاً ایکی فوقانی و تحتانی دار مشترک و فقط فوقانیسی آخر
کیسه نک اولوب تحتانیسی مشترک بر خانه وسفلی آخرک مجرد علوی مشترک دار شریکری
ماینبنده تقسیم اولمغه جق اولور سه امام محمد قنده انلک هر بری علی حدة تقویم برله
میانه لند قیملریله تقسیم اولور اما مینک دیدیکی کبی زراعه تقسیم اولنر انجق بو
قولله فتواو بریلور (انکر بعض الشریکاء بعد القسمة استیفاء نصیبه و شهد القاسمان
بالاستیفاء) لحقه (تقبل) وان قسماً باجر فی الاصح ابن ملک تقسیم اولند قد نصکره
شریکلک بعضیسی حصه سنک اتماماً اخذ واستیفاً سنک انکار اتمکله تقسیم ایدن
ایکی ذات انک حقنی استیفاً سنه شهادت ایتسه ز مقبوله اولور قول اصحده هر قدر
اجرتله تقسیم اتمش ایتسه ز بر شهادت لری کندولرینک فعلی اولسان قبضه در
و کندولرینه بونده بر جر مقدمه اولمغین (ولو شهد قاسم واحداً) لانه فرد قاسم واحد شهادت

ایدر سه یالکز اولدیغندن مقبوله اولور (ولو ادعی احدهم ان من نصیبه شیاً وقع فی
ید صاحبه غلطاً و قد کان اقر بالاستیفاء) اولمغیره ذکره البرجندی (لم یصدق الا برهان
او اقرار الخصم اونکوله فلو قال الابحجة لعت ولا تناقص لانه اعتمد علی فعل الامین
ثم ظهر غلطه) شریکانک بریسی دعوا ایتسه که کند و حصه سندن بر مقدار شی غلط
اولورق شریکینک یبندده واقع اولدی حالو که مدعی مزبور کند و حصه سنی اخذ
و استیفاً سنک اقرار ایشون و ایشون قولنده انجق برهاله و یا خصمک اقرار یله و یا
ببندن نکولیه تصدیق اولنور تناقصنده اولور زیرا کندونک اقرار مشروعی قاسم
امینک فعاینه اعتماد اولمش اولمغه صکره و قتله تأمل و ملاحظه اتمکله غلط و سهوی
ظاهر و نمایان اولور مصنف مرحوم الا برهان بدلتنه الابحجة دیسه اقرار و نکولک
جمله سنه عام اولوردی (وان قال قبضته فاخذ شریکی بعضه وانکر) شریکه ذلک
(حلف) لانه منکر) شریکانک بری حصه می قبض ایتدم لکن شریکم حصه مک
بعضیسی اخذ ایتدی دیمکله انی شریکی انکار ایلسه کویا غصنی منکر اولدیغندن
تحلیف اولنور (وان قال قبل اقراره بالاستیفاء اصابتی من ذلک کذا الی کذا ولم
یسلم الی و کذب شریکه تحالفاً و تفسخ القسمة) کلاختلاف فی قدر المبیع کندودن
استیفاً حصه سنی اقرار وقوع بولیان شریک بکافلان دار مشترکدن اشو محلدن
بو محله دک حصه اصابت ایتدی لکن شریکم انی بکاتسلیم ایتدی دیوب او ده کندوبی
تکذیب برله دعوا سنی انکار ایدر سه مبیعک مقدارنده اختلاف صورتنده اولدیغنی
مثلاً بونده طرفین تحلیف اولنوب تقسیم فسخ اولنور اختلاف کندونک حصه سنی
مقدارنده اولمغین (ولو اقسما دارا و اصاب کلا طائفة فادعی احدهما بانی بدلاخراته
من لضييه وانکر الاخر فعليه البتة) لانه مدع شریکا دار مشترک لینی اقسام
و هر برینه بر مقدار شی اصابت ایتد کد نصکره بریسی آخرک یبندده بولان بریتی بنم
حصه سه اصابت ایتشیدی دیو دعوا و دخی انکار ایدر سه مدعی اولدیغندن کندوبه
ینه لازم اولور بوسالف الذکر متک و لو ادعی احدهم ان من یضبه شیاً قولندن
مغیدرز برانده بونده اولاندن زیاده مقاد وارور (وان اقاماها فالعبیة لیسه المدعی)
(لانه خارج وان قال قبل الاشهاد علی القبض تحالفاً و فسخ و کذا الواختلاف فی الحدود)
مسئله مشروحه طرفین اقامه ینه ایدر جک اولور لسه خارج اولدیغندن اعتبار
مدعینک یبندده در قبض اوزره اشهادندن مقدم دعوا ایتش اولور لسه ایکسندده
مین و برلکد نصکره قسیت فسخ اولنور حدودده اختلاف ایدر لسه حکم ینه بولمغه
در تحالف اولنور (وان استحق بعض معین من نصیبه لا تفسخ القسمة اتفاقاً
علی الصحیح) شریکانک برینک حصه سندن بعض معین مستحق چقلور سه ده
قول صحیح اوزره اتفاقاً تقسیم فسخ اولنور (وفی استحقاق بعض شایع فی الكل

تفسخ اتفاق مال مشترك كليسند شايع بعض مستحق چيقيلورسه اتفاقا تقسيم
فسخ اولنور شريك اخر ظهور ايتش اولمين (وفي) استحقاق (بعض شايع من
ضيه لا تفسخ) جبر اخلافا للثاني) بريك ضيبندن بعض شايك استحقاقنده
جبرا فسخ اولنور امام ثاني قسمت فسخ اولنور بيوردي (بل) المستحق منه (رجع
لحصة ذلك) في نصيب شريكه ان شاء او نقض القسمة دفعا للضرر التشقيص
بلكه كرك شايده و كرك معينه حصه سندن مستحق چيقلان شريك درسه مستحق
چيقلان حصه ايله شريكك نصبه رجوع ايدرو يا خود حصه سندن افر از ضرريني
دفع ايجون تقسيبي نقض ايدر (قلت قد بقي ههنا احتمال اخر وهو ان يستحق بعض
من يصب كل واحد فان كان شائعا فسخ وان كان معينا فان تباينوا فظاهر
والا فالعبرة لذلك الزائد كما مر فلذا لم يفردها بالذكر) شارح عليه از جهه دير كه بونده
بر احتمال باقي قالديكه شريكك هر بريك نصيبندن بعض مستحق چيقيله ايدى
او بعض شائع اولورسه تقسيم فسخ اولنور عين اولورسه ايدى مستحق چيقلان
بعض اير مساوي اولوب مثلا هر بريك حصه سندن اوچر ارشون اولورسه امر ظاهر
در يوق بريك كه زائد اولورسه مثلا برندن درت و برندن التي ارشون اولوق كي
پس بونده اعتبار زائده در كه ايكنجي اولكنه بر ارشونه رجوع ايدرنه كه ماسبقده
مرور ايلدى بنا برين بوصورتي مضاف مرحوم بشقه ذكر ايتدى (ظهور دين في
التركة مقسومة تفسخ) القسمة (الا اذا قضوه) اي الدين (او ابراء الفرما ذم الورثة
او بيق منها) اي من التركة (ما بقي به) زوال المانع بريك تركة مقسومة دين ظهور
ايدرسه تقسيم فسخ اولنور الا ورثة ديني ادا و يا خود غرما ورثة نك ذم ليريني ابرا
و يا خود تركه دن ديني وفا ايدر شي باقي قالورسد مانعك زواله ميني قسمت فسخ اولنور
(ولو ظهر غبن فاحش) لا يدخل تحت التقوم (في القسمة) فان كانت بقضاء
(بطلت اتفاقا لان تصرف القاضي مقيد بالعدل ولم يوجد في تقسيمه مقومين تقويمي
تحتد داخل اوليان غبن فاحشي ظهور ايدرسه ايدى تقسيم قضا ايله اولمش اولورسه
اتفاقا باطل او اور قاضيك تصرفنده عدالت شرط اولديغندن غبن يسيره دعوى
ويند مسموعه اولماز (ولو وقعت بالتراضي) تبطل ايضا (في الاصل) لان شرط
جوازها المادله ولم توجد فوجب نقضها خلافا لشيخ الخلاصه في تقسيم راضيله ده
اولسه قول اصحده به باطل اولور جواز بريك شرطي عدالت اولوب انكده معدوم
اولديغندن نقضي واجب اولدى اختلاف صاحب خلاصه نك صحيح ايتديكي
رضا صورتده بيع كي اولديغندن عدم نقض قولينكدر لكن تعزير اولدقده
بيعدخي رد اولنور ايدى تراضي انجق تساوي صورتده اولور (قلت فلو قال
كالكثر تفسخ لكان اولي) شارح عليه از جهه دير كه مصنف مرحوم كزده كه مثالا

بطلت بدله تفسخ ديسه اول اولور ايدى (وتسمع دعواه ذلك) اي ما ذكر من الغبن
الفاحش (ان لم يقر بالاستيفاء وان اقر به لا) تسمع دعوى الغلط والغبن للتناقص
الا اذا ادعى الغصب فتسمع دعواه وتعامد في الخاتمة بريك شريكك سالف الذ كر غبن
فاحش دعواسي مسموعه اولور اكر كندو حصه سنى نمما اخذ واستيفاء ايتديكي
اقرار ايتش اولماز سه بوقيسه غلط وغبن دعواي مسموعه اولماز تناقص ايتش
اولديغندن الا دعواسنه اقامة بينه و يا غصب دعواسي ايدرسه ايدى دعواسي
مسموعه اولور بونك تمامي خاتمه ده در (ادعى احد المتقاسمين) للتركة (دينا
في التركة صح) دعواه لانه لا تناقض لتعلق الدين بالعين والقسمة بالصورة بريك ميانلرنده
تقسيم تركه ابدن ورثة دن بري تركه ده دين دعواسي ايدرسه عدم تناقضه ميني
دعواسي صحيح اولور زيرا دين معناه تركه نك مالينته تعاق ايدر كورمز ميسنكه
ورثة ايجون ديني ادا و تركه نك جله سنى كندولر يده اخذ و در وقت صورت ته تعلق
ايدر (ولو ادعى عينا) باي سبب كان (لا) تسمع للتناقص او الاقدام على القسمة
اعتراف بالشركة بريك احد ورثة مال مقسومدين برنسهي قنفي سبيله اولورسه اولسون
غندريدو دعوا ايدرسه تناقض ايتش اولغله دعواسي مسموعه اولماز زيرا تقسيمه اقدام
انك مشترك اولديغنى اعتراف و اقرار در (وفي الخاتمة اقسمو ادارا او ارضا ثم ادعى
احدهم في قسم الاخر بناء او خلاصه ان بناء وغرسه لم تقبل بينه بريك خاتمه ده مر سومدر كه
شركا برداري و يا برارضى ميانلرنده اقسام ايتد كد نصكره بريسي اترك قسمنده
بر بنا و يا غرسى غندرين بنا وغرس التميمدر ديو دعوا و اتيان بينه ايد جهك اولسه
دعوا و بينه سى مقبوله اولماز (وقعت شجرة في نصب احدهما اغصانها متالبة
في نصيب الاخر ليس له ان يجبره على قطعها به بيق) لانه استحق الشجرة باغصانها
اختبار بريك تقسيمه ايكي شريكك بريك حصه سنده داللى اترك نصيبينه ضاقر بر شجرة
اصابت ايدرسه اخر شريكه اغصانك قطعيله جبرايده من انجق بوقوله فتوا و بريلور
شجرة به اغصانيله مستحق اولغين (بني احدهما) اي احد الشريكين (بغير اذن الاخر)
في عقار مشترك بينهما (فطلب شريكه رفع بناءه قسم) العقار (فان وقع البناء
(في نصيب الباقي فيها) ونعمت (والاهدم) البناء وحكم الفرس كذلك بزازيه بريك عقار
مشتركة احدهما اترك اذ نسز بزازيه احداث اتمكله اخرى انك رفعني طلب ايدرسه
نه كوزل بوقيسه بناهدم اولنور و يا خود قيمتي رفعله ارضاده اولسه اولور غرسك
حكيمه يده بوبله در (القسمة تقبل النقص فلو اقسمو او اخذوا حصتهم ثم راضوا
على الاشتراك بينهم صح) وعادت الشركة في عقار او غيره لان قسمته التراضي مبادلة
ويصح فسخا ومبادلتها بالتراضي بزازيه بريك قسمت نقض قبول ايتديكندن شركا
بر مال مشترك ميانلرنده اقسام و هر بررلى حصه ليريني اخذ ايتد كد نصكره شركته

راضی اولسهل صحیح اولوب کما فی السابق شرکت عقارده و غیرنده عودت ایدر زبرا
قسمت تراشی مبادله در و بالتراشی فسخی و مبادله سی صحیح اولور و مبادله ها بدنه
و اعاده شرکت دیرسه اولی اولور ایدی (المقبوض بالقسمه الفاسده) لقسمه علی
شرط هبة او صدقة او بیع من المقسم او غیره (ثبت الملك فیہ و بیعته) جواز (التصرف
فیہ) لقابضند و یضمنه بالقیمه هبه و یا صدقه و یا مقسومدن و یا غیرندن بیع شرطیه
تقسیمه اولدیغی مثلاً و قسمت فاسده ایله قبض اولنان نسنده ملک ثابت اولوب و قبض
قابضنده انده تصرفک جوازینی افاده ایدر و قیمته ضامن اولور (کالمقبوض بالشرط
الفاسد) فانه یضید الملك کما فی بابه (وقیل لا) بینه جزم بالقیل فی الاشباه والاول
فی البرازینه والقنیه کما نده که شراء فاسد ایله مقبوض ملک افاده ایدیکی مثلاً و نده که
شراء فاسد باینده مرور ایدی بعضی قبض مشروع ملکی ایسات اتمزد بدیلر
اشباهه اشبو قیلک قولیه جزم ایدی ابو السعود مصنفده بورواته عدم اطلاعی
نقل ایدی قول اول براریده و قنیده مذکور در (ولو تها یا فی سکنی دار)
واحدة یسکن هذا بعضا و ذابعضا و هذا شهر او ذا شهر (او دارین) یسکن کل دارا
ایکی شرکت بردارک بری بعضیسنده و بری بعضی اخرنده و یا بری برما و یا ایکی دارک
هر بری برنده ساکن اولق اوزره عقد مهایات ایتسه صحیح اولور عرف فقها ده
مهایات قسمت منافعدن عبارت اولغله قیاسی بونی منع ایدر زیرا مهایات کند و جنسیله
منافی مبادله در لکن استحسانا مشروع اولدی الله جل جلاله لها شرب و لکم شرب
و م معلوم نضم کریمه مبنی (اوفی خدمه عبد) بخدم هذا یوما و ذابوما (او عبدین)
یخدم هذا و الاخر الاخر (اوفی غله دار او دارین) كذلك (صح) التها یوفی الوجوه
الستة استحسانا اتفاقا و یا خود بر عبده برینه بر کون دیکرینه بر کون و یا ایکی عبده
بری برینه و اخری اخرینه خدمت اوزره و یا خود بر و یا ایکی دارک غله سنده مهایات بینه بویه
اشبوا لی صورته استحسانا اتفاقا صحیح و مشروع و عذر (والاصح ان القاضی یهاج
بینهما جبر ابطل احدهما) اصح اولان بودر که قاضی شریکک برینک طلب سیله
ینلزمده جبرامه ایله حکم ایدر هر نقد دیکری ابا و امتناع ایدر سه ده و لا تبطل موت
احدهما ولا بموتها مهایات ایدن ایکی شریکک برینک و ایکیسنک بردن و قاتله
مهایات باطله اولمز زیرا موته منتقض اولسه حاکم مهایاتله تکرارینه حکم ایدر ایدی
نقض و استیفاءنده بر فائده اولمز و لو طلب احدهما القسمه فیما یقسم بطات کما قابل
قسمت اولان عقار مشترکه بریسی تقسیم طلب ایدر سه مهایات باطله اولور بهمنر
بغیر عذر شرکایه مهایاتی نقض وارد در و لو اتفاقا علی ان نفقة کل عبد علی من یخدمه
جاز استحسانا بخلاف الکسوة کما تهایده ایکی شریک هر بر عبدک نفقه سی کندویه
خدمت ایدیکی شریکک اوزرینه اولسق اوزره اتفاق ایدر سه استحسانا

جائز اولور کسوه بونک خلافته در که بونده بروجده مشروع اتفاقا مشروع و کلد در
و مازاد فی نوبه احدهما فی الدار الواحدة مشترک لانی الدارین کما غله ده تها یو صورته
دار واحدة ده شریککک برینک نوبتنده زیاده اولان مبلغ ایکیمی بینه مشترک در
ایکی دارده تها یو ده برینک غله سی آرتسه انده مشترک اولماز هر بری کندی دارینک
غله سنده مستحق اولور (و تجوز فی عبدود اعلی السکنی و الخدمة) دارده و عبده سکنی
و خدمت اوزره مهایات جائزه اولور و کذا فی کل مخانی المنفعة ملتی و عامه
فیما علقند علیه کما نیه بویه هر بر منافی مختلف اولان مثلاً بر زدار لک سکناسنده
و اراضینک زر عنده و حمامه مهایات اولور زیرا محدد اولیحق مختلفه بالطریق
الاولی اولور (و لو تها یا فی غله عبد او فی غله عبدین او) تها یا فی غله بعل او بغلین
او فی (رکوب بعل او بغلین او) فی (غرة شجرة او) فی (ابن شاة لا) یصح فی المسائل الثمان
برو یا ایکی عبدک برو یا ایکی بعلک غله زنده و یا بر ایکی قاطرک رکوبنده و یا بر اغاجک
میوه سنده و یا بر قیونک سودنده ایکی ذات تها یو ایتسه اشبو سکر مسئله ده صحیح اولمز
غره ایله ابن قابل قسمت اولان اعیان باقیه ده اولغله کند و زنده تها یو اولمی
و وجوبه الدار و نحوها ان یشتري خذ شریککم بیع کلهم بعد مضي نوبته او یتفع
بالبن بمقدار معلوم استقر اضال نصیب ساحبه از قرض المساع جائز و غاراماتی شیلر
تھا یونک جوازینک حیل سی احد شریکین شریکک حصده سی ابتدا کند و دن اشرا
بعده شریکک نوبتنک مضیندن صکره کندویه کلینی بیع اتمکدر و یا خود
شریکک حصده سی مقدار معلومه استقر اضال ایدرک لینه منفع اولمقدر
زیر امشاعک فرضی جائز در (فروع) الغرامات ان كانت لحفظ الاملاك فالقسمه
علی قدر الملك وان حفظ النفس فعلى عدد ازوس ولا یدخل صبیان و نسأقلو عزم
السلطان فزیه تقسیم علی هذا غرامات سلطانیه حفظ املاک ایچون اولور سه
هر کسک ملکینه کوره تقسیم اولنور محافظه نفوس ایچون اولور سه عدد رؤس اوزره
توزیع اولنور لکن نسا و صبیان داخل اولمز ایدی سلطان نصره الله تعالی
برقریه به بر مقدار شی غرامت ایدر سه بر منوال مشرح توزیع و تقسیم اولنور بدیلر
پس اوج قول اولمز اولور و لو خیف الفرق فاتفقوا علی القاء امتعة فالعزم بعدد
الرؤس لانها لحفظ الانفس کما در یاده فورته و قنده غرق و هلاک خوفی اولغله
اهالی سفینه امتعه نکه در یاه القاسی اوزره اتفاق ایدر سه غرامات عدد رؤسی اوزره
اصابت ایدر محافظه نفوس ایچون اولمز (المشترک) اذا تها یونک فی احدهما الحارة
ان احتل القسمه لاجبر و قسم والا یغرم أجره لیجمع بما انفق لوبامر القاضی و الا فقیمة
البناء و فالتصرف فی ملک و ان تضر جاره فی ظاهر الروایة الکل فی الاشباه کما
مشترک برینا منهدم اولدنده شریککک بری غمار شدن ابا و امتناع ایدر سه ایدی

اول بنا قابل قسمت اید کندویه اعمار به جبر اول نماز نهایتی تقسیم اولوب هر بری
حصه سنی تعمیر ایدر تقسیمه احتمالی اولور سه بری اعمار و بنا ایدوب بعده امر قاضی ایله
اولش ایدسه اتفاق ایتدیکی مبلغه بوقیسه حین نیاده که بنانک قیمتله رجوع ایتک
ایچون اول بنایی اخره ایجار ایدر ظاهر روایتده انسان کندی ملکنده لتصرف ایدر
جاری هر نقدر متضرر اولور سه ده منع اول نماز مضامین مشروطه نك کلیسی
اشباهه مسطوردر و فی المجتبى و بهیفتی فی السراجیه الفتوی علی المنع قال المصنف
فقد اختلف الاقناب و یبغی ان یعول علی ظاهرا و رایة انتهى و مجتبه
انجق اشبوعند منع قولیه افتا اولور سراجیه ده فتوی منع اوزره در دیومسطوردر
مصنف مرحوم بیورر که بونده اذناه اختلاف اولندی لایق و سزاوار اولان
ظاهر روایت قوله اعتماد در اشباهک عبارت سی بونده نهایت بولدی (قلت و مرفی
متفرقات القضاء فی الوهبانیه و شرحها) قضائک متفرقاتده بومضون مرور ایتدی
و وهبانیه ده و شرحده مذکور در که (نظم) (ولو زرع الانسان ارز ابداره •
فلیس لجار منعه لو یضرر) بر انسان کندی دارنده برنج اکوب سفینده اکثر ماسبیله
قوه شوسی متضرر اولغله منع ایدر من (و حیطة له اهل محمل واحد) ولا حل فیه
قبل لیس یغیر (و حیطة مبتدای لیس یغیر جله سی خبر در له ضمیری حائظه راجعدر
فیهده فی علی معناسنه در یعنی بر ذات میانلرنده مشترک بر حائط اولغله بر لیس انک اوزرینه
بر مقدار دیرک وضع ایدسه حالبوکه مقدما انده وضع جذوع سبقت ایتش اولسه اول وضع
تغیر اول نماز یعنی اخر شریکری کندویه مقدما بونده بویوغیدی شمیدی وضع
ایتد بر میز دیه من ل نهایتی سزارد در سه کز بونک کی وضع جذوع ایتدیکن دیار
ذاتنده که خشب اوزره زیاده خشب وصفی و قیاب بونک خلافت در که شرکادن
اونسز انلری یابه من (والتسریک ان یعنی حیطة و قبل التعلی جائز فیه) جدار مشترکده
شریک بری انی وضع قدیمک اوزره عالی قیلوب بوجه لده من بعضیلر کندویه
حق تعلی وارد رسم معتاد اوزره پیار دیدیلر قول اول امام محمد رحه الله تعالی
نک لسی اولغین شاعر نقدیمله ترجیحه ایمایور دیلر و قسم عند منع مشارک •
من الزم قاضی مؤجر فیهمر و حاکم کی تقسیمه قابل اولیمان مال مشترکی شریک تعمیر
وتریمندن امتناع ایتد که قاضی انی اجاره و یروب اجاره سیله تعمیر ایدر قاض مبتدا
موجر خبر در جله سی و ممنوع مبتداسنه خبر در عائد محذوفدر موجره تقدیرنده
در من الزم منعه متعلقدر فیهمر فاعلی ضمیری قاضی به راجعدر و یشفق فی المختار
راض باذنه و منع نفعان انی قبل بخسر • مثله سالفه ده قول مختار اعمار راضی اولان
شریک قاضینک اذنبه مال مشترک تعمیرنه اتفاق و مصرف ایدوب امتناع ایدن
شریکی اتفاق ایتدیکی مبلغی اخذ و استیفا ایدنه دك انتفاعدن منع ایدر بخسرده

ان محذوفدر شاعر بویته بیت اولک مضعونک غیر مختار اولدیفته اشارت ایدر
(و خدمه نفقا بالاذن منه لحاکم) و خذ قیمة ان لا و هذا المحرر و اشبویت مصنف
مرحومک کندونک زیاده سیدرابن وهبانی نك دکلدر منفقاسم مفعول صینه سیله در
یعنی احد شریکین بلارضاه الاخر اعمار ه اذن قاضیه اتفاق ایدوب مصرف ایتدیکی
مبلغی بلا اذن مصرف ایتش اولور سه قیمتی اخذ ایدر فقها نك محرر لری بود ران
لا تر کینده ان شرطیدر والله اعلم واستغفر الله العظیم

(کتاب المزارعة)

من اعمیه دار مسائل و مکتوباتدر مخابره و محافله ده دینور اهل عراق فراح تعبیر ایدر
(مناسبته ظاهره) مزارع نك قسمته مناسبتی ظاهره در که هر بر لنده منفعت نك
تحصیلی باهره در شوقدر وار که قسمته عقارده و غیر سنیده جاریه اولغله اعم مزارعه
اراضی به محقه اولغله اخصد ر بناء علیه تقسیمی تقدیم ایلدی و حاصلات مزارعه ده
قسمته مناسب اولسه ده اولور (هی) لفة علة من الزرع و شرعا (عقد علی الزرع
الخارج) مزارعه لفته زرعدن مفاعله در شرعه خارجت بعضیسی مقابل
زرع اوزره عقدر اصل مفاعله غالبا مقاتله مناظره کی مشارکت بین الاثنین موضوع
ایسهده بونده نفسی اکاره اطلاق اولتغین عقد مراد اولندی و مداو و معالجه مثالو
انجق برنده بولان فعلنده مستعیدر (وار کانه ارض و بذرو عمل و غیر) مزارعه نك
ارکائی در دیر ترا و تخم و عمل و بقر حکمی منفعت ارضه و زرعه فی الحال مالکیتدر
(ولا یصح عند الامام) لانها کف غیر الضمان • امام اعظم رحه الله تعالی نزدیکده
مزارعه تغیر طحانکه اذندن بر اولجک و بر مک اوزره بغدادی طحن ایچون بر بقره
استیجار کی اولدیفتندن صحیح ایلدی یعنی مشارالیه قنده مزارعه عقدی فاسددر
زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم نك و یارب اوزره مزارعدن نهی
یور مشدر ایلدی مزارع ترلابی فلحن ایدوب و سقی ایتد که بر خارج کندونک
اولور بذر مزارعک اولور سه حاصلات کندونک اولور نملی ملکی اولغین ارضک
اجر مثلی و بر (و عندهما تصح و به یعنی) للحاجة و قیاسا علی المضاربة • امامین
همامین رحهما الله تعالی عندلرنده عقد مزارعه صحیح اولور و انجق بوقوله افتا اولور
ز بر اناسک بوکه احتیاج تامی وارد و مضاربیه قیاس اولور حتی رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم خیرک خرما اشجار لری اهل الیسنه حاصلاتک نصفی اوزره مساقاته
واراضیسی مزارعه به و بر مشدر و اصحاب کز بن رضوان الله تعالی علیهم اجمعینک
و تابینک الی یومنا هذ العلمای اعلامک معاهله لری بدخی بونک اوزرینه در امام اعظم رحه

الله تعالی طرف باهر الشرف ازین جواب ممکنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل خیره معامله سی من و صلح طریق اوزره خراج مقاسمه اولمدر کور من مینکه کندولینه مدت بیان ایتامشدر مزاره اولسه مدت بیان یورر ایدی امام مشار الیه حضرتلرینک مسائل مزاره تقریرلری اتی تجویز ایدن علمانک قولاری اوزره در ناسک بونده کندونک قوللر بله عدم عملاری معلوملری اولدیغنه مینی (بشروط) ثمانیه (صلاحیه الارض للرزق و اهلیه العاقدين و ذکر المدة) ای مده متعارفه عقد مزاره نك امام مین هماسین قتده حتی سکر شرطه منوطدر اولار ارضك زراعته صلاحیتی اولوب طورلو و چوراق اولماسیدر اما انقطاع ماو شدت شتا امشالی شرف زوال اوزره اولان موانعك ضرری اولماز و عاقدينك اهلیتی كه عاقل اولملری و مدت متعارفهك ذكری بختفتد بما لا یتمكن فیها منها و بما لا یمیش الیهما احدهما غالباً و قیل فی بلادنا تصح بلا بیان مده و یقع علی اول زرع واحد و علیه الفتوی مجتبی و بزایه اقره المضاف بامدی کندوده زراعت ممکنه اولمچق مدته و غالباً کندولرینك اكا اولشوب معمر اولمه دقلری و قتله توقیته مزاره فساد کیدر بعضلر بزرگ بلده لریمزده مدت بیان ایتکمر مزاره صحیح اولور یودیلر ابتدا حاصل اولان زراع واحد واقع اولور فتوا بوقول اوزره در (و) ذکر (رب البذر) و قیل بحکم العرف (و) ذکر جنسه (لا قدره العلم باعلام الارض و شرطه فی الاختیار و ذکر (قسط) العامل الآخر)) و تخم صاحبك ذكری شروط مشروحه دندر زرا بذر صاحب ارض طرفندن اولورسه مزاره ده عامل استیجار اولنش اولور عامل جابستن اولورسه ارض اجاره اولنش اولور ایدی صاحباری ذکر اولندیغنی تقدیرجه معقود علیه مجهول اولور بعضلر عرف حکم لضب اولور دیدیلر یعنی عرف و عادت بذرک قتی طرفندن اولسی ایدر اكا اعتبار اولنوب بذرکی اوور و بذرک جنسی ذکر دن لازمدر قدری ارضك اعلامیه معلوم اولغله اتی ذکر لازم دکلدر اختیار نام کلبه بذرک مقدارنی بیانیده شرط ایلدی و آخرکه بذر صاحبی اولیان عاملک بنصبنی ذکر و بیان لازمدر (ولو ینا خط رب البذر و سکتا عن خط العامل استخساناً) رب البذرک خط و یضنی بیان ایدوب عاملک ضییدن سکوت ایدرسه استخسانا عقد جائز اولور (و) بشرط (التخلیه بین الارض) ولومع البذر (و) العامل)) دخی عقد مشروحك حتی صاحب ارضك ارضه مزارع مابینتی تخلیه سی شرطیله در بذر هر قدر صاحب ارضك اولغله انکله بابر تخلیه ایدر ایدی صاحب ارض معازرعه علی شرط ایدرسه تخلیه بولنسا مین عقد صحیح اولمز (و) بشرط (الشركة فی الخراج)) دخی صحت عقد خارجیه شرکت شرطیله در یعنی حاصلات میانلرنده مشترک اولق ذکر اولنق لازمدر پس سکوت عنه اولورسه

عقد فساد کیدر و هر برینك حصه سی نصف و ربع کی مین و معلوم اولق دخی شروط دندر (و) ثم فرع علی الاخير بقوله (فتبطل ان شرط لاحدهما فقیران ساه او ما یخرج من موضع مین اورفع) رب البذر (بذره اورفع الخراج الموظف و تنصیف الباقي) بعد دفعه بعد بذرین شرط اخیره مضاف کند و مسئله تقریر ایدر که مزاره ده احد شرکین اچون سقودر اولمچک و یا مین بر محلدن حاصل اولان غلال و یا بذر صاحبی بذرکی و ارضك خراج موظفنی رفع ایدوب بعده باقیسی تنصیفی شرط قننورسه عقد باطل اولور زرا مشروط مشروحه بعض اولور که ارضندن انچق شرط قلنن سنه حاصل اولغله خارجیه شرکتك قطعه مؤدی اولور (و) بخلاف (شرط رفع (خراج المقاسمه) کلث اوربع (و) بشرط رفع (العشر) الارض و لاحدهما لانه مشاع فلا یؤدی الی قطع الشریکة) ثلث و یا ربع کی خراج مقاسمینی و یا عشری صاحبی ارضك و یا ایکسندن برینك اداسك شرطی صورت مشروحهك خلافه در که بونکله مزاره باطله اولمز بومشاع اولدیغندن قطع شرکت مؤدی اولما مین (و) شرط التین (لاحدهما و الحب للآخر) ای تبطل لقطع الشریکة فیما هو المقصود) و یا خود صمان برینك حیوایات برینك اولق شرط قننورسه مزاره باطله اولور مقصود بالذات اولان شیده قطع شرکت انش اولدقلرنا (و) شرط (تنصیف الحب و التین لغير البذر) لانه خلاف مقتضى العقد (و) شرط (تنصیف التین و الحب لاحدهما) یقطع الشریکة فی المقصود) و یا خود دانهك میانلرنده تنصیف اولنوب صمانك بذر صاحبك غیرینه شرط قننورسه باطل اولور مقتضای عقدك خلافی اولمغین و یا صمان تنصیف اولنوب غلال مجرد برینه اولق مشارطه سیله ده باطل اولور مقصود بالذات اولان شرکت قطع اولنش اولمغین (و) ان شرط تنصیف التین لصاحب البذر) کا هو مقتضى العقد (ولم تعرض للتین صحت) و حیث التین رب البذر و قبل ینهما تبعاً للحب کذا قاله المصنف تبعاً للصدر و غیره عقد مزاره ده حیوایاتك تنصیفی و نمای ملکی اولدیغندن بر مقتضای عقد صمانك صاحب بذرک اولسی شرط قننورسه و یا صمانه تعرض اولنوب سکوت عنه اولورق قالورسه مزاره صحیح اولوب صمان بذر صاحبك اولور بعضلرجه تبعاً میانلرنده مشترک اولور دیدیلر مصنف مرحومه صدر اشرعیله و سایرینه تبعیله بولمجه دیدی (و) لکن اعتمد صاحب الملتقی الثاني حیث قدمه فقال و التین ینهما و قیل رب البذر) لکن ملتقی صاحبی قول ثانی به اعتماد ایتکله اتی تقدیله صمان میانلرنده مشترکدر عند البعض رب البذر کدر دیدی (و) قلت و فی شرح الوهبانیه عن القیة المزارع بالربع لا یستحق التین شیئا و بالثلث یستحق النصف) شارح علیه الرحه دیرر که و هبانیته شرحه منه دن نقلا مر سومدر که مزارع

باز به همانند برشته مستحق اولز مزارع بالثك نصفه مستحق اولور لكن ظاهر
اولان حصه برشته كوره همانكه تقسيم در مكر كه عرف وعادت لري زياده و نقصان
اوله ايمدى عادت لريه عمل اولنور (و) كذا صحت (لو كانت الارض البذر لزيد
والبقر والعمل للآخر والارض له والباقي للآخر) فهذه الثلاثة
جائزة (ينه بويله عقد مزارع صحيح اولور اكر ارض و بذر متعاقدين برينك عمل
وبقر اترك اولور سه زير بوندن بقرالت عمل اوله درزي بي كندى ايكنه سيله خياطت
استيجار كبي اولورو يا خود فقط ارض برينك باقيسى اترك و يعامل برينك باقيسى اترك
اولور سه ايمدى اشبو اوج صورت جائزه و مشروعه در (و بطات) في اربعة اوجه
(لو كان الارض والبقر زيد والبقر والبذر له والاخير للآخر والبقر والبذر له
والباقي للآخر) درت صورته مزارع باطل اولور ارضه بقر و بايذر ايله بقر برينك
ديكر لري برينك و يا فقط بقر و بايذر برينك باقيسى اترك اولور سه اشبو اولكي صورته
بطلان ظاهر روايت در امام ابى يوسف جواز يند قائلدر فتوا ظاهر روايت در بقر ايله
ارضه عدم تجانس اولديغندن زير ارضك منفعتي انبات بترك كه شق ارض اولمغه
بقر تابع اولديغندن صاحب بذر ارض استيجار و بقرى صاحب ارضه شرط اتمكه
اجاره بي مفيد اولدى (و) فقهى بالتقسيم العقلى سبعة اوجه لانه اذا كان من احدهما
واحد والثلاثة من الاخر فقهى اربعة و اذا كان من احدهما انسان وانسان من الاخر
فهى ثلثه ايمدى مزارع تقسيم عقلى ايله يدى وجهله محتملدر زير امار الذاكر
اركان اربعة نك برى متعاقدينكه برندن اوجى آخرندن اولديغنى تقدير جه درت قسم
حاصل اولور برندن ايكي ديكرندن ايكي اولديغنه نظرا اوج اولمغه يدى به بالغ اولور
زير بازميله بذر و يا بقر و يعامل برندن باقى ايكي آخرندن اولور اشبو اوجندن اولكندى
عقد جائز باقى ايكنه غيرى جائز در ارضه عمل بقر ايله ارض ميانلنده مناسبت اولمغه
(و) دى دخل ناك فاكثر محصة فست) خاتمه عقد مزارع ده ناك و ياربع دخول ايدوب
هر برى حصه دار و شريك اولوب ورر كنى اتيانى التزام ايدن در عقد فساد كيدر
بوندن رسول الله صل الله تعالى عليه وسلم منع يور مشلدر (و) تحت فاخراج على الشرط
ولا شئ للعامل ان لم يخرج شئ) في الحقيقة مزارع صحيحه اولديغنى صورته
حاصلات شرط لري اوزره ميانده تقسيم اولنور التزام لريك صحت نيبه مزارع
صحيحه ده برشى حاصل اولديغنى تقدير جه عامله برشى ايجاب اتمز زير اكندونك شر كته
استحقاق حاصلاته اوله حق ايدى اوليسه معدومدر غير صحيحه نك حكى قريبا كلور
و يجبر من ابى على الماخى الارب البذر فلا يجبر قبل القائه (و بعده يجبر درر) مزارعه ده
شر بكنندن التزام ايدن كى عمل اتياندن ابا و امتناع ايدن شريك اتى وجه لانتى
اوزره اتيانيله خيرا اولنور ايدن صاحبي قبل القاء البذر بذور و ديو حبرا و لناس

بعد الالتقاء كندويه لازم اولان مصارفه خيرا اولنور (و) متى فستت فاخراج
لرب البذر) لانه تمام ملكه (و) يكون (للاخر اجره مثل عمله او ارضه ولا يزداد على الشرط)
بالعاما بلع عند محمد) مزارعه فاسده اولور سه محصول بذر صاحبك ملكينك نماسى
اولمغه كندونك اولور بذر ترا صاحبندن اولور سه مزارع ايجون عملينك اجره مثل
مشروطى تجاوز لثرا اكاراضى اولمغن امام محمد رحمه الله تعالى بالعاما بلع اجره مثل
اخذ ايدردى (و) ان لم يخرج شئ) في الفاسدة (فان كان البذر من قبل العامل
فعليه اجر مثل الارض والبقر وان كان من قبل رب الارض فعليه اجره مثل العامل)
حاوى مزارعه فاسده ده برشى خارجه ظهور اتمز سه ايمدى تخم عامل طرفندن
اولور سه كندويه ارضه بترك اجره مثل ادا لازم اولور رب الارض جانبندن اولور سه
كندويه مالك اجره مثلنى تأديه ايجاب ايدردى (و) لسوا متع رب الارض من المضى
فيها وقد كرب العامل) في الارض (ولا شئ له) لكرابه (حكما) اى في القضاء اذ لا فية
لنا نافع (و) يسترض ديانة) فيغنى بان يوفيه اجره مثله لعززه مزارع صاحب ارضك
اولديغنى تقدير جه مزارعه اوزره مصيدن كندوسى ابا و امتناع ايدوب عامله ارضه
عمل و فطن اتمز اولور سه كندونك فطنى ايجون كندويه قضاء برشى لازم اولماز
منافه چون قيمت اولمغن لكن ديانة ارضا اولنور كه معزور اولمغه اجره مثلنى ايفايه
اقتا اولنور (و) و تفسخ المزارعة بدين محوج الى بيعها اذ لم يبت ازرع لكن يجب
ان يسترض المزارع ديانة اذا عمل) كامر مزارعك يبعد محتاج و مضطر قبل يدي دين
سبيله مزارعه فسخ اولنور اكر زرع بنش دكسه شوقدر وار كه مزارع انده عمله ايدوب
مثلا حفرا نهار و اصلاح مسنة اتمز اولور سه ديانة كندوبى ارضا واجب اولور نه كه
ماسبقده مرور ايلدى (و) اما اذا ثبت ولم يستخصد لم تبع الارض لتعلق حق المزارع
حتى لو اجاز جاز) اما كين تبوب لكن كاله ايريشوب حصاد مبلغه بالغ اولماش اولور
مزارعك حتى تعلق اتمكين ارض بيع اولماز لكن كندوسى اجازت و رر سه جائز
اولور (و) فان مضت المدة قبل ادراك الزرع فعل العامل اجره مثل نصيبه من الارض
الى ادراكه) اى ازرع كافى الاجارة مزارع كاله رسیده اولور دن اقدم فسخ صورته
مدت مزارعه مرور ايدرسه عاملا اوزر يند زرعك ادراكه دك حصه سنجه
ارضك اجره مثل لازم اولور اجاره ده اولديغنى كبي بخلاف مالومات احدهما
قبل ادراك الزرع حيث يكون الكل على العامل او وارنه لبقاء العقد استمساكا كاسمى
زرعك ادراكندن مقدم متعاقدينك برى وفات ايدرسه صورت مشروحه نك
خلافته در كه عمل و نفقة زرعك مصارف و مؤنة حفظ و كرى انهاره ثالى شيلرك كلسى
عاملا و يا وارثينك اوزر يند در استمساكا عقدك بقاسه نبانه كه قريبا كلور) دفع رجل
ارضه الى آخر على ان يزرعها بنفسه و بقره و البذر بينهما نصفان و الخارج بينهما

کذلك مفعلا على هذا فالمدارعة فاسدة ويكون الخارج بينهما نصفين وليس للعامل على رب الارض اجر (لشركته فيه (و) العامل (يجب عليه اجر نصف الارض لصاحبها) انفساد العقد برجل كندو ترلاسي بر مزارعه بالذات كندوسي بقريله زرع ايدوب بذرو خارج ميانلرنده مشترك اولوق قوليله وروب ورموال مشروح عمل ايتسدل ايمدي مزارعة مشروحه فاسده اولوب ومحصول ميانلرنده ايكي حصه اوله رق تقسيم اولنور و خارجده شريك اولوب وشريك اولديني سنهده عمل ايتكله عامل ايجون ترلا صاحبندن بر اجرت مطالبهسي اولنر اما عقدك فسادينه بناء مزارعك اوزرينه ارضك اجرتك نصفني شريكته تأديه واجب اولور (و) وكذا لو كان البذر ثلثه من احدهما وثلثه من الاخر والرابع بينهما) نصفين (او على قدر بذرها) فهو فاسد ايضا لاشتراطه الاعارة في المزارعة عمادية (في بويه بذكر ايكي ثلثي برندن وثلثي اخرندن زياده اولان نماو فيض ميانلرنده بالنصفه ويا بذر زينه كوره اولوق اوزره مقاوله ايتسه لعقدري فاسد اولور مزارعهده اعارهه في شرط ايتش اولدق لرندن زيرار ب الارض عاملك بقره شك اعارهه في شرط ايتش اولدي (و) اعلم ان (نفقة الزرع) مطلقا بعد مضي مدة المزارعة (عليها بقدر الحصاص) معلوم اولونكه مدت مزارعهك مضينندن صكره مطلقا نفقة زرعك كاله ابر شمرندن مقدم اكا حاجت مس ايتسون ويا صكره محتاج اولنسون حصه لرنجده متعاقدينك اوزرينه (و) واما قبل مضيهما فكل عمل قبل انتهاء الزرع كنفقه بذر ومؤنه حفظ وكري نهر على العامل ولو بلا شرط (اما مدت مزارعهك مضينندن مقدم اولور سه هرر عمكه زرعك كاله منتهى اولمنندن مقدم اولدي نفقة بذر ومؤنه حفظ وكري نهر مثلا وهرت قدر بلا شرطده اولور سهده عاملك اوزرينه در نفقة بذرندن مراد ارضه صاحب و ترلايه حمل اجر تيدر (و) فاذا انتهى بقى مالا مشتركا بينهما فجب عليها مؤنه كحصا دودياس كذا حرره المصنف وحل عليه اصل صدر الشريعة فليحفظ (و) زرع كاله رسیده اولدقده ميانلرنده مشترك مال اوله رق باقي قالمغه بجمك ودوكك وقال درمق اشالي مؤنه ومصارف كندولريك اوزرينه لازم اولور مصنف مرحومه بوجه مشروح نحر ايلدي و صدر الشريعة نك اصليكه كل عمل قبل ادراك فهو على العامل دراني اشوق قبل مضي المدة اولغه حل ايلدي (و) فان شرطاً على العامل فسدت (و) كالمو شرطاً على رب الارض متعاقدين بعد الانتهاء (على عاملك مزارعك اوزرينه شرط ايدور سه مزارعه فساد كيدر عقدك اقتضا ايتديكي شرط اولغين ننه كه ترلا صاحبك اوزرينه شرط ايتد كلرنده فساد كيتديكي كي عبارتده مصنف مرحوم فان شرطاً العمل بعد الانتهاء على المزارع فسدت ديسه افادههيك واضح اولور ايلدي (و) بخلاف مالومات الارض والزرع بقل فان العمل

فيه جميعا على العامل او وارثه (و) لبقاء مدة العقد والعقد يوجب على العامل عملا محتاج اليه الى انتهاء الزرع كامر) اكن تازه كوجك اولديني حالده ولاصامي وفات ايدور سه صورت مشروحهك خلافيه در كه بونده عمالك جيميسي عاملك ويا وارثك اوزرينه لازم اولور مدت عقد باقي اولوب عقدده زرع كاله رسیده اولدقك اقتضا ايدن على عامله ايجاب ايتدنكندن تنكم ماسبقده بخلاف مالومات احدهما قواينده مرور ايلدي (و) ولومات قبل البذر اطلبت ولاشي لكرابه كامر و كذا لو فسخت بدين محوج مجني رب الارض قبل ازراعه (و) وفات ايدور سه عقد مزارعه باطل اولور عامله فلحنى ايجون برشي ايجاب ايتد تنكم ماسبقده مرور ايلدي يينه بويه بيعته محتاج اولنان ترلا مزارعهه فسخ اولور سه عامله برشي ايجاب ايتد (و) (ومع اشتراط العمل) كحصا ودباس ونسق على العامل (عند الثاني للتعامل وهو الاصح) وعليده الفتوى ملتي (و) امام باي قنده تعامل ناس وعرف اولديغندن بجمك ودوكك و صا وروب الهوب اوتقى كي على عاملك اوزرينه شرط ايتك صحيح وشروع اولدي واجبق اصح اولان قول بودر وقواده بونك اوزرينه در شرط ايتد در دخی عرف وعادته مبي يند مزبور عاكر كندونك اوزرينه لازم اولور (و) (الفلة في المزارعة مطلقا) ولو فاسده (امانة في يد المزارع) ثم فرع عليه اقواه (فلا ضمان عليه لو هلك) الفلة في يده بلا صفة فاسد غير فاسد (و) عقد مزارعهده غله مزارعك ينده اما تدر اشبو اصلك اوزرينه مصنف كتاب عليه رجة الملك الوهاب كندو قوليله مثله تفرع ايتد رر كه ايمدي غله ارض كندونك صنعسن ينده هلاك اولور سه كندويه ضمان ايجاب ايتد (و) فلا تصح بها الكفالة نعم لو كفل بمحضه ان استهلكها بحت المزارعة والكفالة ان لم تكن على وجه الشرط والافسدت المزارعة حانية (و) بذر صاحب ارضندن اولسون ويا مزارعندن اولسون مزارعهه كفات صحيحه اولور اولماز بلي برجل مزارع صاحب ارضك حصه سي استهلاك ايدور سه ايدن ناشي كليل اولور سه مزارعهه وكفات صحيحه اولور اكر شرطلري اوزره اولور سه واكر مزارعهه شرطلري اوزره اولور سه فساد كيدر (و) (مثله) (في الحكم) (المعاملة) اي المساقاة فان حصه الدهقان في يد العامل امانة (و) معاملة كه مساقاة حكمده مارالذكر مزارعهه كيدر كه باغ وباغچه صاحبك غله دن حصه سي عاملك ينده اما تدر (و) واذا قصر المزارع في سقى الارض حتى هلك الزرع) بهذا السبب (لم يضمن) (المزارع) (في) (المزارعة) (الفاسدة ويضمن في الصحيح) (لوجوب العمل عليه فيها) مروهي كافي يده امانة فيضمن بالتقصير (و) مزارع سقى ارضه قصور ايتكله زرع هلاك اولور سه مزارعهه فاسدهه ضامن اولر صحيحهه ضامن اولور بونده عمل كندونك اوزرينه واجب اولغين ننه كه ماسبقده مرور ايلدي حصه سيده كندونك

بند امات اولدیغندن تعدی و تقصیر به ضامن اولور (فی السراجیه کار ترک السقی عدا
حتی بیس ضمن وقت ما ترک السقی فیه تا باقی الارض) سراجیه ده مذکور د که بر چغچی
قصدا ترابی صوار می ترک ایتمکله زرع قوروسه سیتی ترک ایتمدیکی وقتده که ارضده
نابت اوله رق قیمتی ضامن اولور و اولم یکن للزرع فیه قومت الارض مزروعه
و غیر مزروعه فیضمن فضل ماینها که حین پیسنده زرعه قیمتی اولماز سه ارض زرعی
وزرعه تقویم اولنورده مایتنلر ده که زیاده بی ضامن اولور ایشته ترک سیتی ده ضمانت
کیفیتی بودر (فروع) اخر الاکار السقی ان تأخیر معتاد الاضمن والاضمن که اکبری
سیتی ترک ایتمکله زرع تلف اولسه اگر تأخیر معتاد ایله تأخیر ایش اولور سه ضامن اولماز
یوقیه اولور و شرط علیه الحصاد تعاقول حتی ضمن الان یؤخر تأخیر معتاد که
صاحب ارض بسجمی مزراعک او زرینه شرط ایتمکله تعاقول و تأخیر ایتمدیکندن
زرع ضامن تلف اولور سه ضامن اولور الا تأخیر معتاد ایله تأخیر ایش اولور سه ضامن اولور
و ترک حفظ الارزح حتی اکل الدواب ضمن که مزراع زرعه محافظه سیتی ترک ایتمدیکندن
انی حیوانات اکل و اتلاف ایلده ضامن اولور و براد الجراد حتی اکل کله ان امکن طرده
ضمن والا لا یزایده که مزراع چکر که بی هله بوب رد ایتمدیکندن زرعه کلیستی
اکل ایلده امدی دفع و طردی ممکن ایکن دفع ایشامش اولور سه ضامن اولور
بوقد اولماز و زرع ارض رجل بلا امره طالبه حصه الارض فان کان العرف جرى
فی تلك القرية بالنصف او بالثلث ونحوه وجب ذلك که بر کیمسه بر رجلک ترلاستی
بلا امر اکسه کندودن ارضک حصه سنی مطالبه ایدر امدی اول قریه ده
عرف و عادت یاریسی و یاثلث امثالی صاحب ارض نه اعطا اولنور سه او واجب اولور
بونک کیدر بر سه مزراع و بوب سه آیدنی بلا عهه حرث ایشامش و حرث بین رجلین
الی احدهما ان یسقیه اجر فلو فسد قبل رفعه للحاکم لا ضمان علیه وان رفع الی القاضی
وامره بذلك ثم امتنع ضمن جواهر الفتاوی که ایکی شخص میانلر ده مشترک اولان
زرعی سقیندن احدی شریکین ابا و امتناع ایدر سه دیگری جبر اولنور پس دعوا زری
قاضی به رفع ایزدن مقدم زرع فساد کیدر سه ابا ایدن شریکه ضمان ایشامش و اگر رفع
و سقیله امر اولند قد نصکره به امتناع ایشامش اولور سه ضامن اولور لکن بومسئله نک
وصفی شریکته در مزراعده دکلدر امدی ضمانت حکمک وجهی ندرونچون
احد شریکینه اخریله برابر سقیله اولنور بوند نظر و دقت لازمدر زیر ابا ایدن کند و نفسنه
ضرری اختیار ایشامش اولور نهایتی اقسامله امر اولنق کرک و شرط البذر علی المزارع
ثم زرعها رب الارض ان علی وجه الامانة فزارعة والا فقتض لها بذری مزراعده
شرط ایتمد کد نصکره رب الارض ترلابی کند و سسی اکسه امدی زری بوجه
اعانه اولور سه حاصلات شرطی اوزره میانلر ده تقسیم اولنور مزراعده

باقی اولمش اولور و اگر بلا امر کند و بذری اکش اولور سه مزراعده بی نقض ایشامش اولور
و دفع الارض المستأجرة من الآخر مزراعده جازان البذر من المستأجر و معامله لم یجز
بر مستأجر استیجار ایتدیکی ترلابی و جریته مزراعده به و بر سه بذر کندودن
اولور سه جاز اولور معامله که بذر موجردن اوله رق مزراعده جاز اولمش بذر
وارض کندونک ملکی اولمفله خارج کندونک اولمفی ایشامش ایتدیکندن
و استأجر ارضانم استأجر صاحبها لعل جاز الکل من فسخ المصنف) بر شخص و ترلابی
استیجار ایدوب بعده ائده مزراعده عملینک غیری عمل انچون صاحب ارض استیجار ایلده
جاز اولور مزراعده عملینک استیجارک عدم جوازینی و معامله لم یجز قولیه بیان ایلدی
ضمنون مشروحت کلیسی مصنفک مخدن مغولدر و قلت و فیه فی اخیار باب جنایة
الشیعة معین بالخلاصة بستانی صیغ امر البستان وغفل حتی دخل الماء وتلفت الكر و
والخيل فاقال یضمن الكر و ما خیطان و فیه حصرم ضمن الحصرم ذالغیب نهایت
فصار حفظه علیهما که شارح علیه اوجه دیر که مخدیه باب جنایة الشیعة نک اخرنده
خلاصیه نسبتله مذکور در که بر مستأجر بوسنتک حفظ و حرمانی خصوصنده
اهمال و مستأجره ایتمکله صودرون بسته دخول باغک تیکارینی و دیوارینی ضایع
و تلف ایلده باغک استیجارینی مخدیه کندونک اوزرینه لازم اولمفله انی ضامن اولور
حیضانی ضامن اولماز ائده قورق و ارایسه ائده ضامن اولور اوزم و ارایسه
انک ضمانتی ایشامش کالی بولمفله اوزمک حفظی ایکنسه لازم اولور دیدی و قوال
قالق و یضمن الغنم فی عرفنا انتهى که شارح دیر که قاضخان بزم عرفه و غنیده
ضمن اولور دیدی (اتفق بلاذن الاخر و الامر قاض فهو مبتزع کمر مقدار مشرکه)
مزراع غائب اولمفله شریک حاضر غائب اذن سز و قاضینک امر نسز زری حفظ
و جمیع ایتمکله بر زم صأرف ایشامش ایشامش اولور دارم شریکته تعمیر یمنده شریک
مبتزع اولدیغی کی و مات العامل فقل وارثه انما عمل انی ان یستحصد فله ذلك
و انی ربی الارض لملتی که مزراع وقت ایتمکله و انی اگر بچینه دیک ایشامش ایدن علی
بن بایرم در سه ترلاصاحبی هر نه قدر راضی اولور سه ده عقلم بقاسنه بنا کند و به انی
ایشامش و اردرو (فی الوهبایة) و باخذ ارض الیتیم و صیه مزراعده کان ماهو بذر
و هبایده مستطور در که یتیمک و صیسی یتیم انچون مزراعده به ترلاخذ ایدر
اگر زرع اولن جان جوبات یتیمک مالندن اولوب و صیسی کند و کیسه سندن ایدر سه
جاز اولور و لو قال بذر الارض من مزراع له القول بعد الحصد و الخصم بذکر
بر مزراع ترلابی بذری نمدر دیو بعد الحصاد دعوی خصمه که رب الارض نمدر دیو
قول کند و نکدر والله تعالی اعلم و استغفر الله العظیم

(كتاب المساقاة)

لا يخفى مناسبتها * مساقاة من ارضه مناسبتى ارباب درايته پوشيده دكلدر كه
هر بر روى منفعة ملكى تحصيل ايجون اولان عقد شرعى در مساقاة جواز نه قائل
كز تنه بنه و رسول اكرم و بنى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم اهل خيره
معامله زنده وارده اولان احاديث شريفه مقتضاسى مساقاة حتى من ارضه اوزره
تقديم ايدى لكن من ارضه نك احكامك معرفته شدت احتياج اولوب
ومسائل تفاريفك كز تنه مبنى كندوسى تقديم اولندى * (هى) المعاملة بلغة اهل المدينة
ففى لغة وشرع معاقد (دفع الشجر) والكروم وهل المراد بالشجر ما يعم غير النخلة
كالخمر والصفصاف لم اره (الى من يصلح) بخمره (معلوم) من عمره * مساقاة
اهل مدينة لغتند معاملة در اهالى مدينة ايجون كندولر نه خاص بعض لغت وارد
من ارضه بخار اجاره به بيع مضارب به بمقارضة صلته مجده اطلاق بيورر رفه هانك
مساقاتى اختيار ايدوب معاملة تعبير اتمام لرى كندوده سقى اولغله من جهة
الاشتقاق موافقته مبنى در من ارضه كى مساقات بانك غيبدن مأخوذ
مساقات لغتند وشرعه باغى وباغچه ميوه سندن بر جزء معلوم مقابل اعمار
واصلاح ايجون بر كى به دفع معاقد مبنى در شجر دن مراد غير مثرا اولان قواق
وسكوت اشجارى مثلا لوره عام اولورى شارح اكتمتعلق كلامى كوره مدم در
لكن تعريفه ثمراله تصریح عدم عمومى افاده ايدى * (هى) كالزراعة حكما وخلاف
كذا شروطا (تمكنا الخرج بيان البذر ونحوه) (الا فى اربعة اشياء) فلا تشرط
هنا * مساقاة حكما كه صحته واختلافه وپونده ممكن اولان اهليت متعاقدين
وعامل ك نصيبى بيان وانجاراله عامل يستنى تخليه وخار جده شمر ك
كى شروطة من ارضه كيدر الادرت شى پونده شرط دكلدر شارحك تمكنا
هناقولى بذكر وامثال جنسى ومقدارى كى شلى بيانى اخراج ايجون در بز زاله
بيده نوز وناه وبنجره امثال بقولك تخم لريد زلال ايله بغدادى واره كى
حبوباتك تخميدر * (اذا امتنع احد من الشجر عليه) اذلا ضرر (بخلاف الزراعة)
كامر * مساقاة من ارضه كى اولندى درت محلك اوليكسى بعد العقد احدهما
مساقان امتناع ايدرسه دين اسلامده ضرر واضرار اولمساغين معاملة سى اوزره
جبر اولنور ديك رنه ضررى موجب اولمغين من ارضه بونك خلافته در كه رب البذر
امتناع ايدرسه جبر اولنماز ماسبقده مرور ايدن مضمونه مبنى * (واذا انتقضت المدة
ترك بلاجر) وبعمل بلاجر وفى الزراعة باجر * اينكجيسى مدت مساقاة منقضية اولوب

(مثلا)

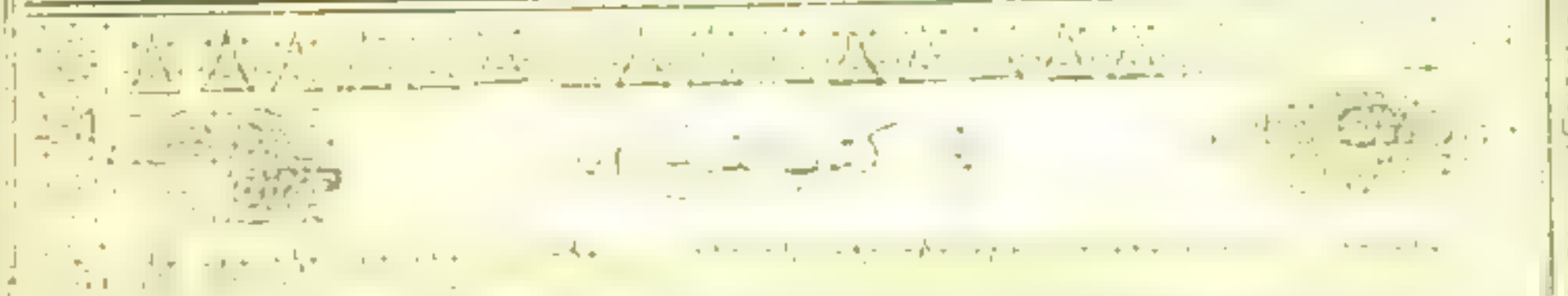
مثلا باغك ميوه سى حلاقورق اولسه بلاجر ت باغده ترك اولنور ماملده اجر ت ايشلر
اما من ارضه مدت منقضية اولنده ارضك اجر ت لازمه اولوز ارض استجاره قابل
اولوب شجر اولندى بندن (واذا استحق الخيل يرجع العامل باجر مثله وفى الزراعة
بقية الزرع) او چجيسى مساقاته وپرين خرما اغابى مستحق چقبوب و كندوده
ميوه بولنور سه عامل اجر مثله باغچه صاحبه رجوع ايدى ميوه سى اولماز سه بر مثله
رجوع ايدى من من ارضه زرعك قيمته رجوع ايدى * (و) الرابع (بيان مدت
ليس بشرط) هنا استحسانا لم يوقت عادة (و) حينئذ (تقع على اول ثمر يخرج) فى اول
السنه وفى الربطة على ادراك بذر ها اذ لا غبته فيه وحده فان لم يخرج فى تلك السنه
ثمر فسدت * در دنجيسى ميوه نك ادراكى وقتى معلوم اولوب و كندوده تفاوت
آز اولغله مساقاته استحسانا مدت بيانى شرط اولدى بس پونده عقد سنه نك ابتدا سنده
خروج ايدن اولكى ميوه اوزره ورطبه ده كه بونجه وعقد البعض جميع قولنه تخمينك
ادراكى وقتى اولوز اعتبار ورغبى بالكر بزنده اولمغين اوسنه ميوه حاصل اولرسه
مساقاة فساد كيدر (ولو ذكروا لا يخرج الثمرة فيها فسد) مساقاته كندوده ميوه
حاصل اوليجى مدة ذكر اولوب انكاله توقيت اولنور سه فساد كيدر * (ولو تبلغ
الثمره فيها) (اولا) تبلغ (صح) العدم التيقن لفوات المقصود * و كندوده ميوه نك
حصوله كلوب ويا كليه جكى نامعلوم بر مدت بيان ايدرسه عقد صحيح اولوز مقصودك
يقن اولمغين نهاى مقصود متوهمدر توهم ايدى هر بر معاملة ده و مزاعده
موجود در افت حدوتى محتملدر * (فلو خرج فى الوقت المسمى فعلى الشرط) لصحة
العقد (والا فسد فللعامل اجرا مثل) ايدوم على الادراك التمر ك امدى وقت مسماده
ميوه خروج ايدرسه عقدك صحته مبنى شرط لرى اوزره اجرا اولنور واكر اوسنده
وقت مسما دنصكره ظهوره كلور سه عقد فساد كيدر عامل ايجون اجر مثل لازم
اولوز كه حتى ميوه كانه اريشه ذلك على اوزره دائم اوله * (ولو دفع غراسا فى ارض
لم تبلغ الثمرة على ان يصلحها لخراج كان بينهما نفع) هذه المساقاة (ان لم يذكرا معا
معلومة) وان ذكر اذلك صح * ميوه سى كاله رسیده اولبيان بر باغچه كندوسى
صلاح ايدوب حاصلاتى ميانلرند مشترك اولوق اوزره صاحبه بر آخر كيمنه وپرسه
اشبو مساقاة فساد كيدر اكر مدت معلومه بيان ايتش اولماز سه مدت بيان ايدرسه
صحيح اولوز * (وكذا اودفع اصول رطبة فى ارض مساقاة ولم يسم المدة بخلاف
الرطبة فانه يجوز) وان لم يسم المدة * به بويه بر ارضه كه بطليان بايه امثال رطبه نك
ارصولنى بر رطبه مساقاته وپروب مدت بيان ايتسه مساقاة فساد كيدر اما مارل
صوغان و صرمساق امثال نفس رطبه مبنى مساقاته وپربك جائز در هر نه قدر تعيين
مدت اولماز سه زيرا بونك قطع لرى وقتى معلوم (و يقع على اول جزء يكون) مثله

مرسومده عقد اولكه قطع اولسان رطبه اوزره اولور (ولو دفع رطبه اتني
جذاذها على ان يقوم عليها حتى يخرج بذرها ويكون بينهما نصفين جاز بلان
مدة الرطبة لصاحبها) بحكم وقتي اولوب كاله رسیده اولان رطبه تي ترلاسنده قائم اولوب
تخني اخذ اولوب ميسالند بوجه مناصفة اولق اوزره برکسنده و يروب بلايان
مدة عقد مشروح اولوب اصول رطبه صاحبك اولور مختار الصحاحده ذالله
جذ مطلق قطع معناسند در جزايله بغدادی خرما صوف اذالی نسنه لری قطعه
اطلاق اولنور دیومذکور در عطاء غیري مجذوذ نظم کرینده غیره تطوع دیکدر
(ولو شرط الشركة فيها) ای فی الرطبة (فست) شرطها الشركة فيما لا يتو
بها بوضوح منقادین رطبه دخی شرکتی شرط ایدر لسه فساد کیدر
کندونک عملیه نشو و نما بولیان شیده شرکتی شرط اتمش اولدق نندن زیر رطبه
بره نسبتله اشجار منزله سنده در (وتصح في الكرم والشجر والرطب) المراد منها جميع
البقول (واصول الباذنجان الخ) وخصها الشافعي بالكرم والخ (لوفد) ای الشجر
المذكور (ثمرة غير مدركة) یعنی ترید باعمل عملیه زیاده نشو و نما بولور ثمرة غیر مدرکه
صاحبی باغده و یا باغچده و بقولاه و اصول باذنجانده و خلد مساقاة صحیح اولور امام
شافعی رحمه الله تعالی کرمله خله تخصیص بیور دیلر (وان مدركة فذاتها) (لا)
تصح (كالزراعة) لعدم اخلاجة ثمرة سی كاله بالغ اولور مزراعده که کبی
انده مساقاة صحیح اولور اکاجات مس ایتمه کین (دفع ارضامدة معلومة لغير
ويكون الارض او الشجر بينهما الا تصح في شراط الشركة وقيامه موجود قبل الشركة
فكان كغير الصحاح فتقد) برکسنده ارض خالده سی برخصه مدت معلومه ايله
اشجار غرس اتمکد و يروب اشجار و ارض ميسالند مشرك اولق اوزره مقاوله
ایستد ریح اولساز قبل الشركة موجود بولن شیده شرکتی شرط ایدر کندن غیر
طحسان کبی اولمغه عقد فاسد اولور (واثر والغرس في الارض) بهما الارضه
(وللاخر فية غرسه) يوم الغرس (واجزم عمل) میوه و یا باغچه ارضه تبعیله
ترلا صاحبك اولور عالچون غرسنن يوم غرسده که قیمتی و عملك اجر مثلی لازم
اولور (حيلة الجواز ان يبيع نصف الغرس بنصف الارض العامل ثلث سنين مثلا
شي قليل ليعمل في نصبه صدر الشريعة) عقد مر سومك جوازینن حيلة سی عامل غرس
ایندیکی فدانك نصفنی ارضك نصفنی مقابلی رب الارض بیع ایدوب اودخی کندوبی
غرسك یته چکی وقته دکن که مثلا اوج سنیه دك کندونك حصه سنده عملچون از بر
اجرته استیجار اتمکدر (ذهب الريح بنواة رجل والفتا في كرم اخر قبت منها شجرة
فهي لصاحب الكرم اذلا فية للتواة) روزگار بررچك چكر دکنی اخر کیمسنه نك باغنه
کتوروب اقامه کله اندن رنجره حاصل اولسه او شجره باغ صاحبكدر چكر دك قیمتی

اولمغین اما صید بونك خلافته در که برکسنه نك ترلاسنده بر حیوان یومورطه لیوب
و یا یورله سه ترلا صاحبك اولان بلكه الصید لمن قبض مقتضای اخذ ایدنه نك اولور (وكذا
او وقعت خوضة في ارض غيره قبت) لان الخوضة لا ثبت الا بعد ذهاب لحمها بینه
یوبله برارك برغیرك ارضنه دو شمه کاهنده بوب اغاج اولسه صاحب ارضك اولور زیر ابستانی
انجق لحنك ذهابك نصرکه اولمغه مجرد چكر دك قیمتی اولمغین مسئله اولی کبی اولدی
(وتطل) ای المسافات كالزراعة (بوت احدها اومضى مدتها والثرين) هذا قيد
اصورنی الموت ومضى المدة بمرعه کبی مساقاة میوه خام ایکن احد متعاقبک
مدته و یا مدته میوه مضییله باطله اولور والثر فی موت ومضى مدت صورتلر بک
ایکسنه قید در (فان مات العامل تقوم ورثته عليه) ان شاء احمی بدرك الثمر (وان کره
الدافع) ای رب الارض بپس عامل وفات ایدر سه ورته لری دلر لسه دافعه ترلا
صاحبی هر نه قدر راضی اولمزنده نك اوزر یه قائم اولور لری حتی کاله ابرینوب میوه
اولنه دك (وان اراد القلع لم يجبروا على العمل او اكرورنه استجارك میوه سنك قلعی
مراد ایدر سه کندولر بک مطلق بکار ایدك دیوجوب اولمزنر نهایی میوه سی قورق
کسوب اقسام ایدوب و یا نصفك قیمتی و يروب و یا کوروب کوزه دوب مصارفدن
حصه سبله رب ارض ورته رجوع ایدر (وان مات الدافع يقوم العامل كما كان
وان کره ورثة الدافع) دفعا للضرر (واكر رب الارض وفات ایدر سه عامل کما كان مقدمه
مثلا قائم اولوب دفعا للضرر ورته سی راضی اولمزنر سه اکا صفا اولمزنر (وان ماتا
فالخيار في ذلك الورثة العامل كما مر) ایکسیده وفات اتمش اولور لسه بوضوح
خیار عام لک ورته سیجوند ترسه که ماسبقده مرور ایلدی (وان لم یت احدهما
بل انقضت مدتها) ای المساقاة (فالخيار للعامل) ان شاء عمل علی ما كان ب مساقاة
متعاقبک بری وفات ایتوب لکن مدتی متقضیه اولسه خیار عامل ایچوند در لسه
میوه کالینه ابرشینه دك عمل ایدر و یا ترک ایدوب اجر مثلی آلور (وتفسخ بالعذر
كالزراعة) کافی الاجارات بمرعه و اجارته اولدیغی کبی مساقاة عاملك سفری
مثلا و ذریله فتح اولور (ومنه كون العامل عاجزا عن العمل وكونه سارقا يخاف
على ثمره وسعفه منه) دفعا للضرر بعامك عملدن عجزی و نخلک ثمری و ورق اوزره
کندودن خوف اولنور سرقی دفعا للضرر عقدك فسخنی موجب اعداردندر
مثلا قبل الادراك عمله مقتدر اولمذحق قدر مرضی کبی بعد الادراك ضرر اتمز
(فرع) ما قبل الادراك كسني وتلقح وحفظ فلي العامل وما بعده كذا وحفظ
فعلیهما ولو شرط علی العامل فسد اتفاقا ملتی سنی و تلقح که خرمانك مذکر بی
مؤننه بناشد برقی وحفظی کبی قبل الادراك ایجاب ایدن هاملک اوزرینه در کسك
وحفظ اتمک کبی بعد الادراك اقتضا ایدن مصارفی باغ صاحبیه عاملك ایکسینک

اوزرینه در عالمک اوزرینه اولمغی شرط ایدرسه مساقاة اتفاقا فساد کیدر و الاصل
انما کان من عمل قبل الادراک کنتی فعلى العامل وبعده کصاد علیما کا بعده القسمة
فایحفظ کما سالف الذکر مثله ده اصل قاعده بود که عمل معامله دن باغک و باغچهک
سقی امثال قبل ادراک الثمر محتاج اولدینی عمل فقط عالمک اوزرینه بچمک کبی بعد الا
دراک ایجاب ایدن مصارف ایکیسک اوزرینه لازم اولور قسمته الغلال اقتضای ایدن
مصارف ایکیسک لازم اولدینی کبی دفع کرده مع املة بالنصف ثم زاد احدهما
على النصف ان زاد رب الکرم لم یجزلاته هبة مشاع بقسم وان زاد العامل جازلانه
اسقاط کما بر شخص کنده باغنی برویه مساقاة یاریه و برد کد نصرکه احد متعاقدین
شریکک حصصی نصفک اوزرینه بر مقدار نسنز یاده اید جک اولده زیاده ایدن
باغ صاحبی اولور سد قابل قسمت اولان مشاعی هبه اولمغین زیاده سی مشروع اولور
عامل زیاده ایدرسه کند و حصص سندن اسقاط ایش اولد بقتدن جائز اولور لکن
بومیوه کاله رسیده اولدینی تقدیر جده اولور ز بر اعمش تناهی صورتند انشای عقد
قیلندن اولمغله طرفینده قنقندن اولده اولور کج دفع الشجر لکریکه مساقاة لم
یحز فلا اجراه لانه شریک فیقع العمل لنفسه کج زید عمر و اله مشترک اولدینی باغچه سی
عروه مساقاته و بر سه جائز اولور پس ایش اولده عمر و شریک اولمغله کند و به
نفسیون عمل ایش اولد بقتدن اجرنده الهمز کج فی الوهبایه کج و هبایه ده
مذکور در که کج و مال المساقی ان یساقی غیره وان اذن لمولی اید ایس نیکر کج مساقاة
باغچه اخذ ایدن کیمنه غیره انی مساقاته و یرمز زیر بوعیک مائه بلا اذن غیره
شریک ایتکدر بو ایسه مشروع دکلدر مال صاحبی اذن و برسد اولور کج فی
معاینها کج و هبایه انک معایات بایده که کند و ده محمول کج فیهم اسخر اجنه صعوبت
اولان مستور المرام کلامنه مذکور در که کج و ای شیه دون ذبح یحلبها و ای المساقی
و المزارع یکتفر کج قیونردن قنقیسی در که بلا ذبح اکلنی شارح حلال قیلار الجواب
شول برقیوندر که فرار ایدوب سرکنک ایتکله صحرا ده امساک و ذبحی ممکنه اولید
پس انی نه سندن اولور سد سکر لیوب اکل ایش مشروع اولور و مز ارحله مساقینک
قنقیسی کافر در دیویر و جده تعیمه سؤال اولور سد مزارع حیواناتی ستره کاه
کند و به ستره مناسنی اراده اله کافر اطلاق صحیح اولور زیر کفرک ستره مناسنه
کلمسی وارد (خاتمه) مضاف کتاب علیه رحمة الله الوهبایه منح نام تألیف
الیفنده دیر که علمادن محمد بن فضل فتاوا سنده ذکر و بیان ایدر که الله جل جلاله یا لها
الناس کلوا مما فی الارض حلالا طیبیا نظم بچیدنده که حلالدن مراد ظاهر و معلومدر
اناطیبیدن مراده در شول بر مز ارحله اوقات خجندی جملته ادا ایدر که زراعت
ایدوب ایدن تحصیل ایدینی نما و غلالدر لکن مز ارحله اشتغالندن ناشی و وقت

نمازی وقتندن تأخیر و یا خود بلا طهاره زرع و یا غرس ایدوب و یا خود بر اجیرک
اجر تی ادا ایدوب بلکه در ی قور و مقسز تأدیه به عدم مسارعت ایدرسه طیب اولماز
واخذ و عطا ایدینی ذواته و شریکند اذی و جفادن احتراز بر له برزی طهارت
اوزره صاحبوب به الفراع تر لایک بر طرفنده ایکی رکعت نماز قیلوب دبه اللهم انی
عبد ضیف و سلمت هذا الیک فسلمنی و بارک لی فیه ثم یصلی علی النبی صلی الله تعالی
عاید و سلم ایدی الله تعالی حضرت تری اول زرعی اقات بلیندن حفظ ایدوب و اندمخه
و برکات خلق ایدر و اکن ایشوب خرمن وجوده کد کده کمال طهارت اوزره
اولدرق قبله به متوجه کین ایف و اجدر پس بر یله اومسازند اید رکات اولور بعد
فراع الکیب یعنی رکعت ثانی قیلوب دبه ربی التیت بشر اقلیل و اعطیننی شیئا کثیرا
واجعل قوتی طاعتی و اجعل قوتی معصیتی واجعل لی من الله کربن غرس اجاره ده
دخیر بایدر دله تعالی ستمده ایدر د ستغفر الله العظیم

فایحفظ کما سالف الذکر مثله ده اصل قاعده بود که عمل معامله دن باغک و باغچهک
سقی امثال قبل ادراک الثمر محتاج اولدینی عمل فقط عالمک اوزرینه بچمک کبی بعد الا
دراک ایجاب ایدن مصارف ایکیسک اوزرینه لازم اولور قسمته الغلال اقتضای ایدن
مصارف ایکیسک لازم اولدینی کبی دفع کرده مع املة بالنصف ثم زاد احدهما
على النصف ان زاد رب الکرم لم یجزلاته هبة مشاع بقسم وان زاد العامل جازلانه
اسقاط کما بر شخص کنده باغنی برویه مساقاة یاریه و برد کد نصرکه احد متعاقدین
شریکک حصصی نصفک اوزرینه بر مقدار نسنز یاده اید جک اولده زیاده ایدن
باغ صاحبی اولور سد قابل قسمت اولان مشاعی هبه اولمغین زیاده سی مشروع اولور
عامل زیاده ایدرسه کند و حصص سندن اسقاط ایش اولد بقتدن جائز اولور لکن
بومیوه کاله رسیده اولدینی تقدیر جده اولور ز بر اعمش تناهی صورتند انشای عقد
قیلندن اولمغله طرفینده قنقندن اولده اولور کج دفع الشجر لکریکه مساقاة لم
یحز فلا اجراه لانه شریک فیقع العمل لنفسه کج زید عمر و اله مشترک اولدینی باغچه سی
عروه مساقاته و بر سه جائز اولور پس ایش اولده عمر و شریک اولمغله کند و به
نفسیون عمل ایش اولد بقتدن اجرنده الهمز کج فی الوهبایه کج و هبایه ده
مذکور در که کج و مال المساقی ان یساقی غیره وان اذن لمولی اید ایس نیکر کج مساقاة
باغچه اخذ ایدن کیمنه غیره انی مساقاته و یرمز زیر بوعیک مائه بلا اذن غیره
شریک ایتکدر بو ایسه مشروع دکلدر مال صاحبی اذن و برسد اولور کج فی
معاینها کج و هبایه انک معایات بایده که کند و ده محمول کج فیهم اسخر اجنه صعوبت
اولان مستور المرام کلامنه مذکور در که کج و ای شیه دون ذبح یحلبها و ای المساقی
و المزارع یکتفر کج قیونردن قنقیسی در که بلا ذبح اکلنی شارح حلال قیلار الجواب
شول برقیوندر که فرار ایدوب سرکنک ایتکله صحرا ده امساک و ذبحی ممکنه اولید
پس انی نه سندن اولور سد سکر لیوب اکل ایش مشروع اولور و مز ارحله مساقینک
قنقیسی کافر در دیویر و جده تعیمه سؤال اولور سد مزارع حیواناتی ستره کاه
کند و به ستره مناسنی اراده اله کافر اطلاق صحیح اولور زیر کفرک ستره مناسنه
کلمسی وارد (خاتمه) مضاف کتاب علیه رحمة الله الوهبایه منح نام تألیف
الیفنده دیر که علمادن محمد بن فضل فتاوا سنده ذکر و بیان ایدر که الله جل جلاله یا لها
الناس کلوا مما فی الارض حلالا طیبیا نظم بچیدنده که حلالدن مراد ظاهر و معلومدر
اناطیبیدن مراده در شول بر مز ارحله اوقات خجندی جملته ادا ایدر که زراعت
ایدوب ایدن تحصیل ایدینی نما و غلالدر لکن مز ارحله اشتغالندن ناشی و وقت

شیرینالیه الذبیحة اسم ما یذبح کالذبح بالکسر واما بالفتح فقطع الاوداج ذلک کسرله
 ذبح کبی ذبیحه ذبح اولئان حیوانک اسمیدر قحله بیونده که طمر لری قطعدر (و) حرم
 حیوان من شانه الذبح خرج السمک و انجراد فحیلان بلا ذکاة ودخل المتردیه والنطیحة
 وکل (مالم یذک) ذکاة شرعا اختیار یا کان واضطرار یا شرعا ذبح شاندن اولان حیوانک
 اکلی کرک ذکاة شرعی اختیار ی و کرک اضطرار یله مادم ذکالتنویکه و غیر الذبیحه
 حرام اولور بلقله چکر که ذکاة شرعا ذبحی اولان ذین انحر حکم مشر و حدن خروج انکله
 بوغز لقمسز اکلمری حلال و مشروع اولدی و متردیه که بر محل عالیدن دوشوب
 نوعا حیاتی اولان قیون واکوز و اضحیه که بر برینی وینزل یله سوسوب اوروب نضله
 هلاک مشرف اولان حیوانک حکم مر سومه اخل اولدی که بونلر ده از بر حیاة بولنور سه
 ذبح شاندن و لغله بلا ذبح اکل و تخریر شارح و کل قولنی متک مالم یذک ترکیبیه
 ادخانی اشوب و ترکیبیک ماقبلندن اغصانه و ما قبله قید اولماسنی ایجاب ایدر
 بوايه فاسد در (و ذکاة الضرورة جرح) و طعن و انهار ردم (فی ای موضع وقع
 من البدن) که ذکاة ضروری بدن حیواندن فتنی محلندن اولور سه اولسون اوروب
 یاره لیوب وانی آفتقد مر مثلاً صیده و صیدندن فاجوب و حث ایدوب دردست اولنسی
 ممکن اولین دوه واکوز و قیون اشانی حیوانندن اولدیغی کبی لکن قیون شهرده
 فاجر سه ذکاة ضروری ذبح اولنمز صحراده اولور (و ذکاة الاختیار ذبح بین الخلق
 والبدن) بالفتح النحر من الصدر که ذکاة اختیار ی حیوانی حلقیه له سیکه دوشندن
 نحر محلی مایینی ذبحدر ایه قحله مقیددر (و عروق الخلقوم) کله وسطه اواعلاه
 او اسفله و هو مجری النفس علی الصحیح (و انری) هو مجری الطعام والنسرا (والودجان)
 مجری الدم ذبح اولنمز حقی طمر لرحلقوم کایسکه وسطی و یا اعلاسی و یا اسفلیدر که
 بوغاز مراد در می زاندر حلق معنانه در قول صحیح اوزره مجرای نفسدر طعام و شراب
 مجرای اولان میت فتنی و رانک کسر یله مریدر که قزل او کلک تغییر اولئان خر طلقه
 متصل خم نشه در و مجرای دم اولان بوغز چتورینک ایکی طرفنده ایکی غلیظ طمر در که
 جان طبری دینور و اوک دایک فحیلله و دجانددر (و حل) الذبوح (بقطع ای ثلاث
 منها) اذ لا کثر حکم کل که ذبح اولان حیوان سالفة البیان اشیا اربعه دن فتنی اوجی
 قطعله اولور سه اولسون انکله اکل حلالی و مشروع اولور اکثر ایچون حکم کل اولغین
 و و هل یکنی قطع اکثر کل منہ خلاف و صحیح البرازی قطع کل حلقوم و مر
 و اکثر و دج و یحیی انه یکنی عن الحیاة قدر مایقی فی الذبوح که واشوب عروق اربعه دن
 هر بریک اکثرینی قطع کنایت ایدری بونده میان فقها ده اختلاف واقع اولدی امام
 اعظم رحمه الله تعالی ذک قول صواب قرینلری قنده که اوچک فتنسی اولور سه اولسون
 قطع اولنور سه حلال اولور مضمونیدر عند البعض حلقومک ایکی دیگر یله برابر

بر روایتده حلقوم و مر ی واحد و دجینک قطع ایدر امام محمد رحمه الله تعالی اشوب مار
 الذکر عروق اربعه نک هر بریک اکثرینی قطعدن لازمدر یوردیلر برازی حلقومک
 و مرینک کایسکه و دجک اکثرینک قطعنی صحیح ایدری و قریبا کاور که مذبوحده
 حیاتندن از بر قاله جفی مدت مقداری ذبحنده کنایت ایدر جوهر ده ینا یعدن
 تقلا مر سومه که بر قیون خسته اولوب و یا قورد قارنی یارمه قله از رست حیاته قلا جفی
 تبین ایدسه امامین قنده ذبحله حلال اولور مختار اولان هر حیوانکه کندوده حیاة
 و ارایکن ذبح اولندی بلاتوقیت اکلی حلال اولور فتوا یوقول اوزره در (و) حل الذبح
 (بکل ما قری الاوداج) اراد بالاداج کل ربعة تغلیب (و نهر الدم) ای اساله (ولو)
 نبار (ابلیضة) ای قدر قصب (ومروة) ای حجر ابيض کایسکین یذبح بهایک حیوانی
 هر طمری کسوب قانی ایدن شیلله ذبح حلال مشروع اولدی هر قدر آتسله و یا قاشاک
 قایله و یا کند و ایله حیوان ذبح اولنور یذبح کبی کایکین باض صانه اولسه ده اولور
 شمس الائمة نک و غیر الاسلامک اصول ایدر تارایه ذبحت عسره و قوی مذکور در
 (الاسنا و ظفر اقا ثین ولو کانه من عین حل) عند (مع الکراهة) لما فید من الضرر
 بالحيوان کذبجه بشفره کایله که الامتخانة قلم و مستقر اولئان دیش و طرنق ایله ذبح
 اولنور بدن نزع اولنمز منفصل اولور سه حنفیه قندن ذبحیسی مع الکراهة حلال
 اولور کور بجاقله ذبحنده حیوانه اذ اضطرر اولنسی مثالو یذبحده و اولدیغنه بنامه قضای
 تعلیل کراهتک تحریمی اولنمیدر او تب احداث شفره قبل الذبح ع و کره بعده کالجری
 برجلها ان الذبح ذبحی مراد اولئان حیوانک نیماقی کسوسنی مذبحه بتور مزدن
 مقدم یلهمک مندوبدر ز بر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سعادتیه بیورده که
 { ان الله کتب الاحسان علی کل شیء فاذ قتلتم فاحسنوا القتله و اذا ذبحتم فاحسنوا
 الذبحة و لیحد احدکم شفرته و ابرح ذبیحة بعد الاجتماع احداد شفره مکر و دسر مذبحه
 حیوانک ایقتدن چنکم مکروه اولدیغی کبی روایت اولنور که رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم بر رجلی قیونی یانی اوزره یاروب احداث شفره ایدر کورد که اول رجس کانی
 بیورمشکر که اردت ان تمیتها و تان هلاحدتم قبل ان تضجهم کانی بهایک ذبحه
 بر رجلی بر قیونی مذبحه چکدیکنی کورد کده بیوردیلر که فادع من شیت فوا ارفیق
 بر روایتده خنسا لفتها فاعلم رحم الله من عباده از حاکم بولنم و اولن حیوان کندویه
 نه یابه جقارینی ادر ایدر نه که خبرده واردر در البهیمت الم یذبح ذبح اربعه قله و و راز قم
 و خنسا و سفادها سفاد کتاب و زنده حیوانک اراکت ذبحیسی ذبحت شمس
 معنساندر یعنی بهایک الله ذوالجلال حضر بری هر رینی بهایک ذبحیسی فهم
 و ادر اکندن عاجل در الادرت شی کندولرینه بهایک و تجمهون ذکاة در خالقارینی
 و راز قارینی و مسوت و چفتک شمرینی یلور کذانی بهایک ذبحیسی علیه رحمة الله تعالی

(وذبجها من قهاها) ان بقيت حية حتى تقطع العروق والالم تحل لموتها بلا ذكاة. دخی ذبحی آکسه سندن بوغزلق سنته مخالف اولغین مکروه در عروقاری قطع اولانه دک حیاتی باقیه اولورسه بوقیسه بلا ذبح موته بناه اکل حلال اولماز (والخنع) بفتح فسكون بلوغ السكين الخناع وهو عرق ایض فی جوف عظم الرقة. دخی نونک قحی خالک سکونیه نخعکه بجای بیون کوکینک دروننده بیاض ایلیکه ابلاغه تمام بردن بوغازلق مکروه در بعضی نخع حیوانک باشی ذبح محل ایوجه ظاهر اولسون دیواکسه سنه بوکک و بعضی قبل سکون الاضطراب یونی فرمقدر دبیلر خلاصه کلام بونلرک جله سنه بلا فائده تعذیب حیوان اولغله هب مکروه در (وکره کل تعذیب بلا فائده) هریر تعذیب بلا فائده مکروه در ازجمله برخی دیگرینک حضورنده ذبح مثلاً (مثل قطع الزانس والسخ قبل ان تبرد) ای تبک من الاضطراب وهو تفسیر باللازم کالایشی مارالذکر کراهلر ذبحدنک اضطراب وحرکتی ساکن اولوب کسب رودندن مقسم درینک بوزیلوب وباشک قنعه سنه که کراحت کبدر برودنی سکون اضطراریه تفسیر لازمیله تفسیر درمن غیر عکس برودنه سکون لازم کالورزیرا بعض اولورکه سکون بولنور برودت بولنور (و) کره (ترك التوجه الى القبلة) مخالفه السنة. ذبحیدنک قبله توجیهی ترک سنه مخالف اولغله مکروه قلندی قطع اوداجله تسمیه بولغله اکل حلالدر لکن بلاعذر سنه مؤکده دنک ترکی موجب کراحتدر (وشرط کون الذابح مسلماً حلاً لا بخارج الحرم ان کان صیداً) فصید الحرم ذابحه الذکاة فی الحرم مطلقاً. ذبحه صید اولورسه ذابحک مسلم و خارج حرمه حلالکه غیر محرم اولسی شرط قلندی ان کان صید اقول حلالاً خارج الحرمه قید در پس محرم صیدک ذبح ایدرسه اکل حلال اولور زیرا نده اوفعلی مشروعه در ذابح محرم ویا حلال بلکه در تقدیر کتابیده اولورسه مطلقاً حرمک صیدنی حرمه و خارج حرمه ذبحی ائی حلال فیلر شارحک فی الحرمه تفسیدی خارج حرمه ذبحک حلفی اشرب ایدر اما ظاهر اولان عدم حلیدر فلیراجع ائی محله (او کتابیا ذمی اوهریا) الا اذا سمع منه عند الذبح ذکر المسح (فحل ذبحهما) ویا خود ذابحک ذمی ویا حر بی کتابی اولسی شرط قبلند بندن ذبحدری حلال اولور الاذبحی وقتنده کندودن مسح ذکری استماع اولورسه حلال اولماز (ولو) الذابح (مجنونا و امرأة اوصیبا یعقل التسمية والذبح) وبقدر (واقلف اوخرس لا) تحل فی ذابح محنون ویا عورت ویا تسمیه وذبخی یلور واکا مقتدر صبی ویا اقلکه سنه سوزیا اخرس اولورسه ذبحدری حلال اولماز (ذبحه) غیر کتابی من (وثنی و مجوسی ومرتد) وجنی و جبری لو ابوه سنیا ولو ابوه جبری احل اشباه لانه صار کمرتد قینه فی کتابی اولیان وثنی که بت پرست مجوسیکه آتش پرست

ومرتد وجنی ویا باسی اولان جبری طائفه نیک ذبحدری حلال اولماز باسی سنی اولوب کندی جبری اوورسه مرتد کبی اولغله اما باسییده کندی کبی جبری اولورسه اهل ذمت کبی اولغله حلال اولور (بخلاف یهودی و مجوسی تنصر لانه یقر علی ما انتقل الیه عندنا فیهذا عند الذبح حتی لو نجس یهودی لا یحل ذکاته) بریهودی ویا مجوسی تنصر ایدوب ملت نصاری به دخول ایدرسه صورت مشروحه نک خلافت در که ذبحدری حلال اولور کویازم عند مرده انتقال ایدیکی نصرانیسی اقرار ایش اولغله ذبحی وقتنده او اعتبار اولندی زیرا کفر ملت واحده در اما بریهودی مجوسی اولورسه ذبحدری حلال اولماز (والمتمولین مشرک و کتابی ککتابی لانه اخف) مشرک ککتابی بیننده تولد ایدن ولسد کتابی حکنده اولور شرک مشرکدن اخف اولغین (و تارک تسمیه عندا) خلافت فی (فان ترکها ناسیا حل) خلافت لک. دخی عند الله جلیمک اسم شریفی ترک ایدن ذابحک ذبحدری حلال اولور حق سبحانه و تعالی حضرت تعزیت و لا تا کلو ایا میند کراسم الله علیه قول بلاغت احتوازیند مینی امام شافعی مقدم حرمتده اجماعده معتقد در مشار الیه انجوند اختلاف حتی امام نانی بیده ائی علیه رجه الصمد ائی بیور مشرک قصدا متروک الله عید اولان مذبحده اجتهاد جاز کالدر رفاضی الت یعتل جوازله حکم ایلسه نافذ اولور اجماعه مخالف اولغله مینی ناسیا برکینده تسمیه بی ترک ایلسه ذبحدری حلال اولور شارع نس نسیان عذر نیده ذاکر حکنده قبلدی نند که عذر نه صومده نسیا اکل ایدن کینده امسک ایدن کینده مقامده وائم اولدیغی کبی برنده اختلاف امام مالک انجوند (وان ذکر مع اسمہ) تعالی (غیر فان وصل) بلا عطف (کره بقوله بسم الله الله تقبل من فلان) اومنی فی ذابح الله ذوالجلال حضرت تشریف اسم شریفیه برار و صلبه بلا عطف بر کلام ذکر ایدرسه مثلاً بسم الله اللهم تقبل من فلان ویا منق فونی کبی پس مکروه در (ومنه بسم الله محمد رسول الله بارفع اسم العطف فیکون مبتدأ لکن یکره للوصل صورة) ولو بالجر او انصب حرم در رقیل هذا اذا عرفت نحو وان وجد ان ذابح الاعراب بل یحرم مطلقاً بالعطف لعدم العرف زیلعی فی مضمون مشروح قبلنددر مکروه در ذابحک رفعه بسم الله محمد رسول الله الیه ابتداء کلام اولدرق ذابح بداء ایدجیدر لکن صورنا وصاله اولدیغندن بند مکروه در محمد لفظی جرایله ویا نصله تکلم ایدرسه حرام اولور بعضی حکم مشروح ذابحک نحوه عالم اولدیغنه نظرادر دیدیلر لکن احسن اولان اعرابه اعتبار ایتامکدر بلکه عدم عرفه مینی مطلقاً عطفله اولورسه حرام اولور (کا افاده بقوله) وان عطف حرمت نحو بسم الله واسم فلان اوو فلان) لانه اهل به افعیر الله تعالی قال علیه الصلوة والسلام موطنان لا ذک فیها عند العطاس

وعند الذبح مفاد مر سومی ماتن مرحوم کند و قولیه افاده بیان ایدر که ذایح
غیر کلامی بسم الله واسم فلان و یا وفلان کبی عطفه ابراد ایدر سه ذبحیه سی حرام
اولور کندویه الله تعالی حضرت تباریک غیرتک اسمیه اهلا و رفع صوت اولوغین
اولی اولان قهستانینک تعلیلی کبی لان تجرید التسمیه فریضة دیمک ایدی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم سعادته بیور مشرکه ابکی محل وار که انلرده بن اسم الله ایله
برابر ذکر اولغام اذ انده واقامته که کبی بری عیض و بری ذبح و قتلیدر مقتضای
مقام کراهتک تحریمی اولمیدر زرا الله ذوالجلالک اسم شریفک غیرتک ذکر یله
او ذبحیه میت و حرام اولور (فان قصر صور و معنی کالدعاء قبل الانجاء و)
الدعاء (قبل التسمیه او بعد التسمیه فبأس به) لعدم القرآن اصلا ذایح اسم الله
اسم الله غیرتک میاثرینی قبل الانجاء و قبل التسمیه و یا بعد التسمیه دعا کبی شیرایله
صورنا که حسا سماعله و معناه که حقیقه فصل ایدر سه بونده اصلا قران اولمیدر فندن
بأس بوقدر بلکه اصل مطلوب بودر زرا مر و بر که رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم ذبح اراده بیور دقلندن و الله عز و جل ان صلاتی و نسکی و محیای و معنی
لله رب العالمین لا شریک له و بذلك امرت و نامن المسلمین بسم الله والله اکبر دیوب
بعده ذبح ایدر زرایدی و حضرت علی کرم الله تعالی وجهه و رضی عنه دن دخی رمناول
مشروح منقواسر (و الشرط فی التسمیه هو الذکر اخذ من عن شوب الدعاء)
وغیره (فلا یحل بقوله اللهم اغفر لی) لانه دعاء و سون که تسمیده شرط دعا و اثرینی
خلطندن خالص ذکر او قدر که کنه و بی دعایه فارشدر ما قدر اس ذایحک اللهم
اغفر لی قولیه ذبحیدسی حلال اولور فقط ذکر الله و ایوب دعا و سوال اولوغین
(بخلاف الحمد لله و سبحان الله مریدیه التسمیه) فانه یحل ذایحک کند و ایله
تسمید مراد ابتدایی الحمد لله و سبحان الله فوی سالف لذلک اللهم اغفر لی قولنک
خلافه در که بونده ذبحیدسی حلال اولور (و اوعض عند الذبح فقال الحمد لله
لا یصح فی الاصح) لعدم قصد التسمیه کحین ذبحه تغیر معق و فوعبومله ذایح
الحمد لله دیسه قول اصحده تسمیه قصه سی موسوم اولوغین ذبحیدسی حلال اولور زرا
مرادی حدیثدر تسمیه دکلدر (و خلاف الخطیبه) حیث یجزیه خطیبه ذبحک
خلافه در که بونده عطاس ایچون ذکر اوان بن جلد و یا سجده تسمیده کفایت ایدر
(قلت ینبغی سجده علی ما اذ انوی و الا لا یوفق بین و بین ما مر فی الجمع فتأمل) شارح
علیه ازجه در که لائق اولان اشبو خطبده که ذکر اللهمک لتسمیه مقامه قائم اولور
قولنی خطیبک تسمیه نیت ایدر سه اولور بوقیه اولور و مضمونه جلد که حتی مصنفک
بوقولیه جمعه که خطیب عطاس ایچون حد ایدر سه خطبه مقامه قائم اولور قولی
میانلریده توفیق بولنه لکن حل مشروحه ده توفیق یک ظاهر جه دکلدر فتائل کا اشارت

اوله اولور (و المستحب ان یقول بسم الله الله اکبر بلا و اوکره بها) لانه یقطع فور
التسمیه کاعزاه از یلعی للخلوانی و قال فیه و ابتد اول المنقول عن النبی صلی الله تعالی
علیه وسلم بالواو که ذبحده که تسمیده مستحب اولان بلا و او بسم الله الله اکبر دیمکدر
و اویلہ تکلم فور تسمیه بی قطع ابتدیکندن مکروه اولدی نتمک مضمون مشروعی
زیلعی شمس الائمة الخلواتی به عز و ایلدی و بوندن مقدمه رسول الله صلی الله علیه
وسلم دن منقول و متداول اولان و ایلده در دیدی و حضرت علی و ابن عباس رضی الله
عنهم انده و اویلہ مر و یدر بقایده و المستحب ان یقول بسم الله الله اکبر دیدی (ولو
سمی و لم یحضره النبی صحیح خلاف ما لو قصد بها التبرک فی ابتداء الفعل) اونوی بها
امرا اخر فانه لا یصح فلا یحل ذایح تسمیه بی بدوب لکن حضور قلبه نیت ایتد
صحیح اولور اما تسمیه ایله بداء التسمیه فیکفی قصد و یا انکله برامرا اخره نیت
ایدر سه ایدی تسمید صحیح اولوغین ذبحیدسی حلاله اولماز مامور و ایدی شینک
غیر نیت ابتدیکندن (و قال الله کبر و ایلده متابعه المؤذن فانه لا یصح یشارعا
فی الصلوة) بزازیه که تسمیه مؤذنه متابعت اراده سیله اقتراح نکیری
مقامنده الله اکبر دیسه تکراره مشروعی ایتمش و ایلر مضمون اونوی بها امر اخره نظیردر
(و فیها و شرط التسمیه من الذایح) اوانر می لصید و الارسال احوال وضع
اخید تجار الوحش اذ لم یقع من طیه کسیمی (بزازیه ده مذکور در که ذایح دن
تسمید ذبحی حالنده و یا صیه رمی و یا رمی و یا حار و حشی به حدید که اوقو وضع
ایتدیکی وقتده تسمیدسی شرط قندی اگر صید الیک طلبندن قعود ایتمش اولماز ده
ته که بوکا متعلق بحث قریب کلور (و اعتبر الذبح عقب التسمیه قبل تبدل المجلس)
حتی لو اجتمع شاتین احدهما فوق الاخری فذبحهما ذبحه واحدة تسمیه واحدة
حلال که تسمیده معتبر اولان قبل تبدل المجلس تسمیدک عقبنده ذبحک وجوددر
کورمز مینسکه بر کسمینه ایکی قیونی بر برینک اوزر لینه یا نلری اوزره یاروب
ایکسینی بردن بر ذبحه ایله ذایح ایلد حلال اولور (بخلاف ما لو ذبحهما علی
التعاقب لان الفعل یعدد فینعد التسمیه ذکره از یلعی فی الصید) مار الذکر
قیونلری بردن ذایح ایقیوب متعاقب بر بریدر ذایح ایدر سه صورت مشروحه نک
خلافه در که بر تسمیه ایله حلال اولور فیک تسمیدک تعددی موجب
اولوغین بونی زیلعی صید بخنده ذکر ایلدی (و اوسمی الذایح ثم اشتغل باکل او شرب
ثم ذبح ان طال و قطع الفور حرم والا) ذایح مراد ایدن کسمینه بعد التسمیه اکل و شربه
مشغول اولوب بعده ذایح ایدر سه ایدی مشغولتی اوزایوب فوری قطع ایدر سه ذایح سی
حرام اولور بوقیه اولماز (و حد الطول ما یستکثره الناظر) ذبحده طولک حدی ناظرک
استکثار ایتدی مدندر (و اذا حدد الشفره یقطع الفور بزازیه) ذایح بعد التسمیه بجانی

بیلر سه قور منقطع اولور (و حب) (بالحاء) (نحر الابل) فی اسفل العنق (و کره ذبحها) (و دوه بی بلکه دوه قوشی و قاز امشالی هر یو بی اوزون حیوانی اسفل عنق که کوکسه قریب محلدن محبوب و مسنون قیلندی ذبحکه بوغازندن بوغزلق مکروه اولدی حب جاء الیه بجهول صیغه سیله در کتیده و سن نحر الابل واقع اولمشدر ایکسندن مراد بر در ظن ایدرم (و الحکم فی غنم و بقر عکسه) فندب ذبحها و کره نحرها لترك السنة ومنعه مالک قیون و او کوز امشالی بو یلری قیصر اولان حیواناتده و غزلقه حکم ابلک عکسیدر که ذبحلری مذبوب و محبوب قیلندی نحر زنده سنت ترک اولمقله مکروه در امام مالک بوندره نحری منع ابتدیکه جائز دکندر دیدی (و لابد من ذبح صید مستأنس) لان ذکاة الاضطرار انما یصاد الیه عند الشجر عن ذکاة الاختیار (و انما یستأنس و الفت ایدن صید اولور آهو امشالی حیوانی شرعا ذبحدن لازم در زرا ذکاة اضطرار کید یلوب اکار خست ویراییکی الخفی ذکاة اختیاردن بجز وقتند در (و کفی جرح غنم) کتیر و غنم (توحش) فیخرج کصید (و تعذر ذبحه) کان تردی فی ثمره وصال حتی لو قتلته المصول علیه مرید ذکاة حل (و اتلافه بوروین او کوز قیون امنی توحش ایدوب انساندن فرار ایدن و یا قویه دوشوب و یا اور کوب قاجن و یا انسانک او زرنده هجوم و حمله ایدن حیوانات کی ذبحی متعذر اولمقله ذبح مقسمند جرحی کفایت ایدر که سید کی مثلاً قوشونه اور یلوب رده اور کورمز میسنکه بر کسمته اوزرنده صولته هجوم ایدن مثلاً الی ذکاتی مراد ایدمقله قتل ایلمسه اکل حلال اولور (و فی الهیة بقرة تمسرت و لا تمسرت داخل رها) ید و ذبح الولد حل وان جرحه فی غیر محل الذبح ان لم یقدر علی ذبحه حل وان قدر لا (و نهاده مسطور در که بر بقره نک و لا تمسرت و لا تمسرت اولمقله صاحبی الی انک بطند ادخال ایدوب ولدی اید ذبح ایدر اکل حلال اولور هر تقدیر ذبح محلتک غیردن جرح ایدر سه ده لکن بوحل ذبح محلتدن ذبحه قدر اولمقله کوره در قادر اولور سه حلال اولماز (و قلت و نقل المصنف ان من التعذر ما لو ادرك صیده حیوانا صرف بوره علی الهلاك وضاق الوقت علی الذبح اولم یجد الله الذبح مخرجه حل فی روایت (و شارح رحمه الله تعالی در که مصنف نقل ایدر که اعذار ذبحدر صیدنه حیاته ایکن اولاشوب و یا او کوزی هلا که قریب اولمقله ذبح وقت قالیوب و یا آلت ذبحی بولمقله غندن مزبورلی جرح ایسه زبر روایت حلال اولور فی روایت بدلته فی قول دیسه اولی اولور ایدی زرا مصنف مرحوم بونی بعض مشایخه عز و ابه ائمه دن برینه عز و ایدی (و فی منظومه النسفی نسفینک منظومه سنده مذکور در که * ان الجنین مفرد بحکم * لم یذک بذکاة امة * حیوانک قارنده که یورسی کندی حکمنده مفرد و مستقدر که اناسنه تابع اولمقله انک ذبحیه کندوسی ذبح اولمش اولماز ایدی کندوسی مستقلا ذبح

ار لور سه حلال اولور بوقیسه اولمز پس شطرنائی شطراولی مفسر اولمش اولور (و خنق المصنف ان و قال ان تم خلقه اکل اقوله صلی الله تعالی علیه وسلم ذکاة الجنین ذکاة امة و حله الامام علی التثبیه ای ذکاة امة بدلیل انه روی بالنصب (و ایدی مصنف مرحوم بیت مشروحن ان بی خنق ابتدیکه جنینک تحقیق کند و بلشته مستقل ذبحیه حکمنده اولمش رد ایلدی زرا امامین بیور دیلر که جنینک خلقتی و بعضای تام اولور سه اکل اولور زرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیور مشلر که جنینک ذبحی اناسینک ذبحیدر کندوسی مجددا ذبح ایجاب اتمز پس کندوسی مفرد بحکم اولمقله امام اعظم رحمه الله تعالی حدیث شریفی تشبیه اوزره حل ایتدیلر یعنی ذکاة امة ذکاة امة تا و بلنده در رفعه روایت اولمقله یعنی مثلاً نصله ده روایتی مبنی رفی صورتده دخی تشبیه نمکندر بلکه نصبنده که تشبیهدن اقوادو عینک عینها و جیدک جیدها قوللرنده اولدی بی کی یعنی سنک کوز رک اول محبوبه دل آرامک کوزلی کیدر دیمک و لیس فی ذبح الام اضاعة الولد لعدم التیقن بموته یوکل اولان حیوانی ذبحده و لدینک موته تعین اولمقله غندن انی اضاعه و اتلاف ایش اولز یعنی ذبحده کراهت یوقدر دیمک (و لا یحل ذنوب یصید بینه) (فخرج نحو البعیر) (و غلب) بصید بخلبه ای ظفره فخرج نحو الجملة (من سبع) بیان لذی ناب و السبع کل محتطف قتهب جارح قاتل عادة (و طیر بیان لذی غلب) مصنف دقت بنامه اعلی الله تعالی فی الجنة سمک بنامه وقتا که ذباغدن فارغ اولمقله ایدن حلال اولوب و اولیاتی بیانه آغاز و شروع ایلدی برنجی حیواندن آزی دیشله صید ایدن آزی صیاجی و باقوشدن بجهول سیله و طر نقیله صید ایدر جنای صیاجی حلال اولمز سبع هر بر برنجی و قالی بی عادة جرح و قتل ایدر حیواندر زرا مسلتک و ابو داودک روایتلری اوزر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سباعدن هر برازی صاحبی و طیور دن قیناق صاحبی اکلدن نهی بیور دیلر نهیده سر و حکمت اشبو حیوان مشرو حکمک طبیعت و جیستلرنده که اذی و مضرت شرعا مذموم و منفور اولمقله لملرندن اکل اولمقله نفرا شاید اکلندن طبیعت شرت الور نسته تولد و ظهور ایش خوفندن نوع بنی آدمه اکر اما شارع انی حرام قلدی نه که حلال بیور بلان نعم لا یخصی لطفاً و کرما حلال اولدی بی مثلاً و اختطاف ظهورک هواده قابوب اتهام سباعدن بر بوزنده اخذیدر (و لا الحشرات) هی صغار دواب الارض واحدها حشرة (و دخی عرب طوشنی و کالجیک و کریکه فارسیسی خارپشت در بونلر امشالی حشرات که دائماً بر بوزنده مجتمع اولان کوچک قرنجیه و سلوک و خنفا کی دواب حلال دکندر حشراتک مفردی حشره در بونلر هوام مستخفنه دن اولوب و اکثر یا نجاست تناول ایتلریه حرام اولدی و محرم علیهم الخبائث نظم مجیدیه ماصدق دوشیلر (و الجر الاطیة)

بخلاف الوحشية فانها ولبنها حلال في دخی حر اهل حلال اولدی وحشیه
بونک خلافت اولدیغندن کندوسی وسودی حلال اولدی (والبغل) الذی امه
سجارة فلو امه بقره اکل اتفاقا ولو فرسا فکامه في اناسی جارا اولان قاطرده حلال
دکدر اعدی اناسی انیک اولورسه اتفاقا اکل اولوراط اولورسه اناسی کبی حل
وحرمتی ذکر آتی اختلاف اجرا اولور خلاصه کلام ما کول اللحم وغیرما کول
اللحم حیواندن تولد ایدن ولده اعتبار اناسه در (واخیل) وعندهما والک افعی
نحوه وقیل ان اباحیفة رجوع عن حرمته قبل موته بثلاثة ايام وعليه الفتوى عمادية
ولا بأس بلبنها علی الاوجه في دخی امام اعظم قتله اکل حلال اولدی حق
سبحانه وتعالی حضرت تری * واخیل والبغال والحمير لکبوها کلام حکمت آموزنده
رکوبه امتسان بیوروب اکلله بیورمدی کورمز میسنکه ابل بلوب واکل اولور
مقوله دن اولغله الله جلجل اکیسنک ینتی جمعه * فنهار کوبهم ومنها یا کلون * بیورمدی
پس اکل منافعت اعلا سندر اعدی حکیم مطلق اولان ذات بیحون نعمت لک اعلاسی
اولان نسسه ایله امتانی ترک ادوب ادناسیله امتان بیورمز خیل حقنده که ایت
کریمده اولدیغی کبی امام مشار الیه عندند * کراحت عند البعض نحر عیدر بعضیله
اباحه سیله الت جهاد وقت بولسون دیو کر امته مبنیدر دهرک تنزیی اولسنه ذاهب
اولدیله بنه برین سوری طاهر در دیدیلر لکن اصح اولان قول اولدر امامین همامین
وامام شافعی رحمهم الله تعالی نزد زنده فرسک لحمی حلالدر جابر بن عبد الله
رضی الله تعالی عنهم ائ روایت بیور دقری عهد رسول الله صل الله تعالی علیه
وسلمه بزل لحم فرسی اکل ایلدک مفادیه بناء بعذر امام اعظم رحمه الله تعالی وفاتندن
اوچ کون مقدم حرمتی اجتمه اندن رجوع بیورمدی دیدیلر فتوا بوقول اورزه در
زیاده وحیه اولان قول اورزه اطلک لبندنه باس یوقدر انک شربنده الت جهادک
تقلیل بولنمغین (والتضع والتعلب) لان لها نابا وعندها لک یحل في دخی بالی
قورده ایله تلکی حلال دکدر کندوزنده ازی اولمغین ائله ثلثه عندند * حلالدر
(والسحفاة) بریه و بحریه في دخی بری و بحری قلوبمغه که طوسمغه حلال دکدر
(والغراب الا بقره) الذی اکل الجیف لانه ملحق بالخبائث قاله المصنف ثم قال والخبيث
ما شجبه الطباع السليمة في دخی غراب الا بقره که جیفه لری اکل ایدر غرانک لحمی حلال
دکدر مصنف مرحوم بونی خبائثه ملحقدر بیورمدی بعده و یحرم علیهم الخبائث نظم
کریمده که خبائثه ما خود خبیث طباع سلکده نک کندوی خبیث عد ابتدکی
شیدر دیدی (والغدا فی یوزن غراب السمز جمعه غدا فان قاموسی) دخی غراب
وزنده غدا فی که کر کس قوشی حلال دکدر قاموسک یانسه کوره غدا فک جمعی
غدا قدر (والفیل) والضب وماروی من اکله محمول علی الابتداء في وقیل وحشر اندن

کله دیدکری جانور حلال اولدی کله لک اکل اولدیغی روایتی قبل الحرام
اوائل اسلامده اولدیغنه محمولدر (والسیر یوع وابن عرس والرخم والبغاث) هو
طار دخی الهمة يشبه الرخم وكلها من سباع البهائم وقيل الخفاش لانه ذئوب في
وعرب طوشی وکلنجک ورخم قحیمتله رخمه نک جمیدر که خلقتده کر که شیه
برقوشدر وبغاثکه رخمه شیه دخی الهمة مردا رخوار لیم والحق صوت صیددن
عاری برقوشدر که ونلرک جمعیسنک لحمی حلال دکدر و کندولی سباع بهایمندن
معدولدر در بعضیله خفاشکه به سه قوشیده ازی صاحبی اولغله انکده لحمی
حرامدر دیدیلر لکن هر رازی صاحبی شربت ومضرت اعتدیکه حرام اولمز زیرا
قیونک وکیسنکده ازیلری وارددر (ولا یحل) حیوان مائی الا السمک الذی مات
بآفة ولو موادافی ماء یخس ولو طافية بمجروحة وهبانية في کندونک ماوی ومعاشی
صوده اولان حیوان حلال اولمز الا برافت وسیله حیاتی زائل اولان بالق هر قدر ماه
بخنده تولد ایتش اولوب و مجروحه اوله رق صویک یوزنده جیقمش اولورسه ده
حلال اولور (غیر الطافی) علی وجه الماء الذی مات حتف انفه وهو ما یطنه من
فوق فلو ظهره من فوق فليس بطافی فیوکل کایوکل مافی بطن الطافی في طافی
اسم فاعلدر عالی معنسنه در یعنی سمکک طافی موتی حتف انفه که بلا ضرب ولا قتل
اولوب قاری یوقارو اوله رق صویک یوزنده عالی اولورسه حلال اولور بس ارقه می
صویک یوزنده ظاهر اولورسه اول سمک اولمغین اکل اولور طافیکن بطننده که
اکل اولدیغی کبی زبر انک موتی افتله که ضیق مکانه اولمشدر (ومامات بحر الماء وورده
بربطه فيه او القاء شیء موقوت به بآفة وهبانية) صویک حر و یارودتیه وائده ثلاثیبه ده دوشوب
تخلصه عدم قدرته مبنی باغلنوب قالمیله ویا کشویه طاش ودکنک امثال برشی
القاسیله بر حیوانک موتی موت بآفة قبلندن اولغله اکل حلال اولور واکلیله اوله چکی
نسسه القاسیله موتدخی نیه بویه در (و) (الجرث) سمک اسود (والمارماهی) سمک
فی صورة الحیة وافرادهما بالذکر الخفاء وخلاف محمد في جرث سکی و زنده بر
نوع سیاه دکرمی بالقدر ومارماهی که ییلان بالغی دخی حلالدر مضاف مرحومک
بونلری تخصیص بالذکر بیورمدی خفایرینه واما محمد علیه الرحمة نک اختلافه مبنیدر
یعنی امام مشار الیه دن بونلرک عدم حله قول وارددر لکن قول ضعیفدر (وحل
الجراد) وان مات حتف انفه بخلاف السمک وانواع السمک (بلا زکاة) لحدیث
احل لنا میثن السمک والجراد ودمان الکبد والطحال بکسر الطاء في جکر که
هر قدر کندو باشنه بلا سبب اولورسه ده وانواع سمک جیما بلا ذبح حلالدر بزم
ایچون ایکی نوع میه که سمکک جراد وایکی قسم فانه جکر که ابله طلاق حلال قبلندن
مضمونی حدیث شریفه مبنی حتف انفه اولان سمکک طافی جرادک خلافته در که

حلال و کلدن طحال طانك كسر به در حضرت علی کرم الله تعالی وجهه دن سوال
 واستفتا ائمته که بعض اولیور که چکر که طو پلورل حال بو که انده سی و میت بولنور
 جواب بلاغت ما بنده بیوردیلر که کله کله یعنی انک سی و میت کلبسی اکل و تاول ایدیکز
 اولکه کله امر صیغه سیله در ایکنجیسی معنائاً کیددر (و) حل (غراب الزرع) الذی
 یأکل الحب (والارنب والعق) هو غراب یجمع بین اکل حیث وجب والا صیح حله
 (مبها) ای مع الذکاة بیدز قرقه سیکه حیوانات اکل ایدن وطوشن وجیفه وجوبات
 مع اکل ایدن قرقه کرک اختیاری و کرک اضطراری ذبحله قول اصیح اوزره حلال
 اولور والا صیح حله دلته علی الاصیح مع مهابرینه هادینسه ایدی اولور ایدی اعینک
 مقابلی امام ابی یوسف کراهی قولدر (و) ذبح مالا یؤکل یطهر لحمه و شحمه
 و جلده (تقدم فی الطهارة ترجیح خلافه) الا لادمی والخزیر (کامر) الحی اکل
 اولیمان حیوانک ذبحی اتنی و ایچ باغنی و در یسنی پاک ایدرسه مایعاندن رشیده دوشه بخس
 ایتز و حاملینک نمازی باطل اولماز اکل غیرنده انتفاعی عند البض جائز و عند الآخر
 غیر جائزدر لکن طهارت بخشنده بونک خلافتک ترجیحی تقدم ایتدیکه لحمی ذبحله
 پاک اولوردر یسی اولور الادیمه خنزیرک اجزای ذبحله پاک اولور ادمی نک که کرامه
 خنزیرک که کراهه درنده که مرور ایتدی مطهر نفس ذبحدر بوخسه ذبح بالتسمیه
 مبدر ایکنی ده قائل وارددر (ذبح شاة) مریضة (فحرکت اوخرج الدم حلت
 والا لان لم تدح حیاة) عند الذبح بکریمسه برشاة مریضة بی ذبح ایتدکده اندن حرکت
 و یا خروج دم بولنورسه حلال اولور بونلر علامت حیاة اولمین و اگر حین ذبحده
 حیاتی معلوم اولورسه حلال اولور (و) ان علم حیاته (حلت) مطلقاً (و) ان لم تحرك
 ولم يخرج الدم) وهذا يأتي فی مخنقة و متردية و نظیحة و الذی بقر الذئب بطبها فذکاة
 هذه الاشياء و تحلل و ان كانت حیاتها خفية و علیه الفتوى لقوله تعالی الاما ذکیم من
 غیر فصل و یحیی فی الصيد بکذب و حک حیاتی معلوم اولورسه مطلقاً که هر قدر
 حرکت ایتسوب و دمی خروج ایتزسه ده حلال اولور و اشبو حکم مشروح بوغلوب
 و بر محلدن دوشوب و بر حیوان اوروب و قوردک قرنی یاردیغی حیواناتک جمله سنده
 حاصل اولور امری و نلک ذبحی کندولرینی حلال قیلارهر نه قدر حیاتی خفیه اولورسه
 ده فتوا و قول اوزره در الله جلجک من غیر تفصیل الاما ذکیم قول شریفه بناء و قریباً
 بواکادیر کلام صید بخشنده کلور (ذبح شاة لم تدح حیاة و وقت الذبح) ولم تحرك ولم يخرج
 الدم (ان قحت فاهالا تؤکل و ان ضمتها اكلت و ان قحت عینها لا تؤکل و ان ضمتها اكلت و ان
 مدت رجلها لا تؤکل و ان قبضتها اكلت و ان نام شعرها لا تؤکل و ان قام اكلت) لان الحيوان
 یسترنی بالموت بکر بر رجل ذبحی وقتنده حیاتی نامعلوم کندودن حرکت و خروج
 دم معدوم برقیونی ذبح ایتدکده اغزی اچرسه اکل اولتماز یومرسه اکل اولنور
 کوزنی اچرسه اکل اولتماز یومرسه اکل اولنور یاغنی اوزادرسه اکل اولتماز دوشوب چکرسه

اکل اولنور قیلرسه یارسه اکل اولتماز قیلرسه اکل اولنور زیر حیوان موله کوشوب
 اعضا لینی صالیور بر چی قق قق و عین و مدرجل و نوم شعر علامه الموت لانه استرخاه
 و مقابلها حرکات مختص بالخی قدل علی حیاته و هذا الکلام ازالم تعلم الحیاة بکر بر حیوانک
 اغزی نک و کوزینک آچیلوب و یاغنی نک اوزانوب و شعرینک یاغنی موت علامت
 و دلیلدر بونلر استرخا اولر قلدن و بونلرک مقابلاری دری به خاص اولان حرکات
 اولغله حیاتیینه دلالت ایدر لکن بونلرک علامت موت اولد قلدی حیاتی معلوم
 اولد یغنه کوره در (و) ان علمت حیاتها (و) ان قات (وقت الذبح اكلت مطلقاً) بکل
 حال زیلعی بکر حین ذبحده شاک هر قدر از اولورسه ده حیاتی معلوم اولورسه
 بکر حال که قق قق امثالی و یا مقابلی شیلر بولنسون و یا بولنسون اکل اولنور (و) سمکه
 فی سمکه فان كانت المظروفة صحیحة حلتا) یعنی المظروفة و الظرف لموت المبلوعة بسبب
 حادث بکر بر بالغت قرینه بر بالی ظهور ایتدکده بس مظروفة صحیحه اولورسه
 ایکنی ده حلال اولور زبلوئه که یودی لان سبب حادثه هلاک اولد یغندن (و) والا
 تکن صحیحة (حل الظرف لا المظروف) کالو خرجت من دبرها لاستحالتها غدره
 جوهره و قد غیر المصنف عبارة منه الی ما سمعته بکر یودی لان بالی صحیحه اولورسه
 ظرف حلال اولور مظروف اولزنته که دبردن خروج ایتدی بکر تقدیرجه غدریه
 نحو بل ایتش اولغله حرام اولدیغی کبی مصنف مرحوم متنده که مسموعکز اولان
 عبارتهنی اشباهک سمکه فی سمکه فان كانت صحیحة حلا والا لا عبارتهندن تغیه
 ایتدی انک عبارتهنک مضر و فتن عدم یحیی اوزره ایکنی سمکه جمیعاً عدم حلتی موهم
 اولمین (ولو وجد فیها دارة ملکتها حلالاً ولو خافها او دیناراً مضره بالاهو لقطه) بر
 شخص بالغت دروننده بر انجو اولورسه که کندویه حلال اولدیغی حاله مالک
 اولور خانم و یا دینار مضروب اولرق بولورسه حلال اونز لقطه اولور که کندوسی
 فقرادن اولورسه کندو نفسنه بعد التعریف صرف ایدراغنیادن اولورسه ایتز
 (ذبح لقوم الامیر و نحوه) کوا حدمن العطاء (بحرم) لانه اهل به لغیر الله (ولو)
 و صلیه (ذکر اسم الله تعالی بکر بر کیمه امثالی بیوک کیمسه لک قدومچون قربان
 بوغزلده هر قدر اسم الهی ذکر ایدرسه ده انک اکل حرام اولور انده الله عظیم
 الشانک غیر بچون اهلال و تعظیم ایتش اولمین اصل اهلال ذکر الله رفیع صوتدر
 اعدی شارح علیه الرحه لانه عظیم به غیر الله تعالی اوبی اولور ایدی (ولو ذبح للضيف
 لا یحرم) لانه سنة الخلیل و اکرام الصیف اکرام الله تعالی بکر مسافر یاچون قربان زحی
 حضرت ابراهم خلیل علیه الصلوات الجلیلات سنتی و مسافر اکرام حق سبحانه و تعالی
 حضرت لرینه اکرام و اعزاز موجب اولمین انکچون زبح اولن ان زبحه حرام اما ز
 بکر و الفارق انه ان قدمها لیا کل منها کان الذبح لله و المنفعة للضيف و الولی لیمد و الیریح

وان لم یقد منها لیاکل منها بل یدفعها لغيره کان لتعظیم غیر الله تعالی قبح و هل یکفر قولان برزاقیه و هبانیه **﴿﴾** مار الذکر ایکی مسئله میان زنده فرق ذابح قربانی مسافر کف دو متدن مقدم و یا آزر بر صکره مسافر کاندن اکچون اولور سه ذبح الله تعالی ایچون منفعت ضیافت و یا ولیه و یا ربح ایچون اولور و اگر ذبحه بی مسافر کاکچون تقدیم ایچوب بلکه مجرد کندوبه تعظیم ذبح و غیره دفع ایچون اولمغه انک اکل حرام اولور ذابح کفرنده ایکی قول وارد اختلافه منی قاضیه و مفتی به عدم کفره ذاهب اولق معتبر **﴿﴾** قلت و فی صید النبی انه یکره ولا یکفر لانا لانسی الظن بالاسم انه یتقرب الی الادی **﴿﴾** ذالحر و نحوه فی شرح الوهبانیة عن الذخیره **﴿﴾** شارح علیه الرحه دیر که منید نک صید بخشنه مر سومدر که ذبح مشروح تحریرا مکر و هدر لکن ذابحی تکفیر اولمز زیرا برزاقیه و مثلاً ذبحله ادیمی به تقرب ایدر دیو مسئله سوء ظن ایتمیز و بو مضمون ذخیره دن نقله و هبانیه شرحنده مسطور در و نظمه فقال **﴿﴾** و فاعله جمهورهم قال کافر **﴿﴾** و فضلی و اسماعیل لیس یکفر **﴿﴾** مضمون مشروحی و هبانیه صاحبی نظمه بیورر که ذبح مشروح ک فاعلی حقنده جمهور فقها کافر در بدیل امام فضلی و اسماعیل کافر دکلدر بیوردر **﴿﴾** (المضو) یعنی الجزء (المنفصل من الحی) حقیقه و حکم لانه مطلق کما حقه فیصرف للکامل کما حقه فی تنویر البصائر قلت لکن ظاهر المتن التعمیم بدلیل الاستثناء فتأمله **﴿﴾** (کیمه) کالاذن المقطوعه و الن السقطه کلمش قولاق و دو و شش دیش انسانی حقیقه و حکما حیدن منقطع و منفصل اولان عضو که جزیه کیدر انفصال مطلق ذکر اولمغه کاله صریحی ایجاب ایتمکن حقیقی الله حکمی تعمیم اولندی نه که مضاف مرحوم تنویر البصائر نام تألفنده شارح رحمه الله دیر که متک ذکر اتی الامن مذبح استثناسندن فهم اولنان تعمیدر اتی لایقوله فهم و تأمل ایدیکر **﴿﴾** الا فی حق صاحبه فظاهر وان کثر اشباه من الطهارة وهو المختار کافی تنویر البصائر **﴿﴾** الا حیدن منفصل اولان جزء صاحبی حقنده هر تقدیر کیرده اولور سه پاکدر مضمون مشروح اشباهک طهارت بخشنه منقولدر مختار اولانده بودر **﴿﴾** (الامن مذبح قبل موته فیحل اکل لومن) الخیوان (الما کول) لان مابقی من الحیاه غیر معتبر اصلاً برزاقیه **﴿﴾** الا ذبح اولنان حیواندن موتندن مقدم کندودن منفصل اولان عضوک اکل حلال اولور **﴿﴾** ما کول اللحم ایسه زیرا بونده حیوان حقیقه هر تقدیر چی ایسه ده حکم ایحی دکلدر کندوده بعد الذبح باقی فلان حیاة اصلاً معتبر اولمغین **﴿﴾** قلت لکن یکره کما مر و حررنا فی الطهارة قول الوهبانیة **﴿﴾** شارح رحمه الله تعالی دیر که مار الذکر مذبح حیدن منفصل جزئی اکل مکر و هدر نه که ماسبقده و قطع الرأس و السخ قبل ان تبرد قولنده مرور ایلدی و یتمدن مقدّمه طهارت بخشنه و هانیه ک قولی برزاقیه ذکر و بیان ایدک **﴿﴾** (نظم) و قد حلل اللحم البغال و امها **﴿﴾** من

الخیل قطعاً و الکراهة بذکر **﴿﴾** امامین همامین اناسی اطاولان قاطر ک اتی اکل حلالدر بیوردر لکن کراهته در مطلق ذکر ی تحریمی اولسنی ایجاب ایدر **﴿﴾** وان ینزکاب فوق عز فجاها **﴿﴾** نتاج له رأس ککلب فی نظر **﴿﴾** برکلب دیشی کچیک اوزینه اشوب چفتلشمکه باشی کلب باشی کی بر بوری کتور سه باقیلور **﴿﴾** فان اکت لهما کلب جمیعاً **﴿﴾** وان اکت ثبنا فذا الراس یتز **﴿﴾** پس ات بر سه اول نتاج جمیعاً کیدر معان بر سه فقط اولر رأس کیلور که اکل اولنماز **﴿﴾** و یوکل باقیها وان اکت لذاته و ذافاً ضمیرنها و الصیاح بخبر **﴿﴾** سائر اعضای اکل اولنور و اگر لحمی و صمغی ایکیسینده اکل ایدر سه امدی کندوبه ضرب اعلی قننی نوعدن اولدیغنی صحه سی اخبار و اعلان ایدر یعنی اورر سه کلب مرسه کیدر راسی آتلوب سائر اعضای اکل اولنور **﴿﴾** وان اشکت فا ذبح فان کر شهادا **﴿﴾** فغیر و الا فهو کلب فی طهر **﴿﴾** و اگرینه اشکال اولنوب قننی جنسدن اولدیغنی معلوم اولز سه اتی ذبح الیه پس قارنی ظاهر اولور سه کیدر بوقیسه کیدر ار ضه دفن اولنور (و فی معاینها) و هبانیه نک معایتنده مسطور در که **﴿﴾** و ای شیة دون ذبح محلها و من ذا الذی ضحی ولادم شهر **﴿﴾** یعنی قننی قیونکه بلا ذبح شارح اکلنی احلال بیوردری الجواب صحرا ده قاجوب اخذ و ضبطی ممکن اولیان قیوندر امدی اتی بلا ذبح قننی محلندن اولور سه اولسون سکرلیوب قتل اکل ایدر سک اولور مصرع ثانیة نک معنای ظاهر سی تضحیه ایدوب فان اقیان کدر یعنی بولوع کسه نابادر معنای حقیقی سی کند و خانه سند وقت ضحایه دک اقامت ایدوب ارافه دم اقیان کیدر بوبک چوق بولنور و الله تعالی اعلم و استغفر الله العظیم

(کتاب الاضحية)

اشبو کتاب صحت نصابک ما قبلنده که ذبائح مناسبی اضحیه قربانک ذبائح جنسدن اولمیدی شوقدر وار که ذبائح اعم اضحیه اخصدر بونک ما قبلنده فصلله افراد بالذکر اولندیغنی کندوسی واجبه اولوب و کذروه مخصوص شرائط احکام و اسبابله ثابت اولدیغند منیدر کذا فی المسکین اضحیه ده سکر لغت وارد هر مرنک ضمی و تحقیقه یانک تشدیدله و همزه مک کسری یه یانک تشدید و تحقیقه و ضاد ک قحی و کسریله اضحیه هر مرنک قحی و کسریله اضحیه در اضحیه نک اصلی اضحیه در کله ده و او یاجع اولدی قدسبت احدهما بالسکون و او یایه قلب اولوب ادغام اولنوب تناسب الیه حاده مکسور قیلندی یانک تشدیدله جمعی اضامی کلور **﴿﴾** (من ذکر الخاص بعد العام) هی لفظ اسم مایذبح ایام الاضحیه من تسمیه الشی باسم وقته **﴿﴾** اضحیه نک بومقامده ذکر ی عامد نصکره خاصک ذکر ی قیلندر لفته ایام اضحیه ذبح اولنان قربانه اسمدر بوبرشینه وقتک اسمندن ما خود اسمله تسمیه قیلندر امام زفر اضحیه تضحیه دینور وقت مضاده اضحیه ذبح اولند فده دیدی اصل وضعی بودر بعده ایام تشریفدن قننی وقتنده ذبح اولنور سه اولسون انده استعمال اولنور اولدی اشبو بوم عمره اضحیه الیه تسمیه کندوده

قوشلق وقتنده تقدی و اطعام اولدیغنه میندر زیر است اولان بوم نحرده نمازی
ادالیدوب و کوشن مرتفع اولردن مقدم عینم اکلدر تیننده مرسومدر که قرب
مالیه ایکی نوعدر بری صدقه کی تمیکله اولور و بری اعتساق کی اتلافه اولور
اضحیه ده بونک ایکسینده مجتهد زرا اراقه دمه اتلاف ولجی فقرایه تصدقه تصر
فده تمیک و اباحه الیه تقرب واردر انهی واقعاته مسطوردر که اون درهم برقرانی
اشترایک درهم تصدق ایتمدن افضلدر زیر اولکونده که اراقه دمه حاصل اولان ثواب
درهم تصدق ایتمدن افضلدر زیر اولکونده که اراقه دمه حاصل اولان ثواب
دراهم و ذنایر تصدقیله حصولپذیر اولور و شرعاً ذیح حیوان مخصوص نیت
القربیه فی وقت مخصوص) که شرعه اضحیه قربت و عبادت نیتله وقت مخصوصده
حیوان مخصوصی که سنانونوعا که قیون و یکی و دوه و اوکوزی ذیحدر ایدی بلانیه
حیوان مشر و حی ایام مشر و حده ذیح ایله اضحیه اولیوب واجب کنودن
ساقط اولور (و شرائطها الاسلام و الاقامه و البسار الذی یتعلق به) و جوب (صدقه
الغطر) کامر که اضحیه نیک شرطی اولور اسلامدر کافردن اولور لکن اولندن اخرینه
دک وقتک جیعینده بولنسی شرط دکدر کورمز مینکه برکننده وقتک اولنده کافر
اخرنده مسلم اولسه کندویه قربان واجب اولور حریتنده بویه در ثانی اقامتدر
ایندی مسافره ایجاب ایتمز نافله اوله رق ذیح ایدرسه اولور (ثالثا سالف الذکر
صدقه فطرک وجوبی کندویه تعلق ایدن یساردر که حاجت اصلیه سی اولان
مسکنی و متاع مسکنی و مرکوبی و خادمی کی شیلردن ماعدا ایکی بوزدرهم و یا کرمی
مثقال التونه و یا فیتی بونله بالغ اولور سه برنسه به انسانک مالک اولمیدر باغ و باغچه
و عمار امثالی سائر مستغلاته قربان ایجاب ایدر دیونندن ماعداسی ضاب اولور سه
و حالاینده موجود اوایان مدبولننده که مال غایبه قربان اقتضا ایتمز مادم اخذ ایتمد بکجه
قران عظیم الشان تلاوته مقتدر اولان کیمینه نیک هدیه سی نصابه بالغ اولور
مصحف شریفی بولنور سه قربان ایجاب ایتمز تلاوته قادر اولور سه قربان لازم اولور
(الا ذکر کور قجب علی الاشی خایه) اضحیه ده ذکورت شرط اولدیغندن نسا طاقه
سنک اوزر لینه دخی قربان واجب اولور (وسبها الوقت) و هوایام الحروفیل
الرأس و قدمه فی التاتار خایه سببی و قدر که ایام نحر در بنه برین وقتک تکرار یله
کندوسیده تکرار ایدر و نماز کی وقت کندوده سبب اولدیغندن وقتک اوزر لینه
کندوبی تقدیم عینم اولدی وقت موجود ایکن فقیرک اوزر لینه قربانک عدم وجوبی
شرطی اولان غنی مفتود اولدیغنه میندر عند البعض سببی راس غنیدر تاتار خایه ده
بون تقدیم ایلدی (ورکنها) ذیح (ما يجوز ذبحه) من النعم لا غیر فیکره ذیح دجاجة
و دیک لانه تشبه بالجو سی بزایه که اضحیه نیک رکعی انجق قیون و یکی امثالی ذیحی
جائز اولان حیوانی ذیحدر پس طاق و خروسی کی شیلری اضحیه نیتله ذبحده

مجوی طائفه سنه تشیه اولغه انذیحی مکروه قیلندی (و حکمها الخروج
عهده الواجب) فی الدنيا (والوصول الى الثواب) بفضل الله تعالی (فی العقی)
مع صحتة النیتة اذ لا ثواب بدونها) اضحیه نیک حکمی که اوزر لینه ترتب ایدن اثری
ذنباده عهده واجبدر خروج اخرنده الله ذوالجلال حضرتلرینک محضاً فضل
واحسانی اوله رق اجر جزیه و ثواب عظیمه وصول ویندر لکن بلانیه ثواب منعدم
اولغه نیت صحیحه خالصه دن لازمدر (قجب التضحیه) ای اراقه الدم من النعم
عملاً اعتقاد بقدره ممکنه هی ما یجب بمجرد التمكن الفعلی ذکراتی اوصافله
موصوف کیمینه لک اوزر لینه حیوان مذکور تضحیه که قاتی افتق قدرت ممکنه
ایله مجرد فعله ممکن و قدرله واجب اولان وجوبله عملاً واجب اولور اعتقادا
اولر که جاحدی کافر اولماز فلا بشرط بقاؤها لبقاه الوجوب لانها شرط محض
پس قدرت ممکنه ایله واجب اولدیه محضاً شرط اولدیغندن بقاسی وجوبک بقاسته
شرط اولدی شرطک مطلق وجودی مشروطک تحقیق کفایت ایدر بونده
علیت معنایی یوقدر (لامیسره) هی ما یجب بعد التمكن بصفة اليسر فقیرته
من العسر الى اليسر فبشرط بقاؤها لانها شرط فی معنی العلة کامر فی الفطرة
قدرت میسرره که بعد التمكن صفة یسرله که کنیدی عسر که مجرد ممکنه وجوبدن
یسره که بعد التمكن صفت یسرله وجوبه تغیر ایتمکه ایندی اشبوقدرت میسرره
کندوده علت معنایی بولن ان بر شرط اولغه کندوبک بقاسی اضحیه نیک
وجوبنده مشروط قنورتنه که فطرده یوکاد اثر بحث مرور ایلدی زیر معلولک
دوامنه علتک دوامی شرطدر (بدیل وجوب تصدقه بعینها او بنیتها ایامها)
شارحک اشبویل وجوب قولی سالف الذکر بقدره ممکنه قولنه مرتبطدر یعنی شارحک
اشبواضحیه نیک وجوبک قدرت ممکنه ایله اولوب میسرره ایله اولدیغنی وقتی یکدکده
کندوبک عینک و قیمتک تصدقک وجوبی دلالتیه در لکن وجوبی موسعادر که
وقتی دخول ایتدکده بلا تعین اولنده واورنه سنده و اخرنده هر نه وقت تضحیه
ایسه اولور ایندی وقتک اولنده وجوبه اهل اولیوب اخرنده اولسه مثلاً اولنده
کافر و یا عبده و یا فقیر اولوب و یا اولنده مسافر و اخرنده اهل اولور سه واجب اولور بونک
عکسنده واجب اولور اخر وقتده مضیقاً واجب اولور (علی حر مسلم مقیم) عکسر
اوقریه اوبادیه عینی فلا تجب علی حاج مسافر فاما اهل مکة فتلزمهم وان جوا و قبل
لاتلزم الحرم سراج) انخیه شهرده و یا قریه ده و یا بازار و یا بان یرده اقامت ایدن حر مسلم
اوزره واجب اولور پس حاج مسافره ایجاب ایتمز اما اهالی مکة به هر نقدر حج
ایدر رسده کندولر نه تضحیه لازم اولور بضیهر نقدر اهالی مکة دنده اولور سه
لازم اولور دبیلر (موسر یسار الفطرة) عن نفسه لا عن طفله) علی الظاهر

بخلاف علی الظاهر بخلاف العطرة یسار فطره الیه موسر اولان مسلم مشروح
اوزره کندی نفسندن ناشی اضحیه واجب اولور قول ظاهر اوزره چو چق ایچون
بابیه کندو مالندن تضحیه لازم دکلدرفقوی بوقول اوزره در امام اعظم رحمه
الله تعالی دن امام حسن رحمه الله تعالی روایت بیورر که بابیه ولد صغیرندن ناشی
وبابیه اولمیان حقیقی ایچون تضحیه واجبدر اولاد کبار ایچون وزوجه سندن ناشی
ایجاب ایچالا کندو لربنک اذنیله اولورسه اولور فطره بونک خلافتدر که طفلیچون
بابیه تأدیه ایدر (شاة) بازفع بدل من ضمیر تجب اوفاعله (اوسیع بدنه) هی الابل
والبقر سمیت به لفظا منها ولولا حدهم اقل من سبع لم یجز عن احد و تجزی عمادون
سبعة بالاولی) شارح علیه الرحمة ماتنک مخ الغفار نام شرحی نسخفسته تبعیله شاة
کله سی من جهة لاعراب رفعه تجب فعلنک فاعل اولان ضمیردن بدل وبیالذات
کندوسی فاعلیدر دیدی لکن شارحک نسخفسته معلومکه قحج التضحیه
واقع اولشدر امدی فاعلی تصریحا ذکر اولمش اولغله شاة کله سنک کندودن
بدل ویا فاعل اولسی صحیح اولماغین والمضحی به شاة تقدیر به مبتداء محذوفه خبر
اولور یاخود تضحیه به متعلق اولورق اولسه بر باز یاده سیله بشاة دینسه پک ظاهر
اولور ایدی یعنی اضحیه قیون ویا بدنه که ابلد بقرک سبعی کیدی سه حده بر سه حیدر
ویا تضحیه بونلر الیه اولور مزبور حیوانلره بدنه تسبیح سی سمر بوب اترینک صق
اولدیفته مبتدیر و تضحیه نک بونلردن اولدیغی اصحاب کرتیدن جابر رضی الله تعالی
عنه دن روایت اولنان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه بر ایدی کیمنه دن
قربان ایچون بر بقره یدی کیمنه دن ناشی بر برنه ذبح ایلدک مضمونه مبتدیر
قیونده نص اولماغین قیاسی اوزره باقی قالدیکه اراقدم تجزی قبول ایمان بر قرتدر
یدی کیمنه نک برینک حصه سی سبعة اقل اولورسه اصلا برینک قرانی جائز اولمز
ز بر بعضی سنک حصه سنک قر بدن خروجیله جله سنک حصه نیک خروجی لازم
کلوریدی نفر دن اقل اولان ذواتک مشترک اولدقلری بدنه ده هر برینک حصه سی
سبع وزیاده اولورسه انک اضحیه کفایتی بالطریق الاولدر (فجر) انصب علی
الضرفیة (یوم النحر الی اخرایامه) وهی ثلاثة افضلها اولها) تضحیه نک وجوبی
یوم نحرک فجر نیک طلوعنده در اوج ایام نحرک اخر بندک یعنی اول وقتی بودر مصری
حقنده ذبحک بعد الصلوة اولسی شرط در افضل ایام اولکی کونیدر فجرک انصبی
ظرفیت اوزره در که تجب فعلند مفعول فیدر (ووضعی عن والده الصغیر من ماله)
صححه فی الهدایة (وقیل لا) صححه فی الکافی قال ولیس للاب ان یفعله من مال طفله
ورحمه ابن الشنفه باباچو چغفک مالندن کندو ایچون تضحیه ایدر بوقولی هدایه ده
تصحیح ایلدی به ضیلر تضحیه ایتدیریدلر بونده کافیده تصحیح ایدوب بابیه طغفک

مالندن تضحیه مشروع دکلدردیدی ابن الشنفه بونی ترجیح ایلدی چو قلت
وهو المعتمد لما فی متن مواهب الرحمن من انه اصح ما یفتی به وعمله فی البرهان بانه ان کان
المقصود الائتلاف فالاب لا یملکک فی مال ولده کالعتق والتصدق باللحم فال الصبی لا
یحتمل صدقة التطوع وعزاه للبسوط فلیحفظ شارح علیه الرحمة دیر که اشبو بعضک
عدم تضحیه قولی معتمد زیر امن مواهب الرحمن مستنور در که اصح ما یفتی به
بابانک صغیرک مالندن عدم تضحیه سیدر برهاندیه بو که علمنده سرد ایتدیکه بابانک صغیرک
مالندن کندو ایچون تضحیه سندن مقصودی مالی اتلاف واضاءه ایدعتق کی
اب بو که قادر اولمز واکر لحنی تصدق اید صینک مالندن نافله صدقه اولمز
مضمون مشروحی صاحب برهان مبسوطه عزو ایلدی اضحیه نک وجوبی ذکاتک
وجوب سندن اول وارجم اولدیکه حتی صینک مالندن تضحیه ایجاب ایدوب ذکاة
اقتضا ایتد چو فرغ علی القول الاول بقوله (واکل منه الطفل) وادخله قدر حاجة
(وما بقی یدل بما ینتفع) الصغیر (یعنه) کثوب وخف لا بما یتهاک کخبز ونحوه ابن
کمال وکذا الجند والنوصی بعد ازین مصنف کتاب علیه رحمه الملک الوهاب کندو
قولیله قول اول اوزره مسئله تفریع ایدر که طفلاک قر باندن بابیه کندوبه اکل
ایتد بروب وحاجتی مقداری ایدن کندوبه ادخار وروب وخف کی کندونک عینله
انتفاع ایده چکی نندبه باقیسی تبدیل ایدر بونک ظاهری در امله بیع ایدوب ثمنله
انتفاع ایده چکی نندنک شراسنک عدم جواز ایدر خبر کی استهلاك اولنور نسته به
استبدال اولنور جند ووصیده اب کیدر (وصح اشتراک متفق بدنه شریک لاضحیه)
ای ان نوبی وقت الشراء الاشتراک صح استخوانا والالا) استخوانا) تضحیه ایچون
اشتراک اولان بدنه ده التي کمنیه بی شریک قلیق استخوانا صحیح اولدی یعنی حین
شراده مشتری اشتراک نیت ایش اولورسه اولور بوقیه اولماز قیاس اولان قر ایچون اشترا
اولندیفندن تمول طریقله بیعتک امتناعیدر وجه استخوان بودر که مضحی سمر جده
بر بقره بولوب حین شراده مشتری کا بولماغین ای اشتراک نصرکه شرکا طلب ایدر پس جائز
اولسه شرعا مدفوع اولان جرح لازم اولور (وذا) ای الاشتراک (قبل الشراء
احب) اشبو اشتراک قبل الشراء بولمشی شرعا پک محبوب و مرصیدر
(و یقسم اللحم وزنا لا جزا الا اذا ضم معدن الا کارع او الجسد) حرف الجنس بخلاف
جنسه تضحیه مشترک نک لحمی وزنا تقسیم اولنور جزا که مارضه تخمینا تقسیم اولمز
الا یا فزندن ویا در بیندن لحمه بر مقدار شی ضم اولنور سه جنسی خلاف جنسه
صرفله تقسیم مشروع ولور (واول وقتها بعد الصلوة ان ذبح فی ماله) ای بعد اسبق
صلوة عید ولوقبل الخبطة (لکن بعدها احب) تضحیه بی ذبح مصرده اولورسه اولکی
وقتی بیرام نماز نیک الاول ادا اولنان نماز نصرکه که وقتدر هر تقدیر خطبه دن مقدم

اولور سده لكن خطبه دن صكره اولوق بك كوزلدر (وبعد مضى وقتها اولم يصلوا العذر) برعذر ميني بيرام نمازنى قيلرزسه انلر حقنده قربان ذبحك وقتى صلاة عيدك وقتك مضيندن صكره در) ويجـ وزنى القدو بعده قبل الصلاة لان الصلاة فى القد تقع قضاء (لا اداء زيلعى وغـ يره) يوم تحرك ابرته سى ككه ايكنجى واوجنجى كونده نماز قضاء واقع اولوب اداء اولمغين انلرده تضيحه نمازدن مقدم جائز اولور (وبعد طلوع فجر يوم النحران ذبح فى غيره) شهر ك غيرده اولور سده قربان ذبحك وقتى يوم تحرك فجرينك طاو عند نصكره در بونده اصل ومينى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان اول نكنا فى هذا الصلاة ثم الاضحية قول بلاغت سمولدر بونى كندويه بيرام لازم اولان كيمسندر حقنده بيورديلر كه اضحية ايله نمازدن مشغول اولمدر پس طشرده بولنان ذوات حقنده نماز واجب اولمغين اضحية بى تاخير ك برمعناسى اولماز و اخره قبل غروب يوم الثالث وجوزه الشافعى فى الرابع ك اضحية نك اخر وقتى اوجنجى كونك غروبى نكندن مقدمه در امام شافعى عليه ازجه در دنجى كونده قربان ذبحنى تجوز بيورديلر ايام نحر اوج كون وايام تشر بده اوج كوندر جله سى درت كونده مرور ايدر درت كونك اولكيسى فقط يوم نحر در اخر كيسى انجـ ق يوم تشر بقدر ما يسترلنده كه ايكى كونه يوم نحر و يوم تشر يق ايكسيدة اطلاق اولور ايت كريمه ده كه ايام معدودات ايام نحر در ايام معلومات ايام تشر بقدر (والمعتبر مكان الاضحية لا مكان من عليه) ذبحده مبر اولان اضحية نك مكاندر اوزر يند قربان واجب اولان كيمسندر مكانى دكلدر ايدى قربانى طشرده و كندوسى مصرده اولان قربانى فجر طلوع ايتديكى كى ذبح اولمدر بونك عكسند انجق بعد الصلوة ذبحى جائز اولور صدقة فطر بونك خلافة در كه انده فاعلاك مكانى اعتبار ذمده تعلق ايتكين فحيلة مصرى اراد التعميل ان نحر جهها الخارج المصر فيضحي بها اذا طلع العجز مجتبى شهرده به انوب قربانى نمازدن مقدم بحله ذبحنى مراد ايدن كيمسندر ذبحك حيله سى انى خارج مصر كه مسافر ك نمازى قصر ايدى جكي بحله اخر ايجله بر كيمسنديه امر ايدوب انده شفق ادينى كى تضيحه سيدر كندوسى خرواج اتمامليك فقط قربانك محليتك اعتبارى ظاهر اوله (والمعتبر اخرو قتها للفقير وصنده والولادة والموت فلو كان غنيا فى الاول الايام فقيرا فى اخرها لا يجب عليه وان ولد فى اليوم الاخر يجب عليه وان مات فيه) لا يجب عليه فقر وغنا ده ولادته مونده معتبر اولان اضحية نك اخر وقتدر فحين بر كيمسند ايام تحرك اولنده غنى اخرنده فقير اولور سده كندويه قربان واجب اولر انصكره كه كونده ولادت ايدن ولده واجب اولور صغير ايجـ ون اضحية اولور ديدكارى قول اوزره اخر كه كونده وفات ايدر سده لازم اولر (بين ان الامام صلى بغير طهارة تعاد الصلوة دون الاضحية لان من العلماء

من قال لا يعيد الصلوة الا لامام وحده فكان للاجتها دفيه مساع زيلعى امامك بيرام نمازنى طهارتسز قيلدر دى تين ايدرسه نماز اعاده اولنور اضحية اعاده اولنماز زير اعلمادن نمازى انجق امام اعاده ايدر دير ذوات بولمغله كندوده اجتهاده مساع شرعى اولدى (وفى المجتبى انما تعاد قبل التفرق لابعده) مجتبا ده قبل التفرق نماز اعاده اولنور بعد التفرق اولنماز ديومر سومدر بومتك اطلاقى تقيددر ووفى البرزاية بلدة فيها قننة فلم يصلوا ونحوها بعد طلوع الفجر جائز فى المختار) براز به ده مر سومدر كه بر بلده ده برفته ظهور ايتكله اهالى به نماز قلدر روالى معدوم اولمغله نمازى قبله ميوب طلوع فجر دن صكره قربانى ذبح ايتسدر قول مختار ده جائز اولور و لكن فى السابيع ولوتعد الترك قنن اول وقتها لايجوز الذبح حتى تزول الشمس انتها ك لكن سابيع نام كتابده مذكور در كه امام نمازى قصدا نك ايدرسه قربان ذبح ايدن كيمسنديه ذبحى وقتك اولنده ايتك سندر لكن امامك نمازى قيلدر مسى احتمالى اولديغندن قبل زوال الشمس ذبح جائز اولدى و قيل لايجوز قبل ازوال فى اليوم الاول وتجوز فى بقية الايام قلت وقد مناه مختار الزيلعى وغيره وبه جزم فى المواهب فتبه ك بعضيلر يوم اولده قبل ازوال اضحية جائز دكلدر سار كونلرده جائز در ديديلر شارح عليه ازجه در كه بر ما سبقه بيان ايتك كه جواز زيلعك وغير يلر نك مختار ايدر بومضونه مواهبه جزم ايلدى لكن زيلعك جوازى اختياري ترك عذره ميني اولديغند نظرا ليدى سابيعك استندرا كى عمد ترك صورتده در مناسبستز جه در كى كالمو شهدوا انه يوم العيد عند الامام فصلو) ثم ضحوا (ثم بان انه يوم عرفه اجز أهم الصلوة والتضيحة) لانه يمكن التحرز عن مثل هذا الخطاء فيحكم بالجواز صيانة لجميع المسلمين زيلعى ك ته كه بعض كيمسندر ك حضور قاضيه اشبو كون يوم عيددر ديوشهادت ايتلر ايله ناسى نمازى ادا و قربانى ذبح ايتد ك نصكره اول كونك يوم عرفه اولديغى ظاهر اولور سده نمازى واضحية لى صحيح اولور زير بومثلاو خطادن نحرز ممكن اولمغين جميع مسلمين نماز زيرى واضحية زيرى افساددن صيانة جواز ايله حكم اولنور (و كره) تنزيها (الذبح ليلا) لاحتمال الغلط ك غلط احتماله ميني قربانى كجه بوغلق تنزيها مكره قيلندى (ولوتركت التضحية ومضت ايامها تصدق بها حية نادر) فاعل تصدق (لمعينة) ولو فقيرا ك هر نقدر فقيرا ولوسده بر معين قيون نذر ايدن كيمسند انك تضيحه سى ترك ايدوب ايام نحرده مرور ايدرسه انى درى اولديغى حاله تصدق ايدر و او ذبحها تصدق بلحمها ولونقصها تصدق بقيمة النقصان ايضا ك بر كيمسند نذر ايتيكى حيوانى ذبح ايدرسه انك لحنى تصدق ايدر اضحية سى نذر ايتيكى قربانك تعييله فيتمته نقصان طارى اولور سده نقصان قيمتى به تصدق ايدر و لا ياكل النادر منها فان اكل تصدق بقيمة ما اكل ك

ناذرند را بتدبیری قربانیدن اکل اید من فرضا اکل اید رسه اکل اید یکی مقدارک
 قیمتی تصدق ایدر ﴿﴾ (فقیر) عطف علیه شرها لها (اوجوبها علیه بذلك حتی
 يمنع علیه بیعها ﴿﴾ فقیر نادر اوزره معطوف بر یعنی اضحیه ایچون فقیر الحال کیمینه
 بر قربان اشتراک ایدوب تصحیه سنی ترکله ایام نحر مرور ایدرسه وجوبه بناء انی تصدق ایدر
 کور من میسکه کندویه انک بیعی جائز اولمز ﴿﴾ (و) تصدق (بقیمتهای شرها اولان)
 لتعلقها بذمة شرها اولان فالمراد بالقيمة قيمة شاة تجزى فیها ﴿﴾ کندویه
 اضحیه واجب اولان عننی تصحیه بی ترکله ایام نحر مرور ایدرسه قربان کندون
 ذمته تعلق ایدر انی اشتراک ایدوب ویا بتسویق قیمتی تصدق ایدر عدم شرایی صورتده
 قیمتک تصدقیتک زومی ظاهر و باهر در اشتراک ایدوبی تقدیر جرحه بخیر در یا حیای عینی
 ویا قیمتی تصدق ایدر قیمتدن مراد اضحیه به صلاحیتی اولان برقیونک قیمتدر
 ﴿﴾ (وصح الجذع ذوسته اشهر) من الضان ان کان یحب لو خلط بالثیاب لا یکن التیمز
 من بعد ﴿﴾ قربانه قیوندن التی ایلق قوزی صحیح و مشروع اولور اگر بریاشنده
 اولان طوقلو تعیر اولور قیونلره خلط اولدقده عظیم الجثه اولوله مساندت بعیده دن
 نظر اولدقده انلردن تمیز و فرق ممکن اولمز سه ایددی جثه سی صغیر اولور سه
 انجق بریاشنده که اولور یونک جواز سه دلیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 ﴿﴾ یجوز الجذع من الضان اضحیه قول شریف ندر ﴿﴾ (و) صح (التی فصاعدان التثاق
 اننی) هوائن خمس من الابل وحوالین من البقر والجواموس وحول من الشاة ﴿﴾
 اوج نوع حیواندن سنلری ثنی واندن زیاده واصل ویاغ اولان دن اضحیه صحیح اولور
 دوه دن ثنی بش یاشنده او کوزایله جاموسدن ابکی یاشنده قیونله یکیدن بریاشنده اولدرد
 اشبو اسنان لایله اضحیه قربانی تقدیر و بیان بونلردن نقصان اولور سه جواز سه
 مانع اولوب زیاده سنک عدم مانعیتی افاده ایدر ایددی سنی بونلردن نقصان ایله قربان
 جائز اولمز اکثر ایله مشروع بلکه افضل اولور بعض فضالیان مشروعی درت یتیمده
 کشف وتفصیل برله یور مشلدر ﴿﴾ صح الثنی من انواع اجمعها ولم یجز جذع الا
 من الضان اما الثنی فامت له سنة وذلک فی بقر ما حال حولان وذلک فی الابل ابن
 الجرس ثم اذا عرفت ذلک فاعرف حد جذعان وذلک فی غنم نصف و فی بقر ﴿﴾
 حول واربعة فی جذعیران فعرک ما قبله عطفی عطف اخص علی العام قیلنددر
 ﴿﴾ والمتولد بین الاهلی ولوحشی یتبع الام قاله المصنف حیوان مشر و حلدن
 اهلیه وحشی لری میانلرنده تولد ایدن اناسد تابع اولور که انک اضحیه سی جائز اولور سه
 بونکده اولور یوقسه اولمز ﴿﴾ (فروع) الشاة افضل من سبع البقره اذا استویا فی القيمة
 واللحم والكبش افضل من النعجة اذا استویا فیها ﴿﴾ برقیون برقره نک بدی سه منده
 بر سه مندن افضل اولور اگر قیمتده ولجده مساوی اولور رسه ارکک قوج

دیشی قیوندن افضلدر سه لحم و فیتلری مساوی اولدینی صورتده و بر قربان ایچون
 برقیون ذبح ایدندن براو کوز ذبح ایدسه بعضا ردیدیلر که قیمتی اعتبار اولور لحمی اعتبار
 اولمز درق سببی قرض باقیسی نافله فقهادن فضلی بدنه نک لحمی اکثر اولد بفسندن
 افضلدر یور وب براضیه ایچون ذبح اولور سه کلیسی فرض اولور دیدی
 نمازده ما یجوز به الصلوة قران تلاوته قصر ایدن کیمینه نک نمازی صحیح اولوب
 انک اوز رینه زیاده قراءت ایدر کتده مقرر و کلیسی فرض اعتبار اولدینی کبی
 ابکی قیون قیمتده ولجده برابر اولور رسه قنقنک لحمی اکل اطیب اولور سه انک
 دنجی افضل اولور لحم و قیمتده مختلف اولور رسه فغیه نک بهاسی و لحمی زیاده اولور سه
 انک اضحیه سی اولدرا ایددی مثلاً یکر می غروش ایدر قوج قیون اون بشاک خصدن
 افضلدر قیونلردن افضل اولان فاره قاش کوزل بونیز لوانشاش اولقدر
 ﴿﴾ والانی من المغرافضل من النیس اذا استویا فیما الاثنی من الابل والبقر افضل حاوی ﴿﴾
 یکینک دیشیسی وارککی بهاده بر اولور سه اضحیه دیشیسی ارککندن افصادر
 دوه ایه او کوزدن دیشیسی افضلدر ﴿﴾ و فی الوهانیة ان الاثنی افضل من الذکر
 اذا استویا فیما والله اعلم ﴿﴾ وهابنده مذکور در که بدنه نک ابکی نوعنده که ابلاه بقرده
 فیتلری بر اولور سه دیشی ارککندن افضلدر بونلرده دیشی لحمی ارکک لخدن
 اطیب والذوالغین اما قیونله یکیده انشاش اولور رسه ارککی افضلدر بونلردن الاضحیه
 ولذا قبل الذبح بذبح الواسعها وعند بعضهم تصدق به بلاذبح ﴿﴾ اضحیه قبل الذبح
 برولد کتور سه کندو ایله برابر ولد ذبح اولور بعضی بلاذبح حیای تصدق اولور ردیدیلر
 ضاعت اوسرفت فاشتری اخری نم وجدها فالافضل ذبحهما وان ذبح الاولى
 جاز و کذا الثانية لو فیتهما کلاوی اوا اکثر وان اقل ضمن ازان و تصدق به بلا فرق بین
 غنی و فقیر ﴿﴾ براضیه قربانی ضایع اولوب ویا سرفت وولفغله صاحبی دیگرینی
 اشتراک ایدر کدنصرکه مقدمکنی اولور سه افضل اولان ایکسینده ذبحدر فقط
 اولکنی ده ذبح ایدده اولور ایکسینک بهاسی بر اولوب ویا ایکسینی قیمت
 اکثر اولور سه نید بویه ایدده ذبح ایدسه اولور واکر ایکسینک بهاسی اولکندن اقل اولور سه
 زیاده سنی ضامن اولوب تصدق ایدر اشبو حکم مشر و حده غنیه فقه میانلرنده
 فرق بوقدر (وقال بعضهم ان وجبت عن یسار فکذا الجواب وان اعسار ذبحها ما یایع)
 بعض فقها یور دیلر که اضحیه بر کیمینه نک اوز رینه عن یسار که نصابه مالک اولوب
 غناسندن ناشی واجب اولور سه حقتده جواب مسئله مشر و حده که جواب کیدر که
 اولکنی بهازی برویا اکثر اولور سه نانی بیده جائز اولور واکر عن اعسار که فقیر اولور
 نذر ایله کند و نفعنه واجب قیلش اولور سه وجوباً ایکسینده ذبح ایدر ﴿﴾ (ویضی بالجاء
 والحضی والثولاه) ای المجنونة (اذا لم تنعها من السوم والرعی وان منعها لا تجوز)

التضحية بها قربان بوزن لسان ذات بونيز سز اينامش وجنونی رينه مانع اوليان بجنونه
اضحية اليه تضحية ايدر جنونی سوم ورعية مانع اولوب يالورسه انكاه تضحية جائز اولز
والجربا السمينة) فلو مهزولة لم يجر لان الحرب في اللحم نقص دخی سمن ابوز حيوانه
تضحية جائز در يك زبون اولورسه جائز اولز لخدمه ابوز نقصاندر (لابلعمياء والعوراء
والعجفاء) المهزولة التي لا تخ في عظامها ايكي كوزی بردن كورميان ويركوزی
كورميان يك چشم وككاريك دورينده ايليكي اوليان يك زبون حيوانك تضحية سي
مشروع دكلدر (والعرجاء التي لا تمشي الى المنك) اي المذبح والمرضة البين مرضها
دخی ذبح محلته يورويه ميان طوبل واقساق ومرضی ظاهر وآسكاره مريضه حيوانك
تضحية سي اولز (ومقطوع اكثر الاذن والذنب والعين) اي التي ذهب اكثر نور
عينها فاطلق القطع على الذهاب مجازا وانما يعرف بتقريب العاف قولايك وباقور
وغنيك اكثرى مقطوع وياكوزيك نوريك اكثرى كتمش اولان حيوانك اضحية سي جائز
اولز ذهابه قطع اطلاق ذكر سبب ارادة مسبب اوله رق مجاز در كوزيك نوريك
ذهابك معرفتي علفني تقريله در (او) اكثر (الالية) لان لاكثر حكم الكل بقاء وذهابا
فيكني بقاء الاكثر وعليه الفتوى مجتبي اية همره نك قحيله سجده وزنده جعي جمعه
وزنده در يعني دخی قيونك قوبروغنك اكثرى مقطوع اولورسه اضحية به اولماز بقاء
وذهابا اكثر ايجون حكم كل اولغين اكثرينك بقاسي كفايت ايدر ثلث وثلثون دون قليل
زياده سي كثير در فتواده بونك اوزرينده در (و) لا (بالممتاء) التي لا اسنان لها
ويكني بقاء الاكثر وقل ما تعلف به دشيرى اوليان حيوان قربان اولز اكثرى باقىده
اولور بعضيلر كندوايله يم سوب اولورسه اولور دبديلر (والسكاه) التي لا اذن لها خلقة
فلولها اذن صغيرة خلقة اجزأت زيلعي خلقة قولقلى اوليان حيوان قربانه اولز
ايدي خلقي قولقلى كوچك اولورسه اولور (والجداء) مقطوعة رؤس ضرعها
اوياسنها عمده نك باشلري كسلر وياعمرى قوريش حيوان اولز (والجداء) مقطوعة
الانف والامصرمة اطباؤها وهي التي عولجت حتى انقطع لبنها ولا التي لا الية لها خلقة
مجتبي) دخی بورى كسلش وسودی كسلوب يوريسي امزرميان دوه وخلقى قورغى
اوليان حيوان قربان اولماز (ولا بالخشى لان لهما لا ينضج شرح وهبانية وتمامه فيه)
خشى كه هنوز مذكر وهنوز مؤنث اولان حيوانك دخی تضحية سي اولز لمي ابوجه
نميبون اننى اولماغين اشبومسلة نك تمام وتفصيل وهبانية شرحنده در (و) لا (الجلالة)
التي تأكل العذرة ولا تأكل غيرها فقط غدر كه بخاست اكل ايدوب سائر بنسنة اكل
ايتيمان جلالة نكده تضحية سي اواز (ولواشتراف سليمة تميت بعيب مانع) كامر
(فعليه اقامة غير هاقامها ان كان غنيا وان كان فقيرا اجزأه ذلك) براضحيدي صاغ
وسالم اوله رق اشترائيد كندصكره مارالذكر اضحية بي مانع عيوبدن برعيله متيب اولورسه

مشتري مر قوم اغنيادن اولورسه كندويه انك غيريسي انك مقامنه اقامه لازم اولور
فقرادن اولورسه او كفايت ايدر (وكذا لو كانت معيبة وقت الشراء لعدم وجوبها عليه
بخلاف الغنى) فقيرك اشترائيدكي قربان حين شراسته معيبة اولورسه بته كفايت ايدر
ذاتده كندويه قربان واجب اولماغين اماغنى فقيرك خلافتدر (ولا يضر تعيبها
من اضطرارها عند الذبح) اضحية نك ذبحي وقتده اضطرار وحر كندن تعيب ضرر
وبرمز (وكذا لو مات فعلى الغنى غير هالا فقير) بته بويه اضطرار بدن ناشي حين ذبحنده
اضحية هلاك اولورسه غنيك اوزر بته نك غيري ذبح لازم اولور فقيره اولماز (ولو وضعت
اوسرقت فشرى اخرى فظهرت فعلى الغنى احداها ممتنى) اضحية تيوب وضايغ اولوب
وياسرت اولندقدنصكره مضحي غيريسي اشترائيدوب بعده مقدمه بولوب ظاهر
اولورسه امدى اغنيادن ايه انك برينى فقرادنه ايكيسي بردن ذبح ايدر (وان
مات احدا السبعة) المشتركين في البدنه وقال الورثة اذبحوا عند وعظكم صح عن الكل
استحسانا لقصد القرية من الكل بريدنده مشتركا اولان يدى ذواتك برى وذات ايدوب
ورثه لري شريك بريدنده متوفادن وكندونفسك دثناسي بدنه ذبح ايديكرديسه استحضانا
كليسندن صحيح اولور قربت قصد ايدكاريك بته بولوبخوها اذن الورثة
لم يجرهم لان بعضها لم يقع قربته شركا ورثه نك اذسيز ذبح ايدر لايه بعضلر بدن
قربت اوله رق واقع اولماغين قربانلر بته كفايت ايتز عدم تجزيسه بته كليسي قربت ايامغين
(وان كان شريك الستة نصرا تيا او مریدا اللحم لم يجر عن واحد) منهم لان الاراقة
لا تجزى هذا يلزم بريدنده شريك التيسى نصرا تى والجنى مراد ايدوب عبادت
قصد ايتز ايسه اراقه نك عدم تجزيسه مبنى ديك شريكك قربانه كفايت ايتز
اما جله سي قربت قصد ايدوب لكن قربنلري مختلف اولوب مثلا بعضي نكده
اضحية وبعضيلر كنه هديه ويا كفارت ويا دم قران ويا تمنع ويا عقيقة او اورسه اولور
(فروع) ولوان ثلثة نفر اشترى كل واحد منهم شاة للاضحية احدهم بعشرة والاخر
بعشرين والاخر بثلثين وقيمة كل واحد مثل ثمنها فاختلفت حتى لا يعرف كل واحد
شاته بعينها واصطلحوا على ان يأخذ كل واحد منهم شاة يضحي بها اجزأهم ويتصدق
صاحب الثلثين بعشرين وصاحب العشرين بعشرة ولا يتصدق صاحب العشرة
بشيء) اوچ نفر كيسندون برى اون غروشه برى يكرمي به وري او توز غروشه اوله رق
هر برى اضحية ايجون قيون اشترائيدوب وهنر قيونك قيمته ثمنلري مثالو اولوب
وقيونلر برز بته مخطا اوله رق هر برى بعينه قرباني يله ميوب لكن هر برى قيونك برينى
لاعلى التمين الوب اضحية ايتكمه صلحه راضى اولور لسه اضحية بته كفايت ايدر شوقدر
واركه او توزلق قيونك صاحبي يكرمي غروشي يكرمي لك صاحبي اون غروشي تصدق ايدر
اونلك صاحبي برشي تصدق ايتز (وان ذن كل واحد منهم ان يذبحها عنه اجزأه ولا يذبحها

عابه كالوضی اضمیة غیره بفراموشی (ما را الذکر او چک هر بری را آخر کیمسته کند و
ایچون اضمیة سنی ذبح ایتکه اذن و بر مکله ذبح ایدر ایه کفایت ایدر کند و به برشی
تصدیقده ایجاب ایتزته که امری اوله ستر بر غیر کیمسته نک اضمیة سنی بر کیمسته ذبح
ایله جائز اولدینی کی (و یا کل لحم الاضیة و یؤکل غنیا و یدخر و یدب ان لا یتنقص
التصدق عن الثلث) قربان بوغزلیان شخص توفیق قرینه کند و اضمیة سنک لمنندن
کند و سی بالذات اکل و تناول ایدوب و اغنیا و فقرادن سار اقر با و احباب و مسافر لینه
اطعام و اکرام ایدوب بر مقدار بنی ادخار دخی ایدر تصدق ایتدیکی ثلثدن نقصان
اولماق مندوب و مناسبتدر افضل اولان ثلثی تصدق و ثلثی اقر با و اصدقا ضیافتی
ایچون و ثلثی اهل و عیال ایچون ادخار در فقیر و غنی مسلم و ذمی دیله دیکی کیمسته به
اضمیة سندن هبه ایدر کیمستی تصدق و یا کالیمستی حبس و ادخار ایدر سه جائزدر
ذی عیال اولان کیمسته به اهل و عیالند توسعه ادخار افضلدر (و ندب ترک لندی
عیال توسعه علیهم) (و ان ذبح یده ان علم ذلك والا) یعلمه (بشهادها) بنفسه و یا بر غیره
بالذبح کیلا یجعلها میتة ذی عیال اولان لیمسته به کند و زینه توسعه قربانک
لحی الا یقولوب تصدق و الندن کلوب یا یلور سه کند و سی بالذات ذبح ایتک
مندوب و مستحب قیامدی زیرا عبادات و طاعاتدن اولی اولان انسان کند و سی
بالذات مباشرت ایتکدر یوق کند و سی لیلوب الندن کله زنده کند و سی بالذات
اضمیة سنده حاضر اولوب را آخر کیمسته به ذبحیله امر ایدر که حتی نا اهل اولان
کیمسته ذبح ایتکه متیه اولیه حدیث شریفده وارد اولمشدر که رسول الله
صلی الله علیه و سلم حضرت لری فاطمة ازهر را رضی الله تعالی عنهما به قومی فاشهدی
اضحیک فانه یففرک باول قطرة منها کل ذنب و قولی ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی
للقرب العالمین لا شریک له اما انه یجاء بلحمها و دمها فیوضع فی میراثک و سبعون
ضعفا یور مشدر انسانک قربانک ذبحده حاضر اولمستک مسنونیتن طیور مشدر
(و کره ذبح الکتابی) و اما المجوسی فحرم لانه لیس من اهله درر که اهل کتابک
اضمیة بی ذبی مکر و هدر مجوسی ار باب تقریدن اولماقین کند و نک اضمیة ذبی حرامدر
ذبحدری اکل اولماق (و تصدق بجلدها او یعمل منه خوغر بال و جراب)
و قربة و سفرة و دلو و یدله بما یتنفع به بقیا کامر لا یستهلاک کحل و لحم (و نحوه)
کدر اهرم که قربانک در سی تصدق اولتور و یاخود کند و دن غربال و الک و طفر جق
و قربه و سفرة و قوه امثالی نسته زریلور و یاخود سالف الذکر عینی باقی اوله رق
کند و ایله انتفاع اولتور شیاره تبدیل اولتور ما کولات مشروبات و عندن سرکه و لحم
امثالی در اهرم و دنانیر کی عینی استهلاك اولتور نسته له استبدال اولتور (فان بیع
اللحم او الجلد به) ای مستهلاك (او بدر اهرم تصدق بینه) و مفاده صححة البیع مع الکراهة

وعن الثاني باطل لانه كالوقف مجتبی (امدی اضمیة نک لحی و بادریسی استهلاك اولتور
نسته مقابله سنده و باد راهله بیع اولتور سه ثنی تصدق اولتور مضنون مشر و حک
مفادی مع الکراهة بیعک صحتدر امام ثانیدن وقف کی اولغه بطلاقی مرویدر
(و لا یعطى اجر الجزا منها) لانه کبیر و استغیبت من قوله علیه الصلوة والسلام
من باع جلد اضمیة فلا اضمیة له هداية ذبی اضمیة دن فصایک اجر قی اعطا اولتماق
زیرا بودخی جزاره اجر قی مقابله سنده بیع کبیر را شوب جزا مسئله سنک حکمی رسول الله
صلی الله تعالی علیه و سلم قربانک درستی بیع ایدن کیمسته ایچون اضمیة کامله بوقدر
قول بلاغت انما لندن استنباط اولمشدر و حضرت علی رضی الله تعالی عنه تصدق
بجلا لهما و خضا منها و لا تعط الجزا منها شیئا امر واجب الاتباع لری صادر اولمشدر
(و کره جز صوفها قبل الذبح) لیتنفع به فان جزه تصدق به قبل الذبح که اضمیة نک
یو کنی کند و زینه انتفاع ایچون قرق مکر و هدر ایدی قطع ایتدر اولور سه اقی تصدق ایدر
(ولا برکبها ولا یحمل علیها شیئا ولا یوجرها فان فعل تصدق بالاجرة حاوی لفتاوی
لانه التزام اقامته القربته بجمع اجزائها) اضمیة ایچون اشترا اولسان حیوانک
اوزینه صاحبی بنه مزو بر نسته حمل ایده میوب و اجاره ایده من ایده جک اولور سه
اجر قی تصدق ایدر زرا صاحبی جمیع اجزاسیله اقامته قربی التزام ایدر یوب
و کند و سی قربت ایچون زمین ایتکه قبل اقامته القربته کند و به انک اجزا زندن
بر جزایله انتفاع حلال و مشروع دکادر (بخلاف ما بعده) حصول المقصود مجتبی
بعد الذبح که صورت مشرحه نک خلافتدر ارافه دم مقصودی حاصل اولدیغندن
کرک جز صوف و کرک جلب لبن مثلا و شلایله انتفاع جائز اولور مکره اولز
(و یکره بلنها قبله) کافی الصوف و منهم من اجازها بالغنی لوجوبها فی الذمة
ولا تعین زبلی ذبی قبل الذبح اضمیة قربانک یو کیله انتفاع مکره اولدینی مثلا و سودیله ده
انتفاع مکر و هدر فقها دن بعض ذوات من یور الله انتفاعی غنی به تجوز زیور مشلر
ذمتده واجب اولغه تعین انما مکین (ولو غلط انسان و ذبح کل شاة صاحبه) یعنی
عن نفسه علی ما دل علیه قوله غلطا اولم یغلط فیكون کل واحد و کیلا عن الآخر
دلالة هداية قاله ابن الکمال و ظاهر کلام صدر الشریع و غیره وقوعه عن صاحبه
(صح) استحسانا (بلا عزم) و یتحالیان ولوا کلا ولم یعرفا ثم عرفاهما (ایکی کیمسته قیونلنده
غلط ایدوب هر بری دیگر نک قیوننی کند و نک اضمیة سیچون ذبح ایله بلا عزم استحسانا
صحیح اولور که هر برینه ضمان ایجاب ایتز مقدم غلط لری لیلوب اکل ایدوب صکره
معلوم لری اولور سه بر بر لیه استحلال ایدر ایدی غلط ایتسوند و یا ایتسوند دلالة
هر بری دیگرندن و کیل اولش اولور و ابن کالک قولیدر صدر الشریع نک و سار بر نک
کلامینک ظاهری ذبحک صاحبندن ناشی واقع اولمشدر بو تقدیر چه قیمتی ضمان اولور

امام زفر رحمه الله تعالى قول او زره و اولواكلا قولنده اولي اولان و اولك خذ فدر (وان تشا خا
ضمن كل لصاحبه قيمة لجمه و تصدق بها) من بوز قيون صاحبلى غلط ايتوب بيله رك
هر برى طمع خام لرندن ديكر زيك قيوننى ذبح ايدرسه بعد الاكل هر برى صاحبند
قيونك انك قيمتى تضمين تصدق ايدر قبل الاكل والا تلاف اولور سه هر برى
كند و لحنى الور قوت و اوائل القاعدة الاولى من الاشياء لو ضراها بنية الاخيه فذبحها
غيره بلا اذنه فان اخذها مذبوحة ولم يضمه اجزائه وان ضمته لا تجزى به وهذا اذا ذبحها
عن مالها فلا ضمان عليه انتهى فراجع به شرح عليه ازجه دير كه اشباهك
قاعدة اولى سنك اوائلنده مذكور در كه بر كيمسه اخيه نيتله بر قربان اشترا ايكلكه
انى بلا اذن بر آخر كيمسه ذبح ايدرسه امدى صاحبى مذبوحة اوله رقى انى اخذ ايدوب
ذبحى تضمين ايدرسه مذقربانه كفايت ايدوب برينى الور بوق تضمين ايدرسه كفايت ايتز
لكن بوز ذبح كند و نفسندن ناشى ذبحه نظرا در مال كيجون ذبح ايتش اولور سه ضمان
اجاب ايتز (كا) يصح (لو ضحى بشاة الغصب) ان ضمته قيمتها حية كما اذا باعها
وكذا لو ائلفها ضمن لصاحبها قيمتها دابة لظهور انه مالها بالضممان وقت الغصب
صورت مشروعه ده كه تحت حى اوله رقى قيمتى ضمان اولور سه شاة مقصوبه بى
اخيده ايدنك اخيه سنك حتى كيدر زير اضممانه وقت غصبندن كند به مالك اولديغى
ظاهر در لكن اول امر دن فعلى محذور او قوعب و لغله اتم اولوب توبه و استغفار
لازم اولور و ضمانه ذبحه سى احلال اولور و حرام قطعى به تسميه سيله كفر ده اجاب ايتز
كفر انحق حرامى حلالدر ديوانه عتقاد ايله اولور سه كه غاصبك شاة مقصوبه بى
بى و يا تلافى صورته قيمتى ضمان اولدقده بى صحى اولديغى كى (لا الوديعه
وان ضمنها) لان سبب ضمانه هنا بالذبح و المالك يثبت به تمام السبب وهو الذبح فيقع
فى غير ملكه كى شاة و ديعه بى تضمينه جائز اولمز هر قدر قيمتى ضمان اولور سه ده زيرا
اشبو شاة و ديعه بى تضمينه ده مضحيك ضما بلك سبب ذبحيله اولوب ملكده
انحق سببكه ذبحك تمامند نصكره ثابت اولغله ذبحى ملكك غير نه واقع اواش اولور
(قلت و يظهر ان العارية كالوديعة والمرهونة كالغصوب و لكونها مضمونة بالدين وكذا
المشتركة فليراجع به شرح عليه ازجه دير كه ظاهر در كه عار به ده و ديعه كيدر
يعنى تضمينه سى اولماز شاة مرهونه مقصوبه حكمنده در ديله مضمونه اولد يغندن
تضمينه سى اولور شاة مشه كده بته بولهدر كه شريكك حصصى كندونك زنده
امانت اولغله و ديعه حكمنده اولورده جائز اولماز لكن شارح عليه ازجه مضمونه به كى
اولسنى اختيار ايدلى بو كا كوره جائز اولور امدى محلا رينه مراجعت لازمدر (فروع) لون
اخيجه عليه الصلوة والسلام سوداء رسول اكرم و بنى افخم سيد هر دوسرا
عليه افضل التحايا حضر تلىك اخيه مبارك لىك لونى سياه ايدى ظن ايدرمكه

بعض سندده بويله اولق كرك زير اترده انه ضحى بكشين اقرنين المحلين موجوبين
وارد اولمشدر سوداء كله سنك صيغة تأنيثله ايرادى مضائق اليه اعتباريله در
مؤندر عشر اضمانيات لازم ثنتان لمحوى الاثرهما خاتية والاصح وجوب الكل لا يجابه
مانعه من جنسه اجاب شرح هبانية كى بر كيمسه اون اخيه نذرا ايدرسه كندويه
ايكى قربان ذبحى لازم اولور انفا ذكرى سبقت ايدن ايتامش كوزل قاره قاش بو يزلو
قوج قيون تضمينه لى اويك و رودينه بناء اصح اولان قربانك كاي سنك وجويدر
زير اترده كند و جنسندن واجب اولان سنه بى اجاب ايدوب نذرا ايتك مشروعه در
مؤندر وقت و مفاده لزوم النذر ثمان جنسه واجب اعتقادي او اصطلاحى قاله المصنف
قلحفظ به شارح عليه ازجه دير كه مضمون مشروحك مفادى كندونك جنسندن
واجب اعتقادي و يواجب اصطلاحى واجب اولان سنه ايله نذرك لزوميدر ابعدى
قربانك اوى ينده ذبح واجب اولور مؤنم بين رجلين تخيياها جائز خلافة العتق
اصح قسمه القسم لا الرقيق كى ايكى كيمسه نك ميانفرنده مشترك برز قيون بولغله ايدن
بلا تقسيم تضمينه ايتدر جائز اولور اما عتق بونك خلافته در كه بونى شريكك بلا
تقسيم عتق ايدم مزى غنم قسمتى صحى ايدوب رقيقك كه اولما غنم مؤنمى بنسبن
فلا ضحية كلاهما و قيل ان الذئبة بر كيمسه نك ايكى راس قيونى اخيه ديه رك ذبح
ايسد ايكسده اخيه اولور به ضللى اخيه زاندى لم اولور كه زاندى مجسد
لحميون ذبح اولمش اولور ديدلر (ولا فضل الاكثر قيمة فان استويا فالاكثر لحما فان
استويا فاطيبهما) اخيه ده نوابى اكثر اولان بهاسى چوق اولاندر مؤنمى بالكل
فالكل فرض كاركان الصلوة فان الفرض منها ما ينطق الاسم عليه فاذا طولها يقع
الكل فرضا مجتبى كى بر كيمسه نك مثلا برقرمى و يابش راس قيونى اخيه اوله رقى فقط كند و
تقسيم ذبح ايسد جله سى كندون فرض اواينى حاله واقع اولور اركان صلوت
اولديغى مثلو كه مثلا قرائت ركعتيه ما يجوز به الصلوة قرأندن زياته مثلا فرق ايت
تلاوت ايسد كليسى فرض اوله رقى واقع اولور زير اركاندن اور كنك اسمى كندويه
اطلاق اولاندر هر قدر تطويل اولور سه ده فرضدر مؤنمى شرى اخيه و امر رجلا
بذبحها و قال ترك التسمية عند ايتز قيمتها ليسترى الامر بها اخرى و يضحى و تصدق
ولا ياكل لوابام الحربا فيه و الا تصدق بقيمتها على الفقراء خاتية كى بر كيمسه بر اخيه
اشترا ايدوب بر كيمسه به ذبحيله امر ايكلكه ذابح قصدا بسمله بى ترك ايدرسه كندويه
انك قيمتك ضمان لازم اولور كه حتى امر انكلكه بر اخر قربان دى اشترا ايدوب ايام
فخر ايسدانى اخيه و تصدق ايدوب و انك اكل ايتسه ايام نحرمر و رايتمش اولور سه
قيمتى فقره تصدق ايدر مؤنمى اراد التضحية فوضع يده مع يد التصاب فى الذبح و اعانه
على الذبح تسمى كل وجوبه فلو تركها احدهما و ظن ان تسمية احدهما يكتفى حرمت

خانه ده مذکور در که بر کیمسه قربان ذبح ایتک مراد ابتد کده ذبحه بدنی قصاصک
یدیه برا بر وضعه ذبحه اعانه ایدرسه هر رینه وجوب تسمیه ایدرسه بر سی
ترك ایلسه و یاربیک تسمیه سی کفایت ایدر ظن ایدرسه اضحیه سی حرام اولور و وها
تصلح نفرا فقال ای شاة لانیل بالتسمیه مرة بل لابد ان یسمی علیها مرتین و بمثله
نفره که مستور المرام یلترجه کبی کلام اولغه صالح وقابل اولوب دیلور که قنقی
قیونکه بر دفعه بسمله کتور مکله حلال اولیوب اوزرینه تسمیه دن لازم اوله الجواب
سالفه الذکر اضحیه در که انده ایکی کیمسه نیک تسمیه نیدن لازمدر و قد نظمه شیخنا
الحیاترملی وهو مضمون مشروحی خیر الدین رملی نظمه بیان بیور مشرکه که خوی ذبح
لا بد للحل فيه ان تنوی بدکر ذی التزیید یعنی قنقی ذبحه که کندونک اکل حلال اولغه
جمع نقایص عیوبده منزّه و مقدس اولان ذات بی ذلک اسم شریفی ایکی دفعه
ذکر ایتک لازم اولور بیان بیور یلوب مثاب اوله و فواجب عنه بالقریض فانا لانراه
نشر اولان ترضیه که اندن شعرله که کلام موزونه جواب و بر رز اولجوابی نثرله منظوم
اولیه رق تعبیری رای ایدوب و راضی اولیز فقلت فی الجواب ناظم مرحوم جوابده
دیرز که دیر خذ جوابا نضما کا بتغیه من فقیه مرویه عن فقیه که سؤال
مشروحدن استدکک کبی دخوا هکز اوزره علمای اعلامک به ضیلرینک بعض اخر زده
مروی و منقولری اوله رق نظمه جوابی اخذ ایدیکر و وھی شاة فی ذبحه اشترک
اشان و فکرالذکر شرط کارویه یعنی سؤال اولنان قیون ذبحده ایکی کیمسه نیک
مشرک اولدینی بر قیوندر که انده روایت ابتد کیم مثالا الله جل جلاله اسم شریفی تکرار
ذکر شرطدر لکن بو بیتک وزنده خال وارددر و ذاک ذبح قصاص وضع الید مع
الصاحب الذی رنجیه اسم اللهک تکرار لازم اولدینی محمل ثواب رجاسیله
اضحیه سی بالذات کندوسی ذبح ایدن کیمسه ایله برابر بدنی وضعه ذبح ایدن قصاصک
ذبحدر و فعلی کل واحد منهما ان یدکر الله جل عن تشیه و پس مار الذکر قصاصله
صاحب اضحیه نیک هر بر یچون شیه و نظیردن منزّه و مبر اولان حق سبحانه و تعالی
حضر تریک اسم سامی لرینی ذکر و باد ایتک لازمدر و و فی الوهابیه و شرحها قال
واو ذبحا شاة معانم واحد اخل بسم الله الشاة بحجر و هبایدده و شر حنده بیور دیلر
ایکی کیمسه بردن بر قیون ذبح ایدوب لکن بر سی بسمله ذکرا ترضیه شاة هجر
و ترک اولوب اکل اولماز و و ان یشتی منها ثلاثا و اشکل فالتوکیل بالذبح بحجر
اوج کیمسه اوج رأس قیون اشترایدوب هر بر نیک قیونی معلوم اولیه رق اضحیه
ایده جک اولسه اولردن برینی دیکرزی ذبحه وکیل ایدر زسه اشکال کشف و ایضاح
اولتمش اولور که کند و نفسینک اضحیه سی بالذات آخر لک کنی بالوکاله امر لیه ذبحیه
جائز اولور حشر کشف معنایسته بحشر سینک قحیلده اولور وکیل شره الشاة

للغزان شری یصح خلاف العکس والقود بحشر قیون اشتراسنه وکیل اولان کیمسه
یکل الورسه صحیح و مشروع اولور شاة اسم جنسدر ضان و عرک ایکیمسه ده شامل اولور
عکس و نیک خلافته در که غنایشتراسنه وکیل اولنان کیمسه ضان اشترایدرسه اولماز اجرت
قودی وکیل ضرر جکر مؤکل و و ریحیه برشی و بر زک و لوقال سوداء فقیر صح لا ان کار
فی قرناه عینا بغير مؤکل و کیمسه زه رسیاه قیون اشترایده دید که پس انی تغییر ایدوب یا ضی
الورسه احسن الوان اولغه صحیح اولور امره مخالفت ایتش اولماز اما جوینزی و یوک کوزلی
بر اضحیه اشتراسنه توکیل ایتکله مخالفت ایدوب و ییشرسز کوجک کوزلوسی آلورسه
صحیح اولور که امرک اولور عبد البرک کلامنده ان بدانه اذا واقعد و رزک استقا میده
اذالیه در و یشتین من یشتر العشر از فوا و صحیح ایجاب الجیع عرر و اون قیون قربان
ایتمکی بر کیمسه نذر ایلسه فقها دن بعضی ایکی قربان لازم اولور دیدیلر اونک جمله سی
ذبحک ایجابی و یچیمسه نذر بر ایدیه و رز و عن میت بالامر ازم تصدقا و والا
فکل ما هو هذا الخیر بر کیمه و فواتندن صکره نم ایچون بر اضحیه ایتک دیو و رنه زینه
و یا و صیدنه امر ایدرسه انله انی تضحیه و تصدق لازم اولور و اگر امری اولورسه
اندن ذابحک اکل مشروح اولور که کویا و رنه انی کندو ملکندن الله تعالی نک
رضاسیچون ذابح اولغه اندن کندونک تناول جائز اولور نه ساقی توانی میده هدیه
ایدر اشو قول نزد فقها ده قول مختاردر بعضی ملقا اکل ایدیه من دیمش لازم افعال
بایندن امر در و من مال طفل فالصحیح سقوطها و عن ایه فی حقه و هو اظهر
صغیرک مالندن اضحیه نیک سقوطی صحیح اولان قولدر نه که ماسبقده مرور ایلدی
جو جوق حقه ده بابسی کندو مالندن اضحیه ایتک یک ظاهر در و عن ایه ترکیبی ایدندن
اغدر شاعرک اشبو یتنده اولدینی کبی بابه اقتدی عدمی فی الکرم و من یشابه انه
فاظم و واهب شاة راجع بعد ذهاب فیجری من ضمن علیها و یو جرح بر کیمه بر اخر
کیمسه بر قیون هبه ایدوب موهوب لهدیه انی ذبح ابتد کند نصرکه واهب هبه سندن
رجوع ایتسه ایددی انی اضحیه ایدنه نیک اضحیه سی کفایت ایدوب و کندوسی مأجور
اولور ایاتی بعد از رجوع اندن برشی تصدق اغترامام ابی یوسفدن واهبک هبه سندن
رجوعینک عدم صحیح منقولدر و (خاتمه) عقیقه که ولادتک بدنجی کونی اوغلان
و یا قرچوجنی ایچون بر قیون ذبح ایدوب ناسه ضیافت یا یوب و باشک شعربنی خلق
ایتک مباحدر سنده دکل واجبه دکل در کذا فی وجیز الکروری امام محمد رحمه الله
تعالی دنده مرویدر که عقیقه بی دیلن کیمه ایشردیله من ایشلر بودنی اباحه سنه
اشارت ایدر والله تعالی اعلم واستغفر الله العظیم

(بسم الله الرحمن الرحيم کتاب الخضرو الاباحه)

حضر حاکم فنی وظای معجمه نیک سکونیه بر نسنه بر کیمه و بر میوب منع و حجر

ایلك معنایه در المخطوط منوع معنایه در بومناسته محرمه ده مستعملدر که مباح
مقابلیدر ومنه قوله تعالى وما كان عطفه ربك مخطوطا ای مقصورا علی طائفة دون
اخری باب اولدن اوله رق حظر الشارع الشیء دیور بونده مباحک مذکور اولدیغی
حظر دن مکروه اراده سی توهنی دفعی وندر فرضک بو کابده ذکر یله ترک نک حرمتی
معلوم اولور مؤلفینک بعضی سی بو یحیی کتاب الکراهیه ایله بعضی کتاب الزهد
والورع ایله بعضی استحسناله ترجمه ایلدینر که کراهیه تسمیه لری کندوده فعلی
مکروه اولوب اولیان شیلرک ذکر یته منیدر زهدور علیه معنون و مرسوم اولدیغی
کندوده بیان اولنان مسائلک اکثری کراهت و اباحه سندن بحث اولمیه رق بروجده
اطلاق ذکر اولمیه زهدور عانک تر کنده اولدیغه ایما و اشارتچوندر استحسناله ترجمه
کندوده شرع شریفک تحسین و تقبیح ابتدییکی نسندر ذکر ویسان اولدیغه بناه
کندوده ذکر اولنان مسائلک اکثری استحسنایور یلوب قیاسه مجال اولیان اولمیه
تعبیر مشروح مستحسن اولدی بومناسته ظاهره) اغو کتاب مستطابک ماقبلیکه
اضحیه مناسبتی ظاهره در که کندوده محظورات و مباحاتک اکثری موجود در
بلکه بو کتابک سالف الذکر کابلرک علی حده هر برزیه مناسبتی وارد در (الخضرافة
المنع والخبس و شرعا مانع من استعماله) شرعا لغته حظر منع و حبس معنایه
شرعه شرعا استعمال نیدن منع اولنان منع اولنان محظور در نظم مجید سابقک
تفسیری بعضی مفسرین (ما کان رزق ربک محبوسا عن البر و الفاجر) ایله بیان
بیور مشلر و المخطوط ضد المباح و المباح ما جیر للکفین فعله و ترک بلا استحقاق ثواب
وعقاب نعم بحاسب علیه حسابا لیسیرا) اختیار مخطوط مباحک ضدیدر بو تعریف
بالاعم قبلنددر زیر فرض حرام مکروه بونلرک جلایه سی مباحه ضد در اصل کندویه
خاص اولان تعریفی) مابیت حضره بدلیل قطعی من کتاب اوسنة اوجامع او مایرجع
الیه) مباح بلا استحقاق ثواب و عقاب مکلف اولان ذواته فعل و ترک و ترک اذن و اجازة
و یریلان شیدر اولی اولان بلا استحقاق بدلدن بلا ترتب ثواب و عقاب دیته ایدی زیرا
عقاب عاقبت حقیق در دلیله نهایی بلا عذاب مباح اوزره عبد مکلف حساب یسیراله
بحاسبه اولنور ب) (کل مکروه) ای کراهة تحریم (حرام) ای کالحرام فی العقوبة بالنار
(عند محمد) هر بر کراهت تحریمه ایله مکروه اولان فعل ناسزا امام محمد رحمه الله
تعالی نزدنده حرامدر که نار ایله عقوبت اولمیه حرام کیدر یعنی انک مرتکبی نار ایله
عذاب اولنور نهایی عذاب حرام قضی بی ارتکاب ایدن کیسه نک عذابندن اهون
اولور حرام شرب خمر کی کندودن دلیل قطعیله منع اولنان شیدر بونلرک ترک فرضدر
مکروه شطرنج لعبی مثلالو دلیل ظنیله منع اولنان شیدر بونلرک ترک واجبدر امام
مشار الیه ککندو کتاب لرته استعمال ابتدییکی کراهته حرام مراد ایدر ب) و اما المکروه
کراهة تنزیه فالی الحل اقرب اتفاقا) کراهت تنزیه یله مکروه اولان نسنه اتفاقا حلاله

اقربدر که فاعلی اصلا عقاب اولنر لکن تاری از بر عوباله مثاب اولور ب) (وعندهما)
وهو الصحيح المختار ومثله البدعة والشبهة (الی الحرام اقرب) امامین همایین رحهما
الله تعالی قنده مکروه حرامه اقرب اولان شیدر انجیق صحیح و مختار اولان قول بودر
بدعت و شبهه لو اولان شیلرده مکروهک مثلیدر ب) فالمکروه تحریم (نسبة الی الحرام
کنسبة الواجب الی الفرض) فثبت بما یثبت به الواجب یعنی بظنی الثبوت ب) پس
تحریم مکروه اولان نسنه نک حرامه نسبی واجبک فرضند نسبی کیدر که واجبک
کندو یله ثابت اوله جنی ظنی الثبوت قطعی الدلالة اولان دلیل مکروه تحریمه ثابت
اولور معلوم اولسونکه ادله درت نوعدر اولکیسی وجهان الوجوه تأویله احتمالی
اولیان ایات قرآنی و احادیث متواتره صریحه کی قطعی الثبوت والدلالة در اینجیسی
قطعی الثبوت ظنی الدلالة در ایات و احادیث مؤوله کی او پنجیسی اخبار آحاد صریحه
مثالو ظنی الثبوت قطعی الدلالة در در پنجیسی ثبوتی و دلالتی ایکیسی ردن ظنی اولاندر
برز معنایه احتمالی اولان خبر احاد کی امدی اولکی فرض قطعی افاده ایدر اینجی
ظنی افاده ایدر که ترکی فرض عملیدر او پنجی وجوبله کراهت تحریمی افاده ایدر
در دنجی سته استصحاب افاده ایدر بعض اولور که فرض اطلاق اولنور کندو یله
قطعیله علی به شامل معنای عالم اراده اولنور بعض واجبله فرض علی اراده اولنور
ب) و یأثم بارتکابه کایأثم بترك الواجب ومثله السنة المؤکدة) کراهت تحریمه ایله
مکروه اولان نسنه بی مرتکب اولان کیسه نانی ارتکابیه آثم و کنه کار اولنور واجبک
ترکیله آثم اولدیغی کی سنت مؤکده واجب کیدر ترکیله آثم اولمیه اوج قول وارد
بری مطلقا عدم اثمدر و بری مطلقا اثمدر و بری ترکی عادت ایدر سه آثم ایتزه
عدم اثمدر ب) و فی الزیلعی فی بحث حرمة الخیل القرب من الحرام ما تعلق به محذور
دون استحقاق العقوبة بالنار بل العتاب کترك السنة المؤکدة فانه لا یعلق به الحرمان
عن شفاعة النبی المختار صلی الله تعالی علیه وسلم الحديث من ترك سنتی لم یزل شفاعتی ب)
ز یلعینک حرمة الخیل بحثنده مذکور در که حرامه قریب اولان شی کندویه نار ایله
عقوبته استحقاقدن دون اولسوب بلکه سنت مؤکده بی ترک کی مجر د عتاب
ایجاب ایدن محذور تعلق ایدن نسنه در امدی سنت مؤکده ترکینه نار ایله عذاب تعلق
ایتز شوقدر وار که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم شفاعتدن محرومیت
تعلق ایدر ز را حدیث شریفه سنت سنیه می ترک ایدن کیسه نتم شفاعتد نائل اولز
وارد اولمیدر (فترك السنة المؤکدة قریب من الحرام و لیس بحرام انتهى) امدی سنت
مؤکده بی حرامه قریب اولمش اولور حرامدن معدود اولمیه (الا کل) للغداء
والشرب لا طش ولو من حرام او متیه او مال غیره وان ضمه (فرض) ثاب علیه بحکم
الحديث ولكن (مقدار ما دفع) الانسان (الهلاك عن نفسه وما جور علیه) انسان

کندی نفسندن هلاك وضياعی دفع ایدہ جک قدر ما کولانی تغذیچون و مشروباتی عطشیچون اکل و شرب و تناول کنندوبہ فرضدر وانکله ما جور و مشاہدہ اولور زیرا حقندہ حدیث شریفہ وارد در کہ **ان الله تعالى ليوجز في كل شي حتى اللقمة يرفعها العبد الى فيه** یعنی حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت تباری قولرینہ من غیر اسحاق لطفاً و کرماہر بر شدہ اجر و ثواب احسان و انعام بیورر حتی اغزیہ رفع ابتدکی لقمہ سندہ دخی ما جور اولور **﴿و هو مقدار ما تمكن به من الصلوة قائماً من صومه﴾** مفادہ جواز تقلیل الاکل بحيث یضعف عن الفرض لکنہ لم یجزک فی الملتقی وغیرہ **﴿انسانک کندی نفسندن هلاکی دفع ایدہ جکی قدر اکل کند وایله قائماً ز قیالوب و اورج طوتوب عبادت و طاعاتہ مقتدر و ممکن اولہ جتی قدر اکلدر بوندن فہم اولان فرضی ادادن ضعیف و عجز طاری اولہ جتی قدر اکلک تقلیلک جوازیدر لکن اودرجہ تقلیل اکل مشروع دکلدن نہ کہ ملتی دہ و سائرندہ مصرحدر **﴿قلت وفي المبتغى بالغین الغرض بقدر یندفع به الهلاك و يمكن معه الصلوة قائماً انتهى قتبہ﴾** شارح علیہ الرجہ دیر کہ غیلہ متبغی نام کتابدہ مر سومدر کہ فرض اولان اکل کند وایله هلاک مندفع اولوب و قائماً نماز اداسی ممکن اولہ جتی قدر اکلدر زیرا فرض انجق کند وایله ادا اولنان نسنده فرضدر **﴿ومباح الى الشبع لتزید قوته﴾** قوت و قدر تنک زیادہ لکی ایچون قاری طویوب شبع حاصل اولنہ دک اکل مباح و حلالدر بوندہ اجر و وزردن برشی اولماز حلالندن اولورسہ حساب سیرایہ محاسبہ اولنور حدیث شریفہ وارد در کہ انسان ہر برشی اوزرہ محاسبہ اولنور الاسترعورت ایدہ جک قدر اثوابہ ستردر طعامہ و حرارت و پروندن حفظ ایدہ جک مسکن شرعی ایچون محاسبہ اولنماز **﴿وحرام﴾** عبرتی الخانیہ بیکرہ **﴿و هو ما فوقه﴾** ای الشبع و هو اکل طعام غلب علی ظنہ انہ افسد معدتہ و کذا فی الشرب قہستانی **﴿اکلک حرامی ما فوق الشبع اکلدر کہ معدہ سی فسادہ کیندی ظن ایدہ نہ دک اکلدر خانیہ صاحبک بو کہ بیکرہ الہ تعبیری حرمتہ منافی دکلدن نہ مرادی کراہت تحریمی اولمی شربد اکل کیدر **﴿الان بقصد قوة صوم الغدا و لا یستحبی ضیفہ﴾** او نحو ذلک الا ما فوق الشبع﴾** اکلہ اکل یارنکی کونک صومنہ قوتہ قصد ایدوب و یا مسافریک عدم استحبانی مراد ایدر سہ حرام اولماز **﴿ولا تجوز الا یاضة بتقلیل الاکل حتی لیضعف عن اداء العبادہ﴾** عبادت مفروضہ سنی ادادن کندوبہ ضعف طاری اولنہ دک تقلیل اکلہ ریاضت جائزہ اولمز بس اوقدر اولورسہ ریاضت مباحدر رسول اللہ صلی علیہ وسلم حضرت تباری **﴿المؤمن القوی احب الی الله تعالى من المؤمن الضعیف﴾** بیور مشدر مؤمن قویک عند اللہ تعالیٰ مؤمن ضعیفدن محبوب و مرضی اولدیفین طیور مشدر کند وایله عبادت و طاعاتہ قوت حاصل**

اولہ جتی نسنہ مشغول اولتی عبادتدر **﴿ولا یأس بانواع الفواک و ترکہ افضل واتخاذ الاطعمہ سرف﴾** ہر قدر ترکی افضل ایسده میوہ لک انواعیلہ تنعم و تفکندہ باس یوقدر کند و نفسکیچون انواع اطعمہ اتخاذی اسرافنددر الامسافر ایچون اولورسہ اسراف عدا و نماز **﴿و کذا وضع الخبر فوق الحاجة﴾** ینہ بویلہ سفرہ بہ مافوق الحاجة خبر وضعی اسرافدن معدوددر الاضیاء قیچون اولورسہ اولماز **﴿وستة الاکل البسملة اولہ والحمدلہ اخرہ وغسل الیدین قبلہ و بعدہ﴾** اکلک سنتی اولندہ بسملہ اخرندہ حمدلہ ایتائیدر و طعامدن مقدم و صکرہ اللری بیہقامقدز ابتداسندہ بسملہ بی اونودرسہ بسم اللہ علی اولہ و اخرہ دیر بسملہ بی رفع صوتلہ تکلم ایدر کہ حتی کند وایله برابر بولنان کیمنہ زہ تلقین ایش اولہ و حلال اولان طعامہ بسملہ ایدر حمدی حلال حرام قنخینہ اولورسہ اولسون ایدر حمدلہ دہ رفع صوت ایجاب ایتز الاجلسانک جلہ سی طعامدن فارع اولش اونور زسہ حمدی جہرایلہ ایدر قبل الطعام غسل یدہ اللری متدیل الیہ مسح ایتز حین اکلدہ اثر غسل باقی اولسون ایچون بعد الطعام اثر طعام بالکیہ زائل اولسون ایچون یدینی مسح ایدر کیکدہ اون اولورسہ انکله اللری غسلدہ باس یوقدر جنب اولان کیمنہ اللری و اغزی غسلدن مقدم طعام و شراب تناولی مکروہدر **﴿و بداء بالشیاب قبلہ و بالشیوخ بعدہ ملتی﴾** غسلدہ قبل الطعام حدیث السن کینج کیمنہ زایلہ بعد الطعام مسن اختیار تعظیم و توقیرہ شایان کیمنہ لایلہ بداء مستحبدر حدیث شریفہ **﴿لیس منامن لم یوقر کبرنا﴾** وارد اولمشدر **﴿تمہ﴾** سنت سلف صالحین اکل و شرب حقندہ کرک کندی نفسنہ و کرک اهل و عیال نہ بلا اسراف و لا تقدیر صرف و انفاقدر ہر راستد کلری و بر علی جلہ سندن محرومہ اغلی دکل کہ خبر الامورایلہ قیام بولند و بل اجوع یوما و اشبع یوما حدیث شریفہ مبنی دوام اوزرہ شعبی اختیار ایتاملی و طعام وضع اولنان قاک و سطندن عدم اکل سندر برکات اوزرہ سنہ نازل اولدینی مرویدر طوی برنوع طعام اولدقدن صکرہ بر محلدن اکل اولنور اما میوہ نک الوان و انواعی بر طبق اوزرہ وضع اولنورسہ دلہ دیکندن اخذ ایدر الوان اطعمہ وضع اولنان سفرہ و سنیدہ بونک کیدر کہ دیلہ دکلدن اخذ ایدر ز اکل ایچون وضع اولنمشدر فقط برینہ قصر اولنماز حقارندہ انار و اخبار وارد در رسول اکرم و بی محترم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم بیور مشرکہ بر کیمنہ بر قصعہ دن تناول ایدوب وانی بلارسہ قصعہ کندوبہ دیر کہ حق سبحانہ و تعالیٰ حضرت تباری سنی نار جہنمدن عتق ایتسون سنک بی شیطاندن عتق و صیانت ابتدیکک کی بر روایتدہ قصعہ کند و ایچون استغفار ایدر طعامہ ملجلہ بداء و ملجلہ ختمدخی سندر بلکہ بوندہ تیش مرضہ شفا اولدینی مرویدر شبایت وقتندہ شہوتک غلبہ سندن خوف ایدن کیمنہ بہ عباداتی ادادن عاجز اولمہ جتی قدر جوعلہ

کسر شهوت ایچون قلت اکل مشر و عذر حاجت مقداری و یا بدنتک اصلا حیچون
زیاده جسه اکلده بایس یوقدر اتمکک وسطنی و یا قاروب قرن محلی اکل ایدوب
اطرافنی و سائر رینی ترک اتمکک اسراف و مجر در الاسائر کیسه لر دن اتی تناول ایدن
اولورسه لابائسدر کندو تقسچون مثلاً برخا ص اتمکک اختیارنده باشی اولدینی کی
وینده دوشن قهقهه بی ترک اتمککده اسرافدن معدوددر بلکه ابتدا اتی قالدیروب اکل
ایدوب بعده غیر یسنی اکل ایدر حدیث شریفده * اگر موا الخبر فانه من برکات
السموات والارض * وارد اولشددر اتمکک اگر امدندر حاضر اولدقده قائمه منتظر
اولیوب ساده جسه کندوی تناوله شروع اتمکک وینه حدیث شریفده وارددر که
* ما استخف قوم بالخبر الا ابلاهم الله تعالى بالجوع * بلا صوت طعامی تبرید ایچون نخنده
کراحت یوقدر و حار اوله رق طعامی اکل ایتوب واستشمام ایتاملی و بر مقارینی یلامق
ستدر یول اوزرنده طعام اتمکک مکروهدر مکشوف ازائس و متکثراً اکلده لابائسدر
تکبر اولز ایه بر کیسه عطشدن کندو نفستک هلاکندن خوف ایدوب رفیقنده ده
صوبولورسه کندویه بلا سلاح رفیقله مقاتله ایدره ک عطشنی دفع ایدره جک قدر
صویندن اخذ و اردر و خردن عطشنی دفع ایدره جک قدری شر به رخصت وارددر
طشره چقوب طعام طلبنه مقتدر اولیان محتاج و فقیره اطعام اتمکک حالنه مطلق اولان
کسانک جمله سنک اوزرنده فرضدر کسبه مقتدر اولان کیسه به کسب واجددر کندویه
سؤال حلال دکلدر من الهندیه * (و کره لحم الاثنان) ای الحماره الاهلیه خلافاً لما لاک
ولبنهاو (لبن) الجلالة (التي تأکل العذرة) دشی مرکبک اتی و سودی و نجاست
اکل ایدن حیوانک سودی مکروه قیلندی زیرا لبنلری حمارندن متولددر امام مالک
ایچوندر اختلاف جار و حشیک کندی و سودی حلالدر مغربده جمله قحله بهره در
دیومر سومدر عذره دن کایه در اتی اکل ایدن حیوانه جاله جلاله اطلاق اولنور
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کندوی اکلدن و لبنی شربدن نهی وارددر
* (و) لبن (الرمكة) ای الفرس و بول الابل و اجازة ابو یوسف للتداوی (و) کره
(لحمها) ای لحم الجلالة و الزمعة و نجس الجلالة حتی یذهب نفع لحمها و قدر ثبته ایام
لدجاجة و اربعة اشاة و عشرة لابل و بقر علی الاظهر * دخی قسرا غلک سودی و دوه نک
بول و جلاله الیه رمکدنک اتلری مکروه قیلندی دوه نک بولنی شربی امام ابی یوسف
تداوی ایچون مجوز یور دیار عذره اکل ایدن حیوانک اتلری اکل اولنه حق اولدقده
حبس اولنورلر حتی لحمک فئار ایه لری زائل اولنه دک قول اظهر اوزره انک مدتی
طوقده اوج قیونده درت دوه ایله اکوزده اون کونله تقدیر اولندی * و لو اکلک النجاسة
و غیرها حیث لم یکن لحمها کما حل اکل جذئی غذی بلبن خنزیر لان لحمه لا یتغیر وما
غذی به یصیر مستهلکاً لا یبقی له اثر * نجاستله برابر سائر شیده اکل ایدن حیوانک اتی

فتا قورسه حلال اولورلر خنزیر الیه تغدی ایدن قوزنک اکل حلال اولدینی کی
زیرا خنزیر قوزنک اتی متغیر اولور و تغدی ایتدیکی نسنده مستهلک اولغله کندونک
اتری باقی قالمز بوندن فهم اولنان مزبله زده کرن طاقولک اکلرنده بایس اولماقدر زرا
اکلرنده سائر شیرلرله خلط ایتلریله لحمی متغیر اولور و رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلمک دجابهنی اکل و تناوللری مرویدر بعض دجابهنک اوج کون حبس اولنوب
بعده ذبح اولنلی یور دقاری بوجه تنزیهد رینه بویه نجاستله سقی اولنان زروعک
اکلی حرام دکلدر * (ولو سقی ما یؤکل لحمه خیر افذیح من ساعته حل اکل و یکره)
زیلعی و صید شرح و هبانیة * اتی نیان حیوانه خرسقی اولنوب ساعتیه در عقب ذبح
اولنسه اکل حلال اولور کراحت تحریمیه ایله مکروه اوله رق * (و) کره (الاکل
والشرب والاهوان والتطیب من انا و ذهب و فضة للرجل والمرأة) لاطلاق الحدیث *
اره و عورته التیوندن و کومشیدن یا بلش قایدن طعام اکل ایتمکک و صوابچمک
و یا غلنوب و قوقوسورنک مکروهدر حضرت خدیفه رضی الله تعالی عنهدن
روایت قیلنسان حدیث شریفکه انه قال سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول
* لا تلبسون الحریر ولا الدیبا و لا تشریوا فی آتیه الذهب و الفضة و لا تأکلوا فی صحافها
فانها لهم فی الدنیا و لکم فی الآخرة * رواء البخاری و مسلم مطلق اولغین ایددی
بوحدیث شریف اکل و شرب حقتده ثابت اولنیه تطیب امثالی شیرلرده بونک
مثلی اولغله اوده بونلر کی اولدی * (و کذا) بکره (الاکل یلعقة الفضة و الذهب
و الاکمال یلعقها) و ما شبه ذلك من الاستعمال کما یحکم قرآنه و قلم و دواء و نحوها
بنه التوندن و کومشیدن انحصار اولنان قاشقله طعام اکل ایتمکک و میطار الیه سرمه
چکنک او بوکه مشابهه سرمه دانلق و آینه و قلم و دیورت کی نندل استعمالی مکروهدر
یعنی اذا استعمات ابتداء فیما صنعت له بحسب متعارف الناس * و الا فلا کراحتیه
حتی لو نقل الطعام من انا و الذهب الی موضع اخر اوصب الماء اولدهن فی کفه لاعلی
رائحه ابتداء ثم استعماله لابس به محبتی و غیره و هو ما حرره فی الدرر فلیحفظ *
بو اول امرده صرف ناسده کندو ایچون یا باندینی شیده استعمال اولنورسه دیمک
بویه اولنرسه کراحت اولمز مثلاً التون قایدن برطعامی مباح اولان بر آخر محکمه نقل
ایدوب اندن اکل ایلسه ابتدای استعمال اندن منتفی اولغله اندن اکل حرام
اولمز اما اندن قاشقله و یا بدیه اخذ ایدوب اکل ایدر سه حرام اولور و یا خود کل صوبنی
و یا کل یاغنی التون و یا کاش قایدن برکسنه ابتدا الیه دو کوب باشینه دو کوب بعده
النده کنی راسته سورسه ضرر ایتمز بونده بایس یوقدر اما کلابدان بونک خلافتیه ملاسدر
اصل وضعی بده و وجهه ص با ایچون اولغین مطلقاً استعمالک حرمتیدر قهوه و قحاننده
که کومش ظرف او کومش ساعت امثالی شیرلر حرمتیده بوندن مستبندر بوند اصل

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم * هذان حرمان على ذكورتى حل لانا هم * قول صدق
احتوال بدر لكن نساحقته كندوليك حليرينه خاصدر سائر اوانلر حرمتى اوزره
باقيدرك كذا بالذات كرك بالواسطه استعمالى حرامدر * واستثنى التهنيتى وغيره
استعمال البيضة وجوشن والساعدان منهامى الحرب للضرورة وهذا فيما يرجع للبدن
ما لغيره تجملا باوانى مخذه من ذهب وفضة وسرير كذلك وفرش عليه من ديباج
ونحوه فلا بائس به بل فعله السلف خلاصه حتى اباح ابو حنيفة توسر الديباج والنوم
عليه كما يأتى * فستأنى وسائر لى ضرورته بناء حربه التوئيد وكومشدن
بيضة كه الت حرب تأثير اتسبون د يوباشه كيلان طوغله وزرخ وساعد
انكه قوللره كجوريلان شيرى استثناء ايلدى واشبو وقوعبولان تحريم بدنه
راجع ومتعلق اولان شيلرده درامابندك غير مجرد كندوليله تجمل وتزين ايجون ذهب
وفضة دن اخذ واعمال اولان انيلر تخت واوزرنده دوشنان ديبا وقاشدن معمول
دوشك ويصدق امثال شيلرده باس يوقدر بلكه انى سلف صالحين ايشنديلر حتى
امام اعظم وهم اقدم عليه رجهر بنا الاكرم ديباج ديدكلى قاشدن وساده اخذنى
وانك اوزرنده نوى اباحه ونجوز يورديلرته كه قريبا كاور * ويكره الاكل فى نحاس
اوصفر * بافر ونوج اوانيده طعام اكل مكروهدر * والا فضل الخنز قال صلى الله
تعالى عليه وسلم * من اخذوا نى بيتد خرفازارته الملائكة اختيار * افضل اولان خرف كه
جاموردن اخذاولنان اوانى استعمالدر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سعادته
بيور مشركه خانه سنك اوانيسنى خرفدن اخذ ايدن ذواتى ملائكة زيارت ايدركه
كندونك اوزر ينه رحمت نزول ايدرزى رانول ملائكة نى رحمت استباج ايدركه (لا يكره
ما ذكر) (من) اناه (رصاص وزجاج وبلور وعقيق) خلافا للشافعى * قورشندن
وسرچهدن وبلوردن وعقبقدن اخذواعمال اولنان قابدن اكل وشرب مكروه دكلدر
امام شافعى چوندر اختلاف * (وحل الشرب من اناه مفضض) اى مزوق بالفضة
(وزكوب على سرج مفضض والجلوس على كرسى مفضض و) لكن بشرط ان
(يتقى) اى يجتنب (موضع الفضة) بغم قيل ويدوجلوس سرج ونحوه * فضدا لى مزين
ومر صق ايدن صوايحهك واكره بنك وكرسى به اوتورمق حلال ومشرعدر لكن
فضد محلى اغزيله واليله وسرجه جلوسيله مدن صاقنوب احتراز ايتك شرطيله
قهوه قنجاننده كوش ظرف و بخوردنلى امثال شيلر بو حكمدن مستثنالدر كه
انلك استعماللرى حرامدر * وكذا الاناء المصيب بذهب وفضة والكبرى المصيب بها
وحاية مرآة مصحف بهما * بنه بويله التون وكومشله بر رينه مربوط ومشدود
قابلو كرسيلر وايندايله ومصحفك حليلى حلالدر كندولرى استعمال اولنماق شرطى
وازره * (كالوجه) اى التفضيض (فى فصل سيف وسكين اوفى قبضتها اولجام

اور كابلر لم يضع يده فى موضع الذهب والفضة * ته كه مارالذكر تزين وتشيدى قنچك
ويحافك ناميلرنده وياقبضه لنده ويافرسك باشاغنده ويااوزنكيسنده قلوب النى التون
وكومش محلسه وضع ايتديكى تقديرجه حلال اولدينى كى * وكذا كتابة الثوب بذهب
او فضة * بنه بويله توبه التون وياكومشله كتابته تزين حلالدر * وفى المجتبى لابس بالسكين
المغضض والمخار والى كابلر وعن الثانى يكره الكلى * مجتبا ده مذكور در كه مفضض مجاق
ود يويدواوزنكى استعمالدن باس يوقدر امام ثانى يمدانى عليه رحمة الصمدانيدن مزبورلك
كيسنك مكروه اولدينى مرويدر سراجده امام كرخيدن نقلا مر سومدر كه امام
اعظم رحمه الله تعالى نزنده انية مفضضة ده بر كيمسنة اغزنى عوداوزره وضله شربده
باس يوقدر امام ابى يوسف بن انى كرىه كورورم يوردى فضه نى كانه اناك بعضيسيدر
عد ايلدى اكل وادهانده بنه بويله در * والخلاف فى المفضض اما المطلق فلا باس به
بالاجماع بلا فرق بين لجام وركاب وغيرهما لان الطلاء مستهلك لا يخلص فلا عبرة
للونه عيى وغيره * اشبو خلاف مشروح خالص التون وكومشله اولان مفضضة در
اما كندوزيله طلائوب وتوويله بالذات لسان شيلرده لجامده وار كابد ميانلرنده فرق
اوليه رقى اتفاقا بونده باس يوقدر زيرا طلاء مستهلكدر ايدن بشقه برنى دكلدر لونا
بغاسنده اعتبار اولنماز * (ويقبل قول كافر) ولو مجوسيا (قال اشترى اللحم من كافر
فبخل اوفال) اشترى (من مجوسى فيحرم) ولا برده وبخبر الواحد * نقسدر مجوسيده
اولورسه بر كافر كوفى مقبولدر ايمدى بن اشبو لخمى كايدين اشترى بدم دبرسه حلال
اولور وبمجوسيدن اشترى ايتدم دبرسه حرام اولور بر كيمسنة نك خبريله بايندر ايدنه من
هر نقدر كندوسى بالذات اشترى ايتش اولوب وبخبرى ثقاتدن مسلم اولورسه ده سماويه
قاضينك اوغلى ذكر ايدركه بر مسلم بر مقدار لحم اشترى ايتد كده كندويه ثقه دن بر مسلم
وات مجوسى ذبحيه سيدر ديسه پس كندويه لايق اولان اى اكل ايتامدكر حرمتى ثابت
اولغين لكن صاحبنه كورد ايدنه مزوال ملكه خبر واحد اعتبار اولنمافين * واصله
ان خبر الكافر مقبول بالاجماع فى المعاملات لافى الديانات وعليه يحمل قول الكثر
ويقبل قول الكافر فى الخل والحرمة) يعنى الحاصلين فى ضمن المعاملات لامطابق
الخل والحرمة كاتوهمة الزيلعى * بو خصوصده اصل ومبنى اولدر كه معاملاته
اجماعا بر كافر كخبرى مقبولدر دياناته دكل درو كثر صاحبنكده حل وحرمتنه خبر كافر
مقبولدر قوليده اصل مشروحه مجمولدر لكن معاملات ضمنده كه حل حرمت مراددر
مطلق حل حرمت مراد دكلدر زيلعينك توهم ايتديكى اصل معهودك اصلى بودركه
خبر واحدك حجت اولديغنه كتاب ومنته استدل ايدرك اجماع امت وقوعبولككه
الله جلجل كتاب مينده * وجامن اقصى المدينة رجل يسعى آلاية وفابعثوا احدكم
بورفكم هذه الى المدينة * نظم كرىلرنده خبر واحد حجت فليشدر واصحاب كرىن

و تابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين نده بر منوال مشروح خبر واحدی قبوله
عبدالرفیعی معامله نده استعمال و قول نده کند و زنی تصدیق ایشان در (و) یقبل
قول (الملوک) و لوانی (وصی فی الهدایه) سواء اخبر باهداء المولى غيره و نفسه
(والاذن) سواء كان بالجارة او بدخول الدار مثلا (اننى دخی اولورسه ملوکک
وصینک هدیده و اذنه قولری قبول اولنور کرک اغاسنک اهداسنی کند و سنی خبر
و یرسک و کرک غیر سنی و کرک اذن تجارته اولسون و یا مثلا دخول داره اولسون
(و) وقیده فی السراج بما اذا غلب علی رایه صدقهم فلو شری صغیر نحو صابون او
اشنان لا بأس ببعده ولو نحو زبيب و حلوی لا یبغی بینه لان الظاهر کذب و تمامه فیه (و)
سراجده مضمون مشروحی خبر و یریلان کمنه نکه مخبرک صدقنه ظن غالبی اولمغه
قبدری اعدی بر صغیر چو جوق صابون و یا اشنان کی بر نسه اشترایده جک اولورسه
انی کند و یه ببعده باس یوقدر اما ما کولات مقوله سندن اوزم و حلوی کی نسنه بی
اشترایده جک اولورسه انلری کند و یه بیع لایق دکدر زیر ظاهر اولان انلرک
کذیدر باالزندن و یا انالزندن پاره بی سرفترلی احتمالنه مبنی بو بحثک تمام و تفصیلی
سراجده در (و) یقبل قول (الفاسق و الکافر و العبد فی المعاملات) لکثرة وقوعها
(کا اذا خبراته وکیل فلان فی بیع کذا فیجوز الشراء منه) ان غلب علی رای صدقه
کا مروسیجی اخر الحظر (معاملاتک اخذ و اعطائک و وقوعینک کثرته بناء
کند و ده ارباب تمیزدن اولان هر بر حر و یا عبد مسلم و یا کافر صغیر و یا کبیرک
قولی مقبول اولور عدالتک عدم اشتراطی موجب ضرورته بناء زیر شرائط
عدالتی مستجمع ادعی معامله و استخدام همچون انسان آرزو لور اعدی عدالت شرط اوله
باب معامله منسد اولوب جرح عظیم لازم کلور اعدی بر کیمنه بن اشونسنه بی بعه
فلانجه ذاتک وکیل یم دیو جبر و یرسه پس ساهمک ظنه نکه صدق غالب اولدینغی
تقدیرجه اندن اول نسنه بی اشتراسی مشروح اولور نته که ماسبقده بو کامعلق کلام
مرو را بیدی و حظرتک اخرنده ده کلور (و) و شرط العدالة فی الديانات) هی التي بین
العبد والرب (کا خبر نجاسة الماء فتمیم) و لا یو ضاً (نن اخبر بها مسلم عدل) من جرعا
یعتقد حرمة (وار عبدا) او امة (مثلا بر صویک نجس اولمندن خبر و یرمک مثلاً
قولک کند و یا یله رلیسی بننده بولان امور دینیه لده خبر واحدده عدالت شرط قیلندی
زیر ابونلرک معاملات کی وقوعی یک جوق اولمغه کند و ده عدالتک اشتراطنده
جرح معدوم و فاسقک قولنک قبولنه حاجت غیر مختوم اولدی پس بر مسلم عادلکه
حرمتی اعتقاد ابتدکی محرماتدن منجر و منهی اولان کیمنه هر تقدیر عبده
و یاربده دخی اولورسه بر صونک نجاستیله خبر و یرسه اول خبر و یریلان کیمنه تیم ایدر
صوایله ابدست المنز (و) خبر (الفاسق) بنجاسته الله (و) المستور ثم عمل

بغالب ظنه) بنجاست ما الیه مخبر فاسق و مستور احوال اولورسه مجرد انک خبرینه
اعتماد ایتوب بر زنجری و تفتیش ایدر کدنه صکره ظن غالبیله عمل و حرکت ایدر (ولو
اراق الله فیتیم فیما اذا غلب علی رایه صدقه و توضحاً و یم فیما اذا غلب) علی رایه
(کذب کان احوط) و فی الجوهره و یم بعد الوضوء احوط (مخبرک صدقنه ظن
غالبی اولدینغی تقدیرجه صوی توکوب یم ایتک اغلب رای کذب اولدینغه نظراً
اول صوایله ابدست الوب و یم ایتک احوط اولور جوهره ده یمکنک بعد الوضوء
اولمسی احوط در دیو مر سومدر تقدیرنده هر تقدیر احتیاط و ارایسده (قلت و اما
الکافر اذا غلب صدقه علی کذب فاراقتد احب قهستانی و خلاصه و خانیة (و) شارح
علیه الرحمه در که صویک نجاستیله خبر و یرن کافرک صدق کذبک اوزرینه غالب
اولورسه صویک ارافه اولنوب توکلسنی یم عندمده یک محبوبدر لکن انکله ابدست
النوب نمازی قلسمده اولور (و) قلت لکن لو یم قبل ارافته لم یجز یتمه لکن قبل
الارافته (و) یم ایدر سد یمی جائز اولز کافرک اخباری ملزم اولمغه بن (و) خلافی خبر
الفاسق لصلاحیه ملزمافی الجملة (و) فاسقن خبری کافرک خبرینت خلافتد در که صدقنه
ظن غالبی اولدینغی تقدیرجه فی الجملة ملزم اولمغه صلاحیتی اولدینغندن انحق یم
ایدر انکله توضحی جائز اولز (بخلاف الکافر) کافر سابقک خلافتد در (ولو اخبر ایدر
بطهارته (و) عدل بنجاست حکم بنهارته) بر صویک طهارتیله بر عادل نجاستیله دیگر
بر عادل شخص خبره برسد ز اول صویک طهارتیله حکم اولنور ایکی خبر بر رینی ابطال
ایکاه اصل اولان طهارته رجوع اولنور (و) خلاف الذبیحة (و) ذبیحه بونک خلافتد در که
تهارت خبریله حلال اولز بر قواده کراحت زائن اولور (و) و تعتبر القلب فی اوائی طاهرة
و یخست و ذکوة و مینة فان الاغلب طاهر اخرى و بالعکس و السوا لا الالعش (و) باک نایاک
اولان انار سهله الیه ذبیح اولوب اولنوبان حیوانده اختلاط مجاورته بر بر لینه مختلط
اولدقده غلبیه اعتبار اولنور بس اکثری باک اولورسد نحری و وقله بر یرندن ممتاز
قیلنور عکسده که طاهر اولنوبان اغلب و طاهر غیر طاهر برابر اولدقاری صورته
نحری اولنوب طهارت و یا اکل شرب حقنه جله سی نایاک عد اولنور الا صوسزلق
و قنده شریبون ایدرک باکی نایاک اراقر (و) فی الثیاب یحری مطلقاً) ثیاب مختلعه
مطلقاً نحری ایدر که کرک اکثری طاهر و کرک اکثری نجس اولسون زیرا ستر عورنده
خلف بوقدر طهارته طیارق صویک خلفدرا ایدی نحریسی بر تو یک طهارتی
اوزره واقع اولورسه انک اوزرنده نماز قلیق تعیین ایدر (و) دخی الی ولیمة و عده لعب
او غناء قعد و اکل) لو المنکر فی المنزل (و) بر کیمنه ولیمة که دو کون طعامنه دعوت
اولنوب و اول محلده لعب و لهو و یا تغنی امشالی بعض منکرات بولنورسه اعدی اول
درون منزله بولنوب نفس طعام اکل اولنوب محله اولز سه اولنوب طعامی اکل
ایدر ولیمة حقنه اولم و لوبشة حدیث شریفی وارد اولمشر و یم بعد الدخول اولان

طعام در بعضی عقد و قنده که طعام در دیدار و لیمه طعامند اجابت عند البعض واجب در
ترکی جائز دکلدر اکثر علما سنینه قائلند اجابتند مؤمن قنداشتک قلبه سرور
ادخالی موجب اولدیغندن افضل اولان اجابتدر فاسق معینک دعوتند اجابت
ایتمایک حقی کندونک فسقند عدم رضای لیسله اندن منتهی اوله و مالک اکثری
حرام اولان کیسه نکل واکل ربانک وکاسب حرامک دعوتربنده اجابت اولنیوب
وهدیهری قبول اولنر اکثر مالی حلال اولورسه هدیهری قبول اولنوب طعامی اکل
اولنور (تنبيه) اکل وقتند سکوت طائفه مجوسه تشبیه اولغین مکروهدر حکایات
سلف صالحین وقول معروفله تکلم ایتمک کرک غنی کلمسی کسرا یله قصرا یله فقرک
ضدیدر یا یله کتب اولنور مدیه سماع معاصند در الفله کتب اولنور ابن و ربانک مقصور
وممدود مشتمل اشوقولی بو قبیلند در واری الغنی ید عوالغنی انی الملهی والغناء آه
و او علی المسألة لا ینبغی ان یعقد بل یخرج معرضا لقوله تعالی فلا تعقد بعد
الذکر مع القوم الفلمین واکر لعب ویا تغنی امثالی منکرات طعام اوزرنده
بولنورسه اول مجلسده قعود لایق اولدیغندن بشقه بلکه خروج واعراض
واجبدر زیرا حق سبحانه و تعالی حضرتلری بعد تذکر النبی اول مقوله افعال
سینهی مرتکب اولان قوم ظالمینله قعودون نهی بیور مشدر حتی بر مجلسده
غیت ایدن بعض کسان بولنسه اندن دخی فرار واجبدر غیت لهودن اشد
اولغین زیرارسلو الله صلی الله تعالی علیه اسم الفیه اشد من ازنا بیور مشدر
(فان قدر علی المنع فعل والا) بقدر (صبران لم یکن یقتدی به فان کان) مقتدی
ولم یقدر علی المنع خرج ولم یعقد لان فیہ شین الدین و المحکی عن الامام کان قبل
ان یصیر مقتدی به ایمدی ولیه دعوتند اجابت ایدن کیسه انده بولنان منکر
منعه قادر اولورسه انی وجوب یا بار از الهسی لازم اولغین منعه قادر اولمازسه قلبیه
انکار ایدرک صبر ایدر اگر مقتدی به اولان کیسه ندن اولمزه واکر مقتدی به
او اوب منعه قادر اولمازسه ولیه محاندن خروج ایدوب انده قعود ایغز قعودند
دیننه سین وعب طاری اولغین امام اعظم رحمه الله تعالی دن روایت اولنان
* ابتلیت بهذامره فصبرت قولی کندوزینک مقندابه اولدقلرندن مقدم اولوق کرک
رسول الله تعالی علیه وسلم من رانی منکم منکرا اقلغیه یده فان لم یستطع فلیسائه
فان لم یستطع فلیقلبه وذلك اضعف الايمان * بیور مشدر یعنی بو ایمانه کمال ضعف
کلدیکی وقتند در که نهی منکر ایدن کیسه کندوبه معین وظهر بوله من
(وان علم الا) باللعب (لا یحضر اصلا) سواء کان من یقتدی به والا لان حق الدعوة
انما یلزم بعد الحضور لا قبله ابن کال * مدعو مقتدابه اولسون ویا اولسون برد عوده
لهو و لعب امثالی منکر بولنه جفنی یلورسه اکا حاضر اولنر زیرا دعوت حقی کندوبه

بعد الحضور لازم اولور قبل الحضور لازم اولنر بوتعلیل بک ظاهر جمه دکلدر اوضح
اولان صاحب تینیک سرد ایتدیکی علتکذیرا مدعو کندوبه منکر بولنان دعوت
اجابت ایجاب ایتمدر حدیث شریفده من دعی فلم یجب فقد عصی الله ورسوله ومن دخل
علی غیر دعوة دخل سارقا وخرج مغیرا واردا وماندر اتقاینده مذکوردر که بر کمینه
اعتباری معزز محترم بر ذات اولقله یلورسه که کندونک دعوت اولدیغنی محله که
منکر کندونک دعوت کلمسیله دفع اولور اول دعوتند اجابت ایدر زیرا بونده ترک
معصیت ونهی منکر واردر دفع اوله جفنی فهم ایترسه کتیز (وفی السراج ودلت
المسألة ان الملهی کلها حرام ویدخل علیهم بلاذهم لانکار المنکر قال ابن مسعود
صورت اللهو والغناء بنبت النفاق فی القلب کاینبت المساء النبات * سراجده
مذکوردر که مسئله مشروحه ملاهیک کلیتک حرمتند دلالت ایدر نهی منکر ایدن
کیسه منکرات ایشلین کیسه ندنک فسقلرنی انکار ایچون کندور دن از نسز محل
فسقلربنده دخول ایدر عبدالله ابن مسعود رضی الله تعالی عنه بیورد که لهو و تغینک
صوتی قلبده نفاق بتورر صوتاتی انبات ایتدیکی کی لیکن لهودن اوج نوعه
رخصت شرعی واردر کتینک کندو عیالیه ملاعبه سی و فرسی تأدیبی و یا بی الیه و
اوقایله رمی * قلت وفی البرازیه استماع صوت الملهی کضرب قصب ونحوه حرام
لقوله صلی الله تعالی علیه وسلم استماع صوت الملهی معصیه والجلوس علیها فسق
والتلذذ بها کفرای بالنعمة فصترف الجوارح الی غیر ما خلق لاجله کفر بالنعمة لا شکر
شارح رحمه الله تعالی دیر که بر از یه ده مر سوده که ضرب قصب امثالی ملاهی
صوتنی استماع حرامدر رسول اکرم ونبی الفخ صلی الله تعالی علیه وسلم استماع
ملاهی معصیت محسبدرسه جلوس فسق کندوزینله تلذذ کفردر که کفران نعمندر
بیور مشدر حق سبحانه و تعالی حضرتلریک کندوبی هم علتندن مصون ومحفوظ
قلوب سماعنی صحت وسلامته قیلسی نعمت جلیله سنی ما خلق له اولان قرآن عظیم
الشان واحادیث شریفنه استماعنه صرف ایتماک نعمتی کفردر شکر دکلدر
* فالواجب کل الواجب ان یجتنب کیلا یسمع لساووی انه علیه الصلوة والسلام
(ادخل اصبعیه فی اذنه عند سماعه) پس استماع ملاهی معصیت اولدیه کلی واجبله
واجب اولان که بک واجب اولان استماعندن اجتناب واحترازدر که انی الشتمیه
زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم و ملک بعض لاعن قصد تغنی کی سنه زری سماعی
وقتند مبارک اذن شریفنه اصبع مبارکنی ادخال بیور دقلری مرویدر * واشعار
العرب لوفیهذا ذکر الفسق نکره انتهی (اشعار عربدن کسندوبه معین محبوب
ویا محبوبه ویا خروظم مدح وستایشنی متضمن اولوق کی فسق ذکر ی بولنورسه انک
استماع وفرائی مکروهدر اما قصائد وثنایی مشتمل اشعارده کراحت یوقدر

اول تغليظ الذنب كافي الاختيار اولاً استخلاص كافي النهاية) وياخود تلذذه كفر
اطلاق تغليظ سادرو يا استخلاصه ميسر اول تغليظ الذنب اي بالعمه اوزره معطوف
(فائدة) ومن ذلك ضرب النوبة للتفاخر فلو التنبه فلا بأس به كما اذا ضرب في ثلثة اوقات
لتذكير ثلاث نفحات الصور لمناساته بينهما فبعد العصر للاشارة الى نفخة الفرع وبعد
العشاء الى نفخة الموت وبعد نصف الليل الى نفخة البعث وتمامه فيما علقته على الملتقى
والله اعلم) ملاعي نوعه ندر تفاخر ايجون نوبت ضربى ايمدى بعضى شبه اشارت
وتنبه ايجون اولورسه ضرر ايتز مثلاً اوقات ثلثة ده صور ك اوج دفعه نفخه سنى تذكير
ايجون ضرب ايدرسه ضرر اولديغى كى زيرا نوبته نفحات ميانلرند مناسبه وار ك
بعد العصر اولان نوبته نفخة فرعه اشارت وار ك هر كس خانه لر نه جمع اولور
بعد العشاء اولان نوبته نفخة مونه اشارت وار ك نوم وقتيدر نومده احوال موندرو موت
اصفرد نصف الابلدن صكره كه نوبتك بعث صور نه مناسبى واردر كه موت
اصفردن بعث وقتيدر بويجك عمام وتفصيلي بزم ملتقى اوزره اولان تعاليقات
وشرحزده در وانه مسطور در كه دوكون جمعيلرند اعلان واشتهار ايجون
بلاجل اولان دف ضربنه رخصت واردر لکن على هيئة النظر اولاملى (نفسه)
ابتداغنى ايدن ابليس ورقص تواجد ايجاد ايدن اصحاب ساميرد كندوز نه بوزاغو
صورته كندو ايجون بوكرمه صوتى اولان جسد اخاذ ابتده قلوب وجد كلوب
رقص آورا اولديار عبده عجل وكفار عاديدر طريق مجديه مسطور در كه
حق سبحانه وتعالى حضرتلى كتاب مينده تفصيل وتصريحه رقصدن نهى
بيورر كه ولا تمش فى الارض مرحا يعنى بوزند فرحانك اوله رق كبرايه صالنى صالنى
يور نه ديمك رقص ايسه اشد مرحدر بوطور اقدن نشأ ايدر كبريه در حرمتى
اجماعه در جلال الملة والدين مستحلى كافر در ديواقتا بيور مشدر لکن وجد حالده
حر كاتى مر تشك حر كاتى كى ضرورى بعض صوفيه دن ذكر وسماع مجليسنده
وقوع اولان رقص ووجه امثالى حالات كندوز نه صدق اوزره بلاريا
وسمعه مستولى اولورسه جائز ومشروع اولور برسته مقاصدك اختلافه مبنى بر دفعه
حاله رد دفعه حرمله متصف اولديغى اولور ابو السعود ملخصاً

(فصل فى اللبس)

مستغف والاجتناب اكل مسائلى لبس مسائل اوزره تقديم ايلدى وتقدير عيده مناسبدر
زيرا انسانك كدويه شدت احتياجى واردر لباسدن فرض اولان عورت محلى
سترايدوب حررات وروددن كندوبى حفظ وصيات ايدده جك مقدار بدر اولى اولان سنت
وجبهى اوزره باموقدن ويا كتاندن ويا صوفدن اخذا وائتمدر زىلى نصف ساقه وكى
رؤس اصابعه رسیده اوله رق خيس و نفيس لينده وسط سنت ثيابدر بيرامه ووجهه دره
وجماع ناسده تزين ايجون نوبت جيل مباحدر جمع اوقات تكثر تزين مكر وهدر نوبت ايض

واسود لبسى مستحيدر كورك لبسى كرك مينه مدبوغه وكرك مذبوحه لا بأس قبلان وسائر
سباع در يلر نهى بعد الدباغه لبسه باس بوقدر ابو القاسم صفاردن منقولدر كه خف احمر
فرعونك ايض هاما نك اسود علما نك خف ايدر (محرم لبس الحر ولو محائل) بينه وبين
بدنه (على المذهب) الصحيح وعن الامام انما يحرم اذا لمس الجلد قال فى الفتية وهى
رخصة عظيمة فى موضع عمه البلوى (مذهب صحيح اوزره ايكدن منسوج قشاش
واطلس ثوب لبسى رجاله حرمدن هر نقدر لا بسيله كندونك لينده حائل اولورسه ده
امام اعظم رحمه الله تعالى دن مرويدر كه حرمتى انجق بدنه مس ايتديكته
كوره در مينه ده عموم بلوا محله بوقول رخصت عظيمة در ديدى لکن صحيح
اولان مس اولسون ويا اولسون حرمتيدر (اوفى الحرب) فانه يحرم ايضاً عنده
(وقال لعل فى الحرب) (على الرجل لالمرأة الا قدر اصابع) كاعلام الثوب (مضمومة)
وقيل منشورة وتيل بين بين (وياخود هر نقدر محارب ده دخى اولورسه نه امام اعظم
قتنه فقط رجله حرام در زير احفته حضرت على وسائر اصحاب كز بن رضوان الله تعالى
عليهم اجمعين منقول حديث شريف وار ك بركون رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم بولند قارى محلدن طشره خروج وتشريف بيوروب يد مبار كه سنك برنده حرير
وديكرنده التون اوله رق كندوز نه اشارتله اشوايكى سنه بنم اتمك رجالى اوزره حراملر
انائى اوزره حلالدر بيور ديلر كه الا توبك اعلاملى كى بربريه منضم اوله رق درت
برمق مقدارى حريره رجاله رخصت واردر عند البعض برمق مضمومه اولقسز اجق
اولمى بعضلر بين بينكه نه مضموم وه منشوره همان اولديغى هيئت اوزره اولمق كرك
ديدلر امامين حريره حلالدر ديدلر (مذهب ظاهر المذهب عدم جمع المتفرق ولو فى عمامه
كابسق فى التنية) ظاهر مذهب هر نقدر صارقده دخى اولورسه كنارنده كه حريردن
علام متفرقه نك عدم جمعيلر نه كه قيه ده ببط تفصيل اولندى (وفيه عمامه طرزاها
قدر اربع اصابع من ابريسم من اصابع عمر رضى الله تعالى عنه وذلك قيس شربناير خص
مينه) بينه وبينه ده مذكوردر كه اوجلرند حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ك اصابعلرندن
درت برمق مقدارى ايلكدن منسوج مطرز عمامه استعمالنه رخصت واردر اصابع
مشروحه بزرگ بقارشينه قياس اولنددر (وكذا المنسوج بذهب لعل اذا كان هذا
المقدار) اربع اصابع (والالا) لعل للرجل زيلعى (التون صرنددن منسوج ثوبدن
ينه بوبله در كه درت برمق مقدارى اولورسه استعمال مشروعه در بوقيه ذكوره حلال اولر
(وفى المجتبى العلم فى العمامه فى موضعين او اكثر يجمع وقيل لا) مجتاده مسطور در كه
صارقه ايكى ويا زياده محله كه علم جمع اولنور بعضلر اولنماز ديدلر (وفيه وعن ابى ح
رحمه عمامه عليها علم قصب فضة قدر ثلاث اصابع لا بأس ومن ذهب يكره وقيل
لا يكره) مجتاده هر سومد كه امام اعظم واهام اقيم رحمه الله تعالى دن مرويدر كه

كندوده اوج بر مق مقداری كوشدن علامت اولان عمامه ده بآس يوقدر التوندن
اولورسه مكر وهدر عند البعض غير مكر وهدر وفيه نكره الجبة المكفوفة هر يكره يته
مجتباده مرسومدر كه كناري ايكله قيورلش جبة لبسي مكر وهدر بقت و بهنا ثبت
كراهته ما اعتاده اهل زماننا من القمص البصري بشارح عليه الزجده بر كه اشبو بيان
مشروح له بزلك وقتنه بولنان ذواتك معتاد لى اولان بصره كوملكر نى استعمال لى نك
كراهتى ثابت اولدى وفيه المرخص العلم فى عرض الثوب قلت ومفاده ان القليل فى طوله
يكره انتهى قال المصنف وبه جزم متلاخسه و صدر الشريفة لكن اطلاق الهداية
وغيرها يخالفه بيه مجتبا ده مذكور در كه حرير دن استعماله طرف شارعدن رخصت
ويريلان ثوبك عرضه اولان علمه در شارح عليه الزجده بر كه بوندن فهم اولنان طولنده
قليدك كراهتدر مصنف مرحوم يسورر مضمون مشروح له متلاخسه و صدر
الشريفة جزم ايلدى لكن هداية نك سائر نك بوجه اطلاق بيان لى مضمون
سابقه مخالفدر (وفى السراج عن السير الكبير العلم حلال مطلقا صغيرا كان او كبيرا
قال المصنف رحمه الله تعالى وهو مخالف لما من التقييد باربع اصابع وفيه رخصة
عظيمة لمن اتى به فى زماننا انتهى بشارح عليه الزجده بر كه اتوا بدن بيوك
ويا كوجك حرير دن علامت استعمالى حلالدر مصنف دير كه بوسالف الذكر درت
بر مقله تقييده مخالفدر و بونده فى زماننا مبتلى اولان بعضى كانه رخصت عظيمة واردر
بقت قال شيخنا و اظن انه ازايه وما يعقد على از مع فانه حلال ولو كبير الا انه ليس
لبس وبه يحصل التوفيق بشارح عليه الزجده بر كه بزم شيخنا يسورر دير كه سير كبيرك
العلم حلال مطلقا كلامى يبراق و رمح اوزره معقود حرير حقنه در ظن ايدر زيرا هر نقدر
بيوكده اولورسه كندوده لبس اولما ميعن حلال اولان اودرو بونكه قولين سابقين
ميا نلرندن توفيقه حاصل اولور بى (ولا بآس بلكه الديباج) هو مساده و لجنه ابريسم
شرح وهبايه (للالرجال) الكلب الكسر البشخانة والناموسية لانه ليس باللبس ونظمه
شارح الوهبانية فقال وفى كلة الديباج فالنوم جائز وفى قنية والمنقى ذامسطر ككندود
لبس اولما ميعن اتماسى و دره زنى اييك اولان ديباجدن معمول كافك كسر يله كله كه
بشخانة و ناموسية تعبير اولنان اورزن وسنكدن محافظه ايچون اخاذ اولنان ستره
ورده استعمالنده رجاله بآس يوقدر واشبو مضمون مشروحى وهبايه شارحى نظمته
بيان ايدوب ديديكه ديبادن معمول ناموسية استعماله كندوده نوم جائز در رومفاد
مذكور قنيه و منقى نام معتبرانده مسطور در بى (وتكره النكة منه) اى من الديباج
وهو الصحيح وقيل لا بآس بها ديبادن معمول شلوار بند كه او حقور استعمالى مكر
وهدر كندوسى مستقل اولديغندن انجق صحيح اولان بوقولدر بعضيلر بونده بآس
يوقدر ديديلر بى (وكذا) نكره (القلنسوة) وان كانت تحت العمامة والكيسى الذى

(يعلق) قنيه بى ايكدن منسوج قلنسوة كه باسه كيمك لباسه نى يته مكر وهدر هر نقدر
صارفك ما تحتنده اولورسه ده وكندونك مثلا بويته تعاقيله استعمال ابتدايى
كيسه استعمالنده مكر وهدر بى اختلاف فى عصب الجراحة يه) اى بالجرير كذا فى المجتبى بى
ياره بى حرير يله با غلقده ميان علماده اختلاف اولندى بعضيلر مكر وهدر بعضيلر مكر وهدر
ديديلر وفيه انه ان يزين يته بالديباج ونجمل باوانى ذهب وفضة بلا تفاخر بى
يه مجتبا ده مرسومدر كه رجاله كوره بلا تفاخر كندوخانه نى ديبا والتون وكومش
اوانله تزيين وترصيع واردر بى وفى القنية بحسن للفقهاء لف عمامة طويلة ولبس ثياب
واسعة قنيه ده مذكور در كه فقهايه سائر جهله دن امتياز ومقام علمى اظهار
واعزاز ايچون عمامة طويلة صانوب و ثياب واسعة كيمك كوزل اولور كه انكه
معروف اولغله هر كس كندودن امور ديديلر نى سوال ايدر بى وفيه لا بآس بشد
خمار اسود على عينيه من ابريسم لعذر قلت ومنه ازمد بى قنيه ده مذكور دير كه
بر عذره مبنى كشي به كندو كوزلى اوزره سياه ابريسم دن منسوج متديل بغلقده
بآس يوقدر مثلا قنيه بلقغه كوزك قراقسى كى شارح كوز اغريسى دى عذر دندر دير
بى وفى شرح الوهبانية عن المتقى لا بآس بعروة القمص وزره من الحرير لانه
نوع بى وهبايه شرحنده متقادن نقلا مسطور در كه كوملك ايليسى و دكسى
كندويه تابع اولديغندن حرير دن اخاذ اولورسه بآس يوقدر بى وفى التاتار
خايد عن السير الكبير لا بآس بازرار الديباج والذهب) تاتار خايد ده سير كيردن نقلا
مرسومدر كه ديبادن و ذهبدن معمول دكه استعمالنده بآس يوقدر بى وفيه عن مختصر
الضحاوى لا يكره علم الثوب من الفضة ويكره من الذهب قالوا وهذا مشكل فقد
رخص اشترع فى الكفاف والكفاف قديكون من الذهب انتهى بى تاتار خايد ده
مختصر طحاويدن نقلامر مرسومدر كه بى كوشدن علامت مكر وه دكلدر
التوندن مكر وهدر لكن بى كه بعض اشكال ايراد ايتشله كه شرع شريف كفافه كه نوبى
مقدما ابلوب تكلد كد نسكره كنار لى بى محكمه قويروب ديكه اذن ورخصت ويرلشدر
كفاف ايسه بعضى التوندن اولور لكن كفافك التوندن اولديغنى مسلم دكلدر زيرا الزده
وارد اولان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حرير يله مكفوفه جبهى لبسيدر
(تنبيه) بى كدن وقيلدن اخاذ اولنان اتواب لبسى سنة انبيا عليهم الصاوة والسلامدر
وتواضع علامتدر ابتدا لبس ايدن حضرت سليمان عليه الصلوة والسلامدر
حديث شريفده نورواقلو بكم بلباس الصوف فانه مذلة فى الدنيا وتورفى الاخرة وايام
ان نفسدوا دينكم بحامد الناس وثيابهم وارد اولشدر يعنى ستر لقاو بكرى صوفدن
معمول لباسه تنويرايد بى كرزرا اودنياده مذلت اخريده تنويردر ستر ناسك ستره
مدح وشال يله والبسه و اتوا بلى بى كرى كندولر نك كنه اويدر مغله ديلر بى كرى فساد و بومدن

احتراز ایدیکز و اوسزدن احتراز ایتسون لکن بو کتوده نفسه کسرو مذلت اولان
صوف لباسه در پک رقیق والوان نفیسه لایله ملون صوف لباسه بو قیلدن دکدر
بلکه و اهل دیادن کبار لباسه در بعضی سلف صالحیندن روایت قیلنور که
بکلی و قالن ثواب لبسی سنت اسلامه در ورجال و نسایه سراویل لبس سستدر
و اشتیابنددر نساطقه سنه کندو خانه سنه محملری اره سنه ناعومه کور نمیدرک
مکشوف الزاس کرمک و ماتحتی کورینور زیاده رقیق قاش و ملس ثواب لبسه
رخصت وارد در ابر لبسمدن منسوج سجاده ده نماز قیلقه کراحت یوقدر لبس اولماغین
لبسک ماعداسیله ارتفاع حرم دکدر رجال ثوب حریر اوزره نماز قیلارسه مکر و هدر
نمازک غیرنده اوزرینه جلوسده کراحت یوقدر و حریر ایله منقش دیادن معمول
وساده به امتداد اوزرینه جلوسده کراحت یوقدر تسبیح نشان محملزده حریر و صفی
لبس اولما مغلین مشر و عدر صاریغی بوز ذقده صارمه سی مثلاً کلب کلب سکلی
بودن چقاروب ارضه القا ایتاملی کذا فی خزانه المفتین (و یحل توده و افترشه)
والنوم علیه حریری یصدق و دوشک ایدوب اوزرنده او یومق حلال اولور
زیر اسلطان انبیا علیه افضل التحایا حضر تیرینک ایپکدن وساده اوزره جلوسی مرویدر
و ابن عباس ابن خیر الناسک بساطنده مرققد حریر اولدیغی و انس رضی الله تعالی
عنیه بر ولیمه حضورنده وساده حریر اوزره جلوساری تحقیق کرده رواه اولمشدر
و اوزرینه جلوسده کندو بی استخفاف وارد کویا کندوده تصاویر اولان بساط
بحراسته جاری و تعظیمدن عاریدر (و قالوا لشافعی و مالک حرام و هو الصحیح)
کافی لمواهب قلت فلیحفظ هذا لکنه خلاف المشهور (و اما من هم امین و امام شافعی
و مالک علیهم الرحمة حریرک وساده و فرانس احتاذی حرام در دیدلرم و اهلک دیدیکی کی
صحیح اولانده بودر شارح علیه الرحمة دیر که مضمون مشروعی حفظ ایتلی لکن
متون معتبره مشهوره لک و شروحک خلا فیدر (و اما جعله دنار و ازار افانه یکره
بالاجماع سراج و اما الجلوس علی الفضة فحرام بالاجماع شرح مجمع (و زنا زجون
و قفان مثلاً بدنه مماس اولیان شعار کوملک کی جسده مماس اولان ازار بلدن
اشغه طویلان اثوابدر یعنی حریری دنار و ازار قلیق اجسام مکر و هدر
اما کومش اوزره جلوس بالاجماع حرام در رخصت انجیق دیر برقی مقداری
علامت قلمده در اودخی اخرتده اهل جنک حله لرینک انموزج و غونه لرینه
اطلاعه انک لذتی یلوب و کندویه موصل رضا و عمل صالح طر بقارینه تشبث
و رغبت ایچوند (و) یحل (لبس ماسده ابرسم و لجه غیره) ککتنان و قطن و خز
لان الثوب انما یصیر ثوباً بالنسج و النسج بالجمعة فكانت هی المعبرة دون السدا (و رجاله
سداسیکه ارشی و دره زنی ابرشم و لجه سیکه آتمه سی کتان و قطن و برنوع بولک کی

انک غیری نسنه دن احتاذ اولسان ثوبک لبسی حلال اولور ز براتوب انجیق نسجه
ثوب اولور نسجه لجه ایله وجوده کلمک ایله انجیق معتبر اولان کندوسی اولدی
سداسی اولدی (و قلت و فی الشریع لایة عن المواهب یکره ماسده ظاهر کالغابی
وقیل لایکره و نحوه فی الاختیار) شارح رحمه الله تعالی دیر که مواهبدن نقلا شریع لایدن
مستور در که عتایی کی سداسی ظاهر دنده مشاهده اولور سه انک لبسی مکر و هدر
بعضل مکر و دکدر دیدیلر بونک مغل اختیارده ده مستور در (و قلت و لا تخفی
ان المرجح اعتبار الجملة کایعلم من العزمیة بل فی المجتبی ان اکثر المایخ اقتوا بخلافه
و فی شرح المجمع الخرز صوف غنم البحر انتهى (و شارح علیه الرحمة دیر که ارباب ذرایه
خنی دکدر حل و حرمتده مرجح اولان اعتبار لجهیه در سدایه دکدر سدا
هر نقدر ظاهر و نمایان او اوزریده ته که عزیمه دن معلوم اولور بلکه مجتبا ده ذکر اولنان
اکثر مشایخ سداسی ظاهر اولدیغی تقدیرجه کراحتیه قائل اولنرک خلافتده افتال بدر
مجمع شرحنده خرد کز قیونک بو کیدر دیو مر سومدر (و قلت و هذا کان فی زمانهم
و اما الان فن اخریر و حنیف فحرم بر جندی و تانار خانیة فلیحفظ (و اشبو خزک دریا
غنمک بو کنه اطلاق اولنسی فقها نک زمانلرنده ایدی شمعی حریردن احتاذ اولنده
اطلاق اولور امدی حرام اولور (و) حل (عکس فی الحرب فقط) لوصفها یحصل به
اتقاء العدد فلور قیقا حرم بالاجماع لعدم الفائدة سراج و اما خالصه فیکره فیها عند خلافا
لهمامتنی (و سالف الذکر سداسی ابرشم لجهسی ساردن اولان لباسک عکسکه دروزنی
مثلاً ایپک آتمه سی ایپک اولان البسه نک فقط محار به نکامنده دخی رجاله لبسی حلالدر
ا کر کندو ایله دشمندن اتقا و محاسن فقه اولور محکم و شدید التمسح اولور سه
بس رقیق اولور سه عشم فائده سنه بناء اجاماً حرام اولور خالص ساده حریردن
لباسک لبسی امام اعظم رحمه الله تعالی فتنه حین محار به ده مکر و هدر اما ایچوند
اختلاف اشبو اختلاف سابق الذکر اجاع حکایه سنی نقض ایدر (و قلت و لم ار مالو
خلطت الجملة بار بسم و غیره و الظاهر اعتبار الغالب (و شارح علیه الرحمة دیر که
شمعی حریر ایله غیر یسندن مختلط اولور سه اکامتعلق کلامی کورمدم ظاهر اولان
غالبی اعتبار ایتکدر (و فی ماوی الز اهدی یکره ما کان ظاهره قز او خط منه
قز و خط منه قز و ظاهر المذهب عدم جمع المتفرق الا اذا کان خط منه قز و خط منه
غیره بحيث یری کله قزاً فاما اذا کان کل واحد مستیناً كالطراز فی العمامة فظاهر
المذهب انه لا یجمع انتهى (و حاوی الز اهدی مذکور در که ظاهری ایپک و یاخود
بر جیونی بولک و بر جیونی ایپک اولان فاشک لبسی مکر و هدر ظاهر مذهب متفرق
اولان حریرک عدم صمیمدر الا ثوبک بر خطی حریر و بر غیر بر نسنه دن اولوب لکن
انظر اولند فقه کلیسی ایپک کور نور سه بونده جمع متفرق اولور اما صار قن کارنده که

سروی شکنده که علایم کی خطوطک هر بری ظاهر و مستبان اولور سه ظاهر
 مذهبده جمع اولنماز (واقر شیخنا قلت وقد علمت ان العبرة للحمه لا للظاهر عل الظاهر
 فافهم) شارح علیه الرحه دیر که اشبو مضمون مشروعی بزم شیخز اقرار آیدی
 و ما سبده معلومکه اولدیکه قول ظاهر اوزره اعتبار لمفه در ظاهرده کنه دکلدر
 ❦ (و کره لبس المعصر والمزعر الاحمر والاصفر للرجال) مفاده انه لا یکره للنساء ❦
 رجاله عصفور وزعفرانله صیغ اولنش قرمزی و صاری اتوابی کیم مکروه قلندی
 بوندن فهم اولنان نسیاه عدم کرا هتیدر ❦ (ولا بأس بساتر الالوان) وفي المجتبى
 والقهستانی وشرح النقایه لابی المکارم لا بأس بلبس الثوب الاحمر انتهى ❦ بیاض
 ماوی سیاه کی سائر الوانن مصبوغ لباس یوقدر مجتاده قهستانیده ابوالمکارمک
 نقایه شرحنده ثوب احمر لبسنده بأس یوقدر دیومستوردر ❦ ومفاده ان الکرا هتیه
 تنزیهیه لکن صرح فی الخفیه باخره فافاد انها خرمیه وهی المحمل عند الاطلاق
 قاله المصنف قلت وللتزین لالی فیها رساله فیها ثمانیه اقوال منها انه مستحب ❦
 نقل مشروحک مفادی کرا هتیک تنزیهی اولمیدر زیرا لا بأس کله سی غالباً ترکی
 اولی اولان شیده استعمال اولنور لکن خفیه الملوکه حرمله تصریحی تحریمه اولمسی
 افاده ایدر مصنف مرحوم مطلق ذکر اولنقله تحریمیه جل اولنور دیدی شارح
 رحمه الله دیر که شربلایک حرمله ملون اتوابی لبس حقنده برساله سی وار که
 انده سکر قول واردر اندن بری انک مستحب اولمیدر زیرا انه ثلثه که امام اعظم ومالك
 وشافعی رحمهم الله تعالی ثوب احمرک لبسی خلادر بیور مشلدر و رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حله احمر لبس یورد قلیده مریدر ودلیل قطعیه ❦ خذوا ریتکم
 عند کل مسجد ❦ نظم کریمده حلقی مثبتدر اخذله امر او لسان عام اولوب اصولده
 مقرر اولدینی اوزره عامک حکیمده عمومی اوزره اجر اولدیغه منی ❦ (ولا یحلی الرجل
 بذهب وفضه) مطلقاً (الاخاتم ومنطقه وحلیه سیف منها) ای الفضة اذا لم یرد
 به التزین ❦ رجاله کوره مطلقاً که هنگام محاربه ده وغیر بسنده التون وکومله نحلی
 وتزین مشروع دکلدر الا خاتم ومیک کسریله منطقه که وکشدن اولان حلیه سیفله
 نحلی جائزدر انکله تزین وتجبر مراد ایتزسه قنیده مذکوردر که حلقه زی کومش
 منطقه استعمالنده بأس یوقدر لکن سیفده فضد اولان محله النی اورده ملی ❦ وفي المجتبى
 لا یحلی استعمال منطقه وسطها من دیاج وقیل یحلی اذا لم یبلغ عرضها اربع اصابع
 وفيه بعد سبع ورق ولا یکره فی المنطقه حلقه حدید ونحاس وعظم وشیخی حکم لبس
 اللؤلؤ ❦ مجتاده مر سومدر که وسطی دیادن اولان منطقه استعمال حلال اولمز
 بعضیلر عرض درت برمه بالغ اولزسه حلال اولور دیدیلرینه مجتاده محل مزبوردرن
 بدی ورقه دنسکره منطقه ده دمر دن ونحاسدن وککدن معول حلقه استعمال

مکروه دکلدر دیومستوردر ایجو وضع اولنش لباس لبسینک حکیمده قریباً کلور
 ❦ (ولا یختتم) الا بالفضه لحصول الاستغناء بها فیحرم (بغیرها کحجر) و صحیح السرخسی
 جواز الیشب والعقیق وعم منلا خسرو (وذهب وحدید وصفر) و رصاص وزجاج
 وغیرها لمامر) کو مشک ماعداسی طاش والتون و دمر و توج و قورشون و سرجه
 امثالی نسلر ایله تختم اولنر ایدی بونلر ایله تختم حرام اولور فضه ایله بونلردن استغنا
 حاصل اولدیغندن امام سرخسی علیه الرحه یسکن یشم دیدکلی برنوع معروف
 طاشکه بعض یحاق قبضه سی یابرز اعلی سی خطابی نو عیدر که اتشده یقتر برادیمک
 اوزرنده بولسه صاعقه اصابت ایتز انکله وعقیقه تختمک جوازنی صحیح ایلدی
 ومنلا خسرو نعیم بیور دیلر که سائر انواع اجارک طوبی ایله تختم جائزدر ❦ فاذا
 ثبت کرا هت لبسها للتختم ثبت کرا هتیه بیعها وصیغها لما فیه من الاعانة علی مالایجوز
 وکل مادی الی مالایجوز لایجوز وتامه فی شرح الوهبانیه ❦ پس مارالد کر فضه نک
 ماعداسندن و مصوغ تختم ایجون اولان نسدنک استعمالنک کرا هتی نایب اولدیه
 یعی وصیغی که یاتسکنده کرا هتی نایب اولدی کندوزنده جائز و مشروع اولیان
 شی اوزره اعانه اولغین زیرا هر برشیکه جائز اولیان نسنده مؤدی جائز اولماز صواب
 اولان وصیغها بدلند صوغها دیمک ایدی ماده واویه العین اولدیغندن ❦ (والعبرة
 بالخلقة) من الفضة (لا بالفص) فیجوز من حجر وعقیق و یاقوت وغیرها ❦ استعمالده
 اعتبار کومشدن اخذ اولنان حلقه ده در کندویه وضع اولنان قاشده دکلدر ایدی
 قاشی طاشدن وعقیقدن و یاقوتدن و سائر انواع اجارک قنیتندن یا بسک اولور
 ❦ وحل عسجار الذهب فی حجر الفص ویجعل لبطن کفه فی یده الیسری وقیل الین
 الا انه من شعار الرفض فیجب التجز عنها قهستانی وغیره ❦ مهرک قاشی حلقه سنه
 التون میخله برکتک خلادر کندوسی تابع اولدیغندن رجل خاتمک قاشی صول النک
 ایچینه قیلار عورتک تزینیه احتیاجنه منی ظاهر کیفیه قیلار بعضیلر بدین سنده
 قیلار دیدیلر شو قدر وار که صاغنده ط شیمی روافض علامتندر ایدی اندن
 نحرز واجب اولور ❦ قلت ولعله کان وبان فتبصر ❦ شارح رحمه الله تعالی دیر که
 ظن ایدر مکه خاتمک بدیننده قلنس شعارر و افضدن اولدینی عطر سابقده
 ایدی شمعی منفصل اولدی بو وقتده شعاردن اولدیغه شعورمز یوقدر شمس الائمة
 السرخسینک انشادندر ❦ فختتم کیف شئت لاجال ❦ یجنصرک الیمین او الشمال ❦
 سوی حجر و صفر او حدیده او الذهب الحرام علی الرجال ❦ وان اجبت باسک فانتشه ❦
 وباسم الله ربک ذی الجلال ❦ وبقشه اسم الله تعالی لانتقال طبر او انسان
 ولا یجوز رسول الله ولا یزیده علی مثقال ❦ مهر استعمال ایدن کیمسه اکا کند و اسمنی
 و یا الله تعالینک اسم شریفنی نقش و املا ایدوب قوش و یا انسان صورتنی و محمد

رسول الله نقشي كتب ايتز زيرا بوسول الله صل الله تعالى عليه وسلم خام مبار كنك
نقشي ابدى ابو بكر الصديق رضي الله تعالى عنهم مهر نده نعم القادر الله مكتوب ابدى
حضرت عمر رضي الله تعالى عنهم خاتمه كفي بالموت واعظم اعظمك كمالك
لتصيرن اولتند من عينك كمالك الله ابدى رضي الله تعالى عنهم امام اعظم رحمه الله
تعالى نك كمال الخيرة والافاسكت ابي يوسفك كمال من عمل برأيه فقد ندم امام محمدك كمال من صبر
فقد ظفر در رحمة الله تعالى وخاتمي مشقالدن زياده اولمالي (وترك التخم لغير سلطان
والقاضي) وذى حاجة اليه كمتولي (افضل) كمال بادشاهك وقاضيك ومتول كمال مهر محتاج
اولان بعض ذواتك ماعداسنه تخمى ترك افضلدر لكن اكثر علما جوازينه قاندر در (ولا
يشدسنه) النحر (بذهب بل بغضة) وجوزهم محمد (اويديان) ديشني التوتله برينه باغلق
يوقدر بل كمال كوشله باغلا امام محمد ايكسيله ده شدي تجوز ابدى (ويتخذ انقامه) لان
الغضة تنشد التوندن بورون اخاذي مشروعدر كوش بورني فنا قوقد يفتدن
(وكره الباس الصبي ذهب او حريرا) فان ما حرم لبسه وشربه حرم الباسه
واشرابه اوغلان جوجفته لتون ويايك اثواب الباسي مكروه قيلندي لبس
وشربي حرام اولان نسنه الباس واشراييده حرام اولفين نص امت محمدك
ذكورينه التوتله حريرك حرمتيله بلا قيد البلوغ وارد اولندر ايمدى كنهى الباسي
ايدن ذواته اولور زير ازل انلك محافظه سيله مار زير (لا يكره) (خرقة لوضوء)
بالفتح بقية بلاء (او مخاط) وعرق لول الحاجة ولولتكبره كره كمال بدست صوبندن بعضي
اعضاده باقي قلان بالي وياور وندن جاري اولان سوسومي ويادرى اخذ وازاله
نيجون لدى الحاجة منديل استعمالنده كراهت اولماز تكبر اولورسه مكروه در تر بعله
اتكابل حاجة مكروه لدى الحاجة غير مكروه اولديغي كمال (ولا ازيمه) هي خبط
يربط باصبع او خاتم لتذكر الشئ والحاصل كل فعل تجبر اكره وما فعل حاجة لاعنايه
برئى ايتماق ايجون برمه ويا خاتمه رايب باغلقده كراهت يوقدر حتى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلمدن بعض اصحابه اغد اليه امر يور مشردر ايمدى كندويه
غرض صحيح تعلق اكله كراهت اولمى حاصل كلام هر بر شيكه تجربه تكبر ايشنور
مكروه در احتياج وضرورته مبنى اولورسه كراهت اولمز (فرع) في المجتبى التيممة
المكروهه ما كان تغير العربية كمال مجتاده مذكوردر كمال تيممة مكروهه لغت عربيه نك غيرله
اولان تعويد ونسخه در كمال مثالاغت سر يائه اوزره بعض حروف مقطعاتدن نحر بر
اولنان شيلدرر شليده ابن اشيردن نقله مر سومدر كمال تمام تيمه نك جعيدر كمال عرب
طافدسي آنى بونجقدن ديزوب اصابت عيندن توق ايجون جوجقلر نك كرد انرينه
تعلق ايدرلر والله تعالى اعلم واستغفر الله العظيم

(فصل في النظر والمس)

نظر مس حسنه فصل حاسم الاشكالدر (وينظر الرجل من الرجل) ومن غلام بلغ
الشهوة مجتبى ولو امر د صبح الوجه وقدم في الصلوة كمال رجلك رجله وهر تقد
ساده روو صبح الوجه محبوب دلارا اولورسده او ان بلوغه رسیده غلامه نظري
جائز ومشر ودر لكن شهوته كندويه نظرمع ودر (والاولى تنكر الرجل لثلاثهم
ان الاول عين الثاني وكذا الكلام فيما بعد فستاني قلت وقرينه المقام تكفي فتدبر) اولي
اولان وينظر از رجل عبارته سنه رجل كماله نك نكره اولميدر كمال حتى اول ثانيك
عيني اولمى توهي اولمى زيرا برلفظ معرفه اوله رق اعاده اولورسه اولك عيني اولور
لكن بوقاعده كماله دكلدر الله جميل كتاب مبينه يوردر (وازلنا اليك الكتاب
بالحق مصدقا لما بين يديه من الكتاب) پس بونده كتاب ثاني اولك غير بدر بوندن صكره
ذكر اني وتنظر المرأة المسلمة من المرأة قولنده كلامه بنه بويله در شارح عليه الرحمة
جواب مقامنده دير كمال مغابته مقام قرينه سي كفايت ايدر (ثم نقل عن الزاهدي
انه لو نظر لعورة غيره باذن لم يثم قلت وفيه نظر ظاهر بل لغت ازاهدي نظر لعورة غيره وهى
غير باديد لم يثم انتهى فليحفظ) وبوندن صكره امام زاهدين نقل ايدر كمال بر كيمسه
براخر كيمس نك عورتنه كندونك اذيله نظر ايلسد اثم اولماز شارح عليه الرحمة
دير كمال قمستانينك نقلنده نظر ظاهر وارد زيرا زاهدينك اصل عبارته سي بر كيمسه
بر كيمس نك عورتنه اعضاسي ظاهره اوليه رق انويله وجاريله مستوره اولديغي
حاله نظر ايدر سه اثم اولماز مضموندر (سوى ما بين سرته الى تحت ركبته) فالركبة
عورة لا السريرة كمال سره سيله ركبه نك تحت ما بينك ماعداسنه نظر ايدر پس ركبه سيله
رجلك ديرى عورت سره سيك كوكبي عورت اولماش اولور عمرو بن شعيب رضى الله
تعالى عنهم مروى عوره از رجل ما بين سرته الى ركبه حديث شريفه مبنى عبد الله
بن عمر رضى الله تعالى عنده ازار اخاذي يورد قلى وقته سره ربي كشف يور زرايدى
وحساملر ده ناس از ايدر زرا كثر نك سره لري مكشوفه اولور بر كيمسه ده انكار ايتز
ركبه نك عورت اولمى فخذك كندن اخفدر حتى ركبه سي مكشوفه اولان ذات رفته
فخذى مكشوفه اولان عنقه انكار اولنور (ومن عرسه وامة الحلال) وطنها فخرج
المجوسية والمكاتب والمشركة ومنكوحه الغير والمحرمه برضا عاومه صاهرة فتحكمها
كالا جنية مجتبى ويشكل بالفضا فانه لا يحل وطؤها وينظر اليها قمستانى قلت
وقد يجاب بانه اغلبي (الى فرجها) بشهوة وغيرها والاولى تركه لانه يورث النسيان
كشيك زوج سيله كندويه وطى حلال اولان جاريه سينك شهوته وشهوتهم فرجه نك
نظري جائز ومشر ودر لكن اولاسي تركيدر نسيان وضعف بصري مورث اولفين
ايمدى امدنك حلاله تقيديله مجوسيه ومكاتبه ومشركة ومنكوحه الغير ورضاع

و یا مصاهره سبيله محرمه اولان مثلا موطوءه سينك اناسی و یا قری اواق کبی اولان جاریه لر حکم مشرودن خروج اتمکله انکله نظردہ حکماری اجنبیه غیرک جاریه لری کبی اولدی مضمون مشرودہ بعض سوال اراد اتمکله لری که دلیلک جاری حکم مدعای تخلفدر که مفضاة اولان جاریه که قبله دبر و یا نلرنده که بجای منقطعه اولان جاریه نیک و طئی حلال دکلدر حالبو که کندویه نظر جائزدر بوندن بعض جواب و بر مشلر که اشوجاریه به نظرک حلتی حلاله الوطئه تقید اغلیدر و جماعی قبل طرقتن اولدیغی معلومی اولورسه و طئیه حلال اولور (ومن محرمه) هی من لا یحل له نکاحها ابدان سبب اوسبب ولو بزنی (الی الراس والوجه والصدر والساق والعضدان امن بهوته) وشهوتها ایضا ذکره فی الهدایة فن قصره علی الاول فقد قصر ابن کمال (نسب وهرتقدر زانددن فی اولورسده سبب سبيله ابدانکاحی حلال اولمان محرمندن رجله باقی مشروع اولان عضوی باشی و یوزی و کوکسی وساقی و بازو شیدر اگر کندوک و یا نیک شهوتندن امن اولورسه نسانکده شهوتنده امنیتنی هدایه ذکر ایلدی ابدی مصنف کبی مجرد رجلا ذکرینه حصر ایدن قصور اتمش اولور (والالا لالی الظهر والبطن) خلافا للشافعی (والنخذ) واصله قوله تعالی ولا یبدین زینتهن الالبعواتهن الا به وک المذکورات مواضع الزینة بخلاف الظهر ونحوه (محرمه) محل مشرودن نظرنده انسان شهوتندن امن اولورسه باقی مشروع اولر اما محرمه ارقده و قارنه و او یلغنه نظر ایدر من ظهر الیه بضنده امام شافعی ایچوندر اختلاف اشو مواضع مشرودہ محرمه نظرک عدم نظر لریک اصل و مبارکی الله ذو الجلالک ولا یبدین زینتهن الالبعواتهن قول شریغیدر یعنی طائفه نسا زینت محلی اولان مواضع مرسومه لری کشف و اظهار اتمونلر دیک ابدی نظم مجیددن نفس زینتک عدم ابدانی مراد اولدی زیرا عین زینته مطلقا نظر مباحدر نهیدن مراد موضع زینتدر باش موضع ناجد روجه موضع کل بیون بوغاز موضع قلاده و کردانه در ظاهر امثال عضول مارالذکر عضولک خلافتدر (وحکم امة غیره) ولومدبره اوام ولد (کذلک) فینظر الیهما کحرمه هر نه قدر مدبره و یا ام ولد دخی اولورسد غیرک جاریه سنانک حکمی دخی ینه بویه در که اجنبی اکا محرمی کبی نظر ایدر (وما حل نظره) مامر من ذکر اواننی (حل لمسه) اذا امن الشهوة علی نفسه وعلیه لانه صلی الله تعالی علیه وسلم کان یقبل رأس فاطمة رضی الله تعالی عنها و قال علیه الصلوة والسلام من قبل رجل امة فکانما قبل عبة الجنة وان لم یامن ذلك اوشک فلا یحل له النظر والمس کشفه الحقایق لابن سلطان والمجتبی (اردن و عورتدن مارالذکر نظری حلال اولان اعضا لریک لمسده حلال مشروع اولور اگر کند و نفیسک و یا مس اولان

عورتک شهوتندن امن اولورسه زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دختر پاکیزه لری فاطمة الزهرا رضی الله تعالی عنها نیک رأس مبارک لری بن تقبیل بیور بوندن جنت راتحه سن ایشام ایدر یورم بیور لری و سفر خیر ایلرندن قدوم و تشریف ایدر کندن ابتدا حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها نیک نزدیه نزول و کندولری تقبیل و معانقده لریه بر سرور و حبور ایدر لری و والده سنک ابانغی بوس ایدن عبة جنتی بوس اتمش کیدر بیور منلر شهوتندن امنیتنی اولیوب و یا شکی اولورسه ابدی کندویه نظرو مس حلال اولر ارباب و انزاله محتاجه اولورسه اوانک اوزرندن مسله ظهرندن و یا بطندن اخندنه باس یوقدر لکن عدم شهوت شرطیه کندو باشنده رکوب و نزوله مقتدر اولورسه بمه حال اجتناب لازمدر (الامن اجنبیه) فلا یحل مس وجهها و کفها وان امن الشهوة لانه اغلظ ولذا یثبت به حرمة المصاهرة هذا فی الشابة واما العجوز التي لا تنتهی فلا بأس بمصافحتها ومس یدها اذا امن الا اجنبیه به نظر مع الکراخه هر تقدیر جائز اولسده شهوتندن امنیت اولسده دخی وجهی و کفنی مس مشروع دکلدر کورمز میسنکه کندو الیه حرمت مصاهره ثابت اولور مثلا برکسنه بر جاریه بی و یا نلر منی و یا خالته منی شهوتله مس ایلسه قزلی کندویه حرام اولور لکن بوحدیثه السن کمن عورة حقنده در اما سنی کاله ابر شمس ایدر یرمز اشتباه اولنمان عجزو الیه مصافحه و یدینی مسده شهوتندن امنیت اولورسه باس یوقدر (و منی جاز اولس جاز سفره) بها و خلوا اذا امن علیه وعلیها و الا لا) فچانکه بر رجلا بر عورتی مس جائز اولدی انکله سفری جائز اولور و برکسنه نیک بر عورتله خلوتدن امنیتنه اولور انکله خلوت ایدر یوقسه اتمش و فی الاشباه المخلوة بالاجنبیه حرام الاملازمة مدیونه هر بت و دخلت خربة او کانت عجوزا شوهاء او بحائل و المخلوة بالمحرم مباحة الا باخت رضاعا و الصهرة الشابة (اشباهه مذکوردر که اجنبیه عورتله خلوة حرامدر الا مدیونه اولوب قاجوب تنها بر خرابه محله دخول ایدر سه حق صاحبی کندویه ملازمتجون خلوة ایدر و یا خود عبوس الوجه کر به النظر قوجه قری اولوب و یا خود بر خانه ده میا نلرنده حائل و برده اوله رق اولورسه ینه خلونه رخصت اولور انا و همشیره کبی محرمیه خلوت مباحدر الارضاعا همشیره و مصاهرته که زوجة سینک ذوی الارحام لریدن نور سیده حدیثه السن اقر باز الیه خلوت مباحه دکلدر (و فی السر بلالیة معزیا للجوهرة ولا یکلم الاجنبیه الا عجزا اعطت اوسلت فی شمتها و برد السلام علیها و الا لا تنتهی) شر بلایده جوهربه عزو الیه مرسومدر که رجل اجنبیه عورتله تکلم اتمالی الاعل مانده عجزا اغسروب و یا سلام و برسه اکا تشمت ایدر که بر حن الله دبر و سلامنی رد ایدر کنج عورت براره سلام و برسه اخفاء کندو نفسنده رد ایدر (و به بان ان لفظه لانی نقل

القهستاني ويكلمها بما لا يحتاج اليه زائده قتبته) اشونقل مشروحن مستبان
اوايدكه قهستانيك عبارته سنده كه بما لا يحتاج تركينه كه لا كله سي زائده در نقل
مرسومك مالى رجل اجنبيه ايله تكلمنه حاجت مس ايمان كلامه نكلم ايدر ديك
شربلا ليدنك كه بونك خلافتنه در عدم احتياج صورتنه عدم تكلم لازمدر لكن
حديثنه دلالت واردر اجنبيه ايله كندويه حاجت مس ايمان كلامي تكلمنه باس
وقدر بو مالا يعنى به خوض قبلتدن دكلدر انجق مذهبي اولان تكلمنه اثم وكناه
اولان كلامدر قتبته بوكا اما اولقى كرك (وله مس ذلك) اى ماحل نظره (اذا اراد
الشراء وان خاف شهوته) للضرورة وقيل لافى زماننا وبه جزم فى الاختيار (رجله
شراسنى مراد ايتديكى جاريه به يكندويه باقسي جائز وحلال اولان محلنى مس
وارد زير مسله اولان معرفت نظر ايله اولان معرفتدن زياده در لين بشره كي
شراسنه ميل اولنه جق شى انجق كندوايله بليوز ضرورت اولغله هر نه قدر شهوت
خوفى اولور سنده مس مشروعدر بعضيلرى فى زماننا مسه رخصت بوقدر ديدلر
اختيارده بوقولله جزم ايلدى (واما بلغت حد الشهوة لا تعرض) على البيع (فى
ازار واحد) لسيتر مابين السرة والركبة لان ظهورها وبطنها (عورة حد شهوته
رسیده جاريه بعه عرض اولندقه فقط دزيله كويكيك مابننى ستر ايدر ازار واحد
ايله عرض اولتماز قرنى وارقه سنى عورت اولديغندن پس ارقه سنى وبطننى وركبه ليني
ستر ايدرسه كفايت ايدر (و) ينظر (من الاجنبية) ولو كافر مجتبي (الى وجهها وكفها
فقط) للضرورة قبل والقدم والذراع اذا اجرت نفسها للخبر تاتار خانق (اجنبية عورة
هر نه قدر كافر دهخى اولسه ضرورته مبنى بوزنه والرينه نظر اولنور بعضيلر اتمك ياوب
وياثواب ياقامق انجون نفسى انجار ايدن عورتك اياغنه وقولينه باقلاور ديدلر وعندها
كالاجنبى معها) فينظر لوجهها وكفها فقط نعم يدخل عليها بلا اذنها اجماعا ولا ينافر معها
اجماعا خلاصة وعند الشافعى ومالك ينظر كحرمه) بر عورتك عدى كندويه
نظرده سائر اجنبى كيدر فقط بوزنه والنه نظر ايدر شوقدر وار كه اجماعا بلا اذن
سیده سنك خانه سنده دخول ايدر وكندوايله سفر ايدر من امام شافعى ومالك عنده
محرمى مثلاو نظر ايدر (فان خاف الشهوة) اوشك (امتنع نظره الى وجهها) فحل النظر
مقيد بعدم الشهوة والافحرام وهذا فى زمانهم واما فى زماننا فمع من الشبهة قهستاني
وغيره) پس بر كسسته نك بر اجنبيه به نظر نده شهوت خوفى وباشكي اولور سنده انك
وجهنه نظردن امتناع اتمك كرك ايمدى نظرك حلى عدم شهوته مقيد اولمش
اولغله شهوت اولديغى تقدريجه نظرى حرام اولور لكن بوسلف صالحين زمانلرينه
خاص اولملى اما فى زماننا كنج عورتك وجهنه نظردن منع اولمق لازمدر هر نه قدر
من غير شهوة اولور سنده (الا) النظر والمس (لحاجة كفاض وشاهد بحكم ويشهد

عليها) لف ونشر مرتب لالتحمل الشهادة فى الاصح (الا بر عورتك اوزرينه حكم
ايدن قاغى وشهادت ايدن شاهد كي نظر ومنه حاجت مس ايدرسه اكار خست
اولور كه شاهد اداى شهادت وقاضى به حكم انجون اجنبى به نظر واجيدر قضاي
شهوت انجون باقاملق (قول احده تحمل شهادت انجون دكلدر وعبارته ده لف نشر
مرتب واردر (وكذا مر يدنكا حها) ولو عن شهوة بيد السنه لاقضاء الشهوة (وشراها
ومداوتها بنظر) الطيب (الى موضع مرضها بقدر الضرورة) اذا الضرورات
تقدر بقدرها (بینه بويله بر عورتك نكاحنى وباشراسنى ومداواتى مراد ايدن كسسه
انجون نظرواردر هر قدر شهوته اولوسده لكن مثله عمل نيقيه اولوب قضاء شهوت
اولملى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم احباب كزيندن مغيرة بن شعبه رضى الله
تعالى عنه بر عورتك نكاحنى مراد ايدوب كندولر يندو كورا ولدقه اكانظر ايديكز
حسن معاشرت والفتكره سبب اولور يوردن ومداواتها بدله وللمداواة ديسه مذ كرده
شامل اولغله اولى اولور ايدى طيب مريضه اولان عورتك مرضى محلنه ضرورت
مقدارى نظرايدر ضرورت مقداريله تقدير اولديغندن (وكذا انظر قابله وختان) ينه
بويله ايه قارى وسنت محلنى قطع ايدن محل معهودله ضرورت مقدارى نظرايدر
(ويبغى ان يعلم امرأه نداو بها لان نظر الجنس الى الجنس اخف) بر عورتك كندويه
باقسلى جائز اوليان بر محلدن هلا كندن خوف اولنور بر چبان وباعلت ظهور ايدرسه
طبيعه لايق بلكه واجب اولان اكانداوى ايدر براهيللى خاتونه دواسنى تعليم ايتكدر
عورت جنسك كندو جنسه نظرى خلاف جنسك نظر نده اهورنر (ونظر
المرأة المسلمة من المرأة كازجل من ازجل) وقيل كازجل لمحرمة والاول اصح سراج
مسلمه به نظر ايدر رجلك رجله نظرى كي ميانلرنده مجانست بولنوب وغالبا شهوت
منعدم اولوب ورجلك رجله اوقدر شهوتى اولديغى كي نساكده نسيه شهوتى اوقدر
اولز و بربرى ميانلرنده انكشافلريده ضرور ياندنر عند البعض رجلك كندو محرمته
نظرى كيدر لكن اصح اولان قول اولور (وكذا) نظر المرأة (من ازجل) كنظر
ازجل للرجل (ان انت شهوتها) فلو لم تأمن او خافت اوشك حرم استحسانا كازجل
هو الصحيح فى الفصلين تاتار خانق (معز بالضمضرات) عورتك شهوتدن امنيتى وقتنده
رجله نظرى رجلك رجله نظرى كيدر كه جسمدينك جله سنده نظر ايدر الا كويكيله
دينك مابننه باقرا اما شهوتدن عدم امنيتى وباخوفى وباشكي اولور سنده رجل كي
استحسانا كندويه ده نظر حرام وغض بصر كوزل اولور فصليكه رجل رجله مرأه نك
رجله نظرى حقنه انجق صحيح اولان قول بودر (والذميه كازجل الاجنبى فى الاصح
فلا تنظر الى بدن المسلمة) مجتبي (قول احده ذميه رجل اجنبى كي اولغله مسلمه نك
بدينه باقسه جواز وقدر مسلمه انك عندنده كشف عورت وكندولر دن عدم اختراز

Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a library stamp or inventory record, enclosed in a rectangular border.